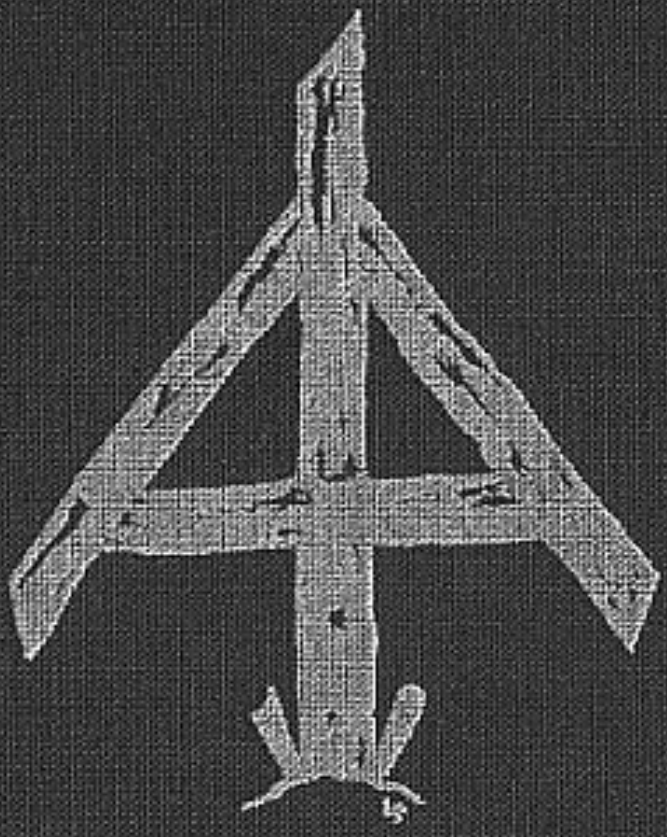

GERMANISCHE LEITSTELLE
AUSSENSTELLE FLANDERN

GERMAANSE LEIDING
DIENST VLAANDEREN

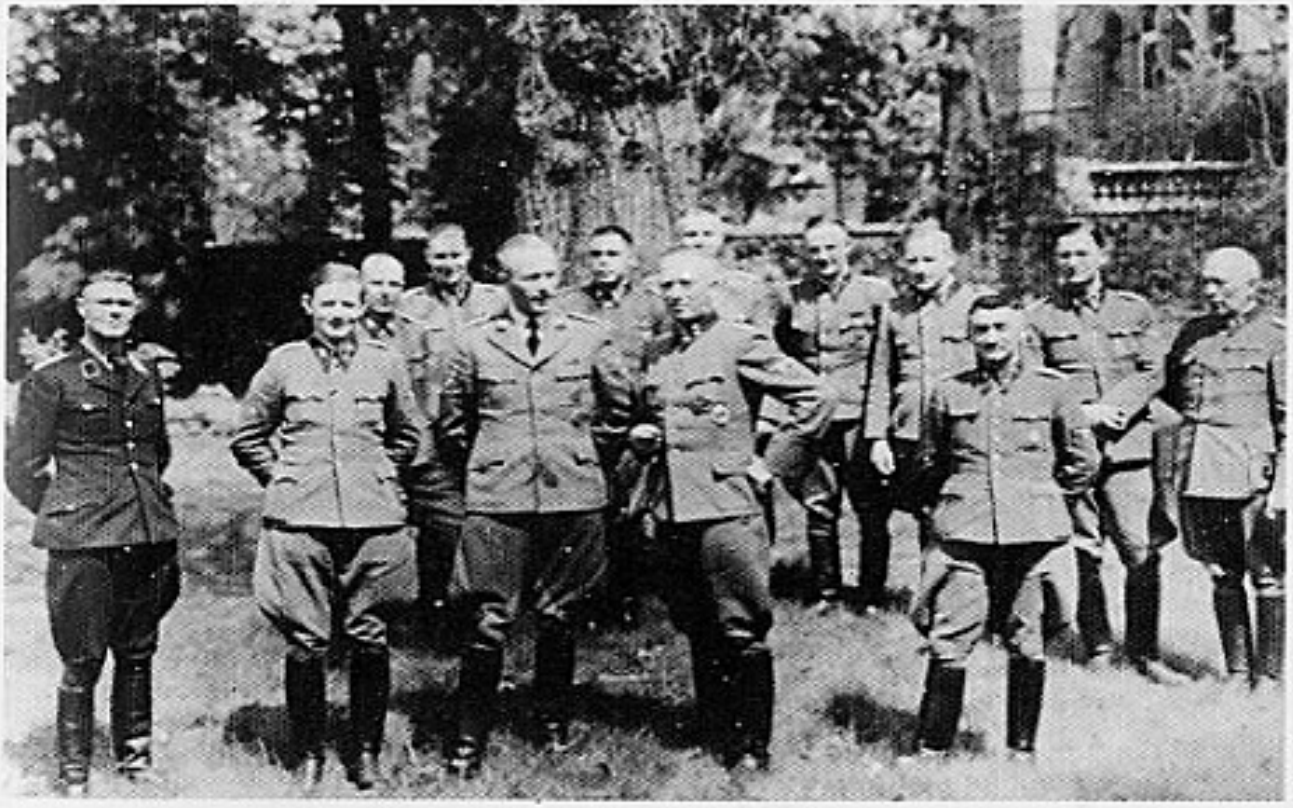

Antwerpen — in de tuin van de Koningin Elisabethlei 22.

Bezoek van SS-Stubaf. von Lettow-Vorbeck, bevelhebber van het Vlaams Legioen, aan de Dienststelle Jungclaus.

DIENSTSTELLE SS-BRIGADEFUHRER KAMMERHOFER

Vanaf 1941 tot 15 april 1942
Leider: SS-Brigadeführer Kammerhofer Konstantin
Dienst: SS-Stubaf. Dickman
SS-Ostuf. Kampf
SS-Ustuf. Regnemer

1.SS-Standaard Vlaanderen

Antwerpen, 1 oktober 1941
Mechelse Steenweg 204

Aan:
de heer Pol Le Roy
Gent

Waarde kameraad Le Roy,

In naam van SS-Brigadeführer Kammerhofer en in eigen naam verzoek ik u vriendelijk aan een bespreking in verband met de scholingsnoodwendigheden en de medewerking aan de Germaanse vormingsbladen deel te nemen op dinsdag 7 oktober 1941 te Antwerpen, Koningin Elisabethlei 22 te 10 uur.
Ik nodig u tevens uit aan het gezamenlijk noenmaal dat ter dier gelegenheid zal plaats vinden.
Na dit noenmaal zullen wij, alsook SS-Obersturmbannführer Jakobsen uit Berlijn voor afzonderlijke besprekingen in verband met vorming en onderricht ter uwer beschikking staan.

Heil Hitler.
Leider van den 1.SS-Standaard Vlaanderen

SS-Hoofdstormführer

Brussel, januari 1942

AAN ALLE VRIJWILLIGERS DER WAFFEN-SS EN HET VLAAMS LEGIOEN

De verzorging van onze mannen uit België en het postverkeer met hun familieleden stagneren meermalen door onnauwkeurig of onvolledig adresseren.

Ik verzoek alle vrijwilligers uit België, iedere adresverandering, verwonding, eervolle vermelding, bevordering, enz... steeds onmiddellijk te melden aan de

LEITER DER DIENSTSTELLE
FELDPOST Nr. 40431.

Veranderingen in het veldpostnummer dienen eveneens de familieleden meegedeeld te worden. Alleen bij nauwkeurig opvolgen van dit voorschrift kan in de toekomst een verbetering in postverbinding en verzorging te verwachten zijn.

get. Kammerhofer
SS-Brigadeführer

DIENSTSTELLE SS-BRIGADEFUHRER JUNGCLAUS

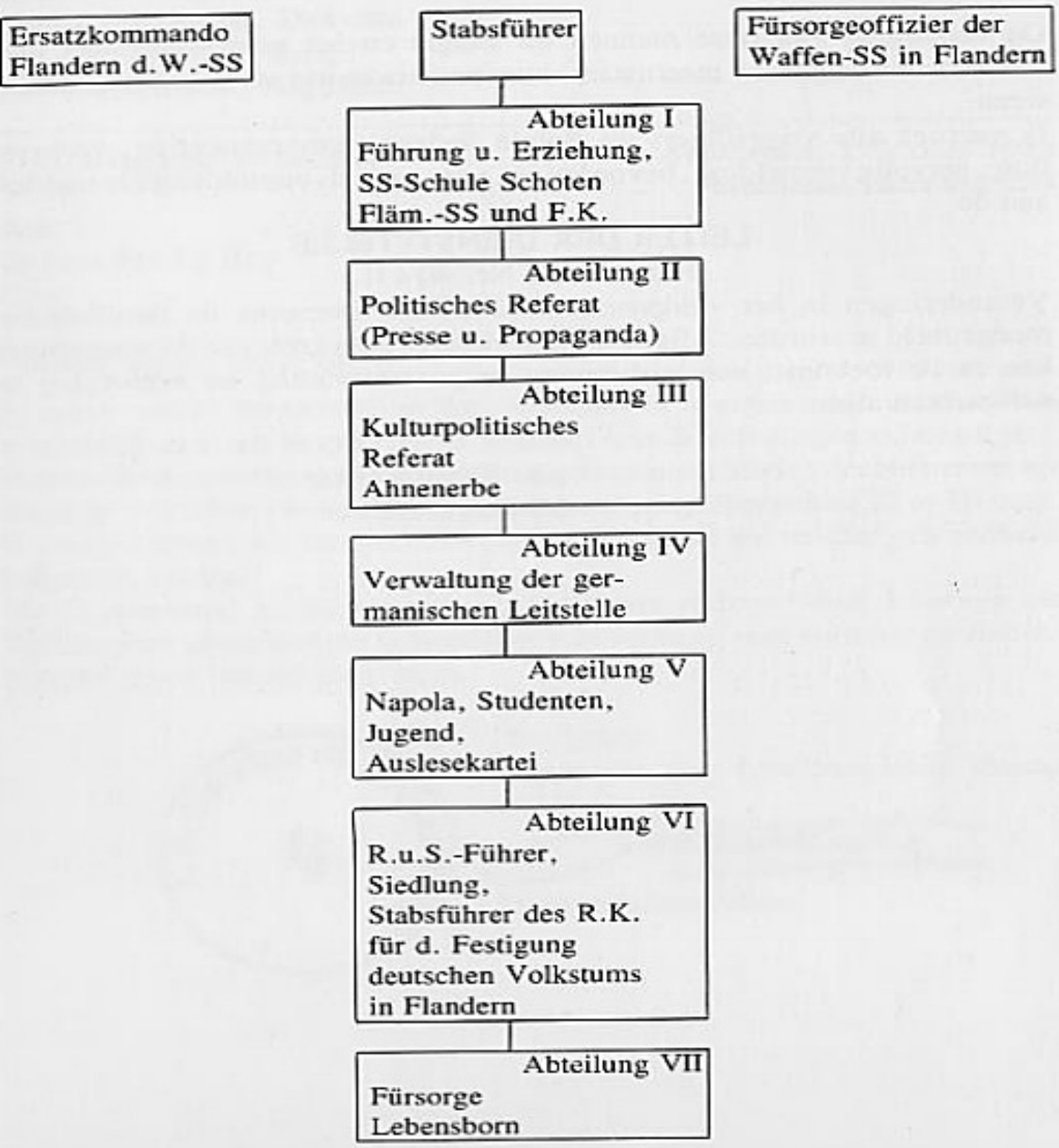

DIENSTSTELLE JUNGCLAUS

Sedert 15 april 1942 was Jungclaus in functie te Brussel, waar hij in afwachting van zijn aanstelling tot HSSPF, Himmler vertegenwoordigde in diens hoedanigheid van gevolgmachtigde van de Führer voor het Germaanse ''Volkstum''.
De aanvankelijk bescheiden ''Dienststelle Jungclaus'' had zich tot een feitelijk bastion, juister uitgedrukt ''een onwettige nevenregering'' tegen de gevestigde ''Militärverwaltung'' ontwikkeld. Haar ontbrak evenwel elke formeel wettelijke bevoegdheid. Daartoe was vereist dat Jungclaus, als de verlengde arm van Himmler, tot Höherer SS- und Polizeiführer te Brussel bevorderd werd.

Op 1 augustus 1944

Jungclaus werd benoemd tot HSSPF-Höheren SS- und Polizeiführer.
Adjudant: Ustuf. Stöhr.

Op 14 augustus 1944

Jungclaus werd Wehrmachtsbefehlshaber.

Leider van de ''Abteilung III'' Ahnenerbe: Dr. Augustin SS-Ustuf.
Onder dit beheer ressorteerde het ''Rasse und Siedlungsamt'' te Brussel.

Na september 1944 werd Jungclaus o.a. wegens ontoereikende maatregelen in verband met de evakuatie, in een lagere rang, naar de vechtende troepen overgeplaatst. Hij sneuvelde tijdens een gevaarlijke gevechtsopdracht in Slovakije.

De ''Germanische Leitstelle'' had een dienst te Brussel onder de benaming van ''G.L. Aussenstelle Flandern und Wallonien''. In werkelijkheid ging het om de ''Dienststelle SS-Gruppenführer Jungclaus''.
Deze dienst beschikte in 1943 over een budget van RM 1.190.000 (Duitse Rijksmark).
Buiten de organisaties, die geleidelijk ondersteund werden door deze dienst, betaalde de ''G.L.'' nog talrijke en grote sommen aan partikulieren.

KONINKRIJK BELGIE.
AUDITORAAT GENERAAL.

VEILIGHEID VAN DEN STAAT
Centrale Dienst voor Documentatie.

P.V. nr

Bijlage(n)

Overgemaakt aan

den Heer Auditeur-Generaal Krijgsauditeur Antwerpen.-

Brussel, Den 11n Augustus 1945.

Vr. De Eerstaanwezend Commissaris van de Veiligheid van den Staat,

Gevolg aan

In zake van

Voorwerp

PRO JUSTITIA

Ten jare negentienhonderd vijf en veertig

den elfden der maand Augustus om 11 uur

Wij, J A N S Guillaume, Commissaris

van de Veiligheid van den Staat, Officier van Gerechtelijke Politie, Hulp Officier van den Heer Auditeur Generaal,

verhalen dat naar bescheiden in ons bezit de "GERMANISCHE LEITSTELLE" een Duitsch organisme was, met zetel in Hildesheim en onder voorzitterschap van den SS. Generaal STEINER.

Het opzet van dit organisme was al de zoogezegde "germaansche" groepeeringen of enkelingen in al de bezetten gebieden te steunen. In feite werd er uitsluitend aan SS. politiek gedaan.

In België ondersteunde de "GERMANISCHE LEITSTELLE" geldelijk onder ander : Rex, DeVlag, Germaansche SS, Dewag, Volkswelzijn, Bien être du Peuple ....

Ook enkelingen werden ondersteund of kwamen in het bezit van deze gelden voor rekening van groepeeringen.

De gelden werden uitbetaald door rekening Nr 012 van de Westbank te Brussel, die ook "Bank der Deutschen Arbeit" was.

De "Westbank" ontving haar gelden voor deze rekening van de "Bank der Deutschen Arbeit" te Berlijn, die de politieke bank van het naziregiem was.

Waarvan akte,

STERKTEMELDING VAN DE DIENSTSTELLE JUNGCLAUS

Aan het A.O.K. (Armee Ober Kommando)
Fiche uit het kaartenstelsel.

Geheim!

Dienststelle bzw. Einheit: Dienststelle SS Brigadeführer Jungclaus

Geschäftszimmer: ~~von Criegernstraat 15~~ Av. Louise 412

Name des Dienststellenleiters bzw. Einheitsführers und dessen Wohnung: SS Brigf. Führer Jungclaus ~~Hotel Metropol~~ Avenue Longchamp 10

Feldpostnummer: über O. U. M 17495

Fernsprechverbindung: ~~17495 = B~~ 07515 G.B.

Tag der Anmeldung: 15.4.42

Tag der Abmeldung:

Bemerkungen: Untersteht Berlin Stärke wird vom Ergänzungsamt der Waffen SS gemeldet (In Stärke von Waffen SS mit enthalten)

Familienangehörige der Offiziere SS Brüsseler Straße 34

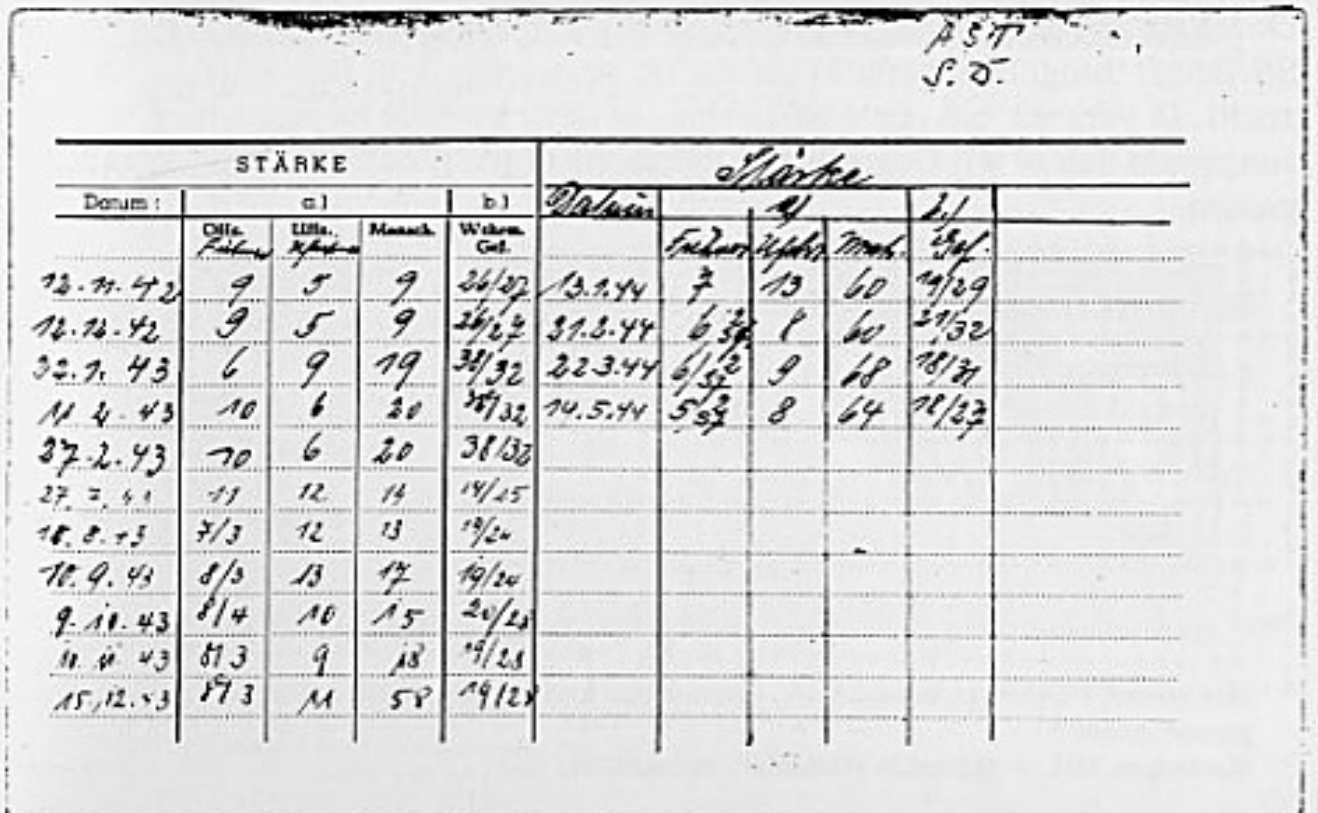

STÄRKE										
Datum:	a)			b)	Verlust	a)			b)	
	Offz.	Uffz.	Mannsch.	Waffen Gef.		Führer	Uffz.	Mannsch.	Waffen Gef.	
12.11.42	9	5	9	26/27	13.1.44	7	13	60	19/29	
12.12.42	9	5	9	26/27	31.3.44	6 3/4	8	60	21/32	
22.1.43	6	9	19	34/32	22.3.44	6/5 1/2	9	68	18/31	
11.4.43	10	6	20	36/32	14.5.44	5 3/4	8	64	18/27	
27.2.43	10	6	20	36/38						
27.7.43	11	12	14	14/15						
15.8.43	7/3	12	13	19/24						
10.9.43	8/3	13	17	19/24						
9.10.43	8/4	10	15	20/23						
11.11.43	8/3	9	18	19/23						
15.12.43	8/3	11	58	19/23						

Afschriften

Der Reichsführer-SS
Chef des SS-Hauptamtes
CdSSHA/Be/Vo. VS-Tgb. Nr. 5317/42 geh. (sic)

Führer[1]

Berlin W 35, den 5. Januar 1943.
Lützowstrasse 48/49
Postschliessfach 43

Persönlicher Stab Reichsführer-SS
Schriftgutverwaltung
Akt.Nr.Geh./68

GEHEIM

Betr.: Führer der Wallonischen Legion, Leon Degrelle.

(HH)[2]

An den
Reichsführer-SS
und Chef der Deutschen Polizei,
Feld-Kommandostelle,

Reichsführer!

De leider van het Waalse Legioen, Leon Degrelle, heeft zich op 5.1.1943 bij SS-Brigf. Jungclaus gemeld en om de oprichting van een Waalse SS verzocht. Ik verzoek om (een) beslissing, of deze kwestie nu reeds mag worden aangepakt dan of wij Degrelle tot in de lente of (de) zomer (van) 1943 moeten paaien.

Persönlicher Stab RFSS	Anlagen
Eingang am 7. JAN. 1943	
Tgb.Nr.:36/27/43 g	
an: RF	

(G. Berger)
SS-Gruppenführer

Nota's:

[1] Het woord Führer, in handschrift, doorstreept met vermoedelijk hetzelfde potlood als de paraaf onder [2].
[2] Kortteken HH = Heinrich Himmler.

VLAAMS LEGIOEN

23 december 1941

Alleen gebruikt bij verzending van pakketten.

VLAAMS LEGIOEN

LANGEMARK

VLAAMS LEGIOEN

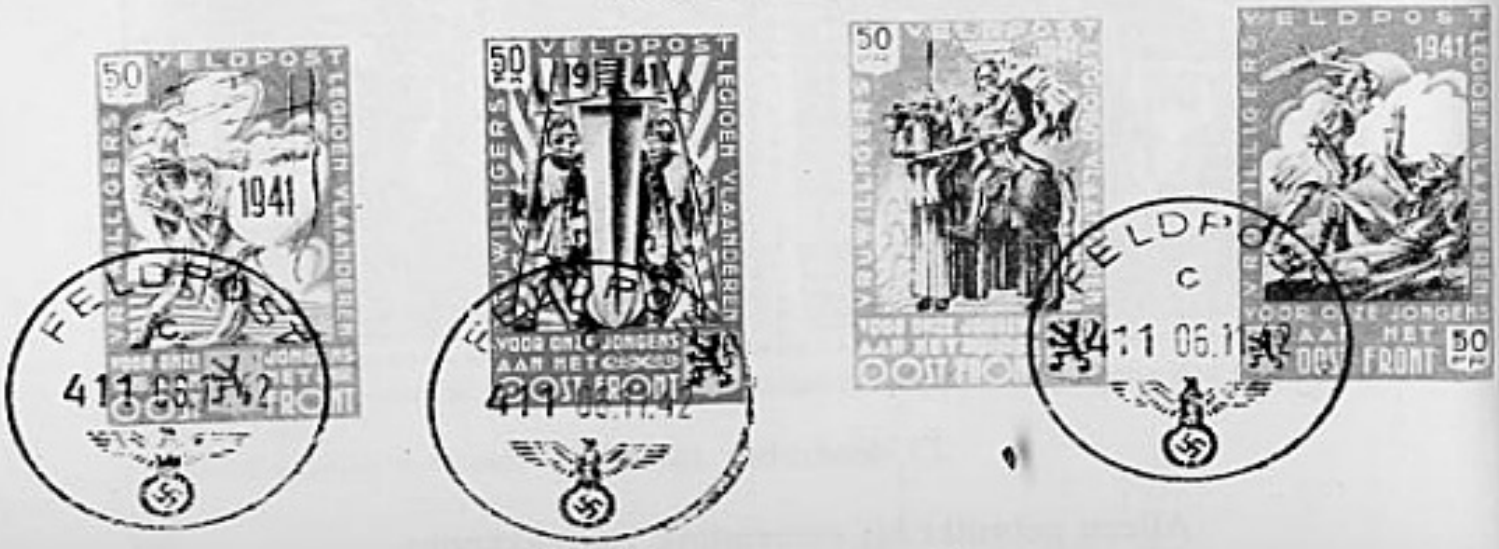

Ongetande - zeer zeldzaam

VLAAMS LEGIOEN

Lente 1943

VLAAMS LEGIOEN

Lente 1943

LANGEMARK

KEIZER REEKS - DUITSE KEIZERS

9 augustus 1943

Nº 003075

Nº 001312

Nº 003169

KEIZER REEKS - DUITSE KEIZERS

9 augustus 1943

Nº 005339

Nº 004372

Nº 001142

KEIZER REEKS - DUITSE KEIZERS

ongetand - zeer zeldzaam

FELDPOSTZEGELS

WAALS LEGIOEN

10 april 1942

NEDERLANDS LEGIOEN

1 november 1942

ZEGEL UITGEGEVEN TEN BATE VAN HET VOORZIENINGSFONDS
VAN HET NEDERLANDSCH LEGIOEN. 1942.

FRANS LEGIOEN

BLOC DE FRANCHISE

DU CORPS EXPÉDITIONNAIRE

DE LA LÉGION DES VOLONTAIRES FRANÇAIS

CONTRE LE BOLCHEVISME

24 oktober 1941

12 oktober 1942

november 1941

FRANS LEGIOEN

20 april 1942

gekend onder de naam ''de Borodino''

uitgegeven op de verjaardag van Hitler

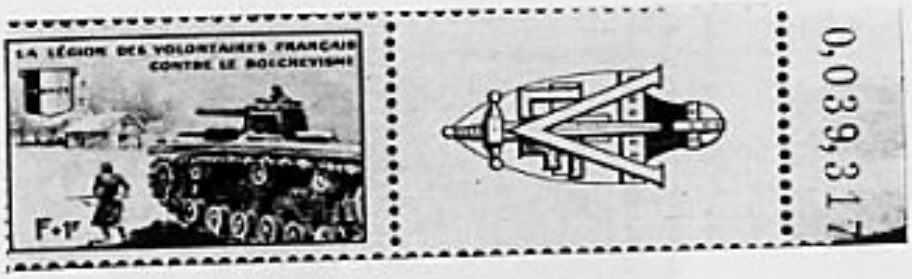

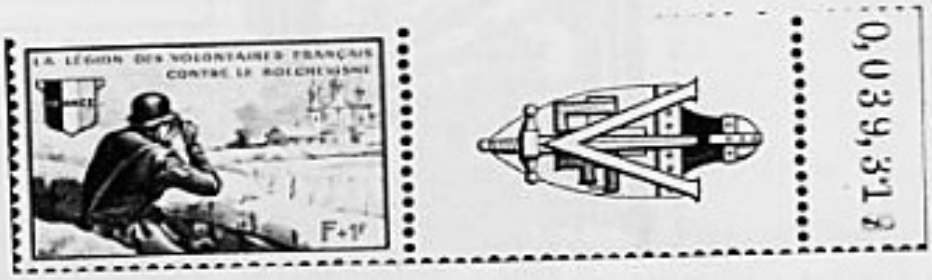

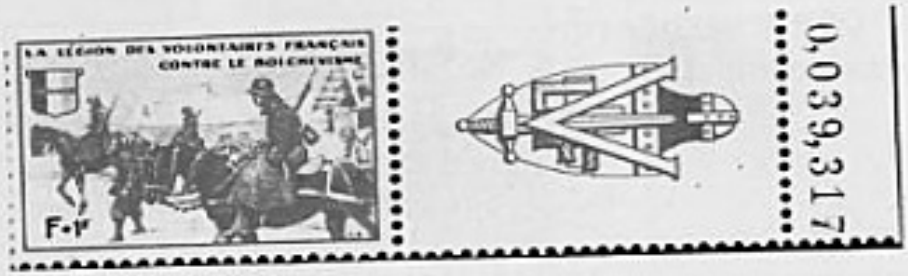

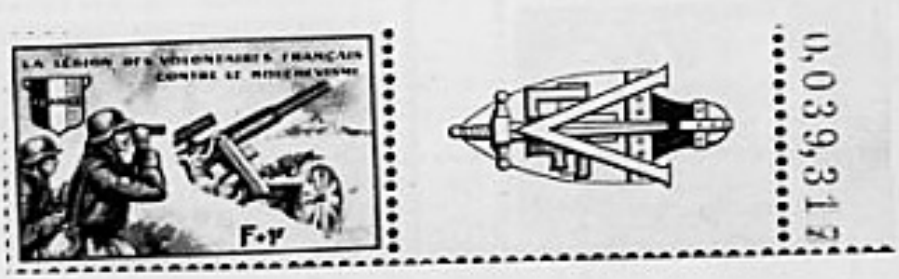

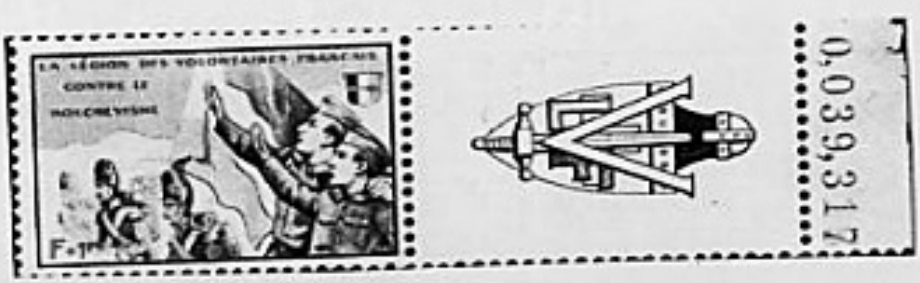

KROATISCH LEGIOEN

1 juli 1943

getand

ongetand

KROATIE

Waffen Gebirgsdivision der SS ''KAMA'' (Kroatische Nr. 2.)

9.X.1944.

ZA I. HRVATSKU UDARNU DIVIZIJU

9-januari 1945

1 juli 1943

2 december 1941

SLOWAAKS LEGIOEN

28 juli 1943

NOORS LEGIOEN

Augustus 1941

2 augustus 1943

ROEMEENS LEGIOEN

INDISCH LEGIOEN

Aanvang 1943

getand

ongetand

getand

ongetand

getand

ongetand

3 +2
4
5
6 +9
8
12 +8
15 +10
20
25 +15
30 +50
40 +40
50 +50
DEUTSCHES REICH

GROOT DUITS RIJK

Waffen-SS

Persönlicher Stab Reichsführer-SS
Schriftgutverwaltung
Akt.Nr.Geh./(??)[1]

Der Reichsführer-SS
Tgb.Nr.
RF/V.

Feldkommandostelle
15 jan. 1943
(onleesbaar)

GEHEIM

Herrn Generalfeldmarschall Keitel, Führer-Hauptquartier

Sehr verehrter Herr Generalfeldmarschall! (a)

De Generalquartiermeister, Generalleutnant Wagner[2], bezocht mij onlangs wegens de toestanden in België en wegens mijn wens, daar een Höherer SS- und Polizeiführer in te zetten.
Daar ginder Verwaltungschef Reeder werkzaam is, die in menig opzicht zeer bekwaam is, heb ik als oplossing voorgesteld, de Brigadeführer Jungclaus tot Höherer SS- und Polizeiführer[3] te maken, hem echter, zo lang Reeder daar is, enkel de bevoegdheden over de veiligheidspolitie[4] alsook de leiding van de Vlaamse SS, die hij nu reeds heeft, over te dragen. De volledige bevoegdheden van een Höherer SS- und Polizeiführer inzake ordehandhaving en administratieve politie[5] zouden later bij gelegenheid op hem kunnen overgaan.
Ik geloof echter, dat die regeling vlug moet gebeuren, daar ik de toestand in België in zekere mate voor gevaarlijk acht. In de bijlage stuur ik U een verslag, dat naar deze gevaren verwijst.

Heil Hitler!
Uw zeer dienstwillige (a)
get. H. Himmler[6]

(aan) SS-Obergruppenführer Wolff[6]
met het origineel toegezonden, met verzoek voor passende doorzending

(W)[7]

Nota's van de vertaler:

[1] Akt.Nr. vermoedelijk 68, dit schijnt trouwens het nummer voor België te zijn.

[2] Wagner
Funktionsgrad = ambtstitel, functiebenaming: kwartiermeester-generaal,
Dienstgrad = dienstrang: luitenant-generaal.

[3] Jungclaus, Richard
Functionsgrad: sinds april 1942, Beauftrager des RFSS = gevolmachtigde v.; later in 1944, Höherer SS- und Polizeiführer (HSSPF)
Dienstgrad: aanvankelijk: Brigadeführer = generaal-majoor; in 1944: Gruppenführer = luitenant-generaal.
De burgerlijke politie was in die tijd volledig in handen van Himmler, Reichsführer-SS und Chef der Deutschen Polizei. Hogere politieofficieren (Polizeiführer) waren vanzelfsprekend ook SS-Führer, vandaar de dubbelbenaming.

[4] letterlijk: die sicherheitspolizeilichen Befügnisse =
das Befugnis = de bevoegdheid, competentie
polizeilich = politieel.
De Sicherheitspolizei = veiligheidspolitie, omvatte het hele Duitse politieapparaat, gecentraliseerd in het Reichsicherheitshauptamt (RSHA), aanvankelijk onder Heydrich, Reinhard († 1942), later onder Kaltenbrunner.
De Sicherheitspolizei (SIPO) omvatte verschillende takken: o.a.
— de Ordnungspolizei = ordepolitie, onderverdeeld in:
— Schutzpolizei (Schupo) = met onze straatagenten
— Bereitschaftspolizei = gekazerneerde politie = met het mobiel legioen van onze Rijkswacht, alhoewel in tegenstelling tot onze Rijkswacht de Bereitschaftspolizei *niet* afhing van landsverdediging.
— de Kriminalpolizei (Kripo) = gerechtelijke politie, voor het opsporen van strafdaden tegen het gemeen recht,
— de geheime Staatspolizei (Gestapo), voor politieke misdrijven.
De Sicherheitsdienst (SD) = veiligheidsdienst = inlichtingendienst der SS. Alleen de Gestapo en de SD waren in de bezette gebieden werkzaam.

[5] letterlijk: die Befugnisse in Ordnungspolizeilicher und verwaltungspolizeilicher Hinsicht Himmler kon alsnog deze bevoegdheden niet aan Jungclaus overdragen, want deze behoorden nog altijd toe aan de Militärbefehlshaber, von Falkenhausen, die ze had gedelegeerd aan Major von Harbou, Bodo, de chef van zijn Kommandostab. voor wat betreft de ordehandhaving, terwijl de Verwaltungspolizei (= administratieve politie) ressorteerde onder de Verwaltungsstab van Reeder.

[6] Het document is klaarblijkelijk een doorslag, de door ons cursief getypte tekst is er achteraf bijgevoegd, vermoedelijk zelfs met een andere schrijfmachine.

[7] Paraaf van Obergruppenführer Wolff?

a. Himmler is wel uitermate beleefd! alhoewel zijn positie en de rangverhouding Himmler-Keitel dit niet noodzaakten. Dit geeft de indruk dat de RF de Chef van het OKW, Keitel, "stroop aan de baard wil smeren" om zijn doel te bereiken: Reeder "kaltstellen"!

Persönlicher Stab Reichsführer-SS
Schriftgutverwaltung
Akt.Nr.Geh./

Der Reichsführer-SS
Tgb.Nr. 36/27/43.g
RF/V

Feld-Kommandostelle
20 Jan. 1943

GEHEIM

Beste Berger!

Ik heb heden met de Landesgruppenleiter der AO.[1] in België, met wie Jungclaus zeer goed samenwerkt en die ons zeer goed gezind is, over de toestanden in België gesproken.
De Landesgruppenleiter meende, dat het goed ware, als onze DEFLAG[2] niet in een openlijke vijandschap tot het VNV. zou staan[3]. Veel plaatselijke afdelingsleiders van het VNV. zijn tevens plaatselijk afdelingsleider van de D.FLAG[2].
Zijn mening is deze: wij zouden een grotere invloed op het VNV. hebben en de mogelijkheid, nog meer mensen over te halen, als de verhouding iets beter ware.
Deze mening kan ik niet naast mij neerleggen. Ik verzoek daarom, van nu af[4] de taktiek aan te wenden, een soort burchtvrede met het VNV., en toenadering met als doel, meer mensen te bekomen, die aanvankelijk dubbellid zijn, daarmee versterking van de SS en het Flandernkorps[5] en een aangroei van onze richting.
Over Uw brief betreffende *(de)* stichting van een Waalse SS heb ik lang nagedacht. Tevens zend ik U de tekst van de rede, die de schrandere de Grelle[6] gehouden heeft. Het is toch heel interessant, dat de Walen zich nu plotseling herinneren, Germanen te zijn.
Over deze kwestie van de stichting van een Waalse SS zou ik graag met U nog eens spreken. Mijns inziens moeten wij deze kwestie goed overwegen, want het zou kunnen (zijn), dat wij daar onder de Walen een paar honderd *(mensen)* bekomen — waarbij wij niet mogen vergeten, dat de Grelle's[6] aanhang niet groot is — maar daarmee vele Vlamingen kwetsen.
Als U bij mij op bezoek komt, verzoek ik *(U)* ook deze kwestie ter sprake te brengen.

Heil Hitler!
Ihr
get. H. Himmler

Nota's van de vertaler:

[1] AO. = Auslandsorganisation (der NSDAP) = Buitenlandse organisatie der...

[2] DEFLAG = D.FLAG = soms ook DEWLAG = DEVLAG
FL = Flämische = VL = Vlaamse
in het Duits wordt de letter W uitgesproken als onze V

[3] letterlijk: nicht in einer reinen Feindschaft zur VNV. stände = niet in een zuivere vijandschap tot het VNV. zou staan.

[4] voll jetzt = von jetz an = van nu af (aan).

[5] das Flandernkorps = vermoedelijk de Vlaamse (Allgemeine) SS

[6] de Grelle, moet zijn Degrelle
— De Duitsers hebben vaak moeilijkheden met de spelling van buitenlandse eigennamen. Hier is de stomme eindletter E telkens achteraf met de hand bijgevoegd, hetgeen doet vermoeden, dat de typist de naam fonetisch heeft geschreven naar de Franse uitspraak "Degrill", waar de eind-e niet wordt uitgesproken.
— In Duitse familienamen komen lidwoorden, als De, en voorzetsels als Van of van, nooit voor, tenzij gevolgd van een plaatsnaam en dan uitsluitend bij de adel!

Afschrift

Brief van SS-Obergruppenführer Berger aan Reichsführer SS Himmler. Voorstel tot aanstelling van SS-Brigadeführer Jungclaus tot Amtsgruppenchef D voor Wallonië en Vlaanderen met zetel te Brussel.

Der Reichsführer-SS
Chef des SS-Hauptamtes
Adjtr. Tgt. 444/43

Berlin-Wilmarsdorf den 26.8.1943
Hohenzöllerndamm
geh. Kdos.

Betr.: Amtsgruppe D

An den
Reichsführer-SS
und Reichsminister des Inneren.
Feld-Kommandostelle.

Reichsführer!

(vrij vertaald)
Voor enige tijd wilde ik me reeds aan de Reichsführer richten, omdat mij de leiding van de Ambtgroeps D zware zorgen bereidt.
De innerlijke gronden zijn de Reichsführer wel bekend, u daarop attent te maken acht ik wel nodig.
Mag ik voorslaan de SS-Brigadeführer Jungclaus tot Amtsgruppenführer D aan te stellen, en een op dit ogenblik vrije Gruppenführer in zijn plaats tot ''Hoherer SS- und Polizeiführer'' te benoemen.
Ik verneem dat Streckenbach niet naar Griekenland gaat, doch wel SS-Gruppenführer Panke. Misschien kan de eerstgenoemde de gevolgmachtigde van de Reichsführer-SS voor Vlaanderen en Wallonië met zetel te Brussel worden.
Gruppenführer von Herff deelde mij nu mee, dat de oorkonde tot bevordering tot Gruppenführer van de SS-Brigadeführer Jungclaus reeds bij de Reichsführer-SS ligt.
Deze bevordering tot Gruppenführer ondersteun ik ten zeerste.
Zou nu Streckenbach niet in aanmerking komen, was misschien wel SS-Brigadeführer Stroop, SS- und Polizeiführer te Warschau, hiervoor geschikt.
Ik verzoek om de beslissing van de Reichsführer-SS.

get. G. Berger
SS-Obergruppenführer

Afschrift

Persönlicher Stab Reichsführer-SS
Schriftgutverwaltung
O.U. den 29 juli 1944
Feldpost: Nr. 07515 AP

Dienststelle
SS-Gruppenführer Jungclaus
Tgb. Nr. 369/44

Geheime Reichssache

An den
Reichsführer-SS
Berlin SW 11

Reichsführer!

Als antwoord op uw telexbericht meldde ik dat de Germaanse-SS er is en de moreel goed is.
Als mij in april 1942 de germaanse opdracht in dit gebied toevertrouwd werd, bestond er nog helemaal geen Germaanse-SS Vlaanderen. Er werd te veel geworven zonder rekening te houden met de SS-principes op rasgebied. Dit enkel met het doel één zo groot mogelijk aantal te kunnen melden. Het ontbrak aan klare richtlijnen op wereldbeschouwelijk gebied.
Ik ben direkt begonnen tot de oprichting van de Stormen, Stormbannen en Standaard en heb de keuring tot SS-geschiktheid doorgevoerd. De niet SS-geschikten laten opnemen in het nieuw opgerichte Vlaanderenkorps (VK). De geregelde dienst begon, nuttig voor de militaire basisopleiding en vooral voor de geestesgesteldheid op wereldbeschouwelijk gebied. Bovendien werd bevolen en uitgevoerd dat ieder lid van de Germaanse-SS Vlaanderen een kursus moest volgen in het SS-Opleidingscentrum te Schoten.
Nadat ze in uniform staken, trad de Germaanse-SS Vlaanderen naar buiten op, bij gelegenheid van Standaarddagen en opmarsen, bijzonder echter bij het vertrek van Vrijwilligers.
Zoals ook in Holland heb ik mij niet op de voorgrond gesteld bij de Germaanse arbeid en ben zo weinig mogelijk naar voor getreden opdat het publiek de indruk moest krijgen dat de Vlamingen de leiders waren. Ik wou daarmee terzelfdertijd de leiderseigenschappen, die sinds jaren bij de Vlamingen onderdrukt waren, wakker roepen en hun zelfbewustzijn sterken. Spijtig genoeg heeft de ondervinding mij wijzer gemaakt.
De officieren, komende van de Junkerschule Tölz, die ter mijner beschikking gesteld werden als hulp voor mijn Germaanse arbeid, zijn in staat een kleine militaire formatie te leiden, maar ongeschikt om hun eigen landgenoten op militair gebied te vormen. Zij bevelen meer met hun hart dan als soldaat. De

karakteristieke Vlaamse eigenschappen, steeds ontevreden en kritiseren, zijn vooral voorhanden bij deze jonge officieren. Zij proberen de ene tegen de andere uit te spelen of onderling of tegen mijn bureau te stoken.
De in honderdjarige onderdrukking gekweekte minderwaardigheidsgevoelens kwamen biezonder sterk tot uiting toen SS-Sturmbannführer Degrelle het Ridderkruis verleend werd en bij de opmars van de SS-Sturmbrigade "Wallonien". De jonge Vlaamse officieren dachten in een op de spits gedreven aktivisme dat ik voor dit alles verantwoordelijk was en dat ik in het biezonder de ontvangst van de SS-Sturmbrigade "Langemarck", welke de Vlamingen zo zeer gewenst hadden, verhinderd heb.
Hoe eenzijdig ze deze dingen zien, bewijst reeds het feit dat de Walen mij als Vlaamsgezind betitelen. Een bewijs dat in werkelijkheid mijn standpunt zowel tegenover de Vlamingen als tegenover de Walen juist is.
Niets is moeilijker dan Vlamingen te commanderen. Een Vlaming gaf volgende omschrijving: "De slechtste deugden der Germanen zijn thuis bij de Vlamingen". Ik denk, dat spijts deze moeilijkheden, waarvan de oorzaak in het karakter van de Vlamingen ligt, en spijts de tegenstrijdige eigenschappen van Vlamingen en Walen, reden van veel wrijvingen, het Germaanse werk in Vlaanderen en in Wallonië zo ver gevorderd is, als dit het geval is in om het even welk ander land.
Ik houd hiermede in het bijzonder rekening met de klare richtlijnen tot het Rijk, die ik in de geest van de Reichsführer gevolgd heb.
SS-Obergruppenführer Berger, bij zijn talrijke bezoeken aan dit gebied, heeft steeds met lof gesproken over de door mij gepresteerde germaanse arbeid, hij betoont dat ik niet enkel de Germaanse-SS Vlaanderen beveel en verzorg maar tevens, gezien de weinige hulp waarover ik beschik, het hele germaanse werk in België en Noord-Frankrijk tot zijn grootste voldoening uitvoer.
De getalsterke van de Germaanse-SS Vlaanderen is op 30.6.1944

SS-Mannen	301
VK-Mannen	501
Kandidaten	98
Leden bij de Waffen-SS	1.660
Leden bij de N.S.K.K., O.T., Org.Speer, Kriegsmarine enz.	939

Bij te voegen de Germaanse Sturmbannen, waarvan ik de getallen niet ken.
Mijn oogmerk was steeds, dat zo veel mogelijk Germaanse-SS mannen tot frontinzet komen. Dit is de reden waarom er zo weinig Vlaamse SS-Mannen in dit land overgebleven zijn. Daarbij gaat het om oudere mannen of om zulke welke door hun bezigheid bij Wehrmachtsdiensten nog niet konden bewerkt worden. Enkel een klein overschot, dat eigenlijk niet op hun plaats is in de

Germaanse-SS, had tot hiertoe niet de moed zich voor het front te melden. Het voortdurende afvloeien naar het front van de beste elementen doet het peil bij de Standaard zakken.
Om die dienstbereidschap te verbeteren en de Stormen aan te vullen heb ik de overblijvende officieren van de Algemene-SS ondergebracht in de Stormbannen. Ik wou het daarmee mogelijk maken de leemten te vullen en de dienst weer regelmatig te doen verlopen. De politieke sfeer en de oorlogstoestand hebben dit tegengewerkt.
Uitgaande van de redenering dat de moreel van de thuisgebleven Vlaamse SS-mannen een nieuwe impuls moest krijgen en dat de Vlaamse-SS biezondere opdrachten te vervullen heeft, heb ik het Veiligheidskorps opgesteld dat op het ogenblik reeds 2500 man telt, komende uit de Germaanse-SS Vlaanderen, het Vlaanderenkorps en de DeVlag. Ik heb deze 2500 man laten bewapenen en aan het Veiligheidskorps, na veel onderhandelen met het Militair bestuur en de SD, de opdracht gegeven eerst en vooral de familieleden van de Vrijwilligers, die aan het Oostfront staan, de families van de Germaanse-SS en van het Vlaanderenkorps evenals van de DeVlag te beschermen.
Het Veiligheidskorps wordt ook ter bestrijding van terroristen en sabotagedaden gebruikt en als antiterreur ingezet. Deze opdrachten zijn door de leden van de Germaanse-SS met begeestering aanvaard. Voor bepaalde akties kwamen, spijts moeilijke verkeersomstandigheden, 500 man op van de Germaanse-SS en het Vlaanderenkorps.
Bij de familieleden van deze organisaties is daardoor de stemming rustiger geworden en hebben meer vertrouwen gekregen nu ze weten dat de mannen bewapend zijn en in de eerste plaats voor hun bescherming ingezet zijn. Door de oprichting van het Veiligheidskorps heb ik het terzelfdertijd klaar gespeeld de DeVlag, die ik steeds geholpen en ondersteund heb, nog enger te binden met de Germaanse-SS.
Steunend op de ondervindingen met de Vlaamse officieren van de Germaanse-SS en om zeker te zijn dat het Veiligheidskorps geordend ingezet wordt, heb ik SS-Sturmbannführer Höfle, welke voor enige tijd naar mijn dienst verzet werd, als permanente raadgever toegevoegd aan de Standaard, en hem bevel gegeven de Stormen en de Stormbannen regelmatig te bezoeken en de dienst alsook de opleiding te kontroleren, daar ikzelf, gezien mijn andere opdrachten, niet iedere dag onderweg kan zijn.
De stormbandiensten los ik langzamerhand op. Ze hebben geen voldoening geschonken. Ook heb ik een tekort aan geschikte officieren.
Het officierenkorps waarover ik beschik dat voor een groot deel niet opgewassen is voor haar politieke opgave, wordt naar het front gestuurd.
Ook het militair bestuur honoreert het door de Germaanse-SS Vlaanderen

gedane werk. Men komt steeds bij mij met het verzoek Vlaamse-SS mannen voor biezondere opdrachten te detacheren en benadrukt daarbij vooral dat deze mannen over een vaste wereldbeschouwing beschikken en spijts alle vijandelijke propaganda en terreurdaden en moorden standvastig tot de Führer en Duitsland staan.
De beëdiging van de Germaanse-SS Vlaanderen is enkel tot hiertoe niet gebeurd omdat u, Reichsführer, ook bij de inspektie van de Hitler-jeugd divisie vast beloofde, de beëdiging persoonlijk te willen afnemen als bewijs van de biezondere waardering voor het werk en de prestatie van de Vlaamse-SS.
Uw bevel zal thans zo vlug mogelijk en in waardige vorm uitgevoerd worden.

Heil Hitler!
Ihr gehorsamst ergebener
(uw dienstwillige)
get. Jungclaus

Afschrift

Persönlicher Stab Reichsführer-SS
Schriftgutverwaltung
Akt.Nr.Geh./68

Der Reichsführer-SS
Chef des SS-Hauptamtes
VS-Tgb.Nr. 644/44g.Kdos.[1] 3 Ausfertigungen[2]
CdSSHA/Be/We. Adjtr.-Tgb.Nr. 585/44g.Kdos.[1] 1 Ausfertigung[2]
Geheime Kommandosache[1]

Berling-Grunewald, den 31.7.1944
Douglasstrasse 7-11

Betreft: Bespreking met SS-Gruppenführer Jungclaus op 30.7.1944
Bijlage: 1 brief

An
Reichsführer-SS
und Reichsminister des Innern[3]
Berlin SW 11
Prins-Albrecht-Str. 8

Reichsführer!

Ik had SS-Gruppenführer Jungclaus op de zondag naar Berlijn geroepen om verslag uit te brengen. Het ganse beeld is toch wezenlijk aangenamer. Weliswaar kan hij zich niet van de schuld vrijmaken, zich om de afzonderlijke Stürme[4] der Allgemeine SS in Vlaanderen iets te weinig bekommerd te hebben, maar langs de andere kant heeft hij met de mobilisatie van 2.500 man — de opleiding van de Unterführers(s) gebeurde onder zijn persoonlijke leiding — zeer veel werk gehad.
Op het politieke vlak heeft Reichskommissar Gauleiter Grohé zowel met Dr. van de Wiele[5] alsook met Degrelle gesproken. Beiden wezen er op, dat een verandering in de ganse richting in België enkel zal optreden, als met het systeem van de secretarissen-generaal volkomen gebroken en deze laatsten zonder uitzondering door Vlamingen en Walen vervangen worden.[6]
Reichskommissar Grohé schijnt onder de sterke invloed van SS-Gruppenführer Reeder dit probleem niet te willen aanpakken.
SS-Gruppenführer Reeder is zijn plaatsvervanger met uitzondering van de Höherer SS- und Polizeiführer, die aan Reichskommissar Grohé rechtstreeks ondergeschikt is en daarmee ook aan de Germanische Leitstelle.[7]
Voor verderfelijk acht ik, dat de Kriegsverwaltungsrat[8] Heim, die altijd

reeds[9] een zeer ongunstige invloed (alhoewel SS-Führer) op SS-Gruppenführer Reeder had, nog altijd de Volkstumfragen[10] als Referent[11] behandelt.
Ik verzoek Reichsführer-SS, SS-Gruppenführer Reeder ook zijnerzijds nu dringend aan te raden[12], Heim, die tot de lichtingen 1909 tot 12 behoort, voor een frontdienst vrij te geven. Hij heeft zich wel in het verlopen jaar tijdens de jacht zijn voet verstuikt en gaat, wanneer hoogmogende heren aanwezig zijn, met een stok, maar overigens kan hij zich ook zonder stok voortbewegen!
Reichskommissar Grohé schijnt open en eerlijk te willen meewerken.
Hierover is men in de Nederlanden zonder uitzondering niet verheugd. Men was van plan, Reichskommissar Grohé tegen de Germanische Leitstelle, de Chef van het SS-Hauptamt[13], op te zetten[14], wat klaarblijkelijk — dat zal ik Grohé zeer ten goede aanrekenen — niet gelukt is.

(G. Berger) (a)
SS-Obergruppenführer

Nota's van de vertaler:

[1] g.Kdos. = geheime Kommandosache = top secret.
[2] Ausfertigung, 3 Ausfertigungen = in drievoud, in triplo.
[3] Reichsminister des Innern = Rijksminister van Binnenlandse Zaken, als minister v. BZ was der RF automatisch ook hoofd van de politie, zijn titel "Chef der Deutschen Polizei" kon dus vervallen.
[4] der Sturm, mv die Stürme = Storm = kompanie bij de SS en de SA.
[5] Dr. van de Wiele = Dr. Jef Van de Wiele, leider van DEVLAG.
[6] hier schijnt het woord "betrouwbare" vergeten; verder mocht het woord Belgen, op Führerbefehl niet meer worden gebruikt.
[7] Germanische Leitstelle = Germaanse centrale, hoofdbureau germaanse zaken.
[8] Kriegsverwaltungsrat = Militärverwaltungsrat = hoog ambtenaar van de MV.
[9] Letterlijk: seither schon = sinds reeds.
[10] die Volkstumfrage = nationaliteitenkwestie.
[11] der Referent = referent, adviserend ambtenaar.
[12] einem etwas nahelegen = iemand iets dringend aanraden; hier een eufemisme voor "bevelen", de RF had immers geen bevelsmacht over Reeder, die als M V Ch rechtstreeks afhing van de MB von Falkenhausen, die op zijn beurt ondergeschikt was aan het OKH!
[13] Obergruppenführer G. Berger, als CdSHA was vermoedelijk ook chef v.d. GL.
[14] Letterlijk: weitgehendst zu beeinflussen = zeer verregaand te beïnvloeden.
a. geen "Heil Hitler", noch beleefdheidsformule, merkwaardig!

Stempel v. Telegraafkantoor
dag: 03.Aug.1944
uur: circa 12.25 h.

Telex:

Persönlicher Stab Reichsführer-SS
Schriftgutverwaltung
Akt.Nr.Geh./68

An
SS-Gruppenführer Jungclaus
Brüssel

Beste Jungclaus!

Brief van 29.7.1944 ontvangen. Voor gepresteerd werk spreek waardering uit.
Verwacht meer.

Heil Hitler!
uw
get. H. Himmler

2.8.1944 (M)
Me/Hm
3.8. uit
VSt RFSS (?)

SBRS 29/7 44 1410 BLITZ
AN REICHSFÜHRER-SS FELDKOMMANDOSTELLE
REICHSFÜHRER
DAAR EEN DECREET VOOR DE AANSTELLING VAN DE HÖHERER SS- UND POLIZEIFÜHRER VOOR DE BEZETTE GEBIEDEN VAN BELGIË EN NOORDFRANKRIJK ER NOG NIET IS, HEEFT RK.[1] ALS TUSSENOPLOSSING VOOR HET TEN UITVOER BRENGEN VAN DADELIJK NOODZAKELIJKE VERGELDINGSMAATREGELEN VOLGEND BESLUIT UITGEVAARDIGD[2]:
''IK GELAST DE SS-GRUPPENFÜHRER UND GENERALLEUTNANT DER POLIZEI JUNGCLAUS MET DE WAARNEMING VAN DE AMBTSBEZIGHEDEN VAN EEN GENERALKOMMISSAR VOOR DE OPENBARE VEILIGHEID[3],

VOOR WIENS AMBTSGEBIED NOG BIJZONDERE BEPALINGEN VOORBEHOUDEN BLIJVEN.
DE GENERALKOMMISSAR VOOR OPENBARE VEILIGHEID IS MIJ ONMIDDELLIJK ONDERGESCHIKT.
GET. GROHE REICHSKOMMISSAR.

Nota's:

[1] RK = Reichskommissar = Rijkscommissaris
[2] Letterlijk: uebermittelt = overgemaakt, overgebracht
[3] das Sicherheitswesen = de openbare veiligheid

TELEGRAMMEN IN VERBAND MET DE BENOEMING VAN EEN BURGERLIJK KOMMISSARIS VOOR NOORD-FRANKRIJK

Persönlicher Stab Reichsführer-SS
Schriftgutverwaltung

Geheime Staatspolizei — Geheimes Staatspolizeiamt
Nachrichten-Übermittlung
Dr.Dr. Berlin NUE 77 727 9.8.44. 2340 — MD

An die RFSS Feldkommandostelle — Dringend

Betr. Benoeming van een Burgerlijk Kommissaris voor Noord-Frankrijk

Rijksleider

Rijkskommissaris Grohe kant zich tegen het in overweging nemen tot de aanstelling van oppergebiedsleider Nabersberg tot burgerlijk kommissaris voor Noord-Frankrijk.
Tegen N. maak ik ernstige bezwaren. In het bijzonder omdat hij bij de ontruiming van Litauen zijn private eigendom voortijdig in veiligheid bracht en dus ongunstig opviel.
Daartegenover acht ik de kommissaris regeringspresident te Koblenz SS-Brigadeführer Dr. Gerhard Mischke, geb. 25.12.1898. Sinds 5.5.40 GGTGL. 1 kind, voor deze betrekking geschikt.
M. is partijgenoot sinds 1930. Zijn SS-houding werd mij als voorbeeldig geschilderd. Hij is een goede beheerder en had zich in zijn hoedanigheid als regeringspresident voortreffelijk bewezen. Hij beschikt ook over een vereist persoonlijk voorkomen om zich in zijn positie te kunnen doorzetten. Ik verzoek om toe te stemmen in zijn aanduiding tot burgerlijk kommissaris. De dienst te Brussel heb ik op de hoogte gebracht van mijn voorslag aan de RFSS.

Der Chef der SIPO u. des SD.
Heil Hitler
Ihr
Gehorsamt Gez. Drm. Kaltenbrunner
SS-Obergruppenführer und
General der Polizei

Persönlicher Stab Reichsführer-SS
Schriftgutverwaltung
Akt.Nr.Geh./68

Fernschreiben (telegram)
An den Chef der Sicherheitspolizei
und des SD SS-Obergruppenführer
Dr. Kaltenbrunner
Berlin

Betr.: Bestellung eines Zivilkommissars für Nordfrankreich
Bezug: Dort.FS.v.9.8.44 — Nr. 77 727

Ben met het voorstel Dr. Mischke akkoord. Brengt Rijkskommissaris Grohe hiervan op de hoogte, tevens de bezwaren tegen Nabersberg.
Buitendien moet de Partijkanselarij, de Rijksjeugdleiding en het Partijgerecht over deze naar voorgebrachte bezwaren onderricht worden.

get. H. Himmler
10.8.1944

TELEGRAM

Geheim — S.S.H.A. 10511 3/8 1645 — QED

An den Reichsführer-SS und Reichsminister des Innern.
Feldkommandostelle.
VS.TGB.Nr. 4445/44 GEH. ADJTR.TGB.NR. 2063/44 GEH.

Reichsführer!

Gauleiter (gouwleider) Grohe was gisteren bij mij. Wij hebben ons grondig uitgesproken. Ik geloof dat wij tot een uitstekende samenarbeid komen. Vooral trachten, tegen de maatregelen van kleine lieden uit de partijkanselarij-Grohe, met de Rijksleider-SS nauwste verbinding te onderhouden.

get. Berger
Chef des SS-Hauptamtes

LEIDING

SS-Gruppenführer Jungclaus
Adjudant: SS-Hstuf. Schleich, later bevorderd tot SS-Stubaf.
Scholing: Dr. Schwarz
Rasse und Siedlung — Ras en Bevolking: SS-Hstuf. Rehman
Hautpscharführer: Bunge
Leiter der SS-Sippenpflegestelle: SS-Hstuf. Seyfert

GERMANISCHE FREIWILLIGEN LEITSTELLE — AUSSENSTELLE FLANDERN

Dalstraat 33, Brussel.
Leiding: SS-Stubaf. Wagner, later S.A. Standartenführer Pape, SS-Hscha. Günnel.

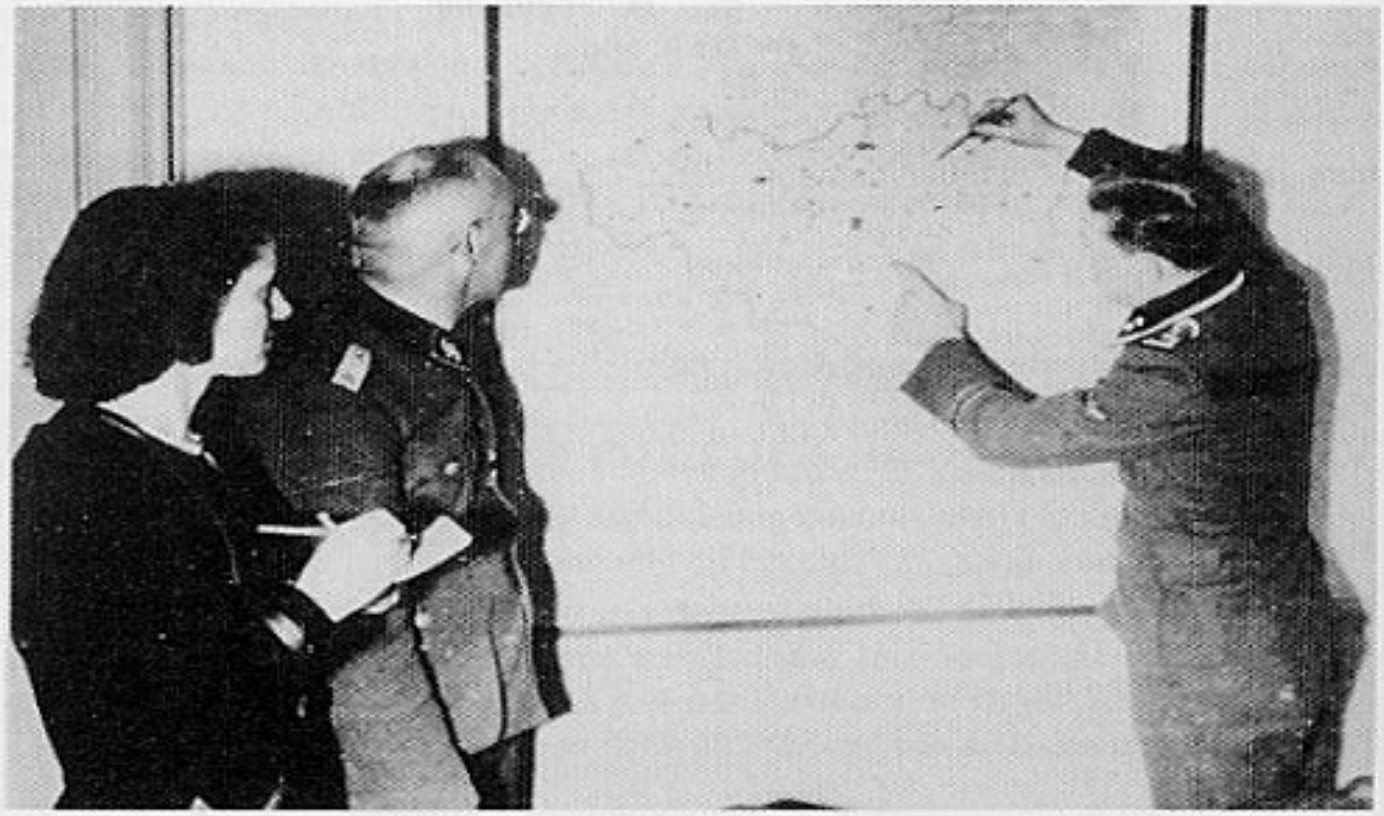

Dienststelle Jungclaus — Brussel, lente 1944. SS-Hstuf. Strate Karl.

DIENSTEN VAN ''DER HOHERE SS- UND POLIZEIFUHRER IN BELGIEN UND NORD-FRANKREICH''

Telefoonnummers: 48.95.94, 48.41.95, 47.18.91

SS-Gruppenführer Jungclaus	Höh. SS u. Pol.Fhr.
Fraulein Deege	Vorz.Gruf.
SS-Untersturmführer Stöhr	SS-Adju.u.Pers.Ref.
SS-Obersturmführer Eckert	Vertr.Pol.Adju.
SS-Untersturmführer Grabs	Pers.Ref.Gruf.
Frau Bode	Fürs.Ref.Pers.Büro
SS-Sturmbannführer Schleich	Stabsführer
Fraulein Harwege	Vorz.Stabsführer
SS-Hauptsturmführer Wolf	Nachrichtenführer
SS-Unterscharführer Weitmann	Funkstellenleiter
SS-Rottenführer Kuhnle	Fernschreibstellen
SS-Standartenführer Hördemann	Leit.San.Fhr.
SS-Oberscharführer Bergmann	Wehrkarteimittel
SS-Unterscharführer Raub	Reisestelle
SS-Sturmmann Scheffler	Registratur
Fraulein Bauer	Personalstelle
SS-Rottenführer Riegler	An-u.Abmeldung
SS-Oberscharführer Exl	Geschäftszimmer
SS-Rottenführer Huysegoms Jan	Poststelle
SS-Std.Oberjunker Reimers	Fahrbereitschaft
SS-Obersturmführer Rudel	Fuhrer Wach-Komp.
SS-Sturmbannführer Schünemann	Kdr.E.Kdo.Flandern
SS-Hauptsturmführer Moskopf	Kdr.E.Kdo.Wallonien
SS-Hauptsturmführer Strate	Fürsorge-Kommando
SS-Hauptsturmführer Heyer	R.u.S. Führer
SS-Hauptsturmführer Seifert	SS-u.Pol.Gericht
SS-Hauptsturmführer Neubauer	Leiter Verw.Waffen-SS
SS-Obersturmführer Appelt	Zentr. Bauleitung
SS-Obersturmführer Scheibe	Auftr. Verlagerung
SS-Stand.Oberjunker Vierbücher	Fhr.Kdo.SS-St.KE.
Fraulein Dumortier	SS-St.Kurt Eggers
SS-Sturmbannführer Lindemann	SS-A.L.Schoten
SS-Obersturmführer Lassois	SS-A.L.Namur
SS-Sturmbannführer Lang	Lebensborn E.V. Wegimont
SS-Untersturmführer dr. Augustin	Kult.Polit.Ref.

SS-Obersturmführer dr. Steck	Reichsschule Flandern
	Heimschule Schoten
SS-Obersturmführer Pape	Leiter Verw.GL.
SS-Sturmbannführer Höfle	SS-Abschnitt Flandern
SS-Hauptsturmführer Lackmann	Volksd.Mittelstelle
SS-Standartenführer dr. Canaris	Befehlshaber Sipo
	Befehlshaber Orpo
SS-Oberscharführer Bunke	W.E.
SS-Unterscharführer Häusser	Transport-Offz.
SS-Oberscharführer Funke Karl	
SS-Unterscharführer Dederichs Leonhard	

VLAMINGEN IN DIENST

SS-Ustuf. Paesbrugge Edgard	Beheerder
SS-Rtlf. Boes Gaston	Koerier
SS-Strm. Victoir Frans	Koerier
SS-Rttf. Husgen René	Postdienst
SS-Rtlf. Huysegoms Jan	Postdienst
SS-Strm. Poppe Omer	
SS-Strm. Wijnants Maurits	
SS-Schtz. Boussy Raymond	Koerier
SS-Uscha. Van Kenhove Albert	
SS-Rttf. Van den Broeck Leon	

PUBLIKATIES: verzorgd door deze dienst
— ''Europa Studio'' door SS-Standarte Kurt Eggers: Tijdschrift
— Dagbladen: Aufbruch
L'Assaut
Combattants SS

G L.
Aussenstelle Flandern
- Verwaltung -

Brüssel, den 14.4.44

Beleg Nr.: 5264

An die Germanische Leitstelle
Berlin

Reisekostenabrechnung

für

Demeyere Lucien
(Name)

SS-Schütze
(Dienststellung)

SS-Gruppenführer Jungclaus
(Dienststelle)

Reiseanordnung vom 11.4. 1944
ausgestellt durch
G.L.A.F.
liegt bei — [redacted]

Besoldungsgruppe	Reisekostenstufe
S	IV
Familienstand	**eig. Hausstand**
Verh.	ja (ja oder nein)

Während der Dienstreise wurden Unterkunft und Verpflegung von dienstwegen — nicht — [redacted] — unentgeltlich zur Verfügung gestellt

Es wurde [redacted] — eine — Dienstfahrkarte bzw. ein Freifahrschein benützt

Antritt der Reise

am 6.April 1944
14,17 Uhr
Fahrplanmässiger Abgang des Beförderungsmittels
Uhr
Kilometerstand des Kraftfahrzeuges bei Antritt der Reise
km

Beendigung der Reise

am 9.April 1944
11,3o Uhr
Fahrplanmässige Ankunft des Beförderungsmittels
Uhr
Kilometerstand des Kraftfahrzeuges bei Beendigung der Reise
km

Bemerkungen:

Laut umseitiger Aufstellung sind folgende Reisekosten zu vergüten:

I. Tagegelder	RM	4o,--
II. Für Übernachtungen		
1. Übernachtungs-Gelder	"	13,2o
2. Mehrkosten f. Unterkunft (s. anliegende Belege)	"	—
Sa.	RM	53,2o
III. Abzüglich Abordnungszulagen — Trennungsentschädigung — -- x RM -- - RM --	RM	53,2o
IV. Fahrtkosten	-	--
V. Nebenkosten	-	--
Sa.	RM	53,2o
am 19 durch		
erhaltener Reisekostenvorschuss	RM	—
Mithin noch zu erhalten	RM	53,2o

Genehmigt: b.Frs. 665,--

(Unterschrift)

(Unterschrift des Dienststellenleiters bzw. Einheitsführers wenn schriftliche Reiseanordnung nicht vorliegt)

(Nur von Verwaltungsdienststelle auszufüllen!)

Zur Zahlung angewiesene Restzahlung RM: 53,2o

den 18 APRIL 1944

SS-Sturmbannführer

Zahlungsvermerk:

Reisekostenvorschuss:
Auszahlungsbeleg Nr.

Abrechnung:
Einzahlungs-Beleg
Auszahlungs-Beleg
Nr.

Prüfungsvermerk:

WAALSE STAFKOMPAGNIE DER WAFFEN-SS BIJ DE ''DIENSTSTELLE JUNGCLAUS''

Benaming

6./Stabsabteilung der Waffen-SS beim SS-Hauptamt

Hiërarchisch ondergeschikt aan

Vanaf 13.7.1944: Dienststelle SS-Gruppenführer Jungclaus SS-Hauptamt

Omschrijving

Om de jaarwisseling 1943/1944 werd bij de Dienststelle Jungclaus in Brussel deze eenheid opgesteld.
Hiertoe werden, op bevel van het SS-FHA van 18.12.1943 in totaal 289 onderofficieren en manschappen van de 5.SS-Frw. Sturmbrigade ''Wallonien'' met ingang van 1.1.1944 naar deze eenheid overgeplaatst.
Die kompagnie, die gelijktijdig de 6.Kp. van de Stafafdeling van de Waffen-SS bij het SS-Hauptamt vormde, werd aangevuld met vrijwilligers, rechtstreeks door de Dienststelle Jungclaus aangeworven.
Met ingang van 7.5.1944 werden, door hetzelfde bevel, 16 onderofficieren en manschappen afgekommandeerd naar de SS-Pz.Gren.-Schule Kienschlag, waar ze de 1. Sonderlehrgang voor Waalse en Franse officiersvoorbereidingsleergang volgden samen met Waalse en Franse kandidaten van het SS-Hauptamt.
Op 1.7.1944 volgden verdere aanmeldingen, gelijktijdig met de overplaatsing van 27 man naar het SS-Ers.Kdo. Wallonien.
Bij de ontruiming van België werd de kompagnie de gevechtsgroep ''Jungclaus'' ingedeeld.

Terugtocht

Op 4.9.1944 terugtocht uit België naar Nederland.
Bij de afzetbeweging uit België verloren 35 man het kontakt met de eenheid en werden als vermist opgegeven.

ERSATZKOMMANDO FLANDERN UND WALLONIEN DER WAFFEN-SS

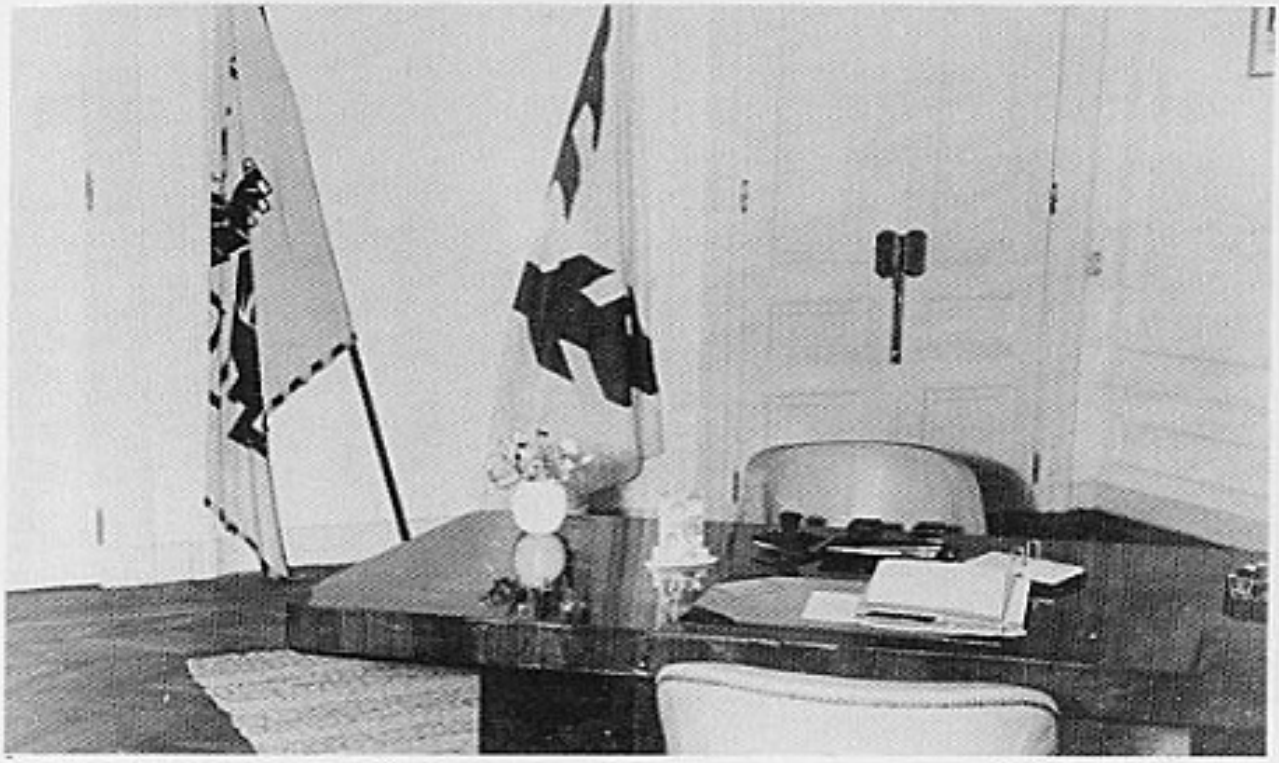

Ersatzkommando — Brussel 15.7.44 — inhuldiging nieuwe lokalen.

Brussel 15.7.44 — inhuldiging nieuwe lokalen.

V.r.n.l. B. Schindlmayr, Dr. Klein, Dr. A. Borms.

SS-Hauptsturmführer Schindlmayr B.

LEIDING — BENAMINGEN

1940 — zomer 1942

Ergänzungsamt der Waffen-SS
Ergänzungsstelle Nordwest
1940/1941: Den Haag
Antwerpen, Begijnenvest 16 (St.-Joriskazerne)
1941/42: Antwerpen, Koningin Elisabethlei 22
Leiter: SS Stubaf. Karl Leib (Den Haag en Antwerpen)
SS-Hstuf. Neuweiler (Antwerpen)
SS-Ostuf. Jensen (plaatsvervanger)
SS-Oscha. Glass Hans

Zomer 1942 — zomer 1943

Ersatzkommando Flandern der Waffen-SS
Antwerpen, Koningin Elisabethlei 22
Leiter: SS-Hstuf. Neuweiler (april of mei 1943)
SS-Hstuf. Bernt Schindlmayr
in dienst: SS-Ostuf. Meier

Zomer 1943 — zomer 1944

Ersatzkommando Flandern der Waffen-SS
Vanaf de zomer 1943 tot april/mei 1944: Ersatzkommando Flandern und Wallonien der Waffen-SS.
Brussel: Wetstraat 44 tot juni 1944
Louisalaan 128 sedert juni 1944
Leiter: SS-Hstuf. Bernt Schindlmayr tot augustus 1944
SS-Stubaf. Schünemann tot september 1944

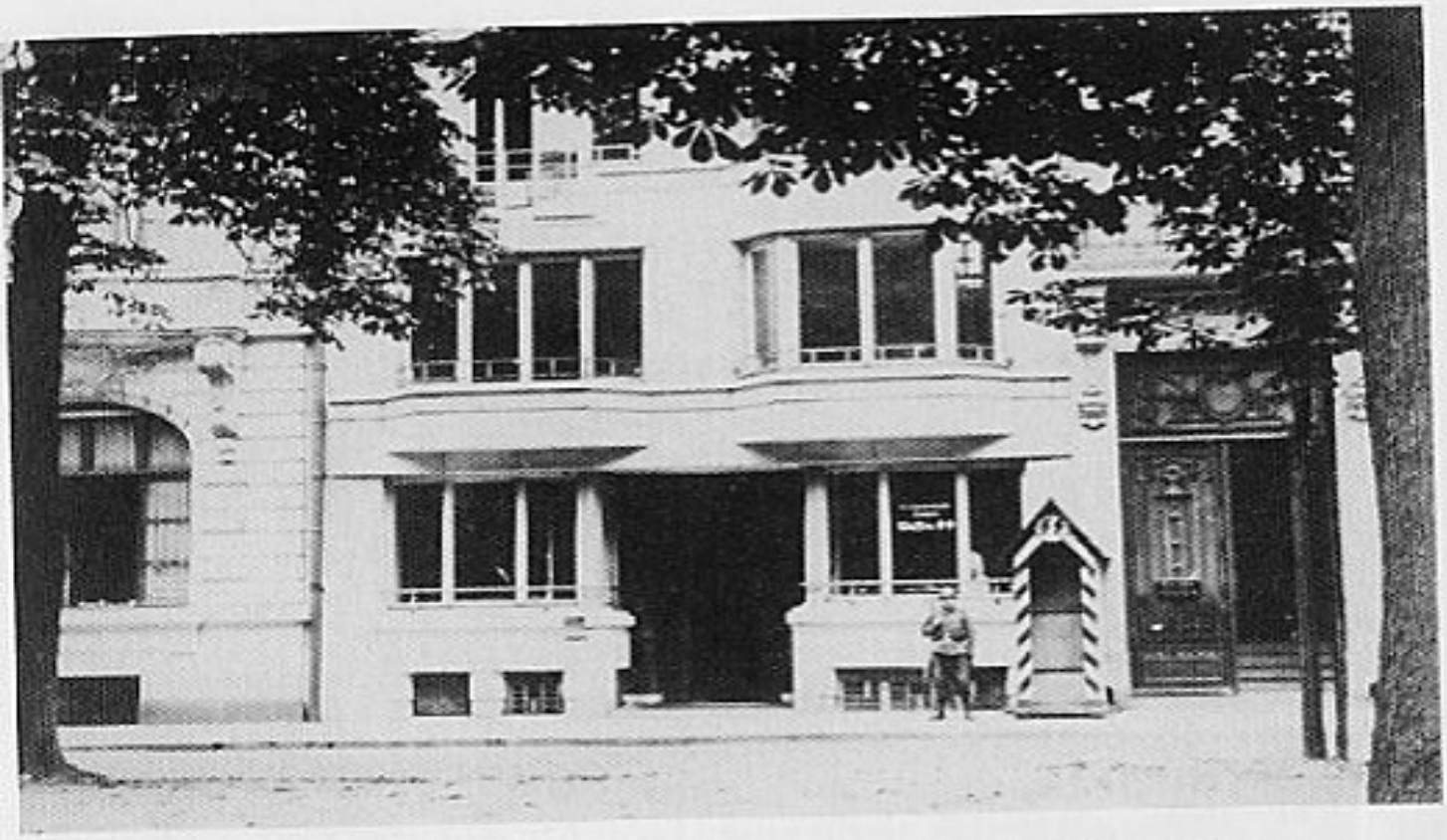

Lente 1944. Brussel-Louizalaan 128-130. Gebouwen van het Ersatzkommando.

Elisabethlei te Antwerpen.

SS-Hstuf. Neuweiler

HOE WERKT HET ERSATZKOMMANDO DER WAFFEN-SS?

Uit ''Balwing'', nummer van 22 juli 1944 (derde bladzijde)

''De pers werd in gelegenheid gesteld een bezoek te brengen aan de nieuwe lokalen van het ''Ersatzkommando Flandern'' van de Waffen-SS, die de zes verdiepingen van een groot appartementsgebouw aan de Louisalaan 128 te Brussel omvatten.
Zoals het hoort, is het Vlaams de voertaal in alle afdelingen van deze centrale die onder de bevoegde leiding van Duitse SS-officieren en onderofficieren staan met aan het hoofd Hauptsturmführer Schindlmayr, wiens hartelijke en ongedwongen omgang reeds talrijke harten in Vlaanderen veroverde. Het personeel bestaat uit SS-mannen, die zich reeds aan een der Europese fronten hebben onderscheiden en ongeschikt geworden zijn voor de velddienst, thans hun ervaring en werkkracht ter beschikking stellen van hun families in het vaderland. Tenslotte zijn er nog talrijke vrouwelijke bedienden die meestal uit de kringen van Vlaamse SS-gezinnen stammen, echtgenoten of zusters van SS-vrijwilligers.
Het Ersatzkommando omvat verschillende afdelingen waarvan de afdeling ''werving en organisatie'' wel de belangrijkste is. Men houdt er zich in de eerste plaats bezig met het aanwerven van de SS-vrijwilligers. Van hieruit wordt de propaganda voor de Waffen-SS, die Vlaanderen met plakbrieven en vlugschriften overstroomt, gemaakt. Het kontakt met de pers ter behartiging van de belangen van de SS wordt er in stand gehouden.
Verder zijn de verschillende wervingskantoren van het Ersatzkommando over geheel Vlaanderen en Noord-Frankrijk van hieruit georganiseerd en gekontroleerd. Wekelijks haast wordt voor het ogenblik een nieuw Vlaams wervingskantoor ingericht in een Vlaamse gemeente. Bij deze afdeling behoort dan vanzelfsprekend een magazijn om het propagandamateriaal te bergen, een archief om de uitwerking van deze rechtstreekse propaganda te kunnen nagaan, enz...
Zodra een Vlaming zich heeft gemeld en ingeschreven werd in voornoemde afdeling komt hij terecht in de afdeling ''inzet'' (Einstellung). In deze afdeling wordt alles in gereedheid gebracht om de SS-vrijwilliger zo snel mogelijk naar het opleidingskamp te zenden. Alle moeilijkheden welke met een vertrek van die aard kunnen verband houden, worden in deze afdeling opgelost.
Tenslotte belandt de SS-vrijwilliger in de afdeling ''Weermachtkontrolle'' (Wehrüberwachung), waar de belangen van de vrijwilligers wat betreft hun verlof en dies meer worden verdedigd. Ook de steekkaarten van de gesneuvelde of vermiste vrijwilligers worden er bijgehouden met het oog op de hulpverlening aan hun achtergelaten gezinnen of bloedverwanten.
Een andere afdeling is voorbehouden aan het Duitse Rode Kruis. Daar werden de Vlaamse meisjes die zich hebben gemeld voor het D.R.K. even zorgvuldig bewaakt, wat hun wervingsinzet en verpleging betreft, als voor de SS-vrijwilligers in de drie voornoemde afdelingen gebeurt.
Een vijfde afdeling houdt zich nog bezig met de verbinding met de jeugdorganisaties en jeugdsportkampen, waar kandidaten voor de SS worden geworven en geschikte jongens en meisjes door de zorgen van het Ersatzkommando met het oog op hun toetreding speciaal worden opgeleid en gekontroleerd.
In het Ersatzkommando werd nog een Veldpostdienst ondergebracht. In deze dienst stromen de brieven uit het gehele Vlaamse land voor de SS-vrijwilligers samen. Zij

worden er voorzien van speciale omslagen door de SS-veldpost op de fronten bezorgd. Deze maatregel wordt genomen om het verloren gaan van brieven zoveel mogelijk te vermijden. De brieven, die de SS-vrijwiligers van uit gans Europa naar huis schrijven, komen er insgelijks toe. Ongeveer 2.000 stuks per dag worden er van een dubbele omslag voorzien, naar de verwanten van de SS-vrijwilligers gezonden, zulks om te vermijden dat zij met vertraging of in het geheel niet zouden terechtkomen.
Tenslotte is er nog zoals in alle grote organisaties een geneeskundige dienst die beschikt over een verplegingszaal, waar geneesheren de SS-ziekenverlofgangers onderzoeken en behandelen en ook nieuwe kandidaten keuren.
Al deze afdelingen staan onder de centrale leiding van de adjudantur waar alle lopende algemene zaken worden behandeld, de werkzaamheden van het Ersatzkommando worden verdeeld en de uitvoering er van wordt gekontroleerd.
In het algemeen laat deze organisatie voor de Vlaamse-SS de indruk van een drukke centrale, waar men een hekel heeft aan paperassen en men het er enkel op aanstuurt om snel en doelmatig resultaten te bekomen ten voordele van de SS-vrijwilligers en van de Vlaamse D.R.K.-meisjes en hun familieleden."

Het kaartenstelsel van de OFK Brussel (Oberfeldkommandantur) toont ons aan wanneer de splitsing gebeurde bij het Ersatzkommando.

1.5.44: Flandern Wetstraat 44, Brussel.

18.5.44: Wallonien Louizalaan 414, Brussel
Leider SS-Hauptsturmführer Moskopf

Voorheen op 26.8.43 was de afdeling Wallonien gevestigd te Brussel in de Congresstraat 10. Hun leider SS-Ostuf. Albert Lassais.

Hier volgt een deel van het kaartenstelsel

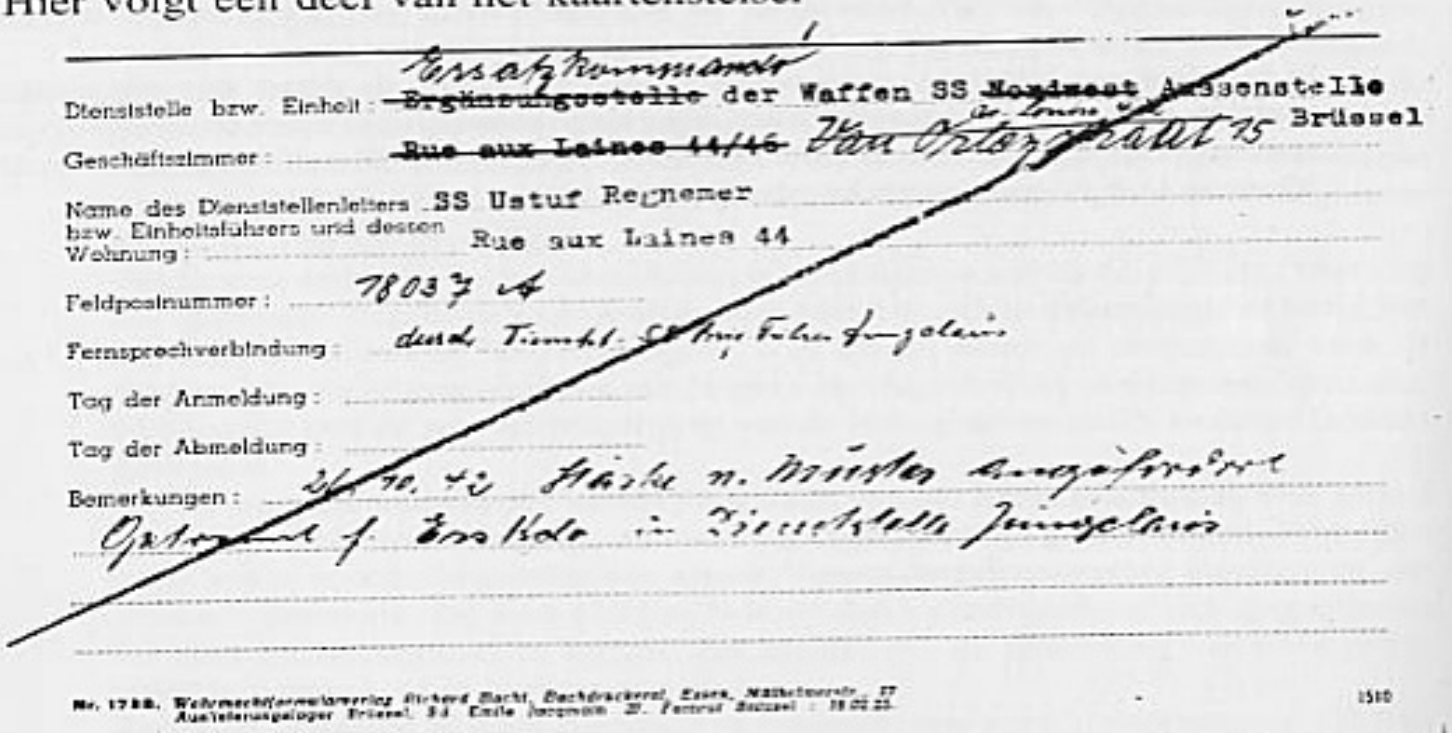

Dienststelle bzw. Einheit: ~~Ergänzungsstelle~~ Ersatzkommando der Waffen SS ~~Nordwest~~ Aussenstelle Brüssel

Geschäftszimmer: ~~Rue aux Laines 44/46~~ Van Ortenstraat 15

Name des Dienststellenleiters bzw. Einheitsführers und dessen Wohnung: SS Ustuf Regnemer
Rue aux Laines 44

Feldpostnummer: 18037 A

Fernsprechverbindung: durch Dienstst. SS Hauptführer Jungclaus

Tag der Anmeldung:

Tag der Abmeldung:

Bemerkungen: 26.10.42 Stärke n. Muster angefordert
Gutachten f. Ers Kdo in Dienststelle Jungclaus

Nr. 1788. Wehrmachtformularverlag Richard Bacht, Buchdruckerei, Essen, Mülheimerstr. 17
Auslieferungslager Brüssel, S.d. Emile Jacqmain 27, Fernruf Brüssel: 18 02 25. 1510

STÄRKE				
Datum:	a.)			b.)
	Offz.	Uffz.	Mansch.	Wehrm. Gef.
6.1.42			5	8
6.3.42			7	11
4.4.42			11	11
5.5.42			11	12
1.6.42			11	12
4.7.42			20	26
12.8.42			22	27
10.9.42			22	27
3.10.42			22	28
10.11.42				

Geheim!

Dienststelle bzw. Einheit: Ersatzkommando Flandern u. Wallonien der [illegible]

Geschäftszimmer: Rue de la Loi 44

Name des Dienststellenleiters bzw. Einheitsführers und dessen Wohnung: SS Hauptsturmführer Schindel[illegible]
Brüssel rue du Lizerne 77

Feldpostnummer: 07515 C A

Fernsprechverbindung:

Tag der Anmeldung: 26.8.43

Tag der Abmeldung:

Bemerkungen: Unterstellt: Reichsführer der SS u. Chef d. Deutschen Polizei Berlin

Der wallonische Sektor der Dienststelle befindet sich Rue du Congrès 10
Leiter: Obersturmf. Albert Lassois Av. des Orangers 11

Nr. 1738. Wehrmachtformularverlag Richard Bacht, Buchdruckerei, Essen, Mülheimerstr. 17
Auslieferungslager Brüssel, Bd. Emile Jacqmain 37, Fernruf Brüssel: 18.22.25.

J510

STÄRKE					
Datum:	a.)			b.)	
	Offz.	Uffz.	Mansch.	Wehrm. Gef.	
26.8.43	4	7 +	13++	5./9.	+ 4 R.D. ++ 2 R.D. • Flamen 3 Flamen 11 Flamen •• Wallonien
17.9.43	6	12	38	7/1	3 mehrmal. Belg. 7 weibl. " } el. Abt
15.9.43	1	8	36	14	wall. Abtlg.
10.10.43	6	13	31	0/2	
10.11.43	6	14	29	72	3/10 belg. Staatsangeh.
10.12.43	6	13	24	72	7/10 " "
10.1.44	6	13	24	72	3/10 " "

Geheim!

Dienststelle bzw. Einheit: Ersatzkommando Flandern der Waffen SS

Geschäftszimmer: Rue de la Loi 44

Name des Dienststellenleiters bzw. Einheitsführers und dessen Wohnung: SS Hauptsturmführer Schindlmayr
Rue du Levoume 77

Feldpostnummer: 07515 C.A.

Fernsprechverbindung: O.V. u. 127906, 1277 35, 12 77 04

Tag der Anmeldung:

Tag der Abmeldung:

Bemerkungen: Untersteht: Reichsführer der SS u. Chef d. deutschen Polizei Berlin

Die Verwaltung der beiden Ersatzkommandos befindet sich Rue de Laeken 183 Telefon: O.V. u. 17 76 21, u. 17 53 49

Nr. 1738. Wehrmachtformularverlag Richard Bacht, Buchdruckerei, Essen, Mülheimerstr. 17
Auslieferungslager Brüssel, Bd. Emile Jacqmain 37, Fernruf Brüssel: 18.05.25.

STÄRKE						z. Alarm Rgt.				
Datum:	a.)			b.)						
	Offz.	Uffz.	Mansch.	Wehrm. Gef.		Offz.	Rea.	Uf.	Uffz.	Rea.
1.5.44	3	7	16	0/4 0/15	Rü 7.9. Belg.					

Geheim!

Dienststelle bzw. Einheit: Ersatz Kommando Wallonien der Waffen SS

Geschäftszimmer: Av. Louise 414

Name des Dienststellenleiters bzw. Einheitsführers und dessen Wohnung: Hauptsturmführer Moskopf Hotel Monico

Feldpostnummer:

Fernsprechverbindung: O. V. Dienstst. Jungplatz

Tag der Anmeldung: Av. Louise 363

Tag der Abmeldung:

Bemerkungen: Untersteht: Reichsführer der SS u. Chef der Deutschen Polizei Berlin

Sonstige Bemerkungen Siehe Karte E.Kdo Flandern

STÄRKE				
Datum:	a.)			b.)
	Offz.	Uffz.	Mansch.	Wehrm. Gef.
18.5.44	1	3	15	14

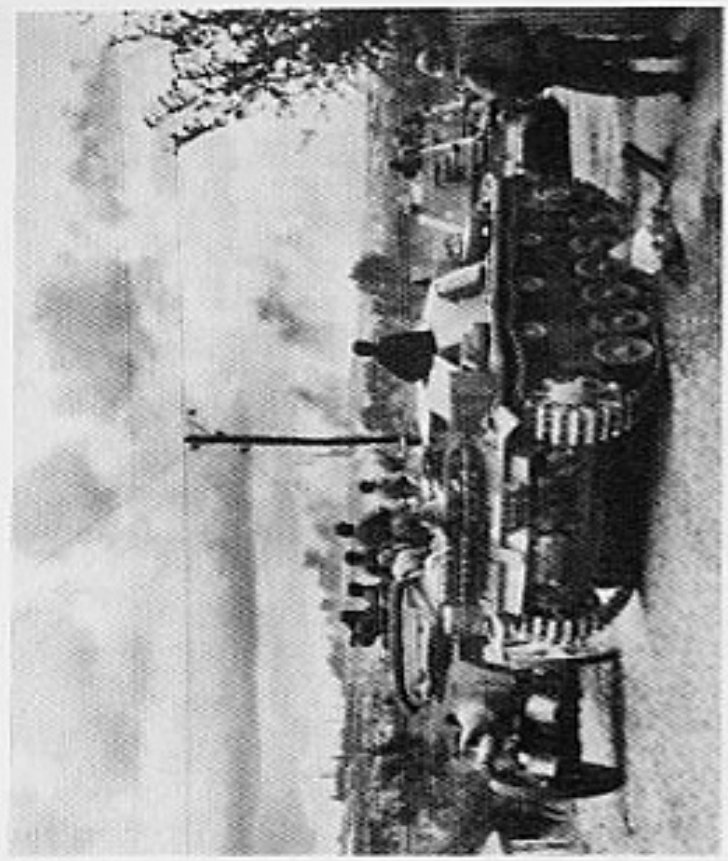

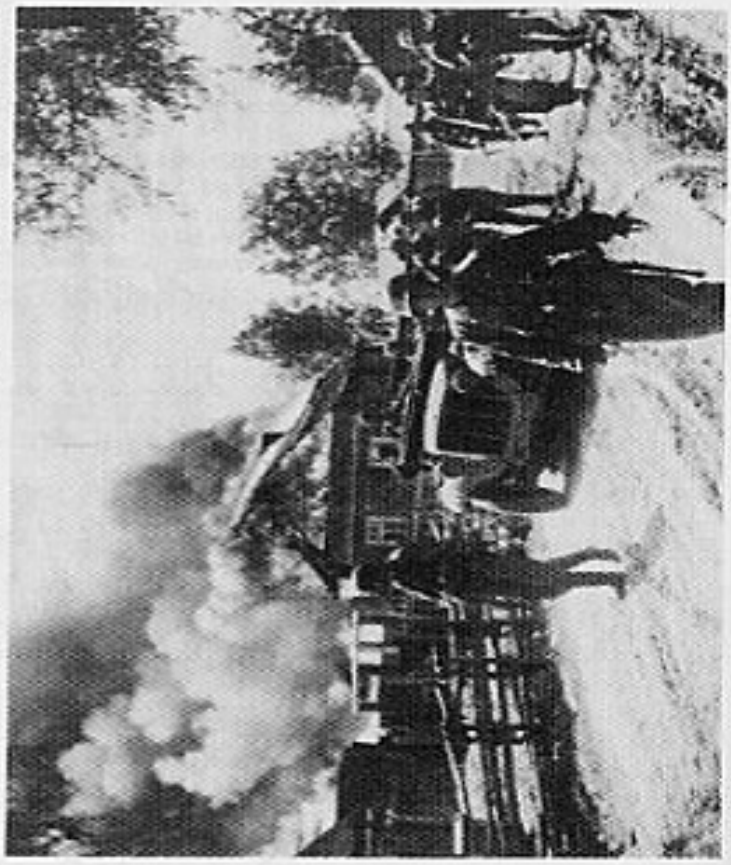

Engagez-vous à la Waffen-SS!

Herstellung und Alleinvertrieb: Kunstverlag E. A. Schwarzhäger & Co. AG., Berlin

Deze kaarten kenden slechts 1 uitgave. Ze werd ingetrokken op protest van verscheidene Vlaamse organisaties wegens hun eentalige Franse opschriften.

STERKTEMELDING

Op 30 juni 1941
Gedetacheerd:

SS Hauptamt	Eigene Planstellen		Rasse und Siedlungshauptamt	
F	M	F	Manschaften	Führer
8	20	3	31	1

Ersatzkommando Antwerpen 1943
Chef SS-Hstuf. Neuweiler

Brussel 15.7.44 — Inhuldiging der lokalen.

Uitnodiging tot werving Waffen SS

Ersatzkommando Flandern
der Waffen-SS

Antwerpen, 7 Mei 1943

Zeer geëerde Kameraad,

Sinds geruimen tijd werkt gij reeds mede in den "Fichtebund" en brengt daar het Uwe bij in den strijd van Europa tegen het Bolsjewisme.

Ik ben ervan overtuigd, dat U ook het Ersatzkommando Flandern in zijn zware taak, vrijwilligers voor de Waffen-SS en het Legioen te werven, zult ondersteunen. Ik geloof daarom U als werver -een eeresmbt- te kunnen begroeten en zend U reeds eenig werfmateriaal toe.

Ik verzoek U, bijliggende vragenlijst ingevuld per omgaande aan het Ersatzkommando Flandern terug te zenden.

Reeds heden richt ik aan U volgend dringend verzoek : Elk lid van den "Fichtebund" werft maandelijks tenminste twee vrijwilligers voor de Waffen-SS of het Vrijwilligerslegioen.

Bij voorbaat besten dank voor Uwe medewerking.

Heil Hitler !

SS-Hauptsturmführer.

Ersatzkommando Flandern u. Wallonien
der Waffen-SS

Brüssel, 10. Oktober 1943

Das Ersatzkommando muß auf Ihre Bewerbung für die Waffen-SS mitteilen, daß bis auf weiteres NSKK-Angehörige nicht mehr zur Waffen-SS überstellt werden können.

Wenn Ihre Dienstverpflichtung abgelaufen ist, steht Ihrer Einberufung zur Waffen-SS nichts im Wege. Ein entsprechender Antrag ist etwa -1- Monat vor Ablauf der Dienstverpflichtung zu stellen.

Het Ersatzkommando moet U op Uwe aanvraag tot opname in de Waffen-SS mededeelen, dat tot nader order NSKK-leden niet meer in de Waffen-SS kunnen overgenomen worden.

Wanneer Uwe dienstverplichting bij het NSKK afgeloopen is, kunt U zich echter voor de Waffen-SS melden. Een desbetreffende aanvraag moet ongeveer een maand vóór afloop der dienstverplichting ingezonden worden.

L'Ersatzkommando se voit au regret de vous informer, suite à votre candidature pour la Waffen-SS, que les ressortissants NSKK ne peuvent momentanément obtenir leur transfert, et ce jusqu'à nouvel ordre.

Quand vos obligations à ce service auront pris fin, il n'y aura plus d'empêchements à votre engagement à la Waffen-SS. Environ un mois avant le terme de vos obligations à la NSKK, une demande de mutation devra nous parvenir.

gez. Schindlmayr

SS-Hauptsturmführer.
und Kommandeur.

SS-Obersturmführer
und Adjutant.

Der Fürsorgeoffizier der Waffen-SS
in Flandern.

ANTWERPEN, DEN 5.7.43
BELGIËLEI 34
FERNRUF: 35088 35090

SACHBEARBEITER: SS-Oscha.Poskowski
AZ.: IV/265-II/1065-Pos/vH.
BETR.: Kriegssterbefallanzeige
BEZUG: ---
ANLG.: -1-

Frau
Emma Huysentruyt-Debaere.
H e u l e.
Kellestraat,17

In der Anlage überreiche ich Ihnen ein Schreiben zur Aufbewahrung. Aus diesem geht hervor, dass die Beurkundung der Kriegssterbefallanzeige beim zuständigen Standesamt beantragt wurde.

I.A.

Poskowski
SS-Obersturmführer.

Der Fürsorgeoffizier der Waffen-SS
in Flandern.

ANTWERPEN, DEN 4. 6. 1943.
BELGIËLEI 34
FERNRUF: 35088 35090

SACHBEARBEITER: SS-Oscha.Poskowski.
AZ.: IV/265-1065.vH.
BETR.: Nachlaßsachen.
BEZUG: ---
ANLG.: ---

Frau
Emma Huysentruyt-Debaere.
H e u l e.
Kellestraat, 17.

Liebe Frau Huysentruyt,

Nachdem Ihnen der Kompanie-Führer den Heldentod Ihres Sohnes angezeigt hat, erfülle ich nunmehr die traurige Pflicht und lasse Ihnen durch die belgische Post die Nachlaßgegenstände als Einschreiben zugehen.
Die beigefügte Empfangsbestätigung wollen Sie mir bitte mit Ihrer Unterschrift versehen zurücksenden.

Heil Hitler!

Poskowski

BERECHTIGUNGSSCHEIN

zur einmaligen kostenfreien Benutzung der Eisenbahn in den besetzten Gebieten des Westens

für ..... in Buchstaben ..... Personen in der 1. Klasse

für ..... in Buchstaben ..... Personen in der 2. Klasse

für 1 in Buchstaben eine ..... Personen in der 3. Klasse

für ..... Stück Reisegepäck von ..... in Buchstaben ..... Personen

Hinfahrt	Rückfahrt
von Bahnhof Kortijk	von Bahnhof Antwerpen
nach Bahnhof Antwerpen	nach Bahnhof Kortijk

Dienstgrad und Name des Reisenden : Hugsentwyt, Josef
(bei mehreren des Transportführers)

Zweck und Veranlassung der Reise : Annahmeuntersuchung der Waffen-SS

Eigenmächtiges Benutzen einer höheren Wagenklasse ist verboten. Dieser Ausweis ist nur den Kontrollorganen der Wehrmacht vorzuzeigen und am Zielbahnhof an diese abzugeben. Sind solche nicht vorhanden, so ist er nach Beendigung der Reise an die Wehrmachtdienststelle abzugeben.

SS-Hauptamt (Siegel) SS-Ersatzkommando Flandern

Ausgefertigt am 22 APR. 1943 194....

Ersatzkommando Flandern der Waffen-SS
(Truppenteil bezw. Feldpostnummer)

[signature]
(Unterschrift, Dienstgrad und Dienststelle)
SS-Unterscharführer

Nr. 334 - Wehrmachtformulierung Rich. Bacht. Buchdruckerei, Essen, Mülheimerstr. 17.
Auslieferungslager Brüssel, Bd. Emile Jacqmain, 37. Fernruf Brüssel 18.02.25.

NALATENSCHAP VAN EEN GEVALLEN SOLDAAT

SS-WACHTBATAILLON VLAANDEREN

Eedaflegging te Schoten van het eerste contingent. Augustus 1943 — SS-Hstuf. Schindlmayr B. In de rangen v.l.n.r. Hendrickx Bert, Vercammen, Spitaels Piet, Leys Wim.

EEN MILITAIRE FORMATIE

Alhoewel het SS-Wachtbataillon uit de Algemene-SS rekruteerde, was zij nooit een bestanddeel der Algemene-SS. Van bij de aanvang droegen de manschappen het ''Feldgrau'' uniform der Waffen-SS. Het was dus een SS-eenheid, de leden legden de SS-eed af en bekwamen een SS-Soldbuch. Zij stonden onder de hiërarchie van de Waffen-SS.
De mannen van het SS-Wachtbataillon waren dus volwaardige soldaten, kregen dezelfde dril en oefeningen als deze van de Waffen-SS. Ook werden zij bevorderd zoals bij de Waffen-SS; b.v. De Vos werd van SS-Rottenführer tot SS-Unterscharführer bevorderd, Jan Swinnen van Sturmmann tot Uscha. Op 20 april 1944 werd Bert Hendrickx SS-Sturmmann.
In september 1944 kwamen de manschappen automatisch bij de divisie ''Langemarck'' als volwaardige en goed opgeleide soldaten, zij behielden allen hun dienstrang.
In Vlaanderen deed het bataljon dienst als een wachteenheid bij de ''Dienststelle Jungclaus'' dus bij de ''Germanische Leitstelle''. Het hing rechtstreeks af van het SS-Hauptamt en stond hier onder het bevel van SS-Gruppenführer Jungclaus.

FELDPOSTNUMMER — VELDPOSTNUMMER

O 7515 b.B.

OPRICHTING

Uit ''De SS-Man'' van 8 april 1944

ᛋᛋ-Wachtbataillon Vlaanderen

Het Ersatzkommando Flandern der Waffen-ᛋᛋ deelt mede:

« Er werd besloten tot de oprichting van een ᛋᛋ-Wachtbataillon Vlaanderen, bestemd voor den inzet in Vlaanderen en de bescherming der heimat. Het ᛋᛋ-Wachtbataillon Vlaanderen zal een ᛋᛋ-eenheid zijn, geleid door ᛋᛋ-officieren en ᛋᛋ-onderofficieren. Het bataillon zal het land niet verlaten, doch gebruikt worden in Vlaanderen zelf. Het spreekt vanzelf dat de inzet in de Vlaamsche ᛋᛋ-Stormbrigade Langemarck aan het Oostfront altijd als belangrijker en eervoller zal worden beschouwd. »

Uit ''Volk en Staat''

Oprichting van een SS Wachtbataljon Vlaanderen

VOOR DE BESCHERMING DER HEIMAT

Er is besloten geworden tot de oprichting van een SS-wachtbataljon, bestemd voor den inzet in Vlaanderen en de bescherming van onze Heimat, meldt het ersatzkommando Flandern der Waffen-SS.

Het SS-wachtbataljon Vlaanderen zal een SS-eenheid zijn, geleid door SS-officieren en SS- onderofficieren.

Het bataljon zal het land niet verlaten, doch gebruikt worden in Vlaanderen zelf. Er zij hier op gewezen, dat de inzet in de Vlaamsche SS-sturmbrigade Langemarck natuurlijk altijd als belangrijker en eervoller zal aanzien worden. Niettemin moeten ook voor den inzet in Vlaanderen zelf SS-mannen met SS-scholing en SS-opleiding ter beschikking staan. Men kan zich van nu af aan aanmelden voor het SS-wachtbataljon Vlaanderen bij het Ersatzkommando Flandern der Waffen-SS, Wetstraat 44 te Brussel en bij alle Werbestellen der Waffen-SS.

Hieruit blijkt dat het niet zal ingezet worden op oorlogsfronten buiten België, maar wel dat het moest beschouwd worden als een vechtende eenheid en kan ingezet worden in Vlaanderen en Wallonië. Het waren dusdanig frontsoldaten.

In feite was deze eenheid reeds opgericht in de zomer van 1943. De eerste leergang van een tweetal maanden aan de SS-Vorschule te Schoten eindigde in augustus 1943. Deze leergang kende slechts een sterkte van een peleton, vandaar de naam ''Wachzug Jungclaus''.
Na de opleiding werd deze Zug ondergebracht in gebouwen van de Vilain XIV straat te Brussel (Elsene). Daar werd later een eerste bomaanslag gepleegd door partizanen, waarbij één dode, Jozef Jäger, volksduitser, en verscheidene gewonden vielen.

UITBOUW

Wegens de toevloeiing van nieuwe, in Schoten opgeleide, SS-Mannen werd verhuisd naar de Abdijstraat, vlak bij de Louisalaan in een oud dienstgebouw van het Belgisch leger.
Uit een bescheiden in ons bezit, daterend van 30.5.44 en komende van de Dienststelle SS-Gruppenführer Jungclaus-Wachkompanie, stellen wij vast dat deze ''Zug'' uitgegroeid was tot een kompagnie.
Aanvang 1944 sprak men dus reeds van een kompagnie. Door de toeloop van nieuwe rekruten en de transferts van vele jongens uit de SS-Wacht St.-Truiden kwam men tot de oprichting van een bataljon en werd het nu officieel SS-Wachtbataillon Vlaanderen genoemd. Ostuf. Rudel nam het bevel over van Sturmscharführer Reimers die nu de Spiess werd. Als onderofficieren bracht Rudel een deel van zijn opleiders uit Schoten mee, alsook verwonde Legioen- en SS-mannen hielpen mee aan de opleiding.
Weer moest omgekwartierd worden. Er werd nu gekazerneerd in de gebouwen van de Brusselse universiteit (toen gesloten) aan de Paul Hegerlaan te Brussel.
Vanaf juli 1944 werd, wegens de groei van het bataljon, weer verhuisd en men werd gekazerneerd in een vleugel van de Vrije Universiteit van Brussel aan de Franklin Rooseveltlaan te Brussel.

WACHTDIENSTEN — WACHTPOSTEN

Erewacht aan de gebouwen van de ''Dienststelle Jungclaus'' aan de Louisalaan 412 te Brussel; bewaking van de verschillende gebouwen van de Dienststelle; bewaking van de private woning van Jungclaus, villa te Genesius-Rode; bewaking van de ''Reichschule'' te Kwatrecht; het moederheem ''Lebensborn'' te Wégimont; de kinderhemen te Sart lez Spa en te Kapellenbos; het ''Fursorgeamt'' te Brussel; het SS-Ausbildungslager te Schoten; de ''Unterkunft'' van het Wachtbataillon zelf; de ''Verwaltung'' van de Dienststelle in de Dalstraat 35.
In de loop van het jaar 1944 werd door partizanen een aanslag gepleegd op de ''Unterkunft'' van de Wachtkompanie, waarbij 2 volksduitse SS-Mannen, Matysek en Müller, gedood werden. Een Vlaming Pieter Pelgroms werd eveneens neergeschoten tijdens zijn wachtdienst aan de privaat-villa van Jungclaus.

LEIDING EN BEVEL

Algemene leiding: SS-Gruppenführer Jungclaus.
Chauffeur (persoonlijk): SS-Strm. Van Echelpoel Vik.

Wachzug ''Jungclaus''

Chef: Sturmscharführer Reimers
Schreiber: Bert Hendrickx
Bij de ''Wachtzug'' behoorde ook de ''Fahrbereitschaft'' met een twaalftal voertuigen van allerlei aard en vaste ''Fahrers'' (voertuigbestuurders).

SS-Wachbataillon

Bevelhebber: SS-Ostuf. Rudel Fritz
Kompaniechef: SS-Ustuf. Leo Van Nuffel
SS-Standartenoberjunker Reimers Frans
Spiess: SS-Oscha. Langner
Zugführer: SS-Oscha. Loutgeb Hans

SS-Ostuf. Rudel

Ausbilder

Opleiders: SS-Uscha. Feremans Jan, SS-Uscha. Timmermans Dieter, SS-Uscha. Van den Berghe Alois, SS-Uscha. Victor Franz, SS-Rttf. Bollingh Renaat, SS-Uscha. De Vos Roger, SS-Rttf. Gerlitsch Hans, SS-Strm. Franck Gustaaf, SS-Uscha. Swinnen Jan, SS-Rttf. Ueberwasser Jozef, SS-Strm. Van de Sande Georg, SS-Rttf. Vrooman Willy, SS-Uscha. Gerlach, SS-Strm. Haesevoets Julien
Schreiber: SS-Strm. Bert Hendrickx, SS-Schtz. Vanhout Peter
Waffenwart: SS-Rttf. Reykers Arthur
Melder: SS-Schtz. Bogaert Jan

STERKTE

In juli 1944 had het bataljon een sterkte van 2 kompagnies en één in wording. Vooral na het toetreden van een tweede kontingent, komende van de SS-Wacht St.-Truiden onder leiding van Coenegrachts.
Men mag aannemen dat het bataljon iets meer dan 200 man telde, uitgaande van een lijst in ons bezit die ver van volledig is.

HÖHERER SS- UND POLIZEIFUHRER FÜR BELGIEN UND NORD-FRANKREICH

Tagesbefehl Nr. 5/44 Brussel den 12.8.1944
Personalstelle:
Verplaatsingen:
6. — Met ingang van 1.8.44 werden van het SS-Ausbildungslager Schoten naar de Fläm. Stabskompanie (Wachzug) overgeplaatst:

SS-Ustuf. Leo Van Nuffel	geb. 12.5.1921
SS-Oscha. Peter Langner	geb. 21.12.1912
SS-Oscha. Hans Leutgele	geb. 2.8.1920
SS-Rttf. Hans Gerlitsch	geb. 15.2.1917

7. — SS-Uscha. Jan Feremans, geb. 17.7.1921 van het SS-Ers.Kdo. Flandern op 1.8.1944 naar de Fläm. Stabskompanie verplaatst.

OPLEIDING

Naast de bewakingsopdrachten werden de SS-Mannen verder opgeleid in gevechtstaktiek, wapenleer en partizanenbestrijding.
Dagelijks werd geoefend in het Zoniënwoud en omgeving.
Ook de kazernedril werd niet vergeten en de ''Gewehrgriff'' en ''Paradepass'' stonden op het programma daar deze eenheid meermaals als erekompanie dienst deed bij begrafenissen en andere plechtigheden.

INZET

De eerste belangrijke inzet volgde eind juli-begin augustus 1944 bij de uitzuivering van verschillende door partizanen bezette wouden in de Ardennen o.a. bij Ciney, Haversin, enz. Daar werden regelrechte gevechten geleverd en tientallen partizanen gedood. Ook werden er gevangen Wehrmachtssoldaten bevrijd die er door de partizanen gevangen gehouden werden.
Een monument van de weerstand te Pessoux op de baan Namen-Marche herinnert nog aan die gevechten.
Bij de aanslag op Hitler, bezette het Wachtbataillon, samen met alle beschikbare SS-Mannen der Dienststelle Jungclaus alle strategische punten van de stad Brussel, om elke opstand zo vlug mogelijk te smoren.
Bij de terugtocht van de Dienststelle Jungclaus in september 1944 kreeg het bataljon de opdracht deze te vergezellen en te beschermen.
Na een verblijf aan de Niederrhein in de omgeving van Jülich en te Düren, werd de rest van het Wachtbataillon verplaatst naar Ellwangen, vandaar verder naar Knowitz, waar einde september 1944 de Stormbrigade werd vervoegd. Bij de verplaatsing naar de Lüneburger Heide werd het bataljon opgeheven en het personeel ingedeeld bij de verschillende wapens. Een gedeelte kwam naar de Unterführerschule Lauenburg, waarvan ze begin januari 1945 terugkwamen en als Unterführer ingedeeld werden bij de Kampfgruppe Schellong in Pommeren, anderen bij de rest van de ''Langemarck''.

LEBENSBORN

Koppelslot

T. Keersmaeckers, beheerder.

LEBENSBORN e.V. LEVENSBRON

Heilig soll	Heilig is
uns sein	voor ons
jede MUTTER	iedere MOEDER
guten Blutes	van goeden bloede

(woorden van de Reichsführer SS H. Himmler)

De nationaal socialistische doelstelling heeft het Ja tot de Duitse toekomst gesproken en daarmee het Ja tot het kind. (H. Himmler)

''Gans onze strijd, de dood van twee miljoen mensen in de wereldoorlog, de politieke strijd der laatste 15 jaar, de opbouw van onze Weermacht ter bescherming van onze grenzen, zou tevergeefs en doelloos zijn, als niet op de zege van de Duitse geest de zege van het kind volgde.''
Dit was de grondregel van de Reichsführer SS bij de stichting.

Door de oprichting van de Lebensborn e.V. werd een doeltreffend bekampingsmiddel in het leven geroepen ter bestrijding van de vruchtafdrijving (abortus) en de rassische en zedelijke voorwaarden geschapen tot de keuze van een huwelijkspartner en de wil tot het verwekken van kinderen.

LEIDING IN EEN KRAAMINRICHTING VAN LEBENSBORN e.V.

Algemene leider: SS-Oberführer Ebner
Leiding: Er was een overeenkomst tussen de Reichsführer-SS en de Reichsfrauenführerin (Rijksvrouwenleidster).
De SS stond in voor de leiding en de verzorging.
N.S.V.-Zusters hadden de verzorging van moeder en kind. Zij en hun helpsters moesten op hun beurt de richtlijnen volgen van de dokter (een gespecialiseerde vrouwendokter).
De Reichsmütterdienst (Rijksmoederdienst) leidde in de inrichtingen de kursussen voor zuigelingen en ziekenverzorging, gaf lessen in koken, huishouden, kinderopvoeding, naaien, verstellen van kledij, knutselen en andere nuttige bezigheden.
Voordrachten en filmvoorstellingen stonden ten dienste van de N.S. wereldbeschouwing.

ALGEMEEN BEELD VAN DEZE INRICHTINGEN

Krakend net, voorbeelden van hygiëne, modern uitgerust voor die tijd op gebied van geneeskunde en verloskunde.
Voor een degelijke verpleging en verzorging van moeder en kind werd niets aan het toeval overgelaten.
Het waren modelinrichtingen.

LEBENSBORN-HEIME

Rijkscentrale: Herzog-Maxstrasse 3-7, München
Tehuizen: Heim Friesland
Heim Harz
Heim Hochland
Heim Kurmark
Heim Ostmark
Heim Pommern
Heim Taunus
Voor België: Heim Wégimont

STICHTING VAN DE VERENIGING "LEBENSBORN e.V."

Reeds in een schrijven van 13 december 1934 wees ik er alle SS-Führers op dat we allen tevergeefs gekampt hebben, zo we bij de politieke overwinning niet de zegepraal der geboorten van het goede bloed voegen.
Het probleem van een kinderrijke kroost is geen privaataangelegenheid van de enkeling, maar plicht tegenover zijn voorvaderen en ons volk. De SS heeft door het verlovings- en huwelijksbevel van december 1931 de eerste stap reeds lang gedaan. Het stichten van goede huwelijken is echter doelloos, wanneer geen talrijk nakomelingschap daaruit voortspruit.
Ik verwacht, dat ook hier de SS en vooral het SS-Führerkorps het goede voorbeeld geven.
Als minimumkinderaantal van een goed en gezond huwelijk worden 4 kinderen vereist.
In geval dat ongelukkige noodlotsomstandigheden aan het huwelijk eigen kinderen ontzeggen, zal ieder SS-Führer rassisch en erfhygiënisch waardevolle kinderen aannemen en ze in nationaalsocialistische zin opvoeden en overeenkomstig met hun bekwaamheden een passende opvoeding bezorgen.
Voor het opzoeken en aanduiden van geschikte kinderen staat voor de SS-Führers de vereniging "Lebensborn e.V." ter beschikking, die onder mijn persoonlijke leiding staat, bij het R.u.S. Hauptamt SS ingeschakeld is en die als opgave heeft:
1. Rassisch en biologisch waardevolle kinderen, kinderrijke families te ondersteunen.
2. Rassisch en erfbiologisch waardevolle, dragende moeders onder te brengen en te

beschermen, bij wie na zorgvuldig onderzoek van de eigen familie en de familie van de verwekker door het "R.u.S. Hauptamt SS" aan te nemen is, dat even waardevolle kinderen ter wereld komen.
3. Voor de kinderen te zorgen.
4. Voor de moeders van de kinderen te zorgen.
Moge zich ieder SS-Führer steeds voor ogen houden, dat ons in de kamptijd slechts offers van persoonlijke en materiële aard voorwaarts hebben gebracht en dat ook de verdere opbouw van Duitsland voor honderden en duizenden jaren onmogelijk zal zijn, als niet ieder van ons bereid is verder zijn natuurlijke plicht te doen.

De 13. september 1936

De Reichsführer-SS
get. H. Himmler.

LEBENSBORNHEIM — WEGIMONT TE SOUMAGNE

Opgericht: In 1943, in een kasteel van de familie de Ribaucourt te Wégimont bij Luik.
Het was een moederheim, dat behoorde tot de stichting "Lebensborn" en onder de bescherming van de Reichsführer SS H. Himmler stond.

Leiding

Gevolgmachtigde: SS-Hauptsturmführer May (Leiter der Vermittlung der Germanischer Leitstelle West)
Anstaltleiter: SS-Stubaf. Walter Lang (oorlogsinvalide)
Stellvertreter: SS-Hstuf. Pleck
Heimleitern: eerst Fraulein Inge Viermetz, later Frau Vorsatz en Frau Kuhne
N.S.V.-zusters: Frau Schutte, Frau Höffer (keuken)
Vertwaltungsführer: eerst A. Lambercy, later Keppens, T. Keersmaekers, Frau Prent
Ekonoom (inkopen van voedingswaren): J. Beyar
Personeel: Kok — Sarteel, 6 Duitse verpleegsters — Hauptschwester Eugenia, 2 Belgische vroedvrouwen, 1 dokter (niet steeds aanwezig), een tiental vrouwen en mannen uit de omliggende dorpen als werkend personeel.
Wacht: Er was steeds een wachtgroep van SS-mannen (10) onder leiding van een onderofficier. Deze groep werd gesteld door de SS-Wachzug Jungclaus en werd om de week afgelost.
Chauffeur Frans Valez.

Opname

Verzoeken dienden gericht aan:
Lebensbornbeauftragten für Belgiën, Brussel, Watervallaan 33.

Doel

Zwangere vrouwen werden er tot de verlossing en hun volledig herstel opgenomen. De geboren kinderen werden aangegeven in de gemeenten Ayeneux en Soumagne waar ze ingeschreven werden in de bevolkingsregisters.
Wie werd toegelaten:
de Waalse en Vlaamse Wacht als aanstaande moeders (zwangere vrouwen).
2. Aanstaande moeders die hun kind niet wensten. Deze werden eerst bepraat en met alle middelen (geestelijke) verzocht toch hun kind tot zich te nemen. In de meeste gevallen lukte dit. Ook kregen deze moeders een betrekking in de instelling of in de nabijheid van het moederhuis, waardoor ze hun kindje zelf konden verzorgen, dat dan in dit tehuis verbleef tot ongeveer 12 jaar.
3. Aanstaande moeders: meisjes of verloofden van SS-mannen.
4. Jonge moeders die weigerden het kind tot zich te nemen en het kind achter lieten in het tehuis. Deze kinderen kregen een andere naam. Na hun 12e jaar werden deze kinderen in een Reichsschule (internaat middelbare school) ondergebracht. Ook zocht men voor deze kinderen adoptieouders. Deze kinderen werden later en dit ten onrechte ''Führerkinder'' genoemd.

Aantal geboorten per maand: Een dozijn kinderen, het merendeel der vrouwen, die kwamen bevallen waren Duitse.
Eerste boreling in het tehuis: Karin Van Huysse.

Na september 1944 werd het Moederheem overgebracht naar Wiesbaden.

Het ,,Lebensbornheim'' te Wégimont.

GETUIGENISSEN

Uit "Kwik" van 20 februari 1975

Belgische vrouwen die er tewerkgesteld werden en dus neutrale getuigen waren in deze kraaminrichting gaven volgende verklaringen:
Over de chef van de instelling:

> "Hij was streng, maar correct, zoals de meeste Duitsers. Hij nam zijn taak in het Ardennerheim erg ter harte".
> Flore Phillipart nu 75 jaar, toen een weduwe van 40: "De jonge moeders kregen er de égard van koninginnen. Je wist niet wat je zag. Wegimont was zeker geen bordeel waar mannen kwamen om kinderen te maken."
> Abbé Eugéne Collard, tijdens de oorlog vicaris te Soumagne: "Dat was daar niet katholiek. Het ras van de Heren kende maar één God en dat was Hitler. De kinderen werden niet christelijk gedoopt. Dat heb ik achteraf in de registers ook kunnen nagaan. De vrouwen kregen er voortreffelijke medische bijstand. Het was er overal kraakhelder. De meisjes werden er bijzonder goed verzorgd. In het park zag ik kinderen spelen."

NABESCHOUWINGEN door Fille Keersmaeckers

In de oorlogsjaren was het dikwijls onvermijdelijk, dat uit liefdesverhoudingen tussen frontsoldaten en hun verloofden in hun Heimat gevolgen ontstonden en dat er voor het vertrek naar het Oost- of West-front geen tijd overbleef voor een huwelijk, meermaals sneuvelden deze frontsoldaten die dan hun in blijde verwachting verkerende geliefden alleen moesten achterlaten.
De meeste mannen konden door de oorlogsomstandigheden slechts op 30-jarige leeftijd in het huwelijk treden en de vrouwen al niet veel vroeger; als gevolg daarvan werden heel wat kinderen buiten het huwelijk geboren. Hierbij mag men niet uit het oog verliezen, dat bij de burgerij in die tijd een buitenechtelijke geboorte als een zware fout beschouwd werd, hetgeen de discriminatie van ongehuwde moeders in de hand werkte.

Het tribunaal te Nürenberg deed bij de vrijspraak van de aangeklaagde Lebensborn-organisatie, op 10 maart 1948, de volgende toepasselijke uitspraak:

> "Uit het bewijsmateriaal blijkt duidelijk dat de organisatie-Lebensborn, die reeds lang voor de oorlog bestond, een welvaartinstelling en op de eerste plaats een kraamkliniek was; van bij het begin gingen de zorgen vooral uit naar de moeders, zowel gehuwde als ongehuwde, evenals naar de echtelijke en buitenechtelijke kinderen. Van de talrijke organisaties van het Derde Rijk was Lebensborn de enige die alles deed om deze kinderen een behoorlijk levensonderhoud te verschaffen en voor hun rechten op te komen."

Ongeveer 11.000 kinderen, moeders en vaders werden door Lebensborn verzorgd, die op dat moment voor gans de wereld als voorbeeld van een charitatieve organisatie gold.
Evenwel werden meerdere boeken en geschriften gepubliceerd en pornografische films vertoond, die tot de verspreiding van de leugen bijdroegen.
Aan de 1.000 DM, door de Hiag uitgeloofd aan wie kon bewijzen, dat ''Lebensborn'' een stoeterij van het Germaanse Ras was, werd op heden verzaakt.

En wat met de geroofde kinderen?

Onlangs kwamen weer meldingen opduiken in de pers en er werd zelfs een TV-film vertoond waarin sprake was van 240.000 Slavische kinderen die bij hun ouders ontvoerd werden en ter ''Germanisering'' aan de Lebensborn-tehuizen werden toevertrouwd.
Het aantal is reeds een leugen, zoals duidelijk uit het totaal van de verzorgde kinderen blijkt. Ook het feit op zichzelf is fout.
Wat wel juist is, en dit blijkt trouwens ook uit de gegevens van het instituut voor (hedendaagse) contemporeine geschiedenis, is het feit dat enkele honderden kinderen uit Polen, Tsjechoslowakije, Joegoslavië en Noorwegen in Lebensborn-tehuizen werden ondergebracht. Het ging hier om wezen, meestal als gevolg van het oorlogsgebeuren.
Hier strekt Lebensborn dus zijn gezegende activiteit uit over de grenzen.
Daarom werd deze organisatie in Nürenberg door de overwinnaars wel aangeklaagd, maar vrijgesproken.

SS-HUWELIJK
SS-EHEWEIHE

HET NATIONAAL SOCIALISTISCH BEGRIP: FAMILIE

Dr. Hans Frank, rijksminister en leider van het Duitse ''Reichsfront'', schreef als inleiding voor het boek ''Das Recht der Rasse'' van Dr. Robert Diesz het volgende:

> Het nationaal socialisme gaat van het besef uit, dat de levenskracht van een natie afhankelijk is van de reinheid van haar bloed. De familie is de heilige steunpilaar van de Duitse kracht, de bron van alle leven. De Familie rein en gezond te houden en haar hierdoor in staat te stellen haar zending voor het bestaan en de grootheid van ons volk nu en in de toekomst te verzekeren, dat is de hoogste verplichting en de grootste zorg van de nationaal socialistische staat.

Plechtigheid bij een SS-huwelijk van een Vlaamse SS-Untersturmführer der Waffen-SS op 28 december 1943.

NURENBERGSE WET TER BESCHERMING VAN HET DUITSE BLOED EN DE DUITSE EER

Doordrongen van het besef, dat de reinheid van het Duitse bloed de voorwaarde is voor het voortbestaan van het Duitse volk, en bezield van de onbuigzame wil, de Duitse natie te beschermen, heeft de Reichstag met algemene stemmen de volgende wet besloten, die hiermede afgekondigd wordt.

§ 1

(1) Huwelijksvoltrekkingen tussen Joden en staatsburgers van Duitsen of aanverwanten bloede zijn verboden. Toch gesloten huwelijken zijn nietig, ook als deze ter omzeiling van deze wet in het buitenland gesloten zijn.
(2) De eis tot nietigverklaring kan alleen de Staatsanwalt[1] indienen.

§ 2

Buitenechtelijk verkeer tussen Joden en staatsburgers van Duitsen of aanverwanten bloede zijn verboden.

§ 3

Joden mogen vrouwelijke staatsburgers van Duitsen of aanverwanten bloede onder de 45 jaren niet in hun huishouden tewerkstellen.

§ 4

(1) Voor Joden is het hijsen van de Reichs- und Nationalflagge en het vertonen van de rijkskleuren verboden.
(2) Daarentegen is hun het vertonen van de Joodse kleuren toegestaan. De uitoefening van dit recht staat onder de bescherming van de staat.

§ 5

(1) Wie het verbod van paragraaf 1 overtreedt, wordt met tuchthuis bestraft.
(2) De man, die het verbod van paragraaf 2 overtreedt, wordt met gevangenis of met tuchthuis bestraft.
(3) Wie de bepalingen van de paragrafen 3 of 4 overtreedt, wordt met gevangenis tot één jaar of met een geldboete of met één dezer straffen bestraft.

§ 6

De Rijksminister van Binnenlandse Zaken, in overleg met de plaatsvervanger van de Führer en de Rijksminister van Justitie, vaardigt de ter uitvoering en aanvulling van de wet noodzakelijke rechts- en bestuursvoorschriften uit.

§ 7

De wet wordt op de dag van de afkondiging, § 3 echter eerst op 1. Januari 1936 van kracht.

Nürnberg, 15. September 1935

Der Führer und Reichskanzler.
Der Reichsminister des Innern.
Der Reichsminister der Justiz.
Der Stellvertreter des Führers.

Nota:
[1] der Staatsanwalt = de Procureur-Generaal, in NL Advokaat-G.

HET SS-VERLOVINGS EN -HUWELIJKSBEVEL

1. De SS is een naar bijzondere gezichtspunten uitgelezen bond van Duitse, Noordsbestemde mannen.
2. Overeenkomstig de nationaalsocialistische wereldbeschouwing en inziende dat de toekomst van ons volk gelegen is in de selectie en het behoud van het raszuiver en eugenetisch goed bloed, voer ik met werking van 1. januari voor alle ongehuwde onderhorigen van de SS de "huwelijkstoelating" in.
3. Het beoogde doel is de erfhygiënisch waardevolle sibbe van Duitse, Noordse aard.
4. De huwelijkstoelating wordt enkel en alleen naar raszuiver en eugenetisch gezichtspunt gegeven of geweigerd.
5. Ieder SS-man, die een huwelijk voorneemt, moet daartoe de huwelijkstoelating van de Reichsführer-SS bekomen.
6. SS-mannen, die bij weigering van de huwelijkstoelating niettemin huwen, worden uit de SS gesloten. Het ontslag wordt hun toegelaten.
7. De deskundige behandeling van het huwelijksaanzoek is opgave van het "Rassenambt" der SS.
8. Het Rassenambt der SS voert het "Sibbenboek" der SS, waarin de families van de SS-mannen, na het toestaan van de huwelijkstoelating of het inschrijvingsverzoek, opgetekend worden.
9. De Reichsführer-SS, de leider van het Rassenambt en de referenten van dit ambt zijn op erewoord tot stilzwijgendheid verplicht.
10. De SS is er zich van bewust dat zij met dit bevel een stap van grote betekenis heeft gedaan; spot, hoon en onbegrip beroeren ons niet; de toekomst behoort ons!

December 1931

De Reichsführer-SS

SS-BEVEL AAN DE LAATSTE ZONEN VAN EEN FAMILIE

Feldkommandostelle, de 15 augustus 1942

SS-Mannen

1. Op bevel van de Führer zijt ge als laatste zonen uit het front teruggetrokken. Deze maatregel is genomen, omdat Volk en Staat er belang bij hebben dat uw familiën niet uitsterven.
2. Nog nooit was het de gewoonte bij de SS een "noodlot" te aanvaarden zonder zelf iets tot zijn omvorming bij te dragen. Uw plicht is, zo snel mogelijk door de voortbrenging en de geboorte van kinderen van goede bloede ervoor te zorgen dat ge geen laatste zonen meer zijt.
3. Beijver u in één jaar het voortbestaan van uw voorvaderen en uw familiën te waarborgen, zodat ge weer voor de strijd op het voorste front ter beschikking staat.

De Reichsführer-SS
get. H. Himmler

An den

Reichsführer-SS

Rasse- und Siedlungshauptamt

Feldpostnummer 07515 A P

Brüssel, den 24/7/44

151227 151227

Ich bitte um Uebersendung der Vordrucke zu einem Verlobungs- und Heiratsgesuch.

1.) Cruysbergh W. (Zu- und Vorname) Hoogstraat 5. (Wohnort) (Straße und Hausnummer)

SS Strm. (SS-Dienstgrad) / (SS-Nummer) 07515 (SS-Eintritt) 15.9/1. 1-10- (Geburtsdatum) (Geburtsort) Kreis: Limburg.

a) Allgemeine SS
b) SS-Wachmann, hauptamtlich, SS-VT., SS-TV.
c) Ordensburgschüler auf der Ordensburg

(Zutreffendes unterstreichen)

2.) SS Hstuf. Schindlmayer. Fpn. 07515 CA.
(Name und genaue Anschrift des Vorgesetzten (Sturmführers)

3.) Cl. (Geburtsname) Lea (Vorname) (evtl. Rufname) Molenstr. 6. (Wohnort, Straße, Hausnummer)

Flame. (Staatsangehörigkeit) 18-1-2 (geb. am) (Geburtsort) Kreis: Limburg

(Name als Verehelichte, Verwitwete, Geschiedene, Adoptierte) (Zutreffendes unterstreichen)

DRE 28. 24/7/44

Familienstand der zukünftigen Ehefrau: ledig, verwitwet, geschieden

4.) a) /

b) /

(Name und genaue Postanschrift von 2 Bürgen für die zukünftige Ehefrau, die weder mit Ihnen noch mit Ihrer zukünftigen Ehefrau verwandt sein dürfen.)

5.) Ich bin bereits verheiratet nein / ~~ja~~ seit: /

Ich war bereits verheiratet (bin verwitwet, geschieden) nein
(Zutreffendes unterstreichen)

6.) Ich gehöre nachstehender Konfession an: katholisch.

Meine zukünftige Ehefrau gehört nachstehender Konfession an: katholisch

Ich beabsichtige kirchliche Trauung, nein / ja, nach nachstehender Konfession: ja

Kirchliche Trauung ist erfolgt ... nein / ja, nach nachstehender Konfession: /.

Wenden!

M 2 c/m4

7.) Ich habe mit dem RuS bereits einmal in Verbindung gestanden, nein / ~~ja~~ nein.
in nachstehender Angelegenheit: /.
unter folgendem Aktenzeichen: /.

8.) Nachstehend aufgeführte Blutsverwandte von mir bzw. meiner zukünftigen Ehefrau sind SS-Angehörige / mit SS-Angehörigen verlobt bzw. verheiratet:

1 Verheirateter Bruder. Waffen SS. Fpn. 44853 E.
1 Bruder. " " 44853 A.
1 " Gefallen. 1942.

(Genaue Angaben über Zu- und Vornamen, Anschrift, SS-Einheit, Verwandtschaftsgrad, bei weiblichen Anverwandten außerdem mit welchem SS-Angehörigen verlobt oder verheiratet, dessen Vor- und Zuname, Anschrift, SS-Einheit)

Grenzschutz W
(Unterschrift des Antragstellers)

SS-Sturmmann.
(SS-Dienstgrad und Einheit)

9.) Anträge von Angehörigen der SS-VT., SS-TV., Wach- und Grenzeinheiten und hauptamtlichen SS-Angehörigen können nur bearbeitet werden, wenn nachstehende Vorlagegenehmigung ausgefüllt und vom zuständigen Führer unterschrieben wurde:

(Einheit) , den

Vorlagegenehmigung

Ich bin damit einverstanden, daß der SS-Angehörige

(SS-Dienstgrad und Name des Antragstellers)

ein Verlobungs- und Heiratsgesuch beim Rasse- und Siedlungshauptamt-SS vorlegt.

(Unterschrift)

(SS-Dienstgrad)

R.u.S.-Fragebogen

(Von Frauen sinngemäß auszufüllen!)

Name und Vorname des #-Angehörigen, der für sich oder seine Braut oder Ehefrau den Fragebogen einreicht:
CRUYSBERGHS W.
Dienstgrad: SS sTurmmann #-Nr.:
Sip.-Nr.: 151227

Name (leserlich schreiben): CRUYSBERGHS V

In # seit: 5/8/1941 Dienstgrad: SS STURMMANN #-Einheit: 2/SS Frei-L R

in SA von ____ bis ____, in HJ von ____ bis ____

Mitglieds-Nr. in Partei: ____ #-Nr.: ____

geboren am: I/IO/I9 — zu ____ Kreis: Limbourg

Land: Flandern Jetz. Alter: 22 Glaubensbekenntnis: R.K.

Jetziger Wohnsitz: ____ Wohnung: Hoogstraat 5

Beruf und Berufsstellung: ____

Wird öffentliche Unterstützung in Anspruch genommen? ____

Liegt Berufswechsel vor? N Jä

Außerberufliche Fertigkeiten und Berechtigungsscheine (z. B. Führerschein, Sportabzeichen, Sportauszeichnung):

Staatsangehörigkeit: Belgier Volkszugehörigkeit: Flamen

Ehrenamtliche Tätigkeit: ____

Dienst im alten Heer: Truppe ____ von ____ bis ____

Freikorps . . . . . von ____ bis ____

Reichswehr . . . . . von ____ bis ____

Schutzpolizei . . . . . von ____ bis ____

Neue Wehrmacht . . . . von ____ bis ____

Waffen-# 2. SS.Pz/Log /Flandern von 5/8/1941 bis ____

Letzter Dienstgrad: SS-Sturmmann.

Frontkämpfer: Ja Von IO/II/41 bis 27/6/1942/. : verwundet: 27/6/42/.

Orden und Ehrenabzeichen einschl. Rettungsmedaille: Inf-Sturmabzeichen. E.K. IIKlass
Silbernen Verw-Abzeichen. Ostmedaille.

Personenstand (ledig, verwitwet, geschieden — seit wann): ____

Welcher Konfession ist der Antragsteller? R.K. die zukünftige Braut (Ehefrau)? R.K.
(Als Konfession wird auch außer dem herkömmlichen jedes andere gottgläubige Bekenntnis angesehen.)

Ist neben der standesamtlichen Trauung eine kirchliche Trauung vorgesehen? Ja — ~~nein~~

Hat neben der standesamtlichen Trauung eine kirchliche Trauung stattgefunden? Ja — nein.

Gegebenenfalls nach welcher konfessionellen Form? ____

Ist Ehestandsdarlehen beantragt worden? Ja — nein.

Bei welcher Behörde (genaue Anschrift)? ____

Wann wurde der Antrag gestellt? ____

Wurde das Ehestandsdarlehen bewilligt? Ja — nein.

Soll das Ehestandsdarlehen beantragt werden? Ja — nein.

Bei welcher Behörde (genaue Anschrift)? ____

Stellungnahme des Einheitsführers B 1

Name und Vorname des ff-Angehörigen: Cruysbergs W

Dienstgrad: 44 Sturmmann Geburtsdatum: 1.10.192 Sip.-Nr.: 151225

1 Die Erteilung der Verlobungs- und Heiratsgenehmigung wird — ~~nicht~~ — befürwortet,
weil:

er charakterlich und führungsmässig den einen Angehörigen der Waffen-SS zu stellenden Ansprüchen genügt.

2 Es wird vorgeschlagen, die vorzeitige Heirat — ~~nicht~~ — zu genehmigen,
weil:

die Braut wegen der Verbindung mit C. nicht mehr bei ihrer Familie verbleiben darf.

3 Die vorzeitige Heirat erscheint wirtschaftlich — ~~nicht~~ — gesichert,
weil:

er als Angehöriger der Waffen-SS durch den Fürsorgeführer betreut und unterstützt wird.

4 Der Antragsteller besitzt — ~~nicht~~ — die für die vorzeitige Heirat erforderliche Reife.

5 Die Eltern oder andere nahe Verwandte wurden — nicht — befragt, ob sie bereit sind, die junge Ehefrau bei sich aufzunehmen, oder für ihren Unterhalt zu sorgen, bis der ff-Angehörige in der Lage ist, einen eigenen Hausstand zu gründen.

Bestell-Nr.: Wff - 5143
SS-Verlagsdruckerei W. F. Meyer, Miesbach (Bayer. Oberland) 1940

Die Anverwandten (:_____) haben in meiner Gegenwart die Verpflichtung nach Punkt 5 schriftlich übernommen (Anlage) — nicht übernommen, weil:

6

Die zukünftige Ehefrau hat sich — nicht — verpflichtet, nach Abstillung des Kindes wieder in Stellung zu gehen und das Kind einem ff-Kinderheim zur Pflege zu übergeben, bis der ff-Angehörige in der Lage ist, für ihren Lebensunterhalt zu sorgen. (Antrag an Verein „Lebensborn" liegt — nicht — bei (Anlage _____).

7

Der ff-Angehörige hat sich — nicht — verpflichtet, bis zur Erfüllung der Sonderbestimmungen (25 Jahre alt oder ff-Obersturmführer) in der Kaserne wohnen zu bleiben und keine andere Behandlung zu beanspruchen, als sie ihm als Ledigen zuteil wurde (Anlage _____).

8

Sonstige Bemerkungen zu Punkt 1 — 8:

9

ff-Einheit: Ersatzkommando Flandern der Waffen-SS

Führer: A. Schmelzer

Dienstgrad: SS-Hauptsturmführer u. Kommandeur

Brüssel, , den 4.8. 194 4

Erläuterungen:

Punkt 1 wird beantwortet, ob Genehmigung überhaupt befürwortet oder nicht befürwortet wird. Wird zur die vorzeitige Heirat nicht befürwortet (vor Erfüllung der Sonderbestimmungen) werden Punkt 2 — 8 beantwortet.

Stark umrahmte Felder haben nur für Angehörige der Waffen-ff Gültigkeit.

Die Stellungnahme wird bei Weiterleitung des Gesuches von der Dienststelle beigefügt oder dem Antragsteller in verschlossenem, mit Dienstsiegel versehenem Umschlag zur Weiterleitung ausgehändigt.

Nichtzutreffendes streichen, Zutreffendes unterstreichen.

(Uit:Dokum.Alf.Toelen)

SS-VERLOVINGS EN HUWELIJKSTOELATING
VERLOBUNG UND HEIRATSGENEHMIGUNG

Afgekondigd door Himmler op 31 december 1931.
Als gevolg hiervan zegde Himmler:

"Het is duidelijk dat de SS met dit bevel een belangrijke stap heeft gezet. De bespotting, het minachten en het misverstand stoort ons niet. De toekomst hoort ons!"

Hier volgt dit bevel — vrij vertaald: B.Bl.d.W.-SS-Nr. 288

Alle leden van de Algemene-SS en de Waffen-SS zoals deze die tot de SS behoren (tijdelijk bij de Wehrmacht) benodigen tot het sluiten van hun huwelijk de toelating van de Reichsführer-SS (Rasse und Siedlungshauptamt SS).
De huwelijkstoelating is voor te leggen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand.
Voor de huwelijkstoelating zijn volgende stukken van de aanvrager als van de toekomende echtgenote vereist:

1. Ras- en Vestigingsvragenlijsten samen met 3 daartoehorende foto's, de levensloop is met de hand te schrijven.
2. Afstammingslijsten naar beter weten en gewetensvol ingevuld en ondertekend, deze nagezien door een SS-Dokter en door deze ondertekend.
3. De geneeskundige onderzoekingslijsten door een SS-dokter ingevuld, gebeurlijk door een militaire dokter voor de toebehorende SS-mannen.
4. Vermogen en schuldverklaring met de hand ondertekenen.
5. Stellingname van de eenheidsbevelhebber.

Tot de voorlegging van de stamboom met bewijsstukken voor SS-mannen en onderofficieren tot 1.1.1800, voor SS-officieren tot 1.1.1750, kan voor de duur van de oorlog voor Oorlogshuwelijken afgezien worden.
Voor elk geval, waar de voorlopige toelating gegeven werd, zijn de ontbrekende stukken (stamboom met bewijzen) na de oorlog voor te leggen. In geval het later onderzoek van de later aangevoerde stukken zware erfziekten of afstammingsbezwaren aan het licht brengen, moet de SS-man in dit geval de SS verlaten.

Kdo.d.W.SS VI

AHNENPASS — PAS MET STAMBOOM

Bij een SS-huwelijk werd door het Bureau van de Burgerlijke Stand de voorlegging van de ''Ahnenpass'' gevraagd, een oorkonde waaruit de arische afstamming blijkt.

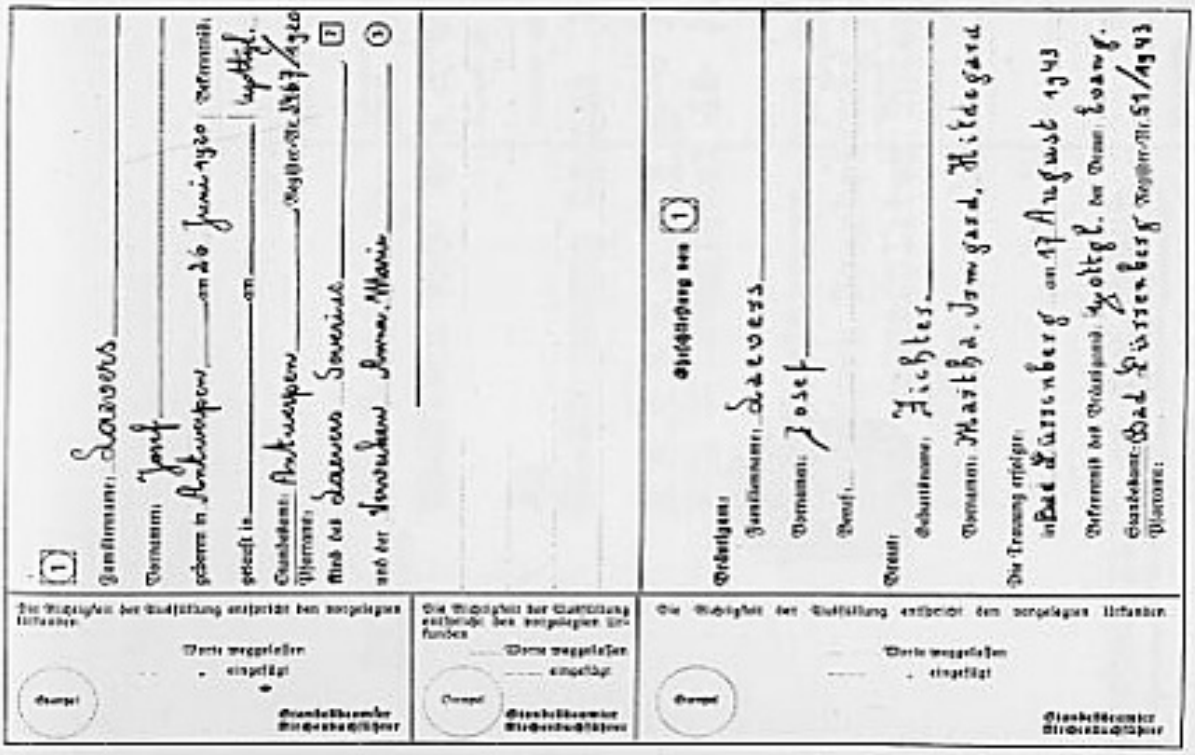

STAMMBUCH

Heiratsurkunde

F1

(Standesamt Bad Dürrenberg Nr. 51/1943)

Der SS-Rottenführer

Josef Laevers,

gottgläubig,

wohnhaft in Antwerpen, jetzt bei der Waffen-SS,

geboren am 26. Juni 1920

in Antwerpen

(Standesamt Antwerpen Nr. 3467/1920),

und die Gilfswerkerin

Martha Irmgard Gildegard Sichter,

evangelisch,

wohnhaft in Bad Dürrenberg, Zedanstraße 15,

geboren am 30. Oktober 1923

in Merseburg

(Standesamt Merseburg Nr. 467/1923),

haben am 17. August 1943 vor dem Standesamt

Bad Dürrenberg die Ehe geschlossen.

2

Vater des Mannes: Hafenarbeiter Terwerius Laevers, katholisch, wohnhaft in Antwerpen

Mutter des Mannes: Anna Maria Josephina Laevers geborene Verwerken, katholisch, wohnhaft in Antwerpen

Vater der Frau: Oberwachmann Karl Johann Jakob Sichter, evangelisch, wohnhaft in Bad Dürrenberg

Mutter der Frau: Auguste Martha Sichter geborene Prang, evangelisch, wohnhaft in Bad Dürrenberg

Vermerke:

Bad Dürrenberg, den 24. November 1944

Der Standesbeamte

In Vertretung: Eckardt

Eheschließung der Eltern:
des Mannes am 14. September 1925
(Standesamt Antwerpen Nr. 2327/1925)
der Frau am 6. Juni 1922
(Standesamt Merseburg Nr. 118/1922)

3

B 131

Der Reichsführer-SS

Rasse- und Siedlungshauptamt
SS-Sippenpflegestelle 153
– Belgien/Nordfrankreich – L/P.

U., den 23.8.1944.
Fp.-Nr. 07515 AP.

Betr.: Ihr Verlobungs- und Heiratsgesuch, Sip.-Nr. 353 212, mit Fräulein Machteld van Z ü n d e r t, geb.am 18.12.1925.

An
SS-Sturmmann Renaat B a u w e r a e r t s
A n t w e r p e n
van Lissumstraat 66

Ihr Verlobungs- und Heiratsgesuch wurde zuständigkeitshalber zur weiteren Bearbeitung nach hier übersandt.
Die ausgefüllten Unterlagen sind bei hiesige Dienststelle einzureichen.

Der Leiter der SS-Sippenpflegestelle 153
i.V.

SS-Untersturmführer

Durchschrift an Frl.Braut

Trouwen met de handschoenen.

SS-Ostubaf Fritz Darges, Regimentskommandeur van het Panzer Regiment 5 ''Wiking'' vervangt aan het front de ambtenaar van de burgerlijke stand.

RASSE- UND SIEDLUNGSHAUPTAMT
RAS- EN VESTIGINGSAMBT

Leiding: SS-Obergruppenführer Hildebrandt Richard
Aan dit ambt waren ondergeschikt:
1. Dienst ''Heiratsgenehmigungen'' — Huwelijkstoelatingen
Chef: SS-Brigadeführer Heider
2. Dienst ''Abstammungsgutachten'' — Afstammingsadviezen
Burelen: Hedemannstrasse 68, Berlin SW.
Leiding in Vlaanderen: SS-Hstuf. Rehman.

So wie die Erkenntnis des Umlaufes der Erde um die Sonne zu einer umwälzenden Neugestaltung des allgemeinen Weltbildes führte, so wird sich aus der Blut- und Rassenlehre der nationalsozialistischen Bewegung eine Umwälzung der Erkenntnisse und damit des Bildes der Geschichte der menschlichen Vergangenheit und ihrer Zukunft ergeben

Adolf Hitler, am 30. Januar 1937

Zoals de kennis van de omloop der aarde om de zon tot een revolutionaire hervorming van het algemeen wereldbeeld heeft geleid, zo zal uit de bloed- en rassenleer van de nationaal-socialistische beweging een omwenteling van de kennis en daarmee van het beeld der geschiedenis van het menselijk verleden en diens toekomst ontstaan.

2. bladzijde uit de "Ahnenpasz"

De Rijksführer-SS
SS-Hauptamt — Amt VI
VI/1 Dr.R./Fr.

Berlijn W 34 d. 5.10.42
Lützowstrasse 48/49

1. De Hogere SS- en Pol. Führer Noorwegen
   Germaansche Vrijwilligen-Leitstelle
   Oslo
2. Dienststelle
   SS-Sturmbannführer Boysen
   Kopenhagen V
3. Germaansche Vrijwilligers-Leitstelle
   SS-Brigadeführer Jungclaus
   Brussel
4. De Hogere SS- en Pol. Führer Nederland
   Germaansche Vrijwilligers-Leitstelle
   Den Haag
5. Aan de Bestuurder v.d. SS-Verbindingsstaf
   Finland, SS-Sturmbannführer Heldmann
   Helsinki
6. SS-O'stubaf. Sievers ter kennisgeving

Betr.: Führer v.h. Ahnenerbe (Afstamming Erfgoed)
Met Betr.: Stafbevel Nr. 14/42

1. De Reichsführer-SS heeft het ambt Ahnenerbe volgens stafbevel 14/42 met de uitvoering van alle wetenschappelijke opzoekingen in het kader der algemene opdrachten der SS belast. De ganse grootgermaansche wetenschappelijke arbeid is daarom aangelegenheid van het Ahnenerbe, welk in nauwe samenwerking met het ambt VI uitgevoerd wordt.
2. Aan iedere Germaanse Leitstelle (Stafbureau) wordt een Führer van het Ahnenerbe afgedeeld.
3. Aan deze Führer wordt een forfaitair bedrag van Führer-Kommando toegekend. Dienstreizen gebeuren op kosten van de Germaansche Leitstelle. Een bezonder budget voor wetenschappelijk onderzoek wordt over het Ahnenerbe aan het Amt VI aangevraagd.
4. Evenals de dokter en de keurder bij het Ersatzkommando ressorteert de Führer Ahnenerbe onder het bevel van het hoofd van de G.L., op vakgebied is hij deze echter niet ondersteld. Gezien dit belangrijk opzoekingsgebied van Ahnenerbe geeft het hoofd van de G.L. aan de afgevaardigde van Ahnenerbe de grootstmogelijke zelfstandigheid.
5. De vakkundige berichten van deze afgevaardigde van Ahnenerbe gaan rechtstreeks naar Ahnenerbe in Berlijn. In andere aangelegenheden moet de hiërarchische weg langs het hoofd van de G.L. gevolgd worden.

i.O.
get. Riedweg
SS-Obersturmbannführer

VLAAMSE WAFFEN-SS HUWELIJKEN

Ustuf. Nand Laporte. Gevallen in Pommeren in 1945.

De tweeling-zusters Simone en Yvonne Maerckaert, verloofden van Leo van Acker en Frans de Groote, soldaten bij de ,,Westland''. Foto genomen te Marburg aan de Lahn in de winter van 1944-45.

UITTREKSELS UIT "RASSE UND SIPPE" 2.12.1942

Voor Germaanse vrijwilligers:
"Het invoeren van het verlovings- en huwelijksbevel" door de Reichsführer-SS is ook voor de Germaanse Vrijwilligers van toepassing.
In de toekomst zal de SS-man, die zich verloven of huwen wil, om de toelating verzoeken.
De geslachtsbetrekkingen zullen nakomelingen tot gevolg hebben.
Dapperen en eerlijken komen enkel van dappere vaders en moeders voort.
Men huwt een vrouw die best tot de verbeelding spreekt en overeenstemt met het beeld waarvan men droomt. Zoals de schoonmoeder is zal later ook de dochter zijn.
Volgens de kerk is de vrouw alleen speeltuig (Paulus: huwen is goed, niet huwen is beter). Dit lijkt op hoererij.
Door de kerk stierven duizenden der besten, en in het bijzonder vele Germanen, zonder nageslacht. De Jeugd dient zo opgevoed te worden dat ze het leven kent en het leven aankan en in iedere vrouw haar moeder herkent. Niet als een hoer.
Huwelijkstijd: Man ongeveer 25 jaar
Geslachtsrijpheid: Noordse man 17 jaar
Westerse man 15 jaar.
Germaanse meisjes vindt men niet in bars enz. na 9 uur 's avonds, wel in familiekringen, sport en bij arbeid.
Wij willen ons niet enkel voortplanten maar ook hoger planten (Nietsche).

VERBETERING VAN HET RAS

Tot het bekomen van een verbetering van het ras, koos Himmler voor zijn SS diegenen uit, die lichamelijk het best het ideale uiterlijk van een Noords type benaderden. Men hield rekening met het lichamelijk voorkomen en het karakter.

Feld-Kommandostelle 6 januar 1943

Betr. Nachweis der deutschblütigen Abstammung für Generalkonsul Prof. Dr. Werner Gerlach

An den
Landesverband Bayern
im Reichsverband der deutschen Presse
Körperschaft des öffentlichen Rechts.
München 2 M.
Theatinerstrasse 8 IV

In antwoord op uw schrijven van 15 december 1942 deel ik mede, dat het vanzelfsprekend is, dat een hogere SS-Führer ook de arische afstamming van zijn oergrootouders van vaderlijke als van moederlijke zijde na te wijzen had. Tot uw oriëntering kan ik u bekend geven, dat ieder SS-Führer zijne arische afstamming tot de jaren 1750 moet bewijzen.
Moest spijts alles nog enige twijfel over de duitsbloedige afstamming van de generaal konsul Prof. Dr. Werner Gerlach bestaan, verzoek ik u, aan het Rasse- und Siedlungshauptamt, Berlin SW, 68, Hedemannstrasse 24 te wenden en de nodige informatie op grond van de daar beschikbare Sippenakten in te winnen.

Heil Hitler
i.a.
SS-Obersturmführer

SS-HUWELIJK IN VLAANDEREN

1. Op 24 april 1943 te Gavere.
1. SS-Huwelijk in Vlaanderen in het stadhuis van Gavere. Germaan Ravijse met Margareta Derekeneire. Plechtigheid geleid door SS-Ustuf. Toon van Dijck (uit ''de SS-Man'' van 1 mei 1943, blz. 7).
2. Op 28 december 1943 te Gent.
In de Pacificatiezaal van het stadhuis. SS-Ustuf. Theo Pasques met Nora de Boeve, geleid door SS-Ustuf. Karel Philips met rede van Fritz van de Voorde (uit ''de SS-Man'' van 15 januari 1944, blz. 6).
3. Op 21 maart 1944 te Brussel in de vergaderzaal van de SD te Brussel. SS-Ustuf. Karel Verlinden met Maria-Julia Princen, geleid door SS-Hstuf. Schwertfeger (uit ''de SS-Man'' van 1 april 1944, blz. 9 en 11).
4. Op 1 april 1944 te Brussel in de zaal van de Senaat, Wetstraat, Brussel. SS-Ustuf. Ortaire Uytersprot met Annelise Gotthardt, geleid door SS-Hstuf. Bert Schindlmayr (uit ''de SS-Man'' van 15 april 1944, blz. 9.

In ''Volk en Staat'' van 9 maart 1944, artikel Jan D'Haese ''Een Vlaamse Officier''.
5. Op 20 mei 1944 te Antwerpen in de trouwzaal van het stadhuis van Antwerpen. SS-Ustuf. Tony van Dijck met Ingeborg Scharl uit München, geleid door SS-Hstuf. Seyfert, rede door SS-Hstuf. Horst Schwertfeger (uit ''de SS-Man'' van 20 mei 1944, blz. 7). (''Balwing'' van 27 mei 1944, blz. 3).
6. Op 30 mei 1944 te Kortrijk in de Schepenzaal van het stadhuis te Kortrijk. SS-Ustuf. Jozef Bachot met Irene Laperre (uit ''de SS-Man'' van 1 juli 1944, blz. 5).

SS-HUWELIJK IN TSJECHOSLOWAKIJE

7. September 1944 in Tabor. SS-Ustuf. Rik de Meester met Asta P. Sedlak, geleid door SS-Ostuf. Jef François.
Nog een paar huwelijken zijn ons bekend, maar de juiste gegevens ontbreken ons.

SS-HUWELIJKEN IN DUITSLAND

8. Ustuf. Ludwig Wouters met Thilde Baschner.
9. Ustuf. Laporte Nand in Soltau door SS-Ostuf. Jef François.

Uit ''de SS-Man'' van 24 april 1943

Eerste ᛋᛋ-Huwelijk in Vlaanderen

Op Zaterdag 24 April werd voor de eerste maal in Vlaanderen het huwelijk van een onzer Wapen-ᛋᛋ-mannen naar aloude Germaansche gebruiken en naar de richtlijnen van de ᛋᛋ ingewijd.

Onze kameraad **Germaan Ravijse**, uit Gavere, die met de lieftallige Mejuffer Margareta Derekeneire den levensband der familie omgordde, wenschen wij langs dezen weg van harte geluk, alsook zijne jonge bruid, voor hun kranig besluit, wars van alle kwaadsprekerij en dorpsgekonkel, de huwelijksplechtigheid als een hoogfeest in de ᛋᛋ-familie naar de overleveringen van onze voorvaderen te doen plaats grijpen.

Het bood voor het stille en rustige Gavere wel een ongewoon uitzicht, voor de wijding van het huwelijk van een van hun dorpsgenooten, ᛋᛋ-mannen in feldgrau en zwart op het marktplein te zien aankomen. De eerst nog schuchtere observatiepogingen van achter beschermende venstergordijntjes, maakten weldra plaats voor sympathieke belangstelling die nog aangroeide naarmate het uur van de plechtigheid naderde.

De raadszaal van het gemeentehuis was voor de gelegenheid omgetooverd in een stemmige, feestelijk uitziende wijdingsplaats. Bloemen en dennegroen, met een plechtigen achtergrond van zwart-witte ᛋᛋ-vaandels, omlijstten de beeltenis van den Führer en de foto's van Reimond Tollenaere en de zes Wapen-ᛋᛋ-vrijwilligers uit Gavere. Na de gebruikelijke administratieve huwelijksformaliteiten werd overgegaan tot de « ᛋᛋ-Eheweihe ».

In zijn functie van burgemeester sprak Kd Lode Degroodt de jonggehuwden in een gloedvolle rede toe, waarin hij afrekende met de vijanden van onze gemeenschap. Alsdan kwam ᛋᛋ-Untersturmführer Van Dyck aan het woord, die de beteekenis van het huwelijk, als grondslag van het gezonde familieleven en hiermede als de bron van volksche grootheid, toelichtte. Spreker wees op de noodzakelijkheid, ten overstaan van een grootsch verleden ook de bouwsteenen van de toekomst te moeten samendragen in het wezen van het nakomelingschap. Uitspraken van den Führer, Friedrich Nietzsche en Ludwig Fiackh wisselden elkander tijdens deze spreekbeurt af. « Echt: zoo noem ik den wil te zamen het Eene te scheppen, dat meer is dan zij, die het schiepen. Eerbied voor elkander, noem ik echt; eerbied voor hen, die van zulken wille zijn. » « Gij zijt slechts een schalm in de lange, guldene ketting, die gij verdersmeedt, waaraan gij werken moet, opdat gij hen waardig zijt, uw Germaansche vaderen. »

Ten slotte nam ᛋᛋ-Untersturmführer Van Dyck de bruid in naam van den Reichsführer-ᛋᛋ in de Sibbegemeenschap van de ᛋᛋ op en overhandigde haar een prachtige beeltenis van den Führer. Met het ᛋᛋ-Treuelied en een drievoudig « Sieg Heil » op onzen éénigen Germaanschen Führer eindigde de indrukwekkende plechtigheid.

Aan den onafscheidbaren feestdisch werden dan nog enkele overleverde Germaansche gebruiken gepleegd die het geheel in het teeken van een diepe bezinning stelden.

Aan Germaan Ravijse en zijn lieve echtgenoote onze hartelijke gelukwenschen en een goedgemeend « Hals- und Beinbruch » voor den komenden strijd.

SS-HUWELIJKEN IN VLAANDEREN

Wij kennen verscheidene Vlaamse Waffen-SS mannen, die hun huwelijk sloten met een ''SS-plechtigheid''; ook in Duitsland huwden Vlamingen op die manier.
Deze huwelijken waren rechtsgeldig in Vlaanderen omdat zij ingeschreven

werden door de ambtenaar van de Burgelijken Stand, waar het huwelijk diende aangegeven te worden.
De aanvraag tot de SS-toelating, duurden vrij lang. Vooral het medisch onderzoek van de aanstaande bruid nam veel tijd en veel papier in beslag.

(Uit ''de SS-Man'' van maart 1944)

WEER EEN SS-HUWELIJK

Op den 21en Maart 1944, de dag waarop in de natuur alle leven opnieuw ontlukt, traden in den echt Mejuffer Julika Prinsen en Karel Verlinden, SS-Ustuf. in de „Wapen-SS". Stormbanleider van Brabant.

In de vergaderzaal van de S. D. te Brussel greep deze korte, sobere maar betekenisvolle plechtigheid plaats.

Een overvloed van bloemen, geschonken door SS-Gruppenführer Jungclaus, Stubaf. Schleich, Hstuf. Schwertfeger alsook door de eenheden van den 1. Standaard der Germaansche SS in Vlaanderen en door kennissen, lachte het jonge paar tegen. Een afvaardiging uit verschillende standen trok de eerewacht op.

Om 4 uur deed het stralende bruidspaar zijn intrede, gevolgd van ouders, schoonouders, SS-Stubaf. Schleich, SS-Ostuf. Verbelen, SS-Hstuf Schwertfeger, SS-Ustuf. Van Dijck en familieleden.

Een instrumentaal kwintet speelde « An den Frühling » van Edvard Grieg... Een H.J.-meisje en SS-Oscha. Vierbücher droegen gedichten voor. Het « Menuet » van Mozart verhoogde de wijding van deze plechtigheid.

Dan sprak SS-Hstuf. Schwertfeger tot het jonge bruidspaar :

« Vandaag beleeft gij een van de schoonste oogenblikken uwe levens : een hoogdag der liefde.

Vandaag is het een feestdag, niet slechts voor twee personen, maar voor ons allen, omdat wij dit aanvoelen als een schoone, als een dubbele overwinning, eenerzijds voor twee sibben, anderzijds voor ons volk.

Het is voor ons een groote vreugde wanneer voor twee menschen, spijts de moeilijkheden van dit oogenblik, Een moed gevonden hebben de handen in elkaar te leggen, en te zamen een nieuw leven beginnen. Dit is voor ons een waarborg dat twee sibben eeuwig verder zullen leven en dat daardoor een volk weer schooner en edeler wordt.

Wij hebben over deze plechtigheid heelemaal andere opvattingen als andere menschen. Wij zien hierin het symbool van het eeuwig voortleven van ons ras. Wij leven veel dieper en voelen derhalve ook veel dieper de schoonheid van dit uur en begrijpen temeer de verantwoordelijkheid die twee personen door hun verlófnis op zich genomen hebben om aan hun volk een nieuwe toekomst te schenken.

Twee menschen hebben vandaag gezworen al hun geluk en al hun lijden te deelen.

Daarom vraag ik U, geliefd bruidspaar, elkaar in alles, maar dan ook in allen te willen bijstaan. Deze verbintenis is niet alleen een verantwoording tegenover U-zelf, maar tegenover ons, tegenover onze sibbe en tegenover ons volk, maar ook tegenover onzen Führer onder wiens heltenis deze plechtigheid doorgaat.

Ik voel mij gelukkig te kunnen vaststellen dat deze plechtigheid, die voor het oogenblik slechts in onze SS-rangen van kracht is, bijgewoond wordt niet slechts door Duitsche maar ook door Vlaamsche kameraden. Dit alleen is een stralende overwinning op een veroudende, thans afgebrokkelende wereldbeschouwing.

Wij voelen ons allemaal één, en al spreek ik hier als Duitscher tot u, in het Duitsch, toch begrijpt U mij allen. Ik spreek hier slechts als kameraad, en de taal der kameradschap wordt door u allen begrepen. Mijn hart spreekt tot uw hart, zijn bloed tot uw bloed, omdat wij tot dezelfde sibbe en tot hetzelfde bloed behooren. De hardste wet die de Schutzscharen op zich genomen hebben luidt : « Mijne eere is trouw ».

Daarom zal uw leven ook in trouw geleefd worden. Trouw tegenover uzelf, trouw tegenover sibbe en volk. Ook steeds zal uw leven in het teeken staan van de liefde. Liefde voor elkaar, voor de sibbe en voor het volk.

Het is een groot contrast dat wij nationaalsocialisten hebben met priesters, met paters die heele sermoenen verloren spreken over het huwelijk en zelf nooit getrouwd waren. Het is dus heelemaal anders als ik u over het huwelijk spreek omdat ik zelf gehuwd ben.

Gij, Kameraad Verlinden, weet welke verantwoordelijkheid u vandaag opgelegd wordt. Gij zult steeds de beschermer zijn van uw familie, van uw vrouw en van uw kinderen. Gij zult een goede vader zijn en steeds denken aan datgene wat Nietzsche zei :

« Het hoogste wat een man bereiken kan, is een heldhaftige levensloop. »

Gij moet bereid zijn uw bezit met allen inzet, ook met dien van uw leven te verdedigen en u, Mevrouw Verlinden, moet als vrouw in alles uw man ter zijde staan. Het ligt meestal aan de vrouw hoe haar man is. U moet ook begrijpen dat op sommige oogenblikken de sterkte niet altijd op dezelfde zijde kan zijn, en u moet ook inzien, dat de man in alles steeds de leider is. Uw kinderen zult gij steeds trouw aan uw levensbeschouwing, in onzen SS-geest opvoeden. Dit is de schoonste taak die gij voor uw volk, uw sibbe en uw Führer volbrengen kunt.

En tot u beiden wil ik uit ervaring nog het volgende toevoegen : Nu is de tijd voorbij dat gij elkaar kunt opvoeden. Gij zijt beiden opgegroeid tot menschen die een welbepaalden vasten vorm gekregen hebben. Alleen kan u beiden nog verder opvoeden.

En nu vraag ik u de ringen te willen verwisselen. »

Dan zong een SS-koor het « SS-Treelied ».

Na de opgewekte tonen van «Frühlingsrauschen» gespeeld door het kwintet werd door een Vlaamsch meisje der H.J. aan het bruidspaar het brood en het zout overhandigd.

De sprekster verklaarde hen dat ze hiermede beloofden alle leed en alle vreugde in het komende leven te deelen.

Hiermede werd deze kleine plechtigheid besloten.

Ersatzkommando „Flandern", Brussel 12.1.1944. Uitreiking van „Julleuchter" aan gehuwd personeel.

Hstuf. Schindlmayr bij de uitreiking van de „Julleuchter" aan de gehuwden van het Kommando.

RASSENFANATISME IN DE WAFFEN-SS

Er wordt zo veel beweerd over rassenfanatisme in de SS. Hoe stond het daarmee in werkelijkheid?
In april 1944 werd ik in de Feldkommandostelle[18] van de RFSS getuige van volgend voorval:
Zoals bij het Heer moest ieder soldaat van de Waffen-SS, die wilde huwen, een trouwtoestemming[19] vragen. Met het onderzoek[20] was in de SS het Rasse- und Siedlungshauptamt[10] belast. Dit *(ambt)* liet naast een medisch onderzoek[21] van de bruid ook een rassenkeuring[11] uitvoeren. Men wilde verhinderen, dat te veel niet-europese inslag in de SS zou kunnen komen[22]. De mannen hadden reeds vóór hun opname in de SS deze keuring ondergaan. Nu had een Hollandse Untersturmführer van de Waffen-SS toelating gevraagd om te trouwen met een bruid, die duidelijk sterke indonesische trekken had[23]. Het Rasse- und Siedlungshauptamt was van mening, dat dit huwelijk niet zou passen in het kader van de SS. De superieuren van de Untersturmführer werden belast, deze daarvan te overtuigen, dat hij zulk een vrouw niet kon huwen. Daar hij van zijn beslissing, enkel met deze vrouw te trouwen, niet was af te brengen, werd hij van chef naar chef doorgestuurd, die allen hun best deden. Langs Bataljons-, Regiments- en Divisionskommandeur kwam hij bij de kommandierender General[24]. Allen bleven zonder resultaat — of waren misschien ook van mening, dat men in de oorlog aan het front belangrijkers heeft te doen. Iedereen gaf zijn beoordeling af en zo werd het dossier steeds maar dikker. Ten slotte werd het geval aan de RFSS ter beslissing voorgelegd. Deze bestudeerde het dossier en liet dan de Untersturmführer van het front komen. Daar was ik bij. Er verscheen een boomlange, krachtige en rijk gedecoreerde[25] Untersturmführer. De Reichsführer-SS had voor dit geval de tijd genomen, want voor menselijke problemen van zijn SS had hij altijd de nodige tijd. Twee uren lang sprak hij onder vier ogen met de Untersturmführer. Ondertussen lag het dossier met een foto van de bruid in de voorkamer. Alle in de Dienststelle aanwezige Führer*(s)*[13] interesseerden zich natuurlijk voor het geval. De bruid zag er zeer goed uit, natuurlijk een exotische schoonheid. Eindelijk was de bespreking ten einde. Wij hoorden nu, hoe de zaak verlopen was. Himmler liet de man zijn standpunt uiteenzetten. Deze verklaarde, in de nederlandse kolonies opgegroeid te zijn. Volgens de gebruiken was hij daar als twaalfjarige jongen verloofd geworden met de toenmaals tienjarige bruid, die uit een voornaam geslacht stamde. Haar overgrootmoeder was Indonesische. Bij de bruid was deze inslag sterk zichtbaar[26]. Kort voor de oorlog kwam het paar uit de kolonies naar Nederland en nu was het tijd, de verloving met het huwelijk te besluiten. Daarvan afstand te doen ware tegen elke goede zede en een grove

belediging voor de familie van de bruid, die in hoog aanzien stond[27]. De Untersturmführer benadrukte, vrijwillig voor de strijd tegen het bolschewisme tot de Waffen-SS te zijn toegetreden en liever zou hij de dienst weer verlaten[28] dan af te zien van zijn belofte, die hij in zijn jeugdjaren gegeven had, en daarmee zijn woord te breken.
Zeker verdedigde ook Himmler zijn principes, maar nu moest de Untersturmführer de dienst niet verlaten[28] en Himmler zelf zond hem met trouwverlof[29] met de woorden: ''In uw plaats had ik juist zo gehandeld!''

(Hermann Buch)

Nota's van de vertaler:

[18] Feldkommandostelle = Kommandopost te velde; Himmler ''speelde'' in die tijd namelijk ook voor ''veldheer''.

[19] die Heiratsgenehmigung = das Heiratserlaubnis = trouwtoestemming, -vergunning.

[20] Onderzoek naar de achtbaarheid en de politieke betrouwbaarheid van de bruid en haar familie. Dit gebeurt ook in het Belgisch leger!

[21] gesundheitliche Ueberprüfung = medisch onderzoek, tevens ook naar de compabiliteit van beide toekomstige echtgenoten met het oog op een gezonde nakomelingschap. (is ook in de USA gebruikelijk op vrijwillige basis!)

[22] m.a.w.: men wilde de SS raszuiver houden.

[23] letterlijk: ... Braut ... die eindeutig einen starken indonesischen Einschlag hatte = ... Bruid ... die een niet te miskennen Indonesische inslag had.

[24] kommandierende General = Bevelhebber van een Armee-Korps of Panzer-Korps, het echelon onmiddellijk boven de Divisie.

[25] ein gut ausgezeichneter Ustuf. =
ausgezeichnet:
1. voortreffelijk
2. die een onderscheiding (Auszeichnung) heeft gekregen.
Beide vertalingen passen in de context, maar de tweede versie is m.i. de meest waarschijnlijke.

[26] letterlijk: ... schlug dieser Einschlag stark durch = sloeg deze inslag sterk door.

[27] letterlijk: ..., die sehr angesehen war = ..., die zeer aangezien was.

[28] letterlijk: (nicht) aus der Truppe ausscheiden = (niet) uit de troep weggaan.

[29] der Heiratsurlaub = trouwverlof, -vakantie.

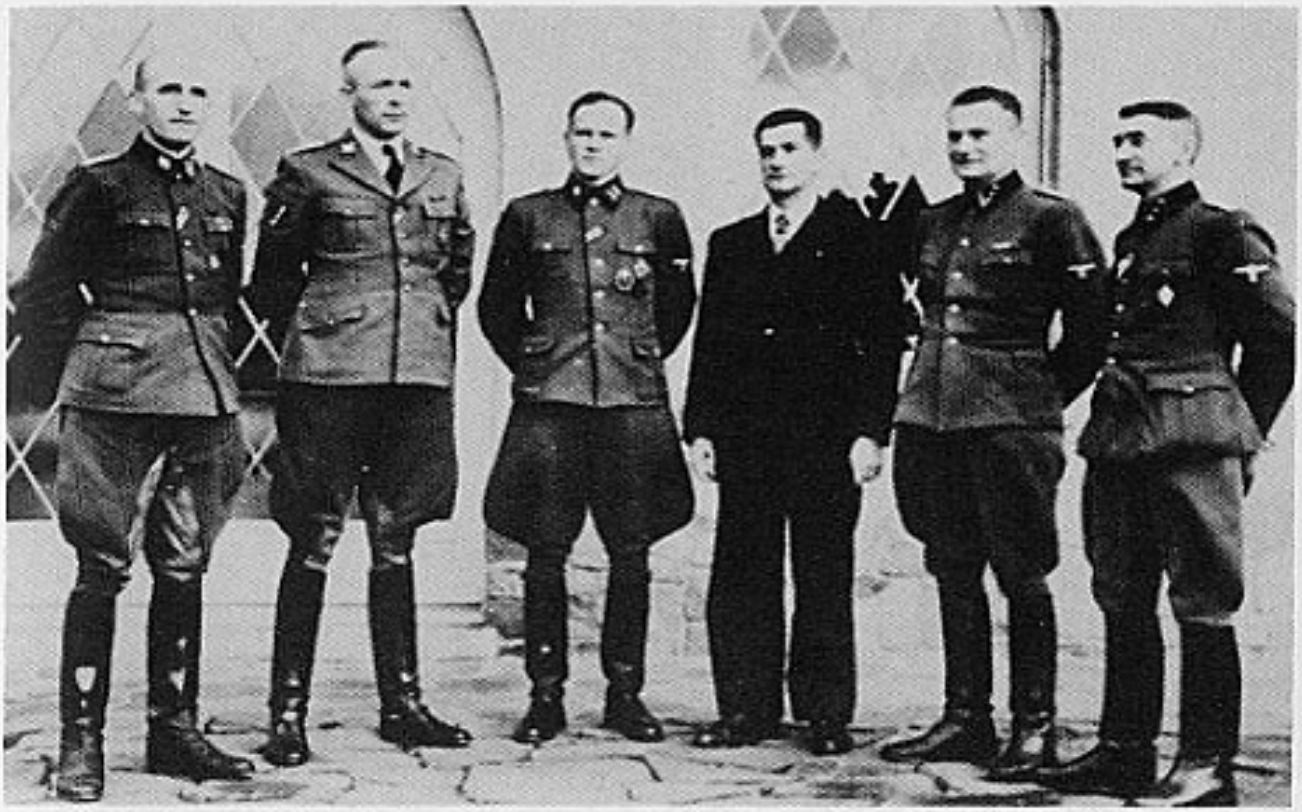

Dienststelle Jungclaus. Schellong op bezoek.

Ersatzkommando "Flandern" Brussel 12.1.1944. Uitreiking van de "Julleuchter".

Ersatzkommando "Flandern" Zomer 1942 — Antwerpen. Keuring met geneeskundigonderzoek Dr. Walbaum.

Ersatzkdo "Flandern" — Frau Salu en Fraulein Anneliese — Hstuf. Schindlmayr.

Ersatzkommando "Flandern" der Waffen-SS — Antwerpen 42. Uscha. O. Uyttersprot met daktilo Annelise Gotthard.

Ersatzkommando "Flandern" Bureel te Antwerpen 1942. 3. van links mevr. Salu - Van Bergen.

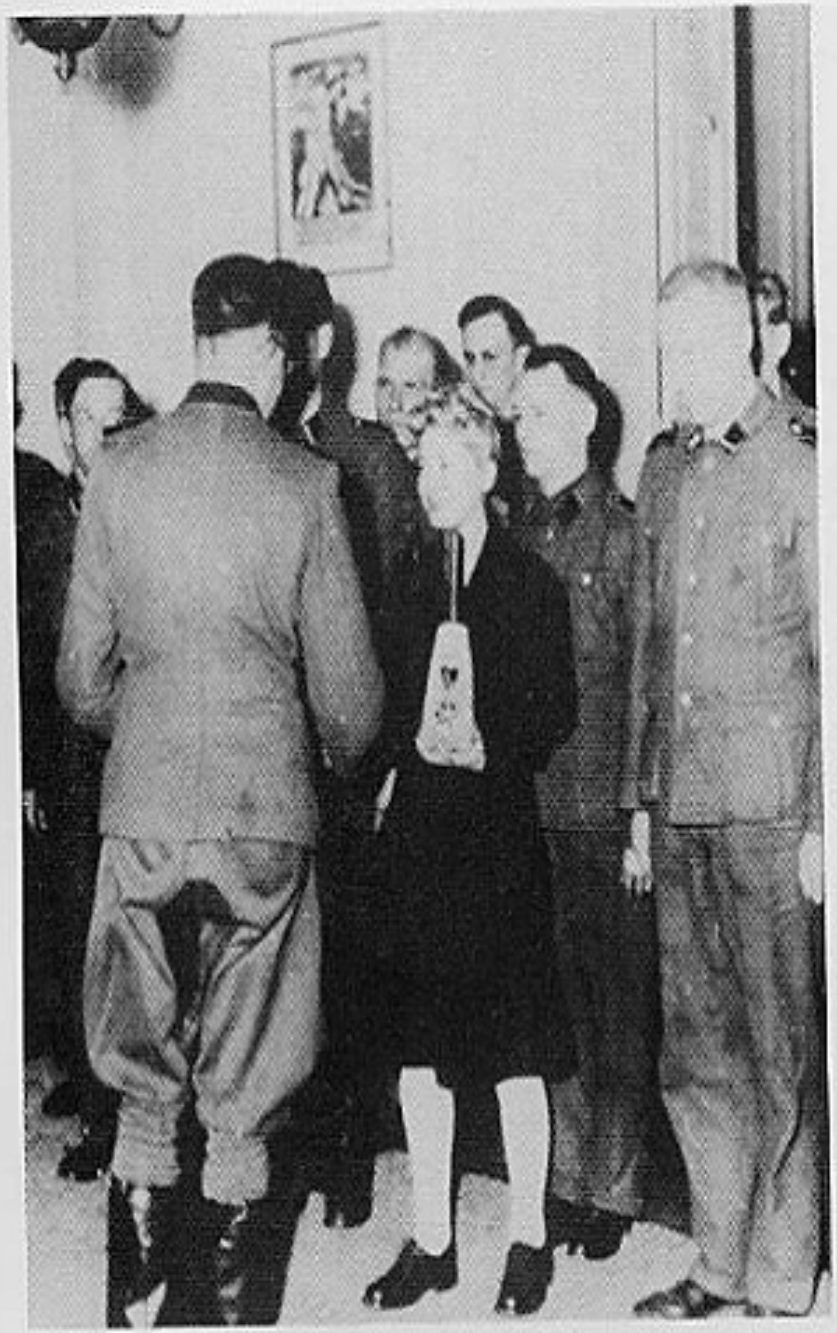

Ersatzkommando "Flandern" Juulleuchter-uitreiking aan de gehuwden.

Ersatzkommando Flandern — Antwerpen.

SS-Wachtbtl. Eedaflegging. Brussel 4.10.43.

SS-Wachtbtl. Eedaflegging. Brussel 4.10.43.

SS-Wachtbtl. Eedaflegging. Brussel 4.10.43.

SS Wachzug Jungclaus links Deckmijn Albert 1944.

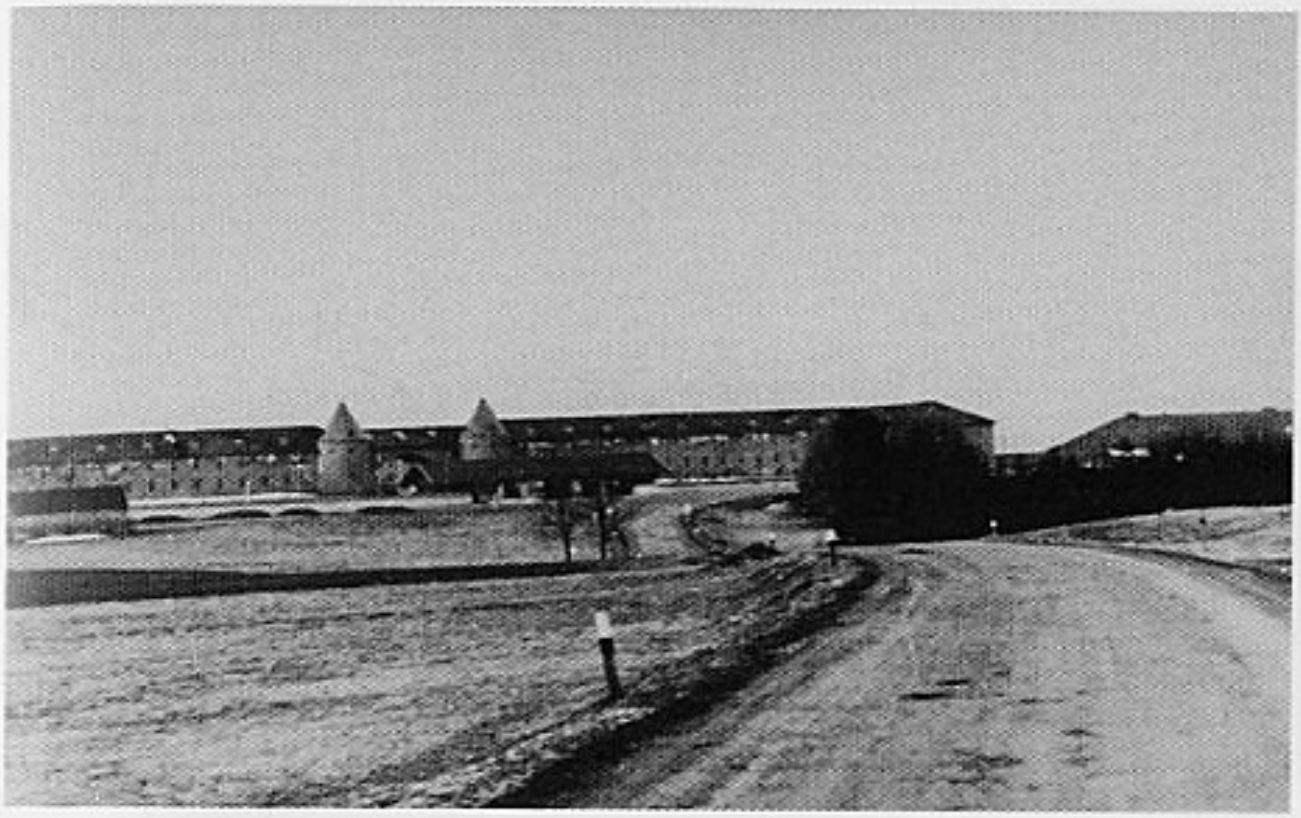

Tölz — Frontaal zicht tijdens de oorlog.

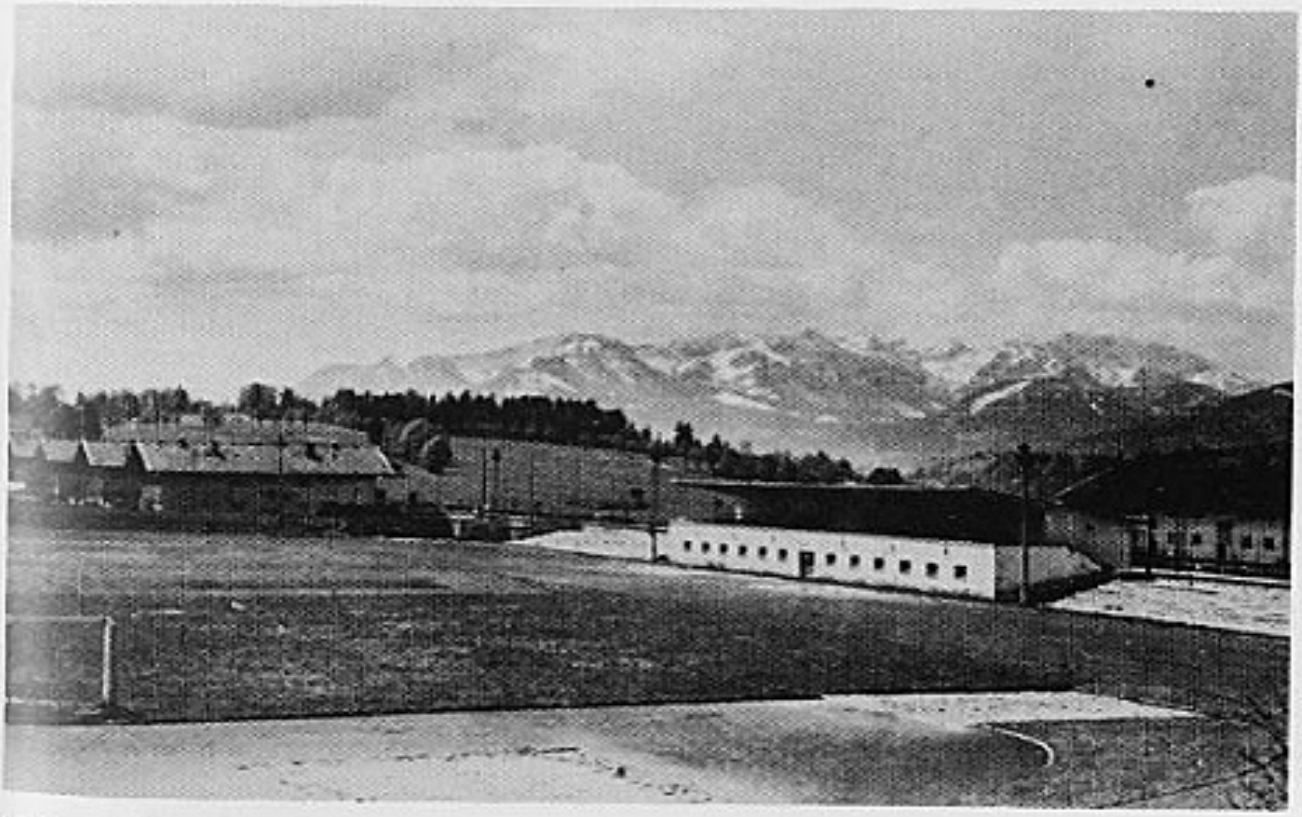

Tölz — De sportplaats met op de achtergrond de Alpen en vooraan links de woningen der officieren-leraars.

Tölz — Ingangspoort — April 1943 — De Wit Albert, D'Haese Georg, Vincx Jan.

Tölz — Garages.

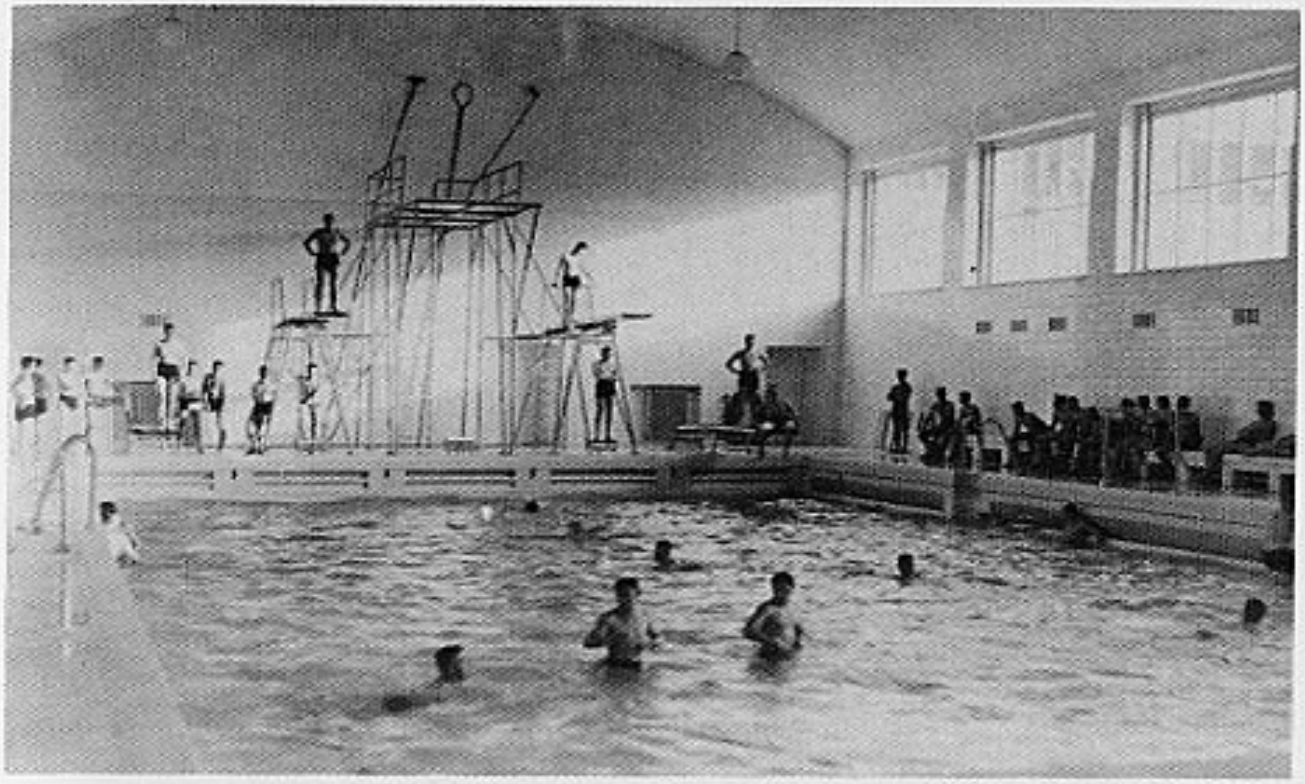

Tölz — Zwembad.

Tölz — Paardestallen.

Tölz — Slaapkamer.

Tölz — April 1943. Vincx Jan, De Wit Albert, D'Haese Georg, Bouwens Theo, Van Domme Jozef.

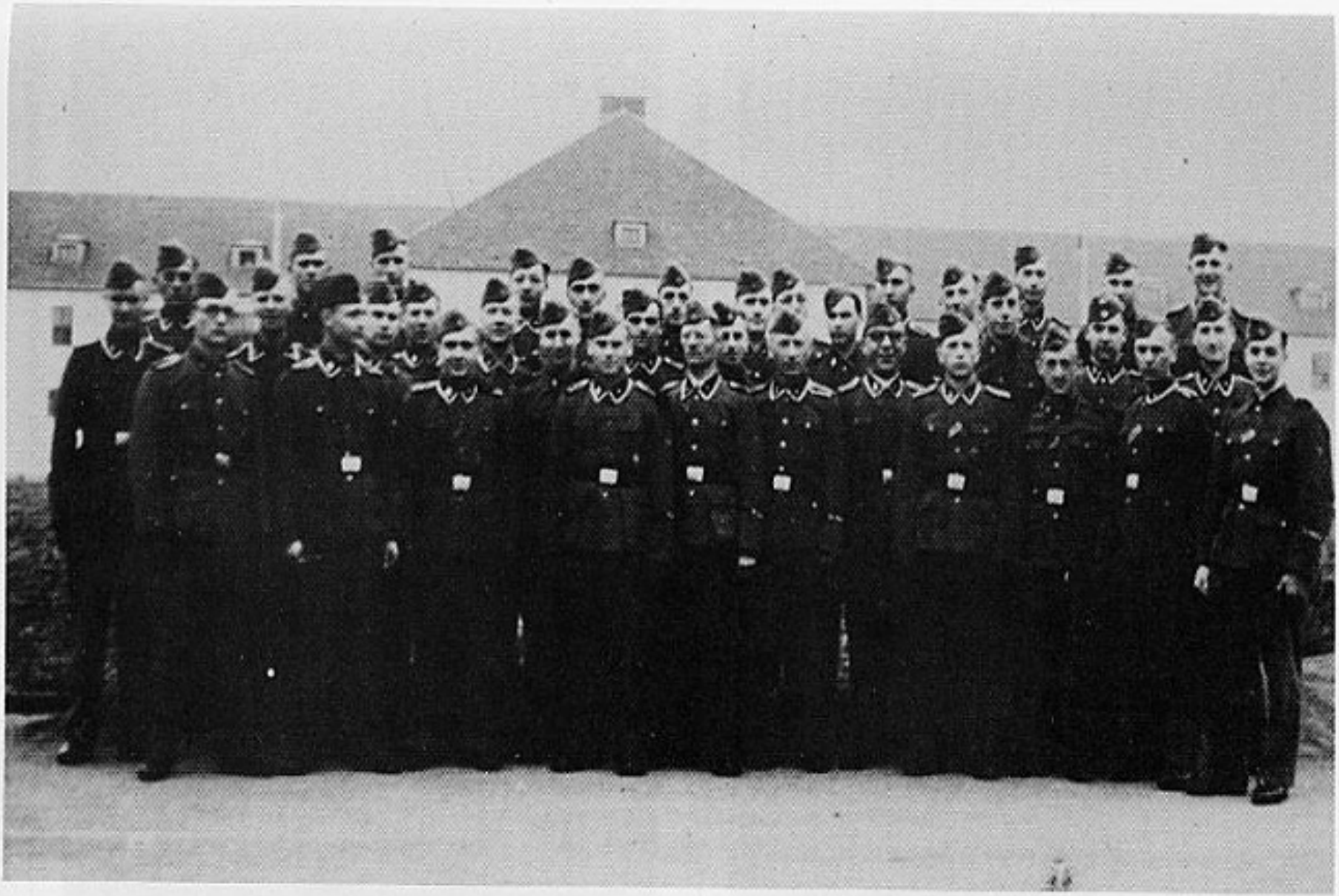

Tölz — Vlamingen uit de 9e Kriegsjunkerlehrgang 42/43.

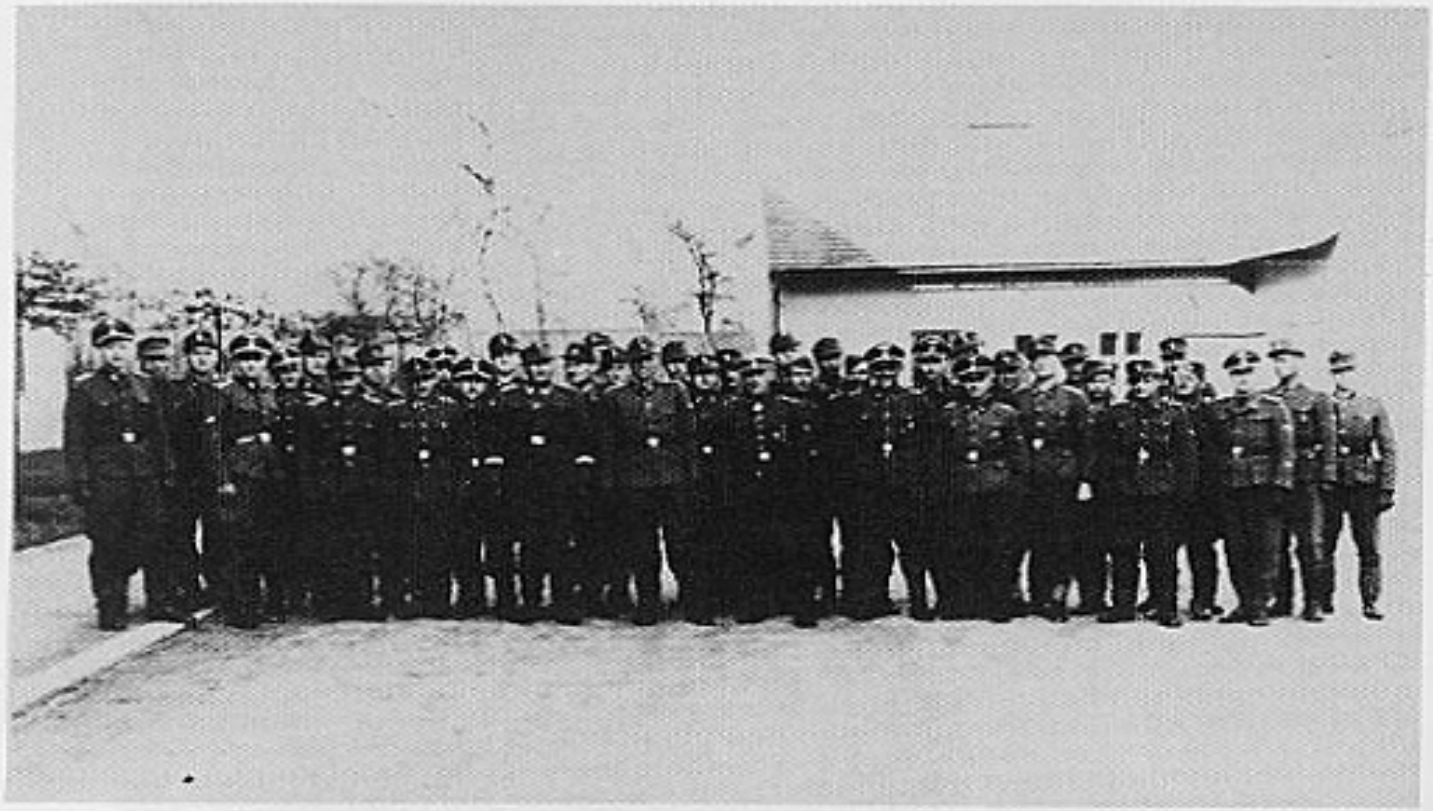

Tölz — 11e Kriegsjunkerlehrgang 1943/1944. Artillerie Junkerschaft te Beneschau.

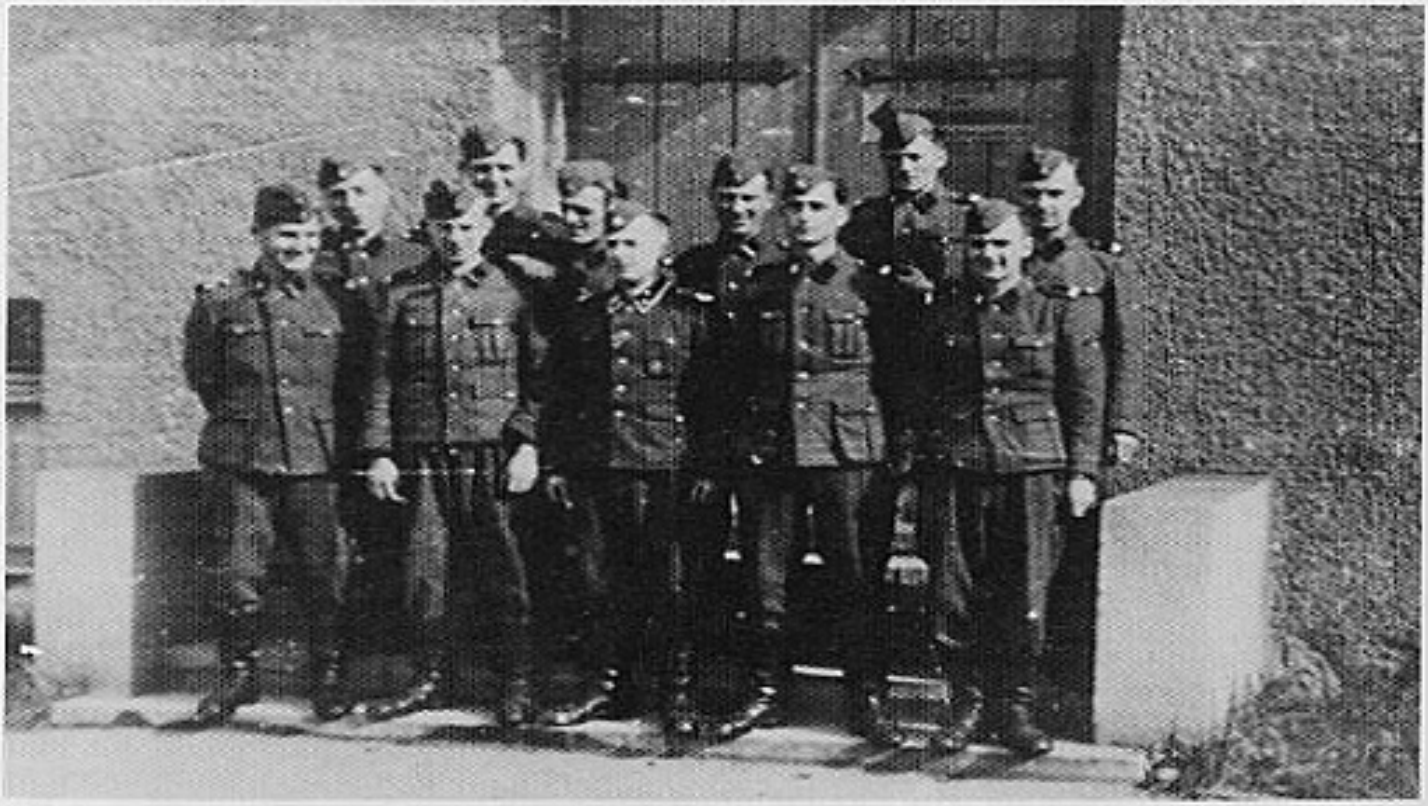

Tölz — Groep Vlamingen 19.10.44 met o.m. Clem. Meulemans, Eddy Phillipart, Jos Van Dijck, Fons Jacobs.

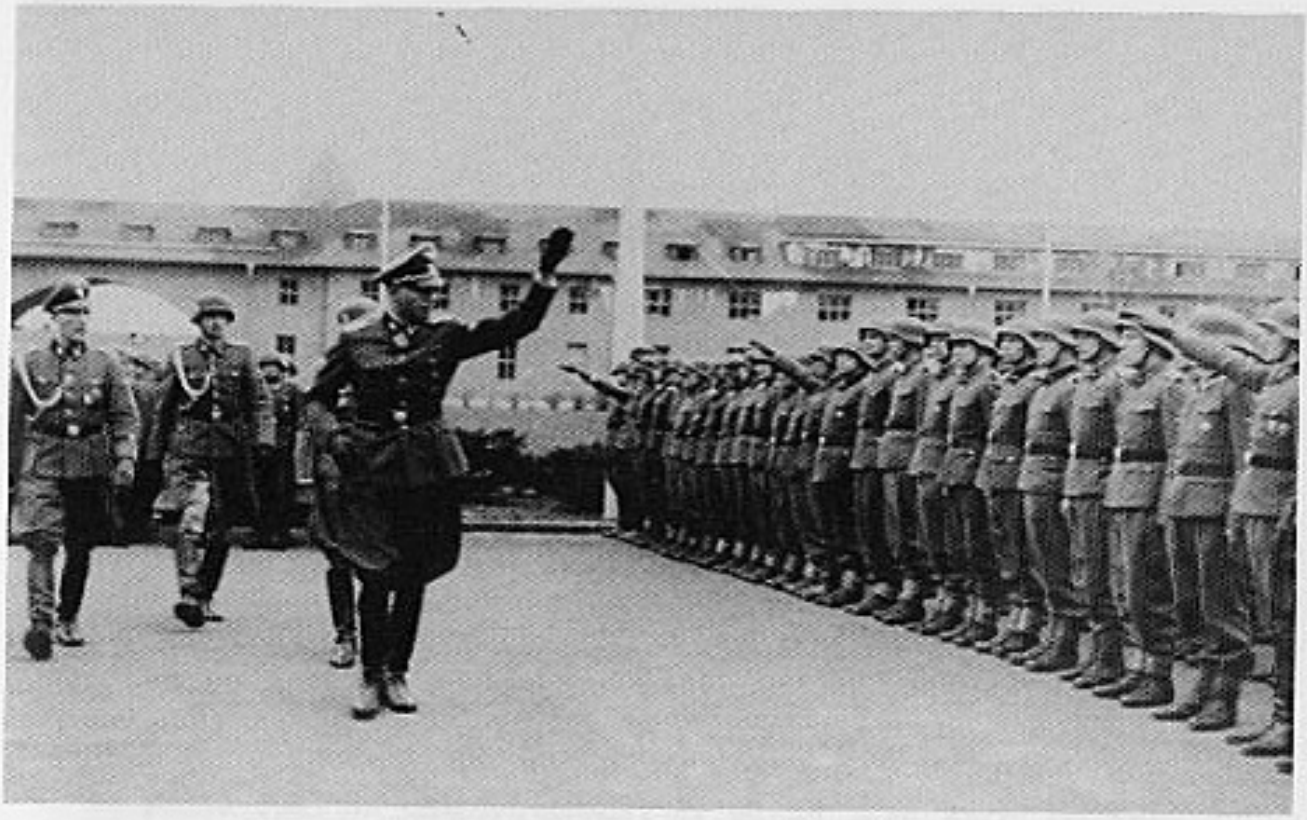

Tölz — Schoolleider Fritz Klingenberg schouwt de aangetreden Junkers.

Tölz — Binnenkoer — Junker Jos Van Dijck.

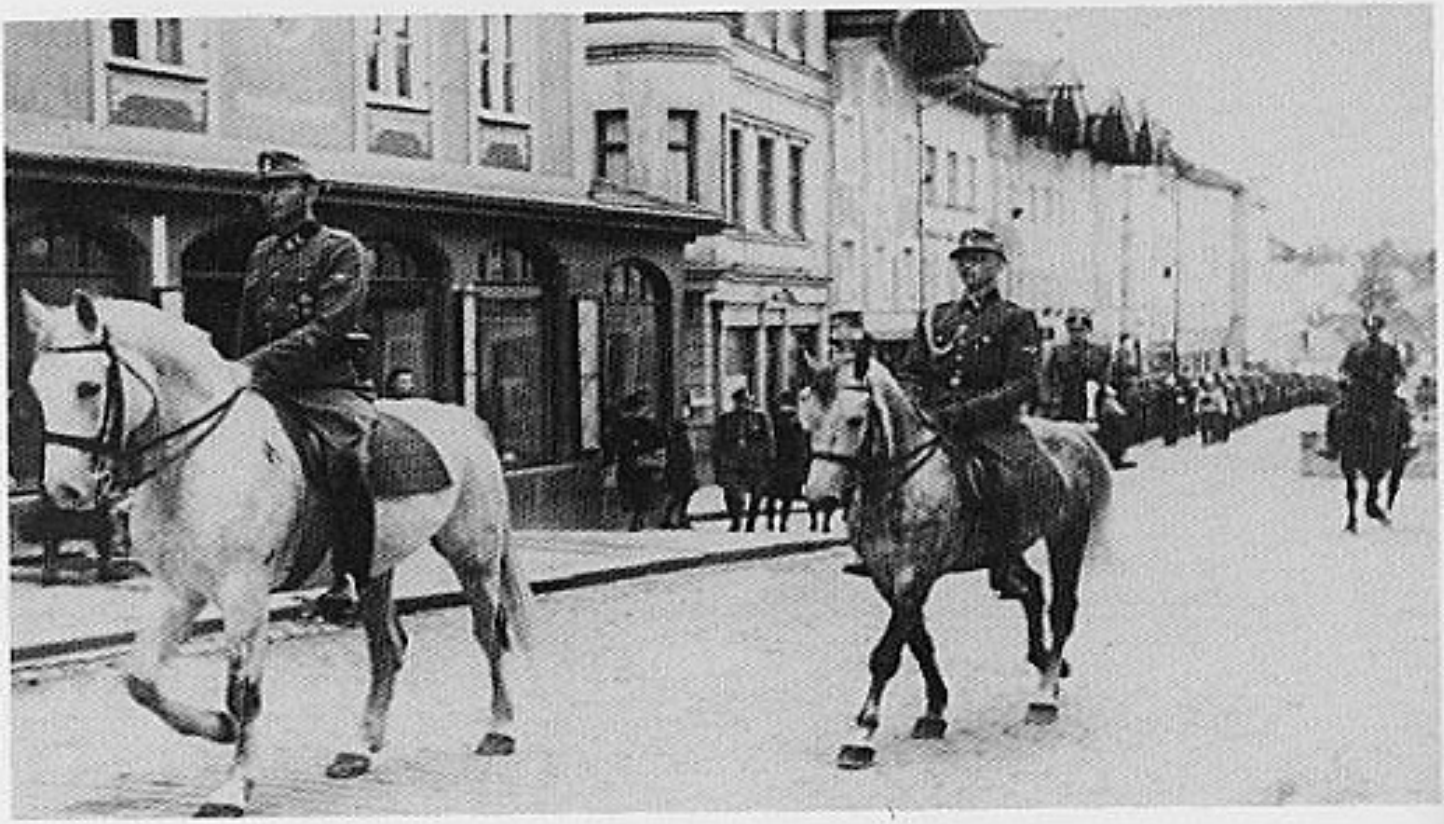

Tölz — Mars door de stad Tölz — vooraan schoolleider Richard Schulze-Kossens.

Tölz — Mars door de Stad.

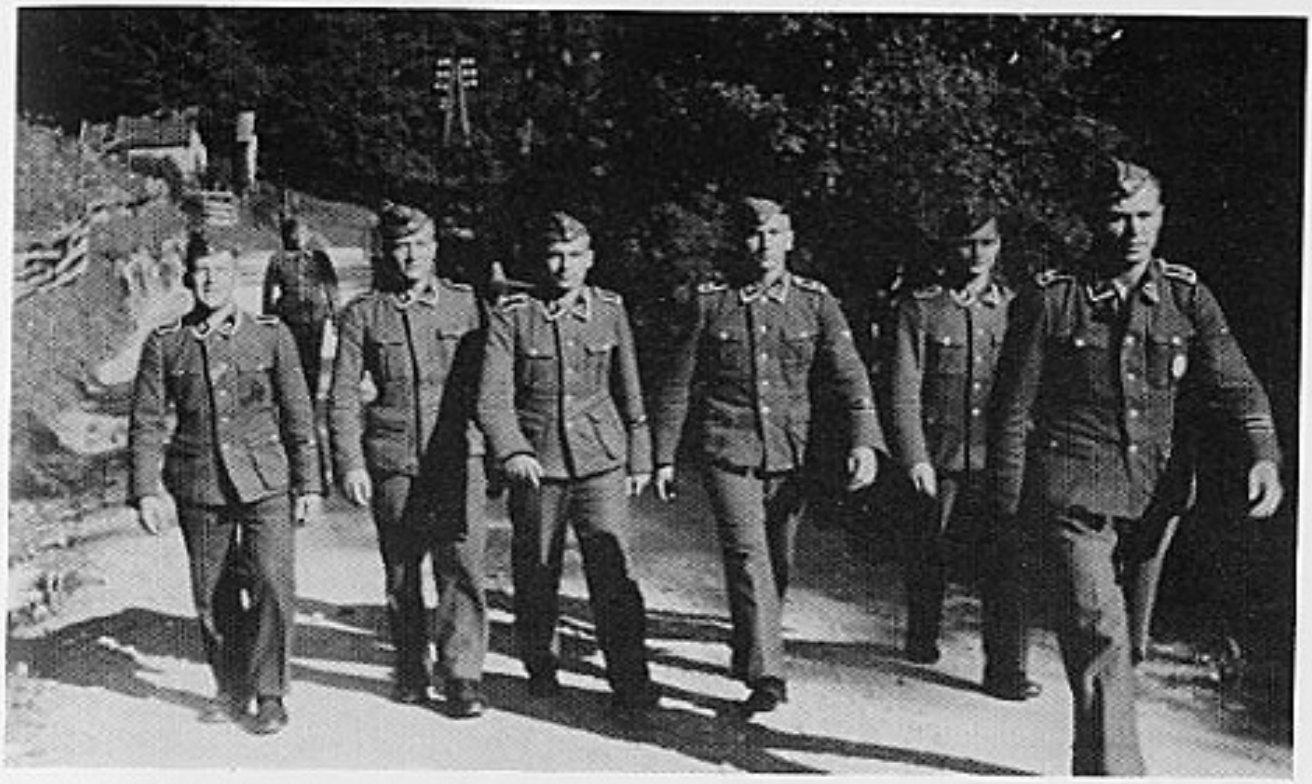

Tölz — Zomer 1943 — Standartenjunkers op uitstap, o.m. Karel Verlinden, Georg Bruyninckx, Hans Guldentops, De Backer, Hugo Mortier.

Tölz — Herfst 1943 — Junkers op stap. Bob Velleman, J. Van Bockel, Stan De Wilde.

Tölz — Voorbereidingsleergang te Graz 1944. Links Jaak Huysmans, rechts Oswald van Ooteghem.

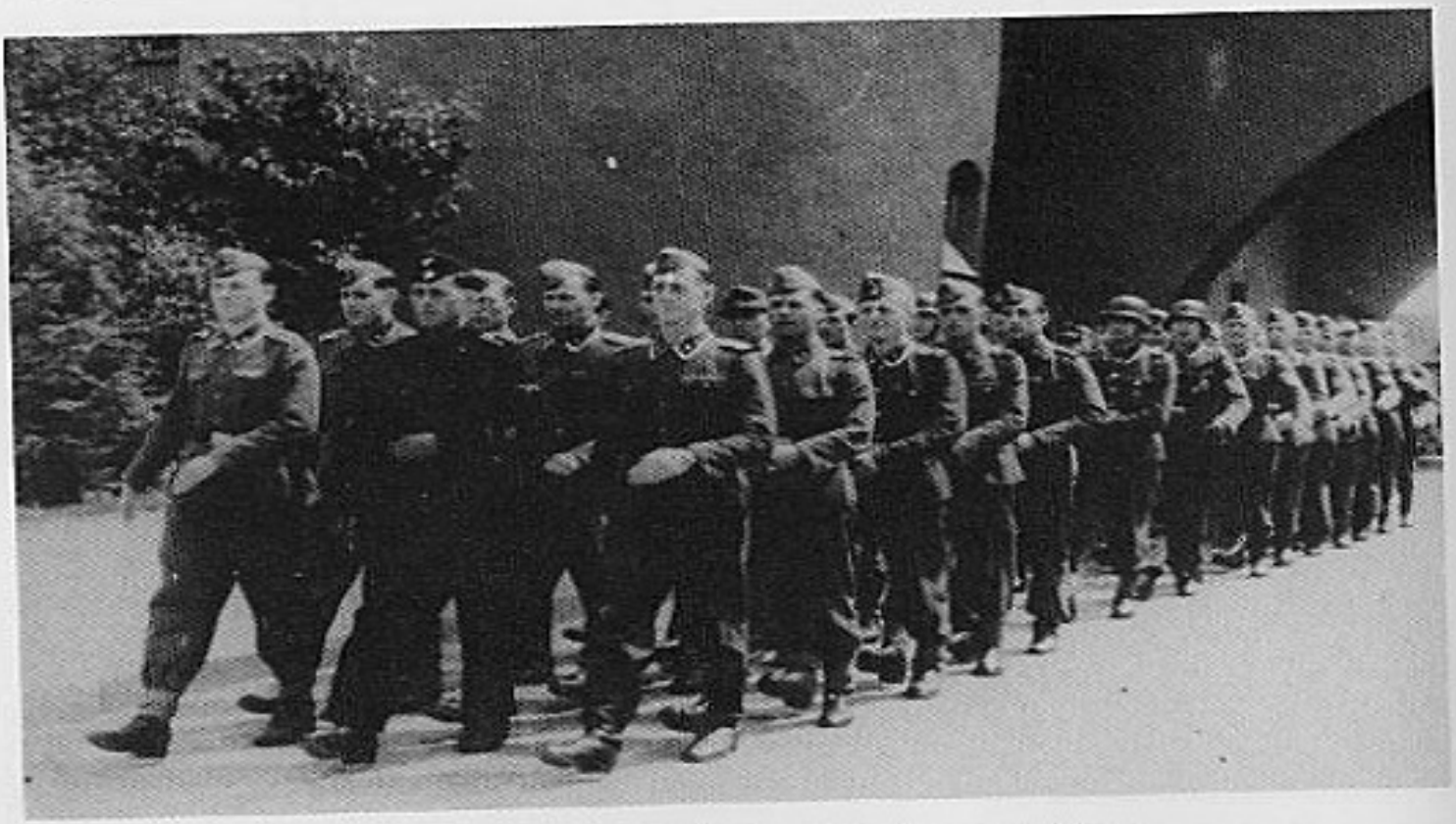

Tölz — Een Junkerschaft verlaat de school. 1ste links Toon De Meyer.

SS-JUNKERSCHULEN
OFFICIERSCHOLEN VAN DE WAFFEN-SS

1. SS-Junkerschule Bad-Tölz

Opgericht in april 1934.
In oktober 1937 ondergebracht in het hypermodern kazernecomplex aan de oostrand van de stad Tölz.

2. SS- und Waffen-Junkerschule Braunschweig

Opgericht in april 1934.
Na de vernietiging in 1944 door vijandelijke luchtbombardementen overgeplaatst naar Posen-Treskau.

3. SS- und Waffen-Junkerschule Posen-Treskau

Ontstaan in de oorlog na de vernietiging der Junkerschule Braunschweig in 1944.

3. SS- und Waffen-Junkerschule Klagenfurt

Opgericht in november 1943.

4. SS-Junkerschule Prag

Opgericht in juli 1944

5. SS-Führerschule des Wirtschafts Verwaltungsdienstes Arolsen

6. SS-Artzliche Akademie Graz

DE BETEKENIS VAN HET WOORD ''JUNKER''

Junker wordt in het Nederlands vertaald door JONKER.
Ook in Vlaanderen is het heden nog een adellijke titel. In de middeleeuwen en later werden alle jonge mannen van adellijke afkomst Jonker geheten. In feite wil JONKER — jonge heer — zeggen.

OORDEEL VAN TEGENSTREVERS TIJDENS DE WERELDOORLOG

Reitlinger:

Engelsman, zeker geen vriend zegt: ''Onder de invloed van Haussers kadettenscholen ontwikkelde de Waffen-SS de effectiefste van alle opleidingssystemen tijdens de tweede wereldoorlog.''

Generaal Patton (Amerikaan)

Generaal Patton had zijn hoofdkwartier na de kapitulatie 1945 in de voormalige Junkerschule Tölz. In een brief aan zijn neef schrijft hij: ''De Junkerschule Tölz is de modernste kazerne, die ik tot heden gezien heb. Wanneer ik eens een hoofdkwartier voor een leger moet bouwen, zou ik de Junkerschule in zijn geheel nabouwen.''
Patton bewonderde de militaire inzet en de dapperheid van de Waffen-SS.

AANTAL OFFICIEREN BIJ DE WAFFEN-SS

Aanvankelijk officierenkorps	700
Absolventen van de Junkerscholen in vredestijd	1.000
Als politieversterking — inschakeling van de officieren der algemene SS	2.000
Buitenlandse officieren opgenomen met hun dienstrang	3.000
Zonder schoolopleiding maar wegens dapperheid voor de vijand	3.400
Absolventen der Junkerscholen in oorlogstijd	16.000
	26.100

Het aantal officieren in de oorlogsjaren vanaf 1941 steeg enorm door de voortdurend in versneld tempo opgerichte nieuwe divisies. In 1944 stond men voor de realiteit dat er meer buitenlandse divisies bij de Waffen-SS waren als Duitse.
Van arische elite was geen sprake meer, daar een groot aantal SS-mannen, geen Duitsers, geen Germanen, maar van slavische herkomst waren.

OPGAVE VAN HET ELITEPRINCIPE

Door de grote uitvallen aan het front en een schrijnend tekort aan goede troepenleiders was de Reichsführer-SS wel verplicht andere maatregelen te treffen dan deze die voorheen onmogelijk schenen.
Bevel van 14 december 1944: ''Aanname van rijksduitse vrijwilligers zonder SS-Geschiktheid'' zodoende konden deze ook aan de ''Kriegsjunkerlehrgänge'' deelnemen, doch konden slechts bevorderd worden tot Reserve-Officier.
Reeds in juli 1944 konden Rijksduitsers zonder SS-Geschiktheid zich melden voor de volgende divisies: ''Prinz Eugen'', ''Horst Wessel'' en de ''SS-Kavallerie Division''.

CONSTRUCTIE VAN EEN JUNKERSCHOOL

Dezelfde indeling als van de Wapenscholen:

Staf

Bevelhebber (dienstbetrekking van een generaal)
IA Stafofficier voor de opleiding

IIA Adjudant — Officiersaangelegenheden en voorschriften
IIB Adjudant — Manschappen personalia
III Gerechtsofficier
IVA Beheer
IVB Saniteitswezen
IVC Veterinairwezen
V Voertuigwezen
VIA Stafofficier voor wereldbeschouwelijke opvoeding en geschiedenis
VIB Troepenverzorging — Boekerij
O1 Ordonnansofficier — Afloop van de leergangen
O2 Ordonnansofficier — Verzorging

Junkerschule Tölz

Indeling der school luidens bevel van het ambt voor officiersopleiding van 14.5.1942: "Zur Durchführung der Lehrgänge sind die Junkerschulen mit Wirkung vom 1.6.1942 wie folgt zu gliedern."
Junkerschule Tölz in 3 Leergroepen:

I Inspektion: in 3 Junkerschaften (mot)
II Inspektion: in 1 Schützen-Junkerschaft (bespannt)
in 1 Junkerschaft voor invaliede officierskandidaten
in 1 sMG — s.Gran.Werfer-Junkerschaft
III Inspektion: in 2 Art.-Junkerschaften (mot)
in 1 Junkerschaft ingedeeld in a) Inf.Gesch. en b) Art. (bespannt)

Lehrgruppe B

IV Inspektion: in 3 Schützen-Junkerschaften (mot)
V Inspektion: in 1 Schützen-Junkerschaft (mot)
in 1 Schützen-Junkerschaft (bespannt)
in 1 Kradsch.-Pz.Späh-Junkerschaft

Lehrgruppe C

VI Inspektion: in sMG-sGr.W. Junkerschaft
in 1 Junkerschaft ingedeeld in a) Pz. Jäger en b) Flak
in 1 Nachrichten-Junkerschaft
VII Inspektion: in 1 Artl. Junkerschaft (mot)
in 1 IG-Artl. Junkerschaft
in 1 Junkerschaft ingedeeld in a) Kavallerie en b) Pioniere

Tot deze leergang werden naar Tölz 730 kandidaat-officieren opgeroepen. Deze leergang voorzag de opleiding en scholing tot aktieve en reserve-officieren. Omscholing voor germaanse officieren (officieren uit de germaanse

landen), invaliedenleergangen en voorbereidingsleergangen voor kandidaat-officieren.
Aan het hoofd van een ''Lehrgruppe'' stond een voor de ganse opleiding verantwoordelijke officier met de dienstbevoegdheid van een regiments-bevelhebber.
De Inspektionschefs hadden de bevoegdheid van een bataljonsbevelhebber.
Een Junkerschaftführer bekleedde de rang van kompagniechef. Deze werd bijgestaan door een Junkerschaftsälteste, gewoonlijk een Junker met gezag en intelligentie.
Verder beschikte de Junkerschule over een stam en leerafdeling. De ''Reitstaffel'' te Tölz telde 120 rijpaarden.

Leerkrachten

Oorspronkelijk kwamen de eerste leraars uit het oude leger, de Reichswehr en de Politie. Later en langzamerhand werden hun plaatsen ingenomen door jonge officieren der Waffen-SS (ook uit Europese eenheden), die bijna uitsluitend hun opleiding kregen aan één der Junkerscholen, meestal waren het ervaren en flinke frontofficieren. De laatste twee bevelhebbers van de Junkerschule Tölz (Ostubaf. Klingenberg en Ostubaf Schulze) hadden 10 jaar terug de school verlaten.

Leerstof en leergrondbeginsel

1. Taktiek
2. Wereldbeschouwelijke scholing en geschiedenis
3. Leger, politie en SS-wezen
4. Wapenleer (wapentechniek en wapentaktiek)
5. Terreinkunde
6. Troependienst
7. Kaartenkunde
8. Pantserleer
9. Seinwezen
10. Genieleer
11. Luchtwapenleer
12. Autorijschool
13. Lichaamsoefeningen
14. Paardrijden

De leerstof had dezelfde inhoud en draagwijdte als bij elke officierschool van de Europese landen. Ze werd getoetst en in de praktijk omgezet in oefeningen op het terrein in de vrije natuur en taktisch voorbereid in de zandkast.
Tevens werd er veel waarde gehecht aan de karakteropvoeding en karak-

tervorming der studenten, zoals ridderlijkheid, zuiverheid, eergevoel, gehoorzaamheid, hulpbereidheid en kameraadschap. Verdere vorderingen waren het optreden in de openbaarheid, de ontwikkeling van de familiegeest.
Een grote aandacht ging naar de geestelijke opvoeding zowel op literair als op muzikaal gebied, ook de beeldende en de schilderkunst kregen hun volle recht.
Ontrouw en oneerlijkheid, vergrijpen aan de kameraadschap werden zeer streng bestraft, tot zelfs de uitsluiting uit de school. Het was verboden de kasten af te sluiten alsook het misbruik van alcohol en nicotine. Roddelpraktijkjes werden niet geduld. Homoseksualiteit werd streng bestraft, soms met de doodstraf.
Op sportgebied en lichamelijke opvoeding hield men van een spartaanse opleiding en krachtpatserij. Wie niet, zwemmer of niet-zwemmer, van de 5 meter hoge wiptoren in het zwembad durfde springen, werd van de school gestuurd. Voor het boksen kwam de techniek niet vooraan maar wel de moed en de aanvalsdrift. Slappe kerels kenden er geen genade. Het uitgestrekte sportcomplex was het werkterrein der Junkers om harde fysische officieren te vormen. 12 sportleraars stonden ter beschikking met aan het hoofd hiervan Hauptsturmführer Wieman.
Als geestelijke opvoeding trachtte men de wereldbeschouwing van het nationaal-socialisme bij te brengen, vanaf 1942 in Europees verband, rekening houdend met hun volkse eigene opvatting van hun nationalisme.
De onderwijstaal was Duits. In 1944 werd een Franse Inspektion opgericht met het Frans als voertaal voor de Franse vrijwilligers.
Er dient ook vermeld te worden dat in 1943, wanneer voor het eerst Waalse kandidaten hun intrede deden in de school, deze in uniform de kerkelijke diensten van hun geloof mochten bijwonen.
Bovendien kregen de Junkers nog een extra sportieve opleiding met ondermeer het paardrijden (dagelijkse rijoefeningen om 6 uur), en in de winter een uitgebreid ski-onderricht met een kort skiverlof naar Zuid-Tirol.
Kortom, de Junkerscholen kenden een hoge roem bij vriend en vijand. In deze scholen werden officieren gevormd die opgewassen waren om als soldatenleider een voorbeeld te zijn van militaire kennis, moed en autoriteit.

INDELING DER SCHOOL — VANAF EINDE 1942

Daar einde 1942 Germaanse vrijwilligers opgenomen werden in de Junkerscholen kreeg de Junkerschule Tolz een andere struktuur.

Lehrgruppe A: I Inspektion
II Inspektion

III Inspektion
IV Inspektion
Lehrgruppe B: V Inspektion
VI Inspektion
VII Inspektion
VIII Inspektion

Iedere Inspektion werd onderverdeeld in 3 Junkerschaften.
Een Inspektion telde 120 leerlingen en een Junkerschaft 40.
Daarbij kwamen nog:
1. Een ''Versehrtenlehrgang'' voor invalieden en geamputeerden.
2. Een verkorte ''Germanische Offiziers-Lehrgang'' voor gewezen officieren uit de andere Europese landen, alsook voor politieke militieofficieren, die na het beëindigen van de leergang hun dienstrang terugkregen en het uniform van Waffen-SS mochten dragen.

Sinds 1943 was er slechts één Artillerie Junkerschaft. Deze hoorde bij de IIe Inspektion. In de 11e Kriegsjunkerlehrgang werd voor het eerst een Art. Junkerschaft ingeschakeld. Zij stond onder leiding van Hstuf. Körner, leider van de II Inspektion en Junkerschaftsführer Ustuf. Rozen, met deelnemers uit Vlaanderen, Wallonië, Nederland, Estland, Noorwegen, Duitsland, Zwitserland, Denemarken, Letland, Frankrijk (in totaal 12 nationaliteiten).
Het enige materiaal waarover deze Junkerschaft beschikte was één L.I.G. (Licht Infanteriegeschut), verder opmeetapparatuur en alle artilleriebenodigdheden voor een V.B. en een Batterieführer.
Al de andere Inspektionen en Junkerschaften ondergingen een infanterie-opleiding in de zin van de Panzer-Grenadieren. Hun wapenonderricht beliep over al de zware infanteriewapens.
De 9. Kriegsjunkerlehrgang werd ingedeeld in:
1 Germanische Deutse Inspektion
1 Gesamtgermanische Inspektion
Dit voor wat betreft de normale leergang

Herbenaming der leergangen vanaf einde 1942

De 9. Kriegs-Junkerlehrgang — ook 1e Germanische Junkerlehrgang genaamd.
Aanvang einde 1942 tot juni 1943.
De 11. Kriegs-Junkerlehrgang — 2e Germanische Junkerlehrgang.

SPECIALE LOOPBANEN ALS "FUHRERBEWERBER" BIJ DE WAFFEN-SS

Men kon kiezen uit:
SS-Führer im Truppendienst — Troepenofficier
SS-Führer im Sicherheitsdienst — Off. veiligheidsdienst
SS-Führer und Arzt — mil. geneesheer
SS-Führer im Verwaltungsdienst — Off. bij de Administratie
SS-Führer im Rasse- und Siedlungshauptamt
SS-Führer und Offizier der Ordnungspolizei — Off. bij de Ordepolitie
SS-Führer einer sonstigen Führerlaufbahn.

WIE BENOEMDE EN WIE BEVORDERDE IN EN NA DE JUNKERSCHULE?

tot SS-Junker: de Kommandeur der SS-Junkerschule
tot SS-Standartenjunker: het SS-Führungshauptamt, ambt voor de officiersopleiding
tot SS-Standartenoberjunker: het SS-Führungshauptamt, ambt voor officiersopleiding
tot SS-Untersturmführer: de Reichsführer-SS (Rijksleider SS)

FUHRERBEWERBER

JUNKER

STANDARTENJUNKER

STANDARTENOBERJUNKER

Führerbewerber L. Huysmans.

SS-Standartenoberjunker Alfons Bollen.

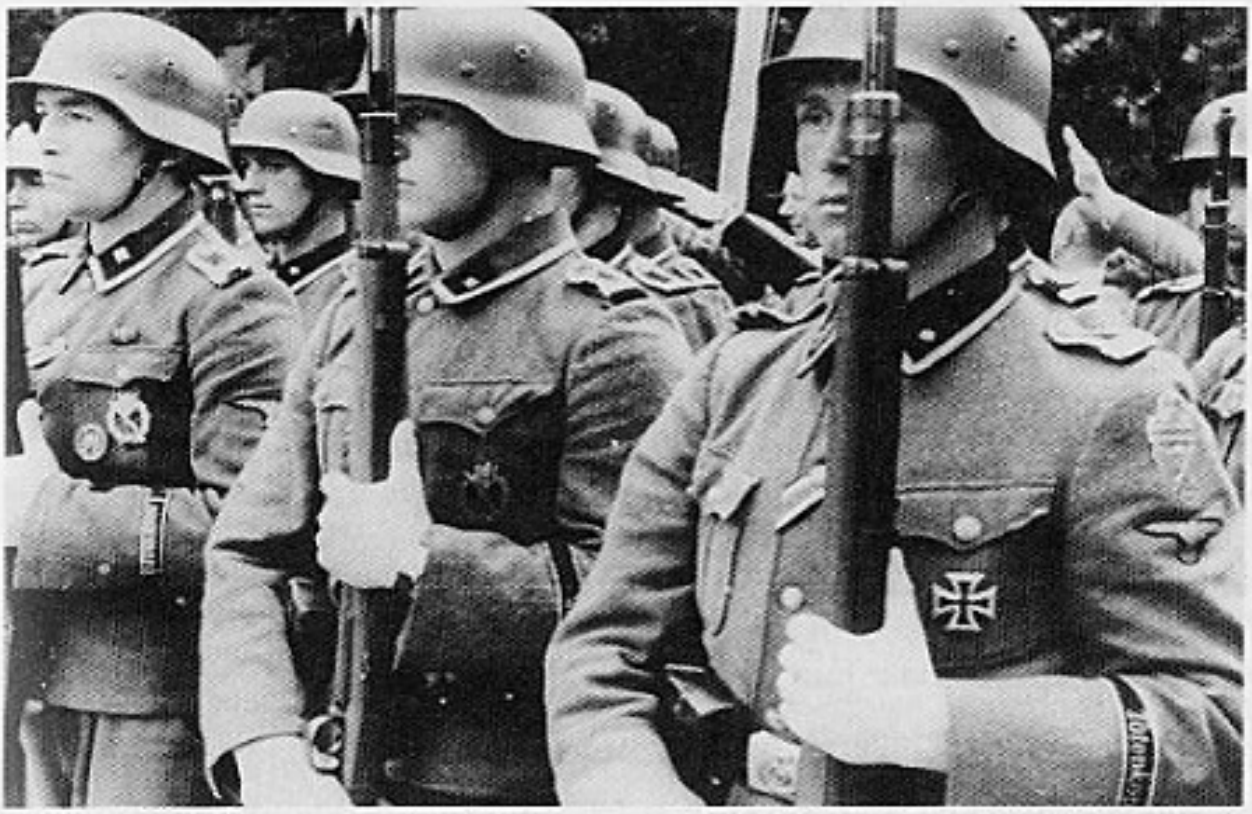

Links Junker Bert Geunes.

December 1943 — Skikursus te San Martino di Castrozza in Italië. v.l.n.r. Standartenjunker Van Hilst August, Vincx Jan, Meurens Jos, De Wit Albert, De Wilde Stan, Van Bockel Jozef.

HET DEELNEMEN AAN EEN JUNKERLEERGANG

Vereisten

1. Alle absolventen van een hogere middelbare school.
2. Alle hogeschoolstudenten of afgestudeerden.
3. Alle leiders (officieren der Algemene SS).
4. Soldaten die opvielen door hun prestaties (boven de middelmaat).
5. Soldaten met geestelijke kwaliteiten en met goed karakter.
6. Frontervaren soldaten zonder een studiediploma.
7. Officieren uit vreemde legers.

De deelnemers werden aangeduid door hun troepenbevelhebber. Ze konden zich niet melden als kandidaat-officier. De troepenoverste koos hen uit. Zij werden dan door het SS-FHA tot Führerbewerber benoemd. Dit werd dan vastgelegd door een eenvoudig dokument.
Deze keuze volgde naar hun uiterlijk en afstamming. Een bewijs van goed gedrag en zeden was vereist, alsook een schuldenvrijverklaring.
De Führerbewerber (kandidaat-officier) moest dan twee zilveren balken op zijn schouderstukken dragen. Zij werden dan opgeroepen tot deelname aan een Junkerschool.

Opleidingsplaatsen van de kandidaat-officieren (Führernachwuchses)

1. Ersatzgruppe (aanvullingstroepen)

Voor de 13. en 14. Kriegs-Junkerlehrgang was er één te Wetzelsdorf (Graz).

2. Fronttruppe (fronttroepen)

In de zomer van 1944 liep zo een voorbereidingsleergang bij het Artillerieregiment 5. ''Wiking'' te Debica onder leiding van Ustuf. J. Vincx. Vlaamse deelname door André van Troyen.

3. Voorbereidingsleergangen: oorspronkelijk bij de Aanvullingseenheden en later in de Wapenscholen.
4. In de Junkerscholen

De 9. en de 11. Kriegs-Junkerlehrgang volgden in de jaren 1942 en 1943 hun voorbereidingsleergang te Tölz zelf.

Dienstgraden en schooldienstgraden van de kandidaten

1. Führerbewerber

Aangeduid door de chef van de eenheid waar men zijn dienst vervulde. Gewoonlijk jongens met een zeker intellekt, met leiderseigenschappen, met frontervaring (niet steeds vereist), met moed en durf.
Kentekens: twee zilveren balken op de schouderstukken.

2. Führeranwärter
Bij zijn afkommandering naar een voorbereidingsleergang.
Kentekens: twee zilveren balken op de schouderstukken.

3. Junker
Bij zijn afkommandering naar een Junkerschule en na het beëindigen met goed gevolg van de voorbereidingsleergang.
Kentekens: rangkentekens van een Unterscharführer met het behoud van de twee zilveren balken.

4. Standartenjunker
Na voldaan te hebben aan de tussentijdse proeven en eksamens (Zwischenprüfung)
a) die voldeden bleven op school.
b) die niet voldeden, maar waar alleen enkele tekortkomingen vastgesteld werden, bleven op school, maar werden niet bevorderd. Ze kregen een herkansing.
c) de niet geslaagden en bij wie de eigenschappen van een Führer (officier) ontbraken, verlieten de school met de dienstrang van Unterscharführer der Reserve (de balken dienden afgelegd te worden). 30 % slaagde niet.
Kentekens: Scharführer-dienstrang met behoud van balken.

5. Standartenoberjunker
Die slaagden in het eindeksamen (Schlussprüfung)
De niet-geslaagde Standartenjunker keerden naar de troepen terug met de dienstrang van Oberscharführer der Reserve.
Van die Junkerscholen uit werden de Standartenoberjunker naar de verscheidene wapenscholen gestuurd en van hieruit naar de troepen.
Kentekens: Hauptscharführer maar met de rangkentekens van officier op de muts, kepie, kraagspiegels en koppelriem. Geen zilveren lint tressen meer rond de kraag. De balken dienden afgelegd te worden.
De bevordering tot Untersturmführer volgde na het beëindigen van een wapenleergang op een wapenschool en na een verblijf van een maand bij hun troepeneenheid.

SS-Junkerschule Tölz — Bad Tölz, den 25 augustus 1941
Lehrgruppe A

Abgangszeugnis
Der SS-Junkerschule Tölz

Der SS Standartenjunker ..... hat während des Lehrganges an der SS-Junkerschule Tölz vom ..... bis
1. In der Taktik
2. in der weltanschaulichen Schulung

3. im Heerwesen
4. in der Geländekunde
5. im Truppendienst
6. im Sport
7. in der Waffenlehre
8. in der Pionierlehre
9. in der Kartenkunde
10. in der Nachrichtenlehre
11. in der Panzerlehre
12. im Kraftfahrwesen
13. in der Luftwaffenlehre
14. im Reiten

Kentnisse bewiesen und somit die Schlussprüfung ..... bestanden.

Der Kommandeur der Lehrgruppe
m.d.F.b.

Anlage 1 zum V. O. Bl. d. W.-ff Nr. 5 vom 1. 3. 42.

Fragebogen für ff-Führerbewerber.

(Alle Angaben in Block- oder Schreibmaschinenschrift. Striche genügen nicht.)

Name: **Vornamen:**

Dienstgrad: ff- **geb.:** **in:** **Staats-angehörigkeit:**

Anschrift der nächsten lebenden Angehörigen (Heimatanschrift):

Bisherige Verwendung:

Einheit	von	bis	als
Reichsarbeitsdienst-Abt.:			
Wehrdienst:			
Jetzige Einheit:			

Fronteinsatz wann und wo:

Auszeichnungen:

Mitglied NSDAP.: ja - nein **seit:** **Nr.:** **Tätigkeit:** hauptamtlich — ehrenamtlich

Allg.-ff: ja - nein ff-Nr.:	Politischer Leiter	SA	NSKK	HJ
Dienstgrad:				

Mitglied anderer NSDAP.-Gliederungen:

Volksschule	Mittelschule	Abiturient	Napolaabsolvent	Hochschule	ff-Mannschaftsheim-angehöriger
ja - nein	ja - nein	ja - nein	ja - nein	ja - nein	ja - nein

Erlernter Beruf: **Erstrebter Beruf:**

Gewünschte Verwendung in der ff:

ff-Führer im Truppendienst, ff-Führer im Sicherheitsdienst, ff-Führer und Arzt, ff-Führer im Verwaltungsdienst, ff-Führer im Rasse- und Siedlungshauptamt, ff-Führer und Offizier der Ordnungspolizei, ff-Führer einer sonstigen Führerlaufbahn:

Rückseite (Vom Kompanieführer auszufüllen!)

Vom Kompanieführer auszufüllen:

Der ßß- dient seit dem 19 . Er hat den Wunsch, die aktive Führerlaufbahn — Führerlaufbahn des Beurlaubtenstandes — einzuschlagen.

a) Für die Teilnahme an einem ßß-Junker-Lehrgang / Reserve-Führer-Anwärter-Lehrgang sofort geeignet. *)

b) Der ßß-Führer-Bewerber ist noch nicht zur sofortigen Teilnahme an einem ßß-Junker-Lehrgang — Reserve-Führer-Anwärter-Lehrgang — geeignet.
Dem Amt für Führerausbildung wird mit der Vierteljahrsmeldung gemäß Befehl ßß-FHA., VII Az.: 17a10/20. 3. 41/Dr. St./Bh. gemeldet, sobald seine Eignung zur sofortigen Teilnahme feststeht.

c) ist zum Führer nicht geeignet *)

Begründung:

..... den .....
(Ort) (Datum)

.....
(Unterschrift)

ßß

*) Für die Beurteilung gemäß Absatz a und c ist die Stellungnahme des Bataillonskommandeurs erforderlich:

den
(Ort) (Datum)

(Unterschrift)

ßß-

Betr.: Officiersopvolging van de Waffen-SS
Verteiler A III
Om een eenvormige planning en ordening voor de officiersopvolging van de Waffen-SS te verzekeren, wordt met toestemming van de Reichsführer-SS bevolen:

A.

1. In alle loopbanen van de officiersopvolging van de Waffen-SS zijn vanaf 1.2.1944 alle Führerbewerber vóór de indiening van een bevorderingsstaat tot
   SS-Untersturmführer of
   SS-Untersturmführer der R. of
   SS-Frw.-Untersturmführer
   tot
   SS-Standartenoberjunker resp.
   SS-Standartenoberjunker der R. resp.
   SS-Frw.-Standartenoberjunker
   te bevorderen.
   Dit geldt bijzonder voor de uitzonderingsgevallen, waar de bevordering tot SS-Untersturmführer onder vrijstelling van deelneming aan een leergang (overeenkomstig de bepalingen betreffende de loopbaan, cijfer 77) of bij wijze van rangschikking naar dienstgraad moet gebeuren, met inbegrip van de germ.frw. Führerbewerber en de gewezen officieren resp. aspirant-officieren van een buitenlandse weermacht.
2. De bevordering tot
   SS-Standartenoberjunker,
   SS-Standartenoberjunker der R.,
   SS-Frw.-Standartenoberjunker
   wordt uitgesproken door de Chef van het Amt XI in het SS-FHA.
   Voor zover het niet gaat om leergangsdeelnemers, zijn de voordrachtstaten met de onder cijfer 77 van de bepalingen betreffende de loopbaan opgesomde bescheiden bij het Amt XI in te dienen.
3. a) De bevordering van de SS-Standartenoberjunker(s), die aan een leergang hebben deelgenomen, gebeurt in groep en per leergang op voorstel van het Amt XI bij het Amt V Abt. IIa. Een bijzonder verzoek van de eenheid is niet nodig.
   b) Voor alle SS-Standartenoberjunker(s), die zonder deelneming aan een leergang tot Untersturmführer moeten bevorderd worden, is de bevorderingsstaat door de eenheid — ten vroegste na een proeftijd van 2 maanden als SS-Standartenoberjunker — in te dienen bij het SS-Personalhauptamt via SS-FHA, Amt V Abt. IIa. Bij bijzondere prestaties

(bv. dapperheid voor de vijand, verwonding, enz.) kan de voordracht ter bevordering tot SS-Untersturmführer ook onmiddellijk na de bevordering tot SS-Standartenoberjunker aan Amt V Abt. IIa voorgelegd worden.

4. Alle tegenstrijdige bepalingen worden hiermee opgeheven.

B.

Vanaf 1.2.1944 voert het SS-FHA. Abt. XI het secretariaat voor alle leergangen, waar de SS-officiersopvolging wordt onderwezen en opgeleid.
Dit geldt:

a) voor de SS-Junkerschulen, die ook aan de inspectie van Amt XI onderworpen zijn.
b) voor alle andere scholen en leergangen, voor wat betreft de algemene en eenvormige wereldbeschouwelijke scholing en de militaire opleiding en opvoeding van de toekomstige SS-Führer(s).
   Dit heeft geen invloed op het inspectierecht van de verschillende Hauptämter, Inspektionen, Ämter en Abteilungen.
   De Chef van Amt XI heeft echter het inspectierecht op deze leergangen.
   Amt XI is verantwoordelijk voor de aanwijzing van de leerkrachten.
   Toewijzing van de nodige officieren en manschappen gebeurt door Amt V Abt. IIa resp. Amt II/Org. IE op aanvraag van Amt XI.

Der Chef des SS-Führungshauptamtes
im Entwurf gez.: Jüttner
SS-Obergruppenführer
und General der Waffen-SS

F.d.R.
gez.: Unterschrift
SS-Hauptsturmführer

SS-Führungshaputamt — Berlin-Wilmersdorf, 9.2.1944
Amt XI (2) Az: 36 0
Betr.: Reserveführer-Nachwuchs
Verteiler A III

Met toestemming van de Reichsführer-SS wordt volgende wijziging aan de ''Laufbahnbestimmungen für Führer und Unterführer der Waffen-SS für die Dauer des Krieges vom 21.6.43'' bevolen:

1. Vanaf 1.2.1944 worden in de SS-Führernachwuchslaufbahn der Waffen-SS voor de SS-Reserveführerbewerber(s) (SS-RFB) de dienstgraden
   SS-Junker d. Res. (SS-Ju.d.Res.)
   SS-Standartenjunker d. Res. (SS-Stand.Ju.d.Res.)
   SS-Standartenoberjunker d. Res. (SS-Stand.Ob.Ju.d.Res.)
   ingevoerd.
   De benaming ''Reserveführeranwärter der Waffen-SS (RFA.)'' valt weg. Alle destijds van het SS-FHA. Amt XI benoemde Reserveföh-

reranwärter(s) der Waffen-SS gelden vanaf 1.2.44 als onbenoemd en bevorderd tot ''SS-Standartenoberjunker d.Res.''; de karteien en personeelsbescheiden zijn door de eenheden dienovereenkomstig te wijzigen.

2. De eenvormige opvoeding en opleiding van de Reserveführerbewerber(s) gebeurt volgens de richtlijnen van Amt XI:
   a) in Führerbewerber-Lehrgängen (FB.-Lg)
   van 10 weken in nog aan te duiden Ausb. u. Ers. Einheiten en scholen samen met de aktieve Führerbewerber.
   De geslaagde Reserveführerbewerber(s) worden aan het einde van de FB-Lehrgang door de Kommandeur van de betr. Ausb. u. Ers. Einheit of school, waar de leergang doorging, tot SS-Junker d. Res. bevorderd.
   Reserveführerbewerber(s), die bij wijze van uitzondering zonder deel te nemen aan een FB-Lehrgang naar de K.-RJL. afgedeeld worden, zijn daar indien zij bij de 1. beoordelingsbespreking geschikt bevonden worden door de Kommandeur van de Waffenschule tot SS-Junker d.Res. te bevorderen.
   b) in Kriegs-Reservejunker-Lehrgängen (K.-RJL.)
   van 17 weken aan de Waffenschulen.
   Gedurende de K.-RJL. hebben volgende bevorderingen plaats:
   SS-Standartenjunker d.Res.
   door de Kommandeur van de Waffenschule,
   na geslaagd eindexamen tot
   SS-Standartenoberjunker d.Res.
   door de Chef van Amt XI in het SS-FHA.
3. Na voleindigde K.-RJL. worden de Standartenoberjunker(s) d.Res. naar de troepenonderdelen overgeplaatst. Deelname aan een Oberjunker-Lehrgang is in de regel niet noodzakelijk. De bevordering tot SS-Untersturmführer d.Res. gebeurt per leergang ten vroegste na 2 maanden. Bevorderingsvoordrachten moeten door de eenheden niet ingediend worden.
4. Vanaf 1.2.1944 zijn alle Reserveführerbewerber(s) of SS-Unterführer(s) d.Res. vóór de indiening van een bevorderingsvoordracht tot SS-Ustuf. d.Res. (eerst) tot SS-Standartenoberjunker d.Res. te bevorderen. De bevordering tot SS-Standartenoberjunker d.Res. gebeurt uitsluitend door de Chef van Amt XI in het SS-FHA.
   Uitzonderlijke vrijstelling van de Reserveführerbewerber(s) van de deelneming aan een Kriegs-Reservejunker-Lehrgang.
   Voordrachten ter bevordering tot SS-Standartenoberjunker d.Res. onder vrijstelling van de Reserve-Junkerlehrgang (bv. dapperheid voor de vijand, uitstekende prestaties als opleider, ROA. in de Duitse of een

buitenlandse weermacht) tot speciaal te motiveren uitzonderingsgevallen beperkt en met een uitvoerige beoordeling bij het SS-FHA. Amt XI in te dienen (vgl. Laufbahnbestimmungen für Führer und Unterführer der Waffen-SS für die Dauer des Krieges, Ziff. 77)

6. SS-Junker d.Res. dragen de uniform, troepen- en dienstgraadkentekens van een SS-Unterscharführer van hun troepenonderdeel; bovendien de kentekens voor de Führernachwuchs der Waffen-SS.
SS-Standartenjunker d.Res. dragen de uniform, troepen- en dienstgraadkentekens van een SS-Scharführer van hun troepenonderdeel; bovendien de kentekens voor de Führernachwuchs der Waffen-SS.
SS-Standartenoberjunker d.Res. dragen de uniform, troepen- en dienstgraadkentekens van een SS-Hauptscharführer van hun troepenonderdeel, echter zonder tressen of boorden aan de kraag van de veldbloes, maar met muts, kraagspiegels en gordel als voor de SS-Führer(s).
SS-Sturmscharführer(s) leggen bij hun bevordering tot SS-Standartenoberjunker d.Res. hun 3. ster en de 2. streep op de kraagspiegel af.
7. SS-Junker d.Res. worden besoldigd als SS-Unterscharführer,
SS-Standartenjunker d.Res. als SS-Scharführer en
SS-Standartenoberjunker d.Res. als SS-Hauptscharführer.
Wanneer een Reserveführerbewerber tot SS-Junker d.Res., SS-Standartenführer d.Res., SS-Standartenoberjunker d.Res., wordt bevorderd, behoudt hij zijn tot nu toe (verworven) uitkeringen met inbegrip van de soldij, wanneer hij voordien reeds een hogere troependienstgraad had dan deze overeenkomend met zijn nieuwe schooldienstgraad.
8. SS-Standartenjunker d.Res., die niet meer aan de eisen gesteld voor Führer(s) der Waffen-SS voldoen, zijn op voordracht van de eenheid door de Chef van Amt XI in het SS-FHA. uit de lijst van SS-Führerbewerber(s) te schrappen.
Bij schrapping van de lijst der SS-Führerbewerber(s) worden gelijkgesteld:
SS-Junker d.Res aan SS-Unterscharführer d.Res.
SS-Standartenjunker d.Res. aan SS-Oberscharführer d.Res. met de soldij van een SS-Oberscharführer
SS-Standartenoberjunker d.Res. aan SS-Hauptscharführer d.Res. met de soldij van een SS-Hauptscharführer; wanneer zij voordien de dienstgraad van SS-Sturmführer hadden, hebben zij na hun schrapping deze dienstgraad te voeren.
Zij moeten de uniform en dienstgraadkentekens van een Standartenoberjunker d.Res. afleggen.
9. Voorstaande regeling geldt voor alle Reserve-Führerbewerber(s), ook,

wanneer het gaat om invalide Führerbewerber(s).

10. Alle tegenstrijdige bepalingen worden hiermede buiten werking gesteld; de ''Laufbahnbestimmungen für Führer und Unterführer der Waffen-SS für die Dauer des Krieges'' moeten overeenkomstig gewijzigd worden.
11. Verdere uitvoeringsbepalingen worden uitgevaardigd door de Chef van Amt XI in het SS-FHA.

Der Chef des SS-Führungshauptamtes
im Entwurf gez. Jüttner
SS-Obergruppenführer
und General der Waffen-SS

F.d.R.
gez.: Unterschrift
SS-Hauptsturmführer

Na 2 maanden proeftijd als SS-Standartenoberjunker d.Res. is de bevordering tot SS-Untersturmführer d.Res. bij het SS-FHA. Amt V Abt. IIa aan te vragen. Bij bijzondere prestaties of bij verwonding kan de voordracht tot bevordering ook onmiddellijk na de bevordering tot Standartenoberjunker d.Res. bij het SS-FHA. Amt V Abt. IIa ingediend worden.

DUUR VAN EEN NORMALE LEERGANG

Voorbereidingsleergang: 2 maanden
Junkerleergang: 3 maanden (dertien weken)
Oberjunkerleergang: 4 maanden
Vanaf maart 1944 werden de leergangen verkort wegens het zeer groot tekort aan officieren aan het front (in feite overleefde een SS-officier aan het front slechts 3 maanden, statistieken bewijzen het).
Duur eerst 6 maanden, dan 4 maanden en uiteindelijk in 1945 nog slechts 3 maanden.

AANTAL LEERLINGEN AAN DE JUNKERSCHOLEN

Volgens de gegevens van Ostubaf. Richard Schulze-Kossens, laatste bevelhebber van de Junkerschule Tölz.
In het jaar 1944 werden door de ''Chef des Amtes für Führernachwuchs'' rond 7.000 bevorderingen tot Standartenoberjunker uitgesproken.
6.000 daarvan absolveerden aan de Junkerscholen. 1.000 werden bevorderd wegens dapperheid tegenover de vijand.
Zo moet men aannemen dat er in 1944 ongeveer 10.000 Führerbewerber zouden geweest zijn, daar 40 % uitviel om allerhande redenen.
In augustus 1944 namen 184 officieren uit 12 verschillende landen van Europa deel aan de Germanische-Offiziers-Lehrgang.

Melding van Klingenberg aan Himmler op 30 januari 1943

Op 1 mei 1943 zouden 60 Führers de school verlaten (Germaanse).
Op 1 september zouden 130 Führers de school verlaten (Germaanse).
Op dit ogenblik bevinden zich te Tölz 300 Germaanse Junkers.

VLAAMSE LEERLINGEN AAN DE JUNKERSCHULE BAD-TOLZ

Ons zijn 248 Vlaamse Junkers (kandidaat-officieren) bekend die deelnamen aan de leergangen te Tölz.
Of ze allen slaagden in hun opgelegde proeven kunnen wij maar gedeeltelijk achterhalen. Deze namenlijst is dan ook geen bewijsstuk dat de vermelde Junkers tot Standartenoberjunkers bevorderd werden.
Men mag aannemen dat 40 % van deze Junkers niet promoveerden en om de een of andere reden de school dienden te verlaten.

VLAAMSE DAPPERHEIDSOFFICIEREN

Na doorpluizen van de archiefcentra in Duitsland zou er slechts één Vlaming bevorderd geweest zijn in 1944, eerst tot SS-Standartenoberjunker en twee maanden later tot SS-Untersturmführer namelijk Bert de Prijcker, tot dapperheidsofficier.
Bert de Prijcker werd bevorderd bij de SS-Eenheid: Kampfgruppe Reinefarth.
Bij de redaktie van Etnika ligt de officiële schriftelijke verklaring. Bescheinigung Nr. II/1-103.581/Sch.

VOORBEREIDINGSLEERGANGEN IN 1944/1945

Leergangen voor kandidaat-Junkers — Führerbewerber-Lehrgänge

Duur 10 weken in de volgende eenheden:

1. SS-Pz.Gren.Ers.u.Ausb.Btl.2
2. SS-Pz.Gren.Ers.u.Ausb.Btl.3
3. SS-Pz.Gren.Ers.u.Ausb.Btl.4
4. SS-Pz.Gren.Ers.u.Ausb.Btl.5 Ellwangen
5. SS-Pz.Gren.Ers.u.Ausb.Btl.6
6. SS-Pz.Gren.Ers.u.Ausb.Btl.10
7. SS-Pz.Gren.Ers.u.Ausb.Btl.11 Graz

8. SS-Kav.Ers.u.Ausb.Abt.
9. SS-Art.Schule II Beneschau
10. SS-Pionierschule Dresden
11. Nachr.Schule der Waffen-SS Nürnberg

Aanvang dezer leergangen op 1.3.1944

Ostuf. bij de "Germania" gevallen te Charkow op 20.9.1943.

SS-JUNKERSCHULE TÖLZ

ARMBANDJE

Kraagspiegel

Op schouderstuk

KOMMANDANTEN DER JUNKERSCHULE TÖLZ

1.4.34-1.10.35	Paul Lettow
1.10.34-20.10.38	Bernhard Vosz
20.10.38-1.5.40	Freiherr von Scheele
1.5.40-1.9.40	Julian Scherner
1.9.40-8.11.40	Cassius Freiherr von Montigny
8.11.40-1.12.40	in Vertretung Paul Geiszler
1.12.40-10.8.42	Werner Dörffler-Schuband
10.8.42-26.1.43	Lothar Debes
26.1.43-1.8.43	Gottfried Klingemann
1.8.43-15.3.44	Werner Dörffler-Schuband
15.3.44-21.1.45	Fritz Klingenberg
21.1.45-Oorlogseinde	Richard Schulze-Kossens

Lothar Debes, SS-Standartenführer.

Werner Dörfller-Schuband SS-Brigadeführer und Generalmajor der Waffen-SS.

SS-Sturmbannführer Schulze-Kossens Richard.

SS-Sturmbannführer Klingenberg F.

44-Führeropleiding aan de Junkerschule Toelz

AAN den rand der Beiersche Alpen ligt het kleine stemmige Kurstadt Bad Tölz, dat in de geschiedenis der Schutzstaffel een zeer bijzondere betekenis heeft.

Sedert den uitbouw der SS in haar werkelijken vorm, werden in de Junkerschule te Bad Tölz de uitverkorenen, diamanten der Waffen-SS tot waardige officieren der Schutzstaffel opgeleid. Sedert verleden jaar, met ingang van den achtsten oorlogswinter aan de Junkerschule, kwamen aan de kazernen ook Germaansche vrijwilligers deel. Bij den eersten kursus bevonden zich een vertal Vlamingen. Bij eindigde in December 1942. De Vlaamsche kandidaten slaagden allen in het eindexamen.

De duurtijd-eigenaardige bestgang, die nu aan den gang is, telt een talrijkgal Vlaamsche deelnemers. Bij zal 8 maanden duren. Hier worden de mannen gesteeld op de hoge leiders der nationaalsocialistische levensbeschouwing. Benevens de harde militaire opleiding wordt er een belangrijk gedeelte der lessen aan de politieke scholing en de open bestemd.

De praktische oefeningen omvatten alle schakeringen van den exercier- en veldiensten.

Theoretisch, gewapend met kaarten en afstandmeter, wordt de kennis der troepleiding en het aanwenden van een totaliteit uitgebreid, worden er met de ingewikkelde bewapening en samenwerking in en tusschen de troepenonderdeelen vertrouwd gemaakt. Na korten tijd zijn er dan ook geen technische militaire vraagstukken meer, of de « Junker » moet ze met de officiers-kandidaten, blijk er een vaardigheidheid de baas.

Daarbenaven krijgt de kandidaat in kontakt met de moeilijke vraagstuk van alles aard, die het tot in de kleinste détailleeren moet kennen en kunnen. In tegenstelling met de kandidaten in het vroegere Belgische leger, is het in de rijen der Duitsche Wermacht in de eerste plaats de officier zelf, die het regelt en zijn behandeling volkomen beheerscht.

Ook de technische diensten in het legerapparaat komen aan de beurt. De befehlsdienst, de pionierdienst leiden zelfs een infanteriest gevan moeilijkheden meer. Gesundheitsdienst vervolledigt de praktische kennissen van den frontsoldaat. De militaire opleiding, het détail er ook wordt doorgevoerd, bevoelen toch slechts een aanvulling en volledig der reeds opgedane frontervaring. Aan de basis der opleiding ligt dan ook de politieke scholing, die den frontsoldaat in zijn wereldbeschouwing sterkt en staalt, opdat hij later ook ten opzichte van den politieken en den diplomatieken dans niet als een stervende zou staan.

Talrijke vrijwilligers worden bij deze scholingsleergang op en niet zelden komen bij deze scholieren welke dan ook de Germaansche verbondenheid beklemtoond, leidende figuren uit de beweging en het leger aan het woord.

Belangrijke faktor in de opleiding is vooral de sportbeoefening. Uit het slagen in de atletiek wordt het vertrouwen van het « Reichssportabzeichen » toegekend, wat er op wijst, hoeveel waarde aan lichamelijke ontwikkeling en de sportieve prestatie der christmens wordt gehecht.

De huidige oorlogstoestand heeft tot het inrichten van een « Verkorte Leergang » genoopt, waarin de cursus onder de schitterde, de zwaargekwetsten van het front, worden opgenomen. Het gansche programma van den speciaalen leergang wordt door politieke scholing en ontspannende sport in beslag genomen. Hiermede worden ook zij, die het zwaarste offer brachten, in de gelegenheid gesteld, zich verder ten dienste van hun volk te stellen.

Hoe geschiedt nu eigenlijk het gansche opleidingsproces in de Junkerschule? De dienstgraad van den in aanmerking komenden man speelt hoegenaamd geen rol. Zoowel de eenvoudige soldaat, als de onderofficier kunnen aan den Junkerleergang deelnemen. Enkel de houding en de prestatie beslist.

De kandidaat-leider, die van zijn frontverblijf naar de Junkerschule gezonden wordt, treedt dan in een leven, dat in schril kontrast staat met de belevenissen aan het front. Het stipte, met regelmaat doorgevoerde kameraadsleven is weer aan den gang, iets kortstondigs en het een verlossing als de eerste maanden van den rekruteertijd, doorleefden zijn in al zijn afwisseling.

Het met onderscheidingstekens behangen frontuniform wordt na den eersten dag reglementair en elk deelnemer ziet zich van zijn dierbaarst bezit, zijnde in zooverre bij dienst dat er zich in de schoolgebouwen bevindt. Elkeen wordt hiermee weer eenvoudig uitgerust, de « Schüler » passt den « Oberscharführer » aan. Zoo wordt de basis gelegd voor een steels groeiende kameraadschap en een diep verstandhouding die de mannen in hun gemeenschappelijk streven verenigt.

De leergangen worden onderverdeeld in een leergroep voor aktieve Führer d.i. degenen die ook na den leergang ook aan den dienst in de Waffen-SS willen wijden, en een leergroep voor reservisten. De eerste duurt acht, de tweede vier maanden.

De stiptheid wordt op een voorbeeldig geleid doorgevoerd. Niet de minste theoretisch bekwaamheid aan het einde met een goede beoordeeling behaald. Zijn kameraadschappen moeten met al het overige in overeenstemming zijn. Hertig bekwaam kandidaat wordt reeds een karakterkeuren terzijde gesteld. De op deze wijze geschoolde en tot het uiterste bezielde SS-mannen gaan dan naar hun verscheidene frontverbanden terug, hoofdzakelijk als Zugführer, hier zullen ook als Kompaniegeschaft of Adjudant. Sommige kandidaten, vooral degene die reeds langer aan het front stonden, vinden ook hun taak in het politieke leven van hun volk. Er dient vooral op gewezen dat de officier-diploma's hier enkel den degenen frontsoldaat en den verdienstelijken politieken kamper is voorbehouden.

Men werpt zich niet Reis over hoofd in de intellektuele' maakte om deze voor den « Offizierenachwuchs » volkomen te isoleeren, zoals het in het Belgische Leger gebruikelijk was. Ook de arbeidsmaaten vinden het te verbindende zijn kansen door studie te verraden, komt hiervoor in aanmerking. Steunend op de nationaalsocialistische principes kan slechts de verdienstelijke, degene die zich geheel aan de volksgemeenschap wijden wil, voor de offiziersopleiding geworven worden.

Uit alle middens der bevolking worden bekwame wilskrachten verzameld en als de besten onder om tot vaandeldragers gevormd der Revolutie.

De volksche opmarsch voor het Germaansche Rijk vindt alzoo een nieuwe elite die aanstuurt voor een Rijk van alle Germanen onder de leiding van den Führer.

(Foto's Zeitschrift)

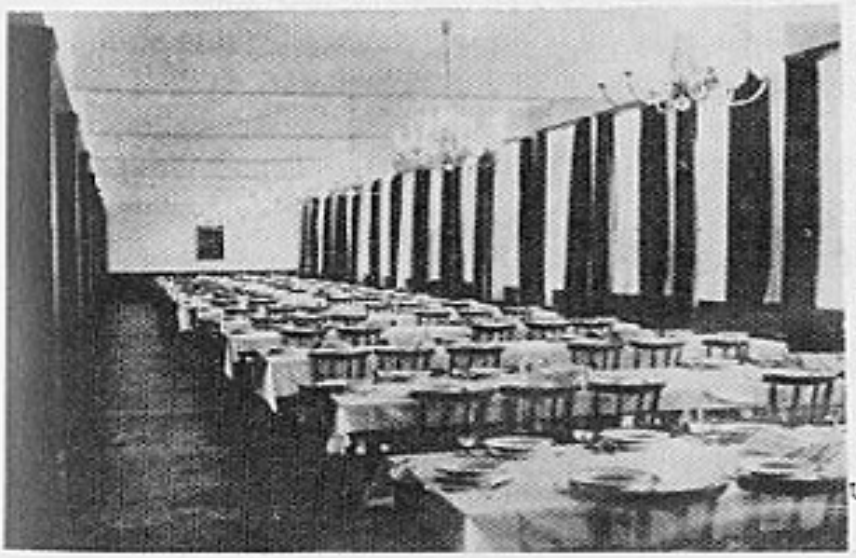

uit "De Jonge Natie Soul-
Socialist" A[illegible] 1943

AANTAL EN AARD VAN JUNKERLEERGANGEN

Friedenslehrgänge (aktiv) — Vredesleergangen (aktief)	*Aantal*
Officieel volgens het Verordnungsblatt der Waffen-SS Nr. 93	7
Volgens Schulze ''Die Junkerschulen'', blz. 118	9

Kriegsjunkerlehrgänge (aktiv) — Oorlogsleergangen (aktief) 22

Het woord ''aktief'' beduidt niet dat al de deelnemers aan deze leergangen tot beroepsofficier bevorderd werden, maar enkel en alleen dat ze aan een normale leergang deelnamen.
De leergangen na de 11. Kriegs-Junkerlehrgang benoemden geen enkele absolvent meer tot beroepsofficier met andere woorden men bevorderde niet meer tot SS-Ustuf. (dit wat de Germaanse Vrijwilligers betrof), doch wel tot: SS-Ustuf. der Reserve
SS-Frw. Ustuf
Ustuf. der Reserve der Waffen-SS

Kriegsreservejunker-Lehrgänge 14

Lehrgänge für versehrte Junker (leergangen voor invaliden) 7

Bevordering tot reservist, kregen later echter nog de kans om in aktieve dienst te treden.

Lehrgänge für Germanische Offiziere (leergang voor officieren uit de Germaanse landen) 6

Geen enkele werd bevorderd tot beroepsofficier, allen bleven reservist.

Sonderlehrgang für Französische Offiziere 1

(bijzondere leergang voor Franse officieren)
De cursussen werden gegeven in de Franse taal.

HET CRITERIUM TOT BEVORDERING TOT BEROEPSOFFICIER

Tot en met de 11. Kriegsjunkerlehrgang werden Vlamingen bevorderd tot beroepsofficier, anderen tot reservist. Dit was een beslissing van de schoolraad, die volgende normen in acht nam: uitslag van de proeven, het militair gedrag, het voorkomen in al zijn aspecten (ras, zuiverheid, voornaamheid, optreden, enz.).

De verplichting van 2, 4, 12 jaar speelde hierin geen rol. Dus ook vrijwilligers, die slechts tekenden voor de duur van de oorlog, werden eveneens tot beroepsofficier bevorderd.
De betrokkene zelf had hier geen inspraak, alleen de schoolraad.

BENAMING VAN DE SS-JUNKER EN RESERVEOFFICIERLEERGANGEN

V.Bl.d.W.-SS-Nr. 93

I. SS-Junker-leergangen aan de SS-Junkerschulen Tölz en Braunschweig in vredestijd — im Frieden

1. Friedens-Junker-Lehrgang 1934 — SS-Junkerschule Tölz
Voll-Lehrgang van 24.4.35 tot 31.1.36 aan de SS-Junkerschule Braunschweig
2. Friedens-Junker Lehrgang 1935-36
Voll-Lehrgang van 24.4.35 tot 31.1.36 aan de SS-Junkerschule Tölz
Voll-Lehrgang van 1.4.36 tot 31.1.37 aan de SS-Junkerschule Braunschweig
3. Friedens-Junker-Lehrgang 1936-37
Voll-Lehrgang van 1.4.36 tot 31.1.37 aan de SS-Junkerschule Tölz
Voll-Lehrgang van 1.4.37 tot 31.1.38 aan de SS-Junkerschule Braunschweig
4. Friedens-Junker-Lehrgang
Voll-Lehrgang van 1.10.37 tot 31.7.38 aan de SS-Junkerschule Tölz
5. Friedens-Junker-Lehrgang 1937-38 aan de SS-Junkerschule Tölz
Voll-Lehrgang van 1.4.38 tot 31.1.39 aan de SS-Junkerschule Braunschweig
6. Friedens-Junker-Lehrgang 1938-39 aan de SS-Junkerschule Braunschweig
Voll-Lehrgang van 15.11.38 tot 15.8.39 aan de SS-Junkerschule Tölz
7. Friedens-Junker-Lehrgang 1938-39 aan de SS-Junkerschule Tölz

II. SS-Junker-Leergangen aan de SS-Junkerschulen Tölz en Braunschweig in oorlogstijd — im Kriege

Verkorte leergang van 12.4.39 tot 31.12.39 aan de SS-Junkerschule Braunschweig
1. Kriegs-Junker-Lehrgang 1939 aan de SS-Junkerschule Braunschweig
Kurz-Lehrgang van 1.11.39 tot 24.2.40 aan de SS-Junkerschule Tölz
2. Kriegs-Junker-Lehrgang 1939-1940 aan de SS-Junkerschule Tölz
Kurz-Lehrgang van 1.4.40 tot 31.7.40 aan de SS-Junkerschule Tölz
3. Kriegs-Junker-Lehrgang 1940 aan de SS-Junkerschule Tölz

Kurz-Lehrgang van 1.8.40 tot 28.2.41 aan de SS-Junkerschule Braunschweig
4. Kriegs-Junker-Lehrgang 1940-1941 aan de SS-Junkerschule Braunschweig
Kurz-Lehrgang van 2.9.40 tot 10.4.41 aan de SS-Junkerschule Tölz
5. Kriegs-Junker-Lehrgang 1940-1941 aan de SS-Junkerschule Tölz en Braunschweig
Kurz-Lehrgang van 1.5.41 tot 15.3.41
6. Kriegs-Junker-Lehrgang 1941 aan de SS-Junkerschulen Tölz en Braunschweig
Kurz-Lehrgang van 1.11.41 tot 30.4.42
7. Kriegs-Junker-Lehrgang 1941-1942 aan de SS-Junkerschulen Tölz en Braunschweig
SS-FHA./VII (2) Az.: 30

8. Kriegs-Junker-Lehrgang — 8e Krijgsleergang

Aanvang van de leergang: juni 1942. Einde: december 1942
Aan deze cursus namen voor het eerst Germaanse vrijwilligers deel (Noren, Denen, Nederlanders, Vlamingen, Duitsers).
De vier Vlaamse deelnemers slaagden allen in hun eindproef
Deze waren:
Pasques Theo uit Lokeren, Westland, 20 jaar, E.K.II
Van de Walle Herman uit Izegem, Westland, 21 jaar, E.K.II
Van Dijck Antoon uit Antwerpen, Vlaams Legioen, 20 jaar, E.K.II
Petré Viktor uit Antwerpen, SS-Hauptamt Berlijn, 30 jaar
Eerste Noor: Olaf Wahlmann.

SS-Junkerschule Tölz

Der Kommandeur der SS-Junkerschule Tölz hat den

SS-Sta.M. S t e r n , Harry

SS-Nr. — geb. 8.3.1922

mit Wirkung vom 5. 5. 1941 zum

SS-Junker

ernannt.

Bad Tölz, den 31.5.1941

Der Kommandeur der SS-Junkerschule Tölz

SS-Standartenführer

SS-Junkerschule Tölz

Der Chef des Amtes für Führerausbildung im SS-Führungshauptamt hat den

SS-Standartenjunker S t e r n, Harry

SS-Nr. -- geb. 8.3.1922

mit Wirkung vom 15. September 1941 zum

SS-Standarten-Oberjunker

befördert.

Bad Tölz, den 16. 9. 1941

Der Kommandeur der Lehrgruppe A
m. d. F. d.

i. V.

SS-Hauptsturmführer

9. Kriegs-Junker-Lehrgang — 1. Germanischer Lehrgang

Van 1 september tot juli 1943, de absolventen bevorderd tot Standarten-Oberjunkern.
De bevordering tot Untersturmführer geschiedde op 1.9.1943.
Volgende Vlamingen, niet vermeld op het hiernavolgend bevorderingsblad, namen eveneens aan deze leergang deel:

Grysolle Joris
D'Helft Godfried
Callens
Lieben Dis
Dockx
Tyncke
Meganck Maurits
Van Limbergen
Glazemaekers
Wouters Robert
Veulemans
Wuyts
Bauwens Jan
Bossiers
Leysen Fritz
(Genesende Lehr)
Buntinck Edward
Willaert Gaston
Ravijse German

In deze leergang zouden 44 Vlamingen de lessen gevolgd hebben.

Berlin-Wilmersdorf den 14.9.1943
Kaiserallee 188

SS-Führungshauptamt
Amt V/IIa.Referat 7
Az.: 21c20/Ho.Hu.
Betr.: Beförderung der Teilnehmer des
9. Kriegs-Junker-Lehrgang (Germ.-deutsch Insp.)
an der SS-Junkerschule Tölz

Verteiler B I mit SS-Hauptämter.
Der Reichsführer hat mit Wirkung vom 1.9.1943 folgende Beförderungen ausgesprochen:
Aus 9. Kriegs-Junkerlehrgang an der SS-Junkerschule Tölz (Gesamtgermanische Inspektion)
Zum SS-Untersturmführer (aktiv) der Waffen-SS

SS-St.O.Jk.
Bachot Jozef
Bruyninckx Georg
Geerts Leo
Heyerick August
Van Nüffel Leo
Verhulst Eduard
Wouters Ludwig
De Backer Julius
Cornelissen Albert
Goyvaerts Frank
De Meester Henrik
De Saedeleer Albert
Verlinden Karel
Bogaert Remi
Geerts Cäsar
Güldentops Johann
Mortier Hugo
Stevens Andreas
Van der Weeen Leo

GERMAANSE JUNKER IN TÖLZ OP 1.3.1943

Nederlanders: 56
Vlamingen: 44
Noren: 41
Denen: 31
Finnen: 26

11e KRIEGSJUNKERLEHRGANG VAN SEPTEMBER 1943 TOT MAART 1944

Voorbereidingsleergang
Vorbereitungslehrgang vanaf juni 1943.
Duur: tien weken

Inspektionsführer	: Hstuf. Haucke
Junkerschaftsführer	: Ustuf Petsch †
Taktiklehrer	: Stubaf. Holenia
Lehrer	: Hstuf. von Pourtales

Tussenproef — Zwischenprüfung

Op 29.11.43
Vereiste proefschriften:
— Taktiek
— Terreinkennis — Geländekunde
Wereldbeschouwelijke scholing en Geschiedenis
— Het leger — Heerwesen
Deze proeven werden afgenomen na de 11e opleidingsweek.
Het puntenaantal beliep van 1 tot 8 (acht was het beste).

Eindproef — Abschlussprüfung

Op 14.2.44
Vereiste proefschriften:
— Taktiek
— Terreinkunde
— Wereldbeschouwing en Geschiedenis
— Heerwesen
— Wapenleer
— Geniekennis
Deze proeven werden afgenomen na de 20e opleidingsweek.

Na het slagen in de proeven werden de leerlingen bevorderd tot SS-Standartenoberjunker of SS-Standartenoberjunker der Reserve.

11e KRIEGS-JUNKERLEHRGANG — 2. GERMANISCHER LEHRGANG

Voorbereidingsleergang greep plaats te Bad Tölz: aanvang juni 1943.
De Junkerslehrgang startte op 6.9.43 tot 14.2.44.
Tussenproef: op 29.11.1943
Eindproef: op 14.2.44
De absolventen werden dan tot SS-Standartenoberjunker bevorderd. Op 21 juni 1944 volgde de benoeming tot Untersturmführer (zie het hiernavolgend ''Personalveranderungsblatt'' van 1 september 1944).
Volgende Vlamingen namen eveneens aan de 11. Kriegsjunkerlehrgang deel:
Van Acker Antoon
Paesbrugge Edgard
Van Domme Jozef
Labeau Alfons
Tot deze leergang behoorden voor het eerst ook 21 Walen, eveneens Letten, Esten, Zwitsers.
Ook een nieuwigheid in deze leergang was het feit dat een Artillerie Junkerschaft startte en dit met volgende Vlamingen:

De Wit Albert	Claes Emiel	Coppietters Gilbert
Rockens Julien	Vincx Jan	Van Houtte Roger
Velleman Bob	Vereenooghe Raf	Labeau Alfons
Cornil Jan	Meurrens Jos	Van Acker Antoon

Alsook de Walen: Camby Raimond, Nortier Albert.

Bevordering op 21 juni 1944
Walen:
tot SS-Untersturmführer:

Berg Magne	Monfils Charles	Warnier Guy
Camby Raimond	Nortier Albert	Wautelet Jacques
Capelle Jacques	Roman Jean	Sandron Jules
Le Cavalier Tierry	Rue Henri	
De Coster Mathieu	Schreiber Paul	
Devaux Alfred	Schumacher Charles	
De Goy Roger	Theatre Jean	

tot SS-Untersturmführer der Reserve:
Van Eesbeeck Georges
Paquot Gustave
Chomé François
Weitz Charles

NSDAP

SS-PERSONALVERÄNDERUNGSBLATT

10. Jahrgang Berlin den 1 september 1944 Nummer 4a

Der Führer hat befördert und ernannt
mit Wirkung vom 21 juni 1944
11. Kriegs-Junkerlehrgang an der SS-Junkerschule Tölz

Zu SS-Untersturmführer

Van den Abeele Hendrik	Beernaert Ferdinand
Bischof Alois	Blondeel Armand
Van Bockel Josef	Bollen Alfons
Van den Bossche Viktor	Coppieters Gilbert
Cornil Jan	Debusschere Hermann
Heymann Heinrich	Van Hilst August
Van Houtte Roger	Laporte Fernand
Van Leemputten Walter	Lippens Gustav
Moens Roger	Van Mol Henri
Ooms Ludwig	Roekens Julien
Van Sintjan Filip	Vincx Jan

Zu SS-Untersturmführern der Rerserve

Barrie Albert	Buntinx Eduard
Capoen Marcel	Claes Emil
Deblaere Jack	Dewit Albert
Geerkens Franz	Groenvynck Roger
D'Haese Georg	Heirbaut Marcel
Luyten Josef	Meurrens Josef
Nijs Jan	Van de Putte Franz
Raveyse German	Reckers Ludwig
Swinnen Franz	Truyts Josef
Velleman Robert	Van de Ven Wilfried
Vereenooghe Rafael	Verhaeghen Paul
De Wilde Constant	

F.d.R.
gez. von Herff
SS-Obergruppenführer
und General der Waffen-SS

Der Reichsführer SS
gez. H. Himmler

Uit dit ''Personalveränderungsblatt'' ontnemen we slechts de Vlamingen, 45 in aantal.
Deze lijst vermeldt ook 21 Walen.

---

1. LEHRGANG FUR VERSEHRTE

Zu SS-Untersturmführer der Reserve

Pouliart Staf geb. 23.10.23.

14. KRIEGS-JUNKERSLEHRGANG AN DER SS-JUNKERSCHULE TÖLZ

De Vlamingen volgden een voorbereidingsleergang te Graz (maart-februari) Kwamen in maart 1944 naar Tölz.

Onder hen ondermeer: Boel Remy
De Gruyter Bert
De Pauw Raf
Van Damme Maurits
Van Ooteghem Oswald

Nieuwe benaming der absolventen vanaf november 1944. Dit nemen wij uit het volgende archiefstuk.

SS-Führungshauptamt — Berlin-Wilmersdorf, 11 oktober 1944
Amt XI (2/I) Az. 136 — Kaiserallee 168
(mit Eingang von 7 november 1944)
Betr.: 18. Kriegs-Junkerslehrgang an der SS-Junkerschule Tölz
19. Kriegs-Junkerlehrgang an der SS-und Waffen-Junkerschule Klagenfurt

— wij vertalen vrij —

1. In de tijd van 1.11.44 tot 30.3.45 grijpt aan de
SS-Junkerschule Tölz
de
18. Kriegs-Junkerlehrgang (18.KJL./Tölz)
en aan de
SS- und Waffen-Junkerschule Klagenfurt
de
19. Kriegs-Junkerlehrgang (19.KJL./Klagenfurt) plaats.

Er worden binnengeroepen:
voor de 18.KJL./Tölz — 370 leergangsdeelnemers
voor de 19.KJL./Klagenfurt — 510 leergangsdeelnemers

Na het afsluiten van de 18.KJL./Tölz en de 19.KJL./Klagenfurt worden de leergangsdeelnemers die aan de leergang voldeden, naar de verdere 18./19. "Oberjunkerlehrgang" afgekommandeerd en dit van 16.4.45 tot 30.6.45. Er werd een verlof voorzien van 1.4.45 tot 14.4.45.

2. Tijdindeling/Termijnen:

a) Benoeming tot: SS-Junker
SS-Junker der Reserve
Waffen-Junker

op 1.12.44

De niet geslaagden gaan naar de troepen terug of mogen aan een volgende leergang deelnemen.

b) Bevordering na het slagen van de tussenproef (Zwischenprüfung), welke plaatsgrijpt op 10/12.1.45 tot

Lijst A. Geslaagden tot: SS-Standartenjunker
SS-Standartenjunker der Reserve
Waffen-Standartenjunker

Bevorderd met terugwerkende kracht van 1.1.45.

Lijst C. tot een herhaling aan één der volgende leergangen

Lijst D. strijking op de lijst van de SS-Führerbewerber

Lijst B. Geslaagde deelnemers doch wiens bevordering geschorst werden wegens opvoedkundige reden of wegens disciplinaire straffen.

c) Het eindexamen grijpt plaats op 8/10.3.45, de uitslag hiervan moet op 19.3.45 aan het SS-FHA gemeld worden.

De geslaagden worden bevorderd tot: SS-Standartenoberjunker of
SS-Standartenoberjunker der Reserve of
Waffen-Standartenoberjunker.

get. Dörffler-Schuband, SS-Brigadeführer und Generalmajor der Waffen-SS.

18. KRIEGS-JUNKERLEHRGANG

Uit een bescheid van 21.1.1945 ontnemen we volgende Vlaamse deelnemers.

SS-Junkerschule Tölz — Bad Tölz 21.1.45

— IIc —

Sonderbefehl

Betr.: Beförderungen und Ernennungen im 18. Kriegs-Junkerlehrgang.

Mit Wirkung vom 13 Januar 1945 werden nachstehend aufgeführte Teilnehmer am 18. Kriegs-Junkerlehrgang

a) Zu Standartenjunker der Waffen-SS befördert:

1. Akkerman Paul 25.8.20
74. Roosen Hendrik 10.5.27
70. Reinders Jan 4.5.23
87. Schoofs Viktor 22.9.22
96. Verbeke Herman 5.9.21
36. De Jong Corneel 28.1.21
59. D'Oosterlinck Theo 12.8.24
79. Sleeuwagen Marcel 18.1.22
95. Vandeputte Silvain 19.4.22

b) Zu Standartenjunker der Waffen-SS ernannt:

109. Charbonnier Jean 26.2.20
127. Van den Brempt Hendrik 11.8.22

c) Zu Standartenjunker d.Res. der Waffen-SS befördert:

152. Buys Paul 3.3.18
170. Van Gorp Albrecht 18.2.15

155. Depoorter Guido 15.6.25
154. Deck Walter 29.6.25
194. De Keyser Alois 7.8.21
204. de Lannoy Amaat 13.1.12
211. Van Meerendonck Peter 30.10.21
212. Van Meir Frank 12.10.21
227. De Rauw Rafael 12.8.20
229. Rits Albert 27.12.17
237. Scherpereel Rudger 16.5.20
258. Van de Wiele Jozef 4.6.20
260. Willems Jozef 2.7.23
296. Vanderhaegen Rüdiger 25.7.20

f.d.R. Der Kommandeur der SS-Junkerschule Tölz
im Entwurf gez.: Klingenberg
SS-Hauptsturmführer u. Adjudant SS-Standartenführer

Walen: Ballinger Raoul, Charbonne Jean, Denis Robert, Henrot Maurice, Wereldts Leo

18. KRIEGS-JUNKERLEHRGANG

Uit een bescheid van 27.2.45 ontnemen we volgende Vlaamse deelnemers.

SS-Junkerschule Tölz Bad Tölz, den 27.2.45
— IIc —

Sonderbefehl

Betr. Beförderungen und Ernennungen im 18. Kriegs-Junkerlehrgang

Mit Wirkung vom 1 Marz 1945 werden nachstehend aufgeführte Teilnehmer am 18. Kriegs-Junkerlehrgang

a) zu Standartenjunker der Waffen-SS befördert:

28. Vantroyen André 4.8.27

c) Zu Standartenjunker d.Res. der Waffen-SS befördert:

41. Hermans Jan 2.1.18

f.d.R. Der Kommandeur der SS-Junkerschule Tölz
im Entwurf gez.: Schulze
SS-Hstuf.u.Adjudant SS-Obersturmbannführer

18. KRIEGS-JUNKERLEHRGANG

Uit stukken in ons bezit ontnemen we nog enkele Vlaamse Junkers.

Stuk: Bad Tölz 19 januar 1945 — Liste D V.Inspektion
De Backer Alf.: SS-Pz.Gren.Ausb.u.Ers.Btl. 11
De Koninck Corneel: SS-Pz.Gren.Ausb.u.Ers.Btl. 11
Boel Remi: Ausb.u.Ers.Kp.der 27.SS-Frw.Gren.Div. ''Langemarck''

Stuk: Bad Tölz 19 Januar 1945 — Liste C V.Inspektion
Erauw Adolf: SS-Pz.Gren.Ausb.u.Ers.Btl. 18
Le Boulenge Yves: SS-Gren.Ausb.u.Ers.Btl. 36 (Waal)
Marien Pierre: SS-Gren.Ausb.u.Ers.Btl. 36 (Waal)
Andreef Alexis: SS-Grens.Ausb.u.Ers.Btl. 36 (Waal)

Stuk: SS-Führungshauptamt Amt XI (Führernachwuchs)
Berlin-Wilmersdorf 26 jan. 1945
Kaiserallee 188

Ju.d.R.der Waffen-SS: Bouwen Jan, 22.8.20
Ju.d.Waffen-SS: De Vries Rudi, 9.11.16
Ju.d.R.der Waffen-SS: Dosfel Robert, 3.3.20
Ju.d.Waffen-SS: Smagghe Herbert, 2.8.23
Ju.d.Waffen-SS: Warmont Jan, 30.12.24
Ju.d.Waffen-SS: Verheyen Walter, 10.2.24
Ju.d.R.der Waffen-SS: Colen Alex, 24.1.20
Ju.d.R.der Waffen-SS: Dutoit Ferdinand, 16.3.22
Ju.d.R.der Waffen-SS: Verbruggen Hendrik, 3.10.18

Stuk: SS-Führungshauptamt Amt XI (Führernachwuchs)
Berlin-Wilmersdorf, 27 Jan. 1945
Kaiserallee 188

Ju.d.Waffen-SS: Meire Alain, 12.9.23
Ju.d.Waffen-SS: Pootemans Jaak, 2.12.20
Ju.d.Waffen-SS: Bourgeois Guy, 17.5.24
Ju.d.Waffen-SS: De Wolf Désiré, 14.10.25
Ju.d.Waffen-SS: De Munck Andries, 22.8.20
Ju.d.R. der Waffen-SS: Bauweraerts Reinhard, 15.8.21
Ju.d.R. der Waffen-SS: Braams Gerard, 4.8.18

Nog Vlamingen die behoorden tot deze Junkerlehrgang:
Schorpioen Rik, Smulders Piet, Lemaire Frank, Van Schoor Ward, Henni Karel, Marien René, Claeys Hubrecht, Weyters Juul, Daem, Noblesse Rik, Tollenaere Leo, Stevens Mark, Rohan Jozef, Dumortier Marc.

Enkele leiders en lesgevers uit deze leergang
Schoolbevelhebber: eerst SS-Ostubaf. Klingenberg, later SS-Ostubaf. Schulze-Kossens
IV. Inspektion: Hauptsturmführer Lieb, 3. Junkerschaft Ustuf. Van Elten
Leiter Abteilung Weltanschauung: Rühle von Lilienstern
Taktiklehrer: Ostuf. Pohl.

De 18e Kriegs-Junkerlehrgang werd afgebroken einde maart/begin april 1945. Allen werden verzet naar de 38. Div. Nibelungen (door ons genoemd Div. Nichtgelungen).

20. KRIEGS-JUNKERLEHRGANG

Zou aanvangen op 15 april 1945 en eindigen op 30 juni 1945.
Junker Deprez Nestor

21. KRIEGS-JUNKERLEHRGANG

Taktiekleraar: SS-Hstuf. Körner.
Op 22.4.1945 werd de 2. Art. Inspektion als SS-Radfahr-Abteilung Körner aan de Divisie ''Nibelungen'' toegevoegd.

22. KRIEGS-JUNKERLEHRGANG

Startte nog met een Führerbewerberglehrgang (voorbereidingsleergang).
Vlamingen: Verwerf Leo.

Het US Berlin Document Center, SS-Personalakten und Teilnehmersverzeichnisse der Junkerschule Bad Tölz, vermeldt dat er minstens 11 Zweden geabsolveerd zijn aan deze school.
Beweringen uit de naoorlogse periode laten uitschijnen dat de Zweedse SS-Vrijwilligers aan de SS-Junkerschule Tölz als een vijfde kolonne werden opgeleid. Hierover bestaat geen enkel bewijs of getuigenis. Dit geldt eveneens voor alle deelnemers aan deze school.

VLAAMSE LEERGANGDEELNEMERS WAARVAN WIJ DE JUISTE LEERGANG NIET HEBBEN KUNNEN VASTSTELLEN

VLAMINGEN BEVORDERD TOT SS-USTUF. DER RESERVE:
Op 30.1.1945 met terugwerkende kracht van 21.12.1944

Buyse Jan
Geunes Bert
Huysmans Jaak
Persijn Pim
Schoolmeesters
Borms
Claeys
Vierendeels Frans
De Meyer Antoon
Pauwels Jan
De Rijcke Walter
Vaes
De Brand Gaston
Saelens
Wentien Karel
De Meyer Herman
Van Ooteghem Oswald
De Backer
Van Musse
De Zitter
Van Tilborg Max

ANDERE VLAAMSE DEELNEMERS AAN DE JUNKERSCHULE TE TOLZ

Moens Rudy
Phillipart Eddy
De Boeck
Cockx A.
Laperre Marcel
Bael
Rosseau Georges
Duynslager
De Keyzer
Olbrechts Albert
Borgraeve Wilfried
Nuyts Bert
Cockhuyt
De Troyer Herman
Kestens Jan
Willems Hugo
Colen
Leemans Frans
Van Steenhuyse Renaat
Van Dijck Jos
De Keyser
De Becker Juul
De Vuyst Peter
De Troch
Phillips Karel
Hermans

VERSEHRTEN LEHRGANG — INVALIDEN LEERGANG — TOLZ

Inspektiechef: SS-Hauptsturmführer Hermann Buch.

Doel

Het doel van deze leergangen bestond erin de invaliede frontsoldaten terug moed te geven en hen een levensdoel aan te bieden. Ze konden na het beëindigen van de kursus de gezonde en frontklare officieren van de administratiediensten vervangen en hen dusdanig vrijmaken voor het front.

Indeling

De invalidengroepen werden ingedeeld naar de graad van hun verwonding.

Al deze groepen konden het "Versehrten-Sportabzeichen" verwerven. Hiervoor ontwierp men speciale sporttakken.

Leerstof

Opvoedingsonderricht, Voordrachttechniek, Duitse taal, Boekhouding, Administratie en Beheer, Troepenverzorging, Politieke Scholing, Geschiedenis, Ekonomie, Rechten.
Op de tweede plaats kwamen dan Krijgskunde en Taktiek. Dit echter vanaf 1943.

Opstelling en indeling

Tot 1943 bestond er op de Junkerschule te Tölz slechts één Inspektie, later twee, met elk twee Junkerschaften. Dus uit 4 invaliedengroepen.

Aantal leerlingen

Tot in het voorjaar 1945 absolveerden 1000 invalieden hun opleiding tot Standartenoberjunker der Reserve.
Later werden ze uitsluitend bevorderd tot Untersturmführer der Reserve. Dus alleen tot reserve-officier, met de mogelijkheid later in het aktieve kader te kunnen opgenomen worden.
Niet minder dan 12 Europese landen waren er vertegenwoordigd: Vlaanderen, Wallonië, Frankrijk, Nederland, Zwitserland, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Finland, Estland, Letland, Litauen, Lichtenstein.

Aantal leergangen

De eerste leergang startte in januari 1943.
Ieder leergang duurde knap 4 maanden. Eindproef 4 Leergang op 14.2.1944.
De 6. leergang van 15.9.1944 tot 31.1.1945
De 7. leergang eindigde in het voorjaar 1945.
Tot de 6. leergang behoorden reeds enkele Vlamingen. Maar voordien, begin 1943, trof men reeds Vlamingen in deze leergang aan ondermeer Wim van Dijck, Pouliart Staf, Bauwens Jan, Borghgraef Wilfried.
Vlamingen: Gombert Antoon, Decru Dries, D'Hulster Michiel, Bauwens Theo, Van Dijck Wim, Stevens Ward, Van Loo Roland, De Lepeleere Frans, Pouilliart Staf, Leysen Frits, Ceuleers Omer.

GERMANISCHE OFFIZIERS-LEHRGÄNGE
GERMAANSE OFFICIERSLEERGANGEN

Gewezen aktieve en reserveofficieren uit de 12 Europese landen, die zich meldden voor de Waffen-SS kregen in Tölz hun heropleiding in een verkorte leergang (duur ongeveer 2 à 3 maanden).
Hun herscholing berustte vooral op de Duitse taktiek en wapenleer. Op 3.5.1943 werd de Junkerschule Tölz met de opleiding van de Germaanse officieren belast. Dit volgens een rondschrijven van het SS-FHA, ambt Officiersopleiding (BA-MA: RS 5/332 Abschrift).
De Reichsführer beval:
1. De militaire opleiding tot de overname in de Waffen-SS van de in aanmerking komende Germaanse officieren gaat door in de SS-Junkerschule Tölz.
2. Geen enkele Germaanse officier mag met zijn vroegere militaire dienstgraad in de Waffen-SS of het Legioen opgenomen worden vooraleer hij aan een Officiersleergang heeft deelgenomen en aldaar bewezen heeft zijn dienstgraad waardig te zijn.
3. De deelname is afhankelijk van de uitslag van een geschiktheidsonderzoek door het SS-Hoofdambt wat zijn rassische geschiktheid betreft.
4. De overname en bevordering volgt door een speciale onderzoekcommissie die de kandidaat, bij het afsluiten van de leergang voor wat zijn prestatie en zijn wereldbeschouwelijke houding betreft, moet onderzoeken en beoordelen.
5. De onderzoekskommissie is als volgt samengesteld:
   1. De bevelhebber van de school,
   2. Een leider van de Ambtsgroep "Germanische Leitstelle",
   3. Een leider van het SS-FHA, Ambtsgroep B, Ambt XI.
6. De schifting werd naar volgende gezichtspunten doorgevoerd:
   a) Geschikt tot overname als leider der Waffen-SS,
   b) Geschikt tot overname als leider (officier) in de Legioenen van de Waffen-SS,
   c) Ongeschikt.

De tot 6a genoemde officieren hebben hun wens uitgedrukt om in de Waffen-SS opgenomen te worden, door het invullen een A- en V-schrift.
7. Op grond van de behaalde uitslag bij de proeven volgt de overname in de Waffen-SS of bij de Legioenen van de Waffen-SS, met de dienstgraad van hun voormalig leger (niet-Duits), in zover de onderzoekskommissie geen andere dienstgraad voor aangewezen houdt.
8. Tijdens de leergangen dragen de deelnemers, ook indien zij niet tot de

Waffen-SS of Legioen behoren, het Waffen-SS uniform met de dienstrangkentekens van SS-Unterscharführer.
Deze maatregel betekent niet dat zij reeds bevorderd worden tot SS-Uscha. maar een tijdelijke toelating krijgen tot het dragen van deze dienstrang, wat op de uitbetaling van de soldij geen invloed heeft.

get. Knoblauch
SS-Gruppenführer en
Generalleutnant der Waffen-SS

Bevel van Himmler, gedateerd 10 april 1942.

Führer-Hauptquartier, 10. April 1942
Alle germanischen und volksdeutschen Freiwilligen sind von dem Tage ihrer Uebernahme in die SS und Polizei an mit dem Dienstgrad zu löhnen, den sie vorher in ihrer Heimat oder in einer sonstigen Armee oder Polizei anderer als deutscher Nationalität innehatten.
Die Verwendung in ihrem alten Dienstgrad, und das Anlegen der dafür in Frage kommenden Rangabzeichen mache ich abhängig von ihrem Können. Ich behalte mir in jedem einzelnen Fall persönlich die Entscheidung vor. Die Vorlage über diese Entscheidung erfolgt durch den Chef des Stabes des SS-Führungshauptamtes bezw. durch den Chef der Ordnungspolizei spätestens 3 Monate nach der Einstellung des Freiwillige.

(H. Himmler)

Reeds op 3.2.1941 had Himmler vanuit Trondheim (!) aan Berger, Rauter enz. laten weten dat vrijwilligers in hun oude rang moesten worden overgenomen. Op 6.11.1941 verzendt Himmler een uitvoerige circulaire uit het Führerhauptquartier aan alle daarvoor in aanmerking komende instanties over de opstelling en de inzet van de vrijwilligerseenheden.
Onder punt 15 staat vermeld: ''Grundsätzlich ist jeder ausländische Freiwillige mit dem Dienstgrad einzustellen, den er zuletzt in der Armee seines Heimatlandes innegehabt hat. Soweit sie in ihrem militärischen Können den Forderungen ihres Dienstgrades nicht entsprechen, sind sie auf besonderen Lehrgängen oder den Schulen der Waffen-SS entsprechend auszubilden.''
En, als klap op de vuurpijl, de brief van Himmler aan Berger, vanuit de Feld-Kommandostelle en gedateerd 12.9.1942:
8) Ich ordne erneut an, dass alle germanischen Freiwilligen — so wie es vor längerer Zeit schon befohlen wurde — in ihrem alten Dienstrang, den sie in der Heimat hatten, eingestuft werden. Sie erhalten nicht nur die Besoldung *von Anfang an* sondern nach einer gewissen Ausbildungszeit, die den Leuten aber erklärt werden muss, aber auch die Dienstrangabzeichen.
Das SS-Führungshauptamt ersuche ich auf die allerschärfste Durchführung dieses Befehls zu drücken. Es ist wirklich unnötig, dass wir uns durch derartige lächerlichen Schikanen die gute Stimmung der Leute verderben.

Duidelijker kan het eigenlijk niet. Bovenstaande gegevens zijn overgenomen uit het standaardwerk "DE SS en NEDERLAND" met als ondertiteling "Documenten uit SS-archieven 1935-1945".
Het werk bestaat uit 2 delen, samen 1700 bladzijden en geschreven door Dr. N.K.C.A. in 't Veld, die hierop promoveerde. In 't Veld is werkzaam bij het Rijksbureau voor Oorlogsdocumentatie.
Een zeer leerzaam boekwerk, uiteraard in zijn commentaren niet altijd juist, maar voor de geschiedschrijving onontbeerlijk, omdat het alle teksten weergeeft die — v.n. van en naar Nederland — zijn verzonden en op duistere wijze niet zijn vernietigd.

AANTAL OFFICIERSLEERGANGEN TE TÖLZ

Zes in aantal voor Germaanse officieren en één voor Franse officieren.

1. Leergang

Luidens melding van het SS-FHA aan Hitler op 6.2.1943 volgden reeds 78 officieren uit niet-Duitse landen hun opleiding aan de Junkerschule te Tölz, waaronder reeds enkele Vlamingen.

2. Leergang

243 deelnemers waaronder 65 Esten. Ook een aantal Vlamingen.

3. Leergang

177 deelnemers uit Vlaanderen, Noorwegen, Nederland, Letland, Estland, Frankrijk en Finland. Eindproef op 14.2.1944.

4. Leergang

184 deelnemers waaronder alleen 112 Esten.

1. Speciale leergang voor Franse officieren

Opgericht op bevel van het SS-FHA, Amt XI (2) op 28.1.1944.
Deze leergang greep plaats van 10.1.44 tot 11.3.1944.
Vanuit Sennheim kwamen 28 voormalige Franse officieren en kandidaat-officieren die reeds daar in opleiding waren.
De voertaal en commandotaal waren Frans alsook de cursussen.

OVERNAME DER DIENSTGRADEN

Na het slagen in de proeven behielden deze hun vroegere rang:
Een gewezen Onderluitenant werd Untersturmführer der Reserve.
Een gewezen Luitenant werd Obersturmführer der Reserve.
Een gewezen Kapitein werd Hauptsturmführer der Reserve.
Op te merken valt het feit dat geen enkele Vlaamse Majoor (Belgisch leger) deze school bezocht.
De paar Vlaamse Sturmbannführers (Bohez, Jef van de Wiele) kregen de dienstrang van Sturmbannführer om hun politieke aktiviteit.
Verscheidene officieren van de Vlaamse Wacht namen aan deze leergangen deel, alsook officieren van de Germaanse SS-Vlaanderen. Enkelen bleven bij de Waffen-SS, anderen keerden naar hun oude eenheden terug.

GEKENDE LERAARS BIJ DE GERMAANSE OFFICIERSLEERGANGEN

Lehrgruppe Kommandeur: Stubaf. Gwodts — Taktiklehrer
Taktiklehrer: Hstuf. Faulhaber
Inspektionchef: Hstuf. Richter
Weltanschauung: Ustuf. Buhl
Pionierlehrer: Hstuf. Hartmann
Sportlehrer: Hstuf. Wiemann
Junkerschaftsführer: Ostuf. Hampel
Ostuf. Rammelkamp
Ostuf. Ernst
Ustuf. Van de Walle Herman

GERMANISCHE OFFIZIERSLEHRGANGE

Volgende Vlaamse officieren namen deel aan deze leergangen. De juiste datum van hun verblijf te Tölz kennen we niet.

Tijs Idelfons	De Lombaerde Karel	Knockaert
Schoolmeester	Verbeeck Gust	Heyp
Ingels	Depoorter Piet	Vermeulen Rik
Gillis Gaspard	Vereydt Herman	Van Geenhoven Ward
Callebaut August	Maris Lode	Van Eeckhout Flor
Jacobs Ferre	Ensch Bert	Grysolle Joris

Jans Bert	Gijsens	Saay R.
De Frateur	Bourgeois	De Clercq Filip
Marien Jef	Broos Herman	Van den Berg Antoon

En enkele andere Vlamingen, waarvan de namen ons niet bekend zijn.

SS-Führungshauptamt
Amt V/IIa Referat IV
Az.: 21016 Hu/Re

Berlin-Wilmersdorf 14 Marz 1944
Kaiserallee 188

Betr.: 3. Lehrgang für Germanische Offiziere an der Junkerschule Tölz

Sonderverteiler

Die Teilnehmer des 3. Lehrgangs für germanische Offiziere an der Junkerschule Tölz werden unter Aufhebung der Kommandierung zur Junkerschule Tölz mit Wirkung vom 12 Marz 1944 wie folgt versetzt:

Jetziger Dienstgrad	Name u. Vorname	geb. am	Bisherige Einheit: Verwendung
1.			
Zum 11. Oberjunker-Lehrgang an der SS-Pz.Gren.Schule Prosetschnitz in der Zeit vom 20.3.-28.4.1944 (Pz.Gren.)			
SS-Frw.Ustuf.	Osselaer Ernest	31.7.14	SS-Gren.Ers.Btl.18
SS-St.Ob.Jk.d.R.	Bertels Remy	14.11.19	SS-Pz.Gren.A.u.E.Btl.11
SS-St.Ob.Jk.d.R.	Broos Herman	8.7.23	SS-Pz.Gren.A.u.E.Btl.11
SS-St.Ob.Jk.d.R.	De Vries Dirk	18.10.20	SS-Pz.Gren.A.u.E.Btl.11
SS-Frw.St.Ob.Jk.d.R.	Van den Berg Antoon	16.3.20	SS-Pz.Gren.A.u.E.Btl.11
SS-Frw.St.Ob.Jk.d.R.	Bottu Lucien	6.8.23	SS-Pz.Aufkl.Ers.Abt.
SS-Frw.St.Ob.Jk.d.R.	Grysolle Joris	28.5.16	SS-Pz.Aufkl.Ers.Abt.
2.			
wie bei 1	(Pz.Jg.)		
SS-St.Ob.Jk.d.R.	Engel Christian	28.12.19	SS-Pz.Gren.A.u.E.Btl.11
SS-St.Ob.Jk.d.R.	Laperre Marcel	29.5.23	SS-Pz.Gren.A.u.E.Btl.11
3.			
wie bei 1	(Pz.Aufkl.)		
SS-Ustuf.d.R.	Jacobs Alfons	2.6.21	SS-Pz.Gr.Ers.Btl.18
SS-Frw.St.Ob.Jk.	Eggermont Emiel	8.8.19	SS-Pz.Aufkl.Ers.Abt.
4.			
Zum 11. Oberjunker-Lehrgang an der SS-Art. Schule II Beneschau in der Zeit vom 20.3.-28.4.1944			
SS-Ustuf.d.R.	Bruinier Antoon	26.6.17	SS-Art-Schule II

Tölz — Opstap voor een plechtigheid.

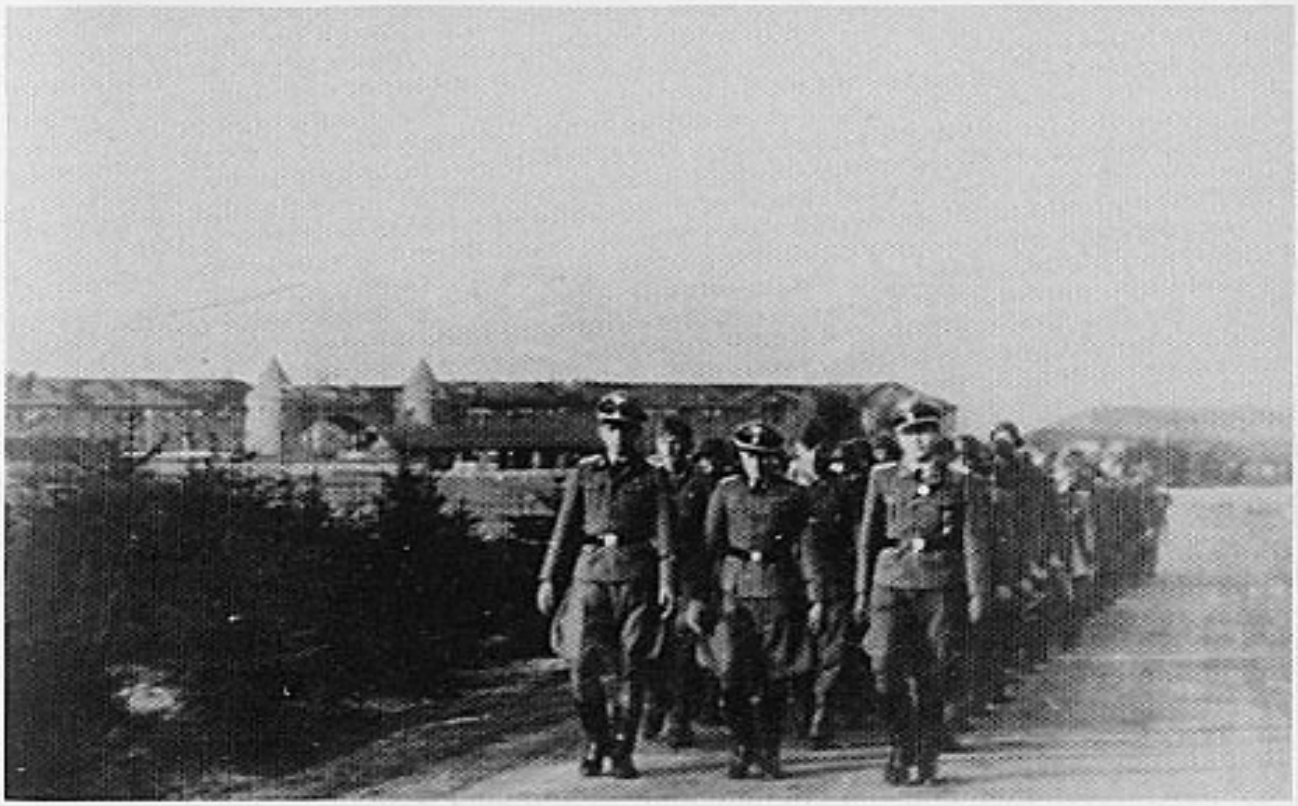

Tölz — Een inspektie verlaat de school voor velddienst.

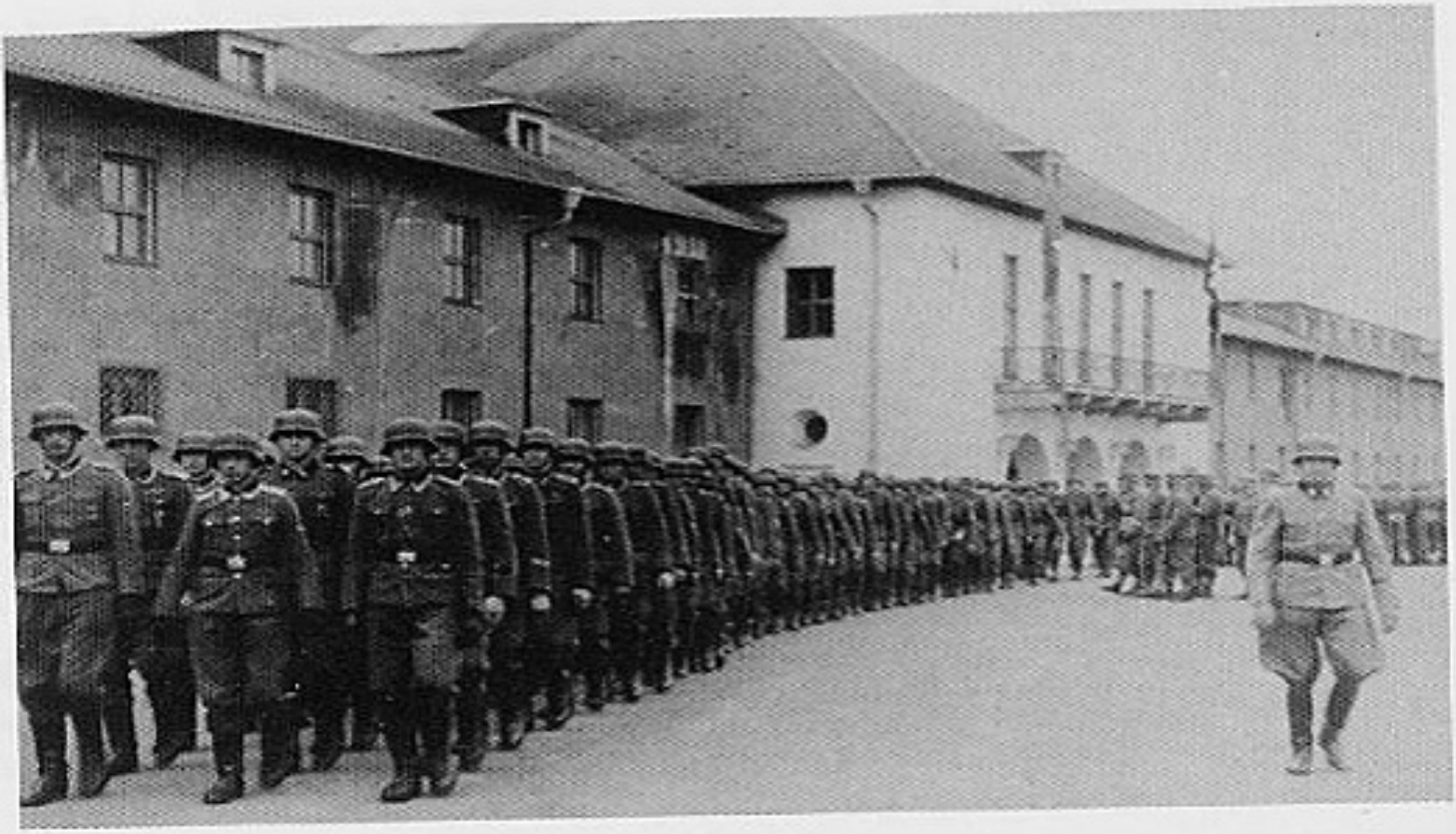

Tölz — Plechtigheid op de binnenkoer.

Tölz — Onderricht door een Junkerschaftsführer.

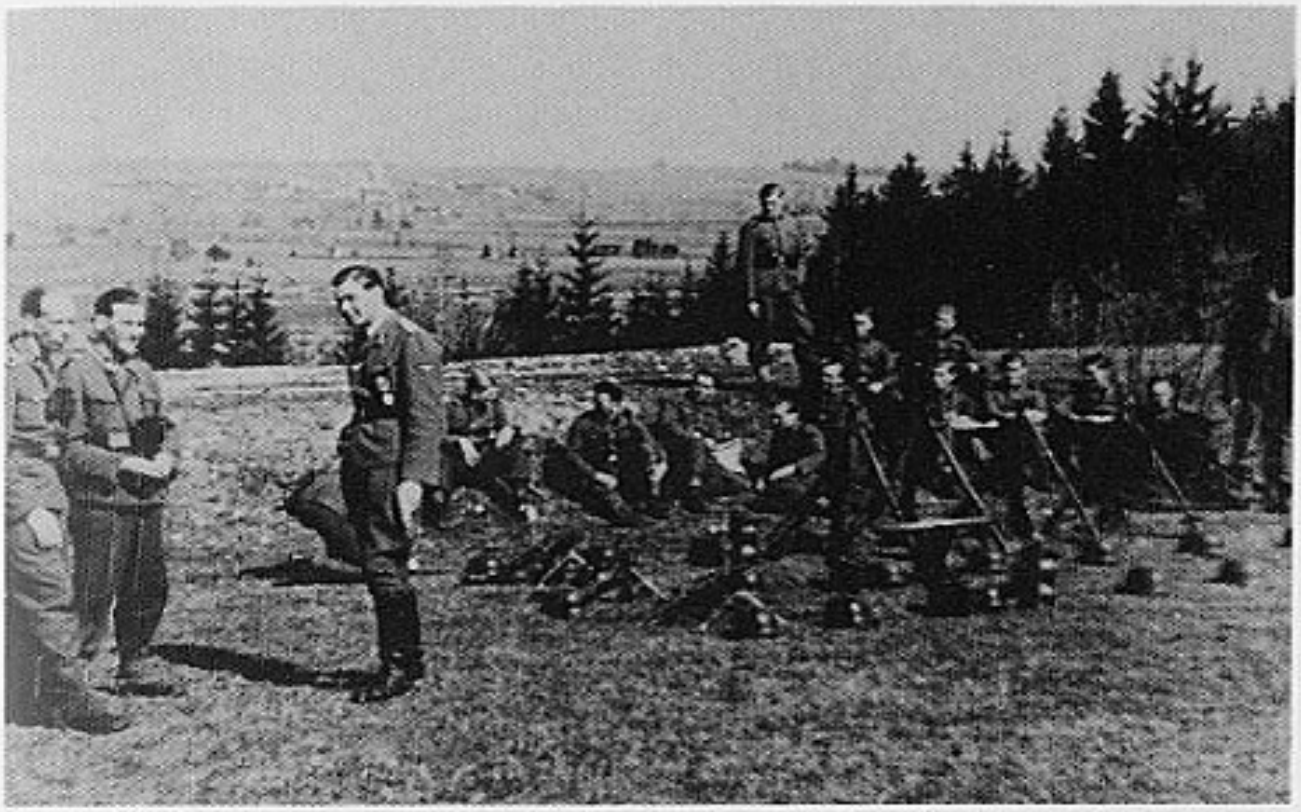

Tölz — Even verpauzen.

Tölz — Velddienst.

v.l.n.r.
Hstuf. Dickman — Ostuf. Ahlborn.

Tölz — Expedition Dieckmann — 9ste Lehrgang.

Tölz — Art. Lehrgang — September 1943. V.r.n.l. Jos Meurrens, Jan Cornille, Bob Velleman, Emiel Claes, Fons Labeau, Jan Vincx, Albert De Wit.

SS-Junkerschule Bad Tölz. Junker Leo Geerst bij velddienstonderricht. Winter 1943.

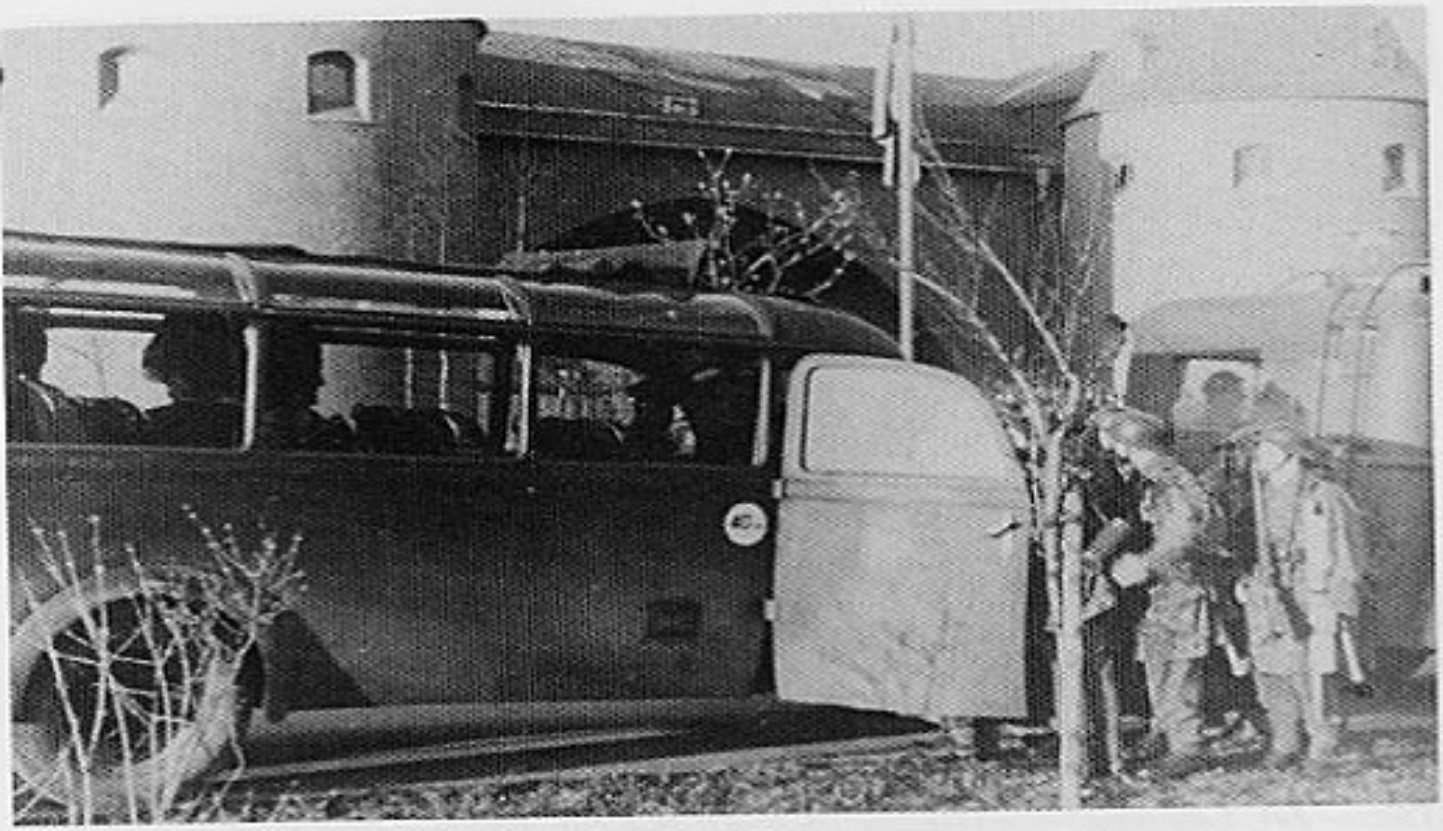

Tölz — Het busje staat klaar om de Junkers naar een terreinbespreking te brengen.

Tölz — Kaartlezen — een groepje Vlamingen.

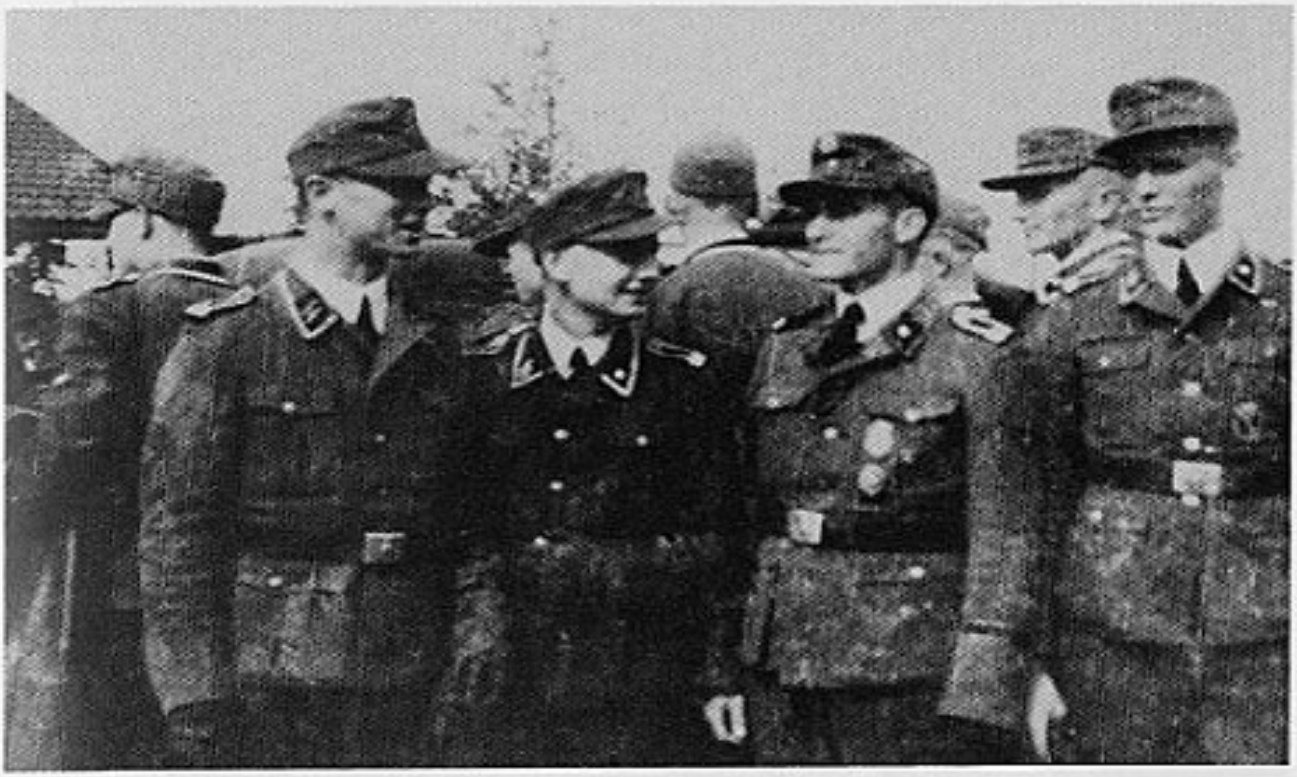

Tölz — Vlaamse Junkers o.m. Gaston De Brand, Herman De Troyer, Peter De Vuyst, Walter De Rijcke.

Tölz — te Furstenfeldbrück — Luchtfotoleergang winter 1943. Frans Geerkens, Ustuf. Petsch, Julien Roekens, Jan Nijs, Jan Vincx, Jan Cornille, Raf Vereenooghen, J. Van Bockel, Reimond Cambie, Alfons Labeau.

Tölz — Paardrijden een verplicht leervak.

Tölz — Hernieuwing van het rekrutenleven.

Tölz — Het M.G. wordt in stelling gebracht.

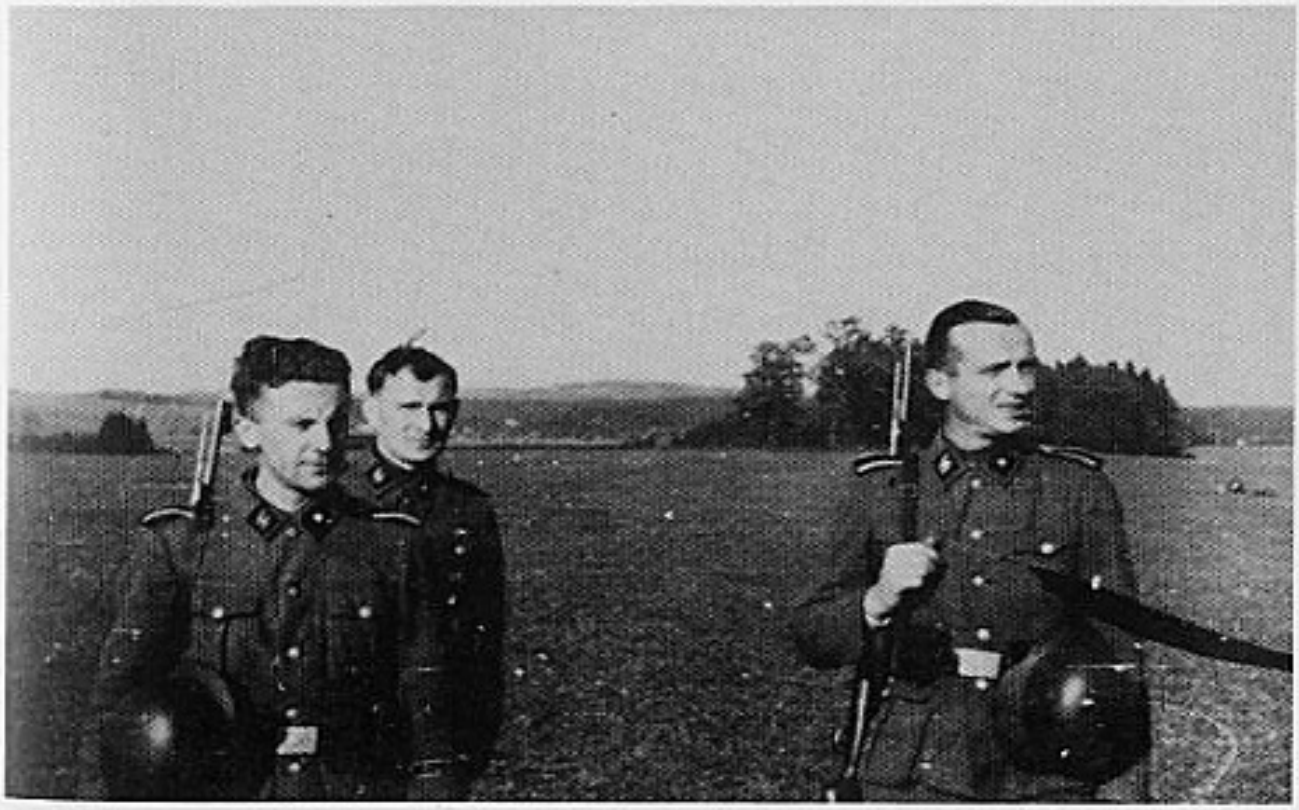

Tölz — Vlamingen bij een officiersleergang. Nest Osselaer, Bert Ensch, 1944.

Tölz — Terreinverkenning — links Jan Buyse.

Tölz — Lehrgruppen-Kommandeur Markus Faulhaber met links Gust Heyerick en rechts Frank Goyvaerts. 9e Kriegsjunkerlehrgang 1942-1943.

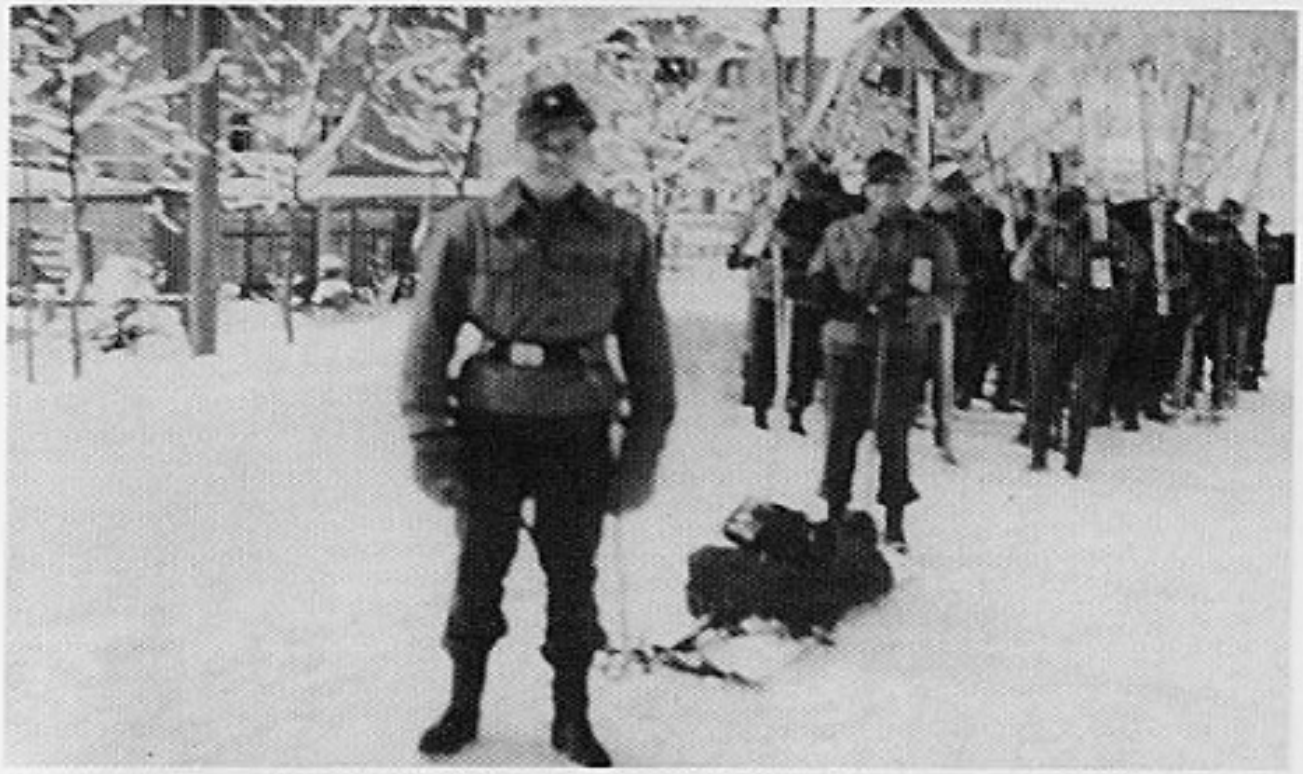

Tölz — Skileergang in de Dolomieten te San Martino di Castrozza, januari 1944 — vooraan Jan Vincx - Emiel Claes.

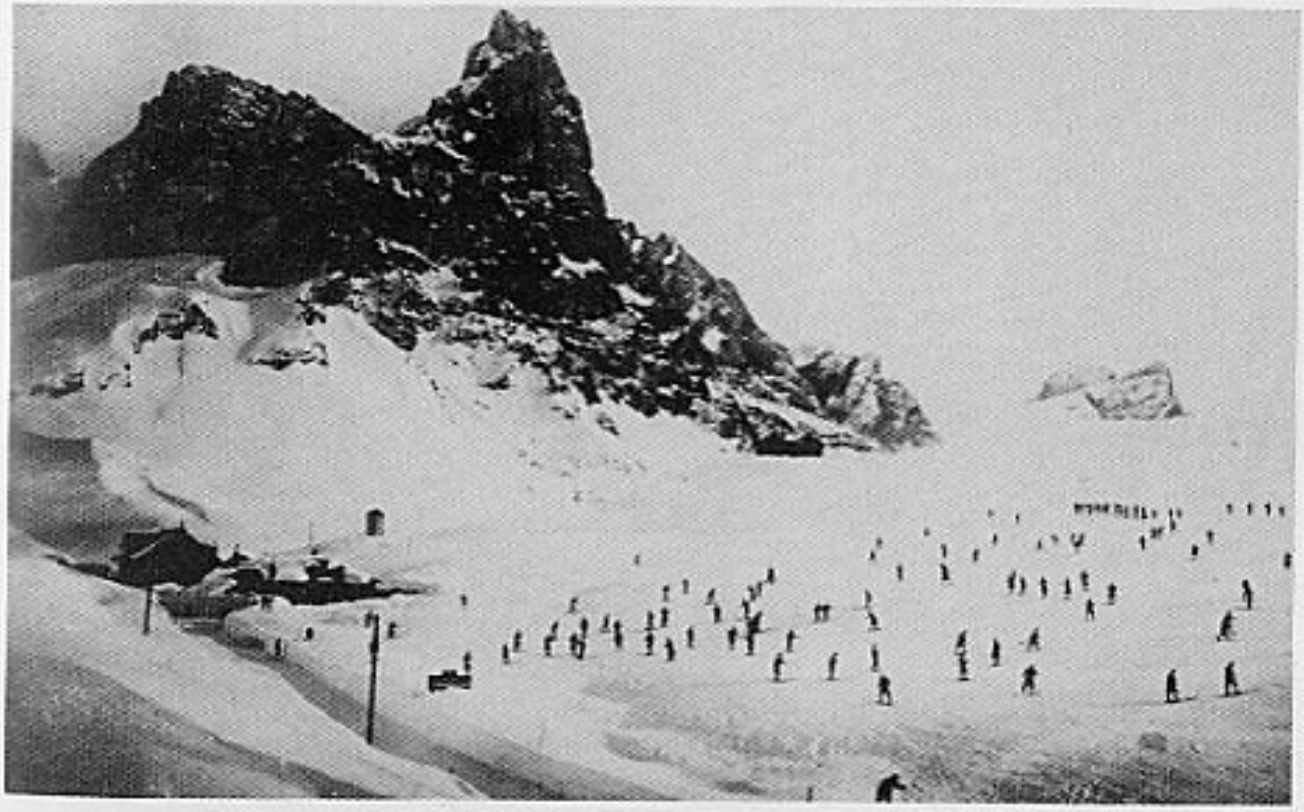

Tölz — Skileergang — Dolomieten — januari 1944.

Tölz — Skikursus Dolomieten — links Jef Luyten.

Tölz — Skikursus Dolomieten — derde rechts Jos Meurens.

Tölz — Skikursus op de Idiotenheuvel te Tölz.

Tölz — Skikursus — v.r.n.l. Jaak Huysmans, Jan Buyse.

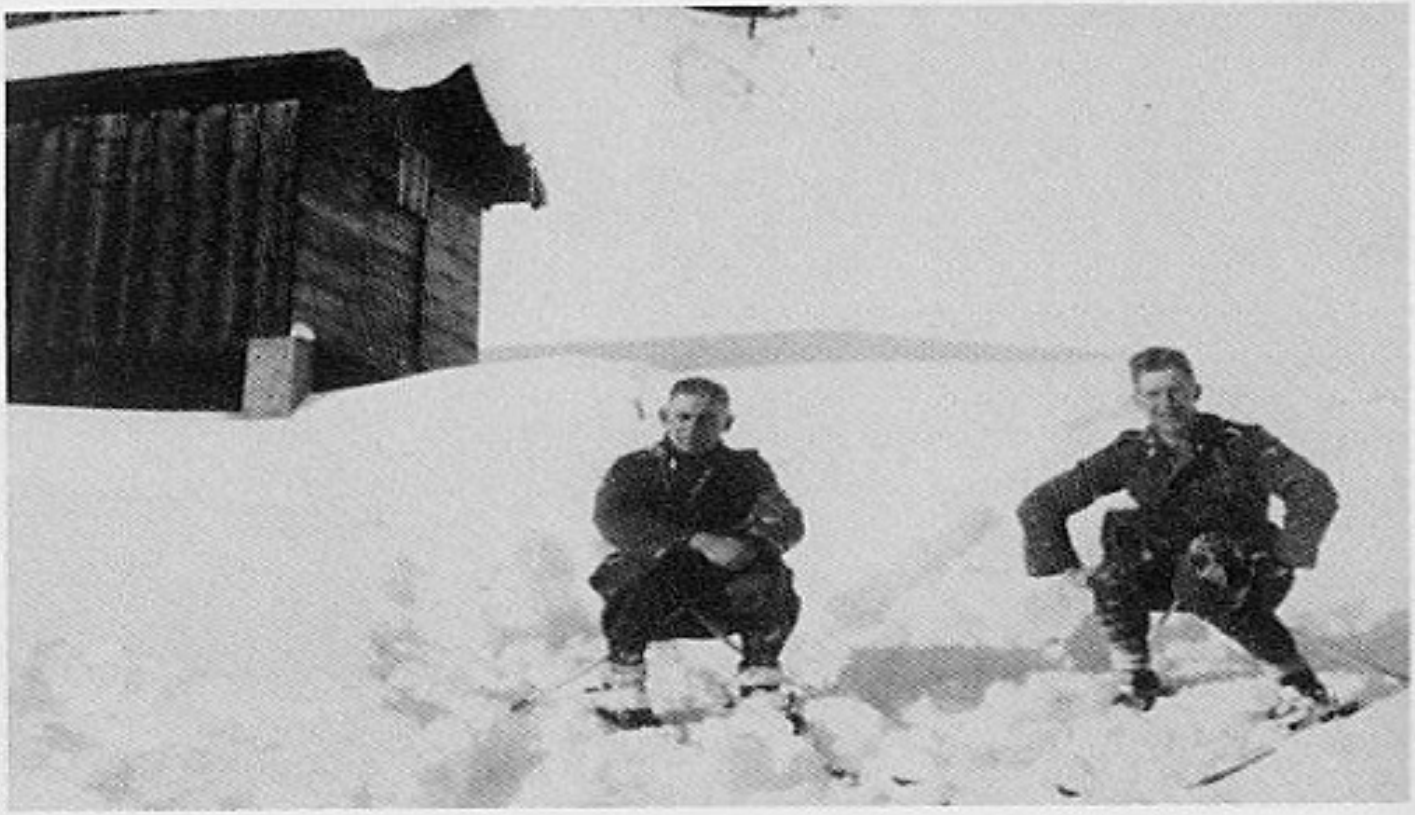

Sankt Anton 1943 — Georg Bruyninckx, Karel Verlinden.

Tölz — Op zegeltocht — v.l.n.r. Jan Buyse, Jaak Huysmans, rechts Bert De Gruyter.

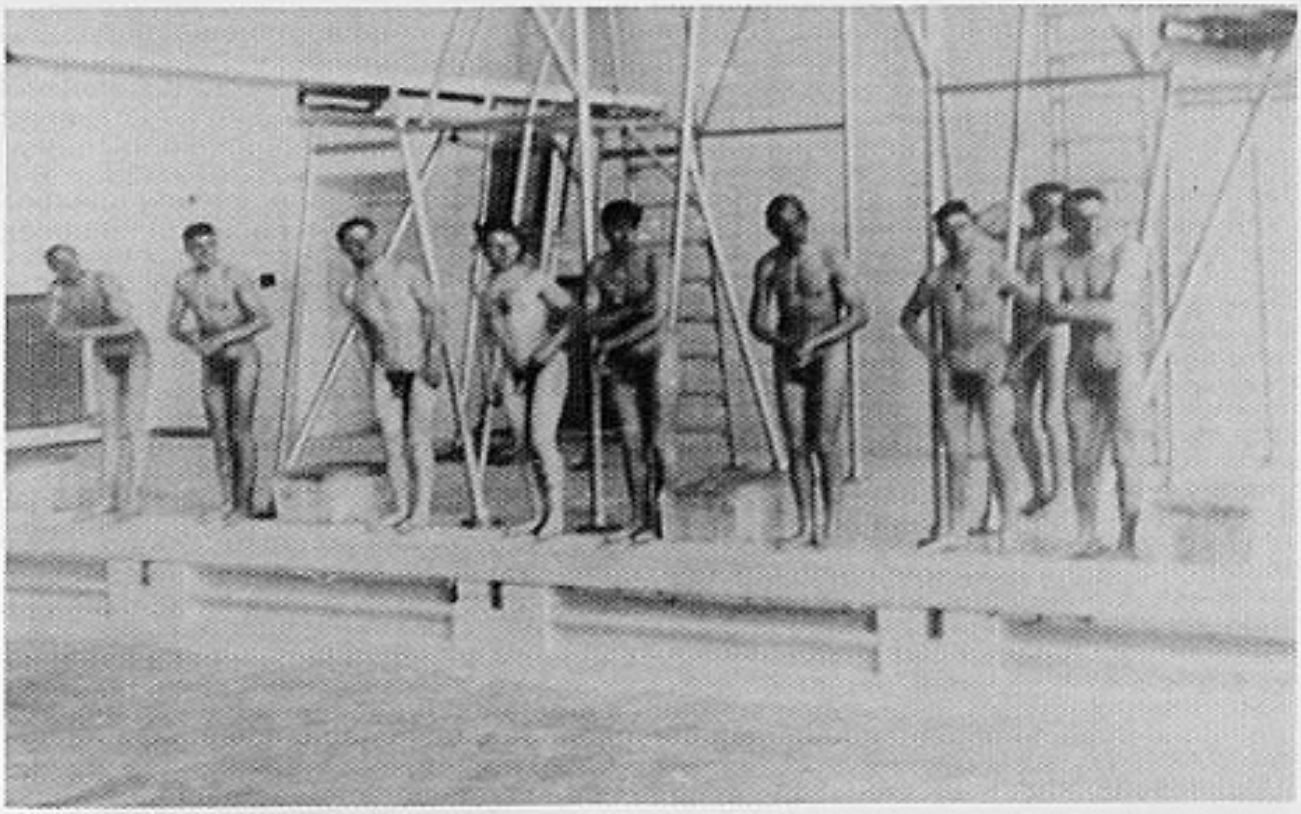

Tölz — Spartaanse sportopvoeding — naaktzwemmen.

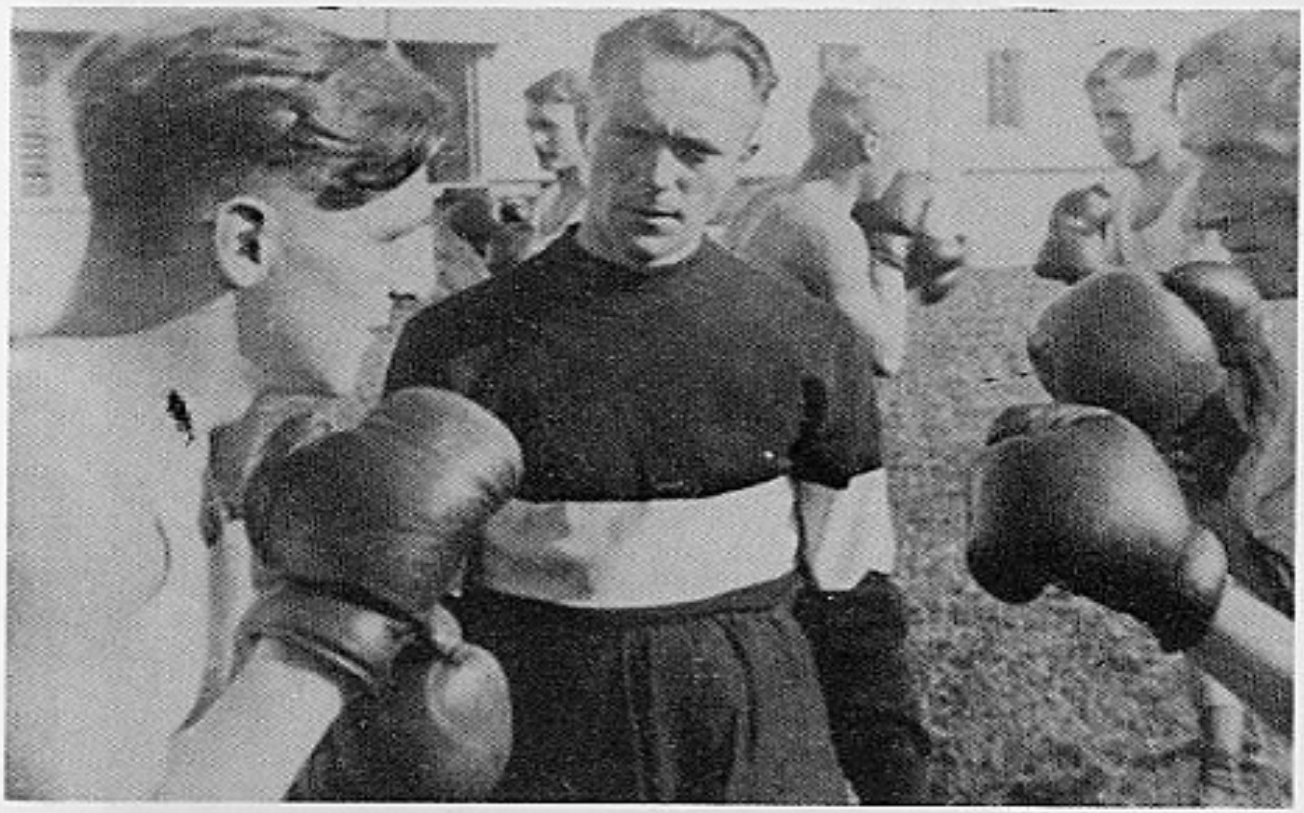

Tölz — Hstuf. Wiemann — sportleider — Bokslessen.

Tölz — Het vertrouwd beeld te Gaissach.

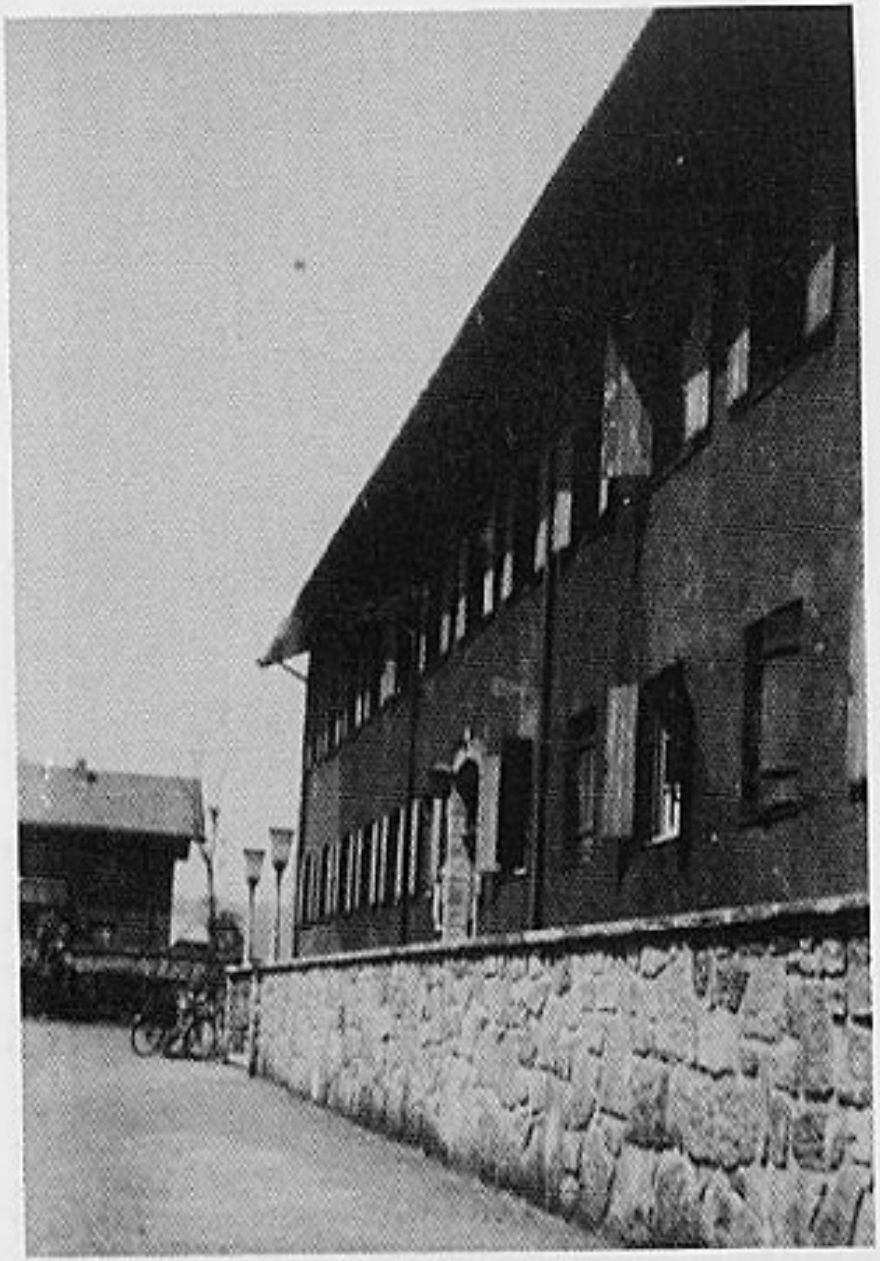

SS Kriegsjunkerschule Klagenfurt. 1944 — Truppenrivier.

5.
Zum 11. Oberjunker-Lehrgang an dem Flak-Ausb.u.Ers.Regt. in der Zeit vom 20.3.-16.3.1944

SS-Ostuf.d.R.	Meuleman Clement	26.1.10	SS-Flak-Ausb.u.Ers.Rgt.
SS-Frw.Ustuf.	Van Ranst Johan.	8.2.09	SS-Pz.Gr.A.u.E.Btl.11

11.
Zum III (germ.) SS-Pz. Korps (11.SS-Frw.Pz.Gren.Div. ''Nordland'')

SS-Ustuf	Elbers Marcel	5.9.18	SS-Pz.Gren.A.u.E.Btl.11 (als Zgfhr.Pz.Gr.Kp.)
SS-Ustuf.d.R.	Donckers Viktor	30.1.11	SS-Pz.Aufkl.Ers.Abt. (als Zgfhr.Pz.Gr.Kp.)

12.
Zum III. (germ. SS-Pz. Korps (4.SS-Frw.Pz.Gren.Brig. ''Nederland'')

SS-Frw.Hstuf.	Uten Jan	22.8.13	SS-Pz.Gr.A.u.E.Btl.11 (als Fhr.Gren.Kp.)

20.
Zum SS-Pz.G.A.u.E.Btl.36
Allen Walen

SS-Frw.St.Ob.Ju.	Generet Charles	24.10.16	SS-Pz.Gr.A.u.E.Btl.36 (als WS-lehrer oder Zgfhr.)
SS-Frw.St.Ob.Jk.	Serlet Eduard	4.3.15	SS-Pz.Gr.A.u.E.Btl.36 (als Zgfhr.Gren.Kp.)
SS-Frw.St.Ob.Jk.	Verenne Jacques	3.7.24	SS-Pz.Gr.A.u.E.Btl.36 (als Zgfhr.Gren.Kp.)
SS-Frw.St.Ob.Jk.	Wastiau Roger	31.10.11	SS-Pz.Gr.A.u.E.Btl.36 (als Nachr. oder Adjudant)

21.
Zur Dolm.A.u.E.Kp. Oranienburg

SS-Ustuf.d.R.	Wachtelaer Alfons	20.4.10	SS-Flak-A.u.E.Rgt. (als Dolmetscher)
SS-Ostuf.d.R.	De Groof Emiel	19.12.10	SS-Pz.Gr.A.u.E.Btl.11 (als Dolmetscher)

33.
Zum SS-Hauptfürsorge und Versorgungsamt

SS-Frw.Ustuf.	Roemaet Valere (Waal)	20.10.97	SS-Pz.Gr.A.u.E.Btl.36

f.d.R.
SS-Obersturmführer

gez.Knoblauch
SS-Gruppenführer und
Generalleutnant der Waffen-SS

Sämtlichen Teilnehmern wurde nach Abschluss des Lehrganges der jetzige Dienstgrad zugesprochen und mit Wirkung vom 10.3.1944 die vorläufige Genehmigung zum Tragen der SS-Uniform erteilt.

BELANGRIJK BERICHT

Uit een brief van Himmler aan Berger en Jüttner in verband met de klacht van Staf De Clercq over de mistoestanden in het Vlaams Legioen ontnemen wij het volgende:

Führer-Hauptquartier, 13 april 1942

''De benoeming van het kader in de Germaanse Legioenen: Nederlandse, Vlaamse, Deense, Noorse, behoud ik mij persoonlijk voor tot de peletonsoversten en de Spiessen (Sergeant-Majors).
Dit moet mij door het SS-Führungshauptamt in overleg met het SS-Hauptamt voorgedragen worden.
Hetzelfde geldt voor de bezetting van de officiersposten, inbegrepen de peletonsoversten (Zugführer) en de Spiessen in de aanvullingsbataljons waar zich Germaanse en Volksduitse vrijwilligers bevinden.''

Schulze laat opmerken in zijn boek ''Die Junkerschulen'', op blz. 84: ''De Europese vrijwilligers op de Junkerschule in Tölz overtroffen meermaals hun Duitse schoolkameraden op het gebied van algemene ontwikkeling.''

BEZOEK VAN DE ZONDAGSMIS VOOR DE WALEN

Lehrgruppe B — Bad Tölz den 21.10.43
Az.: 360/Gi./Di.
Betr.: Sonntagsdienst der Junker.
Niemand kan bevrijd worden van de diensten die op zondag plaatsgrijpen. De Walen zijn zodanig naar de kerk te sturen opdat zij hierdoor aan de diensten op zondag in de kazerne deelnemen kunnen. In de zin van verlofgangers op korte termijn.
Ieder appel is door de Junkerschaftsführers af te nemen en dit in aanwezigheid van de ''Stabsscharführer'' (Sergeant-Majoor).

a.B.
Ahlborn

TOELATING TOT HUWEN

Der Reichsführer-SS — Berlin, den 30 Januar 1939
SS-Personalkanzlei
Az.: B 10 k/30.8.37
Betr.: Heiratsgenehmigung für die aus den SS-Junkerschulen hervorgegangen SS-Führer
Ik hef de maatregel van 30 augustus 1937 op betreffende de huwelijkstoelating van SS-Führer, welke voortkomen uit de SS-Junkerscholen.
De huwelijkstoelating wordt na de voorlegging van de stellingname van het RuS-Hauptamt en de beoordeling door zijn SS-oversten door mij persoonlijk verleend.

Der Reichsführer-SS

Verordnungsblatt nr. 488 — 15 december 1941
V.Bl.d.W.-SS
Anzugordnung an den SS-Junkerschulen und Reserveführeranwärter Lehrgangen
Om de bestaande twijfel op te ruimen wordt bevolen dat in de SS-Junkerscholen en in de Reserve-kandidaat officieren leergangen afgekommandeerde kandidaat officieren hun dienstrangkentekens moeten afleggen tijdens hun dienst in de school (hoorzaal en velddienstoefeningen).
Op hun uitgangsuniform moeten deze dienstrangkentekens gedragen worden.

SS-F.H.A.Amt VII

Oud-Beijerland, 3 januari 1983

Waarde kameraad Vinex,

Ter wille van een eerlijke contemporaine geschiedschrijving, geef ik u hierna de ervaringen van een groep W.A.-kaderleden, waaronder een belangrijk percentage officieren uit het voormalige Nederlandse leger. Hoewel ik hierbij namen zal noemen, verzoek ik u deze — bij eventuele vermelding in één van uw boeken — met initialen aan te geven, gezien de repressie in dit land.
In de zomer van 1942 besloot praktisch het gehele hogere kader van de W.A. zich te melden voor dienstneming voor het Legioen Nederland. *Niet* bij de S.S., daar de tegenstellingen toendertijd al zo hoog waren opgelopen en verscherpt, dat ons inziens alleen het Legioen Nederland waarborgen bood voor een zuiver Nederlands standpunt.
Later, toen de Legioenen werden opgenomen in het Germanische Korps èn onder de druk van de gebeurtenissen, vervlakten deze tegenstellingen. Evenwel uitsluitend aan het front. Aan het thuisfront verscherpten de tegenstellingen zich meer en meer. Maar dat is een andere geschiedenis!

Op 1 augustus 1942 moesten de hierna genoemde personen zich melden in de Koehoornkazerne te Arnhem bij het Ersatzbatl. Germania, waar speciaal voor bedoelde 17 man een extra cursus was georganiseerd:
V.'t.H., wnd Cdt.W.A., luit. ter zee bij de marine, bekend omdat hij in Soerabaya de muiters van de 7 provinciën had verdedigd;
V.d.P., kap. der inf., cdt. Schietschool de Harskamp;
K.A.E., kap. der art., leraar School Res. Off. der Art. in Ede;
V.A.V., kapitein K.N.Ind. Leger;
L., 1e luit. der inf., leraar School Res. Off. der Artillerie Breda;
Str.H.P., 2e luitenants, en verder nog 9 kaderleden van de W.A. die grotendeels géén mil. dienstplicht hadden vervuld.
Deze eerste opleiding duurde tot 27 september 1942, de dag van vertrek naar Tölz, waar wij op 28 september met zijn 16en aankwamen omdat er 1 was afgevallen (verdacht van Joodse afstamming).
Op dat ogenblik bevonden zich ongeveer 10 Nederl., Vlamingen, Denen, Noren, Zweden, Finnen en 1 Zwitser op de Junkerschule.
Kommandeur was Sturmbannführer Klingenberg (toen 30 jaar oud), die zich persoonlijk aan ons voorstelde met de toevoeging achter zijn naam: ''Eroberer Belgrads''!
Besloten werd dat onze groep gedurende 2 maanden een Vorbereitungslehrgang moest volgen, waarna overplaatsing naar de normale Führerlehrgang *kon* volgen. Als instructeurs werden enkele Duitse onderofficieren aangetrokken, die — en dat was een ernstige fout — de toezegging kregen dat zij in aanmerking zouden komen voor de Führerlehrgang wanneer zij ''goed hun best deden''. Het gevolg daarvan was natuurlijk dat deze hun beste beentje, althans in Duitse ogen, gingen voorzetten door extra hard te schreeuwen en te chicaneren. Het ''hinlegen-aufstehen'' was niet van de lucht. Nu is daar nog niemand aan dood gegaan, maar dan dient wel bedacht te worden dat kapitein V.d.P. 52 jaar was en reeds sterren droeg toen bedoelde onderofficieren nog niet eens geboren waren. Afgezien daarvan was het mogelijk — u weet dat ongetwijfeld — dat officieren konden worden ''eingestuft'', d.w.z. onmiddellijk dezelfde rang in het Duitse leger kregen als zij voordien bezaten. Wij hadden vrijwillig en op eigen wens gekozen voor een grondige opleiding; niet om als domme recruten te worden behandeld. Voeg daaraan toe belachelijke inspecties als nagelcontrole, zakdoekeninspektie, tonen van de kastjes waarin het ondergoed enz. wordt bewaard, dan kunt u zich de stemming voorstellen. Regelmatig wendden wij ons tot de Inspektionsführer Dieckmann en de Lehrgangsführer Houcke, doch zonder resultaat. Zij konden de situatie eenvoudig niet aan en toonden geen begrip voor hetgeen er bij ons omging. ''Herrenvolkmentalität'' en denk nu niet dat ik dat *nu* zo onderga, maar ik heb alles in mijn dagboek vermeld en wij deden ook toen regelmatig ons beklag.
Hun enige verweer was, dat wij opgeleid moesten worden tot ''anständiger Mann in der Gruppe'', waar wij niet voor gekomen waren en wat nergens op sloeg.
Op 12 oktober kwam het tot een uitbarsting, toen kapitein (V.d.P.) na eindeloos knielen en opstaan, uit het gelid stapte onder de historische woorden ''Ich mache nicht mehr mit'', historisch, omdat nog nimmer iemand zulke woorden in het Duitse leger had durven gebruiken.
Het gevolg was dat Hstuf. Dieckmann met de onderofficieren sprak, die evenwel wraak namen door nog harder te schreeuwen.
Daarop vond op 14 oktober een gesprek met Hstuf. D. plaats, waarna inderdaad verbetering in de behandeling optrad, dat wil zeggen een dag of 14, waarna dezelfde situatie was bereikt.
Daarna op 31 oktober 1942 bespreking met Klingenberg, die volmondig toegaf dat wij nimmer bij deze ''Vorbereitungslehrgang'' hadden moeten worden ingedeeld. Hij zou een aparte

groep van voormalige officieren samenstellen, totdat in januari 1943 de eigenlijke Lehrgang für germ. Offiziere zou beginnen.
Op 8 november was bedoelde groep nog steeds niet gevormd als gevolg van tegenwerking door de Kompanieführer Houcke, welk vuurtje door de Spiess werd aangewakkerd.
Eén van onze groep wordt teruggestuurd naar Nld. om ontslagen te worden omdat hij ongeschikt werd geacht (was nimmer militair).
Enkele dagen toch aparte groep gevormd van vm officieren met ander dienstrooster (minder exercitie, meer pol. Schulung).
Wij ondervonden het als niet-verstandig, dat de Duitse officieren niets van ons willen aannemen, hoewel wij veel beter geschoold zijn in bv. verdediging. Dit leidt aan de zandbak vaak tot tegenstellingen bij de verplaatsing van zwaardere wapens (flankerend en échapperend vuur kennen de jonge Duitse officieren niet, hoewel dit in 1914-1918 in de stellingoorlog de beste verdediging opleverde).
Op 23 november 1942 sprak Himmler voor alle Junker. Sprak v.n. over toekomstige plannen, zoals Ansiedlung door jonge SS-Führer tot een lijn 500 km ten oosten van de huidige grens. Zorgen voor kinderrijke families en tegen rasvermenging. Boerenfamilies uit alle germaanse landen moeten zich in deze strook vestigen. "Alhoewel niemand hen de liefde tot hun vaderland kan ontnemen, kunnen daar onder géén voorwaarde naties blijven bestaan, doch zullen zij "Das Heilige Germanische Reich Deutscher Nation" moeten vormen.
De oorlog is reeds veilig gesteld (!); Rusland zal volgend jaar, uiterlijk het daaropvolgend jaar overwonnen zijn.
Hoewel deze rede magistraal van opbouw en vol visie was (stroken bos van noord naar zuid om de Oostenwind te breken, spoorwegen met grote spoorbreedte enz.) was ik ontzet door de volgende zinsnede:
"Und wenn der Kompanie noch 2 Mann zählt und es heisst angreifen, so wird angegriffen".
Ik heb daar later menigmaal aan teruggedacht, toen dat werkelijkheid werd en een Sturmmann mij, toen ik het bevel tot een tegenstoot gaf, tegenwierp: "Müssen wir denn alle fallen, Untersturmführer!".
Op 24 november sprak Obersturmbannführer Riedweg (Führungshauptamt), die betoogde dat de huidige generatie in de bezette gebieden toch niet meer voor het nat. socialisme kon worden gewonnen en dat dus alle aandacht op de jeugd moest worden gericht. De nat. soc. organisaties in die landen deden goed werk, doch de hoofdtaak — het winnen van de jeugd — kwam toe aan de SS-officieren uit die landen, die voor de SS moesten werven.
N.B. Na september 1944 brak onder een aantal Jeugdstorm-kaderleden een revolte uit. Zij gingen over tot de H.J., werden lid van de germ. SS en vestigden een nieuw hoofdkantoor in Berlijn onder leiding van een zekere Blomquist, navolger van Riedweg op de z.g. Germanische Leitstelle.
Zo werd er gestookt, maar in België zal men wel hetzelfde hebben ondervonden, denk ik.
Eind november 1942 kwamen enkele tientallen Noorse en Deense officieren en onderoff. aan, die de eerste germ. Lehrgang für Offiziere zullen gaan volgen.
Na een onderhoud met Stubaf. Klingenberg op 28 november 1942 werd o.a. beslist dat wij spoedig, ook Wehrsoldmässig, zouden worden "eingestuft", dat wij begin januari 1943 aan de Lehrgang (4 maanden) für germ. Offiziere zouden deelnemen en dat wij na deze 4 maanden konden kiezen voor Legioen of Waffen-SS.
Op 30 november 1942 ontvingen wij bezoek van kameraadske Ouwerling van Frontzorg Ndl., die voor iedereen een pakje bij zich had, bestaande uit een kwart flesje genever en 4 pakjes tabak.
Zij was net in Graz geweest, waar onder de Nederlandse vrijwilligers een verbeten stemming heerste, omdat een hoge SS-officier uit Berlijn in een rede had afgegeven op Mussert en de

N.S.B., dat als gevolg daarvan het portret van Mussert niet langer mocht worden opgehangen en dat het verboden was om nog langer Nederl. liederen te zingen.
Op 1 december 1942 volgde benoeming tot Unterscharführer.
Vóór wij begin december met verlof vertrokken, hield Klingenberg nog een rede, waarin hij zei dat de leiding van de Junkerschule bij het begin van de z.g. Vorbereitungslehrgang hadden kunnen kiezen tussen het als "gast" ontvangen van de vrijwilligers of hen aan te pakken als waren het Duitse soldaten (!). Men had voor het laatste gekozen (in tegenspraak tot zijn uitlating van 31-10 G.Str.), waarvan zij geen spijt hadden. Tijdens het verlof mochten wij ons niet met politiek bemoeien!
Op 6 januari 1943 begon de 4 maanden durende Lehrgang für germ. Offiziere, gelijktijdig met een 8 maanden durende cursus voor degenen die van de troep kwamen. Deze was interessant, althans wat de theorie betrof en het was uit met de vernederende "Schliff".
Problemen leverde het skilopen met volle bepakking op. Niet alleen omdat wij daarmede totaal geen ervaring hadden, maar men werd gewoon boven op een heuvel gezet en dan maar glijden, hetgeen na enkele meters reeds resulteerde in een salto, gevolgd door een duik in de meterdikke sneeuw. De vm. 1e luit. Langeveld maakte zich hierover zo kwaad, dat hij zijn 1.MG die met een dreun op zijn hoofd was terechtgekomen, een eind wegslingerde. Dit zou hem later zwaar opbreken.
Helaas kan ik niets over Vlamingen in het dagboek terugvinden, omdat wij een geheel Ndl. Junkerschaft hadden.
Wel herinner ik mij goed 2 dingen, een komisch voorval en iets dat u wellicht minder aangenaam zult vinden.
Eén van de eerste dagen van de nieuwe cursus moest iedereen een "Mutprobe" doen, nl. het vanaf een 5-meter hoge toren in het water van het zwembad duiken. Onder de Vlamingen waren enkelen die niet konden zwemmen. Daar trokken de Duitse officieren zich niets van aan. Duiken moesten ze, alleen werden 2 Nederlanders, die het diploma "reddend zwemmen" (één van hen was V.A.V.) bezaten, aan de kant geposteerd om meteen deze niet-zwemmers na te duiken.
Het moet tot eer van dezen gezegd worden, dat ze zonder aarzelen in het voor hen vijandige water doken. Eén hunner bleef doodstil op de bodem wachten, totdat hij "gered" werd, doch dat kostte nogal wat moeite omdat de normale operatie, nl. betrokkene bij zijn haren grijpen en uit het water sleuren niet opging. Hij was nl. zo kaal als een biljartbal. Helaas weet ik zijn naam niet meer.
Het minder leuke was de volgende gebeurtenis, waar wij als protestantse Nederlanders nog al vreemd van opkeken.
Zoals u weet legde men op de Junkerschule kerkgangers veel, zo niet alles in de weg door op zondagmorgen een inspektie in te lassen of geen toestemming te verlenen de school te verlaten. Zulks veroorzaakte en mijns inziens terecht, nogal wat verontwaardiging en ook woede onder de Belgische Junkers, die toch veelal goed katholiek waren.
Enkele maanden later, nog wel tijdens het politieke onderricht werd als terloops medegedeeld, dat wanneer men zich uit de Kerk wilde laten schrappen, de mogelijkheid daartoe bestond op (naar ik mij meen te herinneren) donderdags tussen zo en zoveel uur. Wie daarvan gebruik wilde maken, kon vrijaf krijgen. Tot mijn (en onze) verbazing meldden zich enkele Vlamingen daarvoor. Waren zij nu "omgeturnd" of hoopten zij een beter cijfer voor "Politische Unterricht" te krijgen?
Dat de oefeningen, waarbij met scherp werd geschoten, niet ongevaarlijk waren, moge blijken uit het feit dat daarbij een (Duitse) Junker om het leven kwam door een te laat gegooide handgranaat bij een stormaanval (Fertig machen zum Einbruch! Seitengewehr pflantzt auf! Handgranatenwurf... einundzwanzig... zwoundzwanzig... Auf, marsch, marsch!!).

Na de oorlog, toen wij gevangen waren, heb ik één onzer (d.w.z. politiek delinquent, *niet* iemand uit Tölz) vastgebonden op een bed en in verkrampte houding, deze zinsneden eindeloos horen herhalen, waarbij het zweet van zijn gezicht droop.
In deze tijd ging Stalingrad verloren, hetgeen op de Junkerschule alleen resulteerde in een week lang geen bioscoopvoorstellingen. NIMMER is op de Junkerschule ook maar één woord besteed aan de algehele situatie of zelfs maar aan het Wehrmachtsbericht. Noch heeft één van de leraren (allen met oorlogservaring) ooit met 1 woord gerept over zijn ervaringen, iets dat wij zeker hadden kunnen gebruiken.
In februari 1943 ontstonden nieuwe verwikkelingen, omdat ons zonder enige toelichting een SS-Annahme- und Verplichtungsschein ter tekening werd voorgelegd. Wij weigerden dit te tekenen, in tegenstelling tot enkele Noorse Junker. Deze moesten daarop de volgende dag hun zakboekje inleveren, omdat zij thans tot de SS behoorden en hun personalia veranderd moesten worden. Grote woede bij de Nederlanders over deze achterbakse methode, resulterend in een ontslagaanvraag door V.d.B. De papieren zijn nooit meer aan ons voorgelegd.
In mijn dagboek schrijf ik: "De moeilijkheden die hier voortdurend ontstaan spruiten voort uit een totaal gemis aan kennis ten aanzien van ons volkskarakter en onze volksaard. De Duitsers eisen van ons dat wij groot-Germaans denken, terwijl zij zelf in hun bekrompenheid uitsluitend imperialistisch denken en dat verwisselen met "groot-Germaans"."
Daarbij kwam nog dat onze Junkerschaftsführer, Dangl, Oostenrijker was en helemaal geen idee had van de Nederlandse en Vlaamse mentaliteit. Jammer, want het was een prachtofficier, bezat het Deutsche Kreuz in Gold en miste zijn rechterarm tot aan het schouderblad.
Uiteindelijk werd hij zenuwziek en werd vervangen!
Natuurlijk zat het de Duitsers hoog, dat wij van het begin af aan voor het Legioen opteerden en niets van de SS wilden weten. Dat was al eens tot uitbarsting gekomen toen wij voor ons vertrek met vakantie de Wolfsangel op onze kraag naaiden en toen niet met verlof mochten, zodat wij bakzeil moesten halen.
Op 21 februari werd ik aangewezen als klasse-oudste op grond van mijn theoretische en praktische hoedanigheden en omdat ik het Duits zo goed uitsprak (volgens Houcke dan!).
Op 4 maart bij Houcke op rapport geroepen met de vraag of het juist was dat wij er wel voor zouden zorgen dat geen Ndl. officieren meer naar Tölz zouden komen. Geantwoord, dat ons verblijf aldaar vrijwel ondragelijk was gemaakt en of zij dan dachten dat wij anderen enthousiast konden maken.
Op 14 maart 1943 uitstapje naar Salzburg en de Obersalzberg gemaakt. Doel was om te praten met een grote groep Noorse officieren van de Arbeidsdienst. Van ons werd verwacht, dat wij hen warm zouden maken voor de SS maar in het Engels hebben wij hen duidelijk gemaakt, dat dat het stomste was dat zij konden doen. De SS-Führer uit Tölz, die geen woord Engels konden praten, liepen vriendelijk glimlachend rond, waarschijnlijk in hun naïviteit denkend dat wij reclame voor hun aan het maken waren.
Terug in Tölz moest ik mij melden bij Ustuf. Dangl die mij mededeelde dat ik de beste van de Junkerschaft was en of ik er niet voor voelde om voor de Waffen-SS te tekenen. Dat was ook de wens van Rauter.
Voorstel "in beraad genomen".
Op 23 maart 1943 kregen wij het voor ons verheugende bericht, dat wij Wehrsoldmässig eingesturft waren, zodat wij — afhankelijk van de rang DM 24 of 27 uitbetaald werden. Daarnaast een nabetaling van ongeveer DM 260.
Enkele dagen later moest al dit geld weer terugbetaald worden; een en ander berustte op een vergissing.
Houcke hield weer eens een donderrede, waarbij hij, wijzend op een voorbijmarcherende Junkerschaft (waarin diverse Nederlanders en Vlamingen), uitriep: "So marchiert eine

Deutsche Kompanie, aber dass sinds denn auch keine Offiziere!"
Dat was aanleiding voor 2 Noren en 2 Nederlanders (V.'t.H. en ondergetekende) om zich op rapport te melden en onze mening over dit incident "unverfroren" tot uitdrukking te brengen.
Voorgesteld om bij volgende cursussen onderscheid te maken tussen degenen die in hun land reeds officier waren en degenen die géén of slechts geringe militaire opleiding hadden genoten, om minder theorie maar meer gevallen uit de praktijk met de daarbij behorende "Befehlssprache" te behandelen, leraren te kiezen met meer levenservaring en kennis van de mentaliteit van andere volken en in geen geval gemengde Duitse en Germ. Freiwillige Junkerschaften te formeren.
Omstreeks de 23e werden wij naar psych. inrichting "Engelfing" vervoerd, waar de direkteur aan de hand van enkele patiënten (enorme waterhoofden, mensen die nog niet tot 3 konden tellen, mismaakten, enz.) betoogde, dat mensen die ongeneeslijk ziek waren (geestesziek wel te verstaan) maar het beste uit hun lijden konden worden verlost!
Omdat V.'t.H. zich er tegenover Houcke over beklaagd had, dat ik feitelijk te jong zou zijn om als Junkerschaftsführer op te treden, werd hij als zodanig aangewezen. Dat heeft hij geweten, want vanaf dat ogenblik deugde er niets meer aan hem en werd hij door Dangl en Houcke "zum Teufel gejagt".
De praktische oefeningen (dagelijks) worden uitgevoerd in volledig gevechtstenue met "Kriegsmässig" verzwaarde patroonkasten voor het 1MG. Dangl begint alle verschijnselen van overspanning te vertonen en gilt van 's morgens tot de avond als een idioot, waarbij hij opmerkingen maakt als "Jullie hebben te kiezen tussen Mussert en Feldmeyer". Wij overwegen ons ontslag in te dienen, maar de vrees dan als onderofficier naar de troep te worden gezonden, weerhoudt ons.
W. en E. worden teruggezonden om voorgedragen te worden voor ontslag.
Op 15 april en de dag daarop Eindprüfung. Een aantal kregen tussentijds mededeling, dat zij niet geschikt worden beoordeeld voor officier: v.d.B., M., H. en tevens L. Deze laatste alleen op motieven van karakter (wegwerpen van 1MG tijdens het skieën?!).
Over deze laatste heerst grote verslagenheid; hij is een fijn kameraad, een zéér goed officier, die hier door een stel kwajongens naar de onderofficiersleergangen wordt verwezen.
N.B. L. sneuvelde in 1944 als Uscha. aan het Albertkanaal (in de Landstorm Nederland).
Dangl wordt vervangen door Raudsep, hetgeen aanvankelijk een verbetering was, maar door fouten aan beide zijden (ditmaal) vertroebelde de verhouding al spoedig.
Van de oorspronkelijke groep van 17 man zijn nog slechts 7 in Tölz over. V.'t.H. vraagt verlof om naar Nld. te vertrekken, teneinde een en ander met Rauter te bespreken en om — zoals beloofd — ontslag te verkrijgen voor degenen die geen officier zouden worden. Werd niet toegestaan.
Op 22 april verscheen een commissie uit Berlijn onder leiding van Gruppenführer Knoblauch (Chef-personeel en opleiding Führungshauptamt) en verder bestaande uit de eerder genoemde Riedweg (van huis uit een Zwitser en getrouwd met een dochter van Blomberg), Klingenberg en een arts.
Knoblauch kwam naar mij toe, feliciteerde mij met mijn zéér goede beoordeling en vroeg of ik niet wilde tekenen voor de Waffen-SS. Hem geantwoord dat ik daarover nog geen besluit had genomen, maar dat ik in ieder geval later in het Ndl. leger wilde dienen.
Knoblauch wist niet, of er later een Ndl. leger zou komen, maar indien wel dan zou deze toch geformeerd worden uit degenen die in de Waffen-SS hadden gediend.
Ik zei toen, dat ik wel zou beslissen na de Einsatz, waarop hij met "Hals- und Beinbruch" en een handdruk afscheid nam.
Daarop moesten wij een brief schrijven met wensen t.a.v.:
— inzet (functie en wapen)

— evt. wensen nà de inzet
— bijzondere wensen.
De reden van deze vragen is mij nooit duidelijk geworden. Door het verloop van de oorlog is van alles niets terecht gekomen.
Na de keuring moesten wij wachten (die Hälfte seines Lebens wartet der Soldat vergebens) omdat wij voorgesteld zouden worden aan Himmler.
Op 4 mei 1943 ontvingen wij onze officiële aanstelling, behalve P. die qua uiterlijk (!) werd afgekeurd (niet germaans genoeg). Weer één afgevallen en dat was jammer want hij was beroepsofficier in het vm. Nederl. leger, een goede leerling in Tölz en een goed kameraad. Zó werd toen nog met mensen gesold, alleen maar omdat iemand's uiterlijk niet volgens het boekje was.
Op 7 mei 1943 werden wij met verlof gestuurd met de opdracht ons op 20 juni in Bayreuth bij generaal Steiner te melden. Uiteindelijk zijn alleen Sch. en ondergetekende daarheen vertrokken, om dienst te nemen bij het Germanische Korps. De anderen verkozen de Landstorm Nederland. Voorstelling aan Himmler heeft nooit plaatsgevonden.

Beste Kameraad Vincx. Hiermede ben ik gekomen aan het einde van mijn wederwaardigheden in Tölz. Bij vermelding van het bovenstaande heb ik nauwkeurig mijn dagboek uit die tijd gevolgd. Uiteraard had ik ook fotocopieën kunnen maken, maar daarvoor stonden teveel persoonlijke dingen vermeld, in tegenstelling tot de tijd aan het front doorgebracht. Dat was meer een zakelijke beschrijving van dag tot dag, soms van uur tot uur.
Wanneer ik probeer mijn ervaringen in enkele zinnen uiteen te zetten, dan moet ik over Tölz het volgende opmerken:
Wij waren de eerste "Germ. Offiziere" die daar aankwamen en daarbij nog wel op een "Vorbereitungslehrgang". Men had er niet het minste benul hoe men ons tegemoet moest treden en volgde toen maar de oude Duitse methode: "Afbreken van de persoonlijkheid tot op de bodem, om daarna weer opnieuw op te bouwen in het gewenste model". Dat gaat wel op bij recruten, natuurlijk niet bij officieren, waarvan een enkeling reeds de 50 was gepasseerd en de meesten méér levenservaring hadden opgedaan (o.a. in Oost-Indië) dan de jonge Duitse officieren. Zij leefden nog in de roes van grote overwinningen en het idee, dat wij alleen maar dienst hadden genomen om ook mee te profiteren van roem en macht. Vaak heb ik in latere jaren terug moeten denken aan een boek van een Zwitserse dokter, die was ingedeeld (vrijwillig uiteraard) bij een Zwitserse Ambulance (u heeft zeker ook nooit geweten, dat de Zwitsers een Rode Kruis-trein naar het Oostfront zonden!). Toen men in Berlijn kennis maakte met Duitse doktoren en zusters, die met deze trein zouden meereizen, sprak één van deze Duitse doktoren hen als volgt toe: "Sie kommen also zu unserem Sieg". Duidelijker wordt niet weergegeven hoe weinig zij begrepen van hun en zeker onze bedoelingen: Strijd tegen het bolsjewisme en de verwachting dat onze inzet een bijdrage zou leveren tot een grotere zelfstandigheid na de oorlog.
Bij Himmler en het Führungshauptamt leefden heel andere ideeën over de rol van de Germaanse vrijwilligers; de leiding in Tölz had daar nog geen begrip voor en kon die recalcitrante Hollanders niet aan, anders dan door intimidatie en vernederende behandelingen. Zo mochten wij van Dangl (ongeveer 23 jaar) niet bridgen, want dat zou uiteindelijk om geld gaan en dat mocht niet! In werkelijkheid omdat het spel Engels was.
Met nadruk wil ik vaststellen, dat de woede en wrok welke wij in Tölz vergaarden, verdwenen toen wij aan het front waren. Daar werd niet gevraagd of men voor het "Grossgermanische Reich deutscher Nation" was of dat men streed voor een Germaanse Volkenbond, c.q. Statenbond. Daar vroeg men niet of men Duitser, Volksduitser, Vlaming of Deen was. Daar had men de tijd niet voor; men rekende op elkaar en men kon van elkaar opaan. Daar smolt

alles ineen tot een hecht verband van kameraden, die elkaar steunen tot in de dood toe.
Tijdens een T.V.-uitzending heb ik eens gezegd: ''Ik ben er trots op te hebben gediend in het beste leger van de wereld en ik ben er helemaal trots op dat ik heb gediend bij de elite van het leger.''
Misschien moeten wij het zó zeggen:
''De Duitsers, groot en machtig geworden door een beroep op en hun strijd voor het nationalisme, duldden geen nationalisme bij andere volken omdat zij daarin een gevaar zagen voor hun eigen bestaan. Als militairen, zonder politieke franje, waren het prima kameraden''.
Misschien dat het bovenstaande u enige achtergrond-informatie geeft over de inside-story van Tölz. Aan bla-bla verhalen hebben wij niets: zó was het en niet anders. U kunt er desgewenst gebruik van maken, uiteraard zonder namen te noemen. 7 jaren gevangenschap en verlies van alle rechten is wel voldoende, dunkt mij.
Uw brief met foto ontvangen. In Lauenberg helaas geen Vlaamse officiers ontmoet en ook niet in Debica, waar ik slechts enkele dagen ben geweest.
Veel succes met uw boeken, waarbij ik mij afvraag of u later niet eens een Nederlands supplement kunt schrijven. Hier doet (durft) niemand het en zij die nog wat kunnen vertellen worden minder en minder.
Met vriendelijke groeten,

uw
S

EEN BELEVENIS ROND HET THEMA: RASSENKWESTIE IN DE WAFFEN-SS

Daar Sturmbannführer Klingenberg sedert de herfst van 1941 steeds weer aan een infectie van buikloop leed, verliet hij ongeschikt voor de frontdienst op 4 januari 1942 het Kradschützenbataillon aan het Oostfront. Na een korte kuur kwam de nu enkel nog voor garnizoensdienst geschikte officier aan de Junkerschule Tölz met het speciaal bevel van Himmler, zich over de Europese Führeranwärter te ontfermen. Nadat hij een tijd Taktiklehrer en Lehrgruppenkommandeur was geweest werd hij in het voorjaar 1944 Schulkommandeur. In de voorzomer van 1944 werd ik voor korte tijd weer zijn Adjudant, zoals ik reeds in de winter van 1941 in de Rusastellung geweest was. In de zomer van 1944 beleefde ik dan volgend voorval.
Een aktiver Junkerlehrgang was weer eens ten einde. Zoals gewoonlijk verscheen uit het Rasse- und Siedlungshauptamt een ''rassenkeurder'', Hauptsturmführer van stiel en aan het einde van het 5. oorlogsjaar enkel met het Kriegsverdienstkreuz II Klasse onderscheiden, hetgeen hem als een volhardende Etappenkrieger kenmerkte. — Op de sinds jaren beproefde wijze moesten alle leergangsdeelnemers in adamskostuum aan de ''Rasseschеich'' voorbijtrekken, die onderwijl zijn notities maakte. Daarna bespreking bij de Schulkommandeur. In het algemeen was er niets bijzonders. Maar ten slotte kwam het hoogtepunt van het verslag: De Junker X was zó raszuiver, dat hij onmiddellijk tot Untersturmführer zou moeten bevorderd

worden, de Junker Y daarentegen was van zo'n minderwaardig ras, dat hij zelfs niet geschikt was voor Waffen-Führer in oorlogstijd, hij mocht in geen geval SS-Führer worden. Fritz Klingenberg hoorde deze tirade aan en dan kwam een van zijn bekende uitvallen, die de betrokkenen niet wisten te waarderen:
''De Junker X heeft het kwotum niet behaald en is gezakt en is daarenboven zo laf, dat hij in het zwembad zelfs van de vijf-meter-toren niet durft te springen. Hij wordt geen Führer en verlaat heden nog de school. En de Junker Y heeft aan het front als Unterscharführer het Deutsche Kreuz in Gold gekregen, hij is de beste van de leergang en zijn vader is SS-Brigadeführer. Junker Y wordt door mij terstond tot Untersturmführer bevorderd — en U wil ik nooit meer weerzien.'' Daarmee waren de ''raskeuringen'' voor de Junkerschule Tölz ''gestorven''.

(Hermann Buch)

SS-JUNKERSCHULE PRAG

Opgericht

In juni 1944 werd de school op bevel van het SS-FHA opgericht. De leergangen begonnen op 3 juli 1944.

Schoolgebouwen

Ondergebracht in de schoolgebouwen van de technische school ''Nieuwe Techniek'' in de buurt van Hradisko-Praag.

Bevelhebber

SS-Standartenführer Joerchel.

Leerlingen

Ons zijn drie Vlamingen bekend die deze kursussen volgden: Paul van Thienen, Van der Meulen en De Bruyne.

Opstelling — indeling

Buiten de aktieve Junkerleergang was er nog een Invaliedenleergang.
Zij was ingedeeld in één Leergroep met 4 Inspekties met ieder 3 tot 4 Junkerschaften. In augustus 1945 werd er een 5 Inspektie toegevoegd voor ''Sanitäts-Führeranwärter''.

Inzet

Op 13 april 1945 werd de school opgedoekt. Een deel verzet naar de Waffen-SS-veldeenheden, een ander deel uitmakend van de I. en II. Inspektie naar Praag-Rusin tot het opstellen van het regiment ''Mähren'', nog andere delen naar de Troepenoefenplaats ''Böhmen'', terwijl leergangsdeelnemers van de Flak-Inspektie toegevoegd werden aan de SS-Alarm-Flak-Batterie Praag.

SS- UND WAFFEN-JUNKERSCHULE KLAGENFURT

Junkerschule-Klagenfurt. Sportplaats met op de achtergrond de Ulrichsberg.

Opgericht

In de zomer van 1943 op bevel van het SS-FHA werd in Klagenfurt-Lendorf de school opgericht.
Codenummer: 964 090
Op 1 juni 1944 kreeg de school haar definitieve benaming.

Leerlingen

Duitse (niet Germaanse). Later op 10 april 1945 startte een leergang met 6 Inspekties, waarvan een met 30 Oberfähnrichen der kroatische Ustascha.

Bevelhebber

SS-Standartenführer Bestmann
Truppenrevier: (infirmerie)
SS-Hauptsturmführer Dr. Molitoris
3 Vlaamse D.R.K.-zusters: Berta Messelis, Jablina Waets en Betty Waets
1 Waalse D.R.K.: Jeanine Buschouse

Indeling — opstelling

Aanvankelijk een leergroep met 4 Inspekties. Iedere Inspektie telde 3 Junkerschaften. In januari 1945 uit nog slechts 3 Inspekties en op 10 april 1945 terug uit 6 Inspekties, waaronder een Kroatische.

Inzet

Op 20.4.1945 einde van de leergangen. De deelnemers werden naar de veldeenheden der Waffen-SS aan de fronten in Oostenrijk gestuurd.
Op 29.4.1945 richtte het resterend leerpersoneel een gevechtsgroep op, die het Kanaaldal verdedigde.
Op 8.5.1945 keerde deze gevechtsgroep terug en kapituleerde.
Op 9.5.1945 herbewapening van de gevechtsgroep door de Engelsen en inrichting van een verdedigingsgordel tegen Yougoslavische partisanen.

Berta Messelis getuigt:

> Beknopt verslag uit mijn verblijf in de SS- und Waffen-Junkerschule Klagenfurt
>
> Vanuit een Reservelazaret in Riesenburg (West-Pruisen) werd ik in juni 1944 ingezet in de SS- und Waffen-Junkerschule Klagenfurt. Daar had ik mijn werk in het Truppenrivier dat onder leiding stond van Hauptsturmführer Dokter Molitoris. De Junkerschule lag in een prachtige omgeving met uitzicht op de immer besneeuwde Karawanken. Toen reeds gingen we in onze vrije tijd op uitstap naar de Ulrichsberg. Daar was het toen nog erg rustig, af en toe eens alarm maar naarmate de Russen oprukten van de ene

kant en de Engelsen uit Italië naderden, werd het slechter. In de lente van 1945 begon het ernstig te worden. Er werden barakken bijgebouwd om gewonden te verzorgen.
Toen het front naderde en de steden Klagenfurt en Villach alsook de omliggende dorpen met vluchtelingen en soldaten bevolkt werden, heeft de Gouwleider de beide steden open verklaard dus volgden geen aanvallen meer van uit de lucht. De gebouwen werden meer en meer door gewonde soldaten ingenomen en zo kwam het dat we maar weinig meer hadden van een truppenrivier. Dit werd dan ook opgedoekt toen met de Kapitulatie, het Feldlazarett 54 van de Wehrmacht zich daar vestigde.
De vraag was nu voor ons wie ons zou bezetten de Russen of de Engelsen, tot aller geruststelling waren het de Engelse troepen die het haalden. Nu was hier alles lazarett geworden. Ook wij werden in het Feldlazarett ingeschakeld. Zo kwam het einde van de Junkerschule.
Buiten een paar wachtposten werd het lazaret verder met rust gelaten. Alle SS-mannen moesten na een paar dagen weg in een kamp en het was daarom dat dokter Molitoris eraan had gehouden om ons bij het veldlazaret 54 in te schakelen. Hierdoor stonden we onder de Conventie van Genève (tot wij hier in België aankwamen...). De Engelsen hadden de gebouwen van de Junkerschule nodig voor hun leger dus moesten wij alles inladen en verhuizen naar Graz en opnieuw beginnen in een klooster van de Paters Jezuïeten.
Op 15 augustus 1945 kwam dan het bevel dat alle West-Europeërs naar hun land terug moesten met het gekende gevolg... in den bak.

Mevrouw Kimpe Karel-Messelis Bertha
Oud-D.R.K.-verpleegster

15. KRIEGSJUNKERLEHRGANG KLAGENFURT

19. KRIEGSJUNKERLEHRGANG KLAGENFURT

Van 1.11.1944 tot 30.3.1945.
Aantal deelnemers: 510.

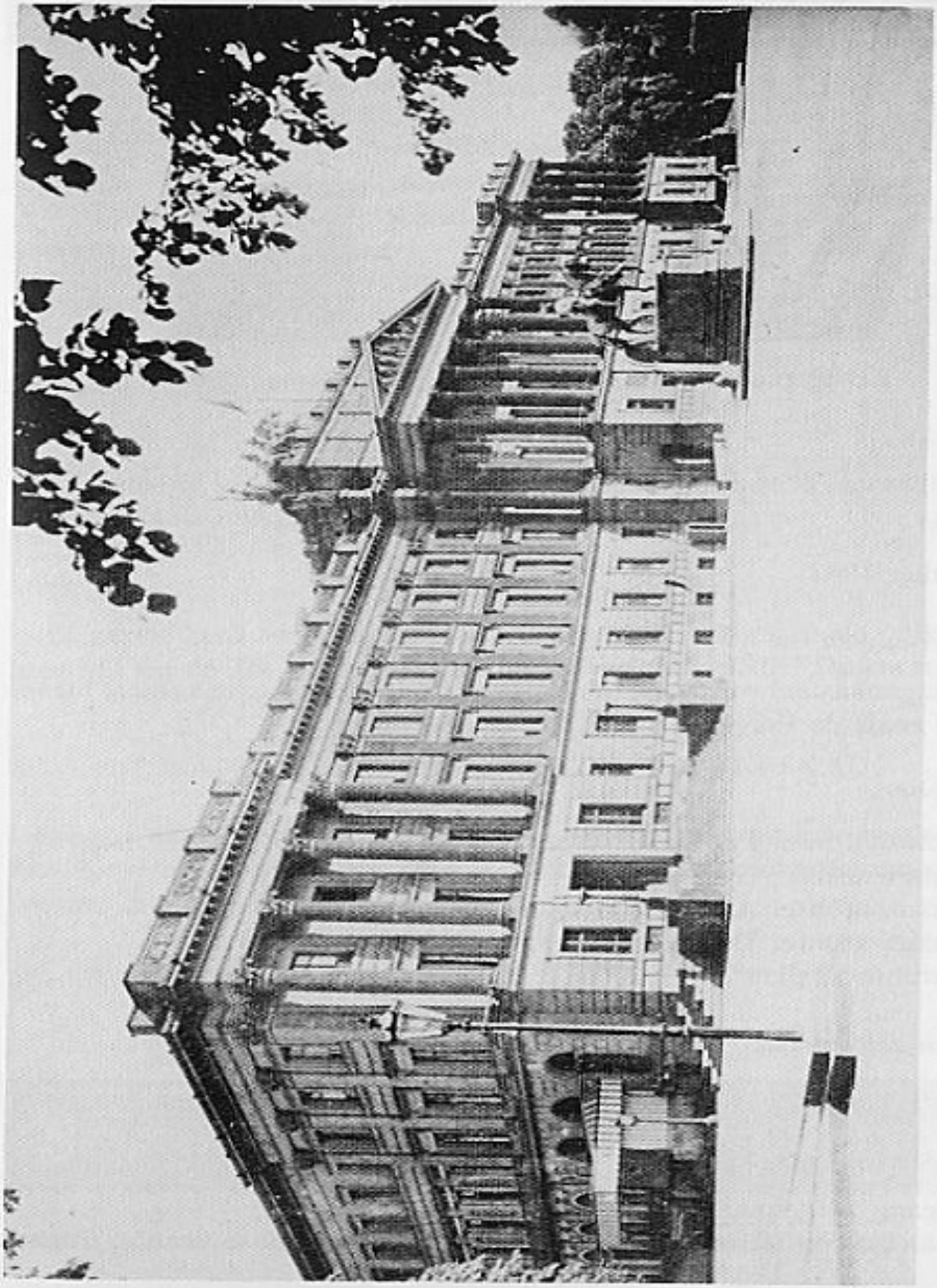

Het „Welfenslot" Braunschweig. Junkerschule.
Welf — lid van de Welfenfamilie na 1866. Aanhanger van de ex-koning van Hannover.

SS-Schule Braunschweig

Armbandje

Kraagspiegel

Schouderstuk

Opgericht

1 november 1943.

Schoolgebouwen

Het Hertogenkasteel werd omgebouwd. Een paar historische kamers bleven bewaard zoals de Palysanderzaal.

Bevelhebbers

SS-Standartenführer Paul Hausser op 15.11.44
SS-Standartenführer Götze
SS-Standartenführer Altvader-Mackensen
SS-Standartenführer Debes
SS-Oberführer Ballauf

Duur van een kursus

10 maand, zoals bij de ''Kriegsschulen'' van het leger.

Aantal leerlingen

Per leergang 240 Junkers.
Ons is slechts één Vlaming bekend die in deze school absolveerde: Eugeen Buyse.

Opstelling — indeling

Op 1.6.1942
2 leergroepen: A en B.
Leergroep A: I. Inspektie
— 3 Schützen-Junkerschaften (mot)
II. Inspektie
— 1 Schützen-Junkerschaft (mot)
— 1 Kradschützen-Panzer Späh-Junkerschaft
— 1 Junkerschaft ingedeeld in a) Panzer en b) Kavallerie
Leergroep B: III. Inspektie
— 2 Nachrichten-Junkerschaften
— 1 Flak-Junkerschaft
IV. Inspektie
— 1 sMG-s.Gr.W.-Junkerschaft
— 1 Pz. Jäger-Junkerschaft
— 1 Pionier-Junkerschaft
Deze indeling was dus een oorlogsopstelling. Voor deze leergang werden vooreerst 430 Junkers opgeroepen.

Inzet

In de eerste helft van februari 1945 werden de leerlingen als onderofficier ingelijfd bij de 36. Waffen-Grenadier-Division der SS ''Dirlewanger''.

SS- UND WAFFEN-JUNKERSCHULE POSEN-TRESKAU

Ontstaan in de oorlog na de vernietiging der gebouwen van de SS-Junkerschule te Braunschweig door vijandelijke luchtbombardementen. Delen werden dan naar hier overgeplaatst.

SS-ÄRZTLICHE AKADEMIE GRAZ

SS Ärztliche Akademie in Graz

Ontstaan

Door een bevel van het RFSS-SS-Personalkanzlei Tgb.Nr. 280/37 werd deze school te Berlijn opgericht onder de benaming: SS-Arztliche Junkerschule Berlin.
Overgeplaatst naar Graz in de herfst van 1940. Ditmaal onder de naam van ''SS-Ärztliche Akademie).
Ondergebracht in de landelijke doofstommeninrichting aan de Rosenberggürtel 12 te Graz.

Voorwaarden tot deelname

Alle studenten moesten eerst een éénjarige troepenopleiding ondergaan om als troepenleider ''Truppenführer'' te kunnen fungeren.

Duur en aard der school

De studenten volgden de normale voorlezingen aan de universiteit te Graz in burgerkleding. De opleiding tot arts duurde 8 tot 8 en een half jaar. De eerste absolventen verlieten de akademie in april 1942 (het aantal bedroeg 10 die met goed gevolg hun staatseksamen aflegden).

Bevelhebbers

Van 1939 tot april 1942: Dr. K.P. Müller
later: Dr. Kaether
Tot het oorlogseinde mei 1945: Dr. Edmund Schlink

Leerlingen

Studenten die de normale lezingen volgden aan de universiteit. Dokters die een verkorte leergang van een paar maanden volgden als troepenarts en tot SS-San. Reserveführer bevorderd werden.

Vlaamse deelname

Maurits Megank.
De Vlamingen, die in de lente van 1942 hun rekrutenopleiding kregen te Wetzelsdorf, maakten er kennis met drie van hun opleiders, Uscha. en leerlingen aan deze akademie waaronder Dr. Otto Flugge, Keller.

SS-FUHRERSCHULE DES WIRTSCHAFTS-VERWALTUNGS-DIENSTES AROLSEN
SS-OFFICIERSCHOOL VAN EKONOMISCHE EN BEHEERDIENSTEN

Opstelling

2 Leergroepen A en B met de inspekties I, II, III en IV
I. Inspektie: Junkerleergang
II. Inspektie: Reserve- en omscholingsleergang
III. Inspektie: Vreemde volkeren en gekwetstenleergang
IV. Inspektie: Peletonoverstenleergang
Hierbij kwamen 2 Leerkompagnies.

Inzet

In februari 1945 vormde de school een gevechtsgroep die als Gevechtsgroep ''Becker'' aan het Oderfront ingezet werd en opgenomen in de nieuw-opgestelde 32-SS-Freiw. Grenadier-Division ''30 Januar''.
De rest van de school loste zich op na enkele schermutselingen met de Amerikanen.

Ontstaan

Door de overbrenging van de ''SS-Verwaltungsschule'' van Dachau naar Arolsen.

SS-Verwaltungsschule

Armbandje

Kraagspiegel

SS-FUHRERSCHULE DES WIRTSCHAFTS-VERWALTUNGS-DIENSTES AROLSEN

Dokument:
SS-Führerschule des Wirtschafts-Verwaltungsdienstes
Az 36 0 12 Vo./Le.

Arolsen, den 9.12.1944

51. Kriegs Reservejunker-Lehrgang
Anlage zum Befehl über die Durchführung des
51. Kriegs-Reserve-Lehrgangs vom 5.12.1944

Ziff. 4. Lehrplan		Stunden
Kassen u. Abrechnungsbestimmungen mit übungen	SS.Hstuf.Flörke	18
Verpflegung	SS.Hstuf.Artbecker	30
Bekleidung	SS.Hstuf.Artbecker	15
Unterkunftswesen	SS.Hstuf.Flörke	10
Arbeitsrecht mit Ubungen	SS.Ustuf.Thiele	15
Finanzrecht u. Betr.Wirt.	SS.Ustuf.Thiele	15
Bürgerliches Recht	SS.Hstuf.Rohrbacher	15
Disziplinarrecht mit Ubungen	SS.Hstuf.Rohrbacher	12
Staatsrecht	SS.Hstuf.Rohrbacher	15
Völkerrecht (Haager Landkriegs-ordnung)	SS.Hstuf.Rohrbacher	4

Verwaltungsrecht (Organisation der Verwaltung)	SS.Hstuf.Weber	6
Gebührniswesen (EWGG)	SS.Ostuf.Franke	12
Reise u. Umzugkostenrecht	SS.Hstuf.Johannisson	8
Fürsorge u. Versorgungswesen (W.F.u.V.G.)	SS.Hstuf.Schürmann	12
Besoldungswesen (Kriegs u. Friedensgebührnisse)	SS.Hstuf.Johannisson	12
W.S. (SS u. Pol. Wesen)	SS.Ustuf.Müller	48
Versorgungstaktik	SS.Hstuf.Weber	12
Milit. Ausbildung		
Geländedienst		40
Schiessausbildung		40
Sport		24
Milit. Unterricht		48
	Im Entwurf	
F.d.R.	gez.Thöle	
gez. Unterschrift	SS. Sturmbannführer	
SS-Untersturmführer	und stellv. Kommandeur	

Tot deze leergangen behoorden enkele Vlamingen o.a. Edgard Paesbrugge en Flor Stuyck.

WAFFENSCHULEN DER WAFFEN-SS — FACHSCHULEN
WAPEN- EN VAKSCHOLEN VAN DE WAFFEN-SS

1. SS-Panzer-Grenadier-Schule Sophienwalde
De eerste leergangdeelnemers waren in juli 1944: 55 Franse officieren en onderofficieren. Later kwamen Vlamingen, Italianen en Bulgaren.
2. SS-Panzer-Grenadier-Schule Kienschlag
Vlaamse deelname. Aanvang eerste Oberjunkerlehrgang op 1 mei 1943.
3. SS-Panzer-Grenadier-Schule Prosetschnitz
4. SS-Panzer-Grenadier-Schule Teinitz
5. SS-Panzerjäger (Sturmgeschütz) Schule Janowitz (Beneschau)
Vlaamse deelname. Ustuf. Heyerick, Bertels, Barrie.

6. SS-Artillerieschule I Glau bij Praag
Bevelhebber 1.12.1941: SS-Standartenführer Dr. Schwab
7. SS-Artillerieschule II Beneschau bij Praag
Bevelhebber 1.8.1942: SS-Sturmbannführer Hornhardt
Eerste Vlaamse deelname met de 11. Kriegsjunkerlehrgang Tölz in februari 1944 (Artillerie-Junkerschaft) als Standarten-Oberjunker.
8. SS-Kavallerie-Schule Göttingen
9. SS-Kavallerie-Schule Damshöhe und Eichkam
10. SS-Reit- und Fahrschule Lingen (Krs. Bentheim)
11. SS-Reit- und Fahrschule München-Riem
12. SS-Reit- und Fahrschule Zamosc
13. SS-Reit- und Fahrschule Milowitz
14. SS-Panzer-Schule Königsbrück bij Dresden
Vlaamse deelname: Oscha. Georg Colemonts
15. SS-Panzer-Schule Binz auf Rügen
16. SS-Panzer-Schule Celle
17. SS-Panzer-Schule Unna
18. SS-Sturmgeschütz-Schule Bukowan
19. SS-Pionier-Schule Hradischko
20. SS-Gebirgsjäger-Schule Neustift/Tirol
met Hochgebirgsschule Predazzo/Dolomieten
IV Lehrgruppe was de officiersschool van de Gebirgsjäger (bergjagers)
21. SS-Nachrichten-Schule Nürnberg
22. SS-Nachrichten-Schule Stendal
23. SS-Nachrichten-Schule Melnik
24. SS-Nachrichten-Schule Metz-Aussig
25. SS-Kraftfahrtechnische Lehranstalt der Waffen-SS Wenen-Schönbrunn
26. SS-Kraftfahrschule I Sbirow bij Pilsen
27. SS-Kraftfahrschule II Hohenau an der March
28. SS-Kraftfahrschule III Schrötterburg
29. SS-Kraftfahrschule Wittersdorf bij Misternach
30. SS-Kraftfahrschule Wilfersdorp/Nederland
31. SS-Kraftfahrschule (Techn) Dachau
32. SS-Ärztliche Akademie Graz
Vlaamse deelname: Maurits Meganck, Larosse
33. SS-Sanitäts-Schule Wenen
34. SS-Sanitäts-Schule Berlijn-Lichterfelde
35. SS-Sanitäts-Schule Marburg
35. SS-Sanitäts-Schule Praag-Beneschau
37. SS-Sanitäts-Schule Bad Aussee
38. SS-Dolmetscher-Schule Danzig

39. SS-Dolmetscher-Schule Oranienburg
40. SS-Führer-Schule des Wirtschafts-Verwaltungsdienstes Arolsen
41. SS-Waffenmeister-Schule Dachau
42. SS-Musik-Schule Braunschweig
43. SS-Reichsschule für Leibesübungen Praag

SS-PANZER-GRENADIER-SCHULE KIENSCHLAG

Opstelling

Op 24 december 1942 in Prosetschnitz op de troepenoefenplaats Beneschau. Zij werd ondergebracht in de leegstaande huizen van de ontruimde dorpen. Alleen de leergroep B kon het Sanatorium bereiken.

Reserve-Führer leergang

In januari 1943 startte de eerste leergang met een duur van 3 maanden. Op 1 mei 1943 de eerste Oberjunker-Lehrgang.
Midden 1944 de leergroep D met 16 kompagnies voor Führer-Anwärter.

Vlamingen in deze school

Vlaamse officieren van de Vlaamse Wacht maakten hier een omscholing vooraleer deze naar de Divisie ''Langemarck'' kwamen.
Ook verscheidene Vlaamse kandidaat-onderofficieren volgden deze school.

Inzet

In de herfst van 1944 werd hier het regiment ''Schill'' opgesteld ter bestrijding van de opstand in Slovakije.
In het voorjaar 1945 vormden deze school de gevechtsgroepen ''Böhmen'' en ''Mähren'', die in de richting van Wenen tot inzet kwamen.
In de school zelf verbleef tot het einde van de oorlog de rest van de ''Verwaltungsstab'' (Beheerstaf).

REICHSARBEITSGEMEINSCHAFT FÜR DAS DOLMETSCHER-WESEN
TOLKSCHOOL

Daar Vlamingen door hun opvoeding meertalig zijn, lag het ook voor de hand dat verscheidene onder hen opgeroepen werden deze speciale kursus te volgen.

Voor de Waffen-SS-mannen was er een school te Oranienburg. In deze school vertoefden onder meer Ward Buntinckx, Jef Luyten en Pol Mertens.

Der Inhaber dieses Ausweises hat den Befähigungsnachweis als

ÜBERSETZER*

für die niederländische französische Sprache erbracht.

Berlin, den 15. August 1944

Reichsfachschaftsleiter

* Leistungsstufen: I Dolmetscher, II Übersetzer, III Sprachkundiger

Dieser Ausweis bleibt Eigentum der RFD und ist auf Anforderung zurückzugeben.

C/2272

Reichsarbeitsgemeinschaft
Reichsfachschaft
für das Dolmetscherwesen

Gilt nicht als Ausweis zur Berufsausübung!

Ausweis Nr. D 5 306

für Herrn Josef Luyten

z. Zt. Oranienburg b. Berlin

Gültig bis zum 31. Dezember 1947

Oranienburg 27.6.1944 — v.r.n.l. W. Buntinx, Jef Luyten, Nederlander, poetser.

UNTERFÜHRERSCHULEN
ONDEROFFICIERSSCHOLEN

Voor de Waffen-SS-mannen was er een school te Oraniënburg. In deze school vertoefden onder meer Ward Buntinckx, Jef Luyten en Pol Mertens.

Der Inhaber dieses Ausweises hat den Befähigungsnachweis als

ÜBERSETZER*

für die niederländische / französische Sprache erbracht.

Berlin, den 19. August 1944

Reichsfachschaftsleiter

* Leistungsstufen: I Dolmetscher, II Übersetzer, III Sprachkundiger

Dieser Ausweis bleibt Eigentum der RFD und ist auf Anforderung zurückzugeben.

Reichsfachschaft
für das Dolmetscherwesen

Gilt nicht als Ausweis zur Berufsausübung!

Ausweis Nr. B 5 316

für Herrn Josef Luyten

z. Zt. Oranienburg b. Berlin

Gültig bis zum 21. Dezember 1947

Oranienburg 27.6.1944 — v.r.n.l. W. Buntinx, Jef Luyten, Nederlander, poetser.

UNTERFÜHRERSCHULEN
ONDEROFFICIERSSCHOLEN

SS-Unterführerschule

Arnhem
Bütow
Lauenburg
Radolfzell
Windau
Braunsberg
Eipel
Neustadt am Rübenberge
Rekoe
Breslau/Lissa
Laibach
Prag
Posen/Treskau

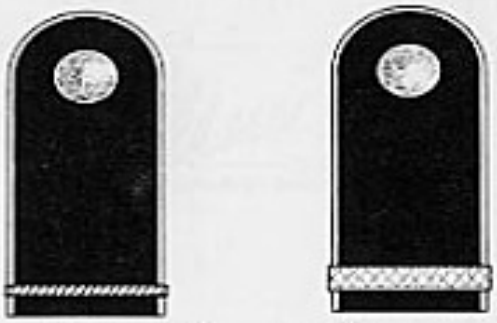

Unterführeranwärter

Rekoe

Laibach

Arnheim

Bütow

Windau

Schouderstukken der officieren

SS-UNTERFÜHRERSCHULE ARNHEIM-ARNHEM (Nederland)

Opgericht

Aanvang 1944

Bevelhebber

SS-Standartenführer Michael Lippert van 8 juli 1944 tot einde november 1944.
Lippert was een der eerste bevelhebbers van het Vlaamse Legioen. Hij werd voor de inzet bij Arnhem in september 1944 vereerd met de ''Golden Ehrenblattspange''.

SS-Standartenführer Michael Lippert.

Inzet

Deze school werd met twee gevechtsgroepen ingezet ter bestrijding van de gelande Britse luchtlandingseenheden in de streek van Arnhem. De school werd hierna overgeplaatst, samen met stam- en opleidingspersoneel, naar de Unterführerschulen van Lauenburg en Radolfzell, nadat ze ontbonden werd te Reitz (Nederland).

SS-I.G. UNTERFÜHRERLEHRGANG EDE (NL.)

Ondergebracht in de kazerne van het Ersatzbtl. "Germania" te Ede.
Leergang: aanvang januari 1943
einde half februari 1943
Duur: zes weken
Veldpostnummer: 711 054

Vlamingen

Afgekommandeerd door de Genesungskompanie Graz:
Claes Emiel, Labeau Alfons, De Nayer Oktaaf, Nijs Edward, Van den Bulcke René, Vereenooghe Raf, Vincx Jan.
Allen absolveerden als SS-Unterführeranwärter.

Menen 8.12.1923 — Moerman — Arnhem 4.12.1944
1. Contingent SS-Standarte Nordwest. Leerling aan de Unterführerlehrgang te Arnhem. Gevallen op 4.12.1944. Begraven te IJsselstein, Ned. Limburg.

SS-UNTERFÜHRERSCHULE RADOLFZELL

Opgericht

Op 15 februari 1941.
Gelegen aan het Bodenmeer.
Kazerne: Nieuwe kazerne, voorheen van het III. Btl. van de SS-Standarte "Germania".
Eerste leergang bestond uit 4 en later uit 6 kompagnies.

Inzet

In november 1944 stelde de school een gevechtsgroep op: het SS-Regiment Braun.
Het kwam tot inzet in de Elzas in december 1944. Na verliesrijke gevechten in de Vogezen en in het bruggehoofd Colmar, trok het zich terug naar Tirol waar het ontbonden werd op 4 mei 1945.

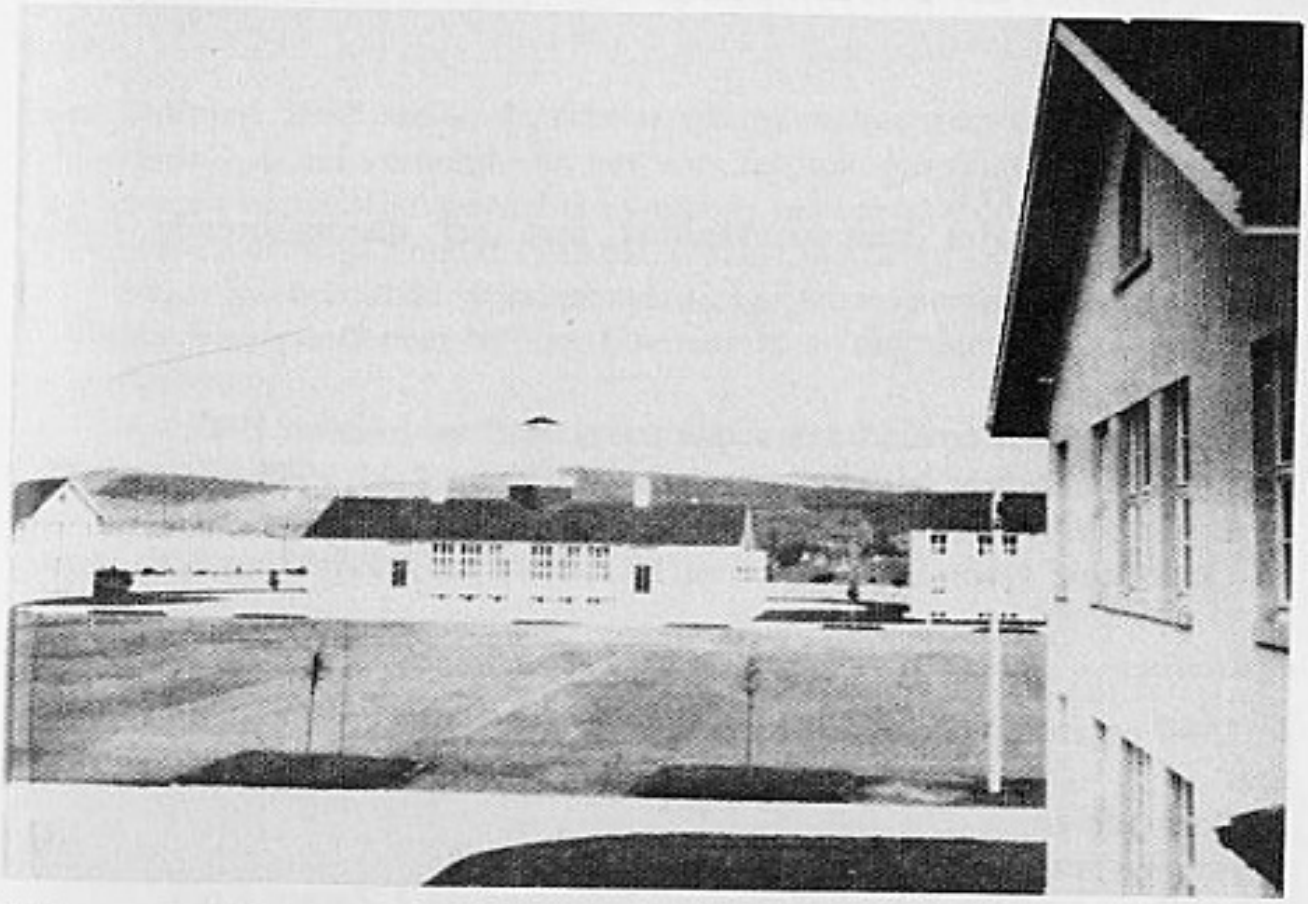

SS-kazerne Radolfzell.

SS-Stubaf. Karl Sattler.
Laatste schoolleider der Unterführerschule.

SS- UND WAFFEN-UNTERFÜHRERSCHULE LAUENBURG (Pommeren)

Opgericht

Op 1 november 1940.
Schoolgebouw: Het zenuwziekenhuis met het daarbijhorende barakkenkamp.

Bevelhebbers

SS-Sturmbannführer Karl Marx van 1.11.1940 tot midden 1942
SS-Sturmbannführer Milius van midden 1942 tot 2.11.1943
SS-Standartenführer Reifflin van 3.11.1943 tot 10.6.1944
SS-Oberführer Hans Schneider van 10.6.1944 tot 2.5.1945

Opstelling

In 1944 omvatte de school:
Staf
Stafkompagnie
Beheer en wapenmeesterij
3 bataljons met elk 4 kompagnies (3 Schutzen en 1 Zware Kp.)
Sleutelnummer 964 120

Leerlingen

Naast Rijksduitsers werden Vlamingen, Nederlanders, Esten, Letten, Litauers, Italianen en Fransen opgeleid.
Slechts één Vlaming bij de leergang van oktober 1942: Frank Goyvaerts.
Chef van de Schwere Kp.: Hstuf. Dehne.
In latere leergangen treffen wij verscheidene Vlamingen aan: Ben Eijckermans, Bert Moreels, Gust Delvo, Callens, Alfons van Vlimmeren, Goossens, Gillon, Omer Blomme, Albert Rits, Lenssen e.a.
In oktober 1944 namen ook een ruim aantal onderofficieren van de Vlaamse Wacht komend, aan de leergangen deel o.m.: Rik Verheyen, Jos Leys, Bert van der Voorde, Jan van der Voorde en Juul Loos.

Leergang van december 1943 tot mei 1944

1. Kp. Chef: Hstuf. Bayermann
Onderrichter: Uscha. Lassitz
Vlamingen: Jozef Rohan, Gillis en Marc Dumortier
Trup. Ubungsplatz Streeps
Bijnaam der school: Knochenmühleschule (knokenmolen).

Inzet

Begin februari 1945 stelde de school een gevechtsgroep op die de divisie ''Bärwalde'' in het verband van het von Tettaukorps ondersteld was.
Na zware en verliesrijke gevechten werd de gevechtsgroep bij Schievelbein omsingeld en brak op 5 maart 1945 uit. De rest van de gevechtsgroep bereikte op 15 maart Swinemünde, vandaar werd ze afgetransporteerd per spoor naar Pasewalk, van hieruit naar Nyborg (Denemarken) om hier de school opnieuw op te richten.
Op 18 april 1945 werd de school opnieuw per spoor naar Neustadt a.d. Dosse gebracht waar ze werd ingezet.
Op 2 mei 1945 gingen de resten der school in Hagenower Forst in Amerikaanse gevangenschap.

SS- UND WAFFEN-UNTERFÜHRERSCHULE POSEN-TRESKAU

Bevelhebber

Einde 1943 tot maart 1944: Standartenführer Schimmelpfennig.

Opstelling der school

3 kompagnies met elk 4 Zugen (peletons).
De meeste Vlamingen waren ondergebracht in de 1. Kp. en de 3. Kp.

3. Kompanie
Chef: Ostuf. Claus
Zugführer:
1. Zug: Ustuf. Dapon
4. Zug: Hscha. Titze
2. Zug: Oscha. Brandes
3. Zug.
Spiess: Stabscharführer Riffel.

1. Kompanie
Chef: Hstuf. Kostenbader

Vlamingen

Ongeveer 19 Vlamingen namen aan de leergang, die liep van einde 1943 tot 20 maart 1944, deel: Leon de Wit, Jef Mariman, Flor Pepermans, Willy Selders, Jos Coertjens, Jef van de Wiele, Verdonck, Van den Berghe, Engels, Richard Ruysschaert, Huygens, Biesemans, Stan Belaert, Baes, Van de Velde, Jan Delwiche, De Kee, Jef Mannaert.

Inzet

Deze school werd in juni 1944 afgetransporteerd naar het Karawankengebergte Veith a/d Sawe om de partizanen te bestrijden. Daarna werden al de Vlamingen verzet naar de divisie Langemarck.

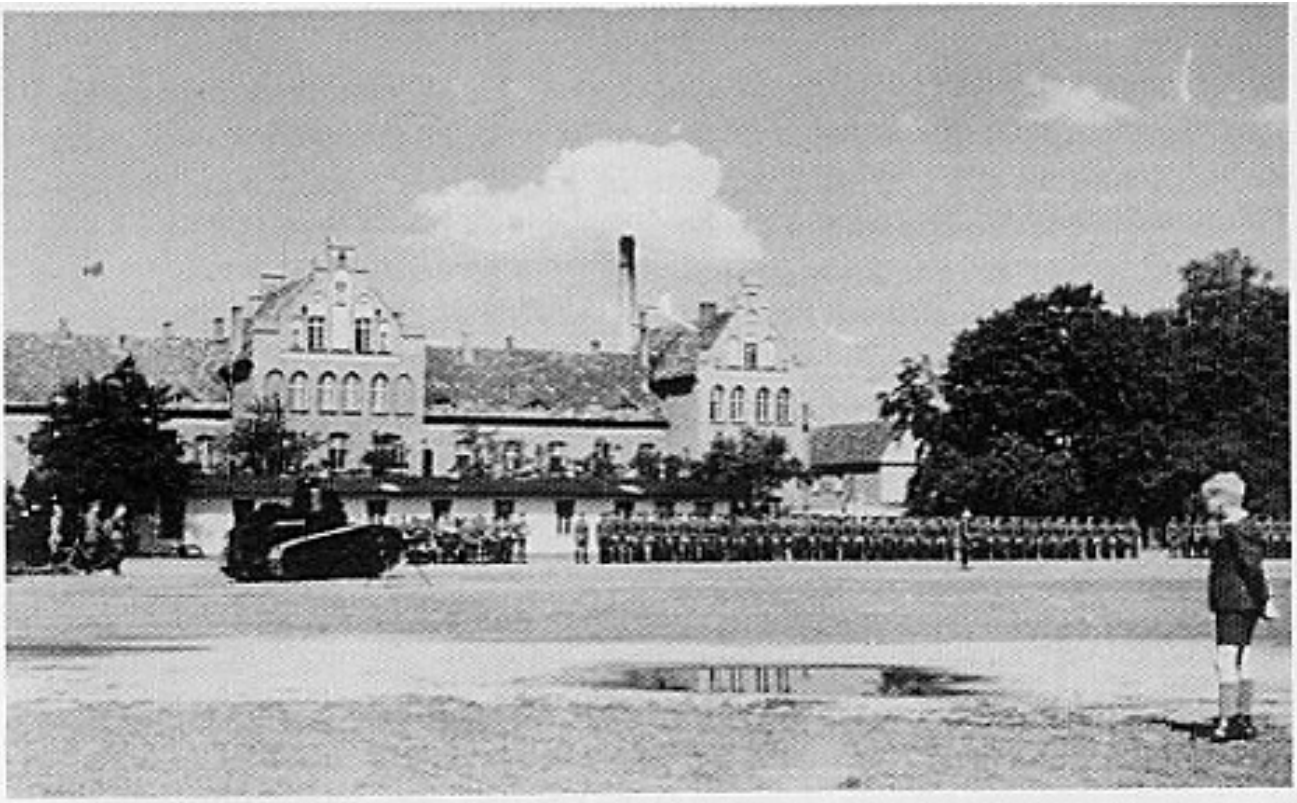

Unterführerschule Posen-Treskau.

SS- UND WAFFEN-UNTERFÜHRERSCHULE LAIBACH (Ljubljana)
SS- EN WAPEN-ONDEROFFICIERSCHOOL LAIBACH

Opgericht

In Posen-Treskau op 1 oktober 1942 en in de herfst van 1943 overgeplaatst naar Laibach.

Bevelhebbers

SS-Obersturmbannführer Schützeck van 1.10.1942 tot 5.1.1943
SS-Sturmbannführer Kempin van 5.1.1943 tot 1.5.1943
SS-Obersturmbannführer Schimmelpfennig van 1.5.1943 tot mei 1945

Opstelling

In december 1944: 12 kompagnies
In maart 1945: 20 kompagnies
Sinds januari 1945 werkte de school met 3 ''Lehrgruppen''.
Veldpostnummer: 20 485
Sleutelnummer 938 858

Inzet

In de eerste helft van april 1945 werden 16 kompagnies ingedeeld bij fronttroepen, terwijl 2 verdere kompagnies en 2 jeugdige kompagnies onder de 17 jaar met de rest van de staf in Laibach bleven tot 8 mei 1945. Gemotoriseerd marcheerde de rest van de school op 13 mei 1945 te Klagenfurt in Engelse gevangenschap.
Doordat de Tito-partizanen, vooral in het laatste oorlogsjaar, meer en meer aktief werden, was één van de hoofdtaken van de school, de Partizanenbestrijding. Als laatste opdracht moest de Loibl-pas in de Karawanken opengehouden blijven om het terugtrekken van de Duitse troepen uit dat deel van de Balkan mogelijk te maken. Kapitulatie tegenover de Tito-partizanen stond voor de SS-eenheden gelijk met een doodvonnis.

Staf Slagmulder getuigt:

> "De eerste helft van april 1944 werden wij met een vijftiental man vanuit de Ersatz Kp. Breslau afgekommandeerd naar de Unterführerschule van Laibach (Ljübljana) voor een Unterführerlehrgang, die in de eerste helft van augustus eindigde.
> De reis ging over München, Freimann kazerne, waar wij ongeveer een veertiental dagen verbleven (dienstweg). Dit was een heerlijke tijd!
> Toen wij in Laibach aankwamen werden wij ingedeeld bij de 6. Kp. Na 6 juni 1944, dag van de invatie, vertrok de Unterführerschool naar het Invatiefront.
> Germaanse vrijwilligers en Führerbewerbers bleven ter plaatse en zo kwamen wij terecht op een kasteel. Als ik mij niet vergis was dit St. Veith a/ Sawe met als kompagniechef een Ostuf. van de Polizeidivisie, die ongeveer een jaar in Holland geweest was, waardoor hij meer vertrouwd was in de omgang met Germaanse vrijwilligers en laten wij eerlijk zijn — hij had er een boontje voor."

Vlamingen

Enkele Vlamingen die aan deze leergang deelnamen: Gustaaf de Cock, Firmin Braem, Pol van de Weghe, Leonard Peeters, Jef Schroten, Frans van den Berghe, Gilbert Cornille, Jef van de Walle, Leo Hendrickx, Hendrickx (Lier), De Prijck, Guldentops, Bert van de Vijver, Huygebaert, Staf Slagmulder, Herman Verhaest.

SS-PIONIERLEHRREGIMENT PRAG

Met scholen te	Codenummer
Brunschau	962 652
Hradischko	962 654
Pikowitz	962 653

SS-PIONIER UNTERFÜHRERSCHULE PRAG-HRADISCHKO

Hier liep tegelijkertijd een Führerlehrgang.
Bevelhebber: SS-Standartenführer Klein.
Tot heden is ons slechts één Vlaming bekend die een school volgde voor genie-onderofficier: Leo van Schamelhout.
Deze leergang liep van half februari 1944 tot 17 juli 1944.

UNTERFÜHRERLEHRGANG SENNHEIM

Gevormd in juli 1944
Samengesteld: kompaniesterkte met 3 Zugen.
Bestaande uit Duitsers, Denen, Vlamingen, Nederlanders en Walen.
Vlamingen: Willy Luyten, Jan van Nunen, Willy Carpels, Jozef (Jupp) van den Bosch, Urbain Stappaerts en Jan Verschueren.
Deze leergang liep niet ten einde ingevolge de geallieerde invasie. De leergang werd ingezet bij de Kampfgruppe (gevechtsgroep) Ehlert (zie bijdrage Sennheim, blz. 251).

UNTERFÜHRERLEHRGANG DEBICA

Het was de eerste leergang voor ''Unterführeranwärter'' die ingericht werd bij het Vlaams Legioen.
Deze leergang startte op 5 mei 1943 te Sablino (Leningradfront) met uit de derde kompagnie: Jan de Vriese, Jeroom Wauters, Willy Selders, Thiery, Jos Coertjens, Frans Werrebrouck, Bert van den Abbeele, Gielis, Van Overloop, Boucque en nog een paar anderen. Ook deelnemers uit de overige kompagnies van het Legioen waren vertegenwoordigd.
Door het vertrek uit de frontzone en de overplaatsing naar de SS-Truppenübungsplatz Debica ''Heidelager'', startte de leergang opnieuw op 29 juni 1943.
De eerste leergangsleider Ustuf. Ritsau werd opgevolgd door Ustuf. Kahrl (pas teruggekomen uit een Führerlehrgang).
Einde juli werd er een examen afgenomen en op 1 augustus 1943 werden de meesten tot ''Unterführeranwärter'' bevorderd en kregen ze hun balken.
Later leidde Oscha. Takatsch een onderofficiersleergang waaraan een 20-tal frontervaren Vlamingen deelnamen; deze werden in februari 1944 tot Uscha. bevorderd.

Tot deze leergang behoorden ondermeer:

2. Gruppe-Groep

SS-Uscha. Maile Wilhelm	2.Kp. Landbouwer	S.D.G.
SS-Rttf. Roose Frans	4.Kp. Bediende	s.M.G.
SS-Strm. Van Acker Heinrich	4.Kp. Onderwijzer	s.Gr.W.
SS-Gren. Van der Berghe Remy	2.Kp. Tekenaar	Scherpschutter
SS-Gren. Wybo Jan	4.Kp. Student	s.Gr.W.
SS-Gren. De Witte Franz	4.Kop. Mekanieker	s.Gr.W.
SS-Gren. Pylyser Jan	4.Kp. Paswerker	s.M.G.
SS-Gren. Vysteryn Franz	2.Kp.	
SS-Gren. Verhaest Herman	4.Kp. Student	s.Gr.W.

Uscha. Simoens Staf, Germania. Gevallen Ssenedny 20.7.43. Drager: E.K.II. Infanterie Sturmabzeichen. Bronzen Verwundetenabzeichen. Dinaso trouwkenteken.

Unterführerlehrgang Debica. Op gevechtsdienst — 4 oktober 1943. Boven: Wybo, De Witte, Visterin. Onder: Pylijzer, Verhaest, Roose.

SS-Unterführeranwärter. SS-Sturmmann Herman Verhaest — februari 1944.

SS-Unterführeranwärter. SS-Sturmmann Frans de Witte — 21 december 1943.

UNTERFÜHRERLEHRGANG MILOWITZ

In het kader van de SS-Sturmbrigade Langemarck liepen een paar leergangen voor onderofficierkandidaten.
1 van 1.9.1943 tot 1.11.1943.
Leiding: Ustuf. Karl, Ustuf. Heyerick en Uscha. Geunes.
Het eigenaardige was wel: er waren een 5-tal mannen, waaronder Paul Theys, die reeds Uscha. waren, d.w.z. overdag bij dienst ''Schulterklappen'' weg en 's avonds weer op.

Unterführerlehrgang Milowitz van 1 september tot 1 november 1943. Gruppenführer Uscha. Bert Geunes met ondermeer Frans van Belle en Leon de Wit.

SS-SANITATSUNTERFÜHRERLEHRGANG BERLIJN

Uitstap met de school. Bezoek aan het slot Sans Souci te Berlijn. Men herkent de Vlamingen: Declercq, Van Goethem, Paul Theys.

Paul Theys:

Ik neem aan dat op 28 juli en op 30 juli 1941 niet alleen de 1.Kp. maar alle kompagnies van het toenmalig "Freiwilliger Verband Flandern", bezien werden in de optiek van de K.ST.N (bezetting in oorlogstijd).
Er gebeurden verplaatsingen naar de 4. en de 5.Kp., die dan later de S.M.G., de I.G. en de PAK Kp. werden. In hoever nog andere afkommanderingen naar leergangen plaatsvonden weet ik niet.
Op 31 juli vertrokken wij met 5 Vlamingen naar de "Sanitätslehrgang" in Oranienburg bij Berlijn. Dat waren Lode Declercq, Felix Bonkain, Van Goethem en Pauls Theys.
De leergang begon op 15 augustus 1941. In afwachting werden wij bij de 4.Kp. (een doorgangskp.) ingedeeld. Wij kregen daar ons omstreden SS-spiegels en de schouderstukken in het zwart met een blauw boordje. Er kwamen 12 Nederlanders bij ons die eveneens uit de vroegere "Nordwest-Langenhorn" gerekruteerd waren.
Betrekkelijke kennis van de Duitse taal en beperkte kennis van gekwetstenverzorging bepaalden de keuze. De kursus was enkel in de Duitse taal, de opleiders uitsluitend Duitsers. Er was een gedeeltelijke militaire en saniteitsopleiding.
De boeken H.D.V. (Heeresdienstvorschrift) waren in het gothische gedrukt. Geef toe dat dit niet zo eenvoudig was. Uscha. Rötz, H.J. Führer in Berlijn, was één van onze

opleiders. Met hem bezochten wij Berlijn. Hij was wel de geschikte man om ons Berlijn 1941 te tonen.
Ik meen mij te herinneren dat alle Vlamingen in de proeven slaagden en S.D.G. (Unterführer anwärter — saniteitsdienst) werden. Ik denk dat wij Vlamingen sympatiek overkwamen. De leergangsleider hield eraan persoonlijk van ons afscheid te nemen. In die periode waren Germaanse vrijwilligers ook niet zo talrijk.
Van Goethem bleef in het lazaret. De 4. Kp. kreeg op 17 oktober marschbevel naar Arijs.
In Arijs werden wij vanuit de staf een kompagnie toegedeeld. Ik kwam terug naar de 1.Kp., Declercq naar de 5., Felix naar de 3.Kp.

REICHSSPORTSCHULE SMETANAPARK-PRAAG

Reichssportschule Praag Smetana — herfst 1943 — 1. Germanische Sportlehrgang 7.10.43-13.10.43.

SS-REICHSSCHULE FÜR LEIBESERZIEHUNG SMETANAPARK — PRAAG

1e Germanischer Lehrgang: oktober 1943-december 1943.
Schoolleider van deze leergang SS-Sturmbannführer Kopischke.
Schoolgebouw en stadion waren nieuwgebouwd; en voorzien van het allermodernste materieel op gebied van sport en turnmaterieel; en dit voor vrijwel alle sportdisciplines. Onder het gebouw was een modern zwembad ingericht.

Als sportinstructeurs fungeerden uitsluitend Duitse leraars praktisch allen gewezen deelnemers aan olympische spelen o.a. Bunger, instructeur atletiek, kampioen kogelstoten van Duitsland, Jupp Besselmann, Europees Kampioen beroepsboksen.
Eerste en enige Vlaamse deelnemer was Cyriel Joye uit Harelbeke, toen reeds drager van het ,,Reichssportabzeichen''.
Na het suksesvol beëindigen van de leergang, werd het brevet ,,Sportwart'' uitgereikt.
Naast theoretische lessen waren de dagen voornamelijk gevuld met beoefening van alle sportdisciplines, waarbij iedereen dan nog zijn specialiteit afzonderlijk trainde.
Voor Kd. Joye was dit de bokssport, daar hij gedurende zijn opleiding te Sennheim reeds enkele opmerkelijke prestaties geleverd had, o.a. te Colmar en te Mulhausen, tegen gouwkampioen Ostermann en Saturnus.
Na het verwerven van zijn brevet ,,Sportwart'' werd Kd. Joye toegedeeld bij het stampersoneel van het opleidingscentrum Sennheim, en deed dienst als sportinstructeur bij de verschillende kompanies. Na zijn bevordering tot Uscha. op 31 januari 1944 werd hij na de inzet in de Vogezen toegedeeld bij de Langemarckpionieren en maakte de inzet aan de Oder mee met deze eenheid.

C.A. Joye

VOORWOORD

Ganz selbstverständlich und fast automatisch wurde in Anbetracht der hohen und qualitativen Auswahl dieser europäischen Freiwilligen das Zukünftige Europa hier in allen Ausmassen diskutiert und erörtert. Dieses Bild war fast so vielseitig wie die grosse Anzahl der Interpreten. Einig aber waren alle in einer Vorstellung, dass nur das Ausmass des Anteils der Freiwilligen der einzelnen Europäischen Länder in der Zukunft das Gewicht ihrer Länder oder ihrer Nation im kommenden Europa eindeutig bestimmen müssten. Ebenso eindeutig war deshalb die Auffassung und die moralische Einschätzung, dass hier, gerade in dieser Einheit, der Freiwillige gleichzeitig und sogar eindeutig eine nationale Pflicht und einse besondere nationale Leistung für sein kleineres Vaterland im grösseren Europäischen Bereich leistete.
Diese Auffassung, die natürlich eine Menge differenzierender mentaler Einschränkungen oder Vergröberungen in sich trug, hatte ihren erheblichen, erzieherischen Anteil auch auf die Mentalität und auf Grundauffassungen der Reichsdeutschen Offiziere und Mannschaften, die dadurch schneller als in anderen Einheiten aus einem kleindeutschen Niveau in eine europäische Gedankenwelt grösseren Ausmasses wuchsen. Sie erfuhren von dem flämischen oder norwegischen Kameraden historische Gesichtspunkte, sozusagen Mosaiksteine zu einem anderen und in gewissem Sinne objektiveren Bild eines Europas, das nur so führ alle gemeinsam und auch für die Reichsdeutschen akzeptabel erschien.
Und da ja nichts auf der Welt einen derartigen Wahrheitsbeweis in sich trägt, wie zum Beispiel die phrasenlose Kameradschaft der Front und der letzten menschlichen Beanspruchung, wurde hier wechselseitig in der gemeinsamen Belastbarkeit auch die gemeinsame Zukunft vorgelebt.

(Aus einem sachlichen Gespräch mit einem Mann der wegen seiner mitentscheidenden Position die wahrscheinlich letzte Instanz zu diesem Thema vertreten kann.)

G.A.

SS-KRIEGSBERICHTER
SS-OORLOGSVERSLAGEVERS

Kurt Eggers

SS-KB-Abtl.

SS-Kriegsberichter

Kurt Eggers

SS-KRIEGSBERICHTER-STANDARTE "KURT EGGERS" — KB. SS-OORLOGSVERSLAGGEVERS

Dit wapen dat niet steekt noch schiet, noch ontploft, noch atomiseert is toch niet minder gevaarlijk, vernietigend en oorlogsbeslissend, als de zogenaamde klassieke wapens en hun jongste kinderen.

De "Kriegsberichter" vormden de band tussen de vechtende troepen en het volk in de heimat.

OPSTELLING VAN DE PROPAGANDATROEPEN IN 1943

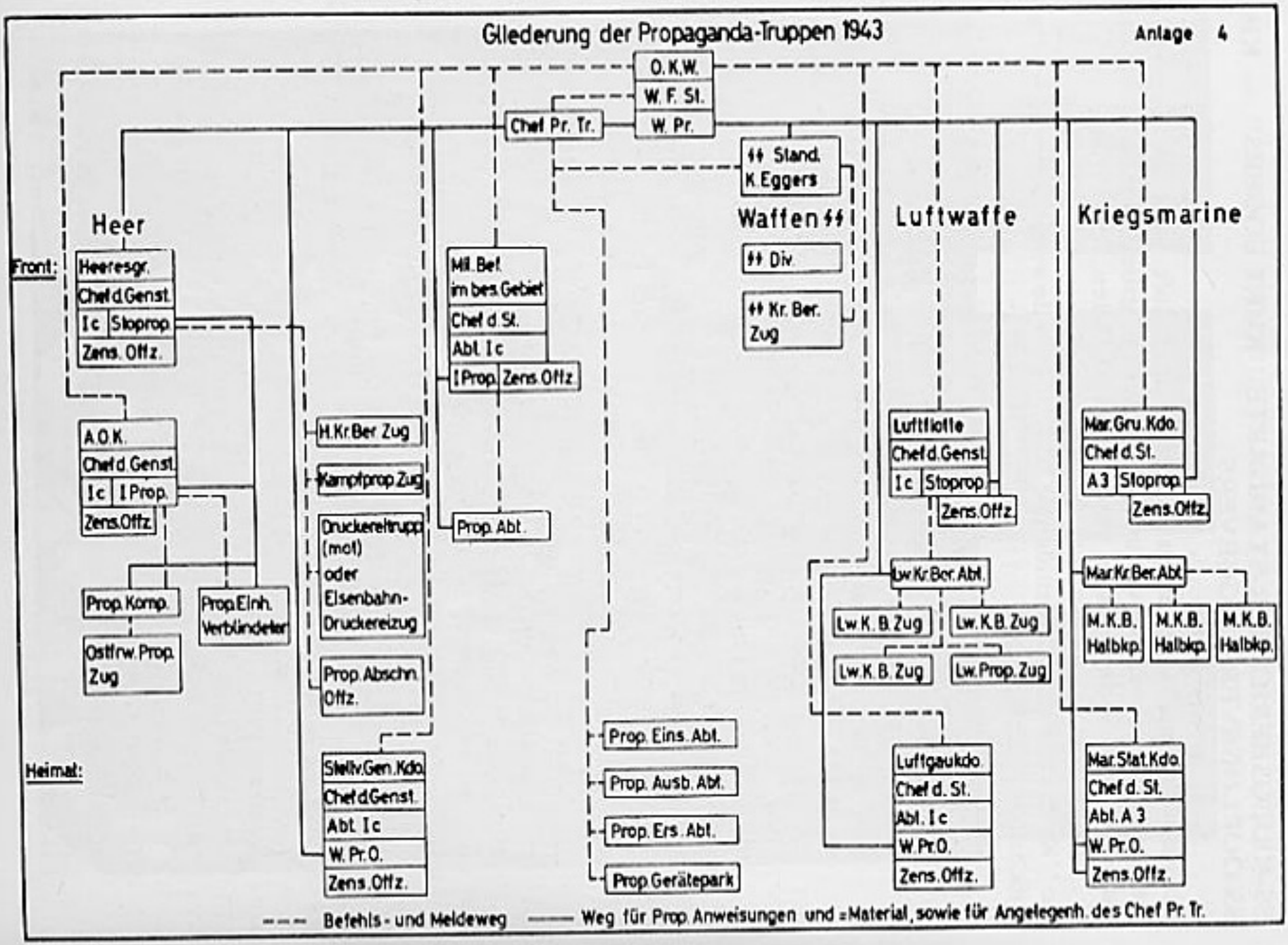

SS-STANDARTE "KURT EGGERS"

De oorlogscorrespondenten-eenheden der Waffen-SS hadden in de veldtocht in het Westen door hun woord-, beeld- en filmberichtgeving in hoofdzaak ertoe bijgedragen, dat de bijzondere inzet der eerste SS-divisies niet alleen in Duitsland maar over de hele wereld duidelijk erkend en daardoor gevreesd of geëerbiedigd werden. Het gelukte reeds vroeg door een keus van goede en dappere frontcorrespondenten en met een onconventionele efficiënte hoofdredaktie niet alleen de Europese media van vriend en vijand tot het bittere einde toe aan deze aktuele en steeds frontnabije, betrouwbare informatiebron geregeld te interesseren.
Zo beschikte deze SS-oorlogscorrespondenten-afdeling zeer vlug en gelijklopend met de Europese kontingenten bij de troepengemeenschap over uitstekende joernalisten, radio- en beeldexperten uit al deze landen die zich verhoudingsgewijze overtalrijk vrijwillig voor deze speciaaleenheden aandienden. Komende uit 15 Europese naties — daaronder Engeland en Zwitserland — vormden deze soldaten der Waffen-SS, welke benevens de grote vakkennis die ze meestal reeds bezaten en de militaire kennis die ze aan het front of bijzonder in Tölz verwierven, een uiterst hoogstaand officieren- en onderofficierenkorps. Deze eenheid werd dan in november 1943 bij Führerbevel tot een zelfstandige regimentsformatie verheven. De daarbij toegekende naam: "SS-Standarte Kurt Eggers". Ook de nieuwe eenheid was evenals vroeger verantwoordelijk voor een waarheidsgetrouwe en zelfbewuste oorlogsverslaggeving.
Ze had, zoals de troep bij dewelke zij steeds thuis was, immer zware verliezen te verduren, bijzonder onder haar dikwijls niet te vervangen specialisten. Als zich dan op de koop toe steeds grotere opgaven stelden, bijzonder in het kader van de "Psychologische Oorlogsvoering", betaalde zich nu bijzonder het feit dat zich in dit regiment reeds een buitengewoon efficiënte opeenhoping van Europees verstand tesamen gevonden en gevormd had. Deze bijzondere kracht droeg er wezenlijk toe bij kleinduitse vooringenomenheden of ideologische strakheid sneller te overwinnen, ze hielp daadwerkelijk bij het aanpakken en oplossen van verbazende speciale opdrachten op volledig nieuwe gebieden van deze zo totale oorlog.
Wanneer men van de Waffen-SS als een modern soldatenverband spreken kan, vooral wat betreft de mensen en hun mogelijkheden als soldaat, dan was dit regiment van specialisten der Waffen-SS een evenzo moderne eenheid die buitendien reeds vroeg het bewijs leverde voor methoden, mogelijkheden en gedachten van de hele Europese vrijwilligers-formatie.
De grote namen op de lange weg der Waffen-SS zoals Charkow, Demjansk, Normandië, Ardennen, maken even goed deel van de geschiedenis van dit

regiment. Symbolen en Kodenamen zoals ''Winterfabeltje, Skorpioen-Oost, Skorpioen-West, Wlassow, Zuiderster'' zijn allemaal omschrijvingen van hun bijzondere inzetten, opdrachten en suksessen.
De immer grotere verantwoordelijkheid, de steeds goede en vriendschappelijke, faire manier om als ploeg samen te hebben gewerkt met het landleger, luchtmacht en marine laat dan in de laatste hier ook verpletterende fasen van de oorlog de overname van de verantwoordelijkheid voor het ganse ressort van de ''Chef der propagandatroepen van de Duitse weermacht'' door de SS-Standarte ''Kurt Eggers'' als logisch verschijnen.

SS-STANDARTE ''KURT EGGERS''

Benaming en organisatie

1939 tot augustus 1941: SS-Kriegsberichterkompanie
augustus 1941 tot 3 november 1943: SS-Kriegsberichter-Abteilung
3 november 1943 tot mei 1945: SS-Standarte ''Kurt Eggers''

Bevelhebber

SS-Standartenführer Gunther d'Alquen van maart 1940 tot mei 1945.

Eerste inzet

Na de eindinspectie van 4 mei 1940 kwamen de eerste 3 zelfstandige ''Kriegsberichter-Züge'' tot inzet:
1. Zug: Divisie ''das Reich''
2. Zug: Divisie ''Totenkopf''
3. Zug: Divisie ''Leibstandarte A. Hitler''

Opstelling

Kriegsberichtereenheden der Waffen-SS in de herfst van 1944 ondergeschikt aan de staf der ''Zentrale Berlin''
SS-Kriegsberichter-:

Zug	Kommandostab Reichsf.-SS
Zug	4.SS-Polize-Panzer-Grenadier-Division
Zug	Estnische SS-Freiwilligen-Brigade Lettische SS-Brigade
Zug 1	1.SS-Panzer-Division ''Leibstandarte A. Hitler''

SS-Kriegsjunkerschule Klagenfurt. Afscheid van Klagenfurt 15 augustus 1945. Vlaamse D.R.K. Schwesterhelferinnen: Betty en Jabline Waets, Berta Messelis, Waalse D.R.K. Jeanine Buschouse. In het midden de Oberschwester.

SS Panzerführerschule Köningsbrück (Dresden), rechts G. Colemonts. 4.12.44.

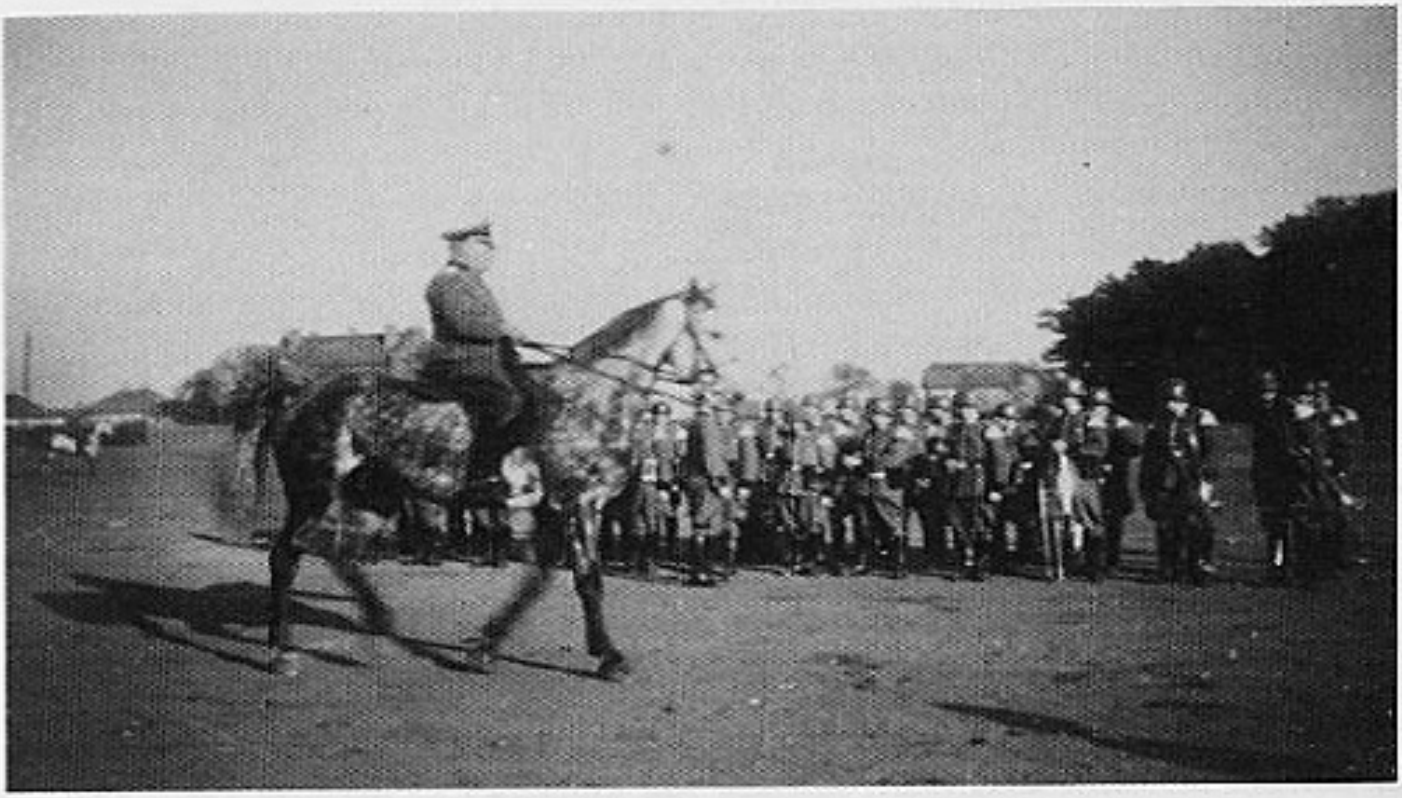

Unterführerschule Posen-Treskau. Schoolbevelhebber — Staf. Schimmelphennig.

Unterführerschule Posen-Treskau. Hscha. Titze, Ostuf. Claus, Stabscha. Riffel, Oscha. Brandes.

Unterführerschule Posen-Treskau. 3. Kp. 1 Zug; Führer — Ustuf Dapon.

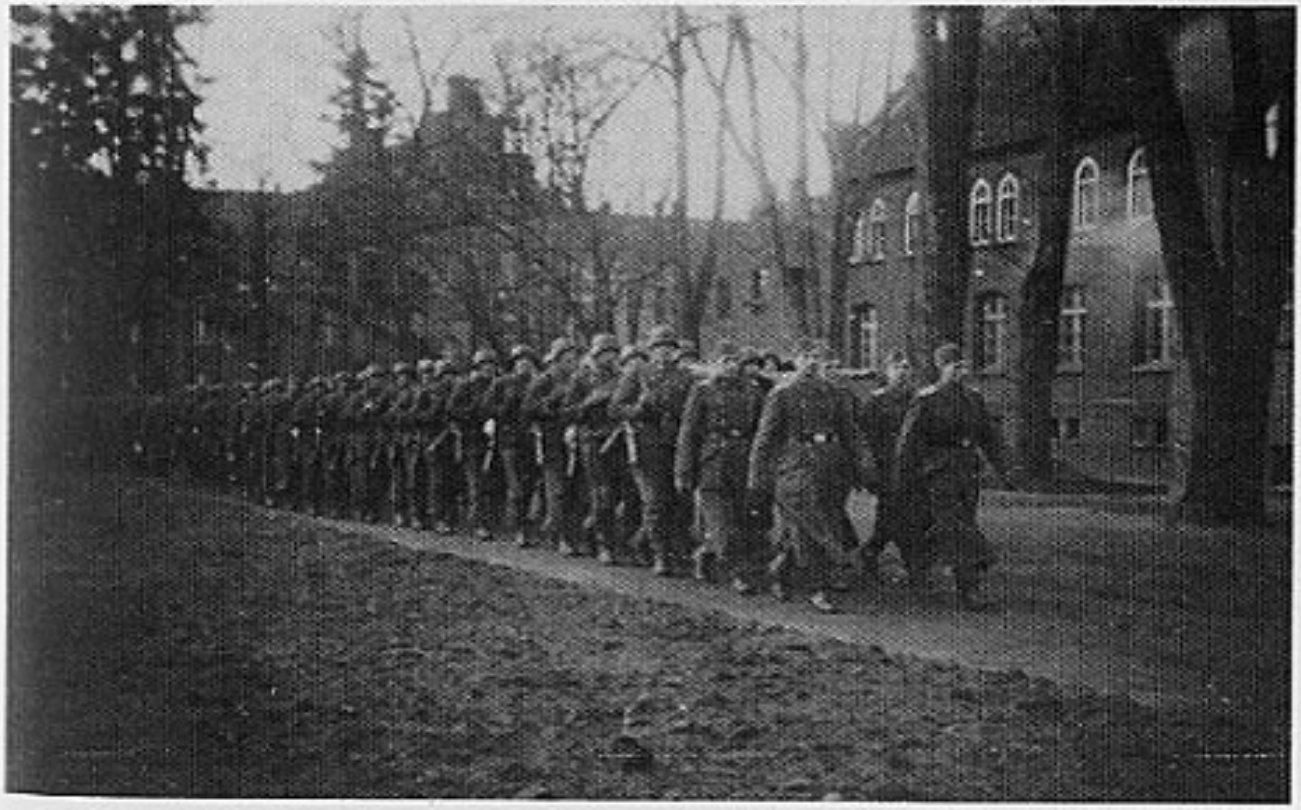

Unterführerschule Posen-Treskau. 3. Kp.

Unterführerschule Posen-Treskau. 3. Kp. 2. Zug Hauptscharführer Titze.

Unterführerschule Posen-Treskau. Kerstfeest 1943.

Unterführerschule Posen-Treskau. 1943. JOELFEEST.

Unterführerschule Posen-Treskau. Vlamingen bij bivak.

Unterführerschule Posen-Treskau. Frans Verdonck, Marcel Nicasie, Behaert.

Unterführerlehrgang Milowitz 1943. Uscha. Bert Geunes.

Unterführerlehrgang Lauenburg dec. 43/mei 44, liggend rechts Dumortier — staande 2e rechts Jozef Rohan.

Unterführerlehrgang Radiskow-Beneschau. Janssens, Vandenbossche, Ganzeman, Leenders, Grondelaers, Mestdach, Borowski, Pylizer, Raymond Max, Mariman.

K.B.-Jef Desseyn begroet C. Verschaeve te Diksmuide — Augustus 1944. Op de foto: Konrad Schellong-Bernd Schindelmayr.

De weduwe van Kurt Eggers begroet de officieren van de Standarte "Kurt Eggers".

K.B. — De wagen wordt inzetbereid gemaakt.

K.B. — Met 2 P.K. gaat het steeds.

K.B. — Intervieuws in de Stellingen voor Leningrad.

K.B. — In verlof naar Vlaanderen — Lode Bonten, Raf Van Hulse, Ernst Vierbucher, Toon Van den Eynde, Jos Henskens.

K.B. — Met verlof in Vlaanderen.

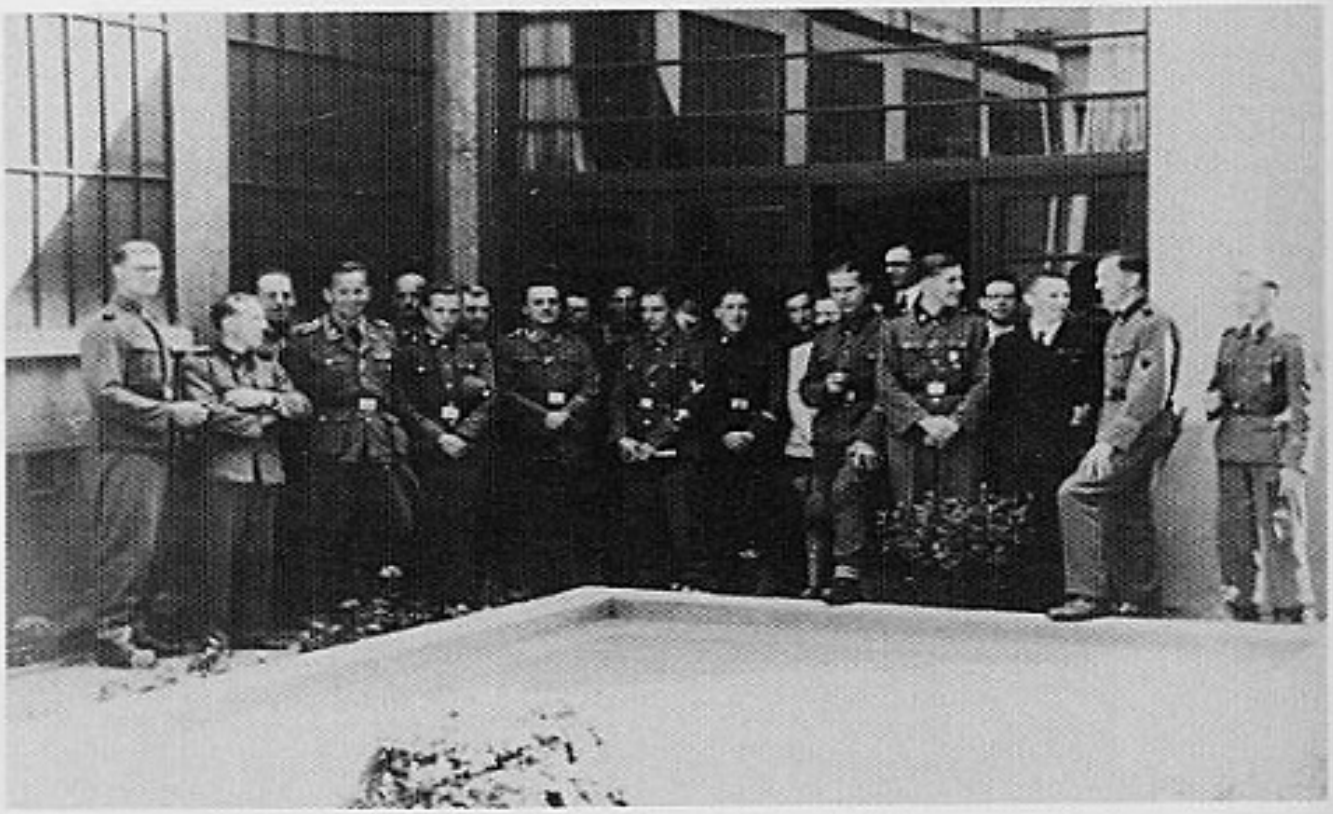

K.B. — Brussel — 14.8.1943 — Vlaamse K.B. bij Dr. Elias.

K.B. — Brussel 14.8.1943 — Aankomst der Vlaamse K.B.

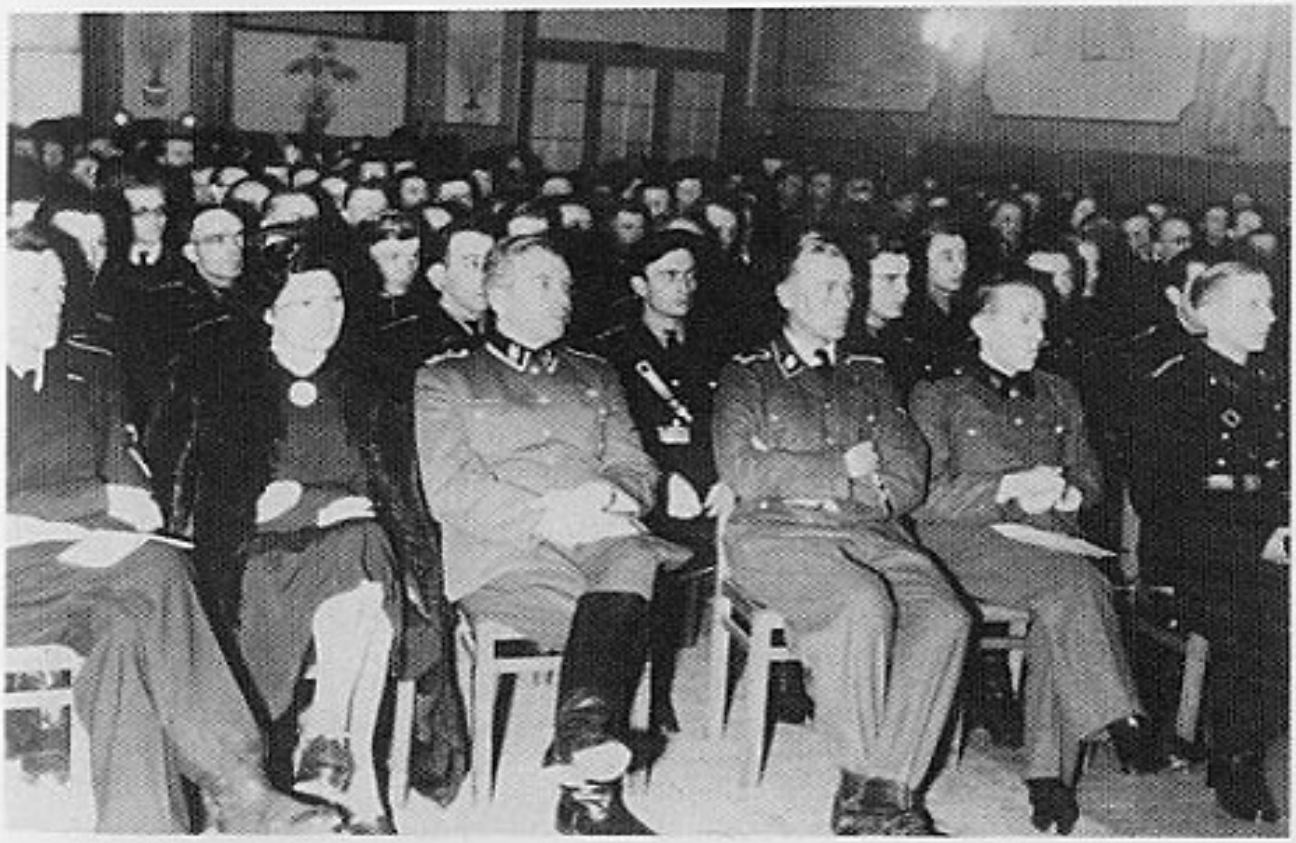

K.B. — Herdenking van de machtsoverdracht in Duitsland, ingericht door de 1ste Standaart der Germaanse SS op 1.2.1944. Links Miel Goossenaerts — 3de Ernst Vierbücher — 5de Frans Douliez.

K.B. — Wervingsconcert voor de Waffen-SS te Brugge 27.2.1944. Rechts Jef Desseyn.

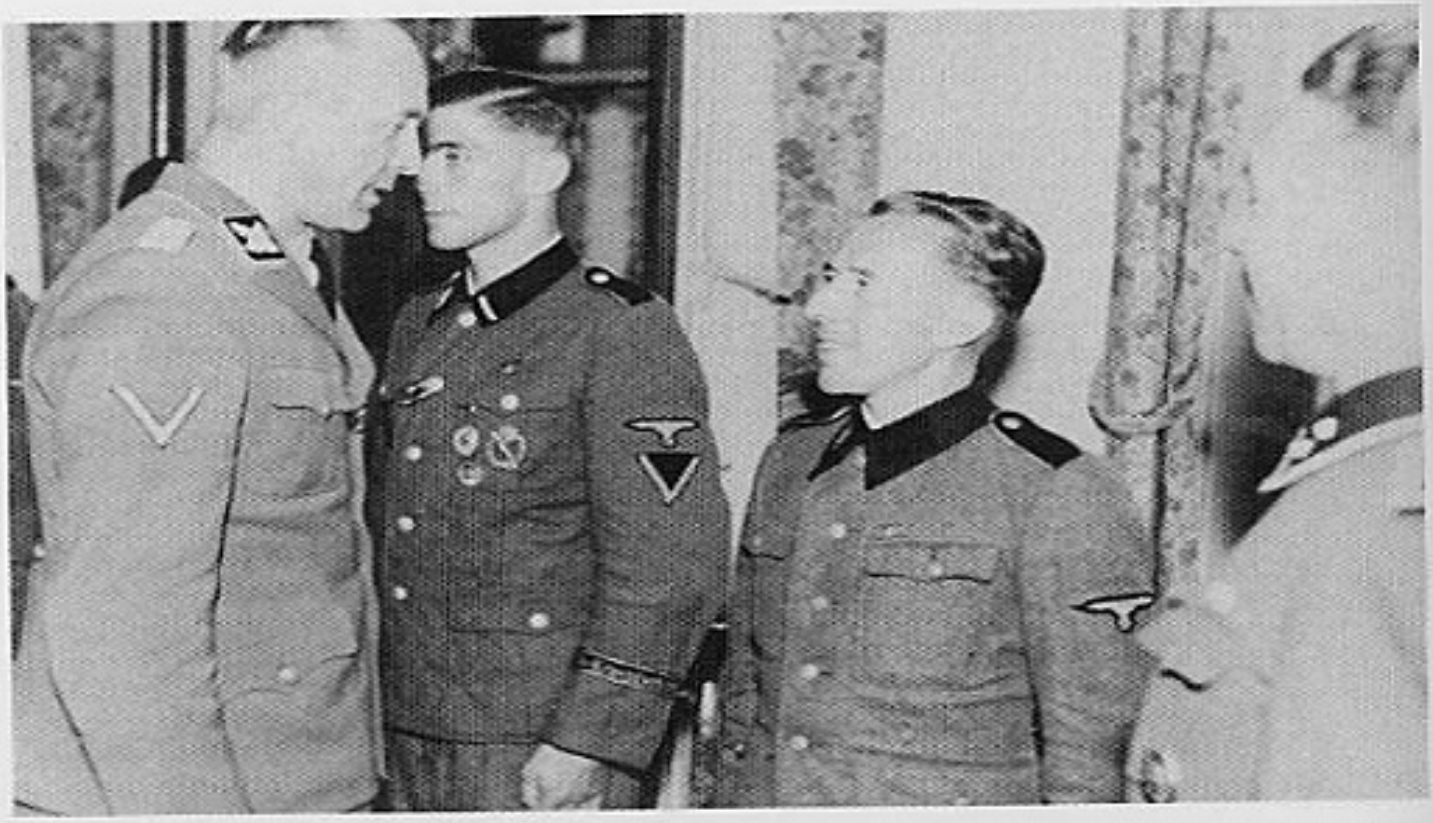

K.B. 9.8.43 — Ontvangst bij Jungclaus. Jungclaus, O. Van Ooteghem, T. Van den Eynde, E. Vierbücher.

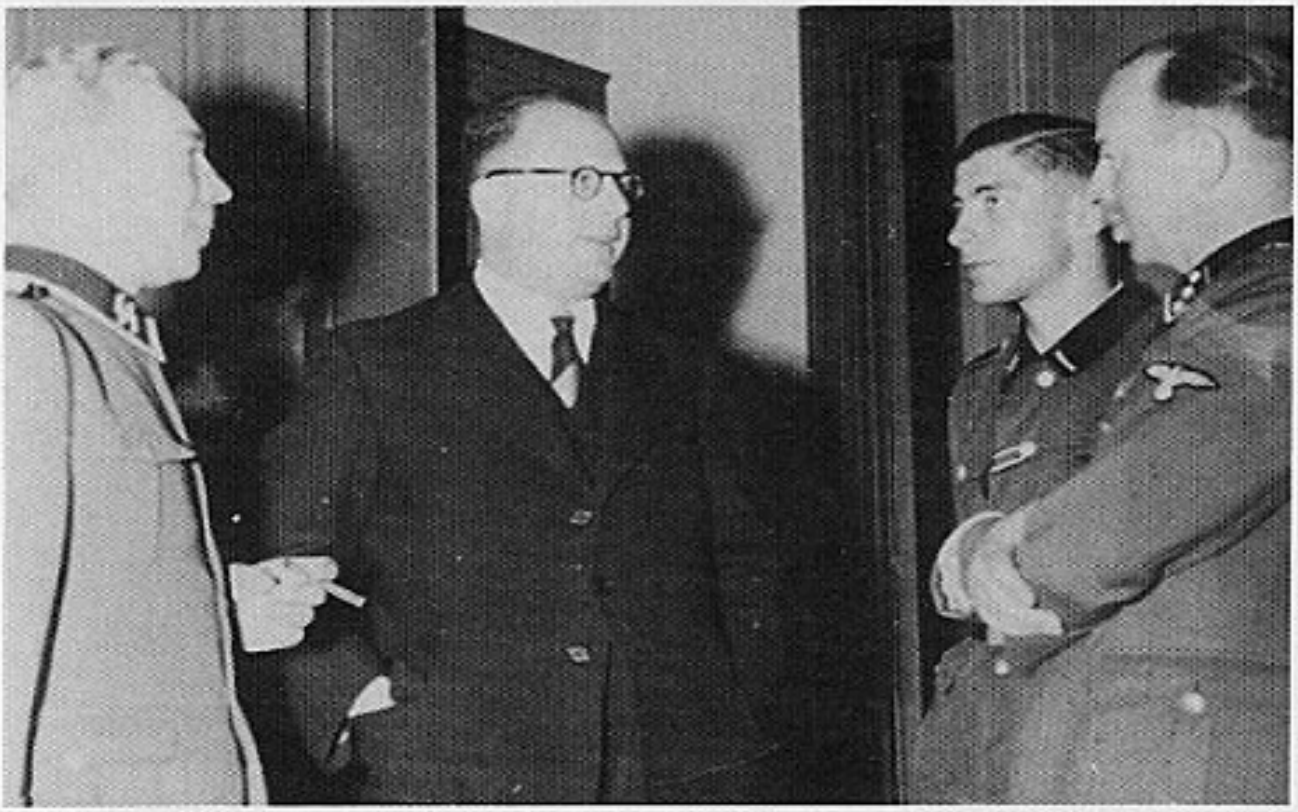

K.B. — 14.8.43 — Bij Elias. Dr. Elias, E. Vierbücher, O. Van Ooteghem.

K.B. — Erewacht — rechts O. Van Ooteghem.

K.B. — Tekenaar Frans Van Immerseel tekent voor het vertrek naar het front Oberschutze Jo Vandenplas 1941 — Vlaams Legioen te Arys.

K.B. — Frans Van Immerseel tekent Van Loy te Arys.

Zug 2	2.SS-Panzer-Division ''Das Reich''
Zug 3	3.SS-Panzer-Division ''Totenkopf''
Zug 5	5.SS-Panzer-Division ''Wiking''
Zug 6	6.SS-Panzer-Division ''Nord''
SS-Freiw.Gebirgs Kriegsberichter:	7.SS-Freiwilligen-Gebirgs-Division ''Prinz Eugen''
Zug 7	
Zug 8	8.SS-Kavallerie-Division ''Florian Geyer''
Zug 9	9.SS-Panzer-Division ''Hohenstaufen''
Zug 10	10.SS-Panzer-Division ''Frundsberg''
Zug 11	11.SS-Freiw.Panzer-Grenadier-Division ''Nordland''
Zug 12	12.SS-Panzer-Division ''Hitlerjugend''
Zug 13	13.Waffen-Gebirgs-Div. der SS ''Handschar''
Zug 105	SS-Gebirgs-Korps-Kommando V

Buiten deze ''Züge'' hingen eveneens af van de ''Zentral'' de zogenaamde Skorpion-Einheiten van
— de beide ''Heeresgruppen'' aan het Oostfront,
— de ''Heeresgruppen'' in het westen en
— de OB-zuidwest.
In de zomer van 1943 omvatte de SS-KB-Abteilung-27 veldeenheden. Aanvang 1945 beschikte de 27. SS-Frw.Gren. Division ''Langemarck'' ook over een SS-Kriegsberichter-Zug onder leiding van SS-Ustuf. Jan Buyse.

ONDERSCHEID TUSSEN DE OKW WPR. (WEHRMACHTSPROPAGANDA) EN DE SS-KRIEGSBERICHTER

Elke oorlogsverslaggever bij het Heer, Marine en Luftwaffe was een Sonderführer (militair ambtenaar met officiersrang).
Bij de SS-Kriegsberichter kon dat een Schutze zijn met bijvoorbeeld als technieker een Oberscharführer.

SAMENSTELLING VAN EEN KB-ZUG

Elke divisie der Waffen-SS had zijn KB-Zug:
Samenstelling: een officier, Ustuf. of Ostuf., een drietal filmmensen, een tekenaar, een drietal fotografen, drie radiomensen, drietal techniekers, drie tot vier penmensen.
Bureel, keuken, werkhuis.
Elke KB-Zug moest binnen zijn eenheid (divisie) werken.

Jef Desseyn getuigt:

> '''k Heb nooit, als buitenlander, de last gekend als zouden, de Duitsers mij als ''minder-kennend'' hebben behandeld. Zo werd zelfs de eerste bandopnemer in juni 1942, voor fono-opnamen aan mij toevertrouwd. Het was aan mij ook dat zij toen de zoon van de IJslandse president toevertrouwden om er een berichter en 'n soldaat van te maken.
> Eigenaardig maar ik heb toen zelfs de Duitse grote berichters niet afgunstig geweten.
> 'k Weet praktisch zeker dat ik, Vlaamse berichter, een der zéér weinigen ben, die een speciaal paspoort had, getekend van Generaal Veldmaarschalk Keitel, om overal bij gelijk welk wapen te mogen gaan snuisteren!''

Soldaat en oorlogsverslaggever.

NATIONALITEITEN

Bij de Standarte ''Kurt Eggers'' dienden oorlogscorrespondenten uit 15 Europese landen.
In Normandië viel een Zweed toen hij een zwaar verminkte Franse kameraad uit het vuur sleurde.
Bij deze eenheid diende de zoon van de wereldberoemde Noorse schrijver Knut Hamsun alsook de zoon van de IJslandse staatspresident Amerys, die op dat ogenblik lid was van het kabinet Churchill.

Berlin Zehlendorf Heimat 27, stafgebouw.

VOORGESCHIEDENIS

Na de oorlog in Polen ontstond de behoefte bij de Waffen-SS om een eigen ''Kriegsberichter'' (Oorlogsverslaggever) eenheid op te stellen. Dit zoals bij de Wehrmacht, Luftwaffe, Marine, N.S.K.K., O.T., enz...
Eind 1939 werd in de Ersatzabteilung der Leibstandarte in Berlin-Lichterfelde de eerste Kriegsberichterkompanie opgesteld. Deze kompagnie bestond vooreerst uit drie Züge (pelotons). Ze werd aldaar opgeleid door frontofficieren en een stam beroepsonderofficieren.

Een aanzienlijke uitbreiding van de Waffen-SS werd in het vooruitzicht gesteld, voor elke frontdivisie zou een K.B.-eenheid voorzien worden.
Deze eenheden zouden als zelfstandige eenheden aan de divisie toegewezen worden zonder dat ze ondersteld of ingelijfd werden. Zij bleven in ieder geval zelfstandig.
Daar nu de Waffen-SS-eenheden gemotoriseerd waren, moesten de KB-Zügen dit eveneens zijn. Zo funktioneerden zij onafhankelijk zowel voor de veldkeuken als voor ieder vervangingsstuk van hun wagens, materiaal en gereedschappen.

OPLEIDING

In de kazerne van SS-Leibstandarte Adolf Hitler in Berlijn-Lichterfelde. Aanvang 1942 in eigen gebouw, Zehlendorf (West), Heimat 27, Berlijn.
De opleiding bestond vooreerst uit een militaire scholing tot volwaardige infanteristen. Vakkundig bekwame vrijwilligers werden bij de troep uitgekozen en afgedeeld naar de KB-Schule.

EERSTE INZET

In april 1940 stuurde de kompagniecentrale uit Berlijn de eerste zelfstandige Zügen naar de frontdivisies der Waffen-SS.
Hun berichten bereikten Berlijn langs hun eigen koerierweg. Te Berlijn bewerkte men hun resultaten in een redaktie-centrale. Van hieruit werden ze verder door de ''Berichtereinheiten'' der Waffen-SS naar de bevoegde censuur en verdelingsdiensten van het OKW-WPr. gestuurd, die ze vrijgaf tot publikatie.
Om zich bij de vechtende troepen te doen gelden, moesten de KB-Züge ''den Schneid abkaufen'' (hun dapperheid tonen). Hierdoor leed men vele verliezen.
In de zomer van 1941, na de veldtocht in Frankrijk, België, Nederland en Griekenland, werd de kompagnie SS-KB uitgebreid tot een afdeling. Met de aangroei van de Waffen-SS-eenheden groeide ook het aantal KB-eenheden. Zij werden kleiner en beweeglijker.

GROEI

Uit de kleine Berlijner Centrale ontstond een groot, zeer modern funktione-

rend apparaat met uitgezochte specialisten. Een eigen Ersatzeenheid, een eigen vakredaktie, een volledig laboratorium werden door frontervarene en vakkundige krachten geleid.
Na 1940 ontstonden talrijke Europese vrijwilligers-eenheden bij de Waffen-SS. Hierdoor moesten meer en meer Europese vaklieden in de KB-afdelingen opgenomen worden. Aangehorige van 15 Europese naties dienden gelijkberechtigd als officier, onderofficier en manschappen ingeschakeld te worden.
Eind 1941 omvatte de SS-KB Abteilung een uitgesproken keure van Europese intelligentie. Voor iedere natie had de Berlijner Centrale een perslektor en een radiolektor.

OPRICHTING DER PROPAGANDA-EENHEDEN

Tot voor het begin van de Rusland-veldtocht werden door de Waffen-SS geen eigenlijke propaganda-eenheden opgesteld of ingezet. Wehrmachtsverzorging, verzorging der troepen met eigen dagbladen, Wehrmachtradio lagen uitsluitend in de handen van Wehrmachtspropaganda-eenheden.
In de zomer van 1943 had de Waffen-SS op het gebied van de eigenlijke oorlogscorrespondentie alle denkbare mogelijkheden bereikt. Organisatorisch funktioneerde het intussen ingewikkeld apparaat van 27 veldeenheden snel en werkzaam.
De niet-Duitsers bereikten reeds de helft van de totaalsterkte der Waffen-SS, zij vergroeiden gelijkberechtigd, waren in staat heel wat te presteren, absoluut betrouwbaar en werkelijk organisatorisch ingericht.

OPRICHTING VAN DE SS-STANDARTE "KURT EGGERS"

In november 1943 werd op Führersbevel de Abteilung tot een zelfstandig regiment met de naam SS-Standarte "Kurt Eggers" KE uitgebreid.
De kommandocentrale en de Ersatzeenheid bleven in Berlijn. Berichtereenheden werden in de overeenkomende frontgebieden kompagnieverbanden.

PSYCHOLOGISCHE OORLOGSVOERING

De oorlog met de Russen leerde, door de ondervinding van de Wehrmachtspropaganda-eenheden, dat de resultaten niet uitbleven voor zulke oorlogsvoering. Het werpen van overloperbriefjes, de oproepen in het Rus-

sisch vanuit de voorste frontlijn, het afvuren van obussen met als inhoud duizenden propagandapamfletten enz... verplichtte de Waffen-SS tot dezelfde methode over te gaan.
In 1943 werd dan intens gewerkt aan het opleiden en opstellen van deze eenheden. Tot de manschappen van deze speciale eenheden behoorden Duitsers die het Russisch min of meer machtig waren. Deze werden op hun beurt bijgestaan door anti-bolsjewistische Russen. Men kan aannemen, dat bij deze speciale groepen geen Vlamingen waren.

Bereikte resultaten in de Ruslandoorlog

''Wintermärchen''
In de winter van 1943 werd in de omgeving van de Oranienbaumer Kessel een speciale eenheid van de Standarte KE opgesteld. Dit was een eerste poging.
Samen met de hulp van de OKW-WPr. werden alle mogelijke methoden van vijandelijke propaganda aangewend. Het verhoor van 8000 overlopers sterkte hun opzet en dit was dan ook de start van de speciale eenheden (propaganda-eenheden) van de Standarte Kurt Eggers.

''Südstern''
Aangewend voor de pschylogische ondermijning der aanvallende troepen in Italië, in het kader van een Brits leger (Poolse divisies). Na dit geslaagd experiment werd aan de Standarte KE de verantwoordelijkheid voor de psychologische oorlogsvoering in heel het gebied van een Heeresgruppe aangeboden.

''Skorpion''
Doorgevoerd in het kader van de Heeresgruppe Ukranie-Zuid (Veldmaarschalk Model).
In mei 1944 ontwikkelde deze aktie zich in een groot opgezet plan. De Standarte KE stelde haar kommandant, 30 officieren en 500 manschappen ter beschikking; Generaal von Wedel 60 officieren en 800 manschappen van het landleger, de luchtmacht een groot aantal stukas en transportvliegtuigen, in totaal een groot gebruik van materieel en krachten waarvan voorheen nog geen sprake was. Het aantal overlopers van het Rode Leger steeg van 600 tot 4.500 man per maand.
De oorlogsverslaggeving verloor haar waarde bij de Standarte KE en werd meer en meer teruggedrongen als nevenopgave. Het propagandaverschijnsel aan de fronten, en dit in ruime samenwerking met de OKW-WPr., domineerde.

BERCHTESGADEN 2 MEI 1945

Een samensmelten van de W.Pr. met de centrale van de SS-Standarte Kurt Eggers, nodig voor de kamppropaganda, op 2 mei 1945 leidde ertoe dat de SS-Standarteführer Gunther d'Alquen tot bevelhebber benoemd werd van al de propagandatroepen van het Duitse leger.
Voorheen was Generaal Majoor Hasso von Wedel bevelhebber van de ''Propagandatruppe''.
Deze propagandatroepen omhelsden de drie Wehrmachtsdelen (Heer, Luftwaffe en Kriegsmarine) en de SS-Standarte ''Kurt Eggers''.
In de eerste maanden van 1945 greep een bijzondere ontwikkeling plaats, terwijl de afbouw van de Heeres-Prop. Eenheden als gevolg van de benarde oorlogstoestand, een merkelijk feit werd, versterkten zich de SS-Propaganda-eenheden en stelden we vast dat deze laatste een overwegende meerderheid kregen, zodanig dat ze diensten verleenden aan Heeresgroepen. Dat bracht het verder voordeel met zich, dat de gezagssfeer van Dr. Goebbels, als propagandaminister, aan waarde verloor bij de Wehrmacht daar hij niet optornen kon tegen de macht van de SS.

EINDE VAN DE SS-STANDARTE ''KURT EGGERS''

Bij de gevechten om Berlijn in april 1945, vormde de staf van de ''Zentrale Berlin'' en de 3 kompagnies van de Ersatz-Abteilung een gevechtsgroep, die tot inzet kwam aan het Oderfront. De rest van de staf van de Standarte en de chefs van de propagandatroepen kapituleerden, op 15 mei 1945, in de zogenaamde ''Alpenfestung'', tegenover de Britse strijdkrachten.

TIJDSCHRIFTEN

Uitgegeven door de ''Berichterstaffeln-Propagandatruppen''
— Die Wehrmacht
— Der Adler
— Signal
— Unser Heer
— Front und Heimat
Plus tientallen plaatselijke frontblaadjes.

Uitgaven van de SS-Standarte ''Kurt Eggers''
— Das Schwarze Korps: reeds uitgegeven sinds 1936 lang vooraleer er sprake was van SS-Kriegsberichter
— SS-Leitheft: oorlogsuitgave
— KBK — Kleiner Berichter Kurier SS: 1e heft verscheen op 1 november 1941, laatste heft op 1 oktober 1944

BERICHTEN VAN VLAAMSE SS-KRIEGSBERICHTER

Deze verschenen tijdens de oorlog in alle bladen, die verschenen tijdens deze periode in de bezette gebieden.
Vóór september 1944:
— Volk en Staat
— De SS-Man
— Balwing
— De Nationaal-Socialist
— De Jonge National-Socialist
— Het Algemeen Nieuws
— Het Laatste Nieuws
— De Dag — Vooruit
en vele andere.
Na september 1944:
— Vlaanderen vrij
— De Vlaamse Post
— De Geuzen
— Balwing.

WAT BLEEF

De heden opnieuw bekende ''Kriegswochenschau'' om haar historische en objectieve waarde.
Het voor de eeuwen bewaarde lied ''Lili Marleen'' begin en einde van de radio-uitzendingen van Radio Belgrado.
Honderden frontberichten en frontgedichten.
Honderden fronttekeningen, frontschilderijen, frontbeelden en frontfoto's, nu nog hoog gewaardeerd en bewonderd om hun kunstvolle inhoud en uitbeelding.

15. Januar 1943
Betr. 8. und 9. Zug (Legioenen) der SS-Kriegsberichter-Abt.

KFSS-A
52/43 geh. fr

SS-Führungshauptamt
Kdo.Amt d.Waffen-SS
Org.Tgb.Nr.II/299/43 geh.

Berlin-Wilmersdorf, den 15. Jan. 1943
Kaiserallee 188

Geheim 1

Betr.: 8. und 9. Zug (Legionen) der SS-Kriegsberichter-Abteilung

Bezug: SS-FHA,Org.Tgb.Nr.3471/41 geh. vom 22.8.41

Verteiler: Sonderverteiler

Mit Bezugsverfügung wurde die Aufstellung eines 8. und 9. Kriegsberichter-Zuges befohlen.

Diese beiden Züge waren zum Einsatz bei den Legionen vorgesehen. Da aber die bei der SS-Kriegsberichter-Abteilung ausgebildeten Legionsangehörigen nach abgeschlossener Ausbildung in Trupps bei den einzelnen Legionen zum Einsatz gekommen sind, ist die Aufstellung des 8. und 9. Zuges für die Legionen nicht durchgeführt worden.

gez. Jüttner

SS-Gruppenführer und
Generalleutnant der Waffen-SS

P.d.R.

SS-Obersturmbannführer

KBK Kleiner Berichter Kurier

Heft 1, November 1941

Meine lieben Kameraden!

Wir, die wir nun in harten Monaten der Heimat ein Bild von der Front gaben, die wir Bericht erstatten konnten vom Krieg der vordersten Linie, haben immer wieder jeden Bericht über uns selbst als überflüssig und unzweckmäßig empfunden. Wir haben uns bemüht, Soldaten, gute Soldaten in unseren tapferen Divisionen zu sein, nichts mehr aber auch niemals weniger. Die harten Verluste, der Soldatentod bester Berichter aller Sparten unserer Kompanie ist Beweis für den Einsatz der ᛋᛋ-Kriegsberichter. Uns bleibt die Pflicht, ihrem Vorbild zu jeder Stunde treu zu sein und die selbstverständliche Sorge, ihren Frauen und Kindern zur Seite zu stehen.

Und wenn wir nun mit diesen Blättern — ganz unter uns — jetzt doch über uns selbst berichten wollen, so deshalb, weil unsere Kompanie, im Einsatz weit über ihre alten Grenzen hinausgewachsen, niemals aufhören soll, die gute alte Familie der Kriegsberichter der Waffen-ᛋᛋ zu bleiben.

Um diesen Familiengeist vom Eismeer bis zum Asowschen Meer wachzuhalten, und wer mag wissen, wo uns die Zukunft noch hinstellen wird, habe ich den Ersatzzug in Berlin beauftragt, nunmehr allmonatlich diese Blätter an unsere Feldzüge und unsere verwundeten Kameraden herausgehen zu lassen. Sie entsprechen keiner Vorschrift, sie werden das Gesicht erhalten, das ihnen das Bedürfnis nach einer solchen Brücke über die vielen tausend Kilometer, die wir meist auseinander sind, geben wird.

Ich denke an die langen Abende, erfüllt mit tausend Fragen nach diesem und jenem Kameraden bei unseren anderen Divisionen, wenn ich in den letzten Monaten bei unseren Zügen war; diese Blätter sollen in Zukunft Antwort und Auskunft geben über so mancherlei, das keinen Platz findet im dienstlichen Schriftverkehr.

* * Was daraus wird, liegt wie immer an uns selbst. Ich hoffe, daß dieser „Kurier" sich durchsetzt. Nur so kann er sich nachträglich den Wert dieses für uns vielsagenden Titels erwerben.

Ich wünsche darum der Arbeit des Ersatz-Zuges für uns Alle und dem „Kurier" gute Fahrt!

Gunter d'Alquen.

H-Sturmbannführer und Kommandeur

SS-LEITHEFT-KRIEGSAUSGABE

Verantwoordelijke uitgever: Der Reichsführer SS, SS-Hauptamt-Schulungsamt, Berlin SW 68, Hedemannstrasse 24.
Halfmaandelijks tijdschrift.

Folge 7a

SS Leitheft = Kriegsausgabe

5. Jahrgang des Leitheftes

„Wenn sie dann schließlich sagen, daß es jetzt ihr Kriegsziel sei, endlich dem Krieg ein Ende zu bereiten – dann hätten sie ja gar keinen Krieg anzufangen brauchen. Denn der Krieg ist nur deshalb da, weil England ihn gewollt hat. Wir sind überzeugt, daß es so lange Kriege geben wird, als die Güter der Welt nicht gerecht verteilt sind und man nicht freiwillig und gerecht diese Güterverteilung vornimmt.

Adolf Hitler
8. November 1939

SS-Leitheft

Jahrgang 7 · Folge 1b

DAS SCHWARZE KORPS

Orgaan van de SS-Kriegsberichter en de propaganda van de SS.
Stichter en hoofdredakteur: Standartenführer Gunther D'Alquen
Oplage in de oorlog: 750.000 exemplaren.

Preis 15 Pf.

Berlin, 15. Oktober 1936

Das Schwarze Korps

ZEITUNG DER SCHUTZSTAFFELN DER NSDAP

Organ der Reichsführung SS

Römische Volksfront?

Dementi!

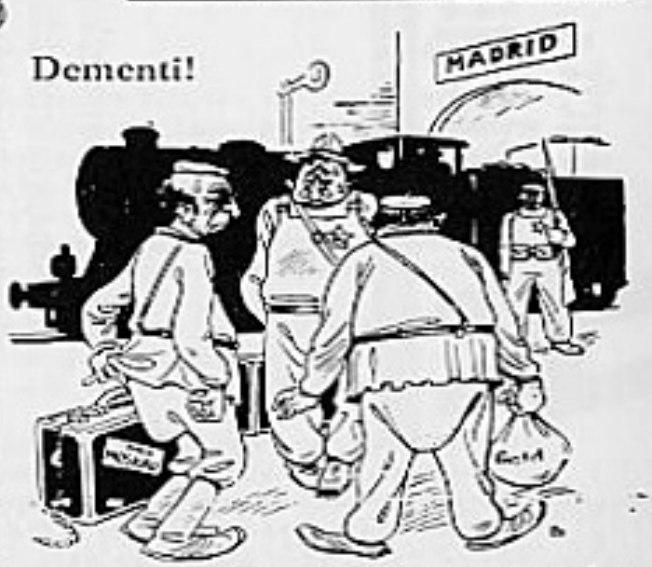

Die Meldung, daß einzelne Mitglieder der Madrider Regierung bereits „die Schnauze voll" hätten, ist unwahr!

General Moscardo, der als Kommandeur der Infanterieschule im Alcazar zu Toledo die heldenmütigen Verteidiger kommandierte, liest vor dem Alcazar in Toledo den Aufsatz „Alcazar" im „Schwarzen Korps"

Zo stierf Kurt Eggers in 1942

"We waren een tijdje op rust gegaan. Hij had even verlof bekomen. Na zijn verlof kwam Isjum en als pantserketens ratelden steeg hij met ons in de pantser.
Ten westen van Charkow, bij Klenowoje, stormde de onhoudbare "Germania" ten aanval. Vooraan Juchem, een onverzoenlijke strijder als Eggers, een soldaat net als hij. Eggers was blij dat hij hem steunen kon. Dan zagen we Eggers en zijn trouwe kameraad Karel Schulzki naar voor rijden. De hoogte 308 dook uit de morgennevel op.
"De dans begint aan de rechterzijde," zei Eggers. Zijn blik fonkelde hard en zijn stem beefde niet. Hij lachte hel en opgeruimd, zijn lach klonk als een helle klok en glansde als het klaarste glas.
Dan reed hij voor. De zon was er al. Ze brandde over Klenowoje. Hij reed snel want hij kon niet wachten. In zijn bloed brandde een razende onrust. Stilhouden was een lichamelijke kwelling. Hij wou vooruit. Hij kon niet verdragen dat kleinigheden hem met hun vangarmen terughielden. Dan stierf hij. Een anti-tankgranaat doorboorde zijn pantser en doofde zijn stralende en bloeiende leven uit. Ook deze dag was voor "Wiking" een der hardste. Maar de daden van deze dag zijn eensdaags als sagen te eren. In zijn polsen klopte het schuimende leven. Hij stierf in het hoogste van de strijd en blies zijn leven langs de bloedrode lippen uit.
De Wikingers brachten hem naar het schoonste aller graven: HET GRAF VAN DE GEWIJDE AARDE, VAN DE ERE.
Hij was een roeper, een verkondiger, een dichter, een strijder, een soldaat. Zijn naam laait als een fakkel in de duisternis: het zwarte korps vooraan!

SS-Oorlogsverslaggever
Dr. Kristian Zarp (Denemarken).

Rechts Ustuf. Kurt Eggers in gesprek met een Russische pope.

Freiwilligen-Legion Flandern

Söhne und Erben eines größeren Reiches waren sie alle, ehe Verfall und Auflösung der mittelalterlichen Ordnung sie in eigenen Staatsgründungen trennte von ihrer Herzmitte, gleiches Blut anderen, fremden Befehlen unterwarf, nicht selten auch solchen, die zu Widerstand und Gegensatz gegen das Reich, ihrer aller Heimat, aufriefen. Aber ungebrochen blieb die Sehnsucht wach, den nie entschwindenden Traum vom Reich ins Leben zu zwingen und sich selbst in seine Verpflichtungen zu stellen. Väter und Mütter vieler Generationen haben diese Sehnsucht weitergegeben, und mochten sie in glücklicheren Zeiten ihrem Wunsch nicht immer so heiß und lebenerfüllend in Lied und Wort und Tat Ausdruck geben, so war doch in den Zeiten des Unglücks um so stärker alles Denken und Handeln auf die Wirklichkeit des Reiches gerichtet, das ja in ihrem Blut weitergelebt hatte.

Einem Geschlecht war es vergönnt, nicht nur zu träumen, sondern in diese Wirklichkeit zu gehen, unter Waffen, unter Gesetzen, die das neu aufsteigende Reich seinen Söhnen gab und die sie nun, aus eigener Wahl und eigenem Willen, ergreifen wie ein kostbares Geschenk. Flanderns beste Jugend kämpft in der H-Freiwilligen-[illegible] aber auch selber schon Ver-

Die Kameraden die Gräber sind zur Abwehr der Bolschewisten gerüstet

Das Kampfblatt der SS in Flandern ist eingetroffen
Aufnahmen: SS-Kriegsberichter von Immersel

möchtnisse begründend, damit alte Trennungen und Zwiespältigkeiten niemals wieder von der Herzmitte aller germanischen Völker hinwegführen.

Der Kamerad wacht

Postenablösung im Graben

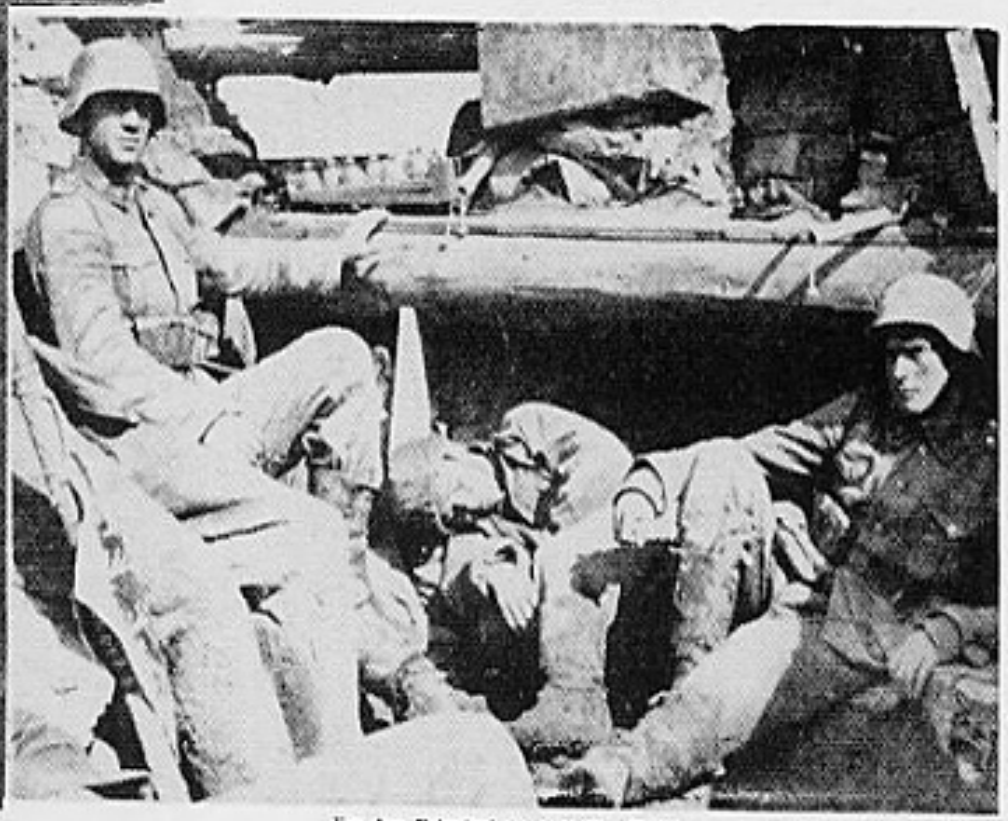

Vor dem Unterstand im vordersten Graben

STERKTEMELDINGEN VAN DE EENHEID ''KURT EGGERS''

Op 31 december 1942

Eenheid	Officieren	Onder-officieren Manschappen	Totaal
S-Kriegsberichter Abteilung	14	320	334

Op 31 december 1943

SS-Standarte ''Kurt Eggers''	27	137	828	992

Op 30 juni 1944

SS-Standarte ''Kurt Eggers''	63	420	697	1.180

Tot 1.2.1944

Troependeel	Gevallen Vermist	Gekwetst	Krijgsgevangen
Heer	322	299	14
Luftwaffe	171	70	15
Marine	28	5	5
Waffen-SS	56	110	—
	577	484	34

Tot 31.1.1945 verhoogden deze getallen

Heer	409	428	199
Luftwaffe	176	70	15
Marine	28	5	45
Waffen-SS	109	112	28
	722	615	287

Vlaanderenreis — augustus 1943. Kameraadschapsavond in de kantine van de DeVlag te Brussel. V.l.n.r. Van den Heuvel Erik, onbekend, Le Roy Pol, Bonten Lode, Van Hulse Raf, Usé Hilde, Miel Goosenaerts, Buys Jeanne, Usé Paul, Henskens Jos, Haesaerts Lode, Vaes Renaat.

ZEHLENDORF-KAZERNE EN CENTRALE VAN DE SS-KRIEGSBERICHTER

Leider: SS-Standarteführer Gunther d'Alquen
Chef E. Zug: Ustuf. Berndt, Ustuf. Schlapak, Ersatzeinheit
Spiess: SS-Oscha. Engel
Opleider: SS-Hscha. Otto, SS-Uscha. Holder
Chef U.Zug: SS-Ustuf. Michalke, Unterführerlehrgang
Allen kregen aldaar een infanterie scholing.

In het midden Gunter d'Alquen.

AARD OORLOGSVERSLAGGEVERS — KRIEGSBERICHTER — KB — VAKGROEPEN

Wortberichter: reporter schrijvende pers
Bildberichter: fotoreporter
Zeichner-Kriegsmaler: tekenaar
Aktiv-Propaganda: propaganda
Filmberichter: filmverslaggever
Rundfunkberichter: radioreporter
Stenographen und Fernschreiber: stenografen en telegrafisten
Drückereifachpersonal: drukkerijvakpersoneel

EERSTE VLAAMSE ''KRIEGSBERICHTER''

Aanvankelijk in 1941 ondertekenden deze oorlogsverslaggevers al hun werk met SS-P.K.-Propaganda Kompanie. Dit reeds voordat de eigenlijke propaganda-eenheden bij de Waffen-SS opgericht werden. Dit komt omdat ze dezelfde terminologie gebruikten als de Wehrmacht, PK-Berichter. Later ondertekenden ze met SS-Kriegsberichter.
De eerste (Vlaamse) Kriegsberichter zou Dries Jaxen geweest zijn, opgevolgd door Jef Desseyn, René Lagrou en Frans van Immerseel.
In 1942 werden alle SS-Kriegsberichter afzonderlijk ingezet in een SS-Divisie. Zo kwamen Jef Desseyn en Renaat Bauweraerts in de SS-Polizei Division terecht en wel in de frontsector Leningrad.

WORTBERICHTER — VLAMINGEN BIJ DE SCHRIJVENDE PERS

Jaxen Dries, Rttf. Usé Paul, Platteau Leander, Badts Lode, Uscha. Desseyn Berten, Vanderwerft Leo, Van Tilborg Max, Uscha. Goossenaerts Emiel, Strm. Henskens Jos, Uscha. Callewaert Albert, Strm. Van Ooteghem Oswald, De Bie Willem, Uscha. Lacroix André, Van den Eynden Antoon, Van de Voorde Fr., Strm. D'Haese Jan, Wuyts Frans, Crispijn, Persin P., Panis, Strm. Clicteur Robert, Verwerft Lode, Oscha. De Smet Richard, Van der Eecken, Cocquyt, U.A. Lindekens Hugo, Oscha. Van der Heyden Corneel, Strm. Galle August, Uscha. Cleybergh Jozef, Rttf. Buyse Jan, Scholtz Jan e.a.

Verzettingen:

Uscha. Goossenaerts Emiel naar de ''Aussenstelle der Standarte'' Brussel.

FUNKBERICHTER — VLAMINGEN BIJ DE RADIO

Oscha. Desseyn Jef, Bonten Lode, Mertens Paul, Oscha. Van Hulse Raf, De Booy Harry, Volbaert Sylvain, Strm. Douliez Paul (Leider van de Vlaamse redaktie aan zender Brussel), Van Dorp Jan, Haessaerts Ludwig, Uscha. Sassen Willem, D'Haese Jan, Oscha. Naudts Laurent, Van Heusden Karel, U.A. Bauweraerts Renaat e.a.

Verzettingen:

Oscha. Desseyn Jef, afgekommandeerd naar de SS-Dienststelle des SS-Gruppenführers Jungclaus en naar de Zender Brussel.

Leiding van de ''Rundfunkberichter'' in Berlijn: SS-Ostuf. Buchholz.

RUNDFUNKTECHNIKER — RADIOTECHNIEKER

Quatacker Jan, Strm. Vergauwen Franz e.a.

BILDBERICHTER — VLAMINGEN ALS FOTOREPORTER

Rttf. Buys Jan, Van der Eecken Herman, Oscha. Moudry Georg, De Wolf Oscar, Uscha. Wijters Juul, Kessels Rik e.a.

FILMBERICHTER — VLAMINGEN ALS FILMREPORTER

Strm. De Vries Wouter, Strm. Vaes Renaat e.a.

ZEICHNER — TEKENAAR

Strm. Van Immerseel Frans, Marien René, Vergauwen Frans e.a.

VLAMINGEN BIJ DE TECHNISCHE DIENST

Kraftfahrer (chauffeur): Strm. Proost Jan, Holemans Viktor, Depre Jakob.

VLAAMSE KRIEGSBERICHTERS:

waarvan wij hun speciale taak niet kennen:
Bekkers Jef, Maas Emiel, Van de Ven Rik, Aertgeerts Robert, Rttf. Mattijs Dries, Bequart Johan, Uscha. Wilkens Paul, Devriendt Oswald, De Wolf Frans, Druez Frans, Uscha. Dreesen Walter, Uscha. Engel Hugo, Uscha. Van Hoof Henri, Strm. Becker Jan, Geerts Geert, Grimminger Louis, Uscha. Denijs Klaas.

VLAMINGEN BIJ DE TECHNISCHE DIENST TE ZEHLENDORF

Steurs Frans, Platteau Leander, Wuyts Frans.

K.B. DIENSTSTELLE BRUSSEL

Leider Stand. Oberjunker Viebücher Ernst.

KRIEGSBERICHTERTRUPP — LEGION FLANDERN

Lacroix André (Wort), Callewaert Bert (Wort), Vaes Renaat (Bild), De Booy Harry (Rundfunk), Van Ooteghem Oswald (Wort), Van Immerseel Frans (Zeichner), Usé Paul (Wort), Van den Eynden Antoon (Wort), Hassaerts, Henskens Jozef (Wort) e.a.

K.B. HALBZUG BIJ DE STURMBRIGADE "LANGEMARCK"

Deze Vlaamse K.B. Halbzug was als volgt samengesteld, luidens een brief van Raf Van Hulse d.d. 17.02.44 en gegevens komende uit de KBK — Kleiner Berichter Kurier (periodieke helft van de SS-Kriegsberichter)
Standplaats: Cerewinnewka
Zugführer: Oscha. Raf Van Hulse
Rechnungsführer: Uscha. Wijters Juul
7 Wortberichter: Van Ooteghem Oswald, De Bie Willem, Usé Paul, Verwerft Leo, Clicteur Robert, Scholtz Jan, Cleybergh Jozef
4 Rundfunkberichter: D'Haese Jan, Bonten Lode, Wondratsch Theo, Kjaer Ulf.
4 Bildberichter: Lindekens Hugo, Van der Eecken Herman e.a.
2 Filmberichter: Uscha. Riedel Karl Heinz e.a.
2 Zeichner: Marien René, Rothmund Erhardt
Rundfunktechniker: Quatacker Jan

Kraftfahrer: Holemans Viktor, Proost Jan
Andere Vlamingen met ongekende funkties: Druez Frans, Badts Lode

K.B. ZUG — 27. SS-FREIWILLIGEN PANZER GRENADIER DIVISION "LANGEMARCK"

Zugführer: SS-Ustuf. Buyse Jan
Wortberichter: Wuyts Willem, Van Tilborg Max, Vaes René
Zeichner: Marien René (verongelukt op 5.4.1945)
Bildberichter: Kessels Rik, Vergauwen Frans, Van der Eecken Herman, De Wolf Oscar
Kraftfahrer: De Graeve Karel, Van Doren Jozef, Alaerts Ferdinand, Goosens Jozef, Tourlouse, Lampaert
ons meegedeeld door Buyse Jan.

VLAAMSE MEISJES BIJ DE SS-STANDARTE KURT EGGERS

Einde oktober 1944 belandde Geo Tielemans te Berlijn-Grünheide i. Mark bij de Standarte "Kurt Eggers" Lektorat Flandern bij Berten Desseyn. Zij was vertaalster van frontberichten van Kriegsberichters die ze dan eventueel verkortte en aanpaste.
Berlin-Grünheide was een nevendienst van Zehlendorf. Deze dienst ondergebracht in een barakkenkamp (6 à 7 barakken en 2 bunkers).
Bij Gruppe Wort: de Noor Asbjörg Knutsen, de Nederlander Prof. Dijkema, de Fransman Chicoineau, de Vlamingen Berten Desseyn en Georgette Tielemans. Zij bleven er van 20 oktober tot maart 1945.
Bij Gruppe Zeichner: H.W. Hedtman, Faust (beste propagandatekenaar). Chef bij deze groep was Ustuf. Palmowsky.
Bij Gruppe Bild: Dr. Koch de meest gekende, had een talenknobbel, sprak, las en schreef 11 talen.
Aanvang maart 1945 werd het kamp gebombardeerd. De grote betonnen bunker (eigenlijk een splittergracht) werd driemaal getroffen. Bijna alle vrouwen en kinderen werden gedood, ook Prof. Dijkema en Alfred, de kok, de kokkin en enkele jongens van "Bild". De doden werden begraven in een massagraf op het kerkhof van Grünheide dat juist naast het kamp lag.
Einde 1944 werden de "Kriegsberichter" nog naar de redaktie van "Vlaanderen Vrij" Berlijn gestuurd en andere redakties. Ieder "Wochenschau" kregen wij in première te zien.

HET BEGRIP ''PARTIZANEN''

SS-Standarte ''Kurt Eggers'' Berlin-Zehlendorf, 9.8.1944
Heimat 27

An den
Chef der Propagandatruppen
Herrn Generalmajor von Wedel
Führerhauptquartier

Sehr verehrter Herr General!

De hogere SS- en politieleider in het operatiegebied van de Adriatische kust richt een schrijven op 17.7.44 aan de persoonlijke staf van de Reichsführer-SS, waarin hij bezwaar maakt, dat een aldaar ingezette Propagandatroep van het OKW/WPr. herhaaldelijk het woord ''Partisaan'' gebruikt. Deze eenheid heeft een aangetekende brief gericht aan de Chef van de Propagandatroepen en ontving door een aangetekende brief van het OKW/WPr. van 1.7.44 de beslissing, dat tegen het gebruik van het woord ''Partisanen'' in de propaganda geen bezwaar bestaat.
Bevoegdheidshalve werd mij deze gebeurtenis gemeld.
Op 31.7.42 heeft de Reichsführer-SS een extra bevel uitgevaardigd in hetwelk het heet:
''Uit psychologische overwegingen is in de toekomst het door de bolsjewisten ingevoerd en verheerlijkt woord ''Partisan'' niet meer te gebruiken.
Voor ons zijn dat geen strijders of soldaten, maar bandieten, franctireurs en misdadigers van gemeen recht.
Een scheiding van de rustige en vredelievende bevolking met deze sluipschutters en het hieruit ontstane afsnijden van iedere ondersteuning is een van de belangrijkste voorwaarden tot hun vernietiging.''

gez. H. Himmler

Van een intussen veranderde opvatting van de Reichsführer-SS is mij niets bekend zodat zonder twijfel dit bevel zijn geldigheid juist nu behouden heeft.
Ik breng u hiervan op de hoogte en groet u vriendelijk.

Heil Hitler
Ihr.
gez. G. d'Alquen
SS-Standartenführer
u.Rgt.Kdr.

SS-Hstuf. Wicklmayer als Zensurweisung
SS-Ostuf. Hradetsky mit der Bitte um Inkenntnissetsung von SS-Gruppenführer Globocnik
SS-Hstuf. Meine, Persönl. Stab RF-SS

G L. Brüssel, den 29.3.44

Aussenstelle Flandern
- Verwaltung - [illegible] Seite: [illegible] Beleg Nr.: [illegible]

An die Germanische Leitstelle
Berlin

Reisekostenabrechnung

für

Dessaeyn Jef
(Name)

SS-Untersturmführer
(Dienstellung)

SS-Standarte Kurt Eggers, Kdo. Brüssel
(Dienststelle)

Reiseanordnung vom 29.2. 1944
ausgestellt durch
G.L.A.P.
liegt bei — [illegible]

Besoldungsgruppe	Reisekostenstufe
A	IV
Familienstand	**eig. Hausstand**
Ledig	nein (ja oder nein)

Während der Dienstreise wurden Unterkunft und Verpflegung von dienstwegen — nicht — [illegible] — unentgeltlich zur Verfügung gestellt

Es wurde [illegible] — eine — Dienstfahrkarte bzw. ein Freifahrschein benützt

Antritt der Reise
am 22. Februar 1944
14.— Uhr
Fahrplanmässiger Abgang des Beförderungsmittels
Uhr
Kilometerstand des Kraftfahrzeuges bei Antritt der Reise
km

Beendigung der Reise
am 23. Februar 1944
8.15 Uhr
Fahrplanmässige Ankunft des Beförderungsmittels
Uhr
Kilometerstand des Kraftfahrzeuges bei Beendigung der Reise
km

Bemerkungen:

Laut umseitiger Aufstellung sind folgende Reisekosten zu vergüten:

I. Tagegelder	RM	15,75
II. Für Übernachtungen		
1. Übernachtungs-Gelder	"	1,—
2. Mehrkosten f. Unterkunft (s. anliegende Belege)	"	—
Sa.	RM	16,75
III. Abzüglich Aborduungszulagen — Trennungsentschädigung — — x RM — — RM —	RM	16,75
IV. Fahrtkosten	"	—
V. Nebenkosten	"	—
Sa.	RM	16,75
am 19 durch		
erhaltener Reisekostenvorschuss	RM	—
Mithin noch zu erhalten — zu [illegible] —	RM	16,75

Genehmigt: b.Frs. 209,38
[illegible]
(Unterschrift)

(Unterschrift des Dienststellenleiters bzw. Einheit-führers wenn schriftliche Reiseanordnung nicht vorliegt)

(Nur von Verwaltungsdienststelle auszufüllen!)

Zur Zahlung angewiesene Restzahlung RM: 16,75

den 3 APRIL 1944

SS-Sturmbannführer

Zahlungsvermerk: Franke

Reisekostenvorschuss:
Auszahlungsbeleg
Nr.
Abrechnung:
Einzahlungs- / Auszahlungs-Beleg
Nr.

Prüfungsvermerk:

Naast het eenvoudige verspreiden van vlugschriften door vliegtuigen en onbemande ballons ver achter de vijandelijke linies bestond ook de mogelijkheid de vijandelijke soldaten te bereiken in de onmiddellijke nabijheid van het front door het afschieten van granaten door stukken geschut van het kaliber 10,5 cm veldhouwitsers. Deze granaten noemde men ''Weiss-Rot-Geschoss''.

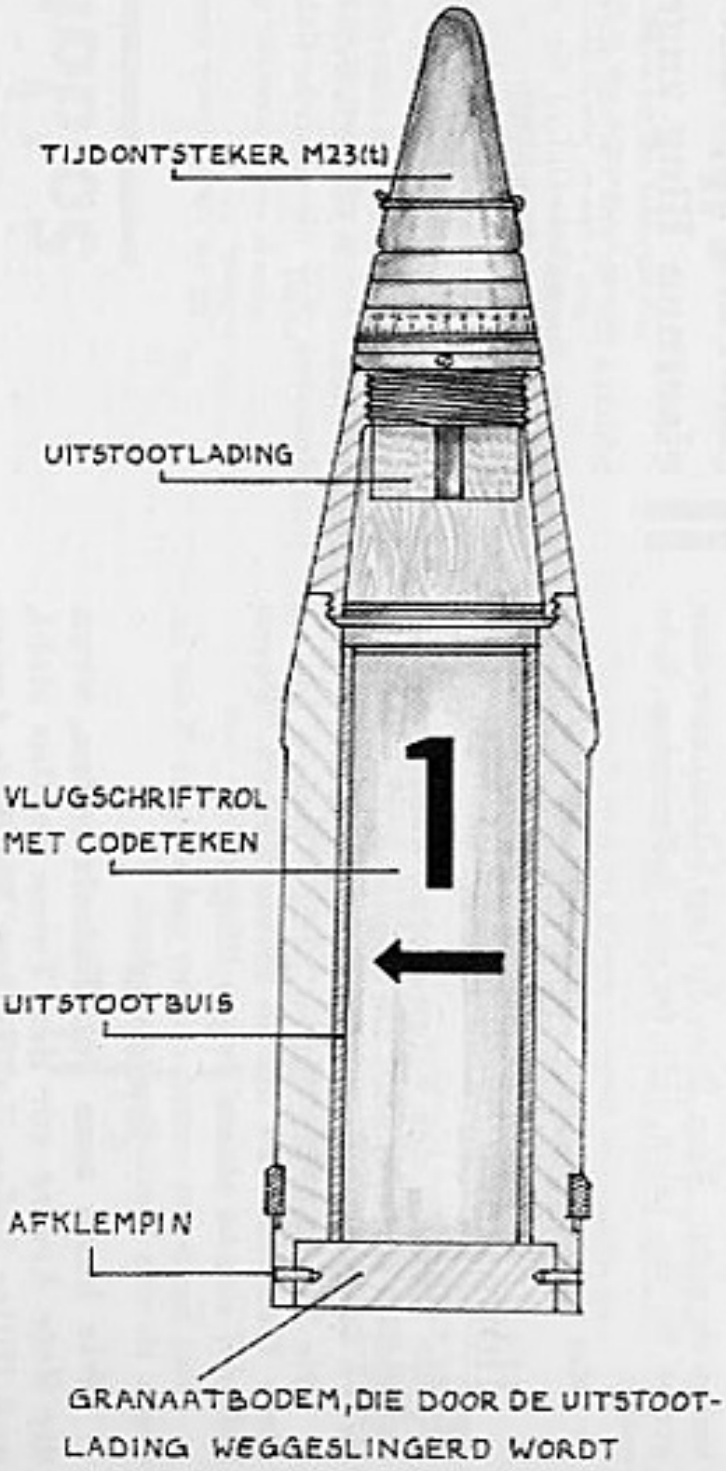

An die eingekesselte Besatzung von Posen

Offiziere und Soldaten!

Kennen Sie die wirkliche Lage an der Front? Nein, Sie kennen sie nicht! Wenn Ihnen die Lage bekannt wäre, dann würden Sie Ihr Leben nicht für eine hoffnungslose Sache opfern.

Man verheimlicht Ihnen die Wahrheit und betrügt Sie.

Hört von uns die Wahrheit:

Die Truppen der Roten Armee haben nördlich und südlich von Frankfurt die Oder überschritten und stehen 60 km von Berlin.

Die Truppen der Roten Armee stehen bis zu einer Tiefe von 150 km in Ihrem Rücken. Posen befindet sich in einem engen Ring.

Man hat Sie in unmenschlicher und ehrloser Weise betrogen, als man Ihnen Entsatz versprach.

Wie kann man von Entsatz reden, wenn die Rote Armee vor den Toren Berlins steht, und Hitler keine Kräfte hat, die Rote Armee zum Stehen zu bringen.

Das Schicksal Posens ist besiegelt. Das hat bereits auch der Kommandant des Platzes verstanden, Generalmajor Mattern. Er befahl Ihnen, „bis zum letzten zu halten", er selbst aber verließ die Stadt im Flugzeug!

Stellt den Widerstand ein!

Kapitulieren Sie! Jede Stunde kostet Sie Hunderte von Menschenleben.

Für Sie gibt es nur eins von beiden:

Entweder kapitulieren, oder im eisernen Ring zugrunde gehen!

Schicken Sie zu uns Parlamentäre ab!

Zögern Sie nicht! Opfern Sie nicht länger Ihr Leben für Hitler und seine Nazielique!

Erhalten Sie Ihr Leben für sich selbst und Ihre Familien!

Haben Sie keine Angst vor der russischen Gefangenschaft! Hören Sie nicht auf die Betrüger von der SS, die Sie mit Greuelmärchen über die russische Gefangenschaft schrecken!

Dieses Flugblatt gilt als Passierschein für deutsche Soldaten und Offiziere, die sich der Roten Armee gefangengeben

---

711 2. 2.

Commando van het Belgisch Leger — Groot Hoofdkwartier,
GROOT HOOFDKWARTIER — 28 Mei 1940
STAF
1ste Sectie
Nr 148/49

Soldaten,

Gebrek onverhoeds werd U een ontreggelijk harde oorlog opgedrongen, doch manmoedig hebt gij gestreden om het nationaal grondgebied voet voor voet te verdedigen.

Uitgeput door een onafgebroken strijd tegen een vijand, machtiger in aantal en sterker door zijn uitrusting, zien wij ons tot de overgave gedwongen.

De Geschiedenis zal bewijzen dat het Leger zijn plicht tot het uiterste heeft vervuld. Onze eer blijft onbevlekt.

Deze harde gevechten en deze slapeloze nachten konden niet vruchteloos zijn geweest. Ik beveel U aan, U niet te laten ontmoedigen, doch U waardig te gedragen. Moge uwe houding en uwe tucht de hoogschatting van de wereld blijven verdienen.

Ik verlaat U niet in den tegenspoed, die ons pijnlijk heeft getroffen: ik houd eraan te waken over uw lot en dit uwer familiën. Morgen zullen wij aan het werk gaan met den ontwasten wil het Vaderland uit zijn puinen te doen herrijzen.

LEOPOLD

Herkunft: Belgien — Mai 1940

Vlaamsche Soldaten!

Elk uur van nutteloozen weerstand kost vreselijke verliezen.

Vecht ge voor de Franschen, die nooit uwe vrienden waren?

Neen!

Voor de Engelschen, die op hun laffe vlucht naar Kales uwe steden en dorpen uitplunderden?

Neen!

Wilt ge zooals in den wereldoorlog in de voorste rij voor anderen verbloeden?

Neen!

Houdt op met schieten!

Geeft u over!

Redt u voor uw land en uw ras'n. Ge zult goed behandeld worden! Dan redt ge ook Vlaanderen van de verschrikkingen van den oorlog.

Alles voor Vlaanderen!

Herkunft: Deutschland — Mai 1940

Camarades français!

Chaque heure de résistance inutile augmentera vos pertes.

Pour qui combattez-vous?

Il vaut mieux

vivre pour la France

que mourir pour l'Angleterre. Rendez-vous aux troupes allemandes, vous serez bien traités.

Cessez le feu!

Herkunft: Deutschland

Mai 1940

Camarades!

Telle est la situation!
En tout cas, la guerre est finie pour vous!
Vos chefs vont s'enfuir par avion
A bas les armes!

British Soldiers!

Look at this map: it gives your true situation!
Your troops are entirely surrounded —
stop fighting!
Put down your arms!

Herkunft: Deutschland

Mai 1940

SS-HELFERINNEN — SS-NACHRICHTENMAIDEN
SS-HELPSTERS — SEINMEISJES EN TELEFONISTEN
VAN DE WAFFEN-SS

Speciaal kenteken gedragen op het linker borstzakje

Het burgerlijk uitziend uniform van de SS-Nachrichtenmaiden

BEDENKINGEN BIJ DE OPRICHTING

Op 22.6.1942 verklaarde Veldmaarschalk Keitel. De chef van het Opperkommando van de Wehrmacht het volgende:
''Der ''weibliche Soldat'' verträgt sich nicht mit unserer nationalsozialistischen Auffassung von Frauentum''.
Vanaf juni 1940 kende men reeds Luftwaffe-Nachrichten Helferinnen.
Na lang wikken en wegen werd eerst op 24.8.1943 door Hitler de toelating verleend voor de werving en inzet van Flakwaffenhelferinnen (Flakhelpsters).
Op 10.10.1943 telden zij reeds 5.000 leden, uitsluitend voorlopig in dienst in het binnenland en niet te gebruiken als bediensters van vuurwapens.
Op 16.11.1944 was het aantal vrouwen (meisjes) in de Wehrmachtsdienst reeds opgeklommen tot 300.000.

WEHRMACHTSHELFERINNENKORPS

Deze waren in dienst bij Landleger, Luchtmacht en Krijgsmarine.
Ingedeeld als: Heimleiterinnen, Stabshelferinnen, Nachrichtenhelferinnen.
Bij de Luftwaffe (Luchtmacht) speelden zij een zeer grote rol: Nachrichtenbetriebsdienst, Flugmeldedienst, Jägerleitdienst, Luftwaffenwetterdienst, Flakwaffendienst, Flakscheinwerferdienst, Luftsperrdienst, Luftschutzdienst, Feuerwehrdienst, Fliegertechnischerdienst, Flakwarndienst, Schiessauswertungsdienst, Fliegerhorchdienst, Fallschirmpackdienst usw.
Aanwerving: meisjes van 18 tot 21 jaar. Dit in overeenkomsten tussen de Reichsführerin Gertrud Scholtz-Klink en de Reichsjugendführer op 24.8.43.
Er volgden nieuwe richtlijnen op 17.12.1944
— het grootste deel is ondergebracht bij de Luftwaffe. Inspekteur voor het helpsterskorps bij de Luftwaffe werd Generaal Kortum.
— medewerkster voor het Wehrmachtshelferinnenkorps: Frau Dr. Ursula Kuhlo.
— inspektrice voor alle Hilferinnen: Frau Gertrud Scholtz-Klink.
— Op 8. 1945 benoemde Göring, opperbevelhebber der Luchtmacht:
  — Frau Dr. Ursula Kuhlo tot Generalführerin des Helferinnenkorps der Luftwaffe
  — Dr. Ruth Pietzer tot plaatsvervangster

Dienstgraden

Wel voorhanden bij Wehrmacht, Luftwaffe en Kriegsmarinnehelferinnen. Nooit in voege getreden bij de Waffen-SS-Helferinnen.

De Generalführerin was verantwoordelijk voor

— Politieke, wereldbeschouwelijke en kulturele leiding en scholing.
— Uitvoering van de binnendienst.
— Bevorderingen, afkommanderingen, verzettingen enz... van de Führerinnen en de Führerinnen-Anwärterinnen.
— Führerinnen-scholing.
— Sport, werkverdeling, vrijetijdsvormgeving.

Zij was raadgeefster bij:
— inzet van de Helferinnen,
— vervanging van soldaten door helferinnen,
— Algemene militaire opleiding,
— Wapenopleiding,
— Onderkomen,
— Verzorging,
— Verlof,
— Geneeskundige en gerechtelijke verzorging.

EED

Gelofte:

Ik beloof plechtig: Ik zal de Führer van het Duitse Rijk en Volk, Adolf Hitler, trouw en gehoorzaam zijn en mijn dienstverplichting gewetensvol en onbaatzuchtig vervullen.

Gelöbnis:

Ich gelobe: Ich werde dem Führer des Deutschen Reiches und Volkes, Adolf Hitler, treu und gehorsam sein und meine Dienstobliegenheiten gewissenhaft und uneigennützig erfüllen.

K.B. — 14.8.43. Raf Van Hulse bij Elias.

K.B. — 14.8.43 — Jef Desseyn stelt Deens K.B. man voor aan Dr. Elias.

K.B. — 16.3.44 — Gesprek voor zender Brussel — Jef Desseyn met D.R.K. meisjes.

K.B. — 18.12.43 — Radiogroeten voor zender Brussel.

K.B. Intervieuw door een K.B. man van Pieter D'Heselaer en Leo De Wit.

K.B. — 9.8.43 — K.B. ontvangen door Jungclaus.

K.B. — 18.12.43 — Koncert en radiogroeten voor vrijwilligers.

K.B. — Marien in gesprek met Willy Köhn en Schellinck (PAK).

K.B. — Winter 43 Kerstdag — Kranoje-Selo bij Leningrad. Rechts Harry De Boey en links Hassaerts.

K.B. — Thiry eerste Waalse radioreporter.

Sennheim — Aankomst van de eerste vrijwilligers uit Vlaanderen 1941.

Sennheim — Groep Vlamingen. Uitstap.

K.B. — Jef Desseyn met zijn trouwe waker bij de Divisie "Das Reich".

Sennheim — De kommandant reikt de sportkentekens uit.

Sennheim — Mannen van de Wachtkompagnie.

Sennheim — Een groep uit de Wachtkompagnie.

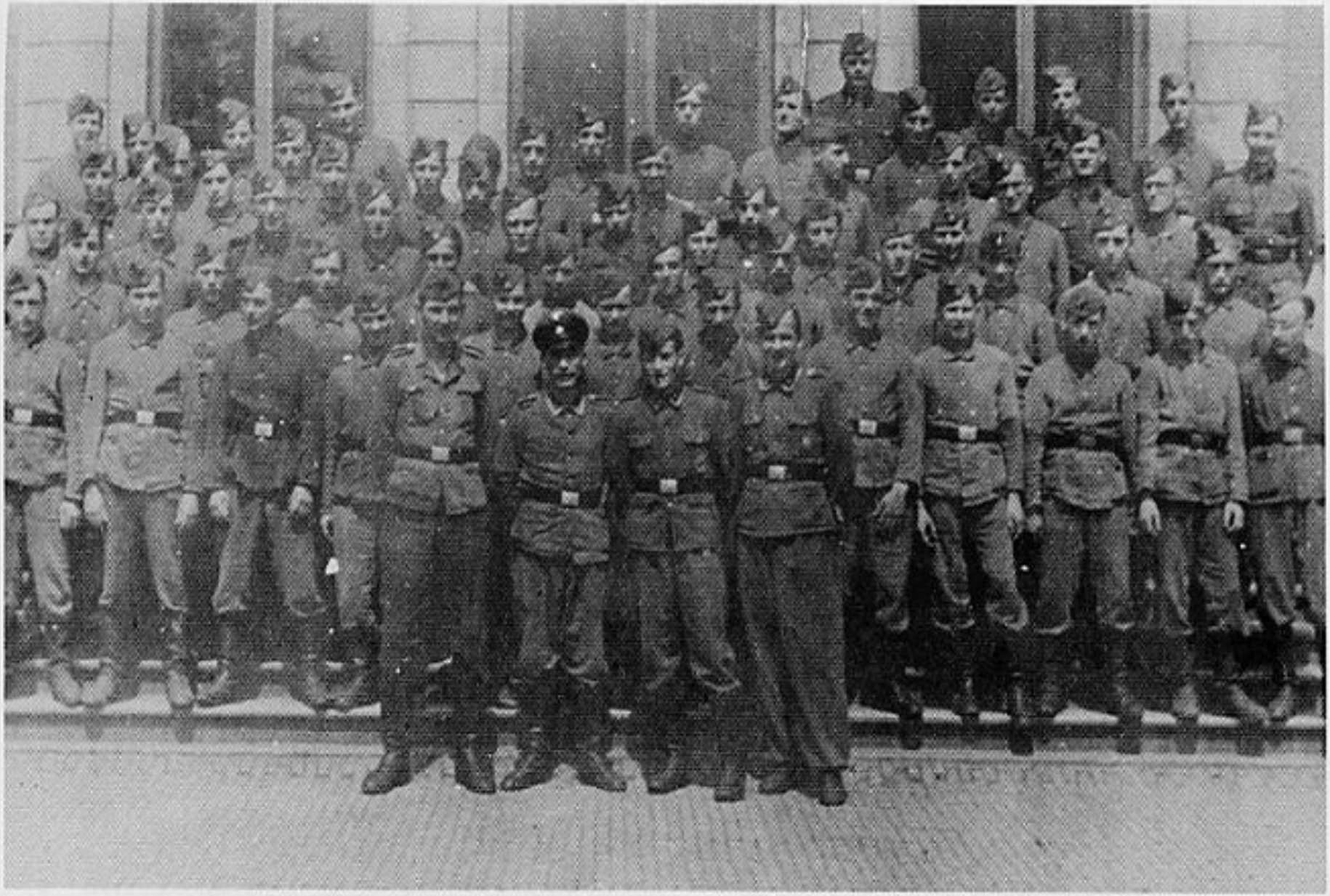

Sennheim — Kompagnie rekruten.

Sennheim — Vlamingen bij de Sport.

Sennheim — Wachtkompagnie, links Willy Vanherp.

Sennheim — Keuken — Afhalen eten.

Voor de wijnbergen op de hellingen in de omgeving van Sennheim hebben onze jonge SS-mannen een bizondere voorliefde.

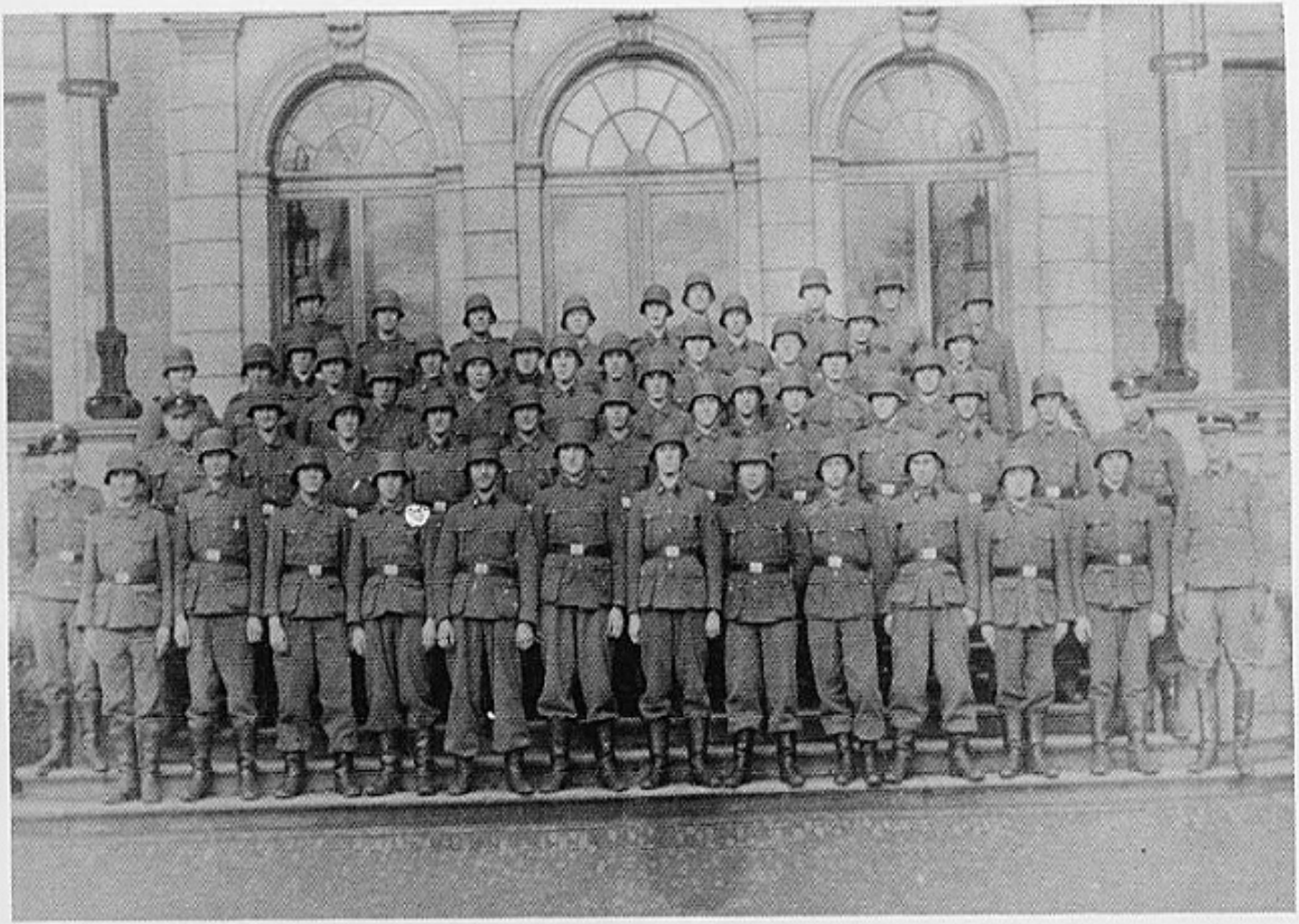

SS-Ausbildungslager Schoten — Rekruten — Grondopleiding — Rechts Ostuf. Fritz Rudel.

Schoten — Schietoefening.

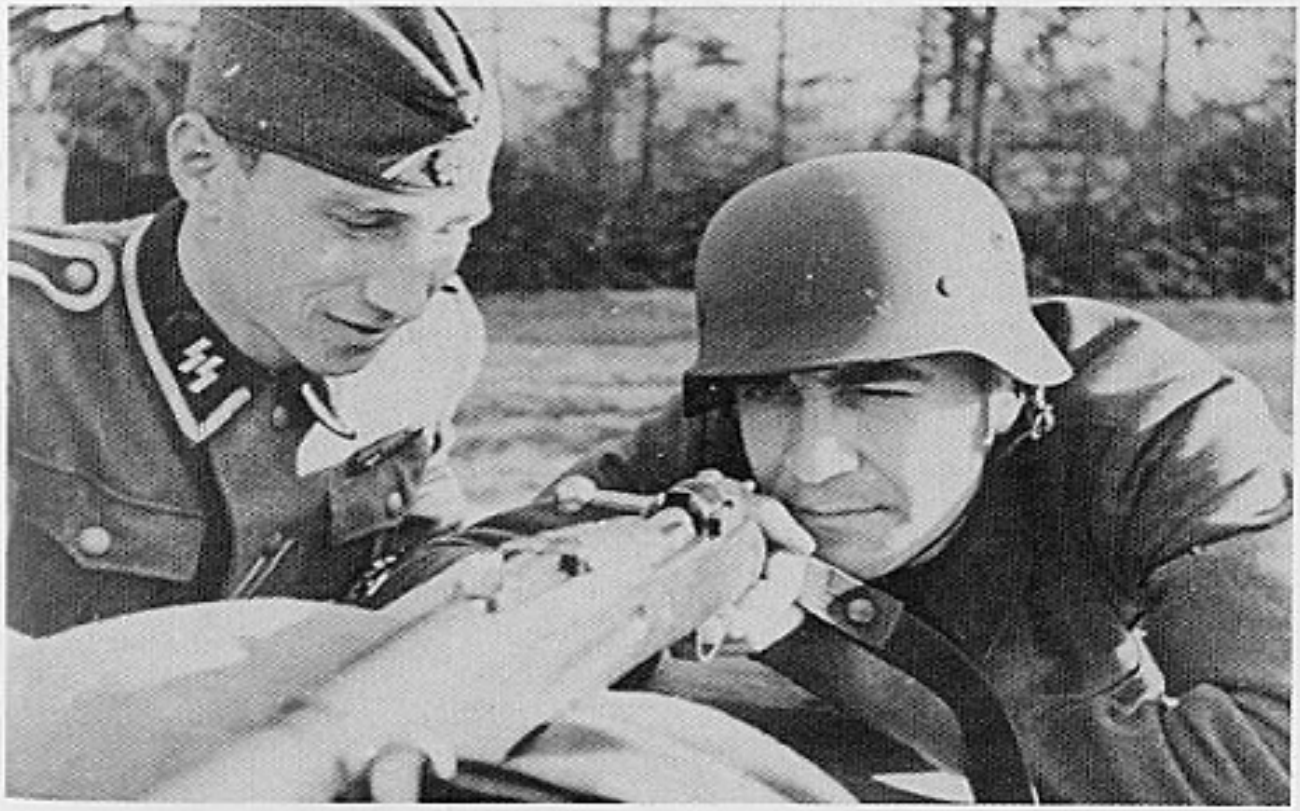

Schoten — Leren mikken.

Schoten — Oefeningen — hanteren van het geweer. Unterführerlehrgang.

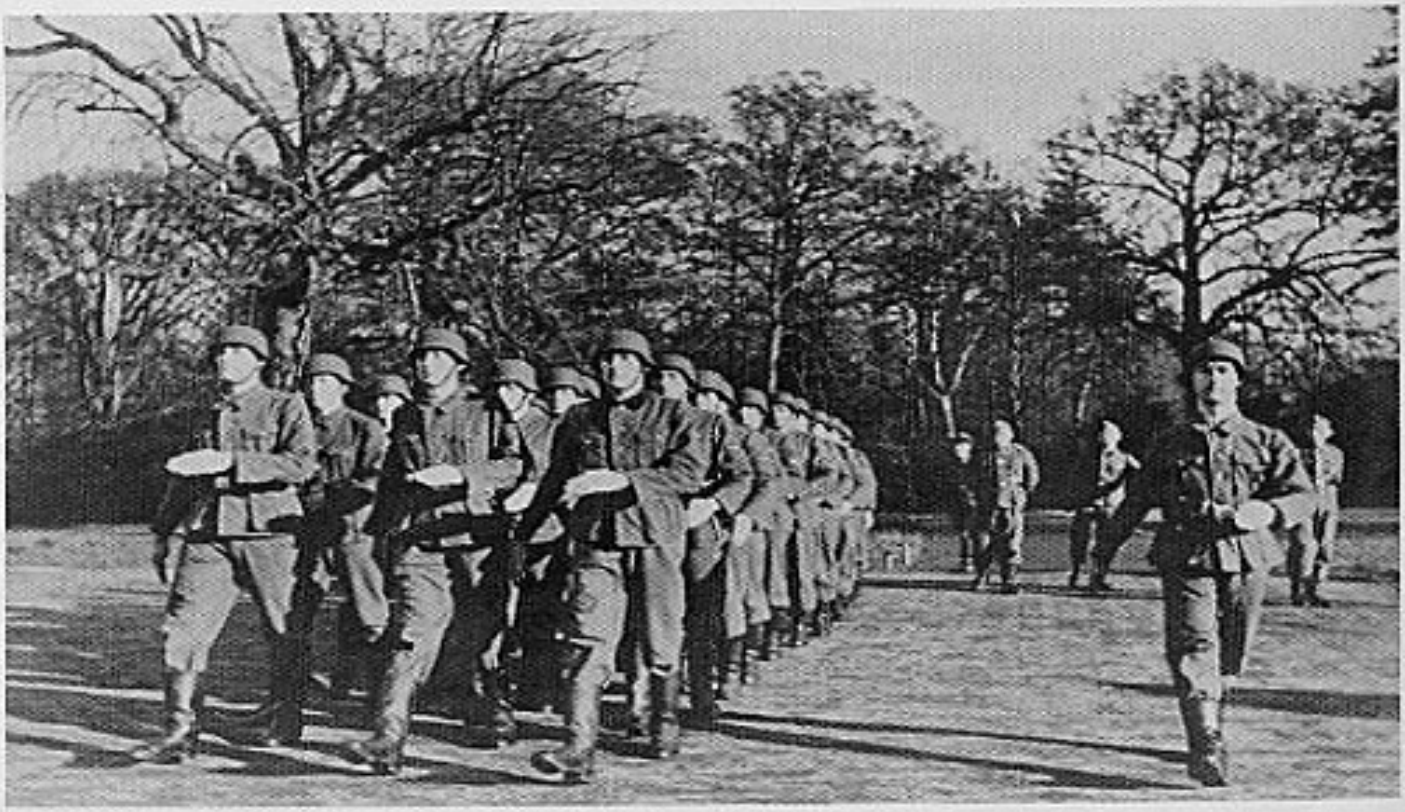

Schoten — Ieder moet leren te bevelen.

Schoten — Onderricht aan het M.G. — Wapenonderricht.

Schoten — Voor het wegtreden alles keurig gelijnd.

Schoten — Opleiding van de Germaanse-SS.

Schoten — Germaanse-SS samen met de schoolleiding.

Helferin

Führerin

Oberhelferin

Oberführerin

Haupthelferin

Hauptführerin

Stabsführerin

Aan honderden Helferinnen werd het ''Kriegsverdienstkreuz'' en het ''Kriegsverdienstkreuz mit Schwertern'' uitgereikt.
Twee vrouwelijke leden van het Wehrmachthelferinnenkorps werden met het E.K.I. vereerd evenals 39 met het E.K.II.
(Blitzmädchen, Wehr und Wissenverlag, blz. 99)

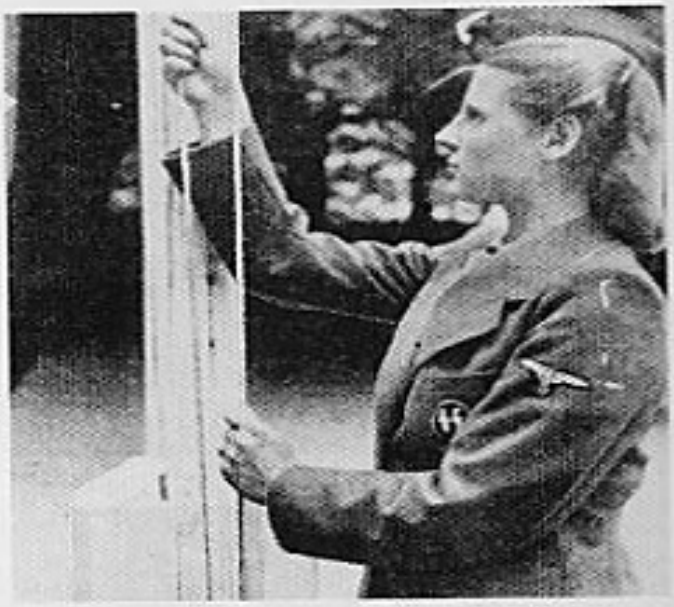

SS-Helferinnenschule. Ehnslot El Bair.

Reichsschule Oberehnheim. V.l.n.r. Löbel, Seemann, SS-Brigadefuhrer von Dufais, Berger.

Luftwaffe-Nachrichtenhilferinnen. Fier en trots op hun opgave voor volk en vaderland.

In Engels gevangenenkamp tot einde 1945.

NACHRICHTENMAIDEN IN DE WAFFEN-SS

Oprichting

De Reichsführer-SS wees verscheidene voorstellen af en kantte zich gedurende geruime tijd tegen de oprichting van een SS-Nachrichtenhelferinnen-eenheid, wilde aanvankelijk niets weten van vrouwelijk legerpersoneel zoals dit reeds gebruikelijk was bij Landleger, Luchtmacht en Marine. Toen hij dan eindelijk toestemming gaf, eiste hij dat het vrouwelijk personeel zich op het hoogste niveau zou plaatsen. Dit werd op zeer weinige uitzonderingen na ook gedaan.
Zo werd op 22 juli 1942 de SS-Nachrichtenschule Oberehnheim, de latere ''Reichsschule SS'' opgericht.
In november 1942 werd een zeer burgerlijk uitziend uniform voor de eerste 40 Nachrichtenmaiden uitgekozen.
Het was vooral Generaal der Waffen-SS Ernst Sachs, chef van het ''Fernmeldewesen'' van de Waffen-SS, die door de opleiding en inzet van vrouwelijk sein- en berichtgevingspersoneel de soldaten in deze diensten wilde vervangen die dan op hun beurt zouden ingezet worden aan het front, zoals dit reeds gebeurde bij de drie andere strijdmachten.
Het voorkommando bestond, op 22 juli 1942, uit 6 SS-Maiden.

Bevelhebbers van de Reichsschule Oberehnheim/Elzas

Van 22 juli tot midden 1943: SS-Brigadeführer von Dufais
Zomer 1943 tot februari 1944: SS-Standartenführer Dilcher
Tot einde van de oorlog mei 1945: SS-Obersturmbannführer Mutschler
Op het einde van de oorlog verlegde men deze school naar Heidenheim an der Brenz (Württ).

Leerstof

Telegraferen, seinen, ontcijferen van berichten, telefoneren, materieelleer der toestellen, tekenen, opstellen van plannen, steno en dactylo.

Scholen

Vanaf februari 1943: oprichting van gespecialiseerde opleidingsscholen:
Slot Oberkirch: telefoneerschool
Ehnslot El Bair: seinschool
Slot Leonhardsau: telegraafschool.
Op het lessenrooster stond natuurlijk ook: sport, huishoudkunde, eerste hulp bij ongevallen, lekenspelen en volksdansen, handenarbeid.

Duur der opleiding

Acht weken.

Inzet van de eerste leergang

In januari 1943 kwamen de eerste SS-Maiden tot inzet. Vanaf dit ogenblik werd het onderricht beperkt tot een der berichtgevingsaarden.

Aantal SS-Maiden

Ongeveer 1.000 meisjes dienden bij deze eenheid.

Vlaamse meisjes als SS-Maid

Ons zijn er een drietal bekend o.a. Gombert Marcella.

Overplaatsing naar de staven

De "Chef des Fernmeldewesens" besliste de overplaatsing naar de onderscheiden SS-staven. Deze op hun beurt hadden niet het recht de SS-Helferinnen te verplaatsen of hen aan te zien als ondergeschikten. Bij de chef van het FMW was een "Reichsbeauftrage" voor SS-Helferinnen toegevoegd die de belangen van de meisjes behartigde.

Dienstgraden

Deze waren reeds voorzien maar tot de oprichting van een Führerinnenkorps kwam het niet omdat de Reichsführer-SS hiertegen bezwaren had.
Wel bestonden volgende funkties:
Hilfsausbilderin
Unterführerin
Heimleiterin

Inzet

De SS-Nachrichtenhelferinnen werden hoofdzakelijk aangewend in de Staven, Waffen-SS-diensten, Troepenoefenplaatsen, Reserve en Krijgshospitalen.

Uniform

Gedragen vanaf de zomer 1943, alleen buiten het Rijksgebied en in de Scholen. Licht grijze rok en jas, witte bloes, een schipje als hoofddeksel. Kenteken: de rijksadelaar vooraan midden op de muts en SS-Runen op het linkervestzakje.

Reglementering — innerlijke orde

De Nachrichtenhelferinnen van de Waffen-SS hadden hun eigen bezoldigingsvoorschriften en hun eigen disciplinaire voorschriften. Arreststraffen bestonden niet, alleen de uitsluiting kon volgen op een ernstig vergrijp.

Werving

Aanvankelijk genoten de vrouwen en meisjes uit de Waffen-SS kringen de voorrang. De melding was vrijwillig.

Ereteken — Silberspange für SS-Helferinnen

Deze kon uitgereikt worden aan Helferinnen met twee jaren dienst en die bewijzen brachten van goede diensten en wier houding onberispelijk was in de zin van een voorname Duitse vrouw.
Orde gesticht op 20 juli 1944 (SS-Standartenführer Dr. Brandt).

SS-Röntgen Stuba. Posen. Uscha. Staf Pouilliart.

SS-RÖNTGENSTURMBANN
door Bert de Prijcker

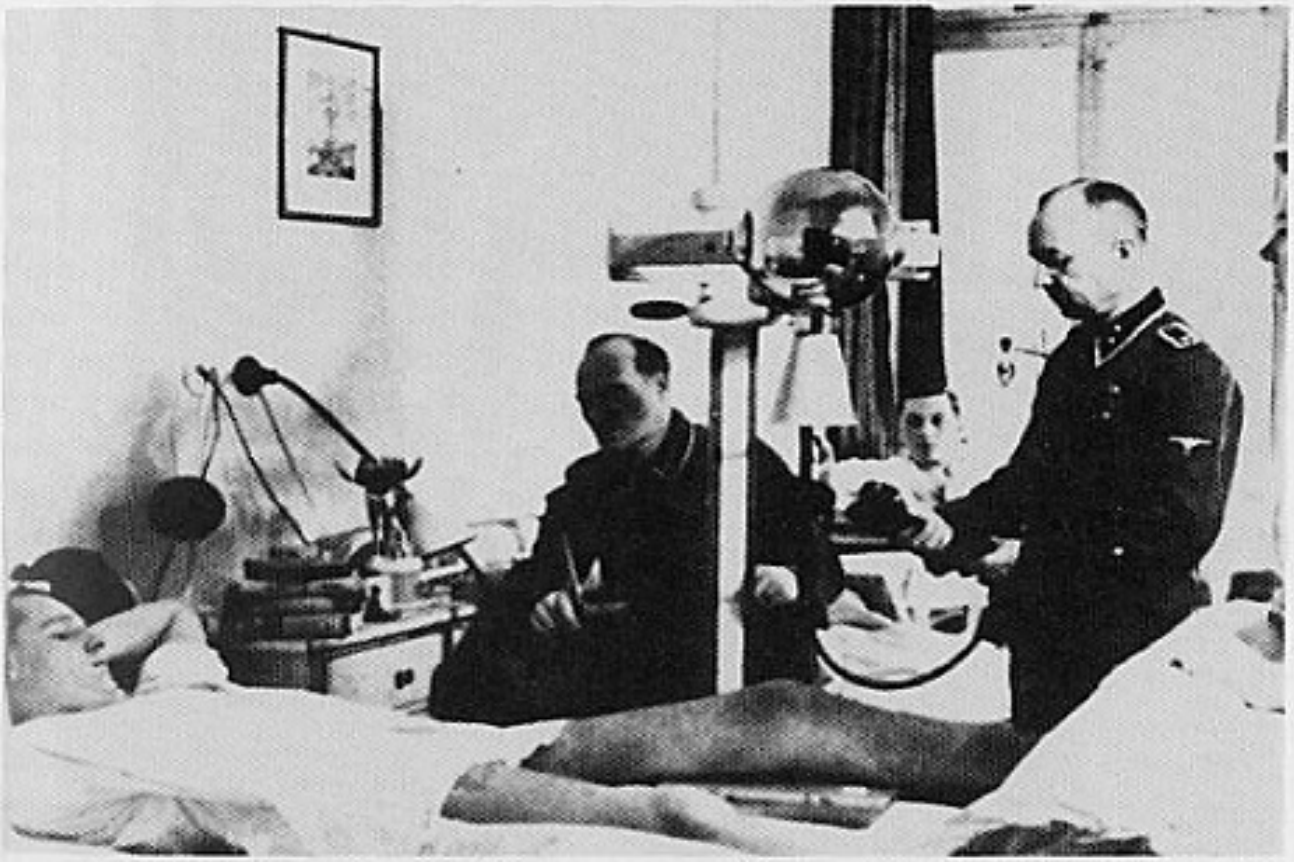

SS-Röntgensturmbann bij een inzet in een lazaret.

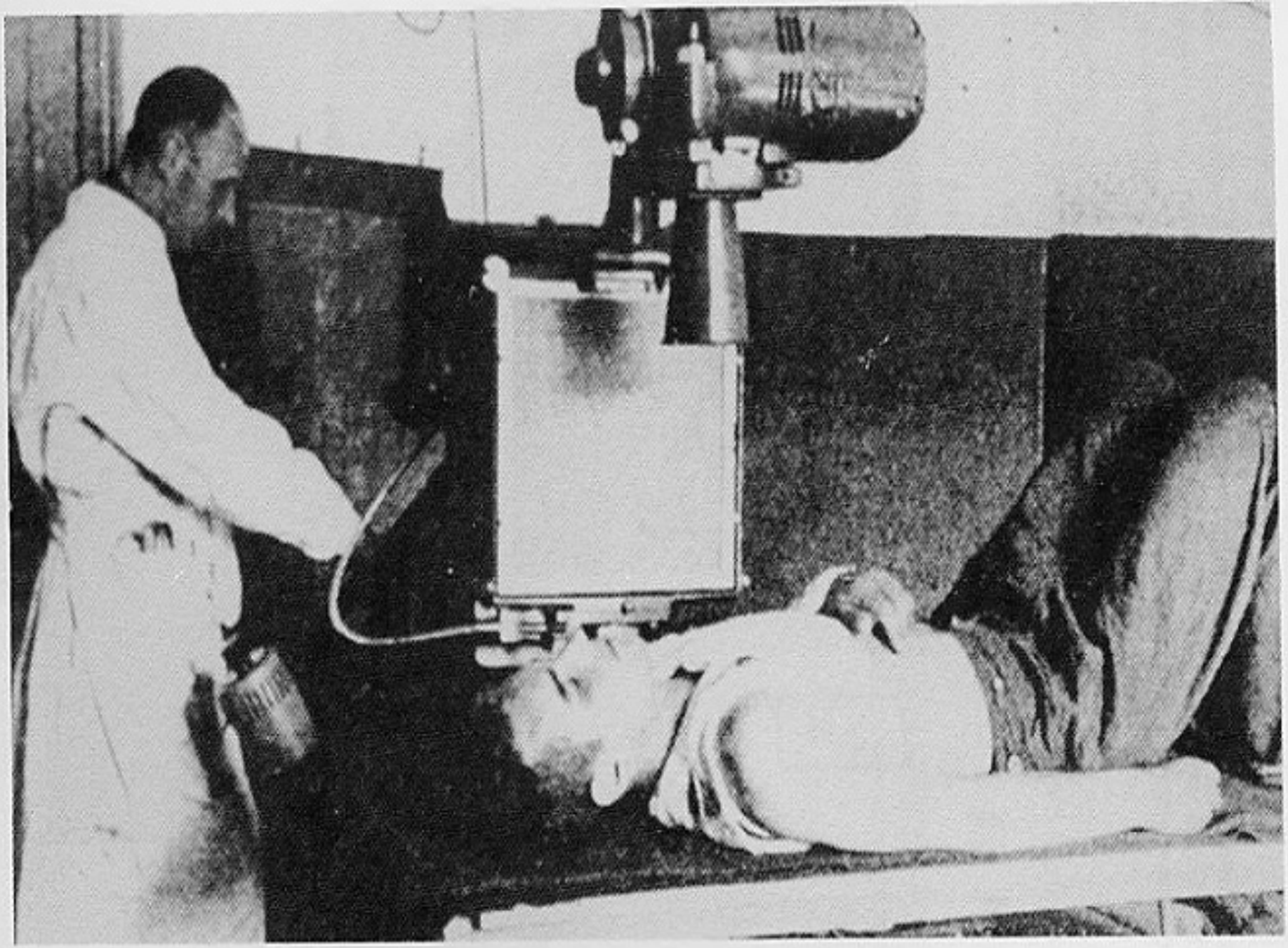

Serieonderzoeken met het beeldscherm.

SS-RÖNTGENSTURMBANN

Voorgeschiedenis

SS-Standartenführer Professor Dokter Hans Holfelder, hoogleraar aan de universiteit te Frankfurt aan Main ontwikkelde een methode om röntgenologisch (X-stralen) massa onderzoekingen der longen te doen.
In 1938 als onderdeel der Algemene-SS onder de benaming ''SS-Röntgensturmbann XXX'' (mot) opgericht door Sturmbannführer Perwitsky Konrad onder de leiding van SS-Staf. Pr. Dr. Holfelder Hans. Met het door hem ontwikkelde toestel (uitneembaar en verplaatsbaar X-stralen toestel) en methode werden in 1938 de rijenbeeldscherm onderzoekingen in samenwerking met het Deutsch Arbeidsfront uitgevoerd in het gebied Rhein-Main. De eerste massa-onderzoeken door een goed geschoolde SS-Afdeling gebeurde op de Rijkspartijdag. Op 5 dagen werden 10.000 SS-Mannen onderzocht. Daarna volgden verdere onderzoekingen bij andere SS-Afdelingen, maar ook in kampen van de Rijks-Arbeidsdienst, in de garnizoenen van de Wehrmacht, evenals in vele fabrieken en scholen. Door het sukses van deze onderzoeken werd deze Röntgengroep van de Algemene-SS meer en meer gevraagd door Dienststellen van de Staat alsook door de Partei N.S.D.A.P., en in de plaatsen Hessen-Nassau, Köln, Aachen, Dusseldorf en Kurhessen voor bedrijfsonderzoeken ingezet. In de winter 1938/1939 werden in totaal 150.000 mensen onderzocht waarbij 1.700 longenzieken vastgesteld werden. De gehele bevolking van de gouw Mecklenburg (800.000) werd in het voorjaar onderzocht.
De toenemende vraag naar longenonderzoeken door deze ''Röntgensturmbann'' leidde ertoe dat het SS-Hauptamt op 8.5.1939 bevel gaf tot opstelling van de ''Röntgensturmbann beim SS-Hauptamt'' en dat zij deze zou bevelen vanaf 1.6.39. Tot opstelling van deze ''Sondereinheit'' (speciale eenheid), werden allen, gelijk waar, beroepshalve in dienst bij longenonderzoekingen, officieren, onderofficieren en manschappen der Algemene-SS naar deze Röntgensturmbann overgeplaatst. Deze eenheid was enig in haar soort en had vooral een propagandistische waarde. De vooroorlogse sterkte was ongeveer 350 man, en onderverdeeld als volgt:
Stab und Auswertungsabteilung.
1e Sturm
2e Sturm
Schule
Zij droegen het uniform der Algemene-SS met armband
''RÖNTGENSTURMBANN SS-HA''
Bij de oprichting van het SS-FHA, met ingang van 15.8.40, werd de Rönt-

gensturmbann van het SS-Hauptamt overgenomen en onder haar bevel gesteld. Met ingang van 1.1.41 werd door het SS-FHA de ''SS-Röntgensturmbann'' opgericht, daarin werd de Röntgensturmbann der Algemene-SS opgenomen en van 1.12.41 door de Wapen-SS overgenomen.

De oorlogsjaren

De overname door de Wapen-SS gebeurde omdat de Röntgensturmbann van de Algemene-SS praktisch niet meer bestond. De meesten waren opgeroepen voor de weerdienst.
Einde 1942 werden ook verschillende Vlamingen, Nederlanders, Denen en Noren naar deze eenheid overgeplaatst.
De ''SS-Röntgensturmbann'' met standplaats te Frankfurt aan Main was in ''Einsatzkompanien'' ingedeeld. Zij waren gelegerd in Duitschland en ook in de bezette gebieden, waar onderzoekingen verricht werden bij de Wapen-SS alsook bij de Wehrmacht. Zij verrichtte ook onderzoekingen in de Oost-Europese landen bij de Volksduitsers. Elke Einsatzkompanie had een afzonderlijke standplaats, van waaruit de verschillende groepen naar de te onderzoeken troepdelen gezonden werden. Enkele standplaatsen der verschillende kompanieën: Frankfurt aan Main, (in 1944 verlegd naar Diekirch), Wenen, Breslau en Brünn.
De Röntgensturmbann ontving haar bevelen van de Gezondheidsinspektie voor zijn ''Röntgenzug''.

> ''Het doel van de Röntgensturmbann was dus het opsporen van longtuberculose en hartafwijkingen bij de plaatselijke bevolking. Deze werd van onze aankomst op voorhand verwittigd. Het gebied van onze aktie was Warthegau, meer bepaald de dorpen in de driehoek tussen Posen, Kutno, Wartbrücken en Litzmannstadt. Onze ''Zug'' bestond uit 9 eenheden: 2 DRK-zusters (Reichsdeutsche), 2 Volksduitsers uit Kronstadt Siebenbürgen, 1 uit het Hongaarse Banaat, 1 Noor, 1 Deen en 2 Vlamingen. Een met hout als brandstof aangedreven lastwagen vervoerde de Röntgenapparaten, als aanhanger een stroomaggregaat voor het produceren van electriciteit. Een kleinere lastwagen diende voor het vervoer van de manschappen en de DRK-zusters. De SS-mannen sliepen in tenten, de Rodekruiszusters ergens in een hotel. Eten en drinken in die nesten, met de God van de oorlog als het hem beliefde, dan een teveel, dan amper genoeg. Iedereen was gekleed in een witte jas. 3 SS-mannen bedienden het Röntgenapparaat bekleed met gummischorten, 1 stond in voor de goede werking van het aggregaat en de auto, de drie anderen hielpen de DRK-zusters met bloedstalen nemen en de administratieve rompslomp. Alle opnamen werden door speciale koeriers afgehaald voor onderzoek in Posen, in de Brombergerstrasse, waar SS-mannen daarvoor opgeleid, alle positieve gevallen fotografisch op papier afdrukten. De opnamen die wij toen maakten waren niet in de grootte zoals we ze nu kennen, wel 15 cm x 12 cm.''

In januari 1943 werd de standplaats van de Stabskompanie van Frankfurt aan de Main naar Posen, Brombergerstrasse 4 (Rote Schule) overgeplaatst. In deze, tot kazerne ingerichte school, kregen rekruten, vooral volksduitsers uit

Hongarije en Roemenië, hun opleiding als soldaat. Een 50-tal Roemenen, allen student en kandidaat-officier van het Roemeense leger, kregen er eveneens hun opleiding. Deze versterkte kompanie kreeg de naam van Alarmkompanie, daar ze ten alle tijde opgeroepen kon worden voor speciale opdrachten.
Op 1.8.44 werd deze kompanie onder bevel van plaatsvervangend kommandeur Hauptsturmführer Georges Lahua ingezet te Warschau ter bestrijding van de opstand. Te Warschau beliepen de verliezen 20 % der sterkte, waaronder Hstuf. Georges Lahua, die zwaar gewond werd aan beide benen. Talrijke onderscheidingen werden deze kompanie verleend voor haar aandeel in deze gevechten.
September 1944 opnieuw aangevuld tot een versterkte kompanie en onder bevel van de inmiddels bevorderde SS-Oberführer Pr. Dr. Hans Holfelder verplaatst naar Oost-Pruisen te Angerburg, ongeveer 50 km van Goldap, een grensdorp, waar voor de eerste keer Russen Duits grondgebied betraden, vrouwen, kinderen werden verkracht, wat overbleef afgeslacht. De Russen werden teruggedreven onder zeer zware verliezen. Vandaar begin november 1944 naar Hongarije waar ze ingezet werden op de meest ondankbare plaats. ''Verbinding houden tussen een Wehrmacht en een Hongaarse divisie'' langs de rolbaan Bukarest naar Budapest. De kompanie was afgedeeld bij de kampgroep Reinefarth.
Op 15.12.44 na een aanval op een heuvelstelling, aanval welke door de Russen afgeslagen werd, door hun overmacht, maar vooral door de Russische tanks en door het te laat ter plaatse zijn van eigen tanks, verloor deze kompanie meer dan 30 % van haar effektieven op deze dag. Onder de gesneuvelden ook hun kommandeur SS-Oberführer Hans Holfelder. Na deze aanval telde de kompanie nog maar één officier.
Bij deze alarmkompanie waren ook drie Vlamingen, één ervan was gekwetst en had het geluk, nog vóór de omsingeling van Budapest door de Russen, op transport naar Duitsland gezet te worden. De tweede Vlaming sneuvelde. De derde werd bij de uitbraakpoging gekwetst en kwam zo in Russische gevangenschap. Deze drie Vlamingen waren Antwerpenaren.
In Russische gevangenschap vonden slechts 2 man zich terug in een kamp van gekwetsten in de omgeving van Budapest, enkele niet-gekwetsten werden direkt naar Rusland gevoerd.
Eind december 1944 bestond deze kompanie nog maar uit één officier, drie onderofficieren en een 30-tal manschappen. Midden februari 1945, met de poging tot uitbreken werden ze als Spitsenkompanie ingezet. De kompanie werd volledig vernietigd bij deze uitbraakpoging.
Delen van de Röntgensturmbann werden nog op volgende plaatsen ingezet.
December 1944: bij de Kampgroep Generaal Hausser in Oost-Pruisen.

Januari 1945: één kompanie verplaatst van Wenen naar Breslau waar ze volledig vernietigd werd bij de strijd om de vesting Breslau.

Januari 1945: delen samen met een kampgroep in de omgeving van Litzmannstadt.

Januari 1945: de nog in Posen verblijvende manschappen ingedeeld bij de kampgroep Lenzer bij de verdediging van de vesting Posen. Bij de verdediging van het ''Kernwerk'' volledig vernietigd midden februari 1945.

Februari 1945: delen ingezet bij Cicotal in Hongarije.

Bij de gevechten om Budapest, Posen en Breslau leed deze eenheid bijzonder zware verliezen. Zij worden zelfs geschat op meer dan 75 % van haar getalsterkte. Veel manschappen van deze Sturmbann staan nog als vermisten bij de DRK opgegeven.

SS-RÖNTGENSTURMBANN IN FRANKRIJK

Inzet in Frankrijk tijdens het voorjaar 1944 (tot begin mei 1944).

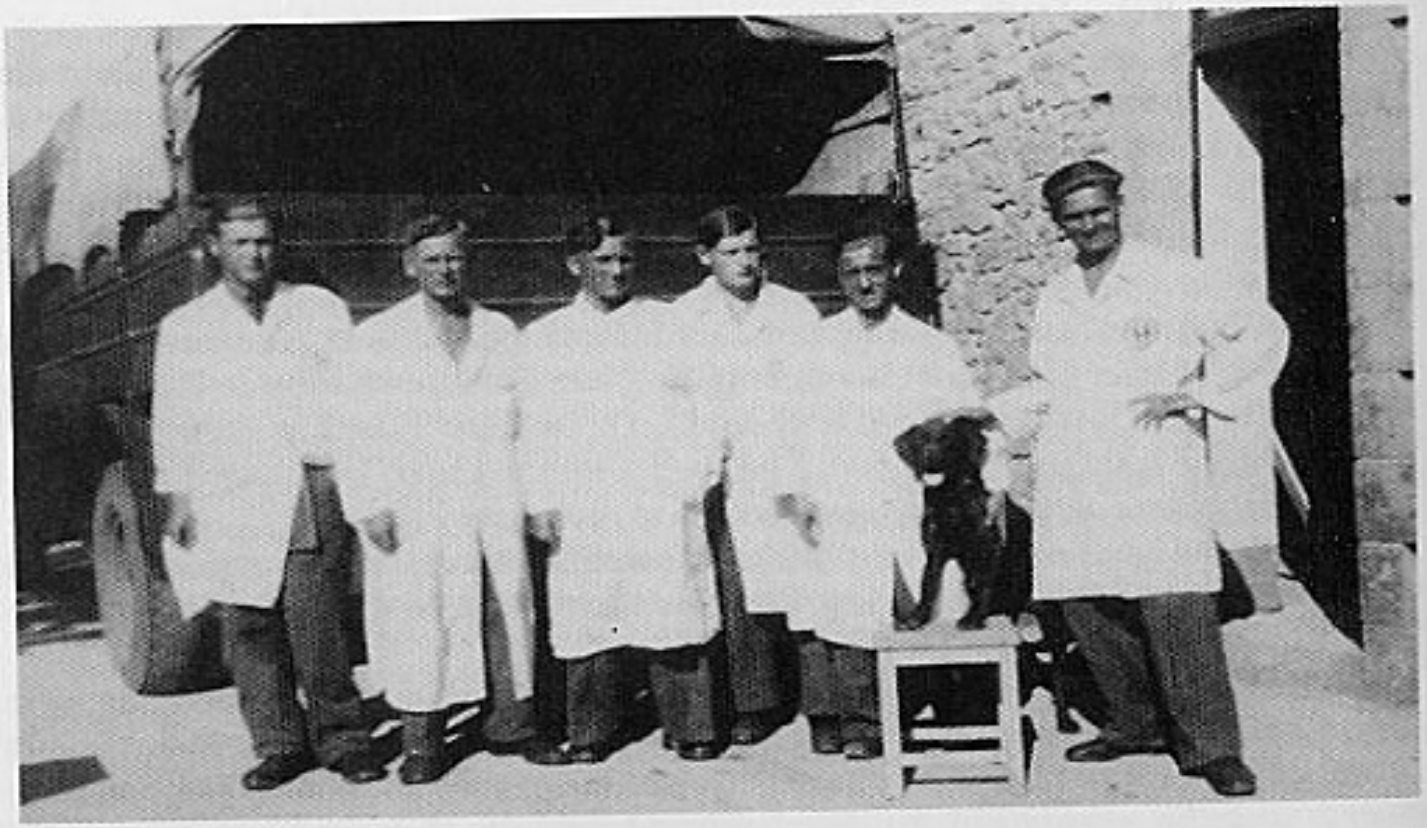

2e van links is een Deen Otteson. 3e van links is Uscha. M. D'Hulster, leider van de groep. 5e van links is Strm. Maurice Lybeer.

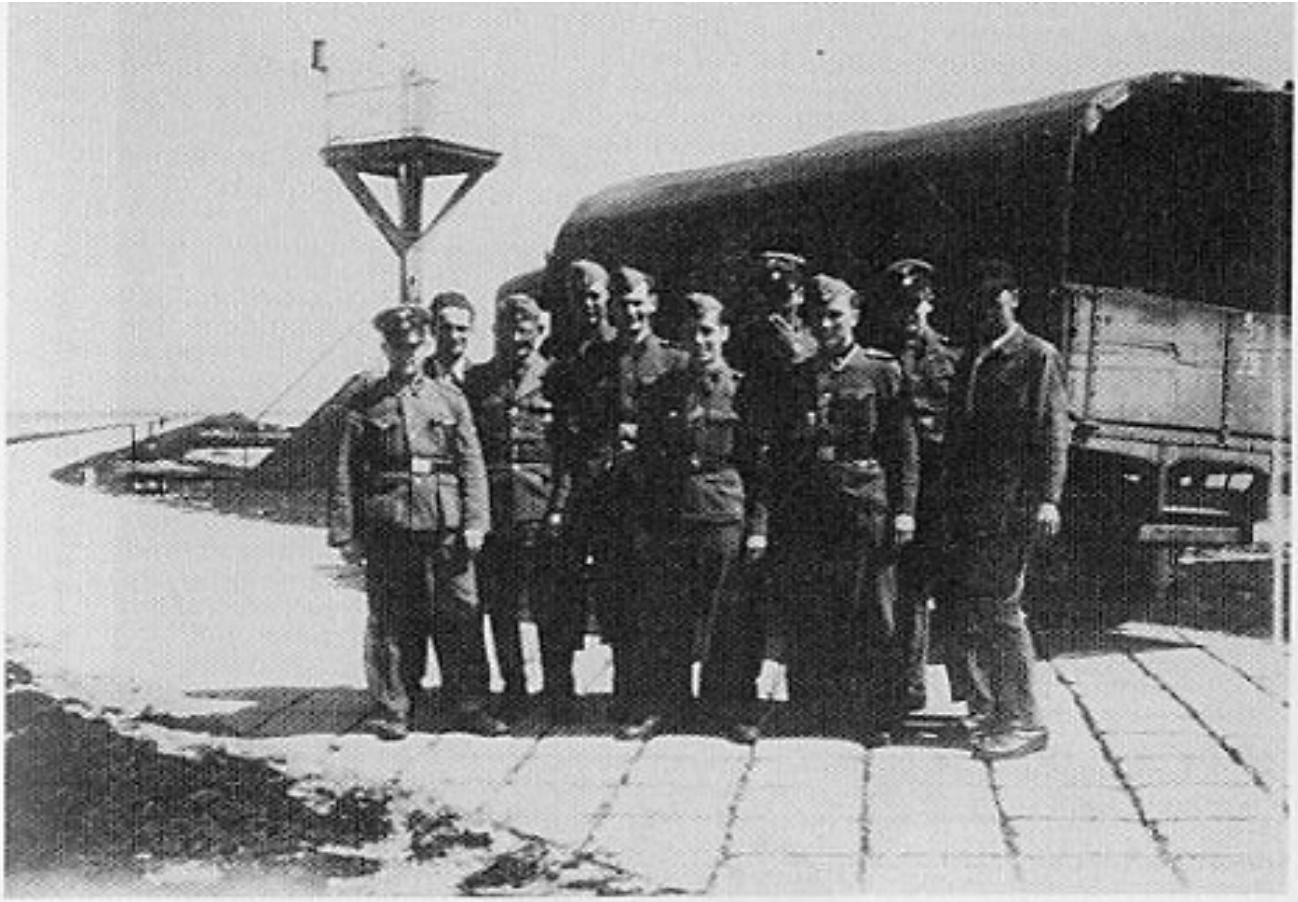

Dezelfde groep echter versterkt met enkele mensen: 2 Franse burgers als chauffeur en hulp, helemaal links Uscha. Seidel (Duitser). Foto opgenomen tijdens de doortocht van de Atlantische Oceaan naar het eiland Noirmoutier bij ebbe (laagwaterstand).

Alle röntgenopnamen opgenomen in Frankrijk kwamen daar gecentraliseerd toe. Alle opnamen met de beoordeling ''Ohne Befund'' werden geklasseerd; de andere werden verder onderzocht door de medici.

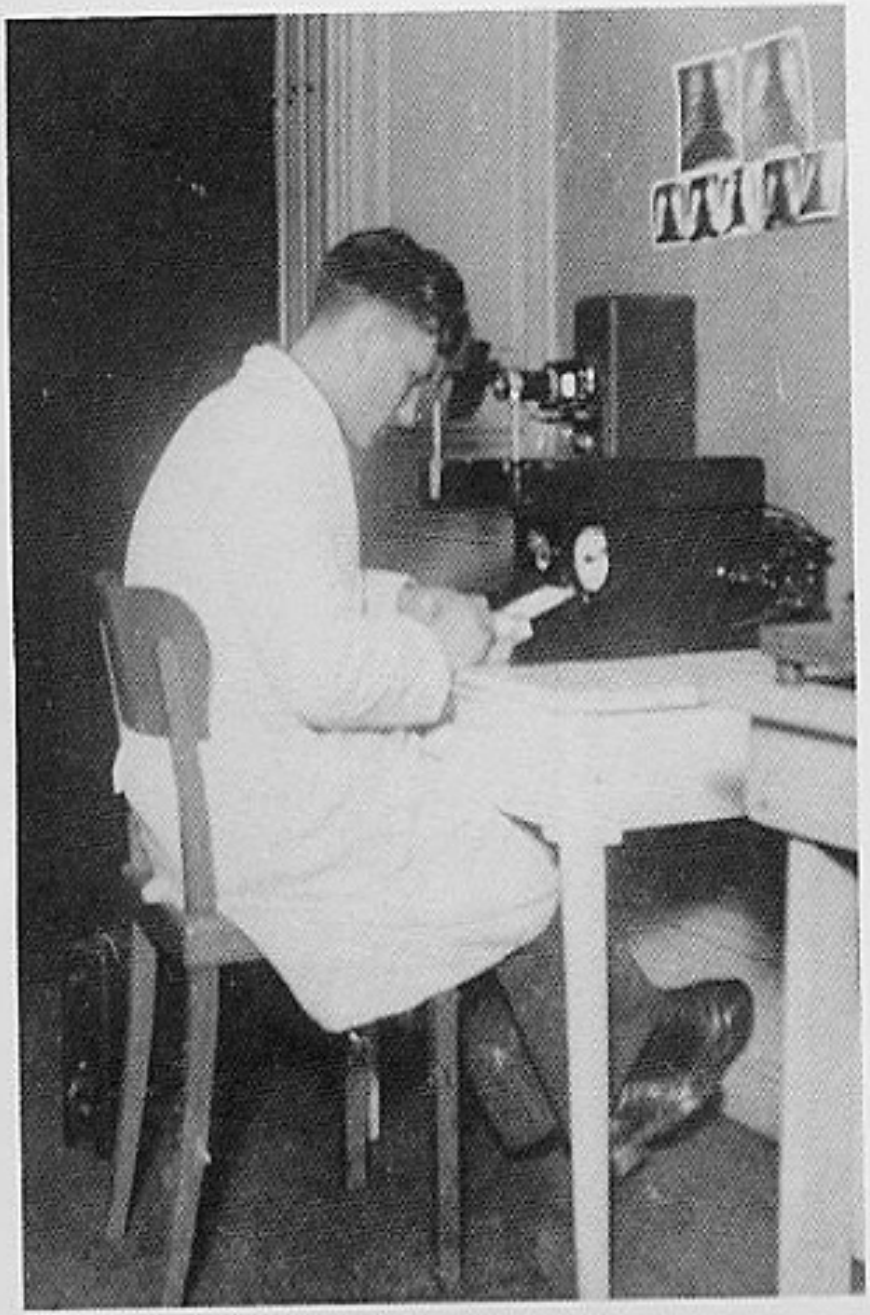

M. D'Hulster in het labo van de SS-Röntgensturmbann te Parijs als „Auswerter".

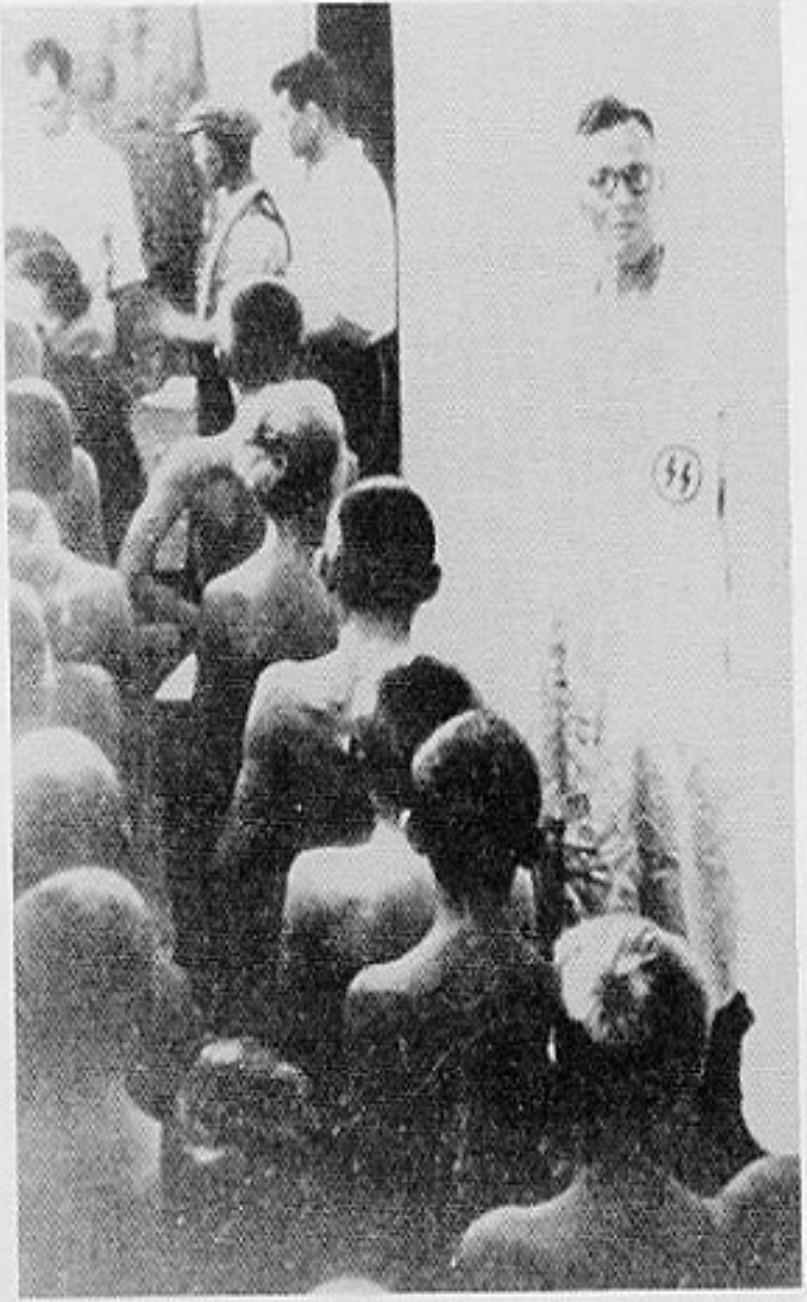

Onderzoek van werklieden in een fabriek.

S.D. — SICHERUNGSDIENST

Mouwinsigne

M. D'Hulster in het labo van de SS-Röntgensturmbann te Parijs als „Auswerter".

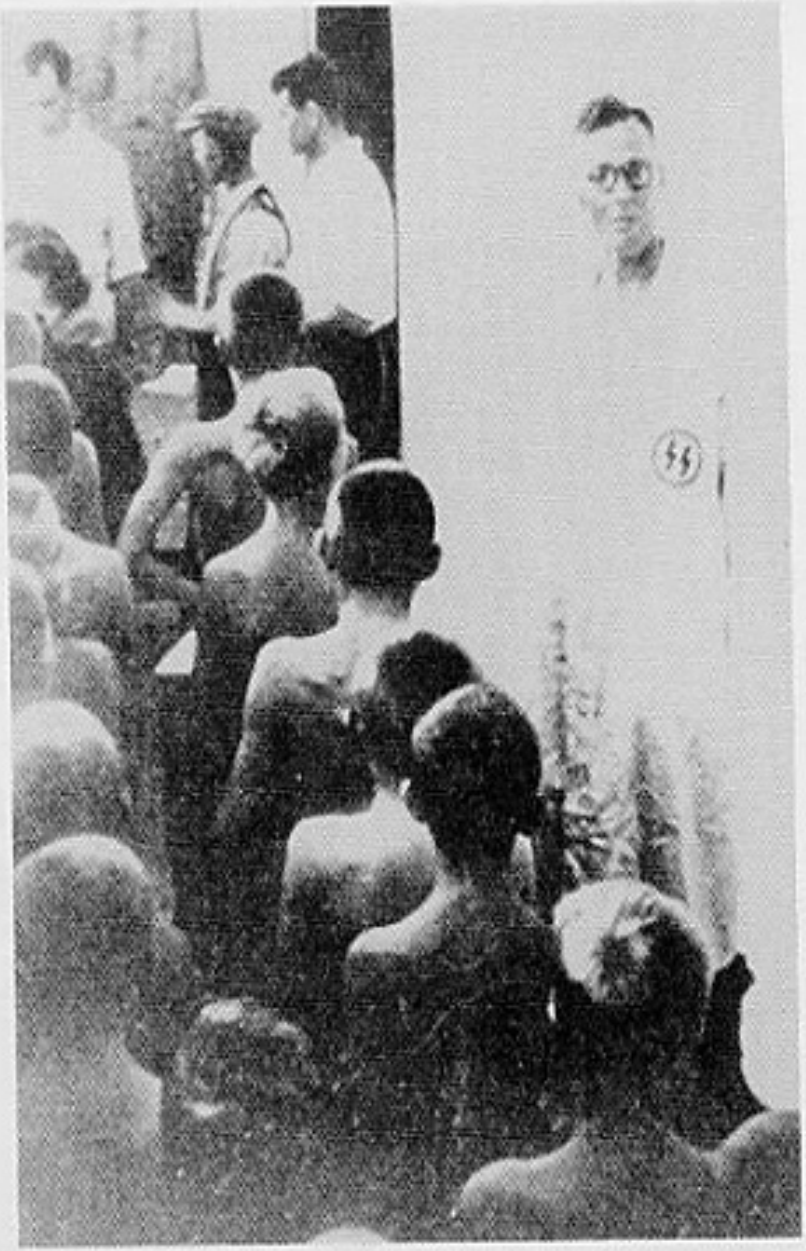

Onderzoek van werklieden in een fabriek.

S.D. — SICHERUNGSDIENST

Mouwinsigne

Sturmmann van de SD

Feldgrau van de SD, gelijkend op dat van de Waffen-SS, maar zonder SS-Runen op de kraagspiegel, SD-insigne op de linker mouw.

S.D. — WACHKOMPANIE

OPRICHTING

In 1942 werd een kompagnie S.D. opgericht, bestaande uit Vlamingen. Deze kompagnie had een gemiddelde sterkte van ongeveer 120 Vlamingen met Duitse oversten.
Chef: Ustuf. Lincke.

OPLEIDING

Infanterieopleiding: te Schoten in de SS-Vorschule Kasteel Horst.
Flakopleiding: te Evere op het vliegveld door Duitse Flakopleiders (Luftwaffe).

LEGITIMATIEBEWIJS — AUSWEIS

Hadden geen Soldbuch (stamboekje) wel een bewijs in stof met foto.

UNIFORM

Zelfde als de Waffen-SS maar op de linker kraagspiegel ontbraken de SS-runen.

DIENSTGRADEN

Zelfde als de Waffen-SS.
De bevorderingen der Vlamingen ging langzaam daar de plaatsen ingenomen werden door de Duitsers.
Later vervoegden gewonde en invalide oostfronters met hun dienstgraad de rangen van de S.D.
Vlaamse Uscha's: S., V.d.M.

LOON

Soldij 18,75 fr. per dag. Maandloon voor de familie 1200 fr.

OPDRACHTEN

1. Wachtopdrachten — Buitenwacht

Dossinkazerne te Mechelen:
Het stampersoneel bestond uit 8 man, waaronder 5 Vlamingen.
Chef: Sturmscharführer Franck
Oberscharführer Boden: Uscha. Props
Verwaltungschef: Dr. Krols
Binnendienst: joden verantwoordelijk voor de koerdienst, keuken, administratie, ziekenzaal (joodse dokters en verplegers), sociale dienst enz. Gemiddeld was het aantal gevangenen 1.500 joden en zigeuners. Het was een ''Durchgangslager'' (doorgangskamp) een soort opvangsplaats, waar de joden en zigeuners gebracht werden om dan doorgestuurd te worden naar de werkkampen in Duitsland en Frankrijk (planten van Rommelasperges).
Buitenwacht: bewaking aan de poort-kontrole van de in- en uitgaande personen, bewaking der buitenmuren om ontvluchting te voorkomen, afnemen van morgen- en avondappel, begeleiding der gevangenen naar het gasthuis en inkoopdienst in de stad, geen rechtstreeks kontakt met de gevangenen.

Fort van Breendonk:
Chef: Sturmbannführer Schmidt
Alleen buitenwacht.
Eveneens doorgangslager. Niet alleen voor joden maar voor alle soorten gedetineerden. Geen kontakt met de gevangenen. Inwendige dienst door de gevangenen zelf beheerd.

Luchtafweerwacht:
Op drie torengebouwen aan de Louisalaan te Brussel.
Gebouwen: nr. 510, Flakhelferinnengebouw, gebouw hoek Ter Kamerenbos.
Opdracht: Na de luchtaanval door een Belgische piloot Jean de Selys de Longchamps op 20 januari 1943 aanval met zijn Spitfire in dienst bij de R.A.F. op het gebouw van de Dienststelle Jungclaus, werden deze gebouwen nu bewaakt door S.D.-personeel opgeleid als Flaksoldaten. Op elk van die gebouwen stond een afweergeschut, type Hotschkiss (Frans), kaliber 3,7 cm. Onder bevel van een Duitse Feldwebel (Flak) en drie Duitse onderofficieren (Uffz. Seiffert). Geschutsbediening waren Vlamingen. Stonden telefonisch in verbinding met de Luftgaudienst Brussel. Waren tevens uitgerust met vliegtuigverrekijkers om aanvliegende vliegtuigen op te sporen en door te melden.

2. Bureeldiensten

Administratieve diensten van de S.D. te Brussel, Gent, Antwerpen, Brugge, Hasselt.
Op deze plaatsen bevonden zich steeds drie tot vier Vlaamse S.D.-mannen, meestal tolken.

3. Chauffeurs-autovoerders

Waren alle Vlamingen. Verzorgden het vervoer voor de S.D.

WACHTKOMPANIE VAN DE BEAUFTRAGTE VAN DE GROEP DER SICHERHEITSPOLIZEI EN VAN DE SD

Bij de oprichting van de diensten van de Sicherheitspolizei en van de SD in België en Noord-Frankrijk stonden voor de bewaking van de dienstgebouwen slechts 6 reservisten van de Waffen-SS ter beschikking. Met de aangroei der diensttakken bleek dit aantal volkomen ontoereikend. In augustus 1942 werd derhalve een Wachzug op militaire leest uit landsinwoners opgesteld die tot 1.6.1943 tot een kompanie is versterkt geworden. Officieren en onderofficieren zijn Reichsdeutsche. De wachtkompanie draagt de uniform van de Sicherheitspolizei. De getalsterkte op 1.6.1943 bedraagt 143 man. De wachters zijn hulppolitiebeambten. Hun dienstcontract voldoet aan de voorschriften op de ''Wirtschaftsverwaltungsdienst'' bij de buitenlandse inzet van de Geheime Staatspolizei in uitzonderlijke gevallen. Deze vrijwilligers stammen uit de rangen van de Vlaamse-SS, de DeVlag en het V.N.V.

Vlaamse bediening bij een Hotschkiss op het dak van gebouwen aan de Louisalaan te Brussel.

Uniform

Het feldgrau-uniform der Waffen-SS, maar met zwarte spiegels en geen SS-tekens. Zij werden te Brussel opgeleid gedurende zes weken.

Inzet en opdracht

Zij deden dienst als wachters en bewakers bij de diensten van de ''Sicherheitsdienst'' voornamelijk te Brussel.

Duur

De verplichting duurde tenminste één jaar. Ouderdomsgrens: 35 jaar.

Loon

Ongehuwden: RM 4 per dag voor mannen van 17 tot 26 jaar, geleidelijk verhoogd naar ouderdom tot RM 5,30 voor ongehuwden van 34 jaar. Daarbij kwam nog een toeslag van 250 fr. per maand voor ''Dienstbereitschaft''.
Gehuwden: ontvingen nog een toeslag van RM 0,35 per dag en een vergoeding van RM 20 per kind en per maand.
Verdere voordelen: vrije kleding en onderbrenging, aansluiting en verzorging bij de Duitse Krankenkasse, vrij verkeer op spoorwegen en alle openbare verkeersmiddelen, verlof volgens dienstmogelijkheden.
RM 1 = 15 Belgische frank.

Aantal of sterkte der eenheid

301 Vlamingen + Walen (gestraft door de Belgische Krijgsraden).

Der Beauftragte des Chefs der Sicherheitspolizei und des SD für den Bereich des Militärbefehlhabers in Belgien und Nordfrankreich, Brüssel

Brüssel, den 25 Februar 1943

698/43 g. 8002444 Geheim

An die Abteilungen im Hause
— SS-Hauptsturmführer Dr. Martin
— SS-Obersturmführer Bousse
— die Aktendienststellen
— das Auffungslager in Breendonk

Betrifft: Geschäftsverteilungsplan
Mit sofortiger Wirkung tritt für die Dienststelle Brüssel folgender Geschäftsverteilungsplan in kraft:

ABTEILUNG I/II: VERWALTUNG UND RECHT (beheer en recht)
IA Personalangelegenheiten (personeelsaangelegenheden)
IB Erziehung, Ausbildung, Schulung (opvoeding, opleiding, scholing)
IC Registratur, Hauptgeschäftsstelle (registratie, hoofdzakendienst)
IIA Organisation und Polizeirecht (organisatie en politierecht)
IIC Haushalt und Wirtschaft (begroting en huishouden)
IID Technische Angelegenheiten (Technische aangelegenheden)

ABTEILUNG III: LEBENSGEBIETE
IIIA Verwaltung und Recht (beheer en recht)
angeschlossen (aangesloten)
III N/Z (Nachrichtenzentrale) (informatiecentrale)
IIIB Volkstum und Volksgesundheit (Volksaard en volksgezondheid)
IIIB1 Volkstum und Volkstumsarbeit
IIIB2 Minderheiten und Ausländer (minderheden en buitenlanders)
IIIB3 Rasse und Volksgesundheit (ras en volksgezondheid)
IIIB4 Wanderung und Siedlung (uitwijking en vestiging)
IIIB5 Innerpolitische Lage der besetzten Gebiede (innerlijke politieke toestand van de bezette gebieden)
IIIC Kulturele Gebiete (kultureel gebied)
IIIC1 Hochschule und Wissenschaft (hogeschool en wetenschappen)
IIIC2 Erziehung und sport (opvoeding en sport)
IIIC3 Volkskultur, Kunst, Theater (volkskultuur, kunst, theater)
IIIC4 Presse, Schriftum (pers en literatuur)
IIID Wirtschaft (huishouding)
IIID1 Ernährungswirtschaft (voedingsekonomie)
IIID2 Handel, Handwerk (handel, ambacht)
IIID3 Finanswirtschaft, Börsen, Versicherungen (bedrijfsfinanciën, beurzen, verzekeringen)
IIID4 Industriewirtschaft
IIID5 Arbeits- und Socialwerke (arbeids- en sociale werken)
IIID6 Kolonialwirtschaft (koloniaal bedrijf)

ABTEILUNG IV: GEGNER UND ABWEHR (tegenstrever en afweer)
IVA1 Kommunismus, Marxismus, Feindpropaganda (kommunisme, marxisme, vijandelijke propaganda)
IVA2 Sabotage, Sabotageabwehr, Fälschungen, Waffen und Springstoff (sabotage, sabotageafweer, vervalsingen, wapens en springstof)

IVB Kirchen, Sekten, Juden, Freimaurer (kerken, sekten, joden, vrijmetselarij)
IVC1 Auskunfte (inlichtingen)
IVC2 Schutzhaft (verzekerde bewaring)
IVC3 Presse und Schrifttum (pers en literatuur)
IVC4 Emigranten
IVD Widerstand, Geiseln, Sühneleistungen, Ausweisungen, Abschiebungen, Schutzdienst (weerstand, gijzelaars, boeten, deportaties, beschermingsdienst)
IVE1 Allgemeine Abwehr (algemene afweer)
IVE2 Allg. Wirtschaftsangelegenheiten, Wirtschaftsspionageabwehr (Alg. Bedrijfsaangelegenheden, bedrijfsspionageafweer)
IVG Geschäftsstelle der Abt. IV (Kantoor van de Abt. IV)
IVN Nachrichten (informatie)

ABTEILUNG V: KRIMINALPOLIZEI (kriminaalpolitie)
VA Angelegenheiten der Belg. Polizei und der JK.PL. (aangelegenheden van de Belgische politie)
VB Kriminalpol. Vollzugdienst einschliess Fahndung (kriminaalpolitie, executiedienst inbegrepen opsporing)
VB Bekämpfung des Schleichhandels und Kriegswirtschafts vergehen (bekamping van sluikhandel en oorlogshandelsmisdrijven)
VC Erkennungsdienst (herkenningsdienst)
VD Kriminaltechnische Untersuchungsstelle (kriminele onderzoekingsdienst)

ABTEILUNG VI: NACHRICHTEN (Informatiedienst)

Beglaubigt
Gez. Herget
Gesch. Angestelle

Gez. Ehlers
SS-Sturmbannführer
und Oberregierungsrat

Reeds einde juli 1940 installeerde zich een afgevaardigde van de SIPO en de S.D. in ons land, geleid vanuit het Bureau te Düsseldorf.
SS-Gruppenführer Thomas fungeerde er als leider. Hij beschikte over twee zetels: één in Brussel en één in Parijs.
In juli 1940 vestigde zich de Brusselse kern van de SIPO-S.D. in de Ernestinelaan.
Op 1 augustus bracht men de dienst voor drie jaar over naar de Louizalaan, 453. Deze dienst stond onder de leiding van Dr. Hassel Backer.
Op 6 februari 1943 definitief overgebracht naar nr. 437 van de Louizalaan.
Later volgden Luik, Gent, Charleroi en Antwerpen waar S.D.-Dienststellen opgericht werden.

DER BEAUFTRAGTE DES CHEFS DER SICHERHEITSPOLIZEI UND DES SD FUR DEN BEREICH DES MILITARBEFEHLSHABERS IN BELGIEN UND NORDFRANKREICH BRUSSEL

In de ''Dienststelle'' van de SS-politie te Brussel had de Sicherheitsdienst (SD), in tegenstelling tot de Sicherheitspolizei (SIPO), normaal geen executieve bevoegdheid.
Als ''Abteilung III, Lebensgebiete'' was de SD enkel bevoegd tot het vergaren van inlichtingen van algemene aard over het politieke, kulturele en ekonomische leven in België en Noord-Frankrijk.
Leider van de SD te Brussel: Ehlers.
De strekking bij de SD was pro-DeVlag, anti-V.N.V. en anti-Reeder. De ''Militärverwaltungschef'' kon in 1943 vaststellen dat de rechtstreekse invloed van de SD te Brussel op het Reichssicherheitshauptamt te Berlin in politieke en personeelszaken even sterk was als de positie van de chef der ''Dienststelle'' zwak. De rivaliteit tussen de top van de Militärverwaltung en de SD te Brussel grensde aan vijandschap.
Chef van SIPO-SD Dienststelle Brussel: Canaris, opvolger van Ehlers.
SS-Oscha. Eggert maakte van augustus 1940 tot het einde van de bezetting in september 1944 deel uit van het referaat B (Volkstum) in de Abteilung III (Lebensgebiete of SD-Inland) van de Dienststelle SIPO-SD te Brussel.
De leider van de Abteilung III: SS-Stubaf. Hummitzsch
De leider van het referaat IIIB: SS-Ostuf. Kläss.

AUFSTELLUNG DER EINSATZLEITUNGEN, ABSCHNITTSLEITUNGEN UND AUSSENSTELLEN MIT DEN JEWEILIGEN MITARBEITERN

Overzicht van de verschillende politie-directies, met hun respectievelijke buitendiensten en opgave van de chefs en hun medewerkers.

Stand van 1 maart 1944

1. *Bereidschapsleiding voor Nederland:*
   Amsterdam, Prinsengracht 796
   Telefoon Amsterdam 35745

Dienstleider: SS-Sturmbannführer Schmidt-Stähler
Sekretaresse: Juffr. Mannigel
Medewerkers: Juffr. Richter

Juffr. Heymer
Stud. Ass. Kanitz
Kassier Poesche
Bediende Herbrechtmeier
Posselt

2. *Bereidschapsleiding België en Noord-Frankrijk*
met buitendiensten te:
Antwerpen, Gretrygstr. 1
Telefoon 57590

Bereidschapsleiding België
Leider: Pg. Hans Singer
Sekretaresse: Vrouw Hilde Gläzer
Kasmeester: Pg. Walter Förster

Afdeling Antwerpen
Leider: Mollenhof St. Assistent
Kampleider: Pg. Karl Kress
Bediende buitendienst: Max Bigalk
Egon Tresenreutner
Otto Holderings

Afdeling Brussel
Adres: 34 rue du Taciturre
Tel.: Brussel 33.11.69
Afdelingsleider: Gustav Kleingarter
Bedienden-buitendienst: Erich Fischer
Anton Karminsky
Kurt Schauer
Kurt Feyer
Max Schmidt
Kampleider: Rudolf Berger
Sekretaresse: Brigitte Mundt

Afdeling Charleroi
Leider: Reinhold Brook

Afdeling Lille
Leider: Edwin Grosse

Afdeling Lüttich-Luik
Leider: Richard Gebhardt

Sicherheits und Informations Departement
Geheim und vertraulich

Brüssel, den 6.5.1944

Polizeibericht nr. 63A

Monatliche Aufstellung für April 1944
(Maandelijks overzicht voor april 1944)

Onze brigaden hebben in de loop van de maand april 1944 de aanhouding van 85 individuen uitgevoerd.
Deze aanhoudingen werden verricht door de Brigaden:

Brigade van La Louvière	17 aanhoudingen
Brigade van Charleroi	11 aanhoudingen
Brigade van Hoei	4 aanhoudingen
Brigade van Brussel	12 aanhoudingen
Verscheidene kommando's	41 aanhoudingen
In totaal	85 aanhoudingen

Door deze aanhoudingen werd de moord op onze kameraad A2 uit La Louvière opgeklaard, 7 joden konden onschadelijk gemaakt worden en een groot aantal — geheime oproepen — konden in beslag genomen worden (alle verdelers werden aangehouden).
Bijzonder opmerkelijke akties werden door de Brigade van La Louvière uitgevoerd, die een grote opslagruimte met explosieven, wapens enz. in beslag nam. Verscheidene in Chimay verzamelende Brigaden zuiverden in samenwerking met de S.D., de G.F.P. en van het O.F.K. van Bergen een groot en belangrijk gebied.
Deze Brigaden leden geen verliezen in de maand april, niettemin werden twee van onze agenten het slachtoffer van aanslagen; gelukkigerwijze werd daarbij niemand gekwetst.

SS-AUSBILDUNGSBATAILLON SENNHEIM
SS-OPLEIDINGSBATALJON SENNHEIM

Sennheim 18.3.1941. Kazerne.

Gotlob Berger en Fick te Sennheim.

SENNHEIM-CERNAY

Ligging

Het Elsassers stadje Sennheim (of Cernay) gelegen tussen Mulhausen en Thann op de baan Colmar-Belfort, is tevens het begin van de bekende kaasroute (Route du Fromage).
De stad bevindt zich aan de voet van de Vogezen. Het riviertje de Thur, zijrivier van de Rijn, kronkelt grillig langs Sennheim. Deze waterloop was destijds de boeman van de rekruten.
Sennheim is zwanger van historische waarden: in de Ochsenfeldvlakte ontmoetten zich voor het eerst de Germaanse kultuur en de Latijnse beschaving. Het kwam tot een bloedig treffen tussen de legioenen van Julius Caesar en de Germaanse stammen, voorspel voor latere nog talrijker militaire en historische confrontaties.
Het is langs de Rijnvallei dat de Bourgondiërs doordrongen tot in Frankrijk. Gedurende de middeleeuwen en doorheen de geschiedenis was de Elzas een slagveld, de laatste oorlog was dus geen uitzondering.
Vanuit het kamp merkt men de Hartmansweilerkopf, een standbeeld van 18 m hoog, opgericht als symbool aan de eerste wereldoorlog 1914-1918. De Franse alpenjagers noemen het de oude Armand (le vieil Armand). Ook vele vernielde bunkers getuigen hier nog van de oorlog.

HET VORMINGSKAMP SENNHEIM

Voorgeschiedenis

Uit ''Germaansche Lotsverbondenheid'', uitgave ''Die Aktion'', 2e jg., mei 1941

> ''De Rijksleider-SS geeft aan de kommandant van het eerste ''Nordland''-bataillon de opdracht een centraal bureau in Berlijn en tevens een vormingskamp als doorgangsplaats voor de vrijwillige SS-lieden van de Germaanse broedervolken in te richten. Het is oorlog, het is winter, en alles moet zeer snel van stapel lopen. Ondanks dat komt niemand op de gedachte van een voorlopige noodoplossing. Niet slechts de praktische gezichtspunten, maar ook de allerkleinste kleinigheden worden onder de loupe genomen. Het resultaat van deze ingespannen arbeid, waarbij nog een ongelooflijke hoeveelheid klein werk verzet moest worden, heet: SENNHEIM.
> In de boven-Elzas ligt dit klein plaatsje. Op enige kilometers afstand heeft de congregatie van de ''Zusters van het Heilige Kruis'' met Duitse herstelgelden een goedgebouwd uitgestrekte inrichting gesticht, een tehuis voor zwakzinnigen.
> Midden tussen de wijde velden en akkers, met eigen landbouwbedrijf, staan ver uiteen, de grote lichte en ruime huizen.

Gedurende de oorlog werden de zieken naar Frankrijk gebracht, waar zij onder de hoede der zusters van dezelfde orde staan.
Gevangen genomen Spaanse communisten werden hier in een werkkamp samengebracht. Daarop trok de stroom van duistere elementen erdoor, die na de Duitse overwinning in mei 1940 snel een goed heenkomen zoeken moesten. En toen stonden de grote gebouwen leeg. Vlug, zakelijk en correct speelt alles zich nu verder af: de overste van de orde, zuster Anselma, wordt in Straatsburg opgezocht. Men komt snel tot een overeekomst en de zusters danken de SS voor de onbekrompen wijze, waarop de zaak wordt geregeld. Men heeft een dak boven zijn hoofd. Maar wat ziet het er hier uit!
Alles vernield en even smerig, de centrale verwarming kapot, geen bedden, geen meubels. Sneeuw, die meters hoog ligt, maakt de wegen onbegaanbaar en voor transport onbruikbaar, ijzige kou, geen hulpkrachten en de mannen, de toekomstige nieuwe wapenbroeders, staan reeds aan de grens.
Het is in orde gekomen. Daar waar iedere burocratie het zou moeten opgeven hebben, daar sloegen de SS-mannen er zich doorheen. ''Legaal-Illegaal'' zo luidde het wachtwoord, al naar gelang de kant van waaruit men het bekeek.
Onderdelen voor de centrale verwarming komen uit Parijs, strozakken uit Belfort, wollen dekens werden, zonder op de desbetreffende voorschriften acht te slaan, te voorschijn getoverd en toen de noordervrienden aankwamen, kwamen zij juist van pas om op het eigen station, vlak voor de poorten van het kamp, alles wat tot de uitrusting ervan behoorde, uit te laden. Zij hadden er plezier in, pakten aan en verwonderden zich er over, wat er niet al voor hen nodig was — en er dan ook was.''

Het oude hospitaal ''Sankt Andreas'' werd dus in 1940 tot kazerne omgebouwd en ingericht. Hier kregen honderden jonge Vlamingen samen met duizenden Europese vrijwilligers uit 18 verschillende naties hun eerste SS-basisopleiding. Later bleken deze gebouwen te klein door de grote toestroom van vrijwilligers en deden vele gebouwen uit de omgeving dienst als troepenlager.

Kazerne-complex

In het midden stond een torengebouw met daarrond een zevental gebouwen. In april 1943 was men klaar gekomen met de bouw van een achttal langwerpige houten barakken. In een dezer barakken was de Wachtkompagnie (de 9e) ondergebracht. Ook gebouwen in de onmiddellijke omgeving werden opgevorderd. Zo lagen in een school te Sepweiler vooreerst de Walen. Op 5 km van Sennheim te Than lag de schietstand.
Het geheel zinderde van zuiverheid; daar zorgden de soldaten zelf voor, ook al moest dit soms gepaard gaan met een of andere straf.

Opleiding

Dit kamp was een ''Ausbildungslager'' (opleidingskamp) in die zin dat het in

feite een basisopleidingskamp was voor rekruten, die de grondbeginselen van een goede soldaat in merg en bloed tot zich namen.
Het gaan, het staan, het groeien, het stappen in het gelid en de reglementen beheersten het onderricht, alsook aan sport werd veel aandacht besteed. Voorbeeld zijn en voorbeeld geven is het eerste wachtwoord van de opleiders.
De duur van deze opleiding bedroeg ongeveer 6 weken.
Ook de nationaal socialistische wereldbeschouwing nam een belangrijke plaats in.

Wij brengen hier enkele korte aanhalingen uit een te Sennheim, op 17 januari en 4 maart 1941, gehouden leidersconferentie:

> "Het uitgangspunt van de Germaanse leiding ligt in het hart, niet in het hoofd.
> Leiding geven is in de eerste plaats bijstand. Men moet nooit vergeten dat in vroeger tijden de leider vrij gekozen werd maar dat ook toen het volgen vrijwillig was...
> Iedere vrijwilliger is zijn eigen baas, is een man die uit vrijen wil tot ons komt, dit mag men nooit en te nimmer uit het oog verliezen.
> Natuurlijk staat zowel aan het begin als aan het eind van elk "soldaat zijn" de discipline.
> Het uiteindelijk doel wordt door de order als volgt gekenschetst: DE VRIJE PERSOONLIJKHEID VAN DE NATIONAAL-SOCIALISTISCHE MENS."
> Zoals gebleken is, ligt het zwaartepunt niet in het militaire als ambacht maar in het militaire als geest."

De opleiders droegen op hun linkermouw armbandjes van de beroemde eenheden van de Waffen-SS: Germania, Deutschland, der Führer, Wiking, Westland, Leibstandarte L.A.H.
Buiten de Wachtkompagnie maakten de rekruten geen kennis met wapens, de wapenopleiding zou later volgen in de eenheden waartoe ze afgekommandeerd werden na hun basisopleiding.
Begin 1944 door het brutaler optreden van de plaatselijke weerstand werden alle eenheden bewapend en traden deze op waar het nodig bleek.

Leiding

Bevelhebber: SS-Oberführer Fick. Laatste bevelhebber SS-Oberführer Dr. Rudolf Jacobsen.
Chef 1ste Kp.Ostuf Laue
Sportinstrukteurs: Uscha. Richter en Uscha. Joye Cy.

SS-Ostuf. Laue.

Sennheim — SS-Uscha. Richter. Sportleraar (Belg. Kampioen 1940-1943 fond)

SS-Uscha. Cyriel Joye. Sportinstrukteur te Sennheim. Later bij het Pionier Btl. Divisie ,,Langemarck''.

Opstelling

	Veldpostnummer
Staf	48 524
Abteilung I: 1. tot 4. Kp.	08 392
Abteilung II: 5. tot 8. Kp.	05 434

GERMAANSE VRIJWILLIGERS IN SENNHEIM OP 1.3.1943

Volgens een bericht van de ''Persönlicher Stab Reichsführer-SS-Schriftgutverwaltung''.
Nederlanders: 325
Vlamingen: 202
Noren: 130
Denen: 181

Uit ''Germaanse Lotsverbondenheid'', Opleidingskamp Sennheim, Uitgave 1941, ontnemen wij:

> ''Ik hoop dat ik 12 jaar bij de Waffen-SS mag blijven, vele Vlaamse kameraden, die ik ken, willen zo lang SS-man blijven'', get. Van Dingeuren uit Antwerpen.''
> ''Nu weet ik pas, wat kameraadschap is. Zij is het mooiste aan Sennheim, het mooiste ter wereld, zegt Jozef Vergult uit Sint-Niklaas. Hij heeft zich voor 4 jaar bij de Waffen-SS gemeld, maar hij zou gaarne langer willen blijven. De geest der soldatengemeenschap, die hij in Sennheim gevonden heeft, heeft hem in de ban.''
> ''En het was zo moeilijk bij de Waffen-SS te komen, ik was te klein. Maar toen ging het toch,'' zegt hij gelukkig. ''De kameraadschap en de grote idee dat is alles in mijn leven.''

WACHTKOMPAGNIE VAN HET AL-SENNHEIM

April-november 1943
Chef: SS-Hstuf. Krone (Papa Krone genaamd)
Spiess: SS-Oscha. Auer Willy
Zugführer: SS-Oscha. Zimmerman
SS-Oscha. Schäfer
?
Vlaamse onderrichters: Van Gompel Karel
Vercauteren

Vlamingen bij de Wachtkompagnie:

De Troyer Bert	Verselder Rob	Van Tilburg Max
Thiry Walter	Six	De Groof Jan
Nagels Bob	Van Vlerken Karel	Witters Jan
Goossens John	Heydens Eddy	Claeys Stefaan
Verjans	Van Put Gerard	Sips Jos
Crusener Frans	Mercier Sus	Dilissen Jef
Urbanski	Pontecarero	Wuyts Jos
De Jonghe Bert	Moeyson Jan	Minne
Van Doorselaer Fons	Heymans Karel	Gekiere
Joy	Van Dongen Bert	Maris Fons
Populiers Jan	Van Herp Willy	en andere

Deze eenheid was ondergebracht in een der houten barakken. Zij was de 9e Kompagnie. Zij verbleven er zes volle maanden en kregen een ''Friedensmässige Ausbildung''; dus een opleiding zoals in vredestijd.
Deze kompagnie bestond bijna uitsluitend uit Vlamingen, dan volgden de

Nederlanders, verder nog enkele Zwitsers, Denen en enkele Duitsers. Deze kompagnie leverde de wachtposten aan de kazerne en zorgde voor het opluisteren van feestelijkheden en andere plechtigheden. Het was een soort erekompagnie.

Unterführerlehrgang: Zie bijdrage ''Unterführerlehrgänge''.

Inzet

Bij de invasie der geallieerden in Normandië staken de illegale verzetstrijders hun koppen op en vielen op achterbakse wijze eenzame en bijna onbewapende konvooien aan of vermoordden afzonderlijke posten. Ook konvooien met gekwetsten werden uitgemoord; zelfs DRK-zusters waren soldaten in hun ogen.
Toen nu de Amerikanen de Elzas naderden, werd het optreden van de illegalen driester. De kampleiding te Sennheim zag zich verplicht zich te weer te stellen met alle bruikbare middelen. De rekruten van 16, 17, 18 jaar totaal ongeschoold in het gebruik van wapens, kregen een geweer in de hand gedrukt en samen met hun opleiders moesten zij noodgedwongen de strijd aanbinden met deze onzichtbare vijand, die overal en nergens was.

Oprichting der gevechtstroepen

Na het eerste alarm einde september 1944 werden twee gevechtsgroepen te Sennheim opgericht.

1ste Gevechtsgroep Ehlert

Samengesteld uit de Unterführerlehrgang (Vlamingen, Duitsers, Denen, Nederlanders) een deel rekruten in opleiding en de Wachtkompagnie. Als opdracht zou deze gevechtsgroep de verdediging op zich nemen van de Rijn-Rhone-kanaal-linie. Zij begaf zich naar de ''Ballon d'Alsace'' waar een doorbraak van de geallieerden nakend was.
Na bloedige gevechten en zware verliezen in het woud tussen Mulhouse en Bantzenheim, trok de gevechtsgroep zich terug over de Rijn, om via Sankt-Georg (Freiburg) achtereenvolgens Fökenbach, Ulm en uiteindelijk Nordalp (Zwarte Woud) te bereiken.
Van hieruit werden de Vlamingen overgeplaatst naar de divisie ''Langemarck'' in opstelling in de Lüneburger Heide.
Bij een bespreking in de Vogezen werd de staf van de gevechtsgroep volledig gedood door een artillerie-inslag.
Volgende Vlamingen behoorden bij deze gevechtsgroep: Van Nunen Jan,

Stappaerts Urbain, Verschueren Jan, Luyten Willy, Van den Bosch Jup, Carpels Willy en andere.
Deze gevechtsgroep stelde zich aan het kanaal op te Montreux-le-Château en te Vieux-Montreux.

2de Gevechtsgroep

Chef der 2.Kp. Ustuf. Schleuter. Ingezet in de omgeving van Strassburg. Samengesteld hoofdzakelijk uit Vlamingen en Nederlanders en het stampersoneel. Deze gevechtsgroep betrok stellingen tussen het Rijn-Rhone-kanaal en de autoweg lopende van Belfort naar Altenkirchen.
Hier werd 6 weken stand gehouden daar al de bruggen en overgangen gesperd waren door afgeschoten U.S.-tanks en de sporadische aanvallen van de gealliëerde infanterie telkens afgeslagen werden.
Onder zeer sterke druk van de Amerikanen en bij gebrek aan bevoorrading van minutie trok deze gevechtsgroep zich terug op een andere voorbereide stelling in de omgeving van Donaueschingen, waar ze stand hield tot 6 december 1944.
De resten van deze gevechtsgroep werden van het front weggetrokken naar Furtwangen, waar hij ontbonden werd. De Vlamingen vertrokken naar de Lüneburgerheide om de ''Langemarck'' te vervoegen, waar ze omstreeks 20 december 1944 aankwamen.

VERKLARING

Afgelegd en onderschreven door elke vrijwilliger bij zijn intrede in het Opleidingskamp te Sennheim.
Deze ''Verklaring'' was in het Duits en ook in het Nederlands opgesteld (zie blz. 261).

Verklaring

van den vrijwilliger M.C. geb. 5.8.1903
Ik ben door de gerechtsofficier van het SS-Ausbildungslager Sennheim erover beleerd geworden dat ik, vanaf het ogenblik mijner intrede in het SS-Ausbildungslager Sennheim onder de Duitse militaire Rechtsmacht sta.
Mij is bekend gegeven dat ik mij zonder toestemming van mijn meerderen noch voor altijd, noch voor tijdelijk uit het Leger mag verwijderen daar ik mij anders aan desertie of ongeoorloofde verwijdering zou schuldig maken.
Desertie of ongeoorloofde verwijdering zijn, naar het Duits strafrecht gerekend, zware vergrijpen en worden streng bestraft. Ik mag mij ook niet door

zelfverminking of op enige andere wijze voor de dienst ongeschikt maken, of mij op enige manier door persoonsverwisseling of dergelijke aan de dienst onttrekken. Ook op deze vergrijpen tegen het militair strafrecht staan zware straffen.
Tenslotte is mij medegedeeld, dat ik van mijn kameraden, onverschillig welke voorwerpen hunner uitrusting of van hun privaatbezit, niets mag ontvreemden, daar ik mij anders schuldig maak aan kameradendiefstal. Kameradendiefstal is schandelijk en wordt ook streng bestraft.
Ik sta onder het Duits militair strafrecht, onverschillig of ik op de Führer veredigd ben of niet.
Dat ik deze verklaring goed begrepen heb, bekrachtig ik met mijn handtekening.
Sennheim, den 23.9.1943 (handtekening)

Erklärung

Cornt. arsen 23.9.

des Freiwilligen Haes, Cornelius, geb. 5.8.03.

Ich bin vom Gerichtsoffizier des SS-Ausbildungslager Sennheim darüber belehrt worden, dass ich im Augenblick meines Eintreffens im SS-Ausbildungslager Sennheim, der deutschen Militärgerichtsbarkeit unterstehe. Mir ist bekanntgegeben worden, dass ich mich ohne Erlaubnis meiner Vorgesetzten weder für immer noch auf Zeit aus dem Lager entfernen darf, da ich mich anderfalls der Fahnenflucht und unerlaubter Entfernung schuldig machen würde. Fahnenflucht und unerlaubter Entfernung von der Truppe sind nach dem deutschen Militärstrafrecht schwere Straftaten und werden streng bestraft.

Ich darf mich auch nicht durch Selbstverstümmelung oder auf andere Weise für den Dienst untauglich machen, oder mich, oder einen anderen, durch Täuschung oder sonst arglistig, dem Dienst entziehen. Auch für diese militärischen Straftaten sind erhebliche Strafen angedroht. Endlich ist mir mitgeteilt worden, dass ich meinen Kameraden nicht irgendwelche Gegenstände ihrer Ausrüstung oder ihres Privateigentums entwenden darf, da ich mich dadurch eines Kameradendiebstahles schuldig machen würde. Der Kameradendiebstahl ist eine schimpfliche Handlung und wird mit strengen Strafen belegt.

Dem deutschen Militärstrafgesetz unterstehe ich, ob ich auf den Führer vereidigt bin oder nicht.

Dass ich diese Belehrung richtig verstanden habe bescheinige ich durch meine Unterschrift.

Sennheim, den

entlassen Hitlerjugend 4.39 am 23.9. 39

A. Haes
Unterschrift

Verklaring

van den vrijwilliger

Ik ben door den gerechtsofficier van het SS-Ausbildungslager Sennheim erover belaerd geworden dat ik, vanaf het oogenblik mijner intrede in het SS-Ausbildungslager Sennheim, onder de Duitsch-militaire Rechtsmacht sta.

Mij is bekend gegeven, dat ik mij zonder toestemming van mijn meerderen noch voor altijd, noch voor tijdelijk uit het Lager mag verwijderen, daar ik mij anders aan desertie of ongeoorloofde verwijdering zou schuldig maken. Desertie of ongeoorloofde verwijdering zijn, naar het Duitsche strafrecht gerekend, zware vergrijpen en worden streng bestraft. Ik mag mij ook niet door zelfverminking of op eenige andere wijze voor den dienst ongeschikt maken, of mij op eenige andere manier, door persoonsverwisseling of dergelijke aan den dienst onttrekken. Ook op deze vergrijpen tegen het militaire strafrecht staan zware straffen.

Tenslotte is mij medegedeeld, dat ik van mijn kameraden, onverschillig welke voorwerpen hunner uitrusting of van hun privaatbezit, mets mag ontvreemden, daar ik mij anders schuldig maak aan kameraden-diefstal. Kameraden-diefstal is schandelijk en word ook streng bestraft.

Ik sta onder het Duitsche militaire strafrecht, onverschillig of ik op den Führer vereedigd ben of niet.

Dat ik deze verklaring goed begrepen heb, bekrachtig ik met mijn handteekening.

Sennheim, den

A. Haes
Handteekening

Aanmeldingsformulier voor Opname als Vrijwilliger in de Waffen-SS

Meldevordruck für die Einstellung als Freiwilliger in die Waffen-SS

(Duidelijk schrijven, onleesbare en onvolledig ingevulde formulieren worden niet beantwoord)
(Deutlich schreiben, unleserliche und unvollständig ausgefüllte Eingaben werden nicht beantwortet)

Geboortejaar / Geburtsjahr [illegible] Plaats / Ort [illegible] den 25.4. [illegible] 1945

Ich verzoek hiermede te worden opgenomen als Vrijwilliger in de Waffen SS
Ich bitte um Einstellung als Freiwilliger in die Waffen-SS

Ik heet / Ich heisse [illegible] (Familienaam) (Voornaamen, Aanspreeknaam onderstreepen) (Vorname, Rufname unterstreichen)

Ik ben geboren in / Ich bin geboren in [illegible] (Geboorteplaats, provincie) (Geburtsort, Kreis) den 8. 8. 03. (Dag, maand, jaar) (Tag, Monat, Jahr)

Nationaliteit (ook vroegere) / Staatsangehörigkeit (auch frühere) [illegible] voorbestraft: ja / neen / vorbestraft: ja / nein

Meerdere Nationaliteiten ja / neen / Doppelstaater ja / nein — Welke andere Nationaliteit / Welcher andere Staat

Ik heb in de Weermacht van navolgenden staat / Ich habe in der Wehrmacht folgenden Staates neen

van / vom — tot / bis — gediend / gedient

Troependeel / Truppengattung — bereikte dienstgraad / erreichter Dienstgrad

Ik woon / Ich wohne [illegible] (plaats, straat, plein, Nr.) (Wohnort, Straße, Platz, Nr.) [illegible] 2 (Onderhuurder bij) (Untermieter bei)

[illegible] van arische / ~~[illegible]~~ afstamming Geloof [illegible] Kath. vrijgezel – gehuwd – gescheiden – Kinderen 2

Ich bin arischer / ~~nicht arischer~~ Abstammung, Religion — ledig — verheiratet – geschieden Kinder

Beroep / Beruf [illegible]

Ik werk thans als / Ich arbeite zur Zeit als [illegible] bij / bei [illegible] (Instelling of Arbeidgever) (Behörde oder Arbeitgeber)

in / in [illegible] (plaats, straat, plein, Nr.) [illegible] Ort, Straße, Platz, Nr.

Hiervan in kennis gesteld / Kenntnis genommen

Stempel evtl. onderteekening door den Arbeidgever / Stempel bezw. Unterschrift des Arbeitgebers

[illegible]
Handteekening van den Vrijwilliger / Unterschrift des Freiwilligen

G 2004

Ik bevind mij sedert den 31-8-42 in het
SS -A.Btl. Sennheim (Elsass). Brief volgt per omgaande.
Brief aan mij met volgend adres zenden:

SS -Frw Van Landeghem Karel
SS -Ausbildungs-Btl.
Sennheim (Ober-Elsass)
1. Komp. West.

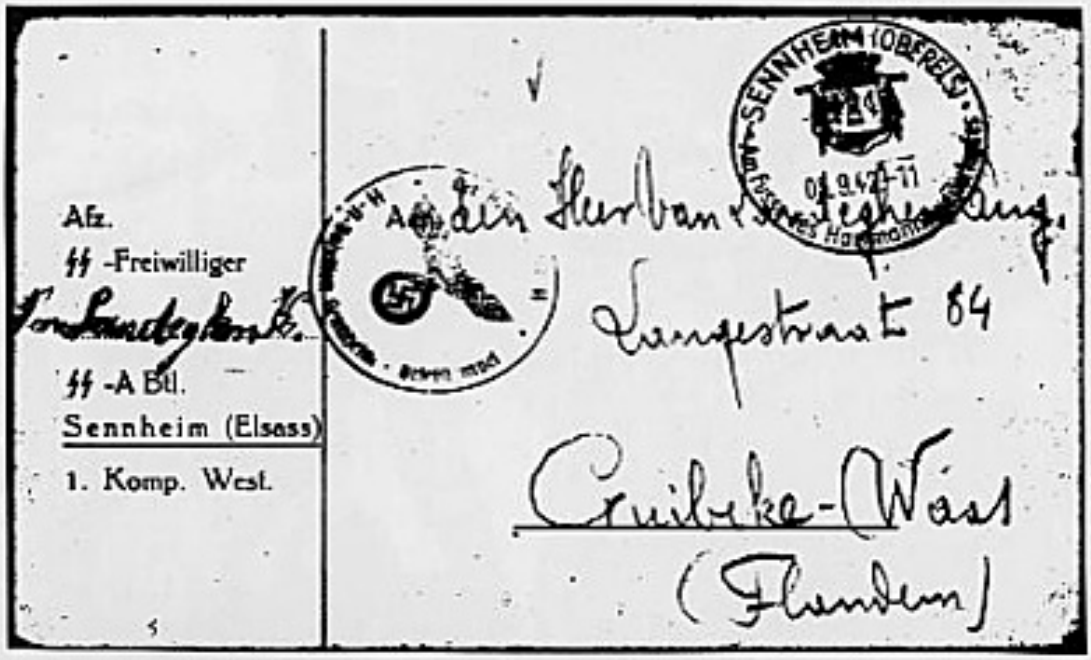

Afz.
SS -Freiwilliger
Van Landeghem K.
SS -A Btl.
Sennheim (Elsass)
1. Komp. West.

SENNHEIM (OBERELS)
01.9.42-11

Aan den Heer van Landeghem Aug.
Langestraat 84
Cruibeke-Waas
(Flandern)

Het eten onzer jongens

De geestdrift onzer jongens over het goede eten is geen wonder, want de kommandant zorgt er niet alleen voor dat iedereen genoeg krijgt, maar ook dat de noodige vitaminen niet ontbreken en alles lekker smaakt.

(Foto Kessels)

MENU VAN DE WEEK

SENNHEIM EN DE ZWARTE BRIGADE

Van juni tot september 1941 werden 45 Z.B.-officieren, onder leiding van banleider Renaat Verbruggen, naar Sennheim gestuurd om een leergang te volgen bij de Waffen-SS. Deze ZB-mannen droegen aldaar het uniform der Waffen-SS.

SENNHEIM EN DE VRIJWILLIGE ARBEIDSDIENST VOOR VLAANDEREN

In de vroege zomer van 1944 trokken verscheidene Arbeidsmannen samen met hun familie naar Sennheim, waar ze een soort landbouwkolonie oprichtten. Het was een Vlaamse nederzetting onder leiding van Opperveldmeester Karel Bruers en Dries Soete.
Zij kweekten alle soorten groenten die dan geleverd werden aan het Opleidingscentrum van de Waffen-SS.

SS-AUSBILDUNGSBATAILLON SCHOTEN
SS-OPLEIDINGSKAMP SCHOTEN

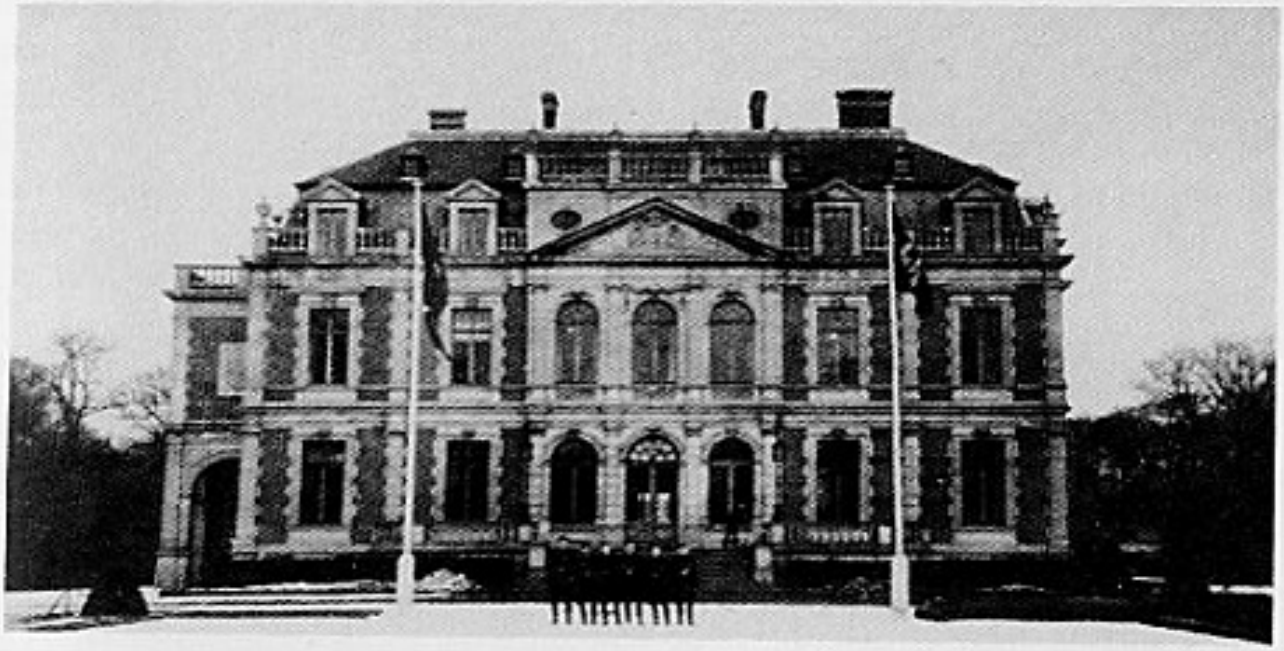

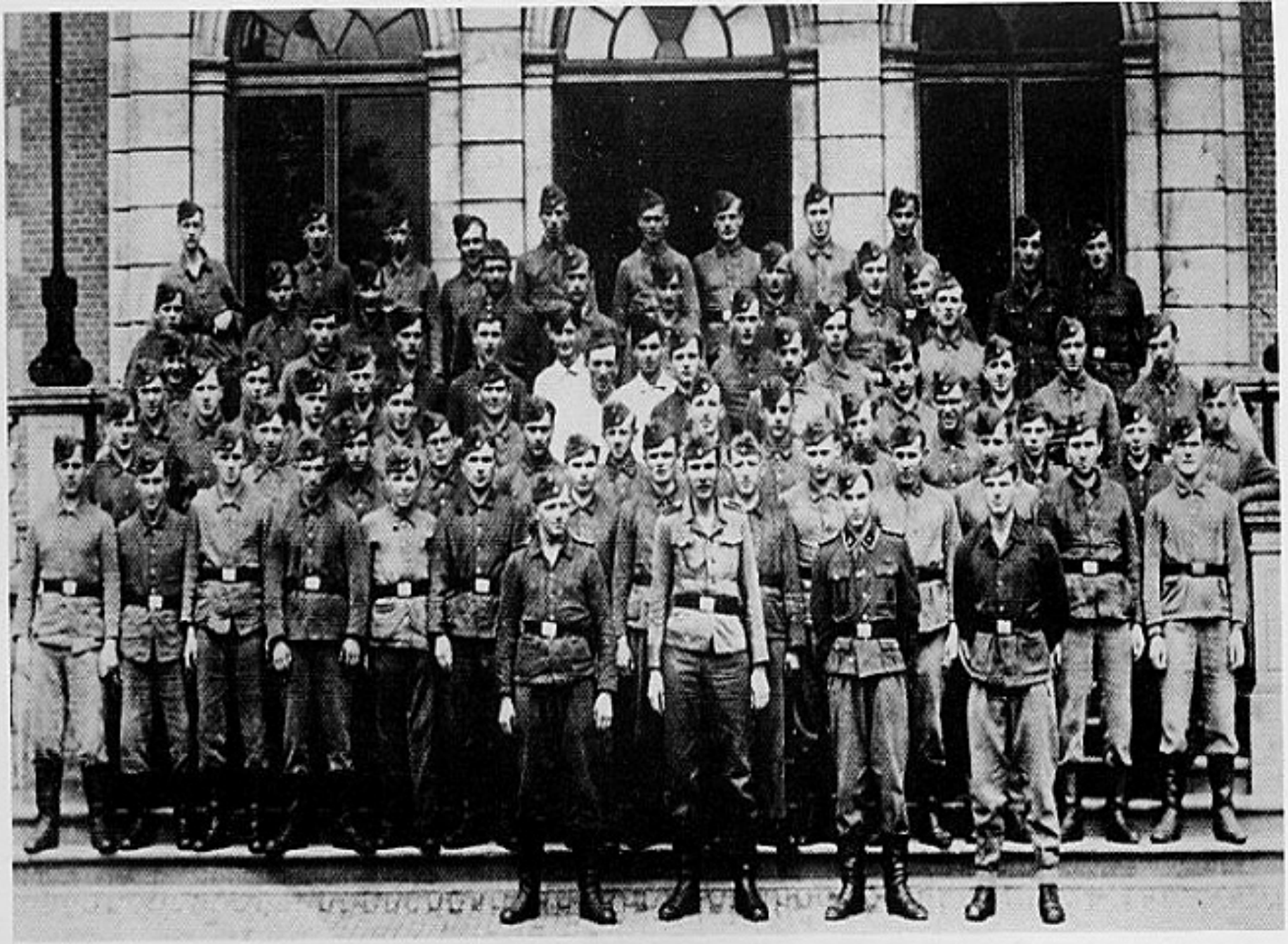

Schoten, juni 1943. Vóór het vertrek naar Sennheim.

SS-AUSBILDUNGSLAGER SCHOTEN
SS-OPLEIDINGSSCHOOL SCHOTEN

F.P. Nr.: 09425 AR
Ondergebracht in het kasteel Horst met zijn uitgestrekt buitengoed. Oorspronkelijk noemde men deze school: SS-Schule Schoten.
Zij werd in 1941 door het SS-Hauptamt ingericht als opleidingsplaats voor de Algemene-SS-Vlaanderen.
Deze school diende vanaf 1942 in toenemende mate als verzamel- en doorgangsstation van de Vlaamse vrijwilligers voor de Waffen-SS, die hier hun basisopleiding (zonder wapens) kregen.
Het oponthoud in deze school duurde 4 tot 6 weken.
In 1942 droegen deze mannen donkerblauwe uniformen, later het veldgrauw uniform der Waffen-SS.
De Waffen-SS leverde het opleidingspersoneel.

Aard der school

Het was een vooropleidingskursus waar de kandidaat Waffen-SS soldaten en de kandidaat-leiders van de Algemene-SS een voorsmaak kregen van wat de eigenlijke opleiding voor de Waffen-SS was.
Later, in 1944, kregen alle leden van de Germaanse-SS hier hun opleiding.
Vlaamse SS-mannen werden daar gedrild en opgeleid. Zij werden vertrouwd gemaakt met de tucht welke in dit keurkorps heerste.
Zij maakten aldaar tevens kennis met de geest van echte kameraadschap, welke van de SS zo een sterk geheel maakte.
Een belangrijk deel van de opleidingstijd werd ingeruimd voor sportoefeningen terwijl door voordrachten en lezingen de SS-mannen vertrouwd gemaakt werden met het nationaal-socialisme en de SS-gedachte.
De eerste leergang greep plaats in augustus 1942.
Standplaats: Schoten bij Antwerpen.
Later in de zomer van 1944, gezien de toenmalige toestand, kregen de rekruten een volledige militaire opleiding met het geweer 98 K en het M.G. 42, granaatwerpen, panzerfaust enzomeer.
Kommando en voertaal waren Duits.

Schoolbevelhebber — Schulkommandeure

Van 1941 tot einde 1943: SS-Ostuf. Rudel
Van begin 1944 tot juli 1944: SS-Hstuf. Hoeseman, SS-Stubaf. Lindemann
Van juli 1944 tot september 1944: (SS-Hstuf. Hoeseman) SS-Stubaf. Lindemann

Indeling der school

Schoolstaf
1.Kp. SS-Ustuf. Wouters Ludo
2.Kp. SS-Ustuf. Van Nuffel Leo
3.Kp. SS-Ustuf. Pouliart S.
Geneeskundige dienst: SS-Hstuf. Dr. Walbaum
Verpleger: SS-Uscha. Lefebre Albert
In de zomer van 1944 slechts 2 opleidingskompagnies:
1.Kp. Germaanse SS: chef SS-Ustuf. Verlinden Karel
2.Kp. Rekruten voor de Waffen-SS uit Vlaanderen en Noord-Frankrijk (Frans Vlaanderen): chef SS-Ustuf. Pouliart S.
De kommandotaal was Duits, de voertaal Frans en Nederlands.

Duitse onderofficieren

vanaf 1942 tot 1944:
Oscha. Reimers Franz (Spiess), Uscha. Zimmer (Spiess), Oscha. Doll (Spiess), Hscha. Böhm, Oscha. Langner, Oscha. Leutgeb, Oscha. Bunke, Hscha. Weiss, Uscha. Stahl, Oscha. Lophem, Uscha. Schmidt, Uscha. Tolk Hans, Oscha. Hassa Hubert, Rttf. Gerlitsch, Rttf. Kujat, Rttf. Neufang Erich e.a.

Vlaamse onderrichters

(ondermeer) Scharführer Swinnen Jan, Uscha. Van Limbergen Gaston, Strm. De Rop Henri, Strm. Meeus August, Schtz. Swannet Jan, Schtz. Muyldermans Lodewijk, Schtz. Paesen Ludovic, Schtz. Demeyere Lucien.

Gebouwen

Het kasteel Horst waar de officieren en de onderofficieren ondergebracht werden.
Vier houten barakken, waar de manschappen gelegerd waren.

SS-Hstuf. Hoeseman.

SS-Ostuf. Rudel.

Een opleider.

De „Spiess".

Benamingen

1942-8.1943: SS-Schule Schoten bei Antwerpen
1943-9.1944: SS-Ausbildungslager Schoten bei Antwerpen

Hiërarchisch afhankelijk van:

1.5.1941-3.1942: Amt VI (Germ.Frw.Leitstelle)/SS-Hauptamt
3.1942-1943: Amt CIII (Germ.Frw.Leitstelle)/SS-Hauptamt
1943-7.1944: Amt DIII (Germ.Leitstelle)/SS-Hauptamt
7.1944-9.1944: AMT DII (Germ.Leitstelle)/SS-Hauptamt
4.9.1944-6.9.1944: Kgr.Ucker/719.ID/LXXXVIII.AK/Hgr.B
6.9.1944-13.9.1944: Kgr.Ucker/719.ID/LXXXVIII.AK/Fallsch AOK 1/ HGr.B

Inzet na 3 september 1944

Bij het naderen der geallieerde strijdkrachten werd de school als gevechtsgroep op 4.9.1944 ingezet aan het Albertkanaal en ingedeeld bij de KGr.Ucker der 719.ID/LXXXVIII AK.
Op 13.9.1944 ingedeeld bij deze divisie (719.ID).
Daarna werden ze verzet gedeeltelijk naar het ''Ersatzkommando beim Deutschen Befehlhaber in der Slowakei'' en naar het SS-Pz.Gren.A.u.E.Btl. 5.
Op 5.10.1944 werd het SS-Ausbildungslager in het ''Geschäftsverteilungsplan des SS-Hauptamtes'' doorstreept en bestond niet meer.
De nawacht in Schoten vertrok op 5 september 1944. Deze nawacht was samengesteld uit 18 man. Zij beschikten over 2 L.K.W. en 2 P.K.W. De reis verliep via Krefeld naar Berlijn, waar deze groep ontbonden werd.

Bronnen

1. Geschäftsverteilungsplan SS-Hauptamt vom 15.3.1942 (BA:RS 1/5)
2. 719.ID/BT.Ia Nr. 2702/44 geh.v. 13.9.1944 betr.: Mitführung von Kampfgruppen (BA: LXXXVIII AK/63289)
3. Anhang zum VO Bl.d.W.-SS, Jahrg. 1944
4. RF-SS, Chef SS-Hauptamt/AI (LD) AZ loa 10/10 Tagesbefehl Nr. 189/44 v. 5.10.1944 (Ba:Ns 31-5)
5. SS-Hauptamt/Tagesbefehl Nr. 178/44 v. 24.9.1944 (BA:NS 31/4)
6. SS-Hauptamt/Tagesbefehl Nr. 201/44 v. 17.10.1944 (BA:NS 31/5)

Schoten — Leden van de Germaanse-SS Vlaanderen.

Schoten — Rijschool.

S.D. — Infanterieopleiding bij de groep te Brussel.

S.D. — Ingezet als luchtafweer op de gebouwen van de Louisalaan te Brussel.

S.D. — Afscheid door moeder en verloofde van een S.D. man naar de Waffen-SS

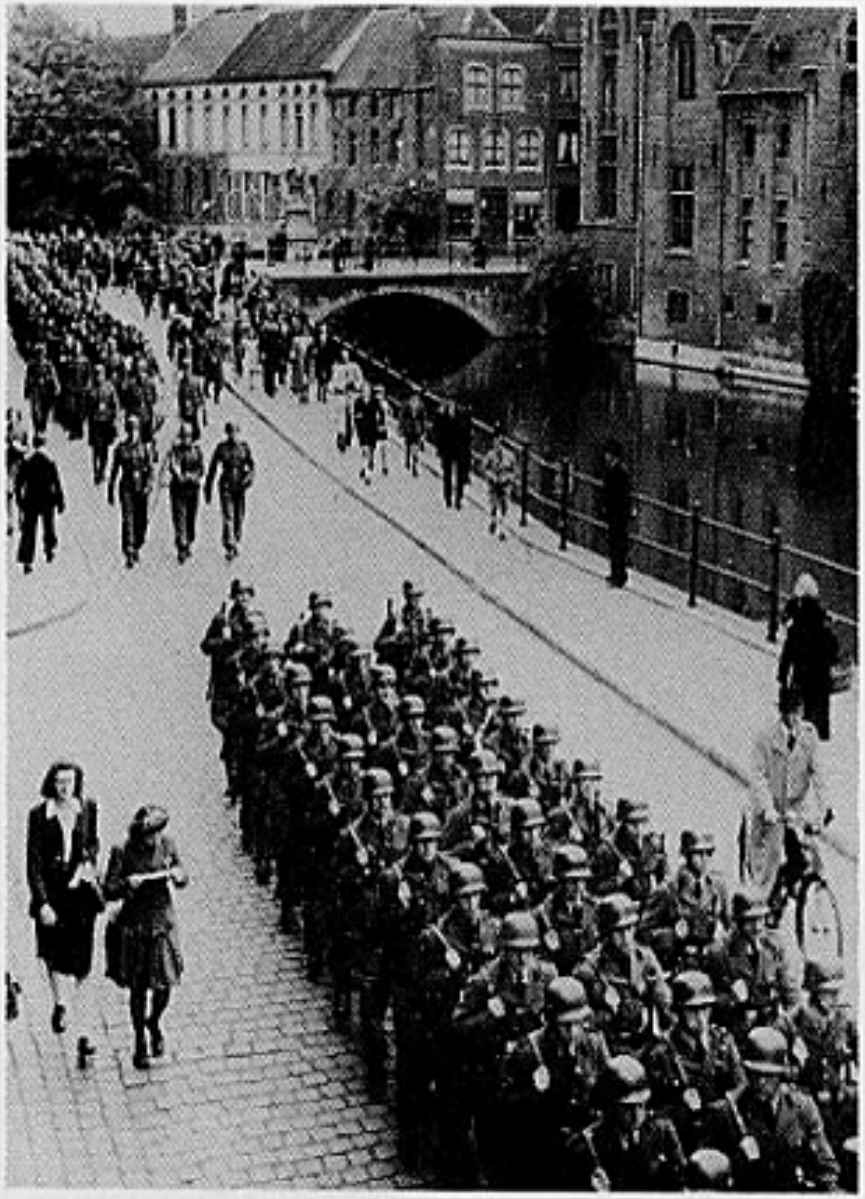

S.D. — Erepeleton van Vlaamse S.D. mannen bij het vertrek van Vrijwilligers te Brugge — september '43.

S.D. — Erepeleton van S.D. mannen bij een der vertrekken.

S.D. — Erepeleton bij het vertrek van Vrijwilligers naar het Oostfront.

Truppenübungsplatz (Lager)
Arys, Truppenübungsplatz
Ostpreußen.
Heldenfriedhof
Partie am Aryssee
Wochenendhäuschen am Aryssee
Der Aryssee

Arys — Troepenoefenkamp.

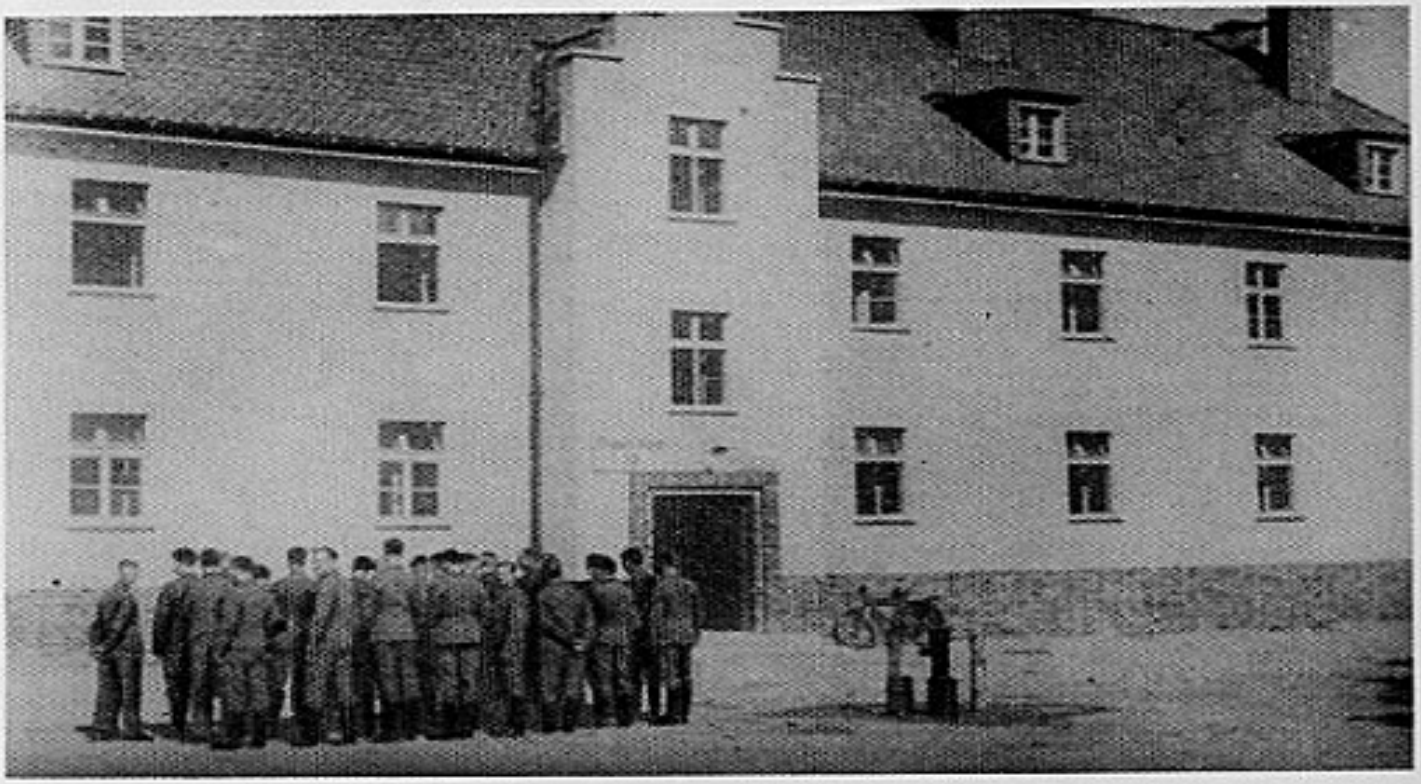

Arys — Vlamingen voor het blok — 5de Kompanie, 1941.

Arys — 1941 — groepje Vlamingen.

Debica — juli 1943, 3e KP.

Debica — juni 1943 — Station van Debica (Polen) met o.m. Sardeur, Van den Broek, Van den Bulcke, Castermans, De Meyer, Van den Abbeele, Triest, Brouwers.

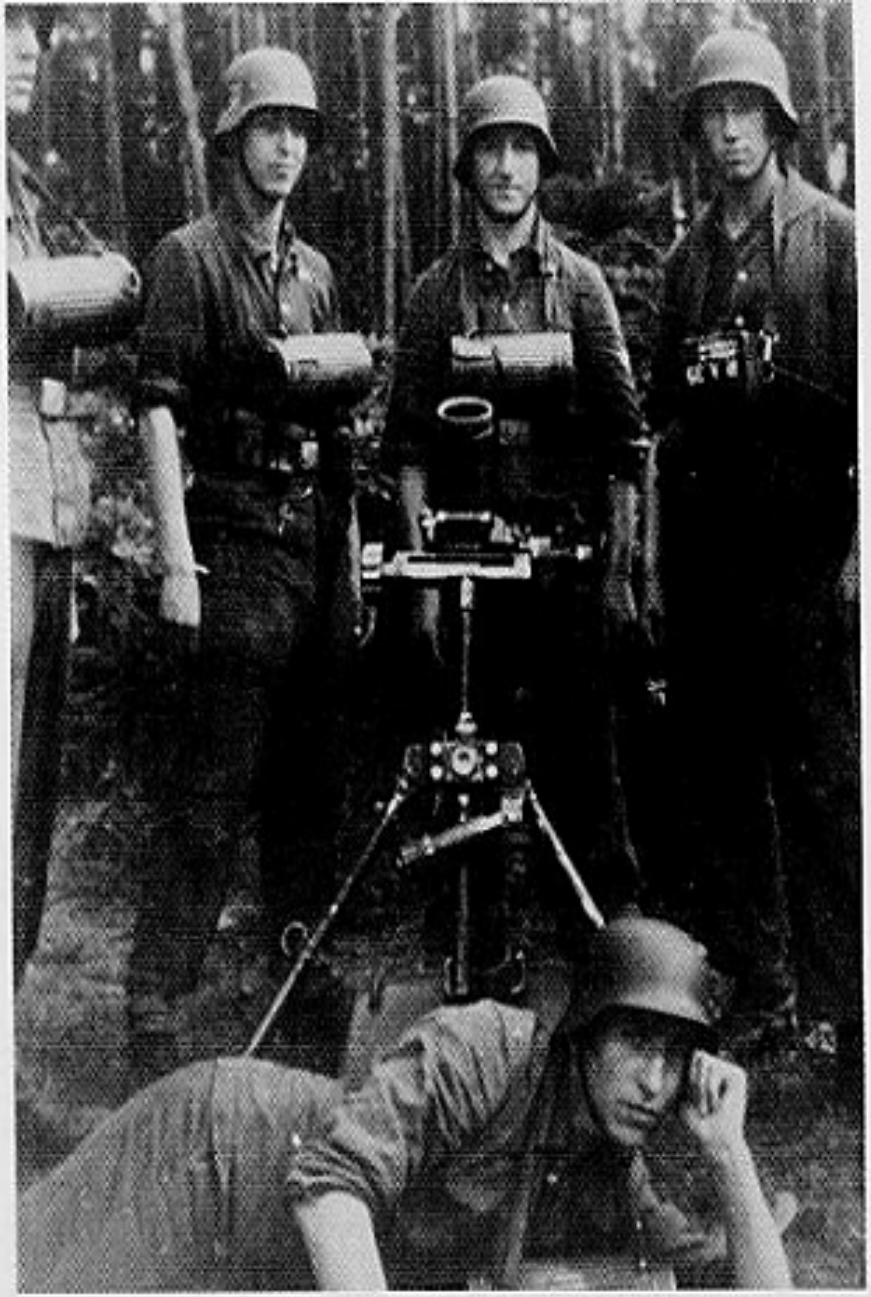

Debica — zomer 1943 — S.Gr. W. in stelling. De Witte, Wybo, Van Overberghe, Verhaest, Saliën.

Debica — Wambeke, Begijn, Van Steenkiste.

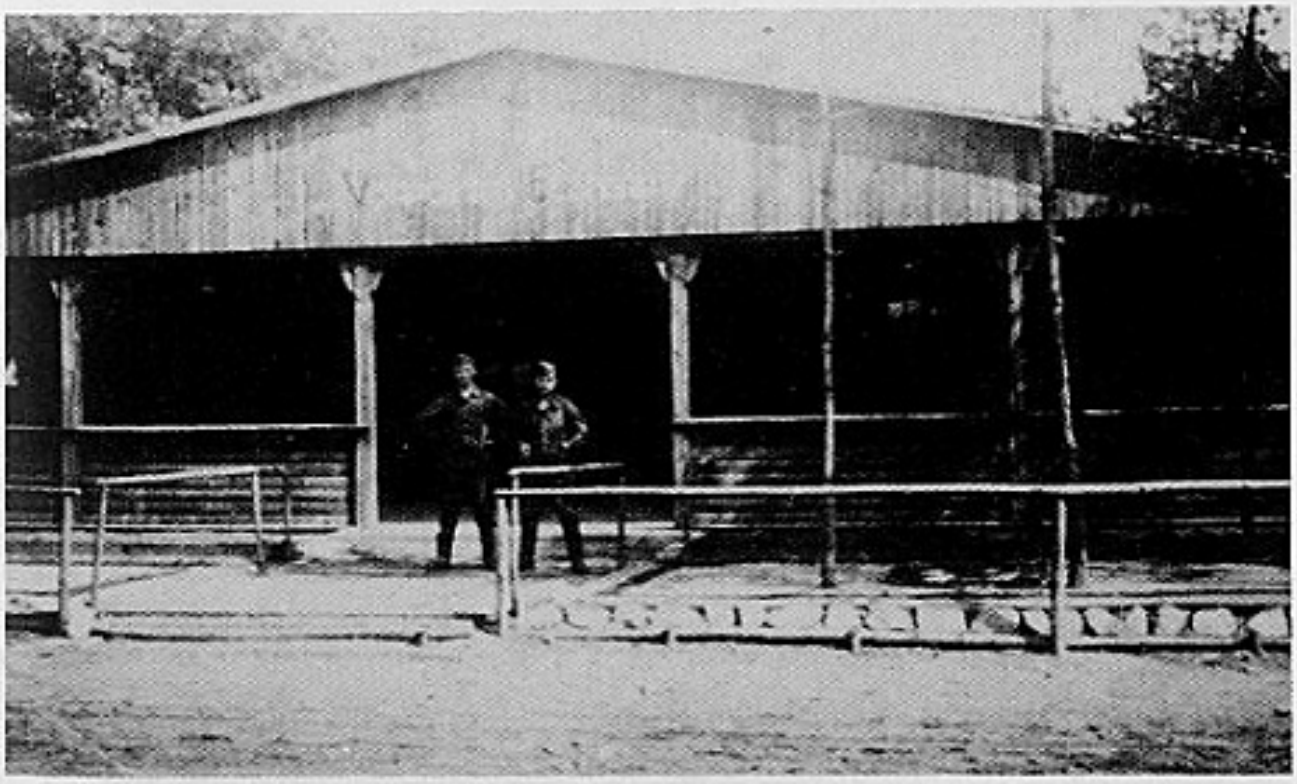

Debica — 10.9.1941 — Barak "Vorposten Flandrens".

Polen 24.6.43 — G. Roman, A. Roman, F. Rillens, L. De Wit, G. Eeckelaert, I. Thoen, Van Rooyen. Ruppelmonde — Bazel.

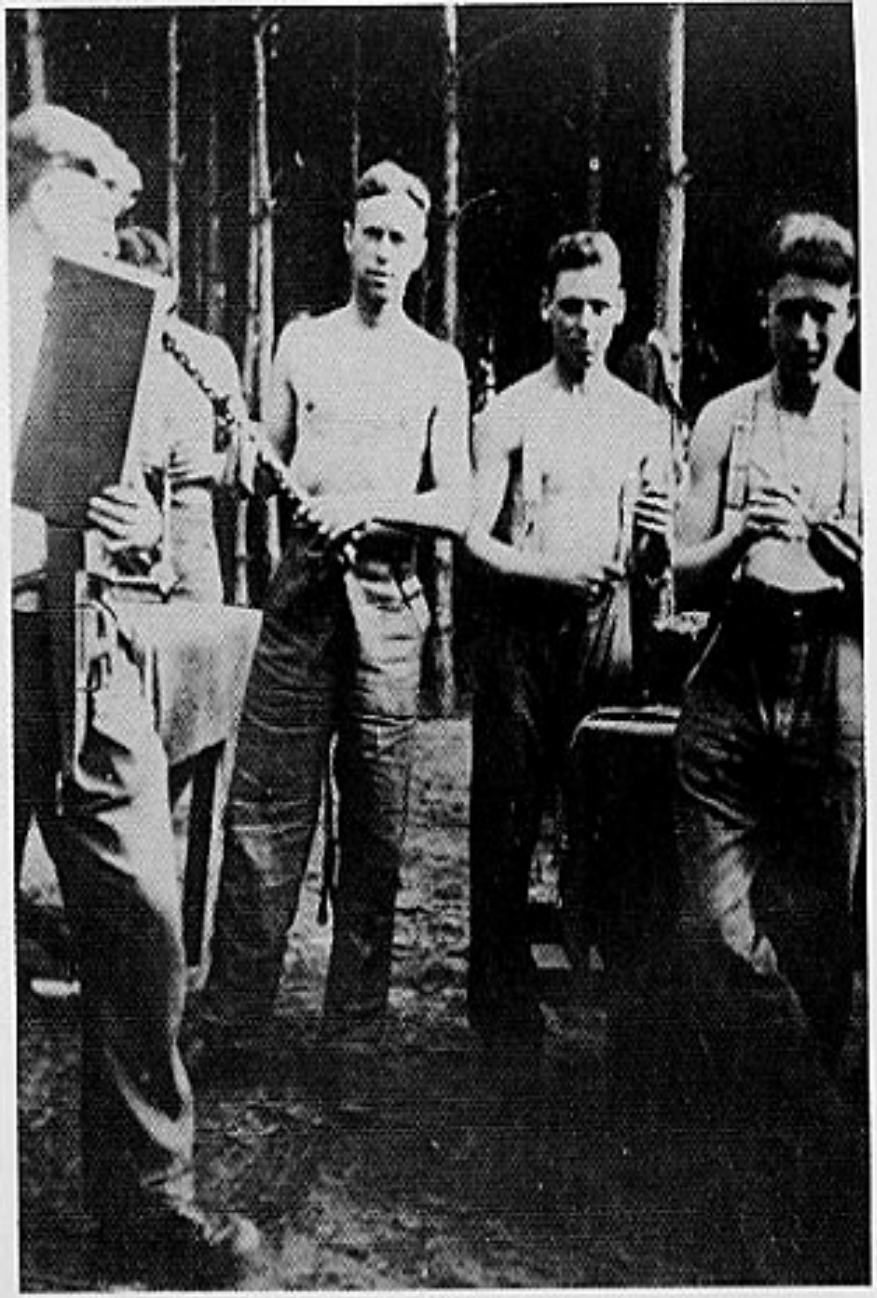

Debica — Frans Colembier, Wim Paenhuysen, Albert Janssens en Peter De Jonghe.

Debica — 4de Kompagnie — Voetbalploeg met o.m. Ustuf Jan Debaere, Wim Van Dijck, 2e staande rechts Hubert Lieben.

Debica — augustus 1943 — 2de van links Nest Osselaer.

Graz — Eedaflegging — mei 1942.

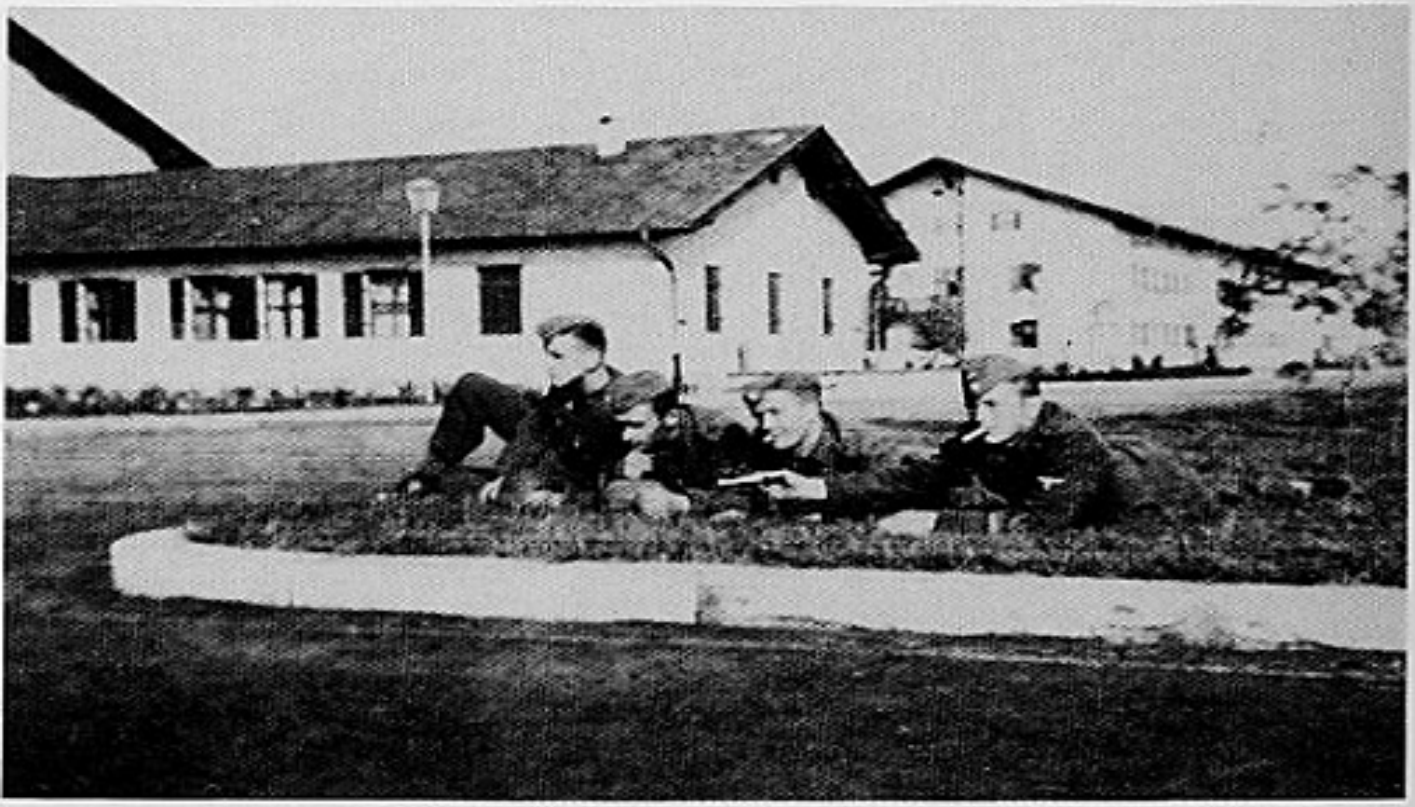

Graz — zicht op de gebouwen — met o.m. Cressens en Coertjes.

Graz — Rekruten mei 1942 met o.m. Joris Stas, A. Van den Broecke, Albert De Wit, Mees.

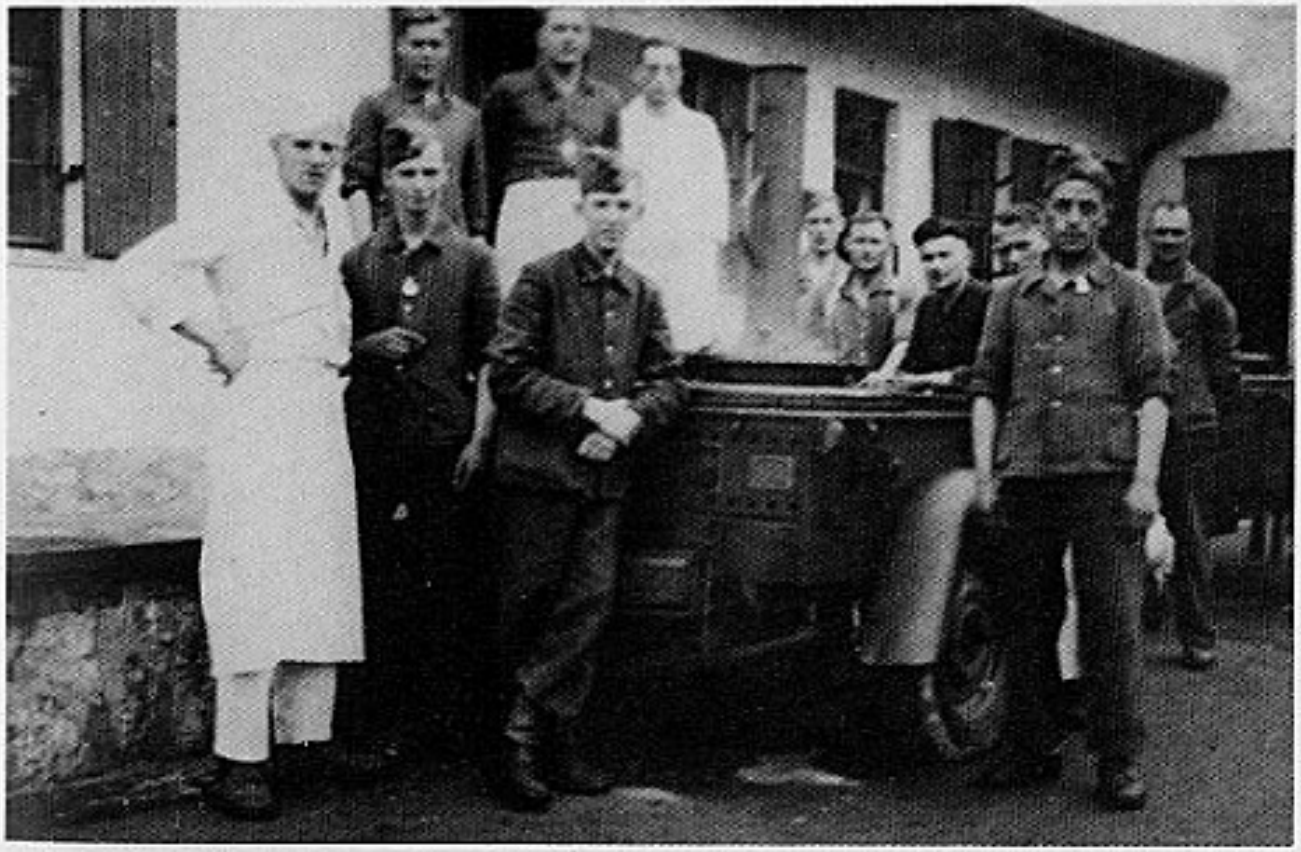

Graz — Keukenpersoneel.

Graz — Uitstap met de Genezenden — op de Schlossberg. Uiterst rechts Ustuf Raskin, Ustuf Lagast. Mei 1942 — Victoir, Verlinden e.a.

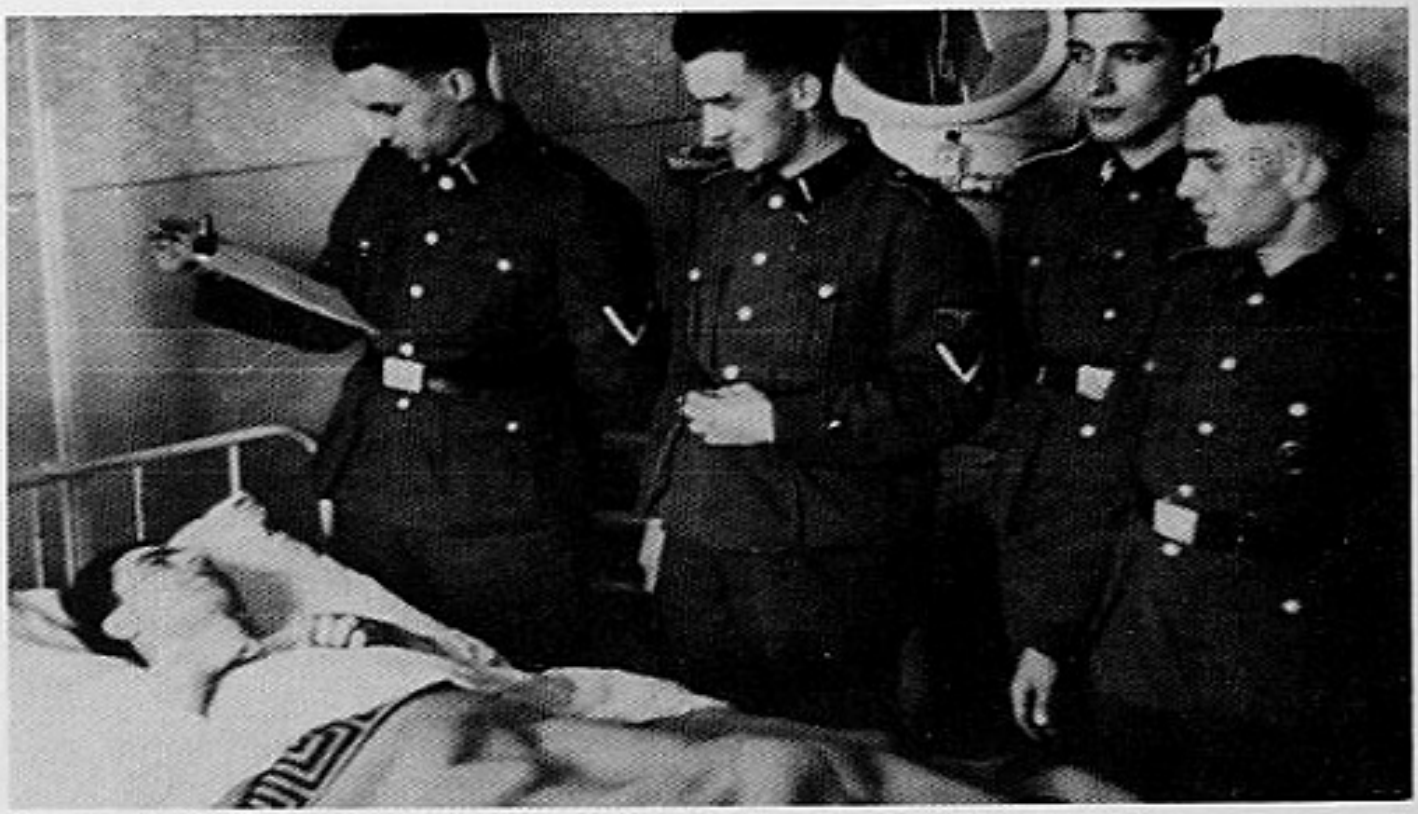

Graz — Bezoek bij Ustuf. Raskin in het hospitaal. Raskin, De Saedelaer, Victoir, Van Ooteghem, Van Drogenbroeck.

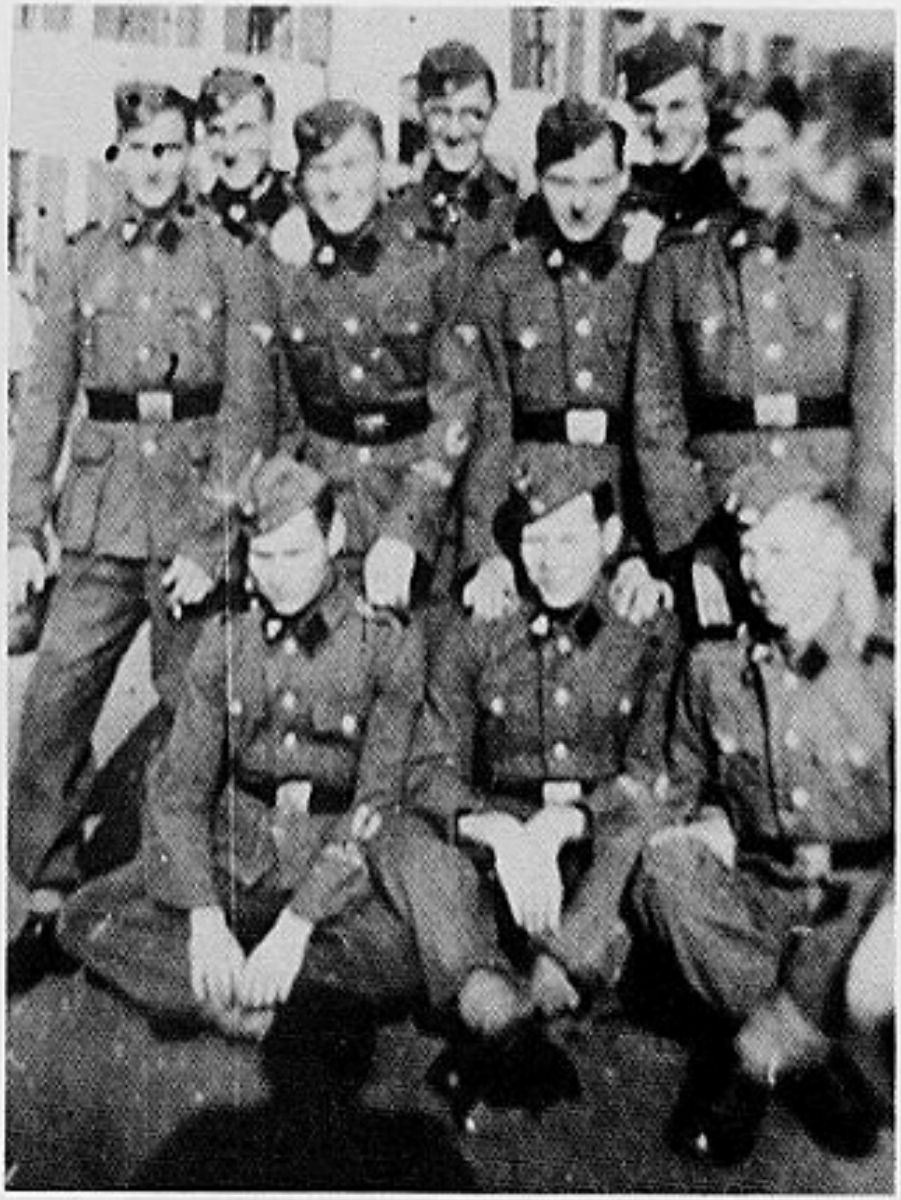

Graz — Zomer 42 — Groepje Vlamingen.

Graz — Mei 1942 — de Spiess.

Graz — Kp. Chef Vetter meldt aan Kommandeur Rädecke, voor het Vlamingenblok.

Graz — Eerste Ersatz-vertrek naar het front mei 42.

G L.
Aussenstelle Flandern
- Verwaltung -

Schoten, den 29. Februar 1944

I. Reiseanordnung

verheiratet.

WOUTERS, ᛋᛋ-Untersturmführer
(Name) (Dienststellung) (Besoldungsgruppe)

hat den Auftrag — in Uniform — eine Dienstreise nach Lolosítz (Italien) und zurück mittels Eisenbahn auszuführen.

Beginn der Dienstreise (mit genauer Uhrzeit) am: 19.2. 1944, 18/00 Uhr

Beendigung der Dienstreise spätestens am: 26.2. 1944, 01/00 Uhr

Zweck der Reise: Abholung von Truppenbetreuungsmaterial

Die Benützung eines Schlafwagens ist dienstlich — nicht — erforderlich.

Eine Übernachtung ist dienstlich —~~XXXX~~ — erforderlich.

Eine Dienstfahrkarte bzw. ein Freifahrtschein steht —~~XXXX~~ — zur Verfügung.

Der Obengenannte bezieht —~~XXXX~~ — Abordnungszulagen — ~~XXXXXXXXXXXXXXXX~~ — in Höhe von RM 0,66 täglich.

Reisekosten sind nach Reisekostenstufe IV zu vergüten.

Bei der Anrechnung von Abordnungszulagen auf die Reisekosten ist zu berücksichtigen, dass die Beibehaltung der Wohnung während der Dienstreise — nicht — erforderlich ist.

ᛋᛋ-Ausbildungslager Schoten
(Dienststelle bzw. Einheit)

(Unterschrift des Dienststellenleiters bzw. Einheitsführers)
ᛋᛋ-Hauptsturmführer u. Kommandeur

II. Reisekostenanforderung

An .....
(Verwaltungsdienststelle)

mit der Bitte um Anweisung und Auszahlung eines Reisekostenvorschusses in Höhe von

RM .....

in Worten RM .....

.....
(Unterschrift)

(Nur von Verwaltungsdienststelle auszufüllen!)

Zur Zahlung angewiesen:
RM .....
....., den ..... 19...
.....

Zahlungsvermerk:

Reisekostenvorschuss
Auszahlungs-Beleg Nr.

Abrechnung:
Einzahlungs- / Auszahlungs-Beleg Nr.

SS-TRUPPEN-ÜBUNGSPLATZ HEIDELAGER — KOCHANOWKA-DEBICA (Polen)
SS-TROEPENOEFENPLEIN HEIDELAGER — KOCHANOWKA-DEBICA

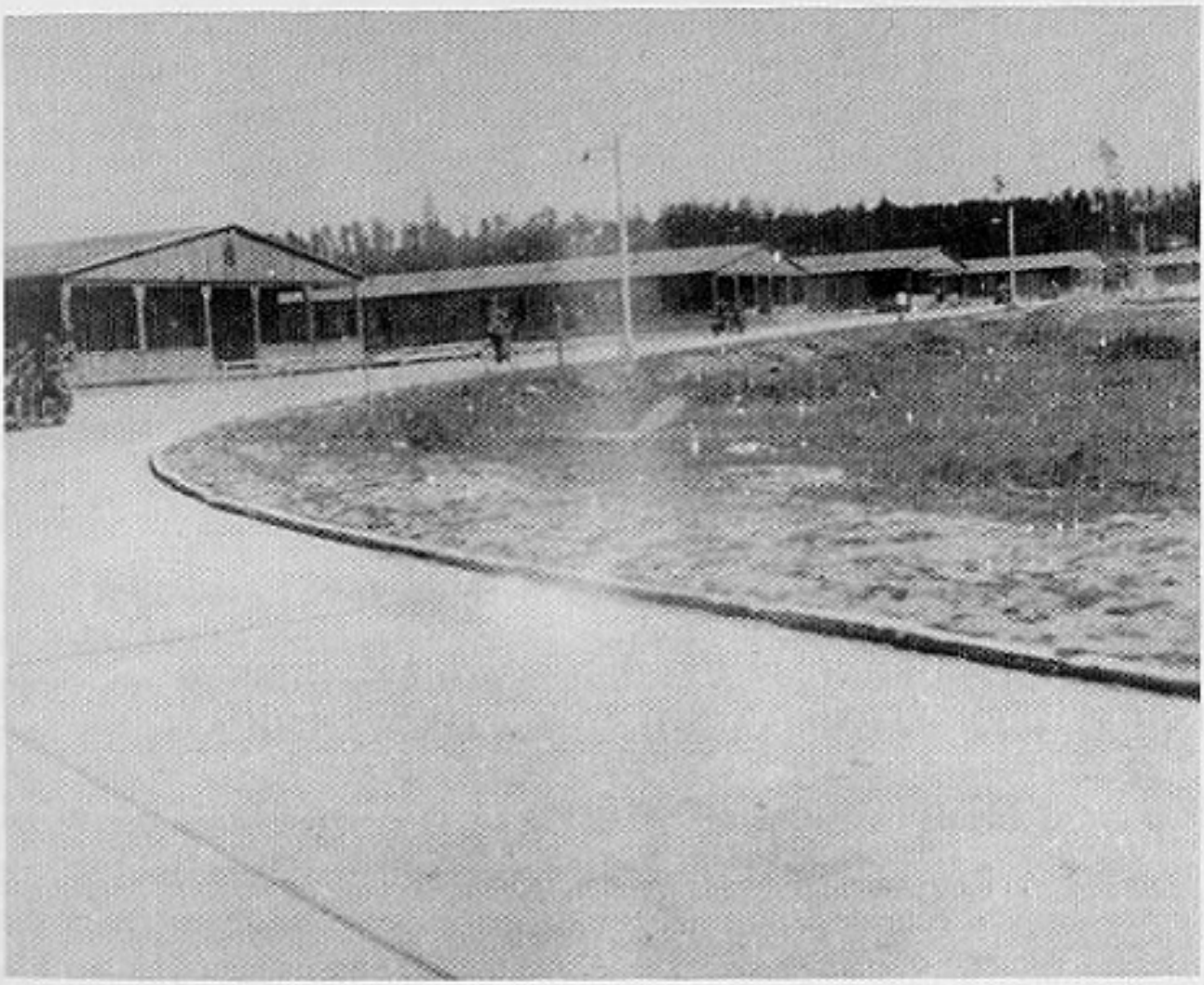

Debica-Heidelager — Oefenkamp.

Debica — Stadszicht.

SS-TRUPPEN-ÜBUNGSPLATZ HEIDELAGER — DEBICA
SS-TROEPENOEFENPLAATS HEIDELAGER — DEBICA

Op grond van de beslissing Nr. 3032 van het Opperkommando der Wehrmacht de dato 21 december 1939, beval de Reichsführer-SS, in juni 1940, de inrichting van een SS-Truppen-Übungsplatz in het gebied ten oosten van Debica (Polen). De uitvoering en de planning lag in handen van het SS-Hauptamt ''Haushalt und Bauten''.
Opgebouwd als barakkenkamp door het SS-Bau-Bataillon Debica.
In het voorjaar 1941 kwam men klaar met de vier ringstraten en het kamp kon dan eerst betrokken worden voor gevechts- en groepenopleiding. Bij regelmatige uitbreiding van het kamp groeide dit uit tot een reuzenkamp en kreeg het de naam ''Heidelager'' op 15 maart 1943. Bij de ontruiming van het gebied, in 1944, ging het ganse kamp in de vlammen op.
90 % der Vlamingen bij de Waffen-SS maakten tijdens hun diensttijd kennis met dit kamp en waren er kortstondig of voor langere tijd ondergebracht.

SS-BAUBATAILLON DEBICA
SS-BOUWBATALJON DEBICA

Codenummer 716 499
Oorspronkelijk was deze eenheid een werkeenheid in SS-uniform. Daar ze in Polen, een intens partizanengebied, hun bouwaktiviteiten uitvoerden, moesten ze ook voor hun eigen veiligheid instaan; daarom werden ze gedeeltelijk als soldaten opgeleid.

Doel

Het optrekken van barakken en aanleggen van de lanen en de sanitaire inrichting.
Er zouden 5 ringen komen (lanen waarop de barakken uitgaven).
Op 1 september kwamen de aldaar liggende eenheden onder hetzelfde bevel en onder de naam van SS-Bataillon SS-Truppenübungsplatz Debica.
Werden samengevoegd:
— Stabs-Kompanie des SS-Truppenübungsplatzes
— SS-Bau-Bataillon (bestond tot 1944)
— SS-Wach-Btl. Oranienburg
Nachrichtenzug der Kommandantur des SS-Tr.Ub.Pl. Debica

Vlaamse deelname

Op 9 april 1941 vertrokken ongeveer 20 Vlamingen uit Brussel via Antwerpen, Dordrecht (waar Nederlanders hen vervoegden) en Berlijn naar Debica. Deze 20 Vlamingen hadden zich gemeld en waren gekeurd in het Café l'Horloge, Naamse Poort te Brussel. Onder hen bevonden zich Georg Colemonts, Guido Rombouts, Louis van den Branden, Piet Pletinckx. In het totaal telde dit SS-Bau-Bataillon ongeveer 150 Vlamingen.
Bij het uitbreken van de oorlog met Rusland verzochten een deel der Vlamingen om overplaatsing naar een vechtende eenheid. Zo kwamen Colemonts en Piet Pletinckx naar de ''Germania'', later nog Ansems en G. Colemont naar de divisie ''Das Reich''. Piet Pletinckx werd dan als Panzerjäger verzet naar het Ersatztruppenteil te Hilversum.
Het lukte Guido Rombouts om na talrijke aanvragen bij de Luftwaffe te komen en Verkenner te worden bij dit wapen. Hij werd later bij een vlucht vermist.
Uit een bericht van 1.8.1941 komende van het SS-Hauptamt Ergänzungsamt der Waffen-SS blijkt dat tussen 1.6.1941 en 1.8.1941 44 Vlamingen opgeroepen werden voor het SS-Bau-Bataillon Debica.

Piet Pletinck. Tarnow (Zuid-Polen) 15.7.1941.

SS-Bau-Bataillon. Lemberg 1941. V.l.n.r. Van den Brande Louis, Colemonts Georg, Rombouts Guido.

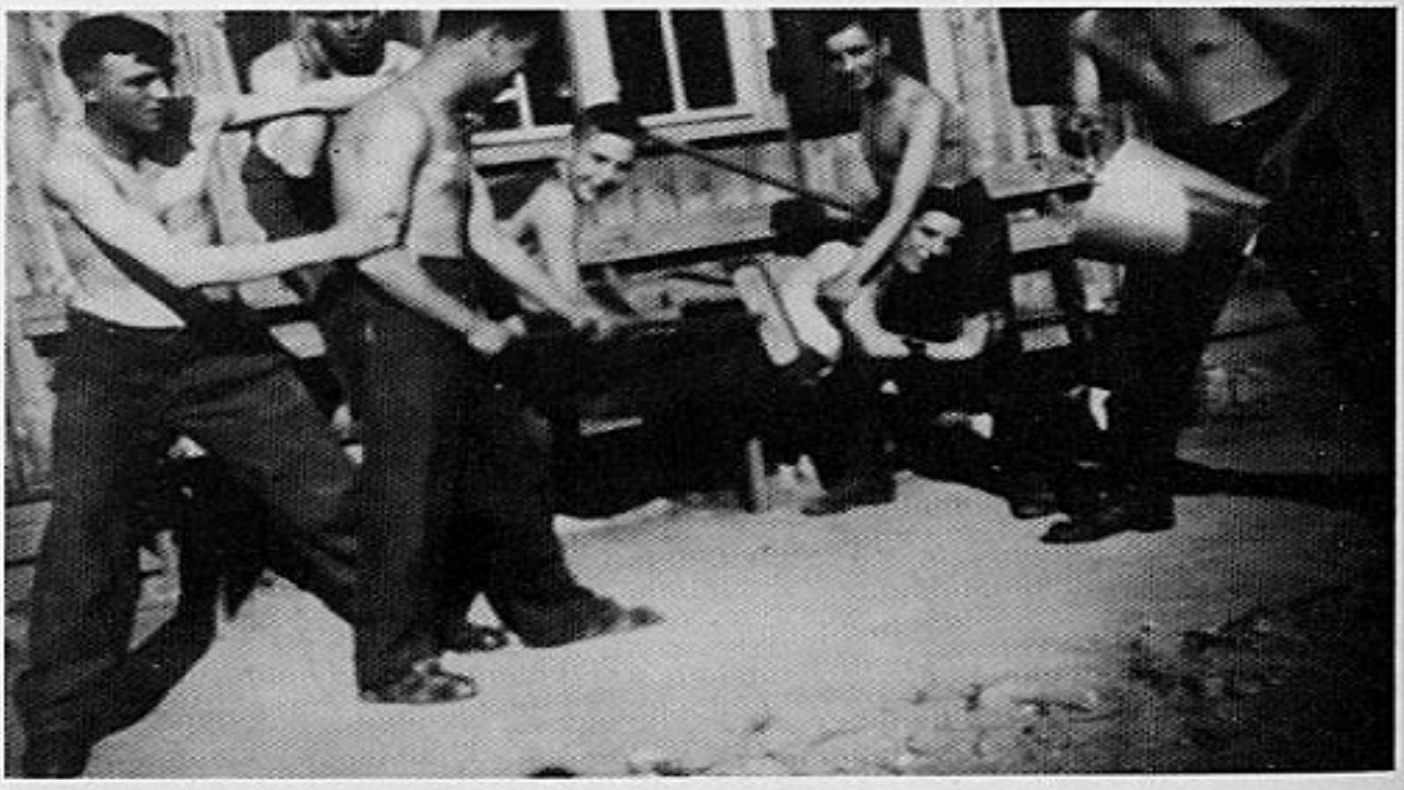

SS-Bau-Bataillon Debica 1941. Groep Vlamingen.

SS-AUSBILDUNGS- UND ERSATZBATAILLONE
SS-OPLEIDINGS- EN AANVULLINGSBATALJONS

ERSATZBATAILLONE — AANVULLINGSBATALJONS

Benaming gebruikt tot einde 1944. Van dan af SS-Ausb.u.Ers.Btl.
Het waren in feite opleidingseenheden voor rekruten. Iedere Duitse eenheid had zijn Ersatzbataillon, in de eerste oorlogsjaren gelegerd in het Rijk (Duitsland-Oostenrijk), later overgeplaatst naar troepenoefenplaatsen, zoals Debica, Milowitz, Shitomir, Knowitz en andere, voor wat de Vlamingen betrof.
Door de oorlog met Rusland waren de Ersatzbataillons opvangplaatsen voor genezenden, waar dezen terug ''Kriegsverwendungsfähig'' (oorlogsklaar) werden gemaakt.
De zetels of de standplaatsen (kazernes) van deze Ersatzeenheden dienden als administratiecentra voor de fronttroepen. Van hieruit vertrokken de opgeleide rekruten en de frontklare genezenden terug naar hun oorspronkelijke eenheid.

Uscha. Begijn Adolf.

ERSATZBATAILLON DER LEGIONEN — GRAZ
AUSBILDUNGS- UND ERSATZBATAILLON 11 — GRAZ WETZELDORF

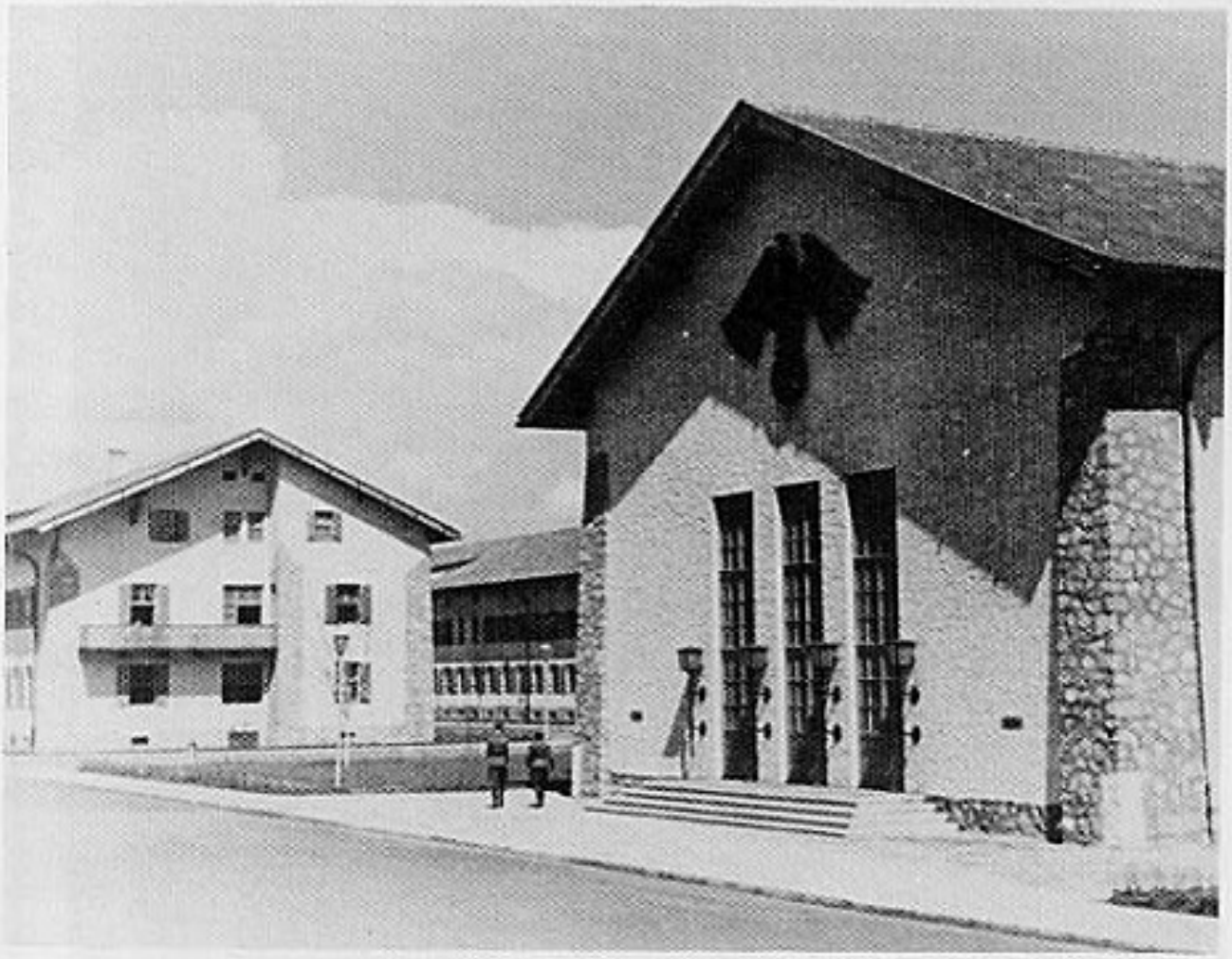

Adolf Hitlerkazerne.

De bevelhebber oefent toezicht uit op de opleiding. Staande 2e Edgard Sonck, 3e Heins Lacrosse, 5e Bert de Wit.

KAZERNE

Te Wetzeldorf op ongeveer 6 km van de stad Graz in Oostenrijk.
Het was de voormalige kazerne van het II. Bataljon van het regiment ''Der Führer''.
Tevens waren in deze kazerne de Ersatz van de Nederlanders, Denen, Noren en Finnen gelegerd.
Buiten de rekruten hadden de herstellende frontsoldaten (zieken en gewonden) van het Vlaams Legioen hier hun onderkomen. Na hun volledig herstel vertrokken ze steeds samen met de gevormde rekruten terug naar het front, waar ze hun vorige eenheid vervoegden.

ADRES

Legions-Schutze
Freiw. Bataillon der Legionen
Kp. Flandern
SS-Kaserne Graz-Wetzelsdorf
Deutschland

AANKOMSTEN VAN REKRUTEN UIT VLAANDEREN VERTREKKEN UIT GRAZ NAAR HET FRONT

1941: Einde 1941, een dertigtal Vlamingen komen via Nederland te Graz.
1942: 25 maart, aankomst te Graz van 78 rekruten, uit Vlaanderen vertrokken op 20.03.1942;
30 april, vertrek uit Graz van 115 rekruten en genezenden naar het front;
17 mei, aankomst van 54 rekruten uit Sennheim;
22 juni, 103 Vlamingen vertrekken uit Graz naar het front;
22 juli, 130 Vlamingen en 160 Nederlanders vertrekken uit Graz naar het front.
(40 man per beestenwagen.)
1943: 18 april, aankomst te Graz van het laatste contingent uit Antwerpen (ongeveer 200 man).
Er waren nog meerdere aankomsten en vertrekken uit Graz, slechts de bovenvermelde zijn ons bekend.

Btl.-Kdr. Hstuf. Rädecke.

Kp.-Chef Vl.Kp. Ustuf Pahnke Oskar (tot ca. april 1942).

Kp.-Chef Vl.Kp. Hstuf. Vetter (na april 1942).

Zg.-Fhr. Ustuf. Köhn Willi (tot mei 1942).

ORGANISATIE

Bevelhebber: Stubaf. Rädecke

Ersatz und Ausbildungskompanie ''Flandern'' (Aanvullingskompagnie ''Flandern'')

Kompaniechefs: Ustuf. Oscar Pahnke tot 19.4.1942
Ustuf. Willy Köhn tot 30.4.1942
Hstuf. Vetter en Ostuf. Muller
Politieke leider: Hstuf. Rosbach
Zugführer (Peletonsoversten): Ustuf. Schneider
Ustuf. Schaumuller
Ustuf. Schutter
Ustuf. Schröder
Oscha. Schoch
Oscha. Huber
Oscha. Güsgen (Genesungszug) e.a.
Vlaamse officieren: Ustuf. Joyeux
(funktie onbekend) Ustuf. Raskin
Ustuf. Lagast
Standartenoberjunker Lahaut
Ausbilder (opleiders): Uscha. Frisch
Uscha. Michel
Uscha. Heckhof
Uscha. Kammerer
Uscha. Thomas
Uscha. Volkmer
Uscha. Goeman Karel
Uscha. Ravijse Germaan
Uscha. Flugge Otto (+ 3 andere Uscha's komende van de Arztliche Akademie Graz tot 15.5.1942)
Uscha. Sahler
Uscha. Leitel en andere
Spiesse: Hscha. Steinecker
Opgevolgd door Hscha. Leopold en Hscha. Blumauer
Rechnungsführer: Uscha. Mincikowski
(Rekenplichtige) Uscha. Van Kenhove Albert
Schreibstube (bureel): 1. Schrijver: Uscha. Törner
2. Schrijver: Strm. Michel
Abteilung IIb: Schtz. Freytas en een rijksduitser

Fahrschule (rijschool): Uscha. Schmaltz E.
Uscha. Enderle
Uscha. Schertzle
Uscha. Heinen
Rttf. Kaibel
Rttf. Mulders
Strm. Funderich e.a.

Stampersoneel: Schaf. Tiedemann
Uscha. Giers
Uscha. Zimmerman
Rttf. Rothe e.a.

Post en bibliotheek: Uscha. Begijn Adolf

Kleermaker: Dijckmans

Knutselkamer: Marc Daem (voor de Genesungszug)

Poetser van Hstuf. Vetter: Peter Martens

Nota: Deze lijst is verre van volledig maar geeft toch een betrekkelijk goed overzicht van de opstelling van eind 1941 tot juni 1943; zij kwam tot stand met medewerking van Alfons Toelen en Adolf Begijn.

Drie Vlamingen op het oefenplein. Op de achtergrond de bergen.

Rijschool, mei 1943. Kaibl, Schmaltz, Enderle, Funderich, Schertzle.

DE GENESUNGSZUG — HET CONVALESCENCEPELOTON
door Alfons Toelen

Naast de opleiding van rekruten gebeurde ook in het "Ersatz Btl." de centralisatie, de herindeling, de heruitrusting en de heropfrissing van de opleiding van de uit de hospitalen en lazaretten terugkerende frontsoldaten. Brachten de rekrutenkontingenten telkens een ietwat groter aantal manschappen, dan gebeurde dit bij de terugkerende frontsoldaten slechts per enkeling.

Vanaf februari/maart 1942 kwamen de eerste uit het hospitaal ontslagen Vlaamse frontsoldaten aan. Het was te Graz dus een tamelijk bestendig komen en gaan, zodat soms de indruk kon ontstaan, dat er alleen maar Vlamingen en Nederlanders vertoefden te Wetzelsdorf.

Kommandeur Stubaf. Rädeke had zijn lieve nood zulke eenheid te leiden bij al dit talenverschil en de daaruit voortspruitende moeilijkheden en bij de verscheidenheid van aard en gewoonten dezer vrijwilligers. Enerzijds moest met hoogdruk de opleiding van de rekruten bespoedigd en afgesloten worden en hen de SS-dril en de SS-discipline ingehamerd worden, om zo snel mogelijk reserves naar het front te sturen. Anderzijds moest de tamelijk nagelaten tucht van de terugkerende frontsoldaten hersteld worden.

De Finnen, die op de eerste verdieping van Blok 2 (Vlamingenblok) onderdak gevonden hadden, met hun dienstrang van het Fins leger en bovendien met enkele jaren frontdienst, maakten het hun opleiders niet gemakkelijk. Bovendien hielden zij van een stevige pint, wat meermaals herrie veroorzaakte op de tram en in Graz zelf.
De eerste Vlamingen, herstellende frontsoldaten, werden eind februari '42 op één kamer op de 1. verdieping naast de Finnen gelegd. Een muur van dwarsgezette kasten in de gang scheidde de Vlamingen van de Finnen. Oscha. Güsgen, oud opleider vanaf ''Nordwest'' tot Arys, was ook naar hier overgeplaatst en kreeg het bevel over de ''Genesungszug''.
Van de aanwezige rekruten oogstten de invaliden veel lof en bewondering. Door de frontdienst verwaterde hun tucht en kazernedril. Om dit te keer te gaan, werden de genezenden verplicht de lichte exerceerdienst mee te maken. Zo hompelden zij nog met een stok, met de arm nog in de draagband over het kazerneplein, vloekten en zongen tienmaal luider dan de rekruten om hun protest tot uiting te brengen, wat echter niets hielp. Eerst toen de verlofreglementering aangekomen was, beterde dit.
Voor de rest hielpen ze in de kleding-, wapen- en uitrustingskamers, verrichtten keukendienst, nachtwacht, Rottenführer en zelfs onderofficier van dienst (RVD en UVD). De ooit geleerde ''Zackigkeit'' van Hamburg droeg men aan de rekruten over.
Verder verheugden zij zich bij goede wijn of in een ''Konditorei'' te Graz. Bezochten de ''Schlossberg'' (een torengebouw op een stadshoogte). Na de ''Zapfenstreich'' verlieten nog nachtgangers de kazerne en klauterden op de bekende plaatsen over de kazernemuur.
Ustuf. Oscar Pahnke bracht bij de Vlamingen orde op zaken. Het lukte hem om het stadje Köflach, ongeveer 20 km. ten westen van Graz, tot peterstad van het Vlaams Legioen te maken. Velen brachten er een veertiendaags verlof door, anderen gingen bij de boeren wonen en hielpen hen bij het inhalen van hun oogst.
Er werd een knutselkamer ingericht, waar de herstellenden hun tijd konden doorbrengen met allerlei kunstwerkjes onder leiding van Marc Daem.
Ustuf. Köhn kwam in april 1942 bij dit Ersatz-Btl. en nam deel aan de opleiding der rekruten. Het was op zijn degen dat dan de rekruten hun eed aflegden.
Op 12 mei 1942 organiseerde het Ersatz-Btl. der Legioenen een Winterhulpkollekte, waarbij alle vrijwilligers zich in een folkloristische kledij staken en met muziek en zang door de straten van Graz trokken met geldbussen.
De knutselkamer der Vlamingen had een verkoopstand op het Adolf Hitlerplein te Graz, waar de Vlamingen hun zelfgemaakte werkjes verkochten zoals: olieschilderijen, tekeningen, reliëfs, plaasterfiguurtjes, uit hout ge-

sneden voorwerpen en andere dingen.
Hier te Graz ontstonden ook de eerste kontakten en briefwisselbedrijvigheid met oorlogsmeters en peters uit Vlaanderen, een dienst door het V.N.V. in het leven geroepen. Uit deze kontakten ontstonden later huwelijken.
Intussen was de opleiding van de eerste Vlaamse rekruten zo ver gevorderd, dat zij hun eed aflegden en naar het front trokken. Op 30 april 1942 vertrok de eerste Ersatz-Vlamingen naar het front, waarop dan een hele reeks zou volgen in de loop van het anderhalf jaar dat deze Ers.Kp. te Graz zou vertoeven. Deze groep had een sterkte van 1 officier (Willy Köhn) en 130 man (60 oud-gedienden en 70 rekruten). Ze werden te Graz op beesten-wagens verladen, 6 in het totaal, dus ver van comfortabel. De reis was lang en eentonig door honderden kilometers Russische steppen, af en toe dook een gehuchtje op, dan een armelijk stadje en dan weer verten.
Op 21 mei, juist voorbij Luga, in de vroege morgenddeemstering toen alle Vlamingen nog sliepen, verscheurden verschillende ontploffingen de stilte. De wagons, die met een infernaal gekraak en gedonder van barstende en brekende houtplanken, balken en spoorwegrails en met verbogen trein en spoorwegonderdelen over- en ineenschoven, stuikten met een plof in elkaar. Slechts het sissend blazen van de lokomotief, de kreten van de gewonden heersten over de ontzetting en de algemene verlamming, tot Köhn opdook en de mannen weer aanwakkerde.
Buiten vond men in de dunne sneeuwlaag sporen van weggevluchte partizanen naar een dorp, waarheen direkt een stoottroep gestuurd werd, die dan vuur kreeg uit dit dorp. Bij het terugschieten met lichtspoormunitie raakte een isba in brand.
Er waren twee doden: de lokomotiefleider en Jan Cruysberghs uit Beringen. Met wagens van de Feldgendarmerie en van de divisie "LAH" werden allen naar Chribzy gebracht, waar zij verzorgd werden. De volgende voormiddag werd Cruysberghs begraven, met eresaluut. Alle aangetreden Vlamingen defileerden daarna nog eens voorbij het graf en brachten een laatste groet.
Na het middageten ging het met dezelfde camions verder naar Ossija, waar zij om 22.15 uur aankwamen. Na een nacht slapen, werden ze op 23 mei door Stubaf. Fitzthum zelf begroet en ingedeeld bij de diverse kompagnies van het Vlaams Legioen. Tot juni 1943 bleef het Ersatz-Btl. der Legionen te Graz. Na elke eedaflegging, dus na elke afsluiting van een opleidingsperiode, vertrokken honderden Vlamingen vanuit Graz naar het front.
In de zomermaanden vonden ook meerdere sportfeesten plaats, waarbij elke nationaliteit het beste wou presteren.
Regelmatig gingen zowel verlofgangers als boeren-oogsthelpers naar het peterstadje Köflach en brachten daar heerlijke dagen door. Velen ondernamen uitstappen naar de Talersee ofwel nog verder naar de bedevaartplaats

Jan Cruysberghs werd op 22 mei 1942 in het graf neergelegd op het kerkhof van het Veldhospitaal Krypsi.

''Maria-Hilfe''. Anderen trokken de bergen op in de richting van de schietstand, vanwaar men een prachtig uitzicht had op de kazerne en de stad Graz.

Oscha Güsgen.

Uscha. Goeman Karel.

Uscha. Schmalzt.

ENKELE NOTITIES UIT HET DAGBOEK VAN V.J. — GRAZ 1942

28 maart 1942

Voetbalwedstrijden: Leg.Flandern-Leg.Nederland 0-1
Leg.Dietsland-H.J. 0-2
Zangfeest in de kantine met 50 Legioenmannen: Vlaamse liederavond.

30 maart 1942

Een Schutze loopt rond in de kazerne begeleid door twee gehelmde soldaten en roept steeds ''Ik ben een dief''.
Bedronken Finnen bedelen om sigaretten.
Twist tussen SS-mannen en V.N.V.-ers.

1 april 1942

Köflach heeft de Kp. Flandern als petekind aangenomen als dank voor de reuze inzameling voor Winterhulp RM 90.000. Na de oorlog mag iedere Legioenman hier 3 à 4 weken kosteloos doorbrengen.

3 april 1942

Aantal Vlamingen te Graz-Wetzelsdorf: ongeveer 250.

4 april 1942

Kantienwaren: 20 pfenning voor 20 sigaretten
60 pfenning voor 2 haringen
5 pfenning voor 1 broodje
25 pfenning voor 1 lepel marmelade
20 pfenning voor 1 flesje limonade

6 april 1942

Wekken om 5.30 uur voor de kerkgangers: Pasen.

8 april 1942

Duitse Uscha. rukt de SS-spiegels af van Leg. Schutze Alfons Broos.
Omhaling voor Winterhulp:
Leg. Flandern met 400 man 6000 RM
Kie. Niederlande met 600 man 4500 RM
Kie. Westland met 450 man 3000 RM

19 april 1942

Sterkte Vlamingen: 300: 4 Zugen, 1 S.M.G.-Zug, 1 Gr. Werfer-Zug.

20 april 1942

Ustuf. Oscar Pahnke neemt afscheid.

28 april 1942

Eedaflegging. Ik niet, ben ziek en lig in het Krankenrivier.
5 weigeren hun eed af te leggen: Van Durme, Van Acker, Gobin, Broeckx, ?.

30 april 1942

115 Vlamingen vertrekken naar het front.

12 mei 1942

von Lettow, Vorbeck en Jef François op bezoek.

17 mei 1942

Aankomst van rekruten uit Sennheim waaronder Carlos Paesbrugge.

21 mei 1942

Bloedgroep genomen en O in de linkerbovenarm getatoeëerd.

22 mei 1942

Leuvenaars te Graz: Paesbrugge Edgard en Carlos, De Lepeleere Frans, De Nayer Oktaaf, Vincx Jan, Verbeke, Vleminckx Piet, Stuer, Verhoeven.
Ingespoten tegen tyfus.

3 juni 1942

Eedaflegging van mij.

15 juni 1942

Geval Ustuf. Joyeux en gevangene uit de Genesungszug.

22 juni 1942

Vertrek op zaterdag van 103 jongens naar het front, waaronder Edgard Paesbrugge, Piet Vleminck, Stuer.

30 juni 1942

Kameraadschapsavond met Kp. Chef. Hstuf. Vetter en Ustuf. Schutter.

9 juli 1942

Ward Hermans op bezoek. Hij wordt verwelkomd met HOUZEE geroep.

20 juli 1942

Verjaardag van onze Spiess Steinecker.

22 juli 1942

Vertrek naar het front.
130 Vlamingen, 160 Nederlanders. Met 40 man in een beestenwagen.
Op de treinwagens staat geschreven: Führer befehl, wir folgen dir, Dietsland Houzee, Legion Flandern, Wir hohlen Stalin.

TERECHTSTELLING TE GRAZ

Twee Vlamingen werden er terechtgesteld in de zomer van 1942. De reden van hun veroordeling was vaandelvlucht of ongeoorloofde verwijdering van de troepen.
Beiden ondergingen hun doodvonnis op de schietbaan te Wetzelsdorf.
— Kasmarek een Limburger van Poolse oorsprong uit de mijnstreek.
— Piersens uit de 2e groep van de 2e Kp. van het Vlaams Legioen. Hij was een eenzelvige en erg gesloten jongen.
Ook hebben wij aldaar een Duitse politieman weten terechtstellen.
Iedereen was verplicht deze terechtstellingen bij te wonen. Op velen lieten zij een deprimerende indruk na. Waren deze terechtstellingen bedoeld om de druk van de opleiding te vergroten of als afschrikkingsmiddel om niet aan vaandelvlucht of wat dan ook te doen?

Onderrichters te Graz. Rechts Kammerer.

Graz — lente 1942. Groep Westvlamingen. Achter de vlag Stefaan de Craene met links Geert Ryckebusch, rechts Tuur Van den Broecke.

SS-ERSATZBATAILLONE IN BRESLAU
SS-AANVULLINGSBATALJONS IN BRESLAU

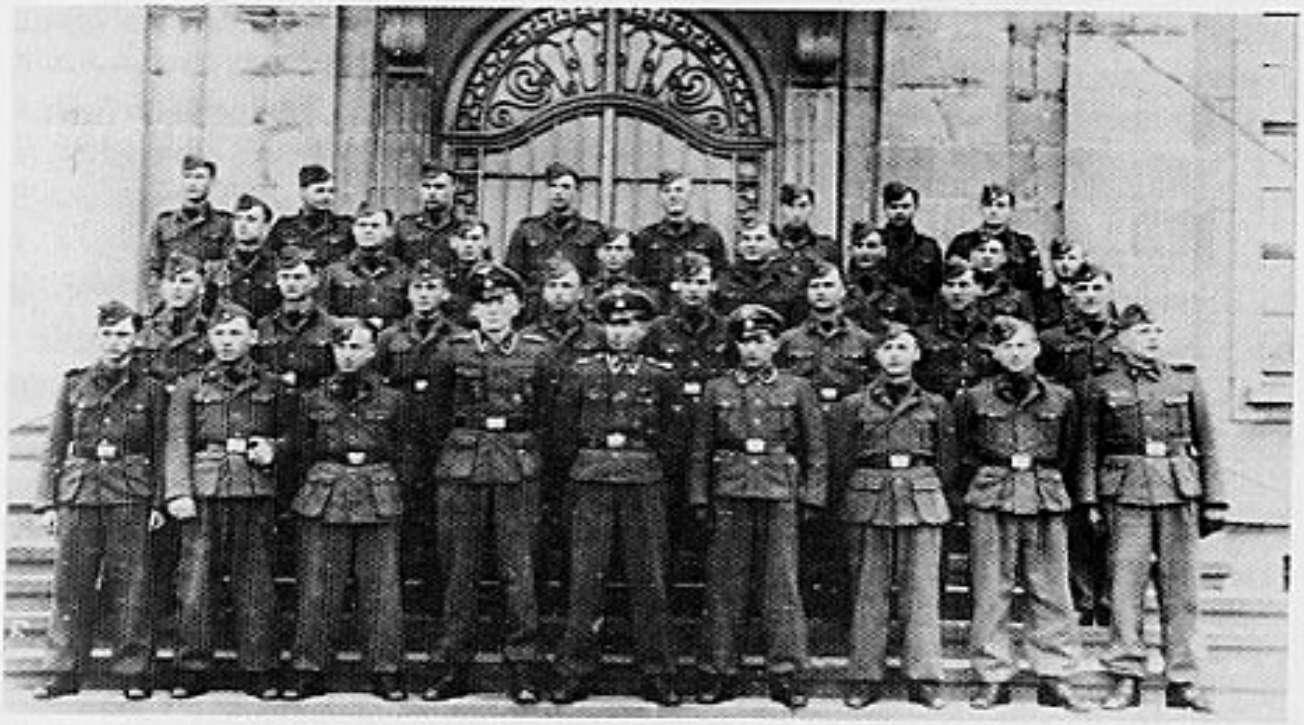

Breslau 1943. 1e rij, 2e van links Clement Merckx. In het midden: Oscha. Frisch, aan diens rechterzijde Uscha. Adolf Begijn.

Breslau. Een peleton Vlamingen.

INLEIDING — TOESTAND VOOR BEGIN JUNI 1943

Dit was het tijdstip dat het Ausbildungsbataillon (opleidingsbataljon) uit Graz verlegd werd naar Breslau. De rekruten gingen naar Shitomir en de genezenden naar Breslau.
Op 28 maart 1940 waren de Ersatzeenheden van de SS-Totenkopfdivisie te:

I. Radolfzell	SS-T.Ers.Btl. I
II. Prettin	SS-T.Ers.Btl. II
III. Breslau	SS-T.Ers.Btl. III

In Breslau waren deze ondergebracht in de Sternstrasse 28-30, tegelijkertijd het Ersatztruppenteil van de divisie bevelvoering. De ''Ersatztruppenteile'' der SS-T.Divisie stonden rechtstreeks onder het bevel van het Kommando van de Waffen-SS. Hieruit volgde, op 15.8.1940, de oprichting van het ''SS-Führungshauptamt''.
Door de overbrenging van het SS-T.Ers.Btl. III op 12.9.1940 naar Brünn (Kuhbergkamp), kwamen de gebouwen in de Sternstrasse vrij en nam het ''SS-Ersatzbataillon-Ost'' hier haar plaats in.
De opstelling van dit troependeel stond in nauw verband met de oprichting op 7.4.1941 door de Reichsführer-SS van de ''Einsatzstab im SS-FHA'', daarna op 6.5.1941 onder de benaming van ''Kommandostab RFSS im SS-FHA'' in de Kreuzschule.

OPSTELLING VAN TWEE SS-INFANTERIEBRIGADEN (MOT.)

Op 1.5.1941 werden opgesteld:
te Krakau de 1 Brigade (uit de 8 en de 10 SS-Inf. Regimenten)
te Warschau de 2 Brigade (uit de 4 en de 14 SS-Inf. Regimenten)
(Bij deze Brigade hoorden in september 1942 het Vlaamse en het Nederlandse Legioen.)
Op bevel van de Kdo. Stab RF-SS werd voor deze nieuw opgerichte SS-Eenheden het SS-Ers.Btl. ''Ost'' in Breslau als Ersatzeenheid toegewezen.
Deze eenheid kreeg achtereenvolgens volgende benamingen:
van 1.6.1941 tot 14.10.1942: SS-Ers.Btl. ''Ost'' Breslau,
van 15.10.1942 tot 31.5.1943: SS-Ers.Btl. ''Ost'' Shitomir,
van 1.6.1943 tot 31.10.1943: SS-Gren.Ers.Btl. ''Ost'' Breslau,
van 1.11.1943 tot 31.12.1943: SS-Gren.Ers.Btl. 31 Breslau,
van 1.1.1944 tot 14.4.1944: SS-Pz.Gren.Ers.Btl. 31 Breslau,
van 15.4.1944 tot 31.1.1945: SS-Pz.Gren.Ers.Btl. 18 Breslau,
van 1.2.1944 tot 31.3.1945: SS-Pz.Gren.Ausb.Btl. 18 Hamburg-Langenhorn,

van 1.4.1945 tot 8.5.1945: SS-Pz.Gren.A.u.Ers.Btl. 18 Hamburg-Langenhorn.
Op 1.6.1942 was de indeling van het SS-Ers. Btl. als volgt:
Bataillons-Stab
Stabs-Kompanie
1. Schützen-Ers.Kp. (mot)
3. Schützen-Ers.Kp. (mot)
2. Schützen-Ers.Kp. (mot) MG-Ers.Kp.
1. Genesenden-Kompanie
2. Genesenden-Kompanie

Wij brengen nu het relaas van Adolf Begijn, Alfons Toelen, Luk van de Walle en Toon Pauli, Vlamingen die in 1943 en begin 1944 in Breslau vertoefden bij deze eenheid.

ADOLF BEGIJN

"Maart of april 1943 werden de overblijvende Vlamingen van het Ers.Btl. te Graz-Wetzelsdorf naar het SS.Pz.Gren.Ausb.u.Ers.Btl. "Ost" te Breslau overgeplaatst. Ik was "Transportführer" van het nakommando dat uit ongeveer 20 à 25 man bestond waaronder de broer van Reimond Tollenaere.
Dit transport kwam terecht in de Sternstrasse. Een oud luguber gebouw, de naam school of kazerne onwaardig. Volgens de plaatselijke bevolking werd dit gebouw een tijdlang gebruikt door de administratie. In het voorgedeelte werden de Vlamingen ondergebracht en in de achterbouw Duitsers van de I.G. Er waren ongeveer 50 man, waarvan een gedeelte na enkele dagen overgeplaatst werd. Ik herinner mij in het bijzonder de Uscha. Misseleyn Emiel (oud-Verdinaso) en Cocquyt Raymond, de manschappen Broos, Benteyn, Poppe enz.
Enkele Versehrten (genesenden) volgden in Breslau een leergang dactylo met het oog op een latere overplaatsing naar de administratieve diensten. Mijn broer Strm. Julien Begijn en Peters (volksduitser) werden na het afsluiten van deze kursus verzet naar het SS-Führungshauptamt op de Kaiserallee te Berlijn.
De anderen genoten van de geneugten in de stad. Voorlopig was er geen dienstvoorschrift en elk deed wat hij goedvond. Dit heeft echter maar enkele dagen geduurd.
De administratie kwam in de Kreuzschule, enkele dienst in de Sternstrasse.
Het bevel:
Btl. Kommandeur: Stubaf. Konapacki
Kp. Führer: Hstuf. Haubner opgevolgd door Hstuf. Danks
Spiess: Hscha. Leopold opgevolgd door Hscha. Brosch
Schreibstube: Uscha Wenderode Abt. 1a
Rttf. Puttemans Abt. 1a
Strm. Van Stipelen Frans Abt. 2a
Oschtz. Freytas Abt. 2b
Schtz. Deron Abt. 2b
en nog enkele Vlamingen en Duitsers

Rechnungsführer: Uscha. Mincikowski
Foerier: Strm. Frans Dillen en Van de Poel
Postdienst: Uscha. Adolf Begijn later opleider en luchtbeschermingsdienst
Scharf. Tiedemann
Kleermaker: Schtz. Dijckmans
Keuken: Strm. Cosijns
Btl. Kok: Rttf. Staf Moors
In de Sternstrasse was Oberjunker Klein een tijdlang plaatsvervangend kompagniechef werd dan Ustuf. en verzet naar Brussel.
Aanvankelijk waren er weinig onderofficieren. Elke tweede dag waren wij U.v.D.-''Wachhabender'' en F.v.D.
Als F.v.D. (officier van dienst) moesten wij in een gesloten kamer in het bataljonsgebouw, bij de telefoon zitten en de doorgegeven mededelingen noteren. Die hadden meestal betrekking op aankomsten, overplaatsingen en de diensten.
Enkele Uscha's vormden daar enige tijd een vaste kern o.a.: Begijn Adolf, Becker (Duitser), Nauts Alois, Pauwels Jan, Sahler Erwin (Duitser). Volgende Uscha's verbleven slechts voor korte tijd te Breslau: Etienne Agneesens, De Cnodder, Lieben, Mijnheer, Frisch, Niethammer, Pauwels René, Peremans, Temmerman, Uyterhaege Karel, Vergult Jozef enz.
Gedurende mijn periode aldaar heb ik geen Vlaamse officieren ontmoet. Wel ontmoette ik daar Ustuf. Jensen (vroeger 1.Kp. Legioen). Mogelijk dat er Vlaamse officieren bij de I.G. waren die buiten Breslau in Breslau-Lisa gelegerd lag.
Gezien er praktisch geen officieren waren, vervulden de Uscha's alle funkties. Zo voerden Uscha. Niethammer en Uscha. Begijn, bijgestaan door Rttf. René Husgen en Strm. Roger Devos, het bevel over 300 tot 400 Roemenen (volksduitsers). Wij werden toen gekazerneerd in de Pestalotzischule.
Later kregen Uscha. Alois Nauts en Uscha. Adolf Begijn een groep Fransen van Poolse oorsprong toegewezen. Er werd overwegend Frans gesproken en onze taak bestond erin die mannen de bevelen in het Duits bij te brengen. In Breslau werd ook een eerste groep Vlaamse P.U. (politiek onbetrouwbaar) mannen samengebracht. Daarvan geef ik geen namen, maar het was treurig daaronder vele oude frontkameraden te treffen.
Vlaamse vrijwilligers kwamen op geregelde tijdstippen uit Sennheim of Vlaanderen.
Op de Oderwiese (Oderweide) werd meestal de grondopleiding en terreinkennis onderricht. Het kompagnie onderricht gebeurde in de Kreuzschule. Zoals bij elke Ersatz was het een komen en een gaan.
In 1944 arriveerden ook vele uiteengeslagene en van de troepen verwijderde Vlamingen na de slag bij Shitomir.
Ook vele Walen, die uit Tscherkassy kwamen, die werden dan ondergebracht in een circus (Zirkus Busch) en te Breslau-Lisa.''

TOON PAULI

''Voor het verblijf der Vlamingen te Breslau zijn er twee perioden. De eerste van midden 1943, de tweede in de loop van 1944. Ik vermoed zelf in de tweede helft van 1944 toen na september talrijke Vlamingen uit de vluchtelingenkampen zich meldden, mogelijk ook delen van de Vlaamse Wacht tot het ogenblik dat praktisch de volledige Ersatz naar de Lüneburger Heide ging.
De Vlamingen van de eerste periode waren ondergebracht in het schoolgebouw van de

Sternstrasse. De tweede reeks woonde in de Sternstrasse, Kreuzschule (Kreuzstrasse) en de Zoo.
Ik vertrok uit Vlaanderen in juli 1943 uit het Gravenkasteel te Gent, komende uit Schoten, naar Sennheim. Na ongeveer één maand grondopleiding werd gezegd dat wij naar Graz zouden gaan. Ik protesteerde persoonlijk daar ik mij voor de Waffen-SS gemeld had en naar Klagenfurt wenste te gaan. Op het bureel werd mij duidelijk gemaakt dat alle Vlamingen, zowel de Waffen-SS als het Legioen in één eenheid samengebracht werden.
Onze trein uit Sennheim arriveerde in Breslau. Van het station ging het naar de Sternstrasse. Daar waren reeds een 30-tal Vlamingen, een deel komende van lazaretten en een groep P.U.'s (o.a. De Mayer, Toon van den Eynde e.a.).
Te Breslau kregen wij onze Soldbuch (zakboekje) en onze Erkennungsmarke (plaatje met ons herkenningsnummer) waarop stond (ik ben zeker) "Ers.Btl. Ost".
Voor het morgenappèl gingen wij elke morgen gesloten naar de Kreuzschule enkele 100 meters verder. Van daaruit naar de Oderwiese. Er was mogelijkheid het "Reichs-sportabzeichen" te halen in het Herman Goeringstadion. In Breslau kregen wij geen opleiding met wapens. Deze eerst na onze aankomst in Milowitz.
Als wij dan Breslau verlieten voor Milowitz was de Sternstrasse praktisch leeg. Mij is onbekend of er dan nog nieuwe manschappen uit Sennheim toekwamen.
In de tweede periode was het aantal Vlamingen beduidend groter. Toen lag de hoofdgroep wel in de Zoo. Einde 1944 wij bij de Pak ersatz, die recht uit Breslau kwam.
Het feit dat er kameraden zijn die de belegering van Breslau meemaakten, bewijst dat er in april/mei nog steeds Vlamingen te Breslau verbleven.
Nog een anekdote: BRESLAU
Ik had in Breslau een fantastische tijd.
Na een eerste week verblijf werden vrijwilligers gevraagd groter dan 1,80 m. Ik was erbij.
De opera van Breslau had 20 figuranten gevraagd voor een nieuwe opera "Karl V".
Tijdens de namiddag en avond-vertoningen moesten wij enkele keren optreden als lijfwacht van Karel V. Onze groep kreeg dan ook spoedig de naam "Leibstandarte Karl V". Per optreden kregen wij DM 1,50. Voor mij duurde het tot ons vertrek naar Milowitz."

Breslau. Ers. und Ausb. Batl. 18. Thoen Gustaaf, De Clercq Gabriel, De Wit Leon.

VANDEWALLE LUK

"Ik was daar ook een paar weken vanaf einde oktober tot begin november 1944. Mijn gedeeltelijke opleiding kreeg ik te Sennheim en ben daar op transport gesteld naar Breslau.
Wij lagen daar ongeveer een week in de kazerne en nadien nog ongeveer twee weken in de gebouwen van de Zoo te Breslau.
Wat mij wel bijgebleven is dat er daar verscheidene Vlaamse Wachters met hun officieren aankwamen en dat er vele discussies waren over het behouden van hun vorige dienstgraad.
De tijd te Breslau ging zonder grote gebeurtenissen voorbij. Wij brachten onze tijd door met al zingend marsjeren door de stad en een beetje dril. Buiten de Vlaamse Wachters kwamen bij ons nog leden van de O.T., de Luftwaffe en de Kriegsmarine. Maar het grootste deel waren jongens die zich gemeld hadden in Duitsland, na toespraken in de fabrieken door Jef van de Wiele. Honderden Vlamingen die zich meldden, werkten voorheen in de oorlogsindustrie en door hun langer verblijf in Duitsland waren ze meer duitsgezind dan vlaamsgezind.
Ik was er één van, van huize uit geen flamingant. Ik was scoutsleider en stond ook in de K.A.J. Mijn vader was oudstrijder 14-18, maar ik geloofde in een Duitse overwinning en was ook anti-communist.
Vanuit Breslau vertrokken wij dan naar de Luneburgerheide, aldaar ondergebracht bij landbouwers. Heb mij dan gemeld voor het Pionierbataillon om dan voor een scholing te vertrekken naar Pikowitz.

Breslau. Een kompagnie Vlamingen.

Met de opstelling van de SS-Sturmbrigade "Langemarck" in juni-juli 1943 kwam ook een einde aan het Ersatz Btl. Graz, dat werd overgebracht naar Breslau.
Eerst onder de benaming SS-Gren.Ers.Btl. 31 Breslau met als Feldpostnummer 41147 tot 14.4.1944, later als SS-Pz.Gren.Ers.Btl. 18 Breslau met Feldpostnummer 20418.
Dit Ersatz Btl. verbleef te Breslau tot einde augustus 1944.
Het Ersatz Btl. 31 voor de Vlamingen bestond uit de Stamkompagnie, de opleidingskompagnie (nieuwe binnengekomen rekruten) en de genezendenkompagnie. Deze eenheden lagen in twee scholen, één in de Stern en één in de Weinstrasse. Het waren twee schoolgebouwen, gekneld tussen huizen, onopvallend en in oude trant. Niemand dacht eraan een foto van te nemen.
Evenals te Graz was het hier een bestendig komen en gaan; nieuwe rekruten kwamen binnen, werden opgeleid, beëdigd en naar de Brigade op mars gezet na hun 6-weekse opleiding. De binnenkomende herstellende frontsoldaten werden al naargelang hun bekwaamheid ingezet als opleiders, anderen trokken na een doktersonderzoek als KV (Kiegsverwendungsfähig-oorlogsdeugdelijk) samen met de vertrekkende rekruten terug naar hun oude eenheid bij de Sturmbrigade "Langemarck".
De Kp. Führer van de Vlamingen was Hstuf. Danks.
Chef van de Feldersatz Kp.: Ustuf. Donkers Viktor
Peletonoversten: Ustuf. Bollen Alfons
Ustuf. Camby André
Ustuf. Cockx Arthur
Spiess: Oscha. Leopold
Schreiber van de Stammkp.: Broos Alfons
Wapenmeester: Oscha. Selbitschka
Opleiders: Oscha. Pischka
Uscha. Thomas
Een opvallend feit tijdens het verblijf der Vlamingen te Breslau was de begrafenis van een Vlaamse vrijwilliger die door een ongeluk om het leven kwam. Het was een grote rouwstoet, een groots opgevatte ceremonie met machtige rouwkransen en het lijk werd bijgezet op het stedelijk kerkhof te Breslau.
Een eigenaardigheid was dat het "Heer" deze gelijkaardige eenheden als volgt noemde: Ersatz und Ausbildungseinheiten, terwijl de Waffen-SS zich hield aan Ausbildungs und Ersatzeinheiten.
De Vlamingen die deel uitmaakten van het SS-Pz.Gren.Ers.Btl. 18 Breslau, verlieten deze eenheid bij de opstelling van de divisie "Langemarck" in november 1944.
Intussen kwam het tot de eerste gevechten in de nabijheid van Breslau aanvang 1945.
Het Wehrmachtbericht van 24.1.1945 meldde:
"... In het gevechtsgebied oostwaarts van Breslau wierpen onze verbanden de Bolsjewisten terug uit meerdere dorpen door vastberaden tegenaanvallen..."
Delen van het SS-Pz.Gren.Ers.Btl. 18 werden aan verscheidene gevechtsgroepen toebedeeld en vochten op 15.2.1945 te Kapsdorf. De Stammkp. (Kreuzschule) en de Genezendenkompagnies werden overgeplaatst naar Hamburg-Langenhorn. Hier werden vervolgens het A.Btl. en het E.Btl. samengevoegd tot het SS-Pz.Gren.A.u.E.Btl. en in maart 1945 rukte een gevechtsgroep van het bataljon onder leiding van SS-Stubaf. Krämer in het gebied Windschooten in Nederland, maar kwam nooit tot inzet aldaar. Deze Gevechtsgroep van het bataljon verdedigden zich in de lijn Zeven-Bremervörde-Tostedt-Stensen."

Stammkp./SS-Pz.Gren.Ers.Btl.18
Zug "Langemarck"
(Einheit)

Breslau, den 25. April 1944
(Ort) (Datum)

1

Dienstleistungszeugnis

Staffel/SS: Rottenführer De C l e r c q Gabriel / SS-Pz.Gren.Ers.Btl.18
(Dienstgrad — Name — Vorname — Einheit)

SS-Nr.: ——— Pg.-Nr.: ——— Beruf: Angestellter

geb. am: 17.12.15 in: Hamme/Ost-Flandern Familienstand: ledig

wohnhaft in: H a m m e /Ost-Flandern / Drygoten - Kouterstr. Str. Nr. 44a

Zugehörigkeit zu ~~SS~~ — ~~SA~~ — ~~NSKK~~ — ~~NSFK~~ — ~~NSKK~~ (Nichtzutreffendes streichen!)

von ..... bis .....

von ..... bis .....

SS (Eintrittsdatum) seit: 7. April 1941 (Waffen-SS)

Reichsarbeitsdienst: von ..... bis ..... Führung: .....

Wehrmacht: von ..... bis ..... Führung: .....

Ablehnungsbescheid wegen Nichtannahme von Freiwilligen / Untauglichkeit hat vorgelegen.

Beurteilung

(charakterliche Eigenschaften, weltanschauliche Festigung, Leistungen im SS-Dienst, wirtschaftliche Verhältnisse)

De Clercq meldete sich als Freiwilliger zur Waffen-SS und wurde am 7.4.1941 bei der 3./E.SS-"Westland" eingestellt. Er nahm v. 1.10.41 bis 12.7.42 und v. 14.2.43 bis 31.3.43 am Ostfeldzug teil. Er ist Träger des Inf.Strm.Abz. in bronze, des E.K.II, der Ostmedaille und der Nahkampfspange in bronze. Am 30.12.43 wurde er zur Stammkp./SS-Pz. Gren.Ers.Btl.18 versetzt.
D.C. ist charakterlich offen und ehrlich; im Wesen ruhig und besonnen. Er ist strebsam und zuverlässig, zeigt Pflichtbewusstsein und Verantwortungsfreude. Seine Haltung ist soldatisch, sein Auftreten entschlossen und sicher, sein Benehmen einwandfrei. Im Kameradenkreis beliebt; einfach, aufricht, hilfsbereit, gesellig, treu.
Seine Allgemeinbildung und sein Allgemeinwissen sind von gutem Durchschnitt; gutes Gedächtnis, aufmerksam, klares Urteilsvermögen.
Weltanschaulich erscheint er vollkommen gefestigt.
Seine militärischen Kenntnisse und Leistungen sind von gutem Durchschnitt.
Pflichtbewusst und eifrig in seiner Dienstauffassung, war er stets bemüht seinen Dienst zur vollsten Zufriedenheit seiner Vorgesetzten zu versehen. In und außer Dienst hat er sich stets gut geführt.
Seine wirtschaftlichen Verhältnisse erscheinen geregelt.

SS-Pz.-Gren.-Ers.-Btl. 18
Stammkompanie

Führung: [illegible]
Strafen: keine
} bei der SS

SS-Hauptsturmführer
u. Kompanie-Chef
(Dienstgrad)

Vlaams Legioen

Codenummer: 745 481
SS-Pz.G.Ers.Btl. 31 Breslau
Stamm-Kp. in de Kipke Schule

6 SS-Frw.Sturmbrigade Langemarck

Codenummer: 702 592 SS-Pz.Gren.Ers.Btl. Breslau
961 918 SS-Pz.Gren.Ers.Btl. 18 Breslau
Kreuzschule — Pestalotzischule

De meesten werden gekazerneerd in de Sternstrasse 28/30.
Hier was tevens het opvangcentrum van de genezenden van de Sturmbrigade.
Arts: SS-Hstuf. Dr. Felsner.

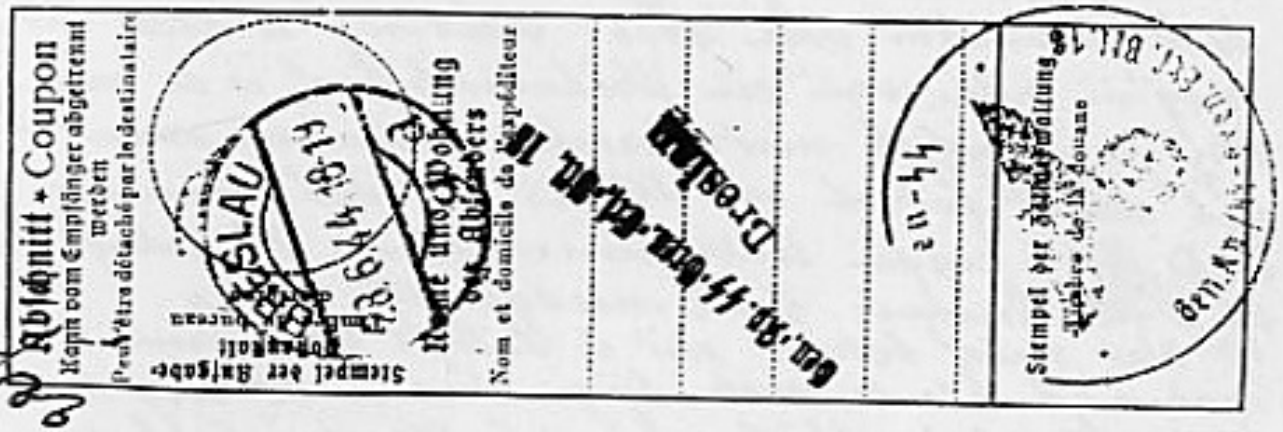

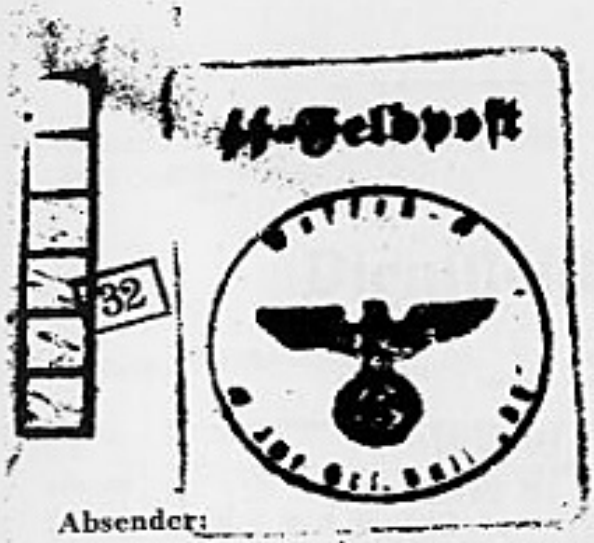

Absender:

44ste Sools Lucien
44 Gren Ers Batt 31
Stamm. Kipke Schule
Zoo Breslau

Feldpostkarte

An

Egide Sools
Hatertstraat 15

Feldpost-Nr. Teelt (Brabant)
oder Bestimmungsort
België)

Breslau, 27-12-43

Beste Ouders en Zusters

Ge zult deze kaart wel eerst na nieuwjaar ontvangen hierbij stuur ik u de beste wensen voor 1944. Met mij is alles hier nog in orde, van een Weihnachtsfeest is er voor mij persoonlijk niets terecht gekomen want ik heb dienst gehad van 24 op 25. ik heb namelijk U.v.D. dit te zeggen Unteroffizier von dienst. Ik geloof dat bij u Kerstmis beter meegevallen is.
Wat verlof betreft dit is beloofd voor januari. natuurlijk als er niets bijzonders in de weg komt want zoiets is altijd mogelijk. Nu ik ik te hopen dat alles goed verloopt en dat er geen Urlaubsperre komt.
Dus in de hoop van binnenkort thuis te zijn zend ik u de beste groeten voor allen

Lucien.

Lucien Sools: vermist aan het front te Narwa in augustus 1944.

SS-GREN.AUSB.BTL. ''OST'' SHITOMIR
SCHUILNAAM ''HEGEWALD'' — ''HOCHWALD''

De stad Shitomir ligt in de Oekraïne (Rusland).
Het kazernecomplex ligt buiten de stad en was de standplaats van de Russische generaal en latere Veldmaarschalk Timotschenko.
Toen het Ersatz Btl. Flandern te Graz ontbonden werd, vertrokken de rekruten en het stampersoneel naar Shitomir, de genezenden naar Breslau.
De periode die ze hier verbleven was van korte duur: aankomst begin juni 1943 en aankomst te Debica op 11 juli 1943.
Feldpostnummer: 1 — 2 Kp. — 48 688
Bij hun aankomst werden de Vlamingen ontluisd. Dit zou een verkeerd middel geweest zijn en de eersten zouden hierdoor verbrand geworden zijn, vooral hun geslachtsdelen hadden het erg te verduren.
Flor Molenaers bericht hierover: ''In alle geval we waren met 13, die er eerst bij waren en verbrand werden. Allemaal ken ik ze niet meer, maar hier hebt ge er al enkele: Bob Dosfel, Jan Brusselaars, René van der Eycken, de kleine witte uit Pulderbos, René van der Bulcke, Bavo Ceelen, Flor Molenaers e.a.
We werden er verzorgd door SS-Stubaf. Dr. Sack zelf. Na 2 à 3 weken werden wij getransporteerd naar Debica voor de opstelling van de Sturmbrigade Langemarck. Wij hebben dan 11 juli gevierd met de rest van de kompagnie Breymann die juist van het Leningradfront kwam, dezelfde dag als wij er aankwamen.

SHITOMIR HEGEWALD-HOCHWALD

Nadat in juli 1942 de ''Feldkommandostelle RFSS'' haar nieuw onderkomen in Shitomir (schuilnaam Hegewald en vanaf 2.11.1942 schuilnaam Hochwald) betrokken had, beval het SS-FHA dat het SS-Ausb.Btl. ''Ost'' hier zou opgesteld worden.
Deze opleidingsbataljons veranderden meermaals van plaats en van benaming.
15.10.1942 tot 31.5.1943: SS-Gren.Ers.Btl. ''Ost'' Shitomir
1.6.1943 tot 31.10.1943: SS-Gren.Ausb.Btl. ''Ost'' Shitomir
1.11.1943 tot 31.12.1943: SS-Gren.Ausb.Btl. 31 (frontinzet)
1.1.1944 tot 14.4.1944: SS-Pz.Gren.Ausb.Btl. 31
Standort vanaf 11.1.1944 op de SS-Tru.Ub.Pl. ''Moorlager''
15.4.1944 tot 20.6.1944: SS-Pz.Gren.Ausb.Btl. 18 Iglau
21.6.1944 tot 7.9.1944: SS-Pz.Gren.Ausb.Btl. 18
Feldpost nr. 16.566: inzet midden Frankrijk
15.10.1944 tot 31.3.1945: SS-Pz.Gren.Ausb.Btl. 18 Hamburg-Langenhorn
1.4.1945 tot 8.5.1945: SS-Pz.Gren.A.u.E.Btl. 18 Hamburg-Langenhorn

De Führer wenste niet dat het SS-Ers.Btl. "Ost" ingezet werd omdat elk uur van de opleidingstijd moest benut worden tot het vormen van degelijke Waffen-SS soldaten.
Doch, door de toenemende aktiviteit van de partizanen in de rug van de in opleiding zijnde troepen, werden deze dan ook uiteindelijk ingezet voor de bestrijding van deze sluipschutters, om hun eigen veiligheid te verzekeren.
Op 10.11.1943 vocht het "SS-Gren.Ausb.Btl. 31" in en om Shitomir. Het leed enorme verliezen en werd van het front teruggetrokken. De resten vertrokken in januari 1944 naar de Troepenoefenplaats "Moorlager" nabij Beresa-Kartuska bij Brest, aan de Bugrivier. Na een korte opfrissing stond deze eenheid opnieuw in strijd tegen partizanenbenden.
Midden april 1944, nu onder de naam van "SS-Pz.Gren.Ausb.Btl. 18", overgeplaatst naar Iglau en bij de invasie van de geallieerden in Frankrijk, in snel transport naar midden-Frankrijk. Zij kwam tot inzet in de streek van Vichy-Thiers en streed vooral tegen Franse weerstanders. De bataljongsstaf geraakt hier in gevangenschap.
De rest vertrok uiteindelijk naar Hamburg waar ze tot aan de kapitulatie verbleven.

Schitomir-Hegewald 1943. Flor Molenaers in bed met verbrand onderlijf.

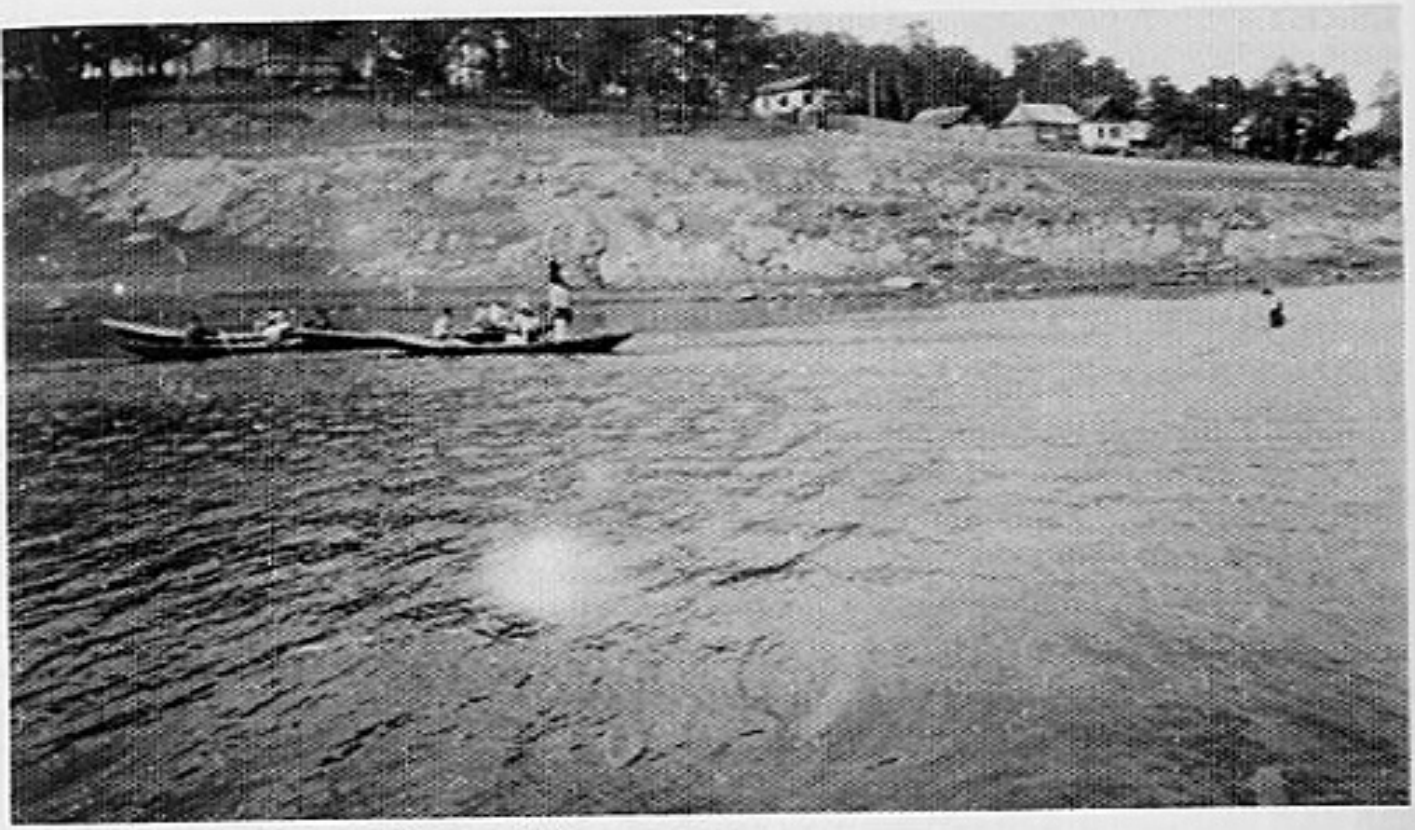

Shitomir-Hegewald, zomer 1943. Vlamingen nemen een verfrissing.

Bevelhebber: Hstuf. Hamann
Officieren: Ustuf. Haselmeier
Ustuf. Bauwens

Karel Verhaeghe verhaalt zijn verblijf in Shitomir-Hegewalde

''Wij zijn met 265 manschappen vanuit Sennheim al over Graz naar Hegewalde vertrokken en hebben daar 7 weken ''Sonderausbildung'' gehad, tot het bekampen van partizanen.
Deze opleiding was bijzonder zwaar gezien er elke dag opnieuw enkelen onder ons het bewustzijn verloren of ziek werden.
Het eten was er anders bijzonder goed. Van 's morgens 6 uur tot 's avonds 6 uur moesten we op oefening. Zelfs als we in de gebouwen of op de koer vertoefden moest alles in looppas geschieden.
Bijna iedere nacht moesten we een of tweemaal uit het bed en was het nu eens in veldkledij, dan in oefenkledij of ook nog in sportkledij aantreden. Het gebeurde vaak dat we in uitgangsuniform aangetreden stonden en door de kommandeur, Hauptsturmführer Hartmann, geschouwd werden, niet in orde bevonden werden en terug naar onze kamers moesten. Snel in werkkledij om als straf het ganse gebouw, vloeren en trappen met tandenborstels te reinigen. Dit was wel de zwaarste opleiding die ik had meegemaakt. Dit was in de zomer van 1943.
Er was daar ook een Genesungsafdeling, laat ons zeggen ongeveer 30 à 40 man. Wat

maakt dat we zo alles te samen met een goede 300 manschappen, wel te verstaan Vlamingen, daar vertoefden.
We zijn op het einde van augustus of begin september 1943 naar Milowitz vertrokken. De enige Lehrgang die ik daar meemaakte was die van "Kradmelder". Jules Fieremans was ook aldaar Kradfahrlehrer. Onze kompanieführer was Ustuf. Marterson."

RELAAS VAN ALFONS TOELEN

"In de lente van 1943 vertrok de Ersatz Kp. Flandern vanuit Graz naar Shitomir/ Oekraïne, naar de Troepenoefenplaats "Hegewald", waar zich ook een kamp van Russische krijgsgevangenen bevond. Dit Btl. "Ost" zou uit 4 kompagnies en een genezingskompanie bestaan hebben, zo ongeveer 300 man sterk, dat onder bevel stond van Hstuf. Hamann. Het reisde over Tsjechoslowakije en Polen om dan 's nachts bij hevig onweder te Shitomir aan te komen. In de nabijheid van de kazerne werd dan kwartier gemaakt.
De opdracht van dit bataljon was, als afsluiting van de grondopleiding, een kleine inzet tegen partizanen. Deze opleiding werd hier wegens tijdgebrek sterk ingekort met als gevolg een zeer harde dril. De eenheid werd dan ook spottend de "Marsch Marsch Kompanie" genoemd. Zelfs het eten halen moest in looppas gebeuren. Het eten was maar dunnetjes.
's Nachts verdween af en toe een wachtpost. Hij werd door partizanen ontvoerd. Dit leidde tot een doorkammingsaktie. Een besmettelijke epidemie reduceerde het Btl. tot de helft (ongeveer 140 man). Hierbij kwam dan nog het gebruik van een verkeerd ontluizingsmiddel waardoor enkele Vlamingen het slachtoffer werden van verbrande geslachtsdelen en huidverbrandingen. In deze bouwvallige Russische kazerne kwam een tweede Ersatz (aanvullingsrekruten) die dan deelnam aan de zogenaamde partizanenakties in het nabije bos waarbij af en toe weer enkele slachtoffers vielen.
Omtrent 8 juli 1943 verliet dit bataljon het gebied bij Shitomir om naar Milowitz te vertrekken. Hier werd de 6 SS-Freiw.Sturmbrigade "Langemarck" opgericht.
Dit Btl. kwam er op 11.7.1943 aan."

RELAAS VAN BEN EYCKERMAN

"Wij vertrokken met de mannen van de K.V.-Zug vanuit Graz naar het Legioen aan het front. Volgens mij vulden wij slechts 2 wagens (spoor). De reis duurde eindeloos lang. Wij kwamen dan in Shitomir aan en verbleven er enige dagen in een kazerne. Daarna vertrokken wij naar buiten de stad waar rekruten gedrild werden.
De onderofficieren en opleiders hadden de huisjes voor ons opgeknapt en geschilderd en wij werden er groepsgewijze ondergebracht en bij de rekruten ingedeeld. De Vlamingen waren zeer misnoegd en ontevreden. Wij maakten daar voor het eerst kennis met de "petrolgermannen", de meesten kenden nauwelijks Duits. Uitspraken zoals: "Ich habe gesucht Kazerne, wo bist du" en "Was nutzen Stahlhelm wenn ich kriegen Bauchschuss" stammen nog uit die tijd.
Tegen deze onderofficieren hadden wij niets maar dat wij het allemaal nog eens opnieuw zouden moeten meemaken, stemde ons bitter. Elk bevel moest in een flits worden uitgevoerd en "Hinlegen-Auf marsch marsch" hing steeds in de lucht. Wij

werden bokkig en onhandelbaar. Wij weigerden geen enkel bevel maar voerden alles zeer langzaam uit. Dat had men nog nooit gezien en de onderofficieren stonden er paf van. Alleen de kompagniechef werd woester met de dag tot hij er een hartcrisis van kreeg. Intussen beleefden wij de gekende historie met de verbrande zakken.
De Duitsers bouwden steeds hun legerkampen in de vorm van ringen die naast elkaar en zelfs over elkaar lagen, zoals te Debica en Miliwitz. Ongeveer zo was het hier ook maar dan meer geïmproviseerd. Zo kon je vanuit ons huisje een uitgestrekt weiland zien, waarop een grote kudde vee rondliep, buitgemaakt bij een grote partizaneninzet van voor onze tijd. Wij Vlamingen maakten geen enkele partizaneninzet mee, voor zover ik weet.
Bij een uitdeling van marketenten, zoals gebruikelijk: een fles snaps, scheermesjes, tandpasta, WC-papier, condooms en nog andere zaken, kregen wij nog een hoop vliegenvangers en ik een verwarmingskan. Dingen die een soldaat van nut konden zijn, maar waarvan wij het directe nut niet inzagen. Om onze ontevredenheid te tonen spelden wij al deze vliegenvangers aan het plafond van ons huisje, dronken onze snaps en staken er dan de brand in. Tussen haakjes: wie zei ooit dat er zoveel kajotters en misdienaars bij waren? Een geluk dat het ganse huisje niet afbrandde.
Na een scherpschieten zei onze chef op de schietstand: ''Het zijn snertsoldaten maar schieten dat kunnen ze''. De brave man gaf het niet op.''

TROEPENOEFENKAMP MILOWITZ

Een groep der 2. Kp. voor de barakken, tweede van rechts Ustuf. G. Bruyninckx.

Het wagenpark. V.l.n.r. Verbeke Leo, Van Moere A., Janssens.

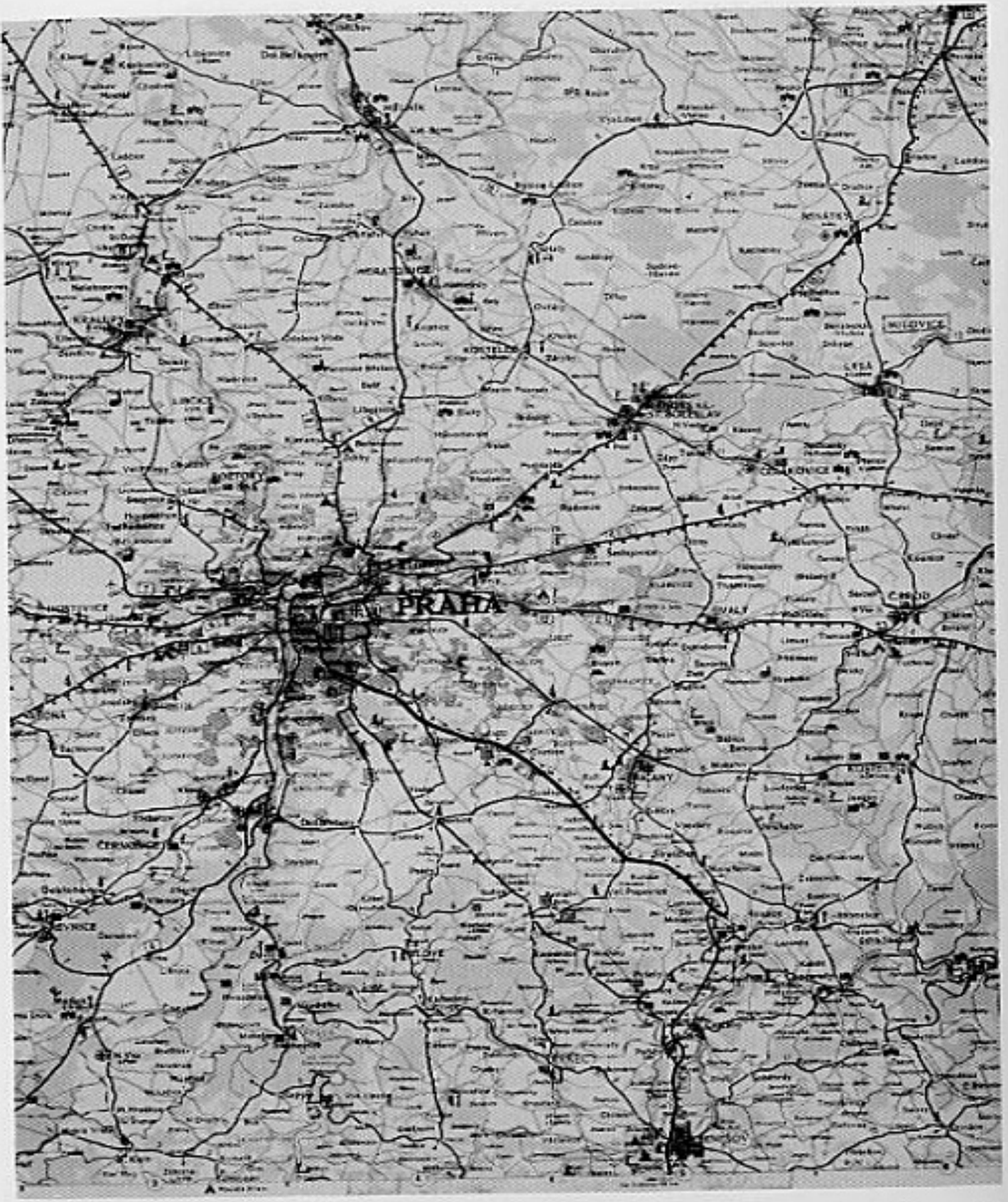

Kaart van de omgeving van Praag (Praha). Milowitz (Milovice) ligt oost-noord van Praag, zie rechthoek.

MILOWITZ — MILOVICE

Stadje in Tsjechoslowakije, ten noord-oosten van Praag.
Het lager lag midden in de heide en bossen en besloeg ongeveer 40.000 ha.

OPRICHTING VAN DE STURMBRIGADE "LANGEMARCK"

Alhoewel deze reeds startte in Debica zou eigenlijk hier de opstelling doorgevoerd worden.
In augustus 1943 bereikte het aantal manschappen reeds de 2000.
Nieuwe aankomst van rekruten uit Vlaanderen en de Vlamingen die in Sennheim hun grondopleiding genoten. Een merkwaardig nieuw feit: voor het eerst troffen we hier een aantal pas gepromoveerde Vlaamse officieren aan die technisch en taktisch geschoold waren te Tölz en door hun opleiding in staat waren om een Zug (peloton) te leiden: de gebroeders Geerts, De Backer, Guldentops, Bruyninckx, De Meester, Bogaerts, Meuleman-Mortier, Delft, Uyttersprot, Van der Weeën.
Er werden hier 10 versterkte kompagnies gevormd, zowel wat het aantal manschappen als de wapenuitrusting betrof.

OPLEIDING

Deze werd hier terug intens doorgevoerd. Ook startte hier een Unterführerlehrgang van 1.9. tot 1.11.1943, waarbij Uscha. Bert Geunes een der opleiders was en waaraan Frans van Belle, Leon Dewit en andere Vlamingen deelnamen.

INZET

Op tweede kerstdag 1943 vertrok in allerijl de Sturmbrigade naar het front in de Oekraïne.
Het boek "Vlamingen aan het Oostfront", deel 2 brengt hierover een uitvoerig verslag (blz. 47 en volgende).

SS-PANZER-GRENADIER-AUSBILDUNGS- UND ERSATZBATAILLON 5 ELLWANGEN-JAGST

Kazerne-ingang. Stafgebouw.

Officierswoningen.

Feldpostnummer of codenummer: 963 634

ELLWANGEN

Ellwangen ligt aan de rivier Jagst en ten noorden van de autobaan Stuttgart-Ulm op de staatsbaan Würzburg-Ulm.
De troepenoefenplaats aldaar diende sinds de zomer 1944 als opvangkamp voor genezenden uit alle SS-eenheden, tevens als opleidingscentrum van de Russische Wlassow-troepen.
De oude frontsoldaten waaronder een paar Vlamingen, volgden er meestal een ''Unterführerlehrgang'' en waren tevens opleider van rekruten komende uit de Balkanstaten (Volksduiters).
Honderden Vlamingen maakten kennis met Ellwangen.

INZET

Begin 1945 na het mislukte von Rundstett-offensief in de Ardennen, overschreden de Geallieerden de Rijn en de pantserdivisies van General Patton rukten op naar Nürnberg en München. Met al de bruikbare middelen werden gevechtstroepen gevormd en in allerijl naar het front gestuurd. Ook de Waffen-SS in Ellwangen richtte op haar beurt drie Gevechtsgroepen op; waarbij enkele Vlamingen terechtkwamen. Een Gevechtsgroep met verscheidene Vlaamse Zugführer (pelotonsoversten) en Gruppenführers grendelden de autobaan Stuttgard-Ulm af en verdedigden deze zodanig dat de opdringende Amerikanen verscheidene dagen geen meter meer voorwaarts kwamen. Dit kleine groepje met als enige wapens een paar PAK's en MG's hielden Uncle-Sam met al zijn pantsers en zware artillerie, zonder van zijn luchtoverheersing te spreken, ter plaatse. Deze Gevechtsgroep moest uiteindelijk wijken voor de overmacht en door het eigen enorm verlies aan manschappen.
Generaal Patton zou later verklaren, dat hij hier de hevigste tegenstand ontmoette in zijn opmars door Europa. In zijn memoires schrijft Patton: ''die duivelse SS bij Ulm'' brachten hem de eerste nederlaag toe.

Inzet van een dezer gevechtsgroepen

Bevelhebber: Horstmann
Kp. Chef: Hstuf. Krüger
Zugführer: Singler

Deze groep zette zich op 22.4.1945 af langs de uitloper van de Schwäbischen Alb, via Heidenheim, Giengen, Günzberg naar Offingen, waar ze slag leverde met de oprukkende Amerikanen.

Flämische Flakabteilung 590 — Lichte afdeling

De 2. Batterie van de Lichte Afdeling onder leiding van Oberleutnant Bert de Bruycker leverde eveneens slag te Offingen. Hierbij werd Jozef Haudenhuyse zwaar gekwetst (zie blz. 143 van deel 3, ''Vlaanderen in uniform 1940-1945).

SS-PANZER GRENADIER AUSBILDUNGS- UND ERSATZBATAILLON 5
SS-PANTSER GRENADIER OPLEIDINGS- EN AANVULLINGSBATALJON 5

Het Ersatz Btl. ''Ost'' werd op 1 september 1944 verlegd van Breslau naar Ellwangen en werd het Ersatztrupenteil van de SS-Sturmbrigade ''Langemarck''. De genezingskompagnie werd ondergebracht in het dorp, de opleidingseenheden in een barakkenkamp ''Schlammlager'' genoemd.
Bevelhebber bij de Vlamingen: Ustuf. Sven Martenson,
Spiess: Oscha. Van der Heyden Rudy,
opgevolgd door Oscha. Wähnel (Duitser),
opgevolgd door Oscha. Lode van der Vloedt.
De 1. Kompanie: Ustuf. Jef Luyten,
Spiess: Uscha. Adolf Begijn.
De 2. Kompanie: Ustuf. Verhaeghen Paul,
Spiess: Uscha. Becker (Duitser).
Personeel:
— Post: Uscha. Alfons Toelen
— Stam: Uscha. De Cnodder, Uscha. Leytel, Pronkaert
Aankomst uit Vlaanderen, op 10.12.1944:
— 3 man van het Ausbildungslager Schoten
— 14 van de Dienststelle Jungclaus
— 18 van de SS-Wachbataillon Flandern
Vertrek uit Ellwangen:
Op 3 december naar Soltau, de herstellenden naar Langenau.

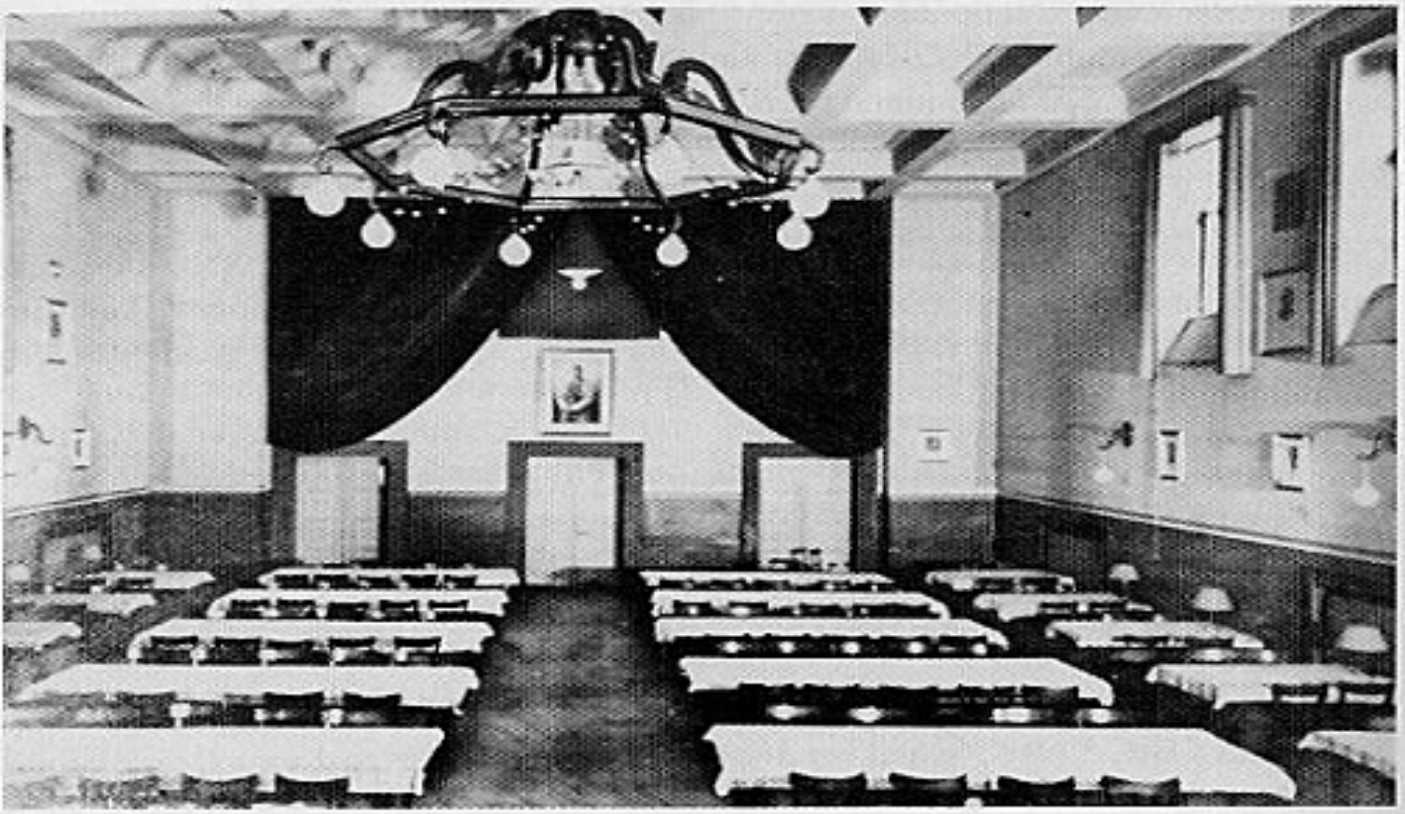

Eetzaal der kazerne.

RELAAS VAN USCHA. ADOLF BEGIJN

''Na de terugtocht in september 1944, kwamen de Angehörigen van de Dienststelle Jungclaus terecht in Bergisch-Gladbach, waar de Dienststelle ontbonden werd. De meesten werden overgeplaatst naar het SS-Gren.Btl. Ost te Breslau.
Ik kwam in de Sternstrasse terecht waar Uffz. en manschappen uit diverse Duitse eenheden, zoals Bodenpersonal der Luftwaffe, Landetruppen der Kriegsmarine, enz., ondergebracht waren. Deze soldaten werden overgeplaatst naar de Waffen-SS en waren meestal niet akkoord met die verandering van uniform. Een echt zware karwei om daar opnieuw tucht in te krijgen.
Ongeveer 10 dagen later werden de meeste Vlamingen overgeplaatst. Een klein gedeelte, over 't algemeen A.V. en G.V.H., naar Ellwangen in Burgenland. Een plaatsje bekend voor zijn Marktplatz, Wallfartkirche en Schloss.
Ik kwam voorlopig in de Genesungskompanie. Deze Kp. stond onder bevel van een Duitse Oberjunker die de Vlamingen niet in het hart droeg. Het merendeel van de Genesenden waren — Angehörigen — van de Westland. Wij waren ingekwartierd in een gebouw, vermoedelijk een school, niet ver van de Marktplatz. Na de gebruikelijke ochtendwandeling, Putz- und Flickstunde of Revierreinigen, werd er meestal geknutseld onder toezicht van een Uscha. Heel veel Vlamingen waren er niet. Ik herinner mij slechts enkele namen, o.a. Aerts uit Antwerpen, Verstraeten, Poppe uit Zele was daar schoenmaker en Bronckaerts hield zich bezig met timmerij.
De eerste dagen hield ik mij daar bezig met de verzorging van Vlaamse en Hollandse vluchtelingen die in Nehresheim een onderkomen gevonden hadden. Ik ontmoette daar enkele keren een Uscha. Glaezenmakers uit Antwerpen. Voornamelijk werd ervoor gezorgd dat deze mensen en kinderen bijkomende kleding bekwamen — velen hadden

op de vlucht alles verloren —, mogelijk een bezigheid kregen en zo goed als het ging informatie over hun familie. Als ik echter probeerde de Duitse N.S.V. in te schakelen om deze mensen efficiënter te helpen, werd mij deze Betreuung door de Oberführer dienstlich verboden. "Zeitverschwendung und unsoldatisch" noemde hij dit. Aufsicht in der Bastelstube sei wichtiger.
Zekere dag moest ik dienstlich naar het Stabsgebäude en ontmoette aldaar Ustuf. Marteson (Tapferkeitsoffizier). Marteson vroeg mij bij hem te komen als Schreiber omdat ik bij hem nuttiger werk zou kunnen verrichten. Ik ging akkoord en 's anderendaags reeds werd ik overgeplaatst naar het Barackenlager.
Wat mij in het "Stabsgebäude — bijzonder opviel waren de vele — Fachführer — uit diverse Dienststellen uit Vlaanderen, die daar nu rondliepen met hun oorspronkelijke dienstgraad en een nogal verlegen houding aannamen.
Het in aanbouw zijnde Lager lag boven op een heuvel in een groeve. Op de flanken stonden reeds enkele barakken. De barakken werden opgetrokken door — Streiflinge — van diverse nationaliteit. In het diepste van de groeve liep een lorriespoor langswaar de Streiflinge materiaal vervoerden. Op dit tijdstip van het jaar stond dit gedeelte gedurig onder water met als gevolg dat het omliggende in een modderpoel herschapen werd. Het was een echt Schlammlager.
Een van de barakken werd betrokken door de Streiflinge en het SS-Wachkommando. Een andere barak door het zogezegd — Vorkommando — onder bevel van Ustuf. Marteson en als Spiess Oscha. Vander Heyden, Uscha. Begijn Adolf als 1ste Schreiber en Rttf. Begijn Michel als 2de Schreiber. Uscha. Becker was verantwoordelijk voor de buitendienst. In een andere barak waren een klein aantal manschappen ondergebracht, meestal overgeplaatsten uit Breslau.
In het begin was daar weinig te doen! Het was wachten, de gedragingen van de KaPo gadeslaan en af en toe enkele aangekomenen registreren.
Oscha. Vander Heyden werd overgeplaatst en vervangen door Hscha. Wähnel. Op de Schreibstube werd een man toegevoegd, nl. de SS-Schtz. Diels, een advokaat uit Gent en komende uit de SS-Vlaanderen. Diels zou zich voornamelijk met gerechtszaken bezighouden.
Inmiddels waren 2 Vlaamse officieren aangekomen: Ustuf. Jef Luyten en Ustuf. Paul Verhaeghen.
Plotseling begonnen de mannen toe te stromen. Oudgedienden die de Ersatz vervoegden, maar voornamelijk Vlaamse burgers en geüniformeerden komende uit diverse organisaties, zoals SS-Vlaanderen, Wachzug Jungclaus, enz. Er werd een selectie doorgevoerd en de geselectioneerden werden ingelijfd. Er kwamen in Ellwangen ongeveer 900 man bijeen.
Er werden voorlopig kompanieën gevormd. Een onder bevel van Ustuf. Luyten met als Spiess Uscha. Adolf Begijn, een andere onder bevel van Ustuf. Paul Verhaeghen met als Spiess Uscha. Becker. Oudgedienden werden aangeduid om ons te helpen bij onze zware taak.
Van echte indeling en Ausbildung kan men in Ellwangen niet spreken. In de loop van de maand december, werden de meesten onder bevel van Ustuf. Luyten naar de Lüneburger Heide verplaatst.
Ik werd in mars gezet naar het Genesungsbtl. te Langenau/Ulm.
Het Genesungsbtl. was een mengeling van Uffz. en manschappen uit diverse SS-Eenheden. Langenau was om het zo uit te drukken een Sammelstelle van Schwerbeschädigten, A.V. en G.V.H.
Op regelmatige tijdstippen zetelde aldaar de grote K.V.-commissie en iedereen moest ervoor verschijnen.

De grote schrik bij iedereen was natuurlijk de K.V.-commissie. De uitspraak van deze heren was moeilijk te bepalen. Een kop met 2 goede ogen en 2 armen was soms genoeg om K.V. te worden. En elkeen wist dat ervoor moest verschenen worden.
Deze commissie was werkelijk indrukwekkend. Een grote zaal waar de tafels in hoefijzervorm opgesteld stonden en waaraan meestal officieren, zelfs hogere officieren, gezeten waren. Het was vervelend het hoefijzer binnen te treden met al die fixerende blikken op u gericht en u zackig te melden. Dan na een korte pauze te horen bevelen "3 Schritte vor, 3 zurück, 2 nach links u. 2 nach rechts" en dan na enkele korte vragen, volgde de uitspraak.
Voor mij was het K.V.-Panzer, maar gezien ik Führeranwärter was en de volgende Lehrgang in Bad-Tölz moest volgen, werd ik voorlopig naar het SS-Hauptamt in Berlin-Grunewald bij Obergruppenführer Berger gestuurd.
Naar mij later verteld werd, zou het Genesungsbtl. bij de verdediging rond Stuttgart ingezet geweest zijn."

RELAAS VAN ALFONS TOELEN

"Ustuf. Martenson had, na zijn aankomst te Ellwangen op 29.8.1944, eerst enkele dagen in het stafgebouw van het Ers.Btl. "Wiking" gelogeerd, tot hij naar de leraarswoning aan de turnhal op 3.9.1944 verhuisde.
De turnhal, verblijfplaats der Vlamingen, was gelegen aan de spoorwegovergang, met rechts het gerechtsgebouw, waar aanvankelijk de genezenden ondergebracht werden.
Van overal uit het Rijk kwamen diverse groepen nieuwe vrijwilligers aan, zodat de turnzaal te klein werd. De aangebouwde zijbeuken werden ingericht tot aparte vertrekken door middel van op draad hangende dekens. In elk van zulke "kamers" kon men een groep van 12 man onderbrengen waarvan slechts een gedeelte over een beddebak beschikte. De anderen brachten de nacht op een strozak op de vloer door.
In het barakkenkamp werden de rekruten gelegerd terwijl de herstellenden in de turnzaal verbleven. Van deze groep werden meerdere gegradueerden aangezocht om opleider te worden.
Op 10.9.1944 werden van hieruit ongeveer 100 rekruten na hun eedaflegging naar de Sturmbrigade gestuurd.
In de late herfst van 1944 kwam hier een groep van enkele honderden Vlamingen aan die in de omgeving van Hamburg aangeworven waren. Nu deelden enkele sprekers van die groep mee dat zij onwettelijk aangeworven waren, ofschoon zij normale aanwervingspapieren bij zich hadden. Ustuf. Martenson liet een paar van deze muiters op eigen risico terug naar België vertrekken. Van hen werd nooit meer iets vernomen. De rest weigerde iedere dienst. Een 40-tal man werd aangehouden en bij gebrek aan strafcellen, tekenden Martenson met krijt een lijn op een vrije plaats in de barak en liet die mensen daar bewaken. Eén na één gaven zij het op. Zo kwam er weer orde op zaken.
De administratieve groep van deze Vlaamse Ersatz, ondergebracht in het gerechtsgebouw, stond onder leiding van een Ustuf. Daar deze veelal afwezig was behartigde Oscha. Lode van der Vloedt deze diensten.
Omtrent begin november 1944 nam Uscha. A. Toelen de postdienst over.
Het grootste aantal manschappen dat het Vlaamse Ers.Btl. bereikte, vooral na de invasie van België, bedroeg 600 man.
Welbekende lokalen (met bonnetjes kreeg men gebakken aardappelgerechten) zoals de

"Rode Os" en de "Witte Os" werden vrij druk bezocht door de Vlamingen.
Op 3 en 4 december 1944 ging het bataljon op transport naar Soltau in de Lüneburgerheide, waar het op 4 december aankwam en dan in Amelingshausen een nieuw onderkomen vond.
De manschappen werden geleidelijk verdeeld over de eenheden van de divisie "Langemarck"."

RELAAS VAN A. BONTE

"Ik ben daar geweest. Het was een verzamelkamp van de Waffen-SS, voor diegenen die overgeplaatst werden van de Kriegsmarine en ook enkele Vlaamse Wachters, die uit Vlaanderen vluchtten, zelfs enkele Z.B.-mannen.
Dit kamp was maar half gereed om ons te ontvangen. Het bestond uit houten barakken aangelegd in een dal. Zonder draad er omheen.
Wat mij ten zeerste opviel daar was dat de opbouwers van dit kamp K.Z.-mannen en jongens tussen 18 en 21 jaar waren. De meeste waren Joegoslaven, Tito-partizanen tegen wil en dank. Hier voelden zij zich veilig en ontvingen in het algemeen beter eten dan wij. Wij behielden het grijze Marine-uniform maar moesten er SS-knopen opnaaien, wat met tegenzin gebeurde. Uit protest zongen wij steeds onze marineliederen.
Wij werden dan naar Kamotau in Bohemen verzet om een leergang van Funker V.B. te volgen en wel in november 1944."

38. SS-PANZER GRENADIER DIVISION ''NIBELUNGEN''

In het Führerhoofdkwartier september 1944. Links Göring, derde van links Adolf Hitler, vierde Sturmbannführer Richard Schulze-Kossens, vijfde en zesde van links de generalen von Manteuffel en von Knobelsdorf.

Opstelling: 27 maart 1945

VELDPOSTNUMMERS OF CODENUMMERS

38. SS.Pz.Gr.Div. ''Nibelungen''	716 182
Aufkl. Abt. 38	702 628
Feldlaz. 38	
Nachr.Abt. 38	719 245
SS-Gren.Rgt. 97	910 998
SS-Jagd-Pz.Kp. 38	710 992
SS-Pz.Jäg.Abt. 38	716 712
SS-Art.E.u.A.Abt.33 ''Nibelungen''	709 525

ONTSTAAN

In de eerste helft van maart 1945 bereikten de geallieerden de Rijn. Hierbij geraakten 293.000 Duitse soldaten in krijgsgevangenschap en 60.000 sneuvelden.
In de nacht van 25 maart 1945 startte de grootaanval over de Rijn. Op 27 maart stonden ze reeds 10 km oostwaarts van de Rijn en waren er 12 bruggehoofden gevormd.
Hierop beval A. Hitler de Oost- en Westgodenbeweging, waarbij al de nog in het Rijk bestaande troepen gealarmeerd werden. Uit nood en grotendeels geïmproviseerd ontstonden nieuwe divisies, zelfs werd het 12. Leger van Generaal Wenck met niets uit de grond gestampt.
Deze divisies waren ver van frontklaar. De nodige uitrusting ontbrak en een deel der nieuw opgerichte divisies bereikten niet eens hun verzamelpunt omdat zij reeds eerder in stukken en brokken in de strijd gesmeten werden en totaal uiteengeslagen.
Ook de SS-Junkerschule Tölz was sinds dagen in alarmtoestand. Hitler beval in de namiddag van 27 maart 1945 de opstelling van drie divisies in het westen, waaronder de divisie ''Junker-Schule'', wier naam veranderd werd door de toenmalige schoolbevelhebber SS-Ostubaf. Schulze, en aangenomen werd door de hogere instanties als ''Division Nibelungen''.

SAMENSTELLING

Vooreerst de 1000 Junkers die de cursussen volgden in de Jungerschule Tölz. Hierbij zouden 8000 rekruten van de jaargang 1928 toegevoegd worden.

VOORZIENE EENHEDEN

In het gebied Freiburg-Feldberg-Todtnau zou de Junkerschule omgebouwd worden tot een Grenadierdivisie met 3 regimenten infanterie, één artillerieregiment met 4 afdelingen, één opklaringsafdeling, één Sturmgeschutzafdeling en andere divisie-eenheden zoals seiners (Nachrichten), een pionierafdeling e.a.
Vele van deze nog op te richten eenheden bereikten niet eens hun opstellingsplaats.

WAT WEL WAS

De 1000 leerlingen der school. Buiten de 8000 rekruten nog deelwijze in burgerkledij bereikten de divisie, evenals de oudere jaargangen van de Adolf Hitler-Schule Sonthofen, een tolbeambtenbataljon, oudere jaargangen van de ''Reichsarbeitsdienst'', later nog uiteengeslagen resten van de Franse divisie ''Charlemagne'' en het Duits kaderpersoneel van de 14. Waffen-Grenadier Divisie der SS (Witrussische nr. 1).

OPSTELLING

Regimentsbevelhebbers: de leergroepenbevelhebbers van de Junkerschule
Bataljonsbevelhebbers: de inspektiechefs
Kompagniechefs: de Junkerschaftsführers
Peletonoversten: de pas gepromoveerde Standartenoberjunkers

Bevelhebbers

Achtereenvolgens:
SS-Obersturmbannführer Richard Schulze — bij de opstelling
dan:
SS-Gruppenführer und Generalleutnant der Waffen-SS Ritter von Oberkamp
SS-Gruppenführer und Generalleutnant der Waffen-SS Lammerding
en op het laatst:
SS-Standartenführer Stange

Benamingen der divisie

Van 27 maart 1945 tot april 1945: 38. SS-Grenadier-Division ''Junkerschule'' en 38. SS-Grenadier-Division ''Junkerschule Tölz''.

Van april 1945 tot mei 1945: SS-Grenadier-Division ''Nibelungen''.

Regimentsbevelhebber

SS-Stubaf. Schmidt
SS-Stubaf. Faulhaber
SS-Radfahr Afdeling: SS-Hstuf. Körner
Adjudant: SS-Oberjunker Helmut Sieben

Het Artillerieregiment zou samengesteld geweest zijn uit:
— de 2. Art. Inspektion des 21. Kriegs-Junkerlehrgang Tölz
— de SS-Art. Schule II Beneschau.

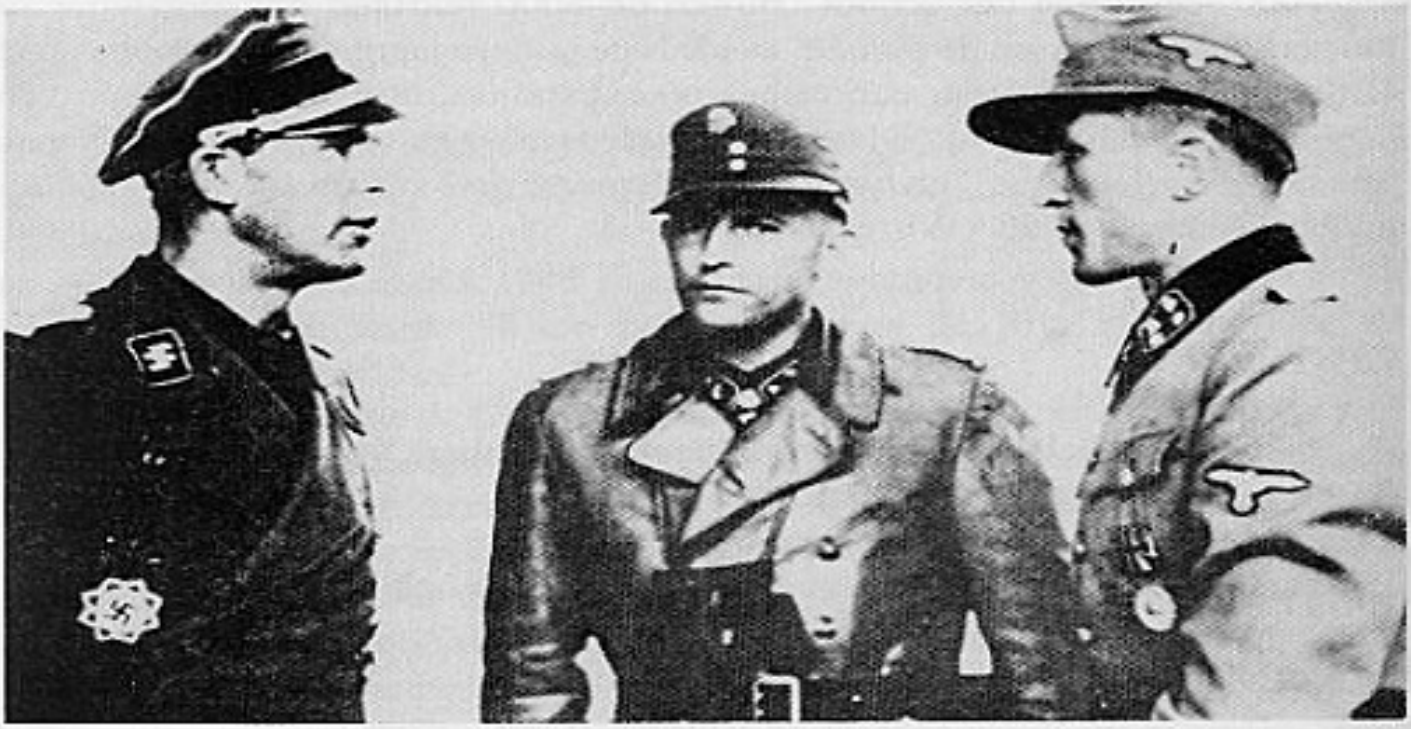

V.l.n.r. Ostubaf. Schulze samen met de Leergangkommandanten Eichenlaubträger Schmidt en Ritterkreuzträger Faülhaber in mei 1945.

Gevechten in het Donaugebied bij Vohburg, Neustadt, Kehlheim en daarna aan de Isar.
Na een laatste inzet bij Landshut kapituleerden resten der divisie op 8 mei. Andere delen bereikten Traunstein en kapituleerden in Reit im Winkl. Zij werden gevangen genomen door de 101. U.S. Airborne-Division.

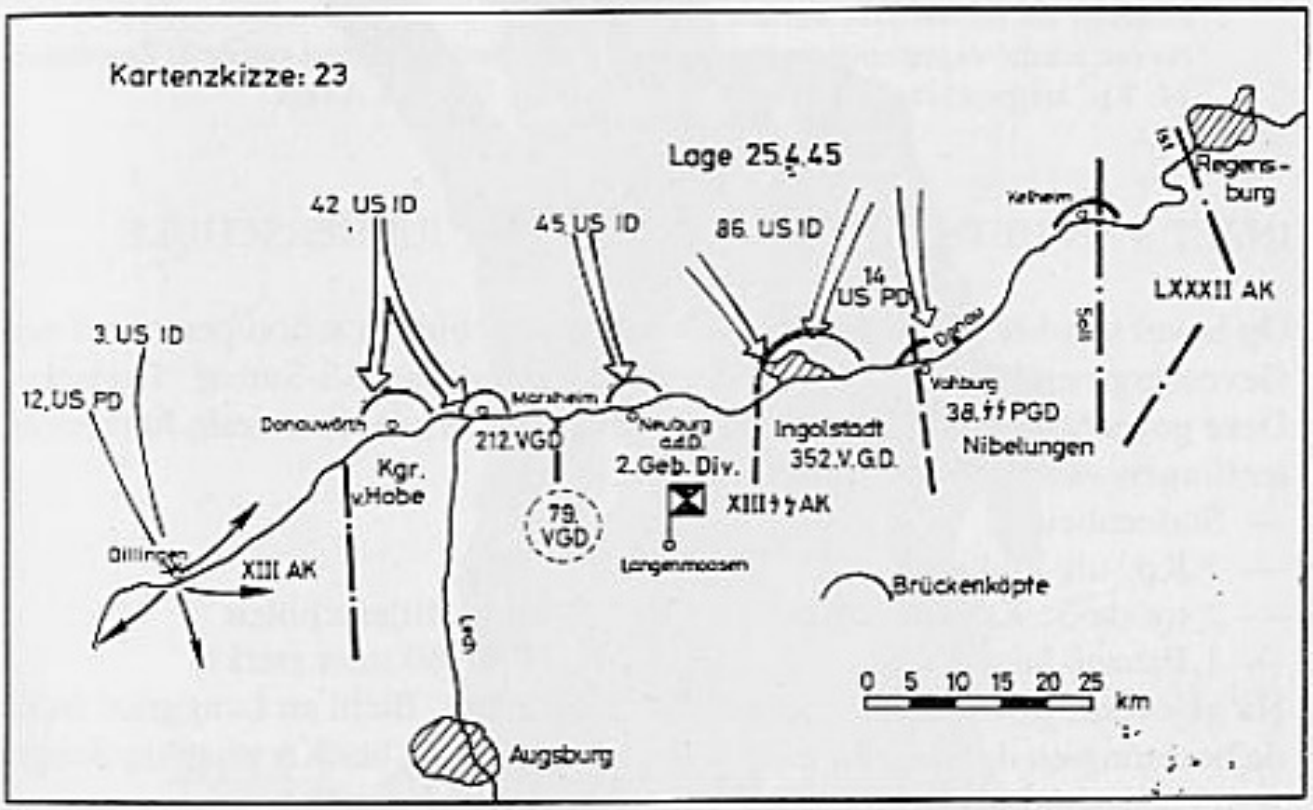

Olbrechts Albert getuigt

"Bij de oprichting van de divisie en als Oberjunker der Junkerschule werd ik aangesteld als kompaniechef. Mijn eenheid bestond bijna uitsluitend uit H.J.-jongens tussen de 16 en de 17 jaar.
Van Tölz uit bereikten wij in vele etappen het Zwarte Woud in de omgeving van Todtnau-Schönau en Titisee.
Van daaruit terug zonder inzet, omdat wij nagenoeg over geen wapens beschikten, in richting van Ingolstadt. Hier legden de rekruten hun eed af. Verder ging de terugtocht tot in de buurt van Freising, waar we al onze wapens moesten afgeven om dan met deze nog één kompagnie inzetbereid te maken.
's Nachts ingesloten, zonder wapens. We kregen hier het bevel verder de bergen in te trekken waar nieuwe wapens zouden uitgereikt worden. Dit scheen onmogelijk daar we niet eens wisten waar de Duitse linies waren. Omdat de toestand wanordelijk en onoverschouwbaar was hebben wij ons bij de boeren verstopt, waar de volgende morgen reeds de Amerikanen het ganse gebied innamen."

Rohan Jozef getuigt

"Ik behoorde tot de 18. Kriegs-Junkerlehrgang te Tölz toen in maart 1945 de cursussen opgeschorst werden en wij gevoegd werden bij de 38. SS.Gren. Divisie "Nibelungen" door ons genoemd de divisie "Nichtgelungen". Deze werd opgesteld met zeer jonge H.J.-jongens en anderen op de vlucht vanuit Kurland voor de Russen en hier opgevangen en bij de divisie ondergebracht. Van deze piepjonge kerels verschenen sommige nog in korte broek en enkelen onder hen waren reeds vereerd met het E.K.II.
Nadien werden deze jongens ingekleed in het K.Z. van Dachau. Vandaar de vele klederen die nadien daar werden gevonden.
Na een achttal dagen opleiding in inzet tot 3 mei, waarop de rest van de 2. Zug van de 14. Kp. krijgsgevangen genomen werd door het 7de U.S.-Leger."

INZET VAN HET DIENSTPERSONEEL DER JUNKERSCHULE

Op bevel van het AOK 1 werd door het teruggebleven schoolpersoneel een Gevechtsgroep opgericht die onder bevel stond van SS-Stubaf. Dietsche. Deze gevechtsgroep bestond uit het stampersoneel, de resterende Junkers en leerlingen van de Adolf-Hitlerscholen.

— Stafeenheid
— 1 Kp. uit Junker
— 2 tot de 3. Kp. uit scholieren van de Adolf Hitlerscholen
— 1 Panzer-Jagd-Kommando Mörth (ongeveer 80 man sterk)

Na geleverde gevechten in het gebied van Kochel, Bichl en Lenggries en na de bezetting en de verdediging van de toegangen tot het Karwendelgebergte werden deze uiteengeslagen groepen gevangen genomen.

VLAMINGEN BIJ DEZE DIVISIE

Olbrechts Karel, Dumortier Marc, Gillis, Slaets Paul, Van Doren Joost, Van Steenhuyse Renaat, Rohan Jozef en andere.

SS-JAGDVERBANDE

Nordost

Fallschirm-Jäger

SS-Fallschirmjäger

Otto Skorzeny

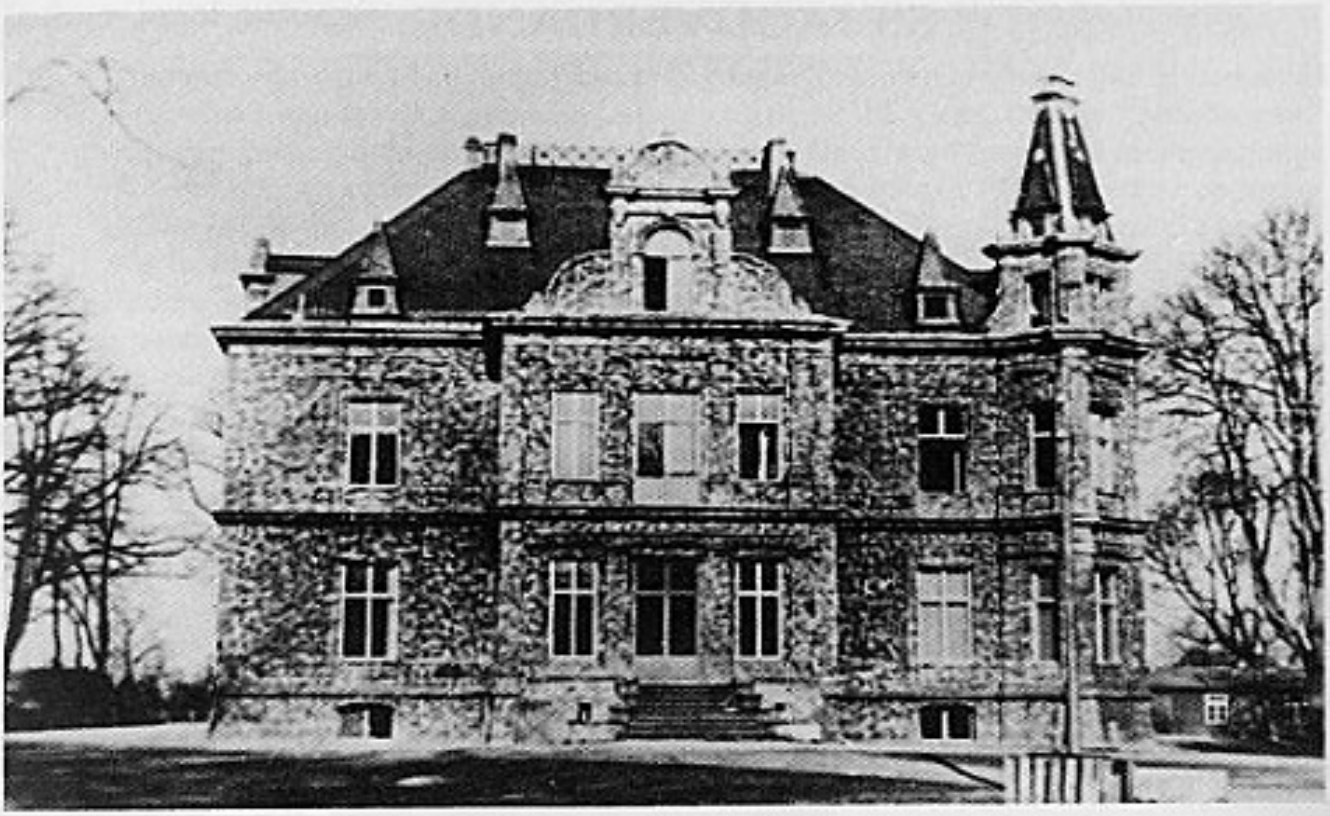

Slot te Friedental.

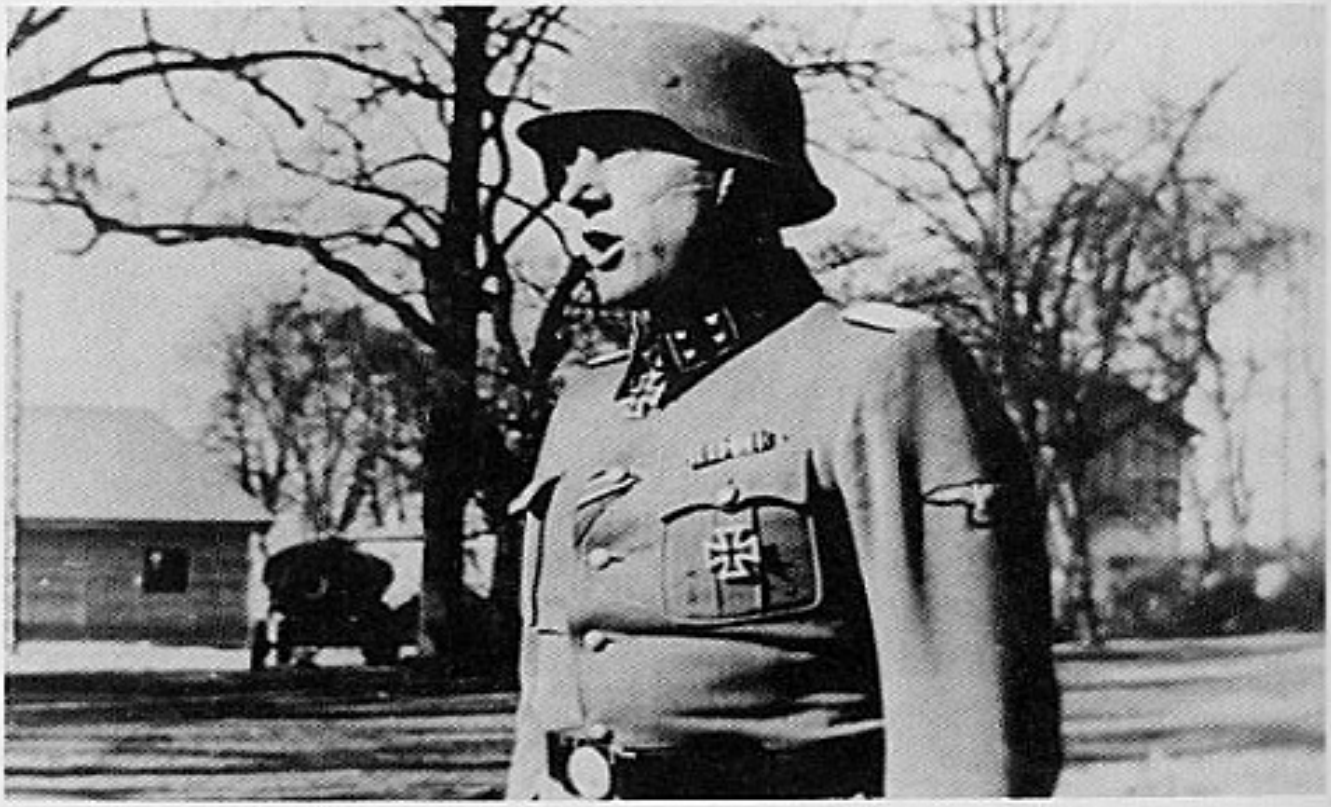

SS-Sturmbannführer Otto Skorzeny, bevelhebber van het SS-Jäger-Bataillon 502.

SS-Fallschirm-Jäger Bataillon 500

Aanvang 1943 opgericht. Het bestond enerzijds uit SS-Vrijwilligers en anderzijds voor de helft uit manschappen komend uit de SS-Straflagers Chlum en Danzig-Matzkau, dus ''Bewährungsschützen'', die wegens militaire delikten (niet uitvoeren van een bevel, aanslag op een overste, enz.) gedegradeerd werden. Zij konden hun dienstrang terug verkrijgen door voorbeeldig gedrag bij de troep en goede prestaties aan het front.
Dit bataljon beschikte over zware infanteriewapens en over de modernste infanteriewapens.
Hun bevelhebber was de gekende SS-Hauptsturmführer Rybka.
Het bataljon werd belast op 25 mei 1944 Tito (partizanenleider) in zijn hoofdkwartier te Drvar (Kroatië) gevangen te nemen. 20 transportvliegtuigen (Ju 52) met zweefvliegtuigen op sleeptouw vlogen aan, 900 SS-Fallschirm-Jäger (Valschermjagers) werden gedropt rond het hoofdkwartier van Tito, doch deze wist te ontsnappen. Slechts 200 valschermspringers brachten het er levend van af.
Ook enkele Vlamingen namen aan deze strijd deel waaronder Hendrik Huygens die als eerste viel tijdens een aanval van een Brits vliegtuig. Hij was een der eerste Vlamingen die zich meldde voor de Waffen-SS en droeg de veldgrijze rok met de SS-runen reeds op 15 januari 1941.
Dit bataljon was de voorloper van het SS-Jäger-Bataillon 502.

SS-Jäger-Bataillon 502

Naarmate de oorlog vorderde, richtte ook de Waffen-SS Geheimkommando's op die zich niet met politieke maar met speciale opgaven van militaire aard bezighielden. Hun opdrachten beperkten zich aanvankelijk tot verkenningsopgaven in vijandelijk gebied en het leveren van gevechten tegen vijanden die in de ondergrond opereerden.
SS-Sturmbannführer Skorzeny werd er de bevelhebber van. Het bataljon werd opgesteld op de jaarwisseling van 1943/1944. Skorzeny en zijn medewerkers bekommerden zich uitsluitend met het uitkiemen van alle middelen en mogelijkheden tot het voeren van een onkonventionele oorlog.
Op 20 juli 1944 bij de moordaanslag op Hitler, het Duitse Staatshoofd, ondersteunde Sturmbannführer Skorzeny het regeringstrouwe Wachregiment Berlin van Major Remer met een kompagnie van het SS-Jäger-Bataillon 502 bij de afscherming van de samenzweerderscentrale in de gebouwen van de bevelhebbers van het Ersatzheer in de Berlijnse Bendlerstrasse. Bij deze kompagnie behoorden Vlamingen.

Voor Skorzeny had deze moordaanslag onverwachte gevolgen. Reeds in februari 1944 werd de chef van de contraspionage, Admiraal Wilhelm Canaris, opzij geschoven. Nu overnam Skorzeny als chef het ambt ''Mil D'' de vroegere ''Abteilung II'' van het ''Amt Ausland/Abwehr''.
Gelijktijdig werd hem het SS-Fallschirm-Jäger-Bataillon 500 ondersteld. Daarenboven meldden zich 1.800 vrijwilligers van de divisie ''Brandenburg''. Uit deze manschappen en zijn Jäger-bataillon 502 vormde hij in allerhaast zes bataljonssterke SS-Jagdverbände.
Na de nieuwe opstelling in oktober 1944 kreeg het de benaming ''SS-Jagdverband Mitte''.
De SS-Jagdverbände bestonden uit:

— Stab SS-Jagdverbände — Stabskompanie (stafkompagnie)
— Versorgungskompanie
— SS-Jagdverband Mitte
— SS-Jagdverband Nordwest
— SS-Jagdverband Südwest
— SS-Jagdverband Ost
— SS-Sondereinsatz-Abteilung
— Funkschule
— 3 Kampfschulen (gevechtsscholen)

SS-Hauptsturmführer Karl Radl werd adjudant van Skorzeny.
Zo kan men aannemen, dat het ''Sonderverband Firedenthal'', ontstaan uit het SS-Sonderkommando ''Oranienburg'' z.b.V. de voorloper was van alle SS-Jagdverbände, opgesteld door het RSHA (Reichssicherungshauptamt).
De rekrutering voor deze SS-Jagdverbände volgde nu meer uit de werving van vrijwilligers uit alle Europese landen. Twaalf verscheidene nationaliteiten waren er vertegenwoordigd.
Vele Vlamingen van de jeugdorganisaties, de Algemene-SS of andere paramilitaire organisaties, die in september 1944 uitweken naar Duitsland, vonden hun weg naar deze eenheden. Alhoewel hun opleiders beproefde frontsoldaten waren, moet men toch aannemen, dat de manschappen uitsluitend bestonden uit rekruten.

SS-Hstuf. Walter Girg. Kompanieführer van het SS-Jägerbataillon 502 van het SS-Jagdverband Mitte.

STERKTEMELDINGEN

Sterkte op 30 juni 1944

Eenheid	Off.	O/Off.	Manschappen	Totaal
SS-Fallschirmjäger Btl. 500	15	81	196	292
SS-Jäger Bataillon 500	14	120	1.137	1.271
SS-Jäger Bataillon 501	9	113	820	942
SS-Jäger Bataillon 502	23	108	519	650

JAGDVERBÄNDE

	Feldpostnummer
SS-Kampfschule-Jagdverband	67.010
SS-Wach-Kp. 500 Berlin	964.476
SS-Sonder Kdo.Ob.G.Fü. ''Berger''	48.028
17. Kp.	57.054
18. Kp.	59.069
SS-Jagdverband-Nordwest	
Neustrelitz	963.252
Stab	05.561
Jagdeinsatz België	11.412

Jagdeinsatz Niederlande	07.612
Jagdeinsatz Dänemark	10.235
Jagdeinsatz Skandinaviën	06.535
Führungsstab der Jagdverbände	48.312
SS-Fallschirmjäger Regt. 500	960.651
SS-Fallschirmjäger Regt. 501	702.265
SS-Fallschirmjäger Regt. 502	702.564
SS-Fallschirmjäger Regt. 503	719.221
SS-Fallschirmjäger Regt. 503	703.830
SS-Fallschirmjäger Btl. 500	960. 651 (703.845)
Stab und 1.-2. Kp.	15.814
Feldausbildungs Kp.	28.933
SS-Sonderverband z.b.v. Friedental	
SS-Jagdverband Friedental	48.312
Stab	
1. Kp.	48.312
2. Kp.	58.106
3. Kp.	59.427
SS-Transport-Sicherungs Kp. 500 Berlin	958.861

INZET

Volledigheidshalve delen we alle opdrachten mee: de geplande, de geslaagde en de mislukte.

1. Afsnijden van de verbindingsweg tussen Perzië en Rusland (de bevoorradingsroute). Dit met behulp van oproerige volksstammen ter plaatse. Deze opdracht werd afgelast bij gebrek aan lange afstandstransportvliegtuigen.

2. Hoogovenbedrijven onklaar maken te Magnitogorsk in de Oeral. Deze operatie droeg de naam ''ULM''. Afgelast wegens gebrek aan voldoende inlichtingen.

3. Bevrijding van Mussolini uit het bewaakte hotel op de Gran Sasso. Stunt volledig geslaagd op 12 september 1943.

4. Gevangenneming van Maarschalk Tito te Drvar in Joegoslavië op 25 mei 1944. Mislukt.

5. Inzet SS-Jagdverband Südost
Op 20 augustus 1944 hadden twee Sowjet-legers het Duits-Roemeensfront doorbroken en 16 Duitse divisies omsingeld te Sereth. Roemenië verbrak de

alliantie met Hitler en verklaarde de oorlog aan Duitsland.
Untersturmführer Girg van het SS-Jagdverband Südost marsjeerde met 100 man in deze chaos. Zijn eenheid was ingedeeld in vier groepen. Eerst gekleed als Hongaarse Honveds, daarna als burgers en uiteindelijk als Roemeense soldaten bereikten ze de Totenturm-Pas, de overige drie groepen namen gunstige waarnemingsposten in Siebenburgen en konden klaar de voormars van het tweede Ukrainische Front melden. De groep Girg marsjeerde als een Roemeense soldateneenheid door Schässburg, werd er met bloemen verwelkomd, doch later herkend als vijand. Zij werden aan een kieselgroeve gebracht om terechtgesteld te worden. Het vuurpeleton stond klaar toen plots een mishandelde Vlaamse vrijwilliger ineenstuikte. Door de hierdoor ontstane verwarring konden Girg en andere kameraden vluchten. Zij sloegen zich door de linies. Deze operatie kostte 16 doden en 25 vermisten.

6. Inzet SS-Jagdverband Ost
Eveneens in augustus 1944, na de ineenstorting van het Oostfront in de middensektor, kwam er bericht dat een gevechtsgroep van Luitenant-Kolonel Scherhorn met 2000 man zich ophield in het woudgebied ten noorden van Minsk.
Het zoëven opgestelde SS-Jagdverband Ost ontving de opdracht 500 km achter het front gekleed in Russisch uniform te landen. Zij werden eveneens in 4 groepen ingedeeld. Een groep keerde later onverrichterzake terug. Twee groepen werden door de Russen gevangen genomen en de vierde groep bereikte Scherhorn. Zij ontvingen een radiobevel naar het 250 km verdere Seenplatte bij Dunaburg te marsjeren om aldaar opgehaald te worden. Intussen werden ze door de Luftwaffe bevoorraad. Op 8 mei 1945 ontving men het laatste bericht van deze troep.

7. Operatie der geallieerden ''Market Garden'', september 1944
De geallieerden hadden bij hun luchtlanding een bruggehoofd opgericht aan de oostoever van de Waal bij Nijmwegen.
Marine-gevechtszwemmers en SS-Jagdverbände vielen samen 's nachts de brug aan met torpedomijnen. Zeven kilometer moesten zij met twee torpedomijnen zwemmen door vijandelijk gebied. Zij brachten hun springlading aan de brugpeilers aan en vijf minuten later ontploften de torpedomijnen. Met veel lawaai en een hellichtend vuur stortte de brug in. Met drie gekwetsten keerden ze terug.

8. Ondernemen ''Greif''. Het von Rundstedtoffensief in de Ardennen in december 1944.
Voor de grote slag in de Ardennen bouwde Skorzeny in korte tijd de ''Panzer Brigade 150'' op. Zij bestond uit het SS-Jagdverband Mitte en soldaten uit de

Luftwaffe en Wehrmacht, die de Engelse spraak machtig waren. Het doel was de achterwaartse verbinding van de geallieerden saboteren. De speciale eenheid onder leiding van SS-Hauptsturmführer Stielau zou met buitgemaakte Amerikaanse jeeps, wapens en uniformen door de lijnen sijpelen tussen 10 en 16 december 1944.
Skorzeny deed beroep op vrijwilligers, tweeduizend meldden zich voor deze operatie. De eenheid Skorzeny beschikte toen (eind 1944) over 3.500 man. Stafchef was Graaf von Fölkersam. Hun opleiding ontvingen ze te Grafenwöhr nabij Nurenberg, een Duits tankoefenterrein.
Er konden slechts acht groepen opereren achter de vijandelijke lijnen, bij gebrek aan hiertoe geschikte opleiding en materieel. Twee ploegen geraakten in gevangenschap. Een ploeg had op de eerste aanvalsdag een US-Panzer-Regiment in een valse richting gestuurd. Een ploeg bracht straatschilden aan met het teken ''Mijnengevaar''. Een andere ploeg berichtte een Amerikaanse kompagniechef, die instond voor de verdediging van een dorp, dat hij omsingeld was door de Duitsers en dusdanig het dorp moest verlaten. Nog een ploeg deed een US-munitielager in de lucht vliegen en stoorde de telefoonverbindingen.
Door zekere vergissingen mislukte het plan op militair gebied. Enkel de paniek in de rangen van de Amerikanen telde als resultaat.
Ongeveer 250 US-soldaten werden aangehouden door hun eigen troepen wegens hun kennis van de Duitse taal.
In die periode waren er reeds Vlamingen bij het Jagdverband. Ons zijn geen namen bekend van Vlamingen die zouden deelgenomen hebben aan deze operatie. Op 18 december verzocht Skorzeny de bevelhebber van het Zesde Panzerleger Sepp Dietrich om hem te ontlasten van zijn mislukte inzet en zijn eenheid in te zetten als infanterie.
Dit werd toegestaan en hij vestigde zijn stafkwartier in Ligneuville. Zijn opzet was Malmedy te heroveren, doch dit mislukte eveneens.

9. Verzorging van de ingesloten troepen te Budapest, december 1944.
Het SS-Jagdverband Südost verzorgde op avontuurlijke wijze de ingesloten troepen met munitie en proviand. Geraakt uiteindelijk niet meer uit de stad en is sindsdien vermist.

10. Verdediging van de stad Hohensalza in het Warteland op 21 januari 1945.
Op 21 januari 1945 seinde Hauptsturmführer von Fölkersam, kommandeur van het Jagdverband Ost: ''Toestand onhoudbaar, mag ik de uitbraak voorbereiden?'' Skorzeny stond de uitbraak toe. Hstuf. von Fölkersam werd door een kopschot gekwetst. Alleen twee officieren en 13 soldaten gelukten de eigen rangen te bereiken na verscheidene weken marsjeren door vijandelijk

gebied, waarbij ze zwemmend ijskoude rivieren moesten oversteken.

11. Sabotage in Polen, januari 1945.
De van zijn verwondingen herstelde Obersturmführer Girg, Ridderkruisdrager, 25 jaar oud, sprong met 12 Duitsers en 25 voormalige Russische soldaten in Polen af om de verzorgingslijnen van de Russen te saboteren. Doch Oost-Pruisen ging verloren en Girg was verplicht zich 700 km door te slagen naar de eigen linies. Midden februari kon Girg met slechts een verlies van drie man de ingesloten stad Kolberg bereiken.

12. Als infanterie aan het Oder front-Bruggehoofd te Schwedt a/Oder begin februari 1945 (zie Vlaanderen in uniform 1940-1945, blz. 140).
In een der kompagnies van het SS-Fallschirmjägerbataillon vocht een Zug Vlamingen onder leiding van SS-Ustuf. Bachot. Manschappen waren Wim Paenhuysen, Triest, Thomas en andere.

13. Opblazen van de brug te Remagen op 7 maart 1945.
Deze brug viel onbeschadigd in Amerikaanse handen. Met de ''Donaukikvorsmannengroep'' poogde men deze te laten springen. Dit opzet mislukte door het ijskoude water (bijna 0 graden). Enkelen bereikten de brug maar allen werden gevangen genomen.

Omvorming tot SS-Fallschirm-Jäger-Bataillon 600

Het nummer 500 werd vervangen door 600 in maart 1945.
Het rukte op 6 maart 1945 in volle gevechtssterkte in het bruggehoofd van Zehden aan de Oder. Einde maart konden zich enkel 36 man uit de hel van Zehden redden.
Het bataljon werd nieuw opgesteld en hield als enige nog vechtende troep het gebied Neurupping. Op 28 april stond de 3. kompagnie vijfmaal in lijf aan lijf gevecht met de Russen. Daarna slonk de sterkte tot 30 man. De laatsten van het bataljon, 180 man, sloegen zich naar het westen door. Het spreekt voor de waarde van hun opleiding dat meer dan de helft van de laatste SS-Fallschirmjäger nooit kennis maakten met een krijgsgevangenkamp.

Alpenvesting

Er zou in mei 1945 een alpenvesting opgericht en ingericht worden in het gebied tussen Oostenrijk en Duitsland.
Half april 1945 zou reeds SS-Hauptsturmführer Radl met 250 oud-Friedentalmanschappen daartoe de nodige onderrichtingen ontvangen hebben.
Deze ''Alpenvesting'' was zuivere fantasie van enkele partijbonzen. Men kan hier echter aan toevoegen dat het beruchte woord ''Wehrwolf'' slechts een woord bleef.

Laatste opdracht

Begin mei 1945 vluchtte H. Göring en hield zich schuil in het Grand-Hotel te Kitzbühel, goed beschermd door kommandotroepen van de divisie ''Herman Göring''. Verzoek tot gevangenname mislukte op 3 en 4 mei. Skorzeny ontbond de eenheid.

WERVING VAN VLAMINGEN

Na de invatie der geallieerden in Europa trokken honderdduizenden zich terug achter de Duitse linies en bereikten zodoende Duitsland. Door oud-SS-mannen werd een intensieve werving voor de SS-Jagdverbände onder de jongere vluchtelingen gevoerd.
Het wervingsterrein richtte zich vooral naar gewezen leden van de Germaanse SS, de Jeugdbewegingen (N.S.J.V. en H.J.V.), leden van militaire formaties (Vlaamse Wacht, Wachtbrigade, enz.), jongelingen die dienst deden in Duitsland bij de Landsdienst of studeerden bij het Langemarck Studium.

OPLEIDING — INZET DER MEESTE VLAMINGEN

Eerst kwamen allen terecht te Oraniënburg bij Berlijn. Nadien overgeplaatst naar Neustrelitz en ondergebracht in een SS-Kazerne.
Na de opleiding te Neustrelitz werd de eed op A. Hitler afgelegd.
Daar het grootste deel der nieuwkomers rekruten waren, moest het hanteren van de wapens geleerd worden. Nadien begon hun specifieke opleiding die bestond uit: sabotage, opblazen van bruggen en gebouwen, mijnen leggen, omgang met springstof, plaatsen van tijdbommen, aanleggen van torpedo-mijnen onder water. Enkelen werden opgeleid voor spionage (een klein minimum). Hun bevelhebber te Neustrelitz was eerst Hauptsturmführer Dithier, later Hauptsturmführer Hoger. Vlaamse Zugführers Ustuf. Bachot J., Verlinden K., Pasques T., Stevens, Oberscharführers Morael J., Van Dijck A., Teunen R. Verscheidene Vlaamse Unterscharführers: Visterin, Braecke e.a. Als Spiess fungeerde Stabscharführer Frize, Duitse opleiders Uscha. Piller en Walter.
Op 2 december 1944 werd een groep van 25 man naar Gissen a/d Lahn gestuurd onder leiding van Oscha. A. van Dijck. Later volgde aldaar een groep van honderd man onder leiding van Ustuf. Bachot, die hier de funktie van kompanieführer waarnam. Hier hervatte de harde dril.

Aanvang februari 1945 verplaatst naar Launsbach, waar de opleiding als saboteur de volle aandacht kreeg. Hier werden ook kursussen in de Engelse taal gegeven.
Uit Launsbach vertrok dan een groep van ongeveer 80 man naar het Oostfront (Schwedt a/d Oder) waar ze ingezet werden als infanterie, hieronder waren verscheidene Vlamingen.
Anderen trokken zich terug over Schilbach maar kwamen niet meer tot inzet.
In april 1945 werd de eenheid van Ustuf. T. Pasques nog voor een laatste maal ingezet als Spähtrupp (verkenningstroep) bij Passau in dienst van de divisie ''Hitlerjugend''. Deze troep week later uit naar Kufstein, waar er nog verbinding was met het hoofdkwartier Skorzeny, die hen dan de kapitulatie van 8 mei meldde. Van hieruit gingen allen uiteen, trokken burgerklederen aan, van Wehrwolf in verre na geen sprake. Ook voor hen was de oorlog ten einde.
Ook werden er Vlamingen opgeleid te Braubach en te Niederbachen onder chef SS-Ostuf. Schmidt en Oscha. Janke.

AANTAL VLAMINGEN BIJ DE SS-JAGDVERBÄNDE

We beschikken over de namen van 97 Vlamingen, dus mogen we aannemen iets meer dan 100.

VLAAMSE VROUWEN EN MEISJES BIJ DE SS-JAGDVERBÄNDE

In november 1944 kwamen vanuit Oranienburg ongeveer 50 Vlaamse meisjes in Neustrelitz aan, deze zouden opgeleid worden als spionnen en saboteurs. Van deze opleiding kwam niets in huis en zij werden dan overgeplaatst als SS-Maiden in de administratie van de Waffen-SS.
Ons zijn enkele meisjes bekend: C.G., B.C., M.P.

EEN TOCHT IN DE VALLENDE DUISTERNIS

Gedurende de maand februari 1945 werd het bruggehoofd Schwedt a/d Oder verdedigd door een uit zeer diverse Wehrmachtsdelen samengestelde eenheid onder bevel van Standartenführer Otto Skorzeny. Tussen Luftwaffe, Flak en Fallschirmjäger zag men ook de groenomrande schouderstukken der eigen ''Jäger'' (= commando's) van Skorzeny. Het ''Jagdverband Nordwest'' was er vertegenwoordigd door een deel der 2e kompanie, Ie bataljon (kommandant Ostubaf. Hoyer, vroeger van de divisie Brandenburg).
In een laatste poging om de belangrijke Oderbrug van Schwedt te vrijwaren werd einde februari een tegenaanval opgezet: kompanie 2/I stootte over Grabow door tot Hanseberg, dat in storm werd genomen. De prijs was hoog: Ostubaf. Hoyer werd zwaar gewond, Ustuf. Hantl (Sudentenduitser) sneuvelde. De Vlamingen die deel uitmaakten van de kompanie hadden meerdere gekwetsten; Oscha. Ward Op de Beeck (stormleider van Storm 2/Antwerpen der Germaanse SS in Vlaanderen) zou later aan zijn verwonding overlijden. Overnacht sloten de Russen de ring rond Hanseberg dicht. Onder dekking der duisternis kon een vrachtwagen met gewonden doorheen de verwarde linie geraken en de verbandplaats bereiken. De lichter gekwetste Uscha. Rik Leenaards reed daarbij begeleiding. Later werd de kompanie ontzet door de Fallschirmjäger, die de HKL hielden, en kon ze zich terugtrekken.
Na deze inzet keerden de Vlamingen terug naar Neustrelitz (Mecklenburg) en werd in het wat zuidelijker gelegen stadje Wesenberg de opleiding voortgezet van een hoofdzakelijk uit de diverse jeugdbewegingen gerekruteerde kompanie, die echter niet meer tot aktie zou komen.
Uiteindelijk terug gekazerneerd in Neustrelitz wachtte ''Jagdverband Nordwest'' op orders van kommandeur Otto Skorzeny, die in drukke besprekingen o.m. met Heinrich Himmler was verwikkeld. Vooral ingevolge de snellere opmars der westelijke geallieerden werd een ruim geplande aktie steeds minder kansrijk en daarom besloot de nieuwe bataljonskommandant Stubaf. Dethier, tot het uitzenden van individuele commandogroepjes met beperkte opdrachten. Terwijl een deel der 2e kompanie onder bevel van Ustuf. Theo Pasques (eerste Vlaamse E.K.II drager) zich op weg begaf naar de ''Festung Bayern'', zetten een groep Vlamingen (waaronder de onderofficieren Oscha. Frans Visterin, Uscha. Jef Peeters en Uscha. Rik Leenards) zich in noordwestelijke richting af. Deze groep stond onder bevel van Ustuf. André Stevens en Ustuf. Karel Verlinden (respektievelijk stormbanleiders van Antwerpen en Brabant der Germaanse SS in Vlaanderen). Het doel was de ''vesting Holland'' te bereiken. Via Hamburg en Bremen kwam de groep in Emden, waar in extremis (de Engelse troepen waren vlakbij) een pa-

trouilleboot werd ''georganizeerd''. Er volgde een bewogen nachtelijke vaart doorheen de met losgeslagen mijnen en mijnenvelden geteisterde monding van de Ems. Tenslotte werd het eiland Borkum bereikt. De groep verbleef er met haar boot een paar dagen op de marinerede: een weinig rustige villegiatuur gezien die rede meermaals het doelwit was van geallieerde vliegtuigen.
Via de door de eilandenzoom gedekte binnenzee voer de groep dan naar Terschelling, waar ook weer even werd gepleisterd. Via radio werd aldaar een vaag bericht ontvangen omtrent de opstand der Wlassow-kozakken op het eiland Texel (om de sfeer van die tijd te illustreren weze vermeld dat er sprake was van ''een Russische landing op de Nederlandse kust'').
De omstandigheden maakten het niet langer mogelijk, autonoom de afstand af te leggen tussen Terschelling en het vasteland. De patroeljeboot deed dit in sleep achter een Duitse ''Zerstörer'' aan een niet al te dikke stalen kabel en in een hoek van nagenoeg 45 graden. Zulks onder het waakzaam oog van een op de achterplecht leunende Oberleutnant zur See, die achteraf verklaarde dat hij voortdurend gevreesd had de notedop onder haar enorme boeggolf te zien verdwijnen. De vochtige situatie aan boord van de notedop zelf wordt beter niet beschreven.
Van meer beproefde zeebenen voorzien landde de groep tenslotte behouden in de Nederlandse marinehaven Den Helder. Er volgden kalmere dagen op Hollandse binnenwateren. Ingevolge een nogal fatalistische afwachtende houding der nochtans nog goed georganizeerde Duitse bezettingtroepen kwamen diverse ondernemingen niet van de grond. De wapenstilstand van 8 mei 1945 verraste de groep in Amsterdam, de boot gemeerd aan een smalle houten steiger in de jachthaven. Langsheen die steiger kwam een niet erg zelfzekere delegatie van de N.B.S. (= Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten — Niet N.S.B.!) met verzoek de nog wapperende ''Reichskriegflagge'' in te trekken. Op dit verzoek werd niet ingegaan. Bij valavond vertrok de boot dan ''met stille trom'' richting Rotterdam. Onderweg werd aangemeerd en (bij nacht!) de boot buitenaf tot net bij de waterlijn herschilderd. Ook verdwenen uniformen, uitrusting en papieren allerhand. 's Anderendaags voer de nog ietwat opvallender geworden boot Rotterdam binnen te midden van een vloot met oranjelinten getooide platboten en visserschuiten. Intussen was ook de bemanning geslonken: meerdere leden van de groep hadden verkozen, zich op eigen houtje er doorheen te slaan. Bij een op goed geluk aanmeren viel het groepje SS-soldaten (= in burger) in handen van een sterk bewapende groep kommunistische ''ondergrondsen'' die net boven grond gekomen waren. De rollen waren hier dus duidelijk in alle richtingen omgekeerd. Deze patriotten lieten na onderhandeling schip en schepelingen vrijuit gaan mits uitlevering van de zich nog aan boord bevin-

dende niet onaanzienlijke krijgskas (er is uit dit feit een legende ontstaan, die de onderneming herleidt tot een financiële expeditie, wat ze helemaal niet was). Zo begerig waren de Hollandse kommunisten naar guldens, dat ze zelfs nog overgebleven handwapens over het hoofd zagen. Men ziet maar wat men wil zien.

Aldus ingelost tegen ''forfait'' voer de boot verder zuidwaarts, richting Vlaanderen. Men kon in die dagen niet over Biesbos en Hollands Diep, omdat daar door de geallieerden een quarantaine-zone was uitgeroepen. Noodgedwongen werd dan maar afgemeerd bij een Hollands dorp in de buurt van Dordrecht, waar temidden van bevrijdingsjubel en stilaan op gang komende reorganizatie een gunstig ogenblik werd afgewacht om bij nacht en ontij te verdwijnen.

Aldus geschiedde: als laatste kerngroep van de unieke ''SS-Marine'' eenheid overschreden Ustuf. Stevens, Ustuf. Verlinden, Oscha. Visterin, Uscha. Peeters en Uscha. Leenaards met veel soldatengeluk de Nederlands-Belgische grens. Nochtans werden vier van de vijf dan na min of meer korte tijd aangehouden. Alleen Uscha. Rik Leenaards ontsnapte nagenoeg zes jaar lang aan de Belgische justitie, hierbij flink gediend door opgedane ervaringen. Nog eens twintig jaar later was hem het grote genoegen gegund, zijn Kommandeur Standartenführer Otto Skorzeny terug te ontmoeten voor een lang, hartelijk en geanimeerd gesprek, waarbij zowel herinneringen als andere dingen rijkelijk vloeiden.

H.P.L.

Nordwest

De 2. Uscha. van links draagt het armbandje „Nordwest". Foto genomen bij het vertrek van verlofgangers naar het Oostfront uit Antwerpen.

Hamburg — Kazerne Langenhorn, nu ziekenhuis.

FREIWILLIGEN-STANDARTE NORDWEST

OPGERICHT

Führungshauptamt, Organisatie-afdeling, Berlijn Wilmersdorf 3.4.1941.
Op bevel van de Führer wordt met ingang op 10.4.1941 in de kazerne Hamburg-Langenhorn het SS-Vrijwilligersregiment ''Nordwest'' opgericht. Verantwoordelijk voor de oprichting is SS-Standartenführer Reich. Getekend Jüttner Luitenant-Generaal der Waffen-SS.
Deze eenheid bestond uit Vlamingen, Nederlanders en Denen, met als basis- en opleidingspersoneel Rijksduitsers, komende uit verscheidene andere Duitse SS-eenheden.

WERVING

Men kende een versoepeling van de wervings- en keuringsnormen. De lengte van 1,70 m werd verlaagd tot 1,65 m, het rassisch onderzoek bleef bij oppervlakkige ondervraging der vrijwilligers en een medisch onderzoek der personen in kwestie.
Deze beslissing gaf nieuwe impulsen aan de werving voor de Waffen-SS. Tollenaere R. en met hem de ganse V.N.V.-leiding waren de promotoren voor de aanwerving.

VERTREKKEN NAAR HAMBURG

14 april, 28 april, 21 mei, 4 juni 1941.
Het aantal was toen 450 vrijwilligers voor de Nordwest-Hamburg en 150 naar een bouwbataljon in Debica (Polen). Het eerste transport in april 1941 vormde de 1e Kp., allen Vlamingen. Onmiddellijk daarop volgden Nederlanders, Denen en Noren en zelfs Zweden.

INDELING IN DE STANDARTE

De Vlamingen werden ingedeeld bij de 1, de 6 en de 8 kompanie.

EEDAFLEGGING

Op 21 juni 1941 en wel in de nacht van 21 op 22 juni, daags voor de aanval van Duitsland op Rusland.
De Reichsführer-SS Himmler nam op de kazernekoer van de Langenhorn-kazerne te Hamburg de eed af van ± 1500 man Standarte ''Nordwest''. Zij legden de SS-eed af en waren volwaardige SS-mannen.

BEVELVOERING

Kommandant: SS-Obersturmbannführer Reich (ook papa Reich genoemd)
1e Kompanie: Hstuf. Lippert
6e Kompanie: Ustuf. Reich
8e Kompanie: Hstuf. Kaiser
Gekende pelotonsoversten: Ustuf. Nussbaum, Oscha. Weingärtner, Moyen, Breymann. Deze officieren kregen later een kompagnie toevertrouwd in het Vlaams Legioen.

FREIW. STANDARTE ''NORDWEST''

Kommandeur	1.Kp.	6.Kp.	8.Kp.
Standartenführer Reich	Hstuf. M. Lippert	Hstuf. Reich	Hstuf. Kaiser
Spiess	Oscha. Deicke	Uscha. Engelmann	Oscha. Johnst Uscha. Kunz
Zugführer: 1 Zugführer: 2 Zugführer: 3	Oscha. Kremer Oscha. Brendler Oscha. Hoffmann	Ustuf. Neuheuser Ustuf. Fritsche Uscha. Wölki	Oscha. Breymann Oscha. Güsgen Oscha. Weingärtner

(Uit: Führer-Foto-Samenstellingen ''Flamen an der Ostfront'', v. Alf. Toelen).

Ergänzungsamt der Waffen-SS
Ergänzungsstelle Nordwest
Antwerpen
Koningin Elisabethlei 22

, den 1941

INSCHRIJVING

VOOR VRIJWILLIGE DIENSTNAME BIJ HET WAFFEN-SS

1) Naam? Voornaam? Geloof?
Juiste Woonplaats?
Straatnaam en nummer?
Oud jaren, geboren den te
Beroep? Genoten onderwijs?

2) Welke is Uw lengte? cm. Wat is Uw gewicht? K.G.
Zijt Gij ooit lijdende geweest aan: Tuberculose? Geslachtsziekten?
Zijt Gij overigens aan eenige andere Ziekte lijdende geweest?

Wat is Uw gemiddeld dagelijksch gebruik van alcohol?
Rookt Gij? Zoo ja, hoeveel dagelijks?

Vader, indien in leven: Leeftijd? Gezondheidstoestand?
indien overleden: Leeftijd bij overlijden?
Oorzaak van het overlijden?

Broeders } Aantal en eventueel daarvan overleden?
Zusters }
Komen er in Uw familie erfelijke ziekten voor?

3) Vader, }
Grootvader }
Grootmoeder }
Waar geboren?
Moeder, }
Grootvader }
Grootmoeder }

Overige voorvaders, waar geboren?

4) Zijt Gij lid geweest van eenige Vereeniging of politieke partij of beweging en zoo ja, welke?

5) Zijt Gij in Staatsdienst geweest en zoo ja, in welk verband; welken rang hebt Gij aldaar bekleed en welke was de duur van den diensttijd?

Hebt Gij den Militairen dienstplicht vervuld? Zoo ja, bij welk wapen en hoelang?

De ondergeteekende verklaart alle hierboven gestelde vragen naar waarheid te hebben beantwoord.

Werber: (Handteekening)

Kazerne Hamburg-Langenhorn. Terug van velddienst.

Na een korte basisopleiding volgde, op 13 juli 1941, het transport naar Radom (Polen) waar het Freiwilligen Verband Flandern van 5 tot 28 juli 1941 verbleef, waaruit de 1., 6. en 8. Kompanie van de Freiwilligen-Standarte ''Nord-West'' de 1., 2. en 3. Kompanie der latere Legion Flandern werd. Dit transport stond onder leiding van SS-Hauptsturmführer Lippert.
Op 12 en 28 juli bepaalde het SS-Führungshauptamt de opstelling van een bataljon Flandern met de standplaats Radom in het kader van de Freiw. Standarte ''Nord-West''.
Op 28 juli werd het Btl. Flandern van Radom naar Debica verlegd tot verdere vervolmaking van de opleiding en de uitrusting. Daar trof men op 6.8.41 het uit Brussel afgereisde transport van 405 Vlaamse vrijwilligers aan. Het versterkte bataljon werd dan in september tot verdere wapenopleiding naar de troepenoefenplaats Arys in Oost-Pruisen verlegd waar ook de naamverandering in Legion Flandern volgde.
Op 10 november 1941 marsjeerde het gemotoriseerde legioen naar het front in het gebied rond Nowgorod-Adrionowo-Robbljewo.

Enkele detailgegevens van Jef van Houtven, destijds soldaat bij de 8. kompanie van de Standarte ''Nordwest'' (privé dagboek).

4 juni 1941

Vertrek uit Brussel.

5 juni 1941

Aankomst te Utrecht via Antwerpen.

6 juni 1941

Juist adres:
SS-Freiwillige V.H.J.
8. Kompanie
SS-Freiw. Standarte Nord-West
Hamburg-Langenhorn

22 juni 1941

Eedaflegging van ongeveer 1500 man in bijzijn van Himmler. Regimentschef papa Reich.

13 juli 1941

Transport naar Radom (Polen)

15 juli 1941

Aankomst Radom.
Nieuw adres:
SS-Schutze V.H.J.
3 SS-Freiw. Verband Flandern
Radom General Gouvernement

21 juli 1941

Aankomst 30 nieuwelingen. Eerste gewonde op wacht. Soldij 15 Mark of 30 Zloty.

8 augustus 1941

SS-Schutze V.H.J.
I SS-Freiw. Standarte Nord-West
Kochanowka (Gen.Gouv.)
bei Debica über Krakau

SS-Schütze V.H.J.
Stabskompanie SS-Stand. Nord-West
Truppenübungsplatz Osten
Debica über Krakau

9 augustus 1941

Aankomst 400 nieuwelingen voor het Vlaams Legioen.
Vertrek van Delbaere naar Nürnberg.

17 augustus 1941

Keus tussen Vlaams Legioen of Waffen-SS.

26 augustus 1941

Aankomst van kameraad Tollenaere en François. SS gescheiden van Legioen. Verbintenis voor 2 jaar.

4 september 1941

Het peloton waartoe ik behoor, vertrekt naar Dresden voor genie opleiding.
SS Pionier V.H.J.
I/SS Pi.Ers.Btl.
Dresden N 23
SS kazerne Wildemann

11 oktober 1941

Terug naar de eenheid te Arys 2e Kompanie (Chef Breymann)
F.P.N. 44.853 C.

Onderofficierenkorps

De eerste Vlaamse onderofficieren van het Vlaams Legioen in 1942 deden vroeger reeds dienst in de Standarte Nord-West.

Uit het Verordnungsblatt der Waffen-SS:

Nr. 375. Verlegung der SS-Freiwilligen-Standarte "Nordwest".
Die SS-Standarte "Nordwest" ist am 5.9.1941 von Tr.Üb.Pl. Debica nach Arys-Ostpr.Tr.Ub.Pl. verlegt worden.

Kdo.d.W.SS 1a

Dokument 26

SS-Führungshauptamt — Berlin-Wilmersdorf, d. 26.7.1941
Abt.Org./Tgb.Nr. 5002/41 geh. — Kaiserallee 188
Fi.Ma.

Betr.: Gliederung der SS-Freiwilligenstandarte "Nordwest" und Aufstellung der Freiw.Legion "Niederlande"
Bezug: SS-FHA, Org./Tgb.Nr. 2779/41 geh. Fi./Ma. vom 12.7.1941
Verteiler: Sonderverteiler

1. Die im Bezug genannte Verfügung wird ausser Kraft gesetzt.
2. Die SS-Freiwilligenstandarte "Nordwest" bleibt bestehen und zwar aus:
   1. Rgts. Stab
   1. Stbs-Kp.Inf.Rgt.
   1. s.Gr.W.Kp. — Standort Krakau
   1. Inf.Pz.Jäg.Kp.
   1. Io.Inf.Kol.
   1. Btl. "Flandern" — Standort Radom
   1. Btl. "Niederlande" — Standort Krakau
3. Mit Wirkung vom 1.8.41 wird neu aufgestellt:
   1 Rgt. (besp) Freiw. Legion "Niederlande" — Standort Krakau
4. Gliederung und Ausrüstung:
   SS-Freiwilligenstandarte "Nordwest" (Btl. "Flandern", Btl. "Niederlande")

1 Stb.Inf.Rgts.	KSt u. KAN	101 vom 1.2.41
1 Stbs.Kp.Inf.Rgts. (Ohne d) 3. (Inf.Reit.) Zg.) (Verpl. und Gepäcktross besp.)		130 vom 1.2.41
2 Stb.Inf.Btls. (Verplf. und Gepäcktross besp.)		111 vom 1.2.41
6 Schütz.Kp.c. (Gepäcktross besp.)		131c vom 1.2.41

2 M.G.-Kp.o		151c vom 1.2.41
1 s.Gr.W.-Kp.		168 vom 1.10.39
1 Inf.Pz.Jg.-Kp. (12 Gesch.)		186 vom 1.5.41
1 lo.Inf.Kol.		201 vom 1.2.41
Freiw. Legion "Niederlande"		
1 Stb.Inf.Rgts.	KSt u. KAN	101 vom 1.2.41
1 Stbs.Kp.Inf.Rgts. (ohne d) 3. (Inf.Reit) Zg.) (Verpfl. und Gepäcktross besp.)		130 vom 1.2.41
3 Stb.Inf.Btle. (Verpfl. und Gepäcktross besp.)		111 vom 1.2.41
9 Schütz-Kp.c. (Gepäcktross besp.)		131c vom 1.2.41
3 M.G.-Kp.c.		151c vom 1.2.41
1 s.Gr.W.-Kp.		168 vom 1.10.39
1 Inf.Pz.Jg.Kp. (12 gesch.)		186 vom 1.5.41
1 lo.Inf.Kol.		201 vom 1.2.41

5. Führerstellenbesetzung erfolgt durch SS-FHA, Kommandoambt der Waffen-SS, Abt.IIa.
6. Unterführer und Männer (Reichsdeutsche) werden durch SS-Staf. Reich auf die SS-Freiwilligenstandarte "Nordwest" zweckentsprechend verteilt. Die Aufteilung ist dem SS-FHA, Kommandoamt der Waffen-SS, Abt. IIb, zahlenmässig zu melden.
7. Die Vereidigung der Freiw. Legion "Niederlande" hat in folgender Form zu erfolgen: "Ich Schwöre bei Gott diesen heiligen Eid, dass ich im Kampf gegen den Bolschewismus dem Obersten Befehlshaber der Deutschen Wehrmacht, Adolf Hitler, unbedingten Gehorsam leisten und als tapferer Soldat bereit sein will, jederzeit für diesen Eid mein Leben einzusetzen."
8. Rechtliche Stellung: Die Angehörigen der SS-Freiwilligenstandarte "Nordwest" und die Angehörigen der Freiw. Legion "Niederlande" sind wehrgesetzlich und disziplinarrechtlich wie die deutschen Reichsangehörigen zu behandeln.
9. Kommandosprache bei der SS-Freiwilligenstandarte "Nordwest" ist Deutsch.
   Kommandosprache bei der SS-Freiw. Legion "Niederlande" ist Niederländisch.
10. Zuteilung von Waffen und Gerät erfolgt durch Sonderverfügung SS-FHA, Kommandoamt der Waffen-SS, SS-Mot.
11. Uber Zuweisung von Kraftfahrzeugen ergeht Sonderbefehl durch SS-FHA, Kommandoamt der Waffen-SS, SS-Mot.
12. Die Zuweisung von Pferden, welche durch OKH erfolgt, wird durch SS-FHA, Kommandoamt der Waffen-SS, Abt.IVc, geregelt.
13. Uniform ist die der Waffen-SS. Auf dem rechten Spiegel das 3-teilige Sonnenrad.
    Die SS-Freiwilligenstandarte "Nordwest" trägt Armelstreifen "Nordwest", die Freiw. Legion "Niederlande" trägt ausserdem auf dem linken Unterarm ein Wappenschild in den Farben orange/weiss/blau.
14. Bekleidung und Ausrüstung des Mannes: der Auftretende Bedarf an Bekleidung und Ausrüstung ist von den Einheiten sofort beim Verwaltungsamt SS anzufordern.
15. Kst und KAN sowie Vorschriften werden durch SS-Führungshauptamt, Vorschriftenverwaltung, zugewiesen.
16. Feldpostnummern werden durch SS-FHA, Kommandoamt der Waffen-SS, Abt.Ic angefordert.
    Für die SS-Freiwilligenstandarte "Nordwest" und die Freiw. Legion "Niederlande" gelten die Allgemeinen Feldpostbestimmungen des Heeres.

17. SS-Standartenführer Reich ist für die Aufstellung und Ausbildung der SS-Freiwilligenstandarte ''Nordwest'' und Freiw. Legion ''Niederlande'' verantwortlich.
Die Verlegung der Freiwilligen-Einheiten nach Debica ist durch SS-Staf. Reich vorzubereiten und beabsichtigter Zeitpunkt der Durchführung dem SS-Führungshauptamt zu melden.
18. Die Kommandeure der SS-Freiwilligenstandarte ''Nordwest'' und Freiw. Legion ''Niederlande'' haben die Disziplinarbefugnisse eines Rgts-Kdrs.
19. Die Freiwilligen-Einheiten sind dem SS-Standartenführer Reich unterstellt, der seine Weisungen vom SS-Führungshauptamt erhält.

F.d.R.
gez. Unterschrift
SS-Sturmbannführer

Der Chef des Stabes
gez. Jüttner
SS-Gruppenführer und
Generalleutnant der Waffen-SS

1941. Vertrek uit Antwerpen naar de Nordwest. Uiterst links Bert de Prijcker, 6de van links Van Tongerloo.

1941. Vertrek uit Antwerpen. Uiterst links Lode van der Vloedt.

Milowitz — 1943 — 4de Kompagnie.

Milowitz — 11 juli 1943 — de 3de Kompagnie.

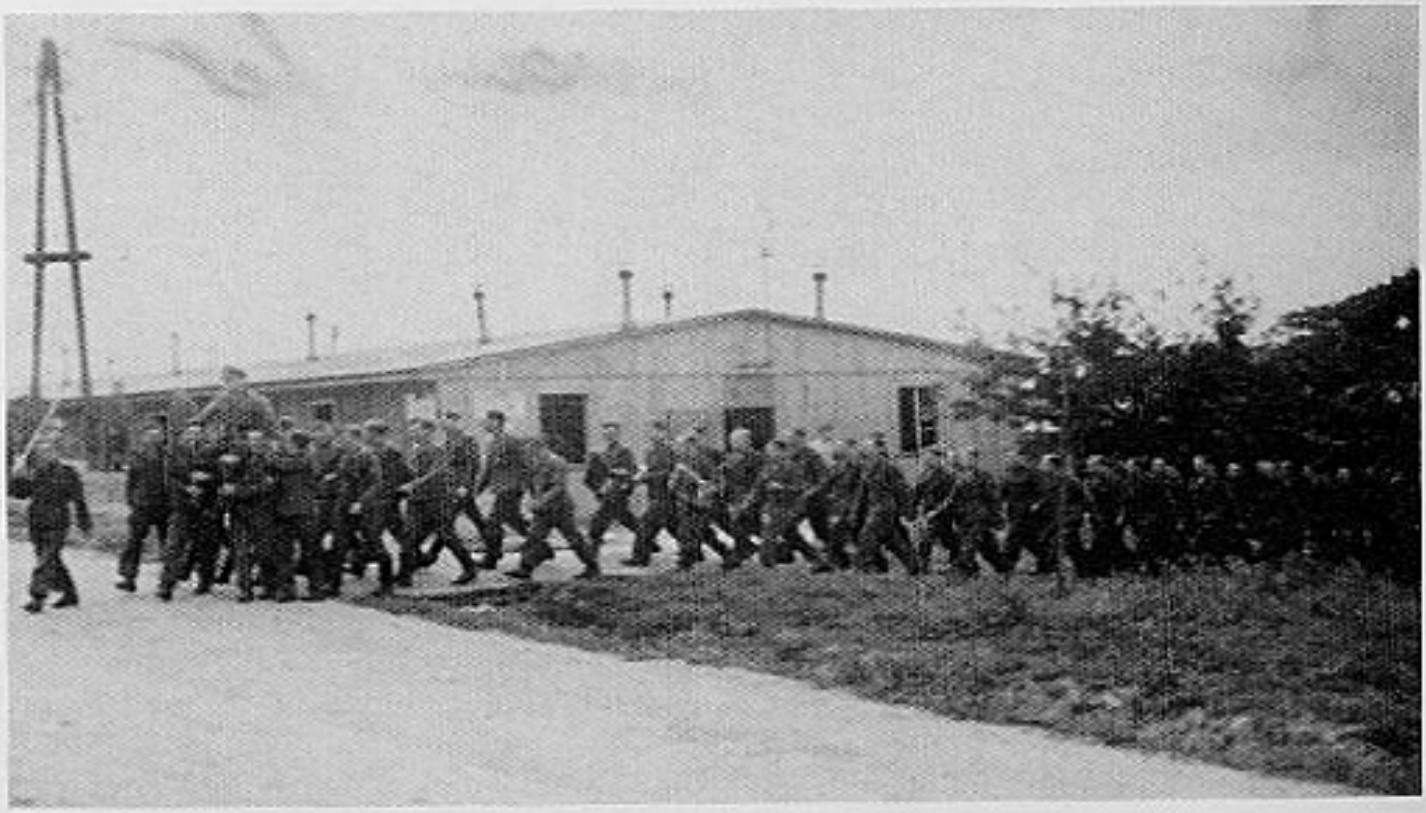

Milowitz — september 1943. Geboortsdag Ustuf. Vogel. De 3de Kompagnie.

Milowitz — Mannen van de 3de Kompagnie — 2de rechts Marcel Nicasie.

Milowitz — Ostuf. Jan Delbaere, Uscha. Bert De Gruyter, Sus Nauwelaerts.

Milowitz — 1.9.1943 — 3de Kompagnie Ostuf. Vogel. Spiess Kunze.

Milowitz — 1943. 3de Kp. Links Simoens, rechts Gerard Coosemans.

Milowitz — 19.12.43 — Groep S. Gr. W. 4 Kp.

Milowitz — Steegmans, Baeckens, Coussement, Van Wijck, Claes, Melcher, Van de Wilt, R. Saelens, O. Vandenberg.

Milowitz — Einde 1943 — P. Steegmans, Joyeux, Van Wijck, Borgmans, G. Claes.

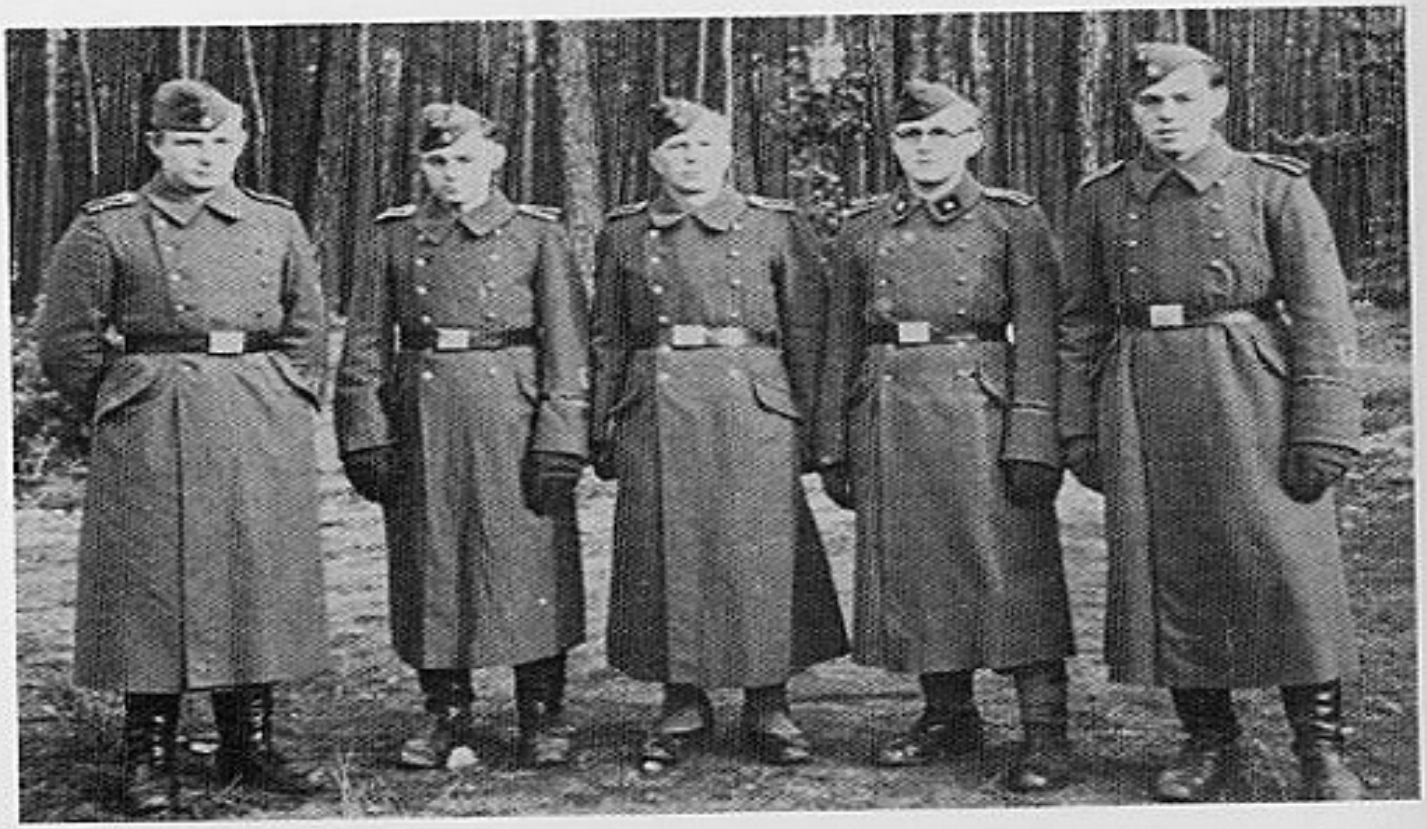

Milowitz — 4 Kp. Van Dijck Alfons, Blomme Omer, Goeman Karel, ?, Goossens Maurits. Gruppenführers.

Milowitz — December 1943 — 2. Gruppe des M. Gr. Werfer Zuges der 4./6. Freiw. Sturmbrigade "Langemarck".

Milowitz 1943 — Leon De Wit, Rombout.

Milowitz — december 1943 — V.r.n.l. Uscha. De Moor, Ustuf. Jensen, Oscha. Harting.

Milowitz — juli 1943 — V.l.n.r. Eddie Philippaerts, Emiel Lenaerts, Emiel Van Puymbroeck.

Milowitz — augustus 1943 — met o.m. Jan Nijs, Oscar Delaruelle, Nest Osselaer, Schoofs, Bert Moreels en Jaak Huysmans.

Milowitz — Op de schietstand 1943, links Jef Huygelen.

Miłowitz — 1943 — Halte bij de Parademars op Praag.

Nordwest — juni 1941 — met o.m. J. Van Houtven, M. Coremans, Abspoel.

Nordwest — Antwerpen 21.5.41 — Vertrek van het derde contingent naar Hamburg.

Nordwest — Aankomst van rekruten in de kazerne Langenhorn te Hamburg.

Nordwest — Rust tijdens de mars.

Nordwest — 1ste Kp. 3de Zug. 1941 — met o.m. Bert De Prijcker, Ed. Walraevens, Flor Pepermans, Gaby Van den Bossche.

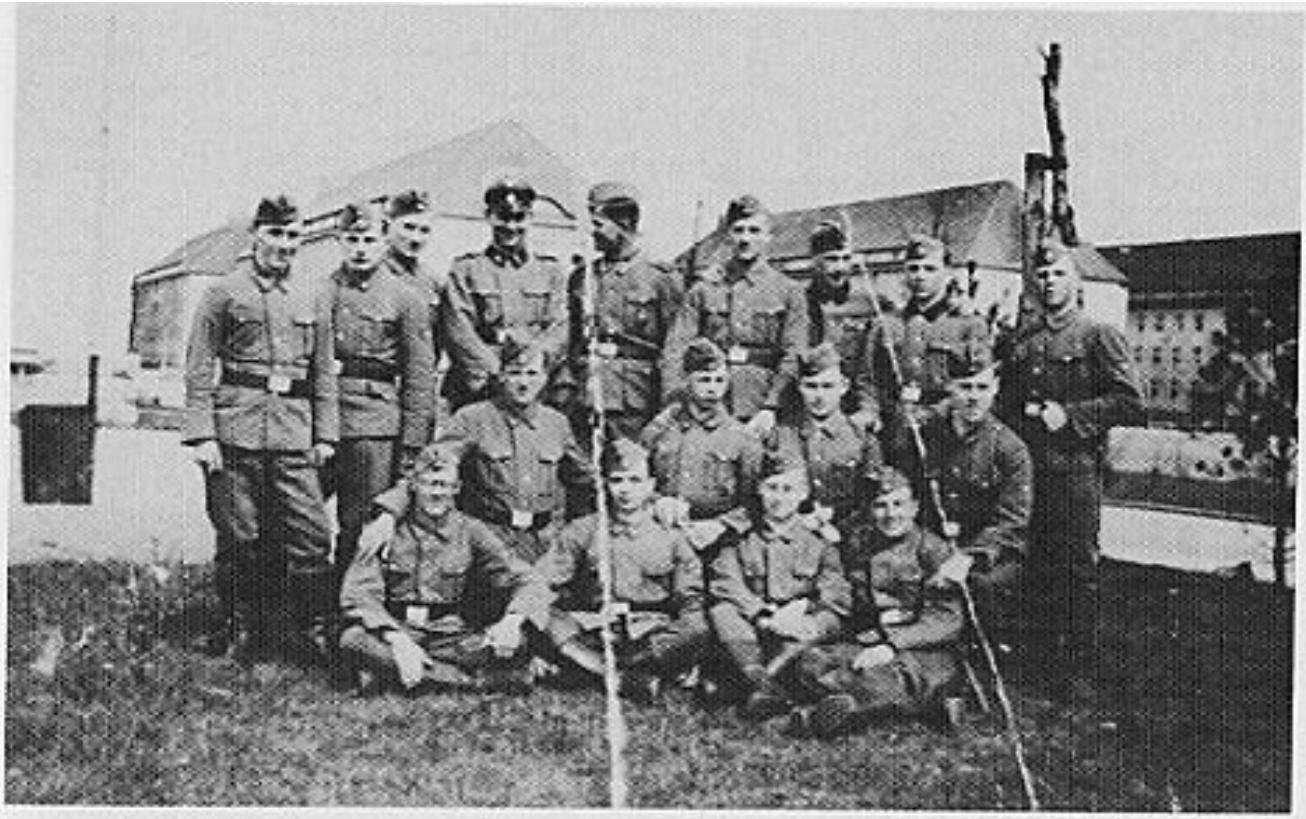

Nordwest — Mannen van de 1ste Kp. 1941 — F. Kempeneers, J. Humblet, J. Fosty, P. Mertens, A. Piscaer, M. Rohan, J. Spitsaert, W. Gladinne, F. Goemans.

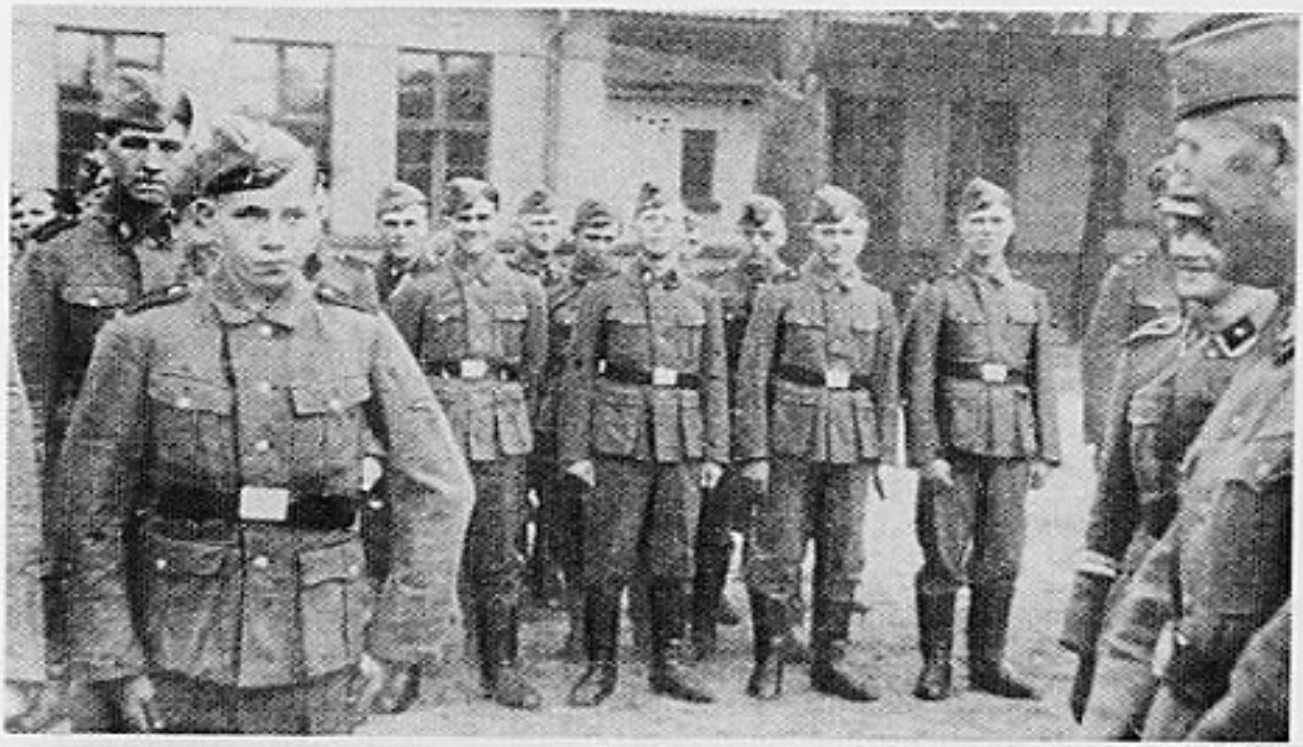

Nordwest — 4de Kp. in Arys. — W. Vermeulen, F. Van de Poel, A. Barrie, Blomme, H. Wouters, K. Goeman, L. Claessens, Oberführer Reich, Spiess Engelmann.

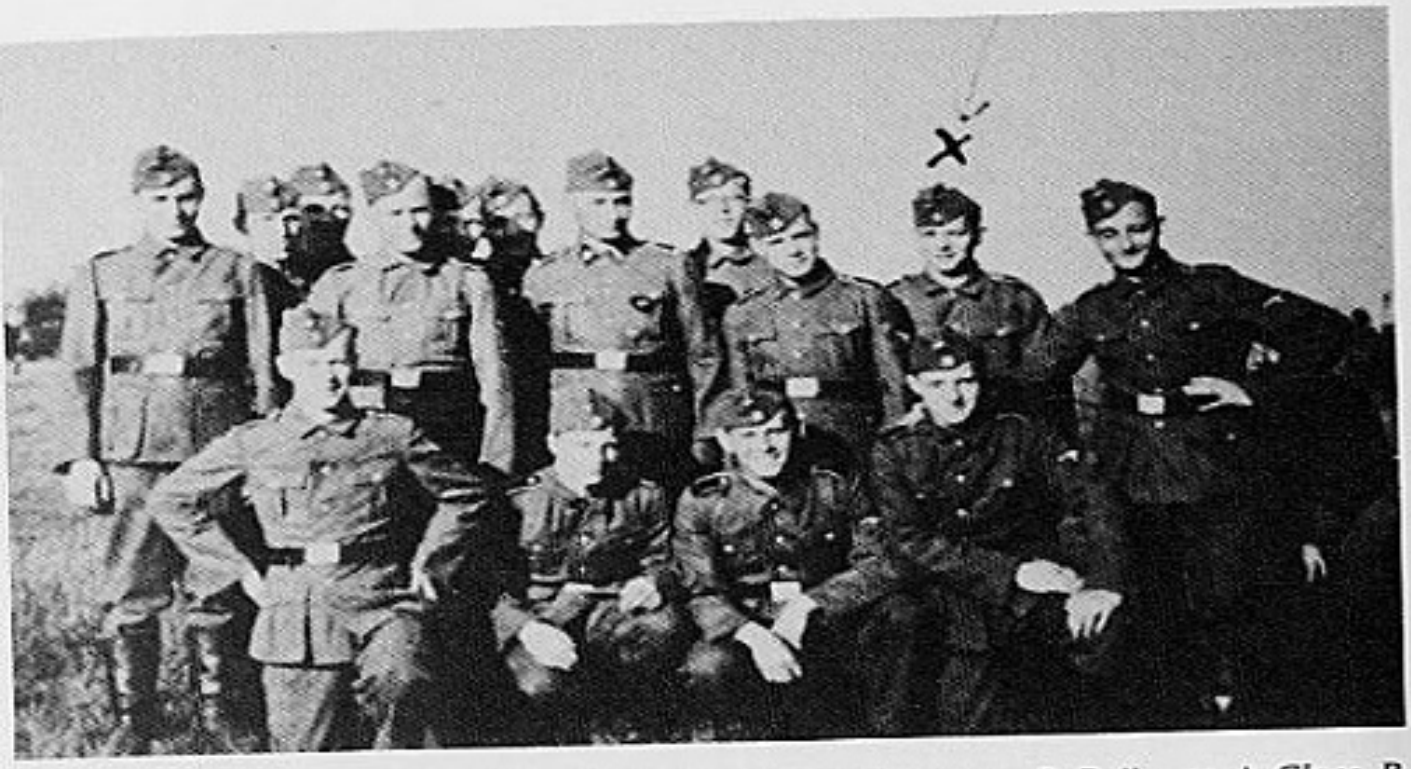

Nordwest — 6de Kompagnie 1941 met Albert Janssens, Jef Laevers, R. Bollaerts, A. Claes, R. Famelaere, J. Monstrey, J. Vermaesen, A. Van Vlimmeren, F. Joossens, G. Ottevaeren, J. Chantraine, P. Vandenberghe, J. Debruyn, Degeest.

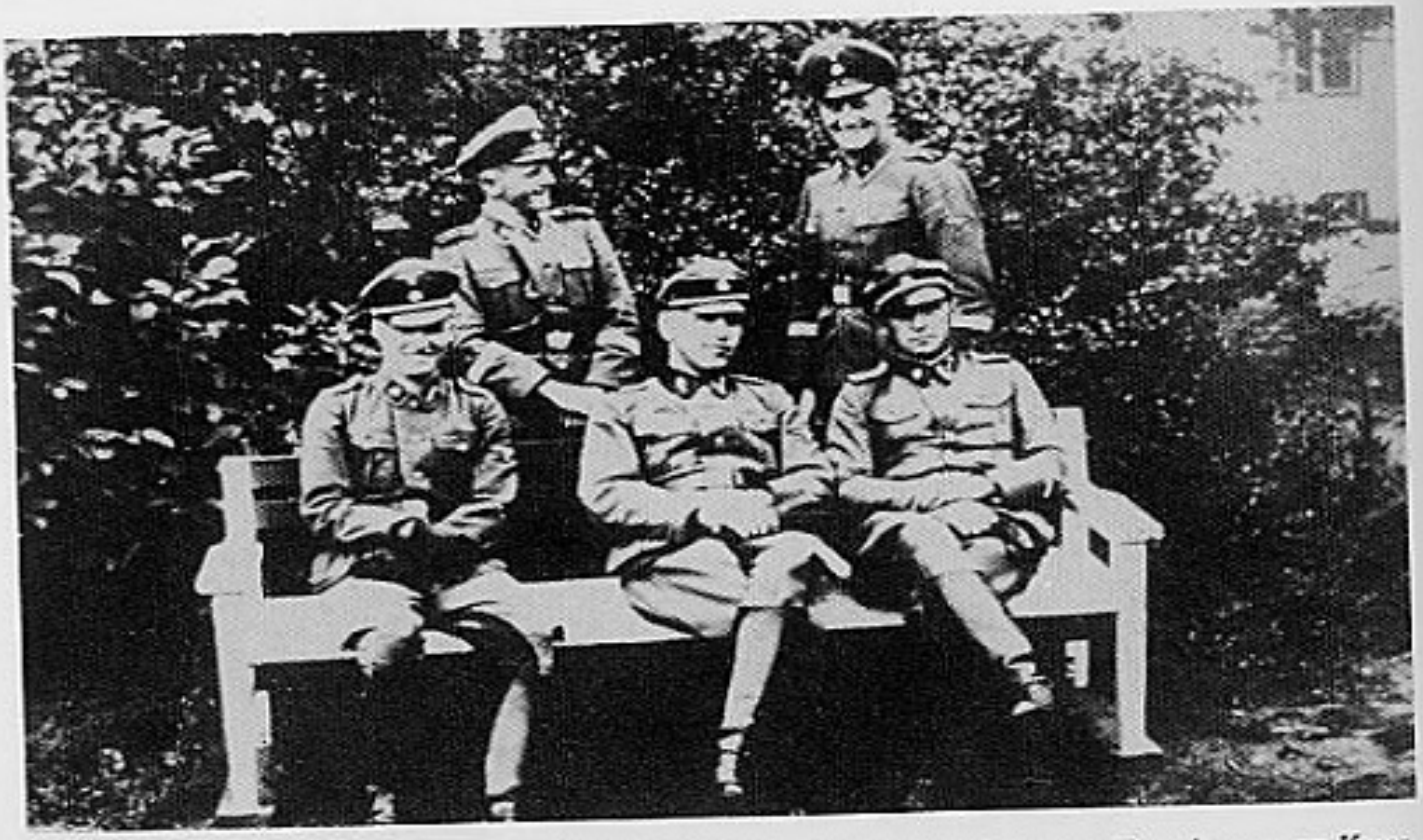

Nordwest — Vooraan Boulanger, Reich en Kaiser, staande de Spiessen Engelmann en Kunz.

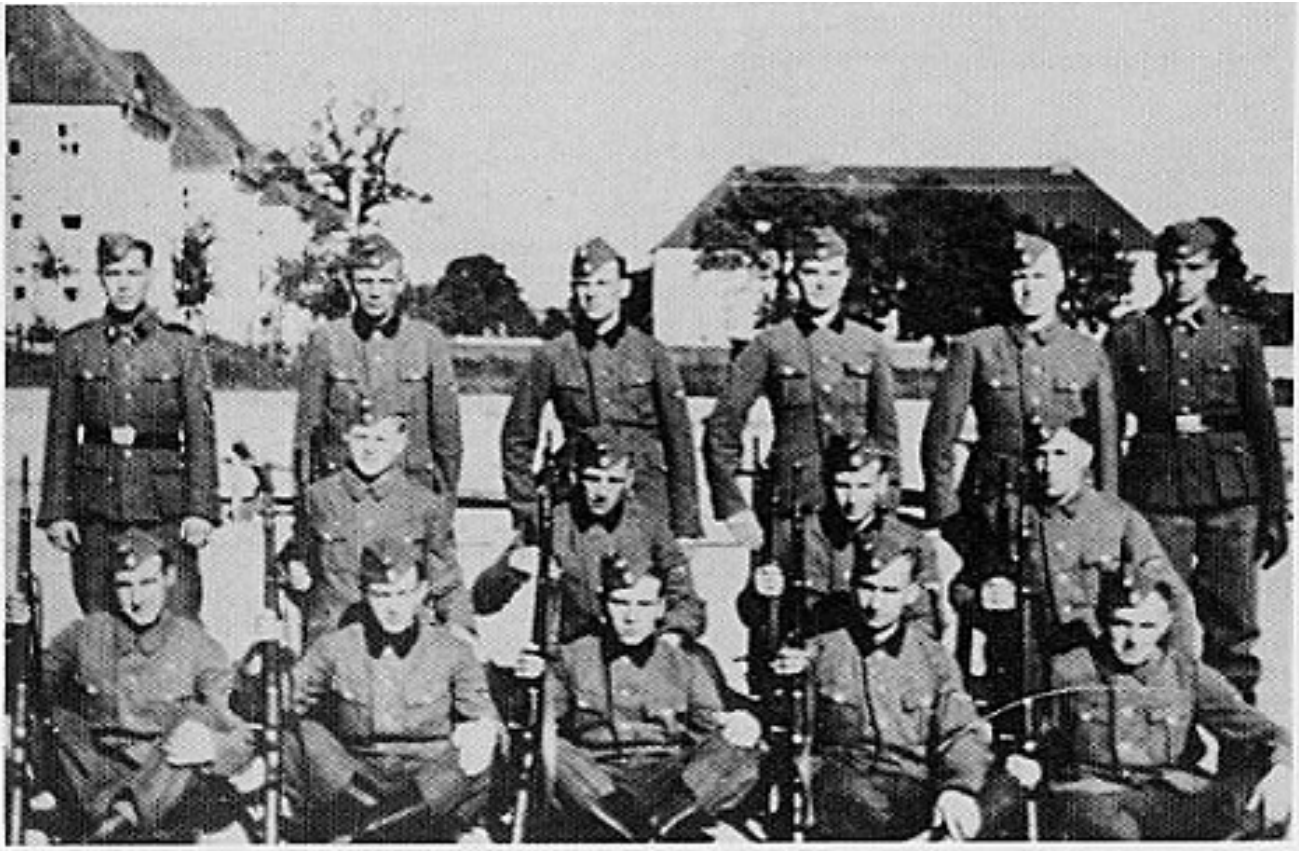

Nordwest — 1941 — Wambeke, Leroy.

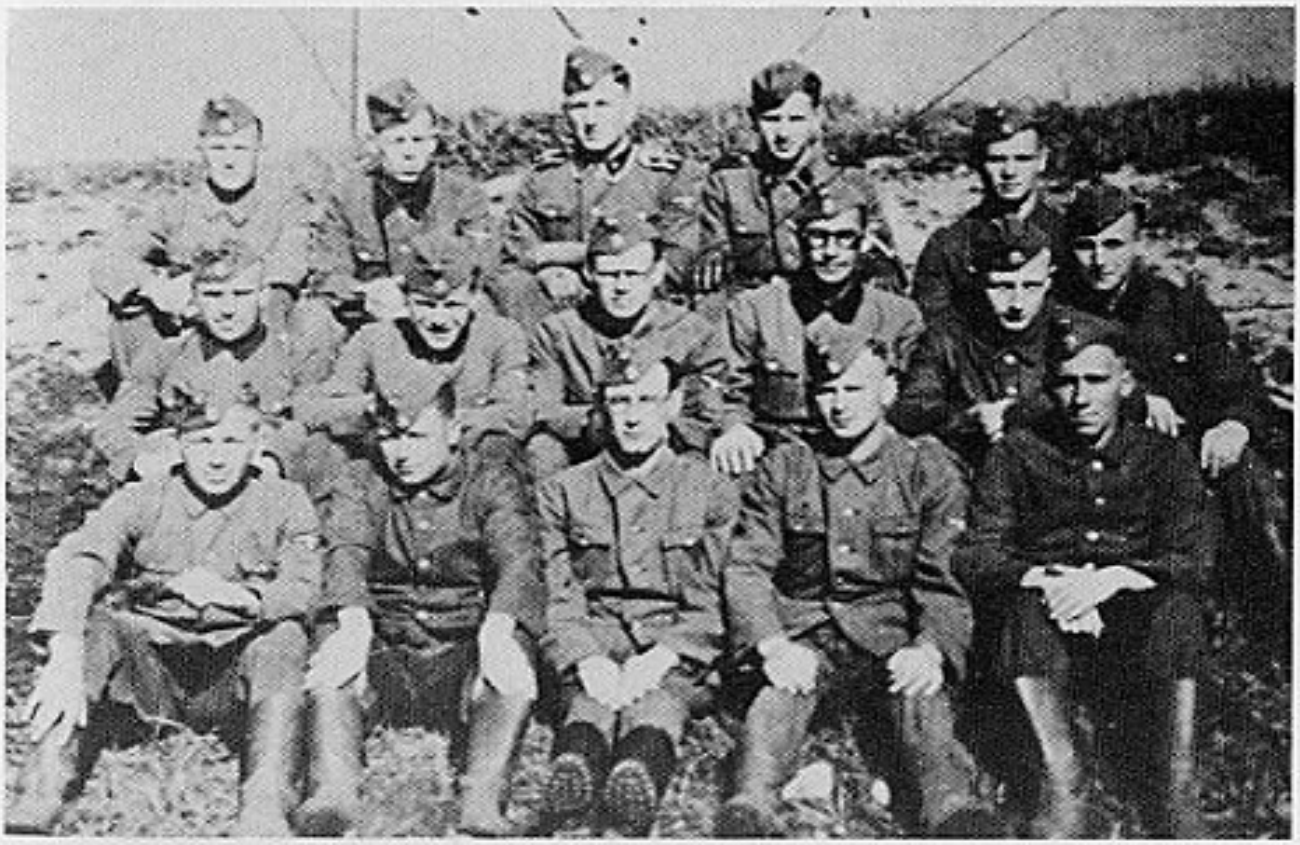

Nordwest — 1941 — Cochard, W. Bollen, F. Toelen, Folders, R. Van den Abbeele, Verdonk.

Nordwest — 8ste Kompagnie — F. Verdonck, G. Van Achter, Mon Dreesen.

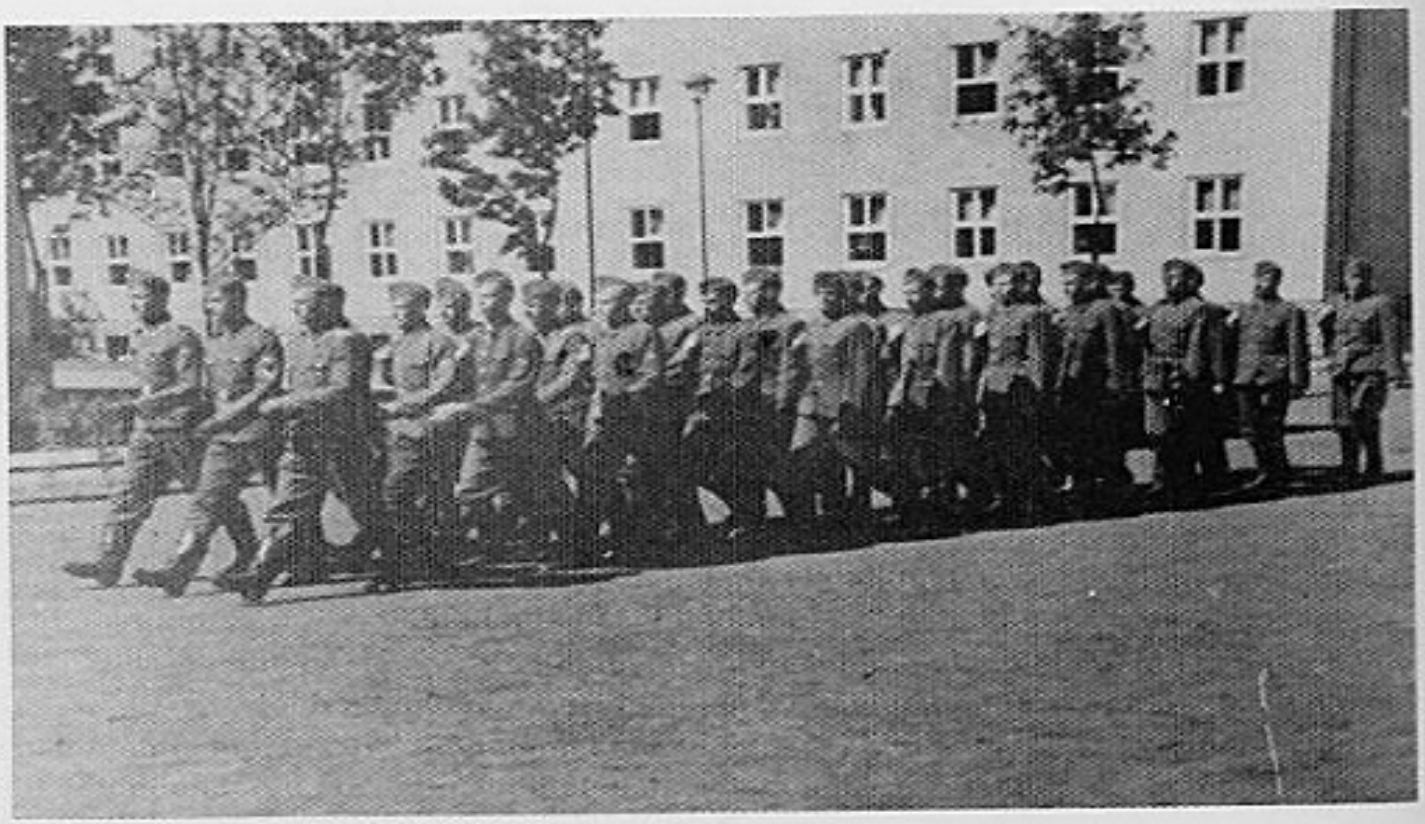

Nordwest — 8ste Kompagnie 2de Zug. Vooraan Laublicher, Jörg en Fenzl.

GESCHIEDENIS VAN DE ''SS-VRIJWILLIGERSSTANDARTE NORDWEST''

Op bevel van Hitler d.d. 4.4.1941, werd de Frw.-Standarte ''Nordwest'' vanaf 10.4. opgesteld onder Standartenführer Reich, in de ''Germania''-kazerne te Langenhorn-Hamburg, aldus genaamd naar de Standarte ''Germania'' die hier reeds vroeger opgesteld was. Werpen wij even een blik terug: Kort na de bezetting van Noorwegen en Denemarken werd, op Führerbevel, de SS-Standarte ''Nordland'' opgesteld voor vrijwilligers uit deze landen (30.4.40). In juni 1940 riepen Duitse diensten Vlamingen en Nederlanders op dienst te nemen in de SS-Standarte ''Westland''. Tesamen met de Standarte ''Germania'' (Duitsers) vormden zij de SS-Divisie ''Wiking''. Het Duitse Rijk streefde een Europese Nieuwe-Orde na, daarom richtte het zich tot deze Noordse volkeren. Twaalf Vlamingen meldden zich, meestal langs de nog jonge kerncellen van de ''Algemene-SS Vlaanderen'', die hiervoor propaganda-voorlezingen hield.
De Duitse propaganda stond aanvankelijk op eerder realistische, materiële basis: leidende plaats in het eigen moederland, erfboerderij in het Oosten, eliteopleiding, officiersloopbaan. Overtuigd van de geweldige overmacht van het Duitse Leger dacht niemand meer aan oorlog, wel aan opbouw, sociale hernieuwing. Men mocht daarbij Vlaamsnationaal (aan de eigen Heimat) en sociaal (verbetering van de welstand van de arbeiders) denken. Het Rijk sprak van opleiding en vóórvorming, in het kader van een elitegroep, bij de Wapen-SS. De propaganda sprak van een tijdelijk vastgelegde leergang, van een gefixeerde diensttijd ofte proeftijd. Men meldde zich voor een proeftijd van 3 maand, van 1 jaar of voor onbeperkt. De eerste openbare oproepen vonden plaats: door de Antwerpse advokaat, meester René Lagrou, leider van de ''Algemene-SS Vlaanderen'': op 25 september 1940 in de zaal ''Elckerlyck'' te Gent en op 26 september in de zaal ''Grüter'' te Antwerpen. In Gent gaven zich 200, in Antwerpen 255 man aan. Maar juist de zeer strenge keuring voor de Wapen-SS reduceerde deze getallen tot op slechts 45 man. Deze reisden op 27 september uit Vlaanderen af, via Den Haag, waar de Vlaamse Voorman Ward Hermans hen afscheid wenste en nog Nederlanders opgepikt werden. Vandaar reisden zij naar München, Freimann Kaserne. Dit was dus het tweede transport Vlaamse vrijwilligers. Velen van hen wisten toen nog niet, dat dra daarop een Standarte ''Nordwest'', een Legioen ''Vlaanderen'' en jaren later zelfs een Brigade en een Divisie ''Langemarck'' zouden ontstaan.
Praktisch alle afgekeurden werden niet aangenomen wegens: oog- en haarkleur, ontbrekende centimeters, te jeugdige leeftijd: meer dan 400 mensen. Dan zocht de Duitse Legerleiding naar nieuwe, andere mogelijkheden:

Soldatenschool

Zelfs het allessiend oog van den U. V. D. vindt, noch in de kast, noch op den tandenborstel van een goed SS-Man, wat aan te merken.

(SS-P.K. F. v. I.)

Rechts : De eerste goede » Presenteert geweer »-groep !!!

Op korten tijd is de reinheid der Vlamingen spreekwoordelijk geworden in de Wapen-SS.

(SS-P.K. Melters.)

De Kompaniechef houdt even vóór het einde der dagtaak een laatste inspectie. (Foto Kessels.) ➤

SS-Unterscharführer Vergult uit St-Niklaas brengt zijn kameraden het staan-in-goede-houding bij.

(SS-P.K. Buyse.)

de keuringsvoorwaarden werden gemilderd. SS-Reichsführer Himmler deelde dan het Führerbevel mee de Frw.-Standarte ''Nordwest'' op te stellen. Het derde transport vrijwilligers kwam bijeen in de zaal Grüter en in de St.-Joriskazerne/Antwerpen en vertrok op 14.4.1941 naar de ''Germania''-kazerne te Hamburg/Langenhorn. Het vormde de 1.Kp. onder Hstuf. Lippert.
Op 20.4.1941 meldde de Chef van het SS-Hauptamt aan Berlin, dat voor de 25.5.1941 nieuwverplicht (maar niet binnengeroepen) werden: 150 Vlamingen en Nederlanders naar het Ausbildungslager Sennheim (voor ''Westland'') en 110 Denen en 450 man voor de Standarte ''Nordwest''.
Op 28.8.1941 volgde reeds het vierde transport uit Vlaanderen, waaruit de 6.Kp. ontstond, onder de leiding van Hstuf. Reich, een neef van Kommandeur Reich. Onder hen nu ook al vele militanten uit Verdinaso en V.N.V.
Verder meldde het SS-Hauptamt:
1. Op 10.5.1941: binnengeroepen voor de ''Nordwest'' van 1-30.4.1941: 154 Vlamingen, 534 Nederlanders en 132 Denen, in totaal 820 man.
2. Op 24.5.1941: 60 man (zonder aangifte der Nationaliteit).
3. Op 6.6.1941: 405 Nederlanders, Vlamingen en Denen naar de Fr.St. ''Nordwest'' (Bemerking: 920 + 60 + 450 maakt samen 1430 en niet zoals gemeld 1.405 man. Ergo: werden van de voor 25.5.1941 verplichtte 450 man slechts 425 binnengeroepen, ofschoon echter waarschijnlijk is, dat deze mankerende 25 man naar andere eenheden gestuurd werden).
Op 21.5. volgde het 5. transport, eveneens over Den Haag, waar weer Nederlanders mee opstegen, dat op 23.5. in Langenhorn aankwam en door de vorige vrijwilligers luid begroet werd vanop de kasernemuren. Zij vormden de 8.Kp. onder de leiding van Hstuf. Kaiser.
Kommandeur Reich, streng maar zeer korrekt, noemde men spoedig ''Papa Reich'', hij stierf in 1955. Lippert, Kp.chef der 1.Kp., werd daarna Kommandeur van het Legioen, én onderscheidde zich jaren later door de overwinning op de geallieerde Luchtlandingstroepen in Holland (Arnhem) 1944, waarna hij Standartenführer werd en de Ehrenblattspange bekwam. Hij stierf op 1.9.1969 te Wuppertal. Neef Reich viel in 1942 als Btl. Kommandeur in het Legioen ''Nederland'' en werd begraven te Sela Gora. Hstuf. Kaiser werd eveneens Btl. Kommandeur in het Nederlands Legioen.
Als pelotonchefs ontmoette men te Hamburg reeds de Oscha's Neuhäuser, Weingärtner, Breymann, die bij het Legioen ''Vlaanderen'', na een officiersleergang, Kompagniechefs zouden worden, nu frontervarene opleiders. Hier was nu een strenge basisopleiding begonnen in een elitetroepengeest, met praktisch uitsluitend exerceer- en paradeopleiding. Hier leerde menigeen zwemmen. Sport en lichamelijke harding stonden op het programma. Het eten was goed en rijkelijk, en nog niet gerantsoeneerd, ook de

kantinewaren niet. Aanvankelijk voelden de mannen nationaal en sociaal. Velen kwamen ook uit middelbare- en uit beroepsscholen. De politieke leergangen die ingericht werden, hadden tot doel dit mensenmateriaal nu op nationaalsocialistische voet te scholen. In het begin waren de taalproblemen nog groot; leergangen in de Duitse taal werden gegeven en daaronder had de opleiding nog wat te lijden.

De eedaflegging van de gehele ''Nordwest'' vond plaats 's nachts van 21 op 22 juni, zomerzonnewende, vóór de grote poort van de kazerne en met belichting van honderden fakkels. Slechts enkele uren later, om 3.15 uur was de Ruslandveldtocht begonnen, de ''Aktie Barbarossa''. De mannen vernamen dit eerst om 7 uur bij het morgenappel. De ''Nordwest'' telde nu circa 1600 man. Deze veldtocht kwam onverwachts en vroeger dan de kortste proeftijd van 3 maand afgelopen was. De steeds vrije eetwarenporties werden meermaals kort na elkaar ingekort. Van naar huis terugkeren was nog geen sprake. Na zes weken was de grondopleiding ten einde, mochten de mannen voor de eerste keer in begeleiding van hun groepschefs uitgaan. Bevoorkeurde doelen waren de Reeperbaan, de haven, boottocht naar Blankenese met koek en koffie, de stad, de stadring-snelbaan. Aan de hoofdpoort hielden afwisselend de wacht: Vlamingen en Nederlanders, Noren en Denen, die in de andere kompagniën dienst deden. Hamburg werd later aldus de bakermat van de kort nadien opgestelde Legioenen: ''Vlaanderen'', ''Nederland'', ''Frikorps Danmark'' en ''Frikorps Norge''. De ''Jugendverpflegungssätze'' werden hier ingevoerd: een bijkomstige portie voor de nog niet 18-jarigen. Met amper 16 jaar, de jongste van de ''Nordwest'', bekwam ikzelf als eerste dit bijrantsoen.

Op 12.7.1941 luidde het ''Umgliederungsbevel'' van het SS-Führungs-Hauptamt, dat uit de Vr. Standarte ''Nordwest'', het ''Freiwilligenverband Flandern'' en ''Freiwilligenverband Nederland'' te maken was. Op dezelfde dag verscheen in ''De SS-Man'', blad van de ''Algemene SS Vlaanderen'', een nieuwe oproep dienst te nemen. Volgens dit bevel werd ''Vlaanderen'' opgesteld met: 1 Staf met keuken- en bagagepeloton, 3 schutterskompagniën met een Bagagezug (bespand-paarden) en 1 MG-Kp volgens de Kampfstärkennachweis van 1.4.1941.

De Rijksduitse onderofficieren waren volgens de sterkteverhoudingen over de nieuw te vormen kompagniën te verdelen. De ''Nachrichtenzug'' of -staffel werd vooreerst nog niet opgesteld. De gerechtelijke situatie der Vl. vrijwilligers was dezelfde als die der Duitsers. Officieel werd bevolen in de eedformule in te lassen ''im Kampf gegen den Bolchewismus''. Voor de eerste keer werd in dit bevel het driebenige Zonnerad als kraagspiegel genoemd en voorzien. Hstuf. Lippert bekwam de Diziplinar-bevoegdheden van een Btl.-Kommandeur. Gruppenführer Jüttner van het SS-Hauptamt

stuurde de Vlamingen naar Radom, waar zij op 14.7. aankwamen, alsook een kleiner transport, waarmee het begin van de 4.Kp. gevormd werd. Van de Hamburgse 1.Kp. werd de 1.Kp. gemaakt, van de 6.Kp., de 2.Kp. en van de 8.Kp. de 3.Kp. Het Vr. Landverband ''Nederland'' trok naar Krakau.
De Poolse kazerne te Radom bestond uit een fabriekachtig bouwkomplex rondom een triestig vierkant binnenhof, met smalle kopsteenkasseienwegen en een lage haag tussen wegen en hof ofte binnenkoer. Binnen en buiten vuil, moest alles eerst gepoetst en in orde gebracht worden.
Hier begonnen de eerste veldoefeningen met urenlange dagmarschen bij alle weer. De wacht aan de hoofdpoort werd een keer door partizanen beschoten. Anders gebeurde hier niets speciaals.
Een bericht van 1.8.1941 aan het SS-Hauptamt, Ergänzungsamt der Waffen-SS, hield in dat vanaf de 1.6. tot 1.8.1941 563 Vlamingen, Nederlanders en Denen naar de ''Nordwest'', 566 man naar het Ers.-Btl. ''Westland'' en 44 man naar het Bau-Btl. Debica binnengeroepen waren. Naar deze cijfers kwamen vanaf 15.4. tot de 1.8.1941 naar de ''Nordwest'': 1968 man.
In datum van 26.7.1941 kwam een nieuw bevel van het SSFHA, waarbij het voorgaand bevel van 12.7.1941 werd opgeheven en de Standarte ''Nordwest'' behouden bleef. In dit bevel werd de eerste keer de opstelling van het Legioen ''Nederland'' doorgegeven, echter bleef ''Vlaanderen'' als ''Btl.-Flandern'' naast het ''Btl.-Nederland'' in het kader van de Standarte ''Nordwest'' bestaan. In hetzelfde bevel werd de verlegging van Radom naar Kochanowka bij Debica bekendgegeven. Het ''Freiwilligen-Verband Flandern'' bekwam de naam ''Bataillon 1 Flandern''. Op plan stond toen reeds de oprichting van een tweede Bataillon. Blij Radom te kunnen verlaten, waar de kazerne Hamburg als een Luxushotel werd aangevoeld, bereikten de Vlamingen op 3.8. het (eerst later genoemde) ''Heidelager Debica'', gelegen in een groot heidegebied in Zuid-Oost-Polen, toen nog bestaande uit drie grote ringstraten, waarlangs de barakken lagen voor de kwartieren, kantine, eet- en kinozaal, en bestuur. Later kwam er nog een vierde ringstraat bij en waren de wegen geasfalteerd, die nu nog steeds zandwegen waren.
In de eerste tijd laadden de ''Nordwesters'' kleding, wapens, uitrustingsstukken en gerei af voor de Vlaamse Legionairs, waarvan zij op dat ogenblik nog geen kennis hadden. Hardnekkige parolen zegden, dat zij bespannen zouden worden, maar van paarden nog geen spoor. Dagbladen uit Vlaanderen spraken over Wacht- en transportdiensten van het Legioen, maar wat hadden de ''Nordwesters'' daarmee te maken? Een fietsen-melders-peleton werd opgericht, de mannen leerden braaf fietsen in rij en gelid, tot zij die plots moesten afgeven, bewaken én ze dan naar de ''Nederland'' geleverd werden. Plots kwamen ook de karren, die ze moesten afladen. Toen kort nadien de Vlaamse legionairs waren aangekomen, lieten de groepschefs de

Vlamingen deze voertuigen zelf trekken, vóórexercerend tot de paarden werkelijk zouden aankomen. Dit gebeurde met rollende vloeken, in stofwolken gehuld, de blauwe hemel en hitte vervloekend. Maar wàt intussen in Vlaanderen? Hier begon de werving voor het Legioen eerst goed, toen V.N.V.-Leider Declercq en de hardnekkige Hstuf. Leib van de ''Hogere SS- en Politie-Leiding'' een ietwat bevredigend akkoord gevonden hadden.
Volgens Declercq moest het Legioen een Vlaamse zaak worden; met Vlaamse staf, officieren, kommandeur, dokters, verpleegsters en verplegers, kompagniechefs, aalmoezenier, Vlaamse Vlag en Vlaamse eed op de Leider. Een eerste oproep dienst te nemen volgde op 6.7.1941, waarop Degrelle een ''Légion Belge'' als tegenpool oprichtte, dra veranderend in ''Légion Wallonie''. Op 19.7. schreef ''Volk en Staat'' over ''bezetting van een frontgedeelte in Rusland''. Dr. R. Tollenaere sondeerde zijn Zwarte Brigade/ Dietse Militie van het V.N.V., François zijn Verdinaso-Militie (20.7.). Opleidingsplaats was Radom waarheen het Legioen op 5.8.1941 zou vertrekken. De in 1941 naar de Wapen-SS vertrokken mannen van het V.N.V., dienden naar het Legioen terug te keren. De Heren Tollenaere, François en Suys zouden maar voor een bepaalde tijd dienen in de rang van Untersturmführer. Declercq kon hen ten iedere tijde op zijn wens terugroepen. Na een groot afscheidsfeest en een mars over de Brusselse lanen, vertrokken nu de eerste 405 vrijwilligers voor het Vlaams Legioen op 6.8.1941 om ca. drie dagen later te Debica aan te komen. Dit was het 8. transport. Te Debica werden de kompagniën nog eens heringedeeld en ''Nordwesters'' met ''Legionairs'' gemengd. Exerceermatig een wilde mengeling, een paardenkuur, met echter verbluffend sukses. De harde opleiding herbegon.
Bij bevel van 26.7.1941 was de kommandotaal in het Legioen ''Nederland'' het Nederlands geworden, bij het Vlaams Legioen bleef de Duitse kommandotaal behouden omdat de ''Nordwest'' in die taal opgeleid geworden was en hun aantal sterker, zo had het daarbij te blijven. Een Vlaamse kommandeur, Vlaamse kp.chefs heeft het Legioen nooit bekomen, ook geen aalmoezenier. Alle Vlaamse officieren volgden een korte officiersopleiding en bleven langere tijd slechts peletonchefs én bovendien in dienst tot aan het oorlogseinde; wél als Kp.chefvervangers. Na de opstelling der kompagnies in Debica vertrok een groep mannen voor een pioniersopleiding naar Breslau. Acht vroegere officieren van het Belgisch leger vertrokken naar een officiersschool. De mengeling ''Nordwesters-Legionairs'' leverde uit militair oogpunt verbluffende resultaten op voor de opleiding van de nieuwelingen, maar daarnaast ook een hele reeks moeilijkheden. Het moreel van de troep was geknakt; gemopper en klachten van alle zijden. Enerzijds wilden de ''Nordwest'' niet ''ondergaan'' in het Legioen; zij dachten minder aan oorlogsdienst dan aan hun leidersplaats in Vlaanderen. Anderzijds regende het

klachten van de ''Legionairs'' bij de VNV-leiding over de keiharde opleiding. Van haar kant wilde de VNV-leiding inzet achter het front voor het Legioen, maar de Legionairs verkozen frontdienst in een gemotoriseerde eenheid van de Waffen-SS. Standartenführer Reich hakte de knoop door op zijn manier: ''Voor het bespannen Legioen links aantreden, voor de gemotoriseerde inzet rechts!''. Praktisch alle mannen gingen rechts staan en daarmee was het ''Legioen'' zo ongeveer opgedoekt.
Een groep ''Mooischrijvers'' vertrok naar Oels bij Breslau om paarden af te halen. Dit paardenkommando werd op de terugweg omgedirigeerd, omdat het Legioen op 3.9. naar Arys/Oostpruisen verhuisd was. Bij aankomst waren de meeste paarden ziek, en één moest direkt op het perron van Arys doodgeschoten worden. De paarden werden dan afgegeven aan ''Nederland''.
Op 6.8. had het SS-Führungs-Hauptamt een nieuw bevel gegeven voor opstelling van een Batl. ''Vlaanderen'', waardoor de ''Nordwest'' uiteindelijk op haar volle sterkte zou gebracht worden. Een groepje Pelotonchefs trokken naar een verkorte officiersleergang (Breymann, etc.). Enkele 3 maand-proeftijdmannen mochten weer naar huis. Tollenaere, François en Suys reden de 8 officieren achterna voor een verkorte ''Führerlehrgang'' naar Lauenburg. Dra keerden allen terug: Breymann, Neuhäuser, Weingärtner en Moyen werden Kp.-Chef. Tollenaere, François etc vooreerst reserve-pelotonchef.
De Hstuf's Reich en Kaiser werden als Btl.-Kdr. naar ''Nederland'' verzet. De basisopleiding was ingekort. De gevechtsopleiding te Arys met alle harde dril begonnen. Vanaf september 1941 begonnen de laatste grote Schiet- en Gevechtsoefeningen. Op 23.9. stierf Daniel Druant in het Lazarett van Krakau aan typhus, die hij door drinken van ongekookt water zou opgedaan hebben (te Debica mocht men alleen selterwater drinken).
24.9.41. In een nieuw bevel van het SSFHA (Org. Tgb. Nr. 1403/41) heette het nu, dat het aantal van de vrijwilligers onvoldoende was om de beide Inf. Regtr. ''Frw.-Standarte Nordwest'' en ''Frw.-Stand. Niederlande'' kompleet op te stellen en daarom de RFSS (Himmler) de omvorming, d.w.z. de naamverandering, van deze eenheden beval als volgt:
1. een versterkt Infanterie Bataillon (motor). ''Freiw. Legion Flandern'' en
2. een Inf.-Rgt. (mot) ''Freiw. Legion Niederlande''.
(SS-Führ.-Hauptamt, Org. Tagebuch nr. 1403/1941).
Daarmee werd vanaf 1.10.1941 het ''Vlaamse Legioen'' officieel een gemotoriseerde eenheid.
De Vlaamse ''Nordwesters'' schrokken erg toen Kommandeur Lippert hen dan op een morgen met ''Heil Legioen!'' begroette, in plaats van tot nu toe met ''Heil Bataillon!''. Alle opwinding, diskussies, ten spijt, de Vrijwil-

ligers-Standarte ''Nordwest'' had opgehouden te bestaan. Er volgde een herschikking van de effectieven: 1. Kp. en de 3. Kp. van de ''Nordwest'' behielden hun rangnummer, de 2. Kp. werd de 4. Kp. in het Legioen. De 2. en 5. Kp. van het Legioen werden uitsluitend uit Vlaamse ''Legionairs'' samengesteld. Daarnaast bestond nog de Staf en een Stabs-Kp.
Het Legioen nam de tradities van de ''Nordwest'' over. Het legde de eed af op 25.10.1941 (voor de Nordwesters de tweede eed). Op 28.10. volgde het laatste groot maneuver. In één week tijd moesten nog ca. 8 chauffeurs de nieuwbakken chauffeurs en hulpchauffeurs voor ca. 160 wagens het kolonnerijden leren. Een wilde week!
Dan kwam een kameraadschapsavond met feestmaal. De zondag bracht een tweede sensatie: wie wilde mocht naar de kerk, voor de éérste keer. Bijna het gehele Legioen trok naar de kerk, die veel te klein was. Herman Folders, in Hamburg de ''pater van de Nordwest'' genoemd, bespeelde het orgel, tederder dan wie ook, in zijn diep geloof. Een spontaan gevormd koor zong...
Dan volgde de laatste nacht in Arys.
Vanaf 10.11.1941 trok het ''Vlaamse Legioen'' naar het front, grote daden maar ook bloedige offers tegemoet.

Uit het script en persoonlijk archief ''Flamen an der Ostfront'' van Alfons Toelen.

MOTIVATIE DER VLAAMSE VRIJWILLIGERS BIJ DE STANDARTE ''NORDWEST''

Het vrijwillig geloof in een nieuw Europa en een Nieuwe Orde waarvan ze toen nog geen vaste voorstelling hadden. Zij wilden medebouwen, iets bijdragen opdat Vlaanderen in België meer bestemmingsrecht zou verkrijgen.
Uit een brief van SS-Man Frans Werckx gepubliceerd in ''Vlamingen Op'' van juni 1941

> ''... en ik voel het als een schoon gevoel, Vlaanderen te verdedigen samen met Duitsland in de rangen van de Waffen-SS. Wij willen Vlaanderen een schone en tevens goede plaats verzekeren in de nieuwe orde en in het nieuwe Europa.''

STERKTEMELDINGEN

Op 30 juni 1941
SS-Freiw.Btl. ''Nordwest'': totaal 904, waaronder alle Vlamingen, Nederlanders en Denen.

LIED VAN HET REGIMENT ''NORD-WEST''
(woorden en muziek van Erich Reiche. Bijvoeging T.J. van Smith)

REGIMENT NORD-WEST

Einmal kommt der Tag, die Stunde
von der letzten, grosse Schlacht;
wo Germanen all im Bunde
England zum Fall gebracht

Refrain

Dafür ist es dass wir kamen
und was kümmert uns der Rest.
Bis zum Tode treu sind wir Flamen
vom Regiment Nord-West!

Wo der Führer uns auch einsetzt,
wir erfüllen uns're Pflicht.
Dies ist uns're grosse Zeit jetzt,
unser Volk das will zum Licht.

Wo der Führer uns auch einsetzt,
wir erfüllen unsere Pflicht.
Das ist Flanderns Ruhm und Ehre
in der Ferne winkt schon Licht.

Dann kommt Nord-West angefahren.
Stolz und Frei. Germanisch treu.
Hoch die Wellen, Tief die Täler.
Flandern Frei! Germanien neu.

Von dem Gegner gibt's kein Danke,
wenn Nord-West in Einsatz geht,
und des flämischen Löwe Pranke
schlägt zum Boden all was steht.

Niemals wollen wir erlahmen,
Parole sei: 't gaat opperbest!
Bis zum Tode treu sind wir Flamen
vom Regiment Nord-West!

Wenn wir auch den Krieg verloren,
Tapfer kämpften wir unseren Streit.
Neue Menschen sind geboren.
''Nord-West'' raunt es... in Ewigkeit.

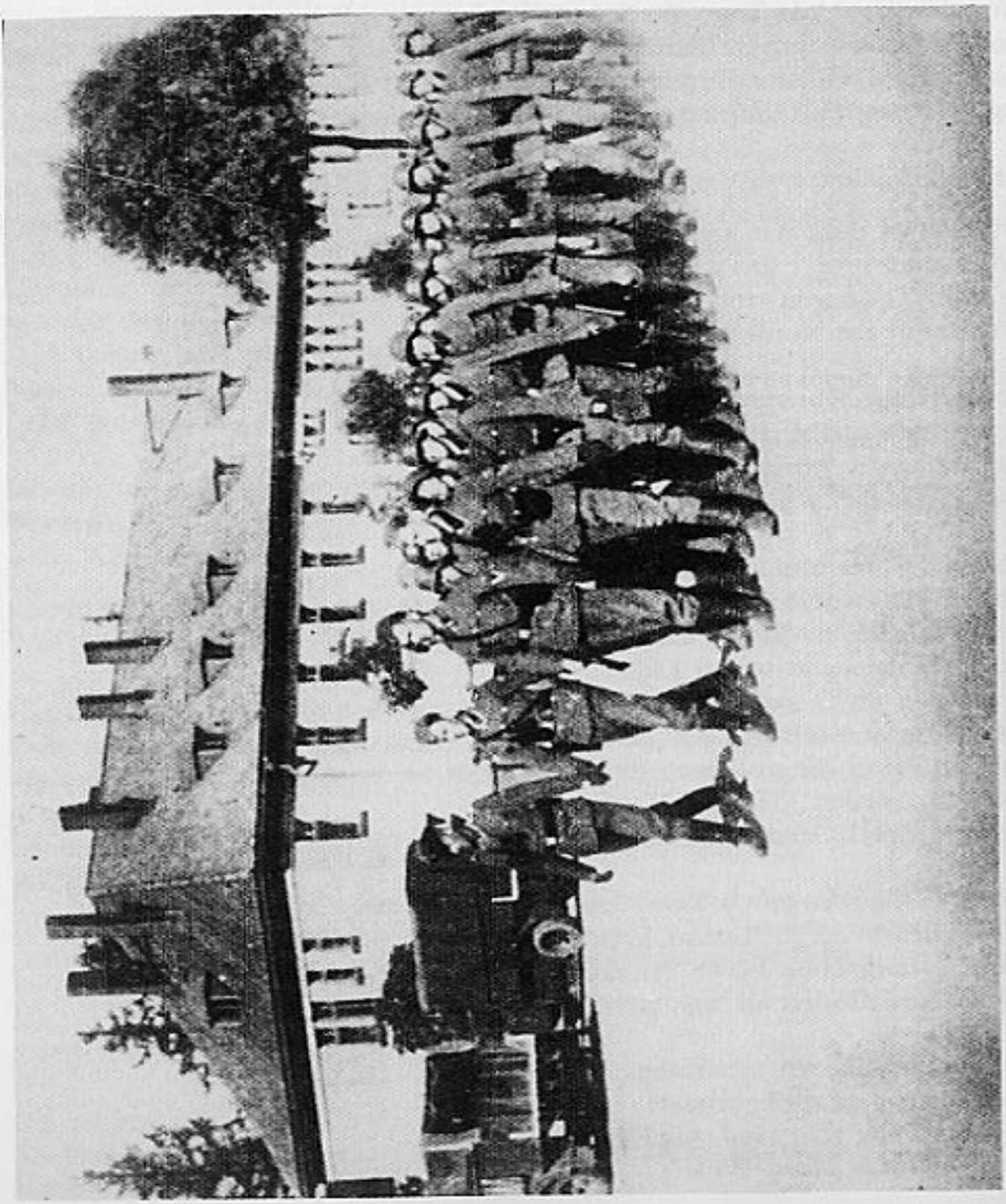

Arys. Een Zug (peloton) verlaat de kazerne voor buitendienst.

5. SS-PANZER DIVISION WIKING

Armbandje

Geplande kraagspiegel doch nooit in voege getreden.

De Wiking behield altijd de SS-Runen.

Stempel van de divisie

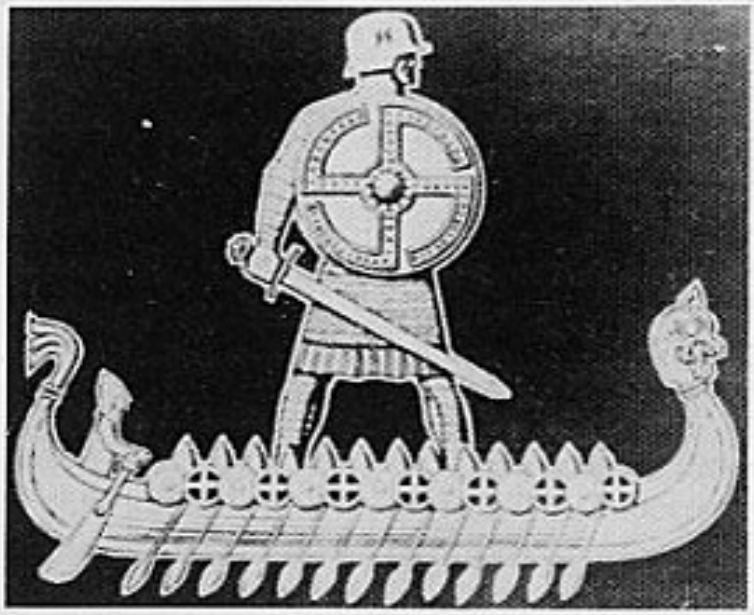

Tapijt in de oorlog vervaardigd in Noorwegen.

5. SS-PANZER DIVISION ''WIKING''

Voorwoord van de laatste bevelhebber

Afschrift

Im März 1983

Im letzten Kriegsjahr hatte ich die Ehre, die Pz.Div. ''Wiking'' zu führen.
In den Reihen dieser Division kämpften auch viele Flamen. Sie waren gute Kameraden und hervorragende Soldaten.
Viele sind gefallen und wir werden ihnen stets ein ehrendes Andenken bewahren.
Damals haben wir uns als ein Bollwerk gegen den Gegner im Osten verstanden. Die agressiven Absichten dieses Gegners bestehen ungebrochen weiter.
Auch die Nato wurde dagegen aufgebaut.
Wir, die Überlebenden aus dem grossen Krieg müssen uns keine neuen Aufgaben stellen. Uns vereint die gleiche Gesinnung und ein unzerreissbares Band umschlieszt uns.
In diesem Sinne grüsze ich Euch, Ihr alten Ostfrontkämpfer, in Kameradschaft!

Karl Ullrich

Vrije vertaling:
''In het laatste oorlogsjaar had ik de eer de Panzer Divisie ''Wiking'' te leiden.
In de gelederen van deze divisie vochten ook veel Vlamingen. Zij waren goede kameraden en uitstekende soldaten.
Velen vielen en wij blijven hen steeds eervol herdenken.
Toen wierpen wij ons als een bolwerk op tegen de vijand uit het Oosten. De agressieve bedoelingen van deze tegenstrever bestaan ononderbroken verder.
Ook de Nato werd in die zin opgericht.
Wij, de overlevenden uit deze grote oorlog, moeten ons geen nieuwe opgaven stellen. Ons verenigt dezelfde overtuiging en een onbreekbare band omsluit ons.
In die zin groet ik u, oude Oostfronters, kameraadschappelijk.

Felix Steiner.

Herbert O. Gille

Johannes Mühlenkamp

Karl Ullrich

OPRICHTING

Door het afzien van de geplande landingsoperatie ''Seelöwe'' op Engeland, kwamen op 12 oktober 1940 de stameenheden van de daartoe bestemde troepen en het 3. Mot. Inf. Rgt. ''Germania'' vrij.
In het raam van het Duitse leger werd in september 1940 door de opperste bevelhebber de oprichting bevolen van een SS-Divisie (mot), bestaande uit vrijwilligers uit Noorwegen, Denemarken, Nederland en Vlaanderen.
Zo werd uit de eenheden het regiment ''Nordland'' in Wenen (20 april 1940), het regiment ''Westland'' in München en Klagefurt (25 mei 1940) de nieuwe divisie samengesteld.
Daartoe vervoegden nog de divisie:
— het SS-Art.Rgt. 5 liggende te Dachau (Artillerie)
— het Pionier Btl. in opstelling bevindende te Dresden (Genie)
— de Nachrichtenabteilung gestationeerd te Nürnberg (Communicatie)
— de Nachschubtruppe te Berlijn-Lichterfelde (Verzorging)
— het Infanterieregiment ''Germania'' uit Hamburg.
Deze divisie kreeg de naam 5. Inf. Div. (mot) Germania.
De divisiestaf lag te München, bevelhebber SS-Sturmbannführer Eicke. Met werking van 1.12.1940 werd SS-Brigadeführer Felix-Martin Steiner met de leiding van de nieuwe SS-Division ''Germania'' belast (RFSS Tgb. Nr. 96/40 v. 9 november 1940 — Document Center Berlin).
Om verwarring tussen de namen Division ''Germania'' en Rgt. ''Germania'' te voorkomen, werd, bij Führerbefehl van 21.12.1940 de divisie ombenoemd tot: SS-Division ''Wiking''.

Der Führer *Berlin, den 21.12.1940*
und
Oberste Befehlshaber
Ich bestimme, dass die bisherige SS-Division der SS-Verfügungstruppe den Namen

SS-Division ''Das Reich''

die neuaufgestellte nordische SS-Division den Namen

SS-Division ''Wiking''

führt.

gez. Adolf Hitler

(Origineel in Document Center Berlin, Fremdvölkische Verbände, 440, 1 Seite)

Op 9 november 1942 omvorming der divisie tot 5. SS-Panzergrenadier Division Wiking.
Op 14 februari 1944 uiteindelijk tot 5. SS-Panzer-Division Wiking na toevoeging van een volledig Panzerregiment, een Panzerartillerieafdeling en een Panzerjägerafdeling.

ARMBANDJES

Over het tijdstip waarop de divisie het armbandje ''Wiking'' droeg, bestaat er enige betwisting:
Generaal Gille: het armbandje ''Wiking'' werd uitgereikt tijdens haar verblijf op de Troepenoefeningsplaats Heuberg (van februari tot mei 1941).
Generaal Steiner: de armbandjes werden reeds verleend in augustus 1941 en uitgereikt twee maanden later.
Luidens het bevel van de Reichsführer-SS daterend van augustus 1942 en bekend gemaakt op 1 september 1942, mochten alle divisie-eenheden het armbandje ''Wiking'' dragen. De inf.Rgtr. Nordland, Westland en Germania behielden hun eigen armbandje.

(Verordnungsblatt der Waffen-SS 3. Jahrgang-Berlin, den 1 September 1942. Nummer 17-S.71-Nr. 303.)
Mit Genehmigung des Führers hat der Reichsführer-SS angeordnet:
''Die Angehörigen aller Einheiten der SS-Division ''Wiking'' met Ausnahme der Rgter. ''Germania'', ''Westland'' und ''Nordland'' tragen einen Armelstreifen mit der Aufschrift:

''WIKING''

Kdo.d.S.-SS/*Ia*

Deze armbandjes bleven in voege tot mei 1945.
Wel waren er twee soorten:
1. In Duits gedrukt schrift en
2. In Latijns schrift.

SS-Gruppenführer und Generalleutnant der Waffen-SS Herbert Gille. Kommandeur der Division 1. Mai 1943-6. August 1944.

OPSTELLING VAN EEN PANZERDIVISIE IN MEI 1943

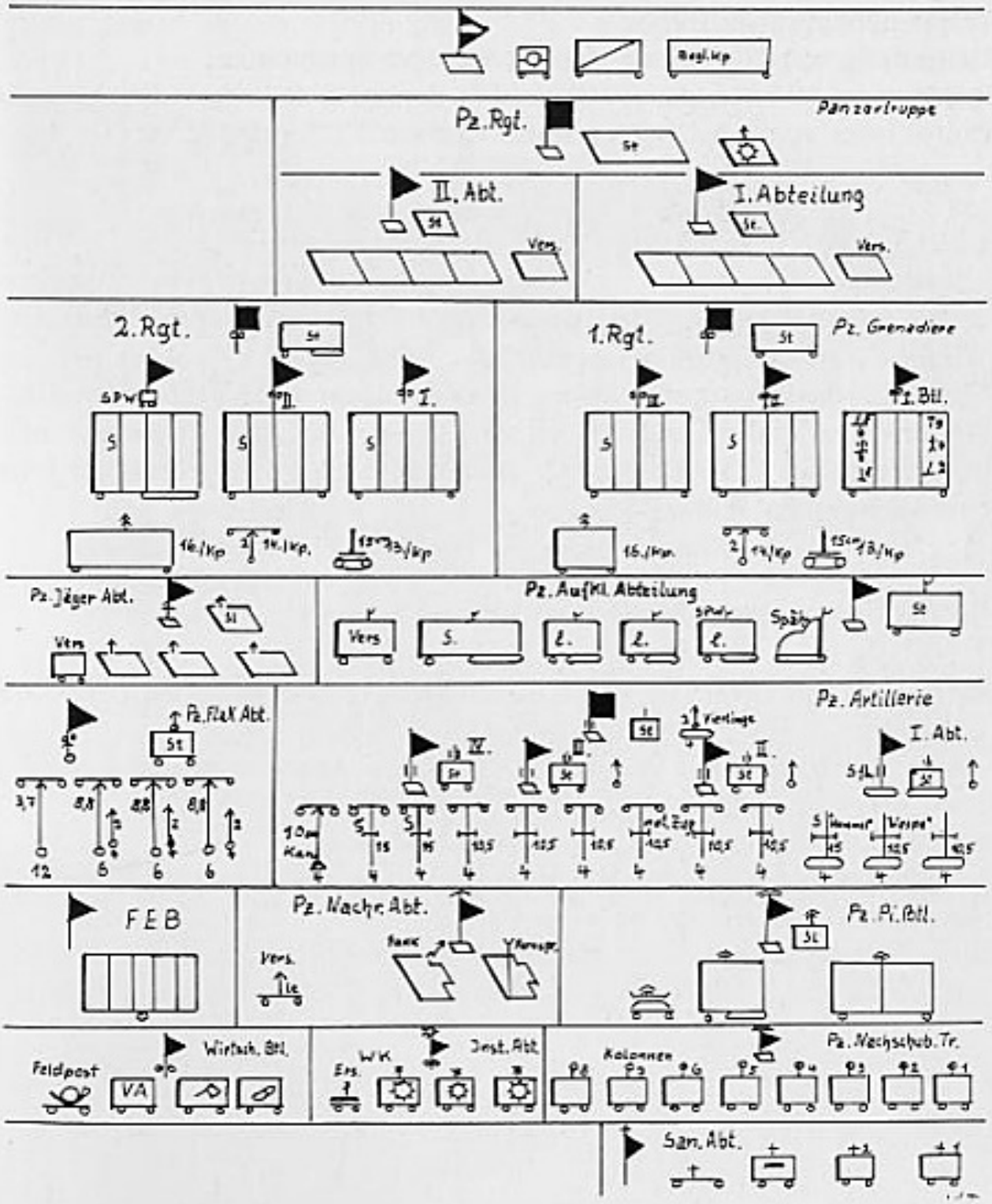

OPLEIDING

In de maanden februari, maart, april 1941 werd de divisie ondergebracht in het gebied Balingen-Ebingen-Sigmaringen, gelegen in de omgeving van de Truppenübungsplatz Heuberg.
Gelijktijdig werd de divisie in het Landleger opgenomen.
Reeds vanaf 10 november 1940 werd de divisie in de krijgsindeling van het Duitse leger als ''SS-Division (mot) Germania'' betiteld (518 g.v.29.1.).

VERLEGGING NAAR SILEZIE

Begin juni 1941 kwam de divisie per spoor in de omgeving van Breslau (nu Wroclaw, Polen) in de driehoek Oels, Militischen en Wohlau (nu resp. Olesnica, Miedzyborz en Jolowa). Ze stond aldaar onder het bevel van de 1. Panzerarmee, onder Generaloberst von Kleist. Deze 1. Panzerarmee maakt deel uit van het XIV Panzerkorps, aangevoerd door de Generaal der Infanterie Gustav von Wietersheim.

IN HET BEREIDSTELLINGSGEBIED

Op 18 juni 1941 werd de Pools-Duitse grens overschreden bij Gross-Wartenberg.
In gemotoriseerde mars ging het over Konskie-Baranow; in drie dagen werd West-Polen doortrokken.
Vanaf Parssow marcheerde men slechts bij nacht.
In de nacht van 20 op 21 juni bereikte de divisie de Duits-Russische demarkatielijn te Lublin.
De volgende dag begon de oorlog met Rusland.

Links SS-Obergruppenführer Felix Steiner, bevelhebber der divisie. Rechts SS-Sturmbannführer Franz Lang, bevelhebber van het Ers.u.Aus. Btl. Wiking.

OFFICIELE SLAG EN GEVECHTSBENAMINGEN

1.12.1940 tot 21.6.1941	Opstelling in het heimat oorlogsgebied
22.6.1941 tot 28.6.1941	Klaarmaken voor de Oostveldtocht
1941.	
29.6.1941 tot 12.7.1941	Grensgevechten in Galicië
29.6.1941 tot 1.7.1941	Eerste doorbraak naar Tarnopol. Opmars over Lemberg-Tarnopol
2.7.1941 tot 10.7.1941	Gevechten om Tarnopol en doorbraak naar Proskurow en Starakonstaninow
14.7.1941 tot 28.7.1941	Gevechten in het gebied zuidoostwaarts van Shitomir. Opmars over Winitza-Oeman-Talnoje
14.7.1941 tot 16.7.1941	Doorbraak over Shitomir op Bialacerkiew
17.7.1941 tot 28.7.1941	Gevechten in het gebied Taraschtka-Boguslaw
28.7.1941 tot 25.8.1941	Achtervolgingsgevechten tot Dnjepropetrowsk. Opmars over Smela-Korsun naar de Dnjepr
26.7.1941 tot 28.9.1941	Afweerslag in het Bruggenhoofd van Dnjepropetowsk
29.9.1941 tot 10.10.1941	Slag aan de zee van Asov
12.10.1941 tot 21.11.1941	Achtervolgingsgevechten aan de Donez
12.10.1941 tot 20.10.1941	Achtervolgingsgevechten in de Oekraine op Rostow
21.10.1941 tot 21.11.1941	Gevechten in het Donezbekken
22.11.1941 tot 21.7.1942	Afweergevechten in het Donezgebied
21.11.1941 tot 1.12.1941	Afweergevechten ten oosten van de Mius
1.12.1941 tot 21.7.1942	Afweer in de Miusstelling
1942.	
21.7.1942 tot 18.11.1942	Oostoffensief
21.7.1942 tot 25.7.1942	Slag om Rostow en Bataisk
26.7.1942 tot 18.8.1942	Doorbraak over de Kuban in het gebied van Maikop
19.8.1942 tot 14.9.1942	Gevechten in de Opper- en West-Kaukasus
15.9.1942 tot 18.11.1942	Gevechten in het Terekgebied
19.11.1942 tot 30.12.1942	Gevechten in het Terekgebied
1943.	
31.12.1942 tot 5.2.1943	Aanval en afweergevechten ten oosten en ten zuiden van de beneden Don en aan Manytsch
6.2.1943 tot 4.3.1943	Afweergevechten in het Donetzgebied

5.3.1943 tot 31.3.1943	Afweergevechten in de Mius- en de Donetz-stellingen
1.4.1943 tot 12.7.1943	Afweergevechten aan de midden Don
13.7.1943 tot 16.7.1943	Afweerslag om Charkow
17.7.1943 tot 23.7.1943	Afweerslag bij Isjum
24.7.1943 tot 10.8.1943	Afweerslag om Charkow
11.8.1943 tot 14.9.1943	Afweergevechten in het gebied ten westen van Charkow
15.9.1943 tot 27.9.1943	Afweergevechten ten oosten van Kiew
28.9.1943 tot 12.11.1943	Afweergevechten aan de Dnjepr
13.11.1943 tot 13.12.1943	Afweergevechten bij Tcherkassy
14.12.1943 tot 17.2.1944	Afweergevechten en uitbraak uit de omsingeling van Tscherkassy
1944.	
18.2.1944 tot 17.3.1944	Verlegging en opstelling in het gebied van Lublin
18.3.1944 tot 10.5.1944	Slag om Kowel
11.5.1944 tot 18.7.1944	Beëindiging van de nieuwe opstelling en "Heeresgruppenreserve" in de streek van Lublin op de SS-Truppenübungsplatz Heidelager" in het gebied Sokal en ten oosten van Cholm
19.7.1944 tot 27.7.1944	Afweergevechten in het gebied Wysokie-Mitewskie
28.7.1944 tot 12.8.1944	Tegenaanvallen in de streek van Stanislow en Radzymin
13.8.1944 tot 30.8.1944	Afweerslag om Warschau oostwaarts van Radzymin
31.8.1944 tot 9.10.1944	Afweergevechten om Warschau bij Zeyrce
10.10.1944 tot 28.10.1944	Afweergevechten om Warschau bij Nieporet Serock
29.10.1944 tot 25.12.1944	Afweergevechten ten oosten van Modlin
26.12.1944 tot 31.12.1944	Overplaatsing naar Hongarije in de streek van Satz
1945.	
1.1.1945 tot 13.1.1945	Eerste aanval tot ontzetting van Budapest, Bisekke en Pilisgebergte
14.1.1945 tot 27.1.1945	Verplaatsing naar de streek Vészprém en tweede aanval tot ontzetting van Budapest en opmars tot aan de Donau

28.1.1945 tot 22.2.1945	Afweergevechten in de streek van Stuhlweissenburg
16.3.1945 tot 21.3.1945	Slag om Stuhlweissenburg
22.3.1945 tot 30.3.1945	Terugtochtgevechten tot de ''Reichs-Schutzstellung'' Heiligenkreuz
31.3.1945 tot 8.5.1945	Afweergevechten in de ''Reichs-Schutzstellung'' en ten zuiden van Fürstenfeld
8.5.1945	Kapitulatie van het Duitse leger

Voor meer bijzonderheden aangaande deze gevechten verwijzen wij naar volgende werken:

— Europäische Freiwillige, Die Geschichte der 5. SS-Pz.Div. ''Wiking'' door Peter Strassner, Munin Verlag Osnabrück

— Mit dem Panzerregiment Wiking im Osten door Ewald Klapdor, Verlag Siek

— Verweht sind die Spuren door Rolf Proschek, Munin Verlag Osnabrück

— Standarten Oberjunker Normann door Günter Werdorf, Ring Verlag

— Die letzte Schlacht door Erich Kern, Verlag K.W. Schütz Göttingen

— Kradschutzen voraus door Wilhelm Tieke, Gummersbach 31, Erbland 54

— La Pz. Division Wiking door Marbire Jean, Librairie A. Fayard, Paris VI

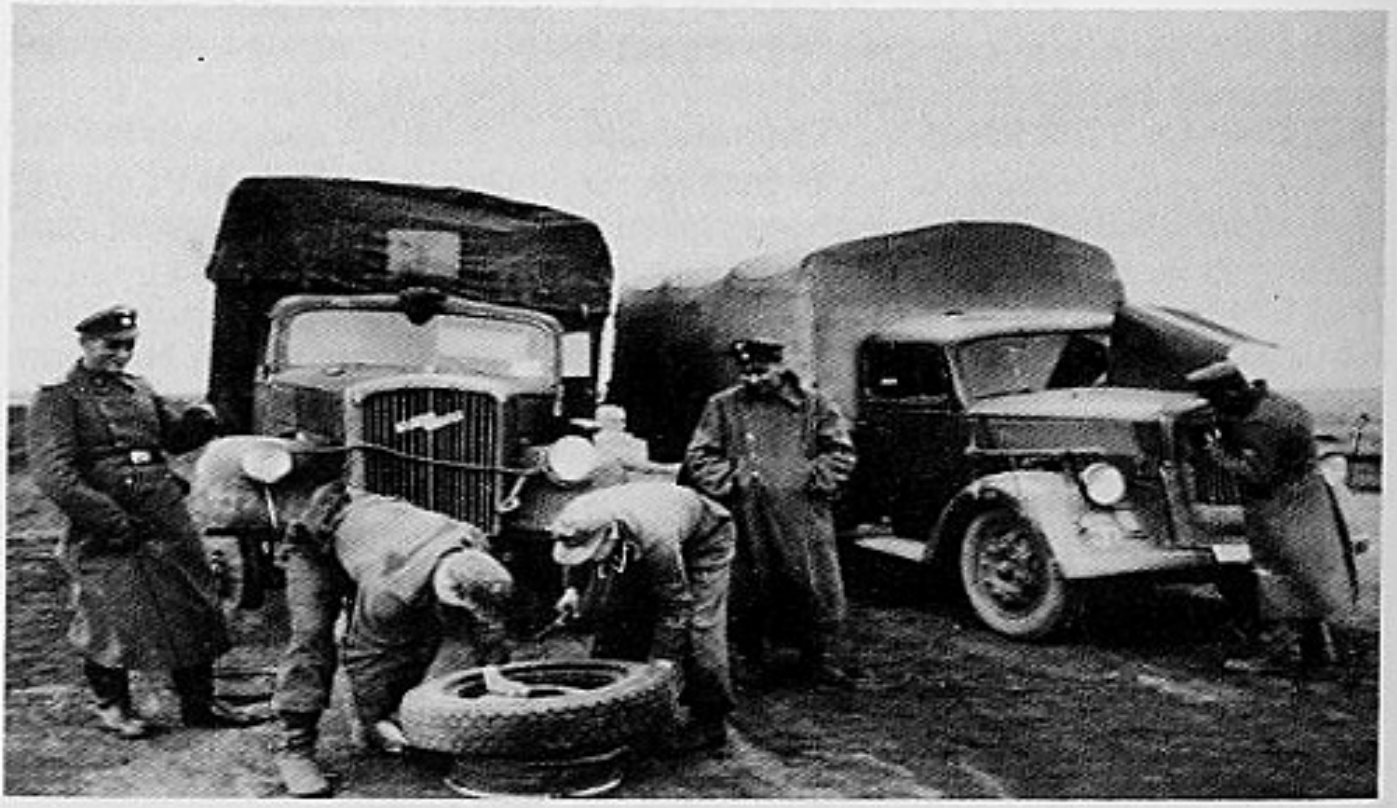

Wiking — Een platte band wordt ter plaatse hersteld.

De Kommandant der ᛋᛋ-divisie « Wiking »

ᛋᛋ-GRUPPENFÜHRER STEINER, GENERAL-LEUTNANT DER WAFFEN ᛋᛋ OP DEN 9 AUGUSTUS 1941

MEER dan 1000 K.M. heeft zij zich door de Russische vlakten al strijdend een weg gebaand, den rooden tegenstander overal verslagen, en hem de meest zware verliezen toegebracht. In moeilijke uren stonden Germaansche vrijwilligers van Duitsche, Vlaamsche, Nederlandsche, Deensche, Noorsche en Finsche afkomst in haar gelederen geschaard, marcheerden, streden, overwonnen en deelden als soldaten lief en leed met elkander.

Naast den Kommandant van het ᛋᛋ-regiment Westland en den eersten officier van den Generalen Staf der divisie dekt de zware, vruchtbare, Russische aarde menigen vrijwilliger. Zij allen streden en stierven voor de groote zaak!

In de meest hechte kameraadschap leven de vrijwilligers der divisie met elkaar en kennen geen verschil in stam en volk. Hun krijgshaftige geest, de grootheid van onzen tijd, het saamhoorigheidsgevoel, hun kunnen en het Germaansche bloed dat door hun eiler aderen vloeit bezielen hen gedurende het leven, gelijk ook het bloed der gevallenen hen aaneensmeedt.

De Germaansche lotsverbondenheid kwam in de gelederen der divisie op machtige wijze tot uitdrukking. Zij draagt, in den strijd beproefd, en in hechte kameraadschap aaneengesmeed, de waarborg voor een later, gemeenschappelijk, Germaansch lot in zich.

Steiner

Heldendom

ᛋᛋ-PK Wij lagen nu reeds twee uren voor het dorp Ch. De chef aarzelde dat er moest mee gedaan gemaakt worden. De « Rollbahn » moest doorgetrokken worden. De weg moest dieper doorgesleept worden. — God-weet, wachtten daar-ginds niet reeds de kameraden van de andere kompagnieën. En dicht achter ons, te dicht eigenlijk, schoof reeds een « Nachschubkolonne » aan.

De chef had goed praten! Is het doenlijk om zich doorheen dat meedoogeloos vuur te werpen, waarmee de hoofdstraat van dit dorp, door dezen zwaren bolsjevistischen panteer ononderbroken bestreken wordt. Laat hij het bevel geven en dan lachen wij met dood en duivel. Doch hij kruipt rond en zoekt uitwegen. Hij zendt spieders uit, of dat moordtuig niet kan omgegaan worden. Twee er van kwamen niet meer terug. Zullen wij wachten tot wij « pak » of « flak » aangepeild krijgen?

Het moet vlug gaan. Een panteer blijft zelden alleen kampen. Wij moeten de volgende voor zijn.

Wat zien wij? Eén onzer mannen was bliksemsvlug, met een benzinetank in de rechterhand, op de achtertrede van het monster gesprongen. Als een kat wrong en hield hij zich tusschen de schietgaten. Met de linkerhand rukte hij de groote klep open, schudde er hortend zijn brandstof in uit en maakte tevens een wild gebaar met een handgranaat.

Ademloos konden enkelen dit vlugge gebeuren volgen. Wij hoorden allen een kort-ratelenden slag en zagen tegelijk een donkerbruine smook uit den panteer opwarrelen. Wij wachtten nog allen op een schot, één enkel maar, dat deze benauwende stilte zou hebben gescheurd. Het kwam niet.

Dit oogenblik was zoo groot, dat niemand aan de beteekenis dacht van het bereikte, doch alleen aan den enkelen man, die het had teweeggebracht. Van achter een leemen schuur zagen wij hem terugkomen, de tank aan zijn linkerhand:

« Ah, die godver.... ik wist wel dat hij zou zwijgen. »

* * *

Deze nacht was rustig geweest, alschoon wij hem aan den rand van het woud hadden doorgebracht. Wij waren sterk van frissche kracht en wisten dat wij ze dezen dag zouden noodig hebben. Het groote dorp H., aan het bruggenhoofd van de D., moest ingenomen worden. Wij zaten reeds in den vroegen schemer aan over een hoogen rooden weg, die slechts een vijftal kilometer verder, tusschen dikke hagen, naar de vallei toe, waarin het dorp genesteld lag, zou omlaag slingeren.

Wij hadden midden een heimelijke, onbetrouwbare stilte, enkele kilometers weg afgelegd, toen het uit duizend monden losbrak. In rossen gloed laaiden de einders open, waar alle vuren over onze kolonne vuur uitbraakten.

« In Deckung! », schreeuwde de chef, en elke wagen huilde automatiek het bevel aan den volgenden door. Elke deur werd opengerukt en als zakken lieten wij ons naar beneden en tot in den straatgracht rollen, het geweer, de M.P. of het L.M.G. beschermend tegen ons lijf aangedrukt.

Wijl wij ons inrichtten en de wapens in slag brachten, hoorde ik, vier man verder, de chef roepen: « Der Funkwagen in Deckung! ». Doch de « Funker » bleef zitten, in starre aandacht voorovergebogen. Men moest hem wel prijsgeven, en in dit halfuur gespannen rust dachten zijn vertrouwden even aan de zalige dagen, toen zij in gereedheid lagen aan gene zijde van de grens, en aan de uitwerking van de mare bij de gelieden.

Doch reeds ging het verder. En toen wij, samen met den chef, bij den Funkwagen aanliepen om den laatsten groet aan den kameraad te brengen, vonden wij hem, eenigszins bleek doch gansch monter, aan zijn apparaat luisteren. Alleen in zijn rechterbeen had hij een reeksm M.G.-kogels gezregen. Op het verwijt van den chef « waarom hij ons niet in dekking gevolgd was », had hij dit bescheiden antwoord: « Es war ein Spruch angekündigt »!

Het betaskende niemendal dat het niet was gekomen. Hij was er slechts blijven op wachten. Tellen kogels dan nog mee?

ᛋᛋ-Kriegsberichter Dr. René LAGROU.

SAMENSTELLING EN KOMMANDOBEZETTING VAN DE 5. SS-PANZER DIVISION WIKING

Divisiestaf

Bevelhebbers:
Van 1.12.1940 tot 5.1943: Steiner Felix
Van 5.1943 tot 8.8.1944: Gille Herbert
Van 8.8.1944 tot 9.10.1944: Mühlenkamp Johannes
Van 9.10.1944 tot 5.5.1945: Ulrich Karl

Regiment Germania

Bevelhebbers:	
von Oberkamp	1940, 1941, 1942
Wagner	1942
Ehrath	1943, 1944
Dorr	1944, 1945
Müller	1945
Bühler	1945

Regiment Westland

Bevelhebbers:	
Wäckerle	1940, 1941
Diebitsch	1941
Phleps	1941, 1942
Maack	1942
Geissler	1942
Polewacs	1943
Reichel	1943
Dieckmann	1943
Marsell	1944
Hack	1944
Nedderhof	1945
Hack	1945

Freiw.Pz.Gren.Btl. Narwa

Vanaf maart 1944 als III/Westland

Bevelhebbers:	
Eberhardt	1941, 1942, 1943
Koop	1943
Grafhorst	1943

Regiment Nordland

Bevelhebbers:	
von Scholz	1940, 1941, 1942, 1943
Joerchel	1943

Vanaf mei 1944 uit de divisie genomen

Finnisches Freiwilligen Bataillon

Bevelhebbers:	
Collani	1942

Pz.Gren.Btl. Norge

Bevelhebber:	
Vogt	1944, 1945

Pz.Gren.Btl. Danmark

Bevelhebber	
Im Masche	1944, 1945

Sturmbrigade Wallonien

Bevelhebbers:	
Lippert	1943, 1944
Degrelle	1944

Feld.Ers.Btl. 5

Bevelhebbers:	
Nedderhof	1942, 1944
Müller	1943
Kruse	1944

Pz. Artillerie Regiment 5

Bevelhebbers:	
Gille	1940, 1941, 1942, 1943
Richter	1943, 1944
Bünning	1944, 1945

Panzer Regiment 5

Bevelhebbers:	
Mühlenkamp	1942, 1943, 1944
Darges	1945

Pz. Pionier Btl. 5

Bevelhebbers:	
Klein	1940, 1941
Albert	1941
Schäfer	1941, 1942, 1943
Eichhorn	1943
Stieglitz	1943
Braune	1944
Heder	1944, 1945

Pz. Aufklärungs Abteilung 5

Bevelhebbers:	
von Reitzenstein	1940, 1941, 1942
Paetsch	1942
Saalbach	1943
Fütung	1943
Debus	1944
Hack	1944
Wagner	1945
Vogt	1945
Oeck	1945

Pz. Jäger Abteilung 5

Bevelhebbers:	
Maack	1940, 1941
Köller	1942
Oeck	1943, 1944
Korff	1945

Flak Abt. 5

Bevelhebbers:	
Stoffers	1941
Diebitsch	1942

Braun	1942
Kurz	1942, 1943
Stoige	1943, 1944
Winkelmann	1944, 1945
Eberhard	1945

Pz. Nachrichten Abt. 5

Bevelhebbers:	
Kemper	1940, 1941, 1942
Elmenreich	1942
Weitzdörfer	1943
Hüppe	1943, 1944, 1945
Schmeisser	1945

Sanitäts Abt. 5

Bevelhebbers:	
Dr. Unbehaun	1940, 1941
Dr. Schmück	1942
Dr. Wille	1943
Dr. Thon	1944, 1945

Div Nachschub Tr.

Bevelhebbers:	
Eggersdorf	1942
Wolferseder	1943
Honsell	1944, 1945

Wirtschafts Btl. 5

Bevelhebbers:	
Meier	1940, 1941, 1942
Derda	1943
Dr. Herdach	1944, 1945

Instandsetzungsabt. 5

Bevelhebbers:	
Sporn	1940, 1941, 1942
Endress	1943
Bretterbauer	1944, 1945

SS-PANZER GRENADIER REGIMENT 10 WESTLAND

SS-Obersturmbannführer August Diecknann (1943).

SS-Stubaf. Frans Hack (1944).

Bevelhebbers van het Regiment

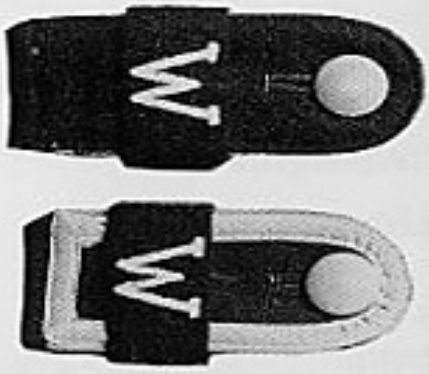

Reeds in de zomer (juni) van 1940 konden zich Vlamingen en Nederlanders melden voor de Waffen-SS.
Zo richtte men in juni 1940 de ''SS-Standarte Westland'' op voor Nederlandse en Vlaamse vrijwilligers.
Op 27 september 1940 vertrokken de eerste 45 Vlamingen naar de Westland.
Over Den Haag, waar honderden Nederlanders hen vervoegden, bereikten ze München.
Men moet wel aanstippen dat de keuring zeer streng was en geen derde van de kandidaten goedgekeurd werd.

KAZERNEN

Vooreerst in de Freimann-Kazerne te München. Later vanaf april 1941 naar de Lendorf-Kazerne te Klagenfurt.

OPLEIDING

Vanaf einde 1941 werd de opleiding als volgt onderverdeeld:

Sennheim

Grundausbildung (grondopleiding): 2 tot 6 weken zonder wapens
Drilloefeningen: marsjeren in gelid, groeten, sport
Theoretische opleiding: kennis van de dienstgraden, reglementen, gedrag in het openbaar enz.

Klagenfurt

Van Sennheim vertrok men naar Klagenfurt-Karintië
Militaire opleiding met allerhande infanteriewapens
Velddienst in al zijn vormen
Duur 2 maanden.
Hierna kwam men aan het front bij het regiment Westland.

STERKTE VAN HET REGIMENT ''WESTLAND''

Op 14.1.1941

Officieren	O/Off. + Manschappen	Totaal
29	1.885	1.914

Aanvankelijk dienden de Vlamingen in de 9., 10., 11. en 12. Kompagnie van het III. Bataljon ''Westland''.
Door de oorlog met Rusland en de snelle voormars werd alles door mekaar geworpen en vindt men Vlamingen in alle bataljons, zelfs in andere regimenten (Artillerie, enz.) van de divisie ''Wiking''.
De meeste Vlamingen bij de ''Wiking'' waren ingedeeld bij het Regiment ''Westland''.

2. Cm. Flak ''Wiking'' aan het Isjumfront mei 1943. Roger Van Hautte bij zijn 11e treffer.

ORIGINEEL STUK

Daterend van vóór de oorlog met Rusland (22 juni 1941)

Ergänzungsamt der Waffen-SS
Ergänzungsstelle Nordwest

Den Haag
Koninginnegracht 60 — Telefon 12 86 60-61

OVERZICHT

voor plaatsing als vrijwilliger in de SS-Standarte Westland

Wat is de Standarte Westland?

De Standarte Westland is een onder wapens staand Regiment van de Waffen-SS, dat uit Nederlanders bestaat. Haar oprichting is een mijlpaal in de geschiedenis voor het in vervulling gaan van het woord van den Führer van Mei 1940 om de vrede in Europa voor de komende duizend jaar te verzekeren.

Wie kan zich aanmelden?

Jonge Nederlanders van arisch bloed in den leeftijd van 17—25 resp. 25 jaar, die lichamelijk zoowel als geestelijk goed ontwikkeld zijn en zich geheel kunnen geven aan de eischen, die de opleiding hun stelt.

Overige bepalingen:

a) Lengte: 17 jaar 168 cm
18 „ 169 cm
19 „ 170 cm
20 „ 171 cm
21 „ 172 cm
ouder 174 cm

b) brillen kunnen gedragen worden mits de sterkte van 4 dioptrien niet overschreden wordt.

c) men mag niet gehuwd zijn. Voor kostwinners is een regeling tot ondersteuning van de familieleden getroffen, voorzoover de vrijwilliger tot nu toe in het levensonderhoud bijdroeg.

d) men moet van onberispelijk zedelijk gedrag zijn.

Voor welken tijdsduur verplicht men zich?

De diensttijd bedraagt ½ jaar, 2 of 4 jaren. De vrijwilliger heeft te beslissen voor welke van deze drie mogelijkheden hij zich wil verplichten.

Wat volgt later?

De vrijwilliger wordt

a) na afloop van den diensttijd van een half jaar, mits hij zich niet verder verplicht, ontslagen en kan zijn oorspronkelijk beroep weer hervatten.

c) na verplichting voor 2 jaar, mits hij zich niet verder verplicht, ontslagen, maar krijgt naast zijn Nederlandsche nationaliteit als belooning het Duitsche Burgerrecht. De Nederlandsche nationaliteit gaat daardoor niet verloren.

c) na verplichting voor 4 jaren, ontslagen en wordt op verzoek binnen de groot-Duitsche levensruimte een boerderij met 25—30 ha vruchtbare grond toegewezen. Ook is plaatsing bij de politie of een andere dienst mogelijk.

Na het volbrengen van den diensttijd wordt ieder bij het opnemen van een beroep ondersteund.
De officiersschool in de SS staat voor een ieder open, die na een jaar diensttijd bewezen heeft hiervoor in aanmerking te kunnen komen.

Wanneer volgt de aanstelling?

Aanstelling volgt binnen 10 dagen na de keuring. De vrijwilliger krijgt bericht waar en wanneer de keuring zal plaats vinden.

Waar kan men zich aanmelden?

Aanmelden kan men zich bij het Ergänzungsamt der Waffen-SS, Ergänzungsstelle Nordwest, Den Haag, Koninginnegracht 60.

Verdere inlichtingen worden bij de keuring verstrekt.

Dit overzicht is slechts voor wervers en aanwervende SS- en Politie-eenheden bestemd.

REGIMENT "WESTLAND" VOOR DE AANVAL IN RUSLAND — ZOMER 1941

Vlamingen voor de aanval

Zij liggen verdeeld in de dorpen, de wouden, de velden, — en wachten. Zij baden en boksen, zij lezen, schrijven, zij reinigen en liefkozen hun wapens, tellen nog eenmaal hun eerste munitievoorraad na, brengen hun wapens en gereedschap steeds weer opnieuw in orde — en wachten...

Zal het vanavond gebeuren, vannacht of morgen? Zij weten, dat hun wapens zullen spreken, wanneer het ogenblik is aangebroken, niet eerder maar ook niet later. Het heeft geen doel ongeduldig te zijn, men zal hen niet vergeten. Iedere plicht wordt uitgenut tot de Nationaal Socialistische overwinning, niemand en geen enkel kunnen wordt voor overtollig gehouden. De andere kameraden zijn al aan de slag. Dan komen wij aan de beurt, wij zijn de strijders der verre ruimten, aan ons de verre rit, de ongebreidelde wilde inzet, nu rusten wij uit voor de inspanningen die ons wachten. Zo is de jeugd!

Zij denken terug aan de laatste mars naar hier. Hoe het gehele volk meeleefde en hun begroette als de dragers der komende overwinning. Zij joegen door kleine onaanzienlijke dorpjes aan de rand van de weg, met karren en mesthopen in de kleine zijstraatjes. Zij droegen bij zich een viool, een harmonika, een mandoline, een citer en castagnetten. Hun kelen werden nooit hees en hun adem stokte nimmer. De Duitschers in de grensplaatsjes stonden voor de deur en verwonderden zich daarover; in hen herkende zij hun eigen jeugd. Kerels, niet waar! In dichte wolken vloog het stof over de velden; als een dichte nevel bleef het daar hangen. Eindeloos en eindeloos joegen de colonnes voorbij. Nu liggen zij hier en wachten op het signaal. Zij slapen in hun ruime tenten, waarvan ieder een stuk met zich mede voert en die zij met allerlei kleinigheden, met een foto of iets dergelijks opgesierd en met hooi, dekens, enz. genoeglijk ingericht

Nordwest — Zittend: Uscha. Fenzl, Hstuf. Kaiser, Rtf. Franzl. Achter: Uscha. Kühlbach, Uscha Erwin Schmalz, Uscha Laublicher.

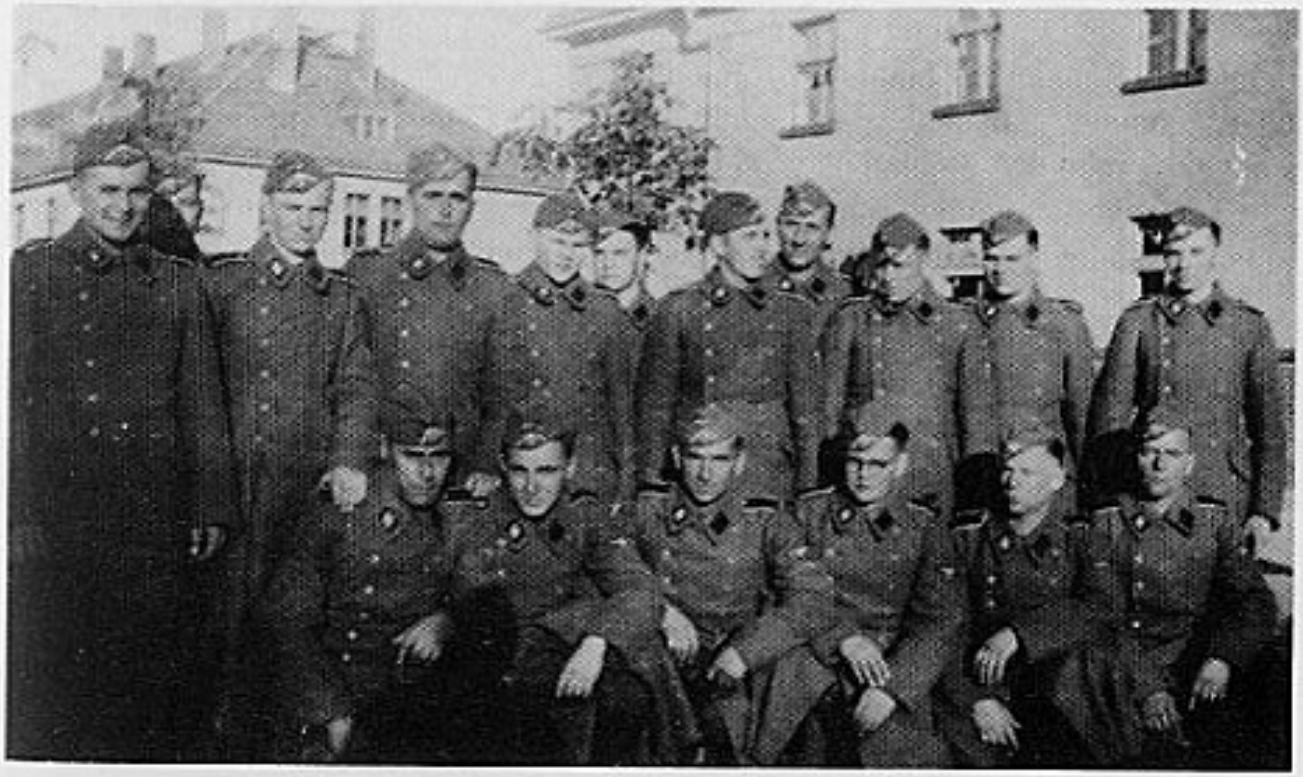

Nordwest — 1941 — met o.m. Van Gestel, Dambrugge, Jef Van Houtven, De Bruyne.

Nordwest — 8ste Kompagnie — met ondermeer: Georg D'Haese, Uscha Fenzl, Mon Van Winckel, Raf De Rauw, Jan Buyse.

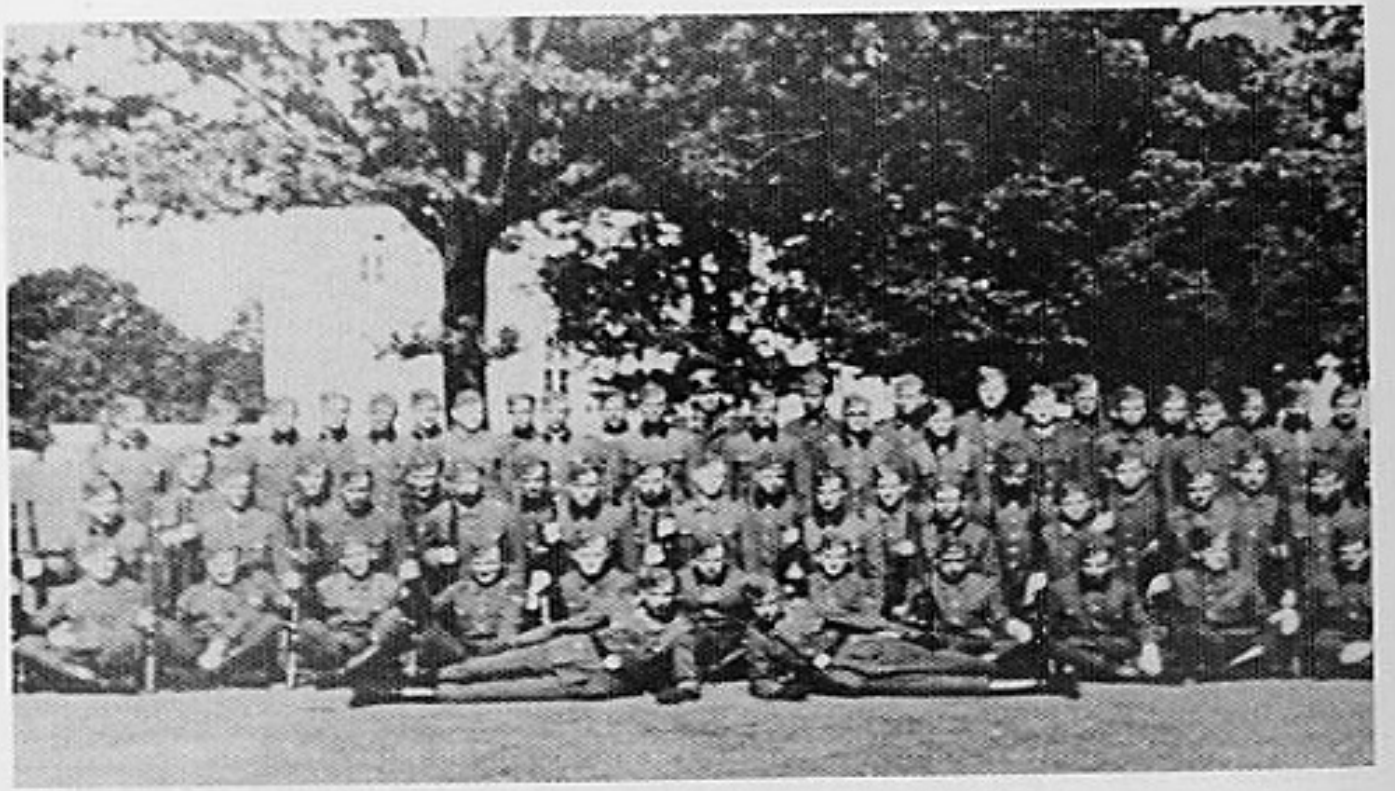

Nordwest — 8ste Kp. 3de Zug. — Onder Oscha. Güsgen. Liggend: Uscha. Ritzau, Uscha. Karl.

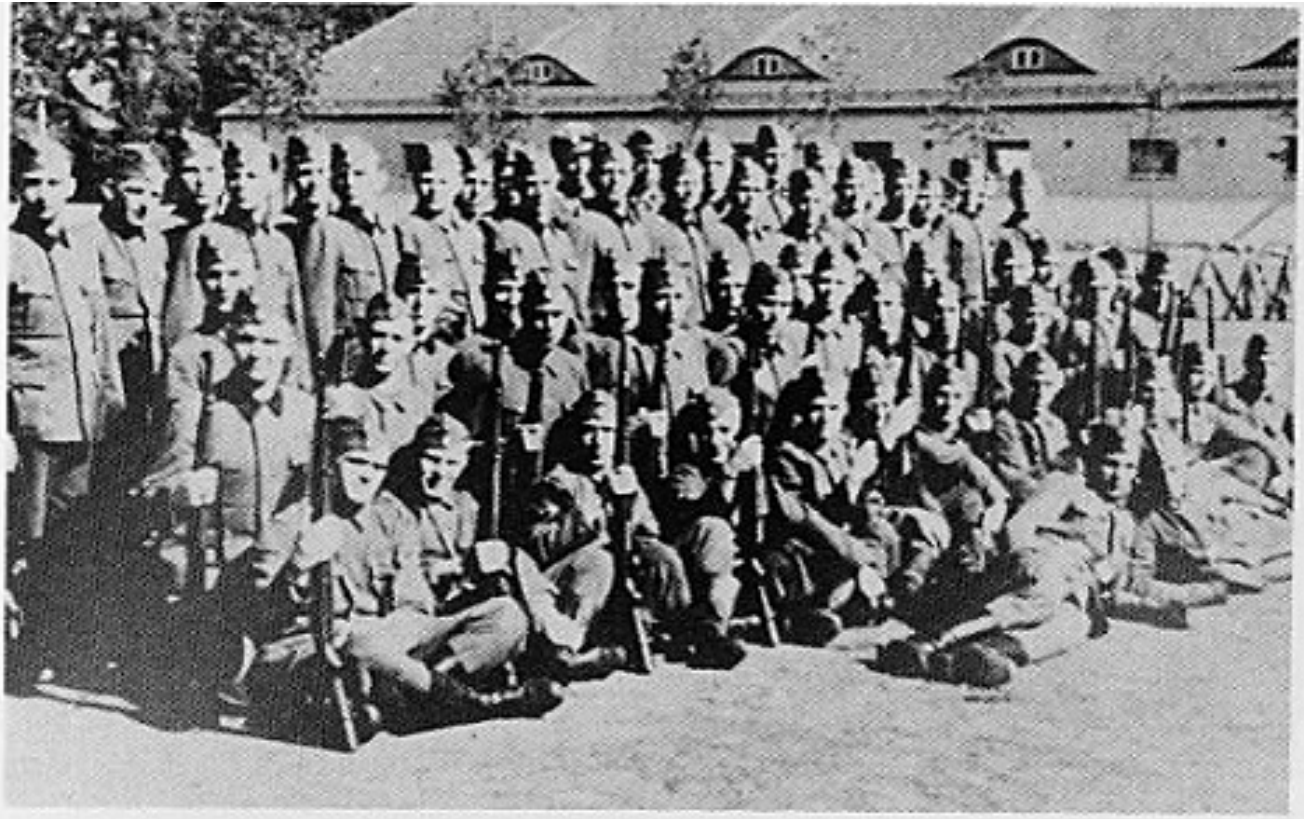

Nordwest — Een peleton van de 8ste Kompagnie. Vlaminck, Gil. Van Achter, Stevens, Jan Buyse, Frans Van Immerseel.

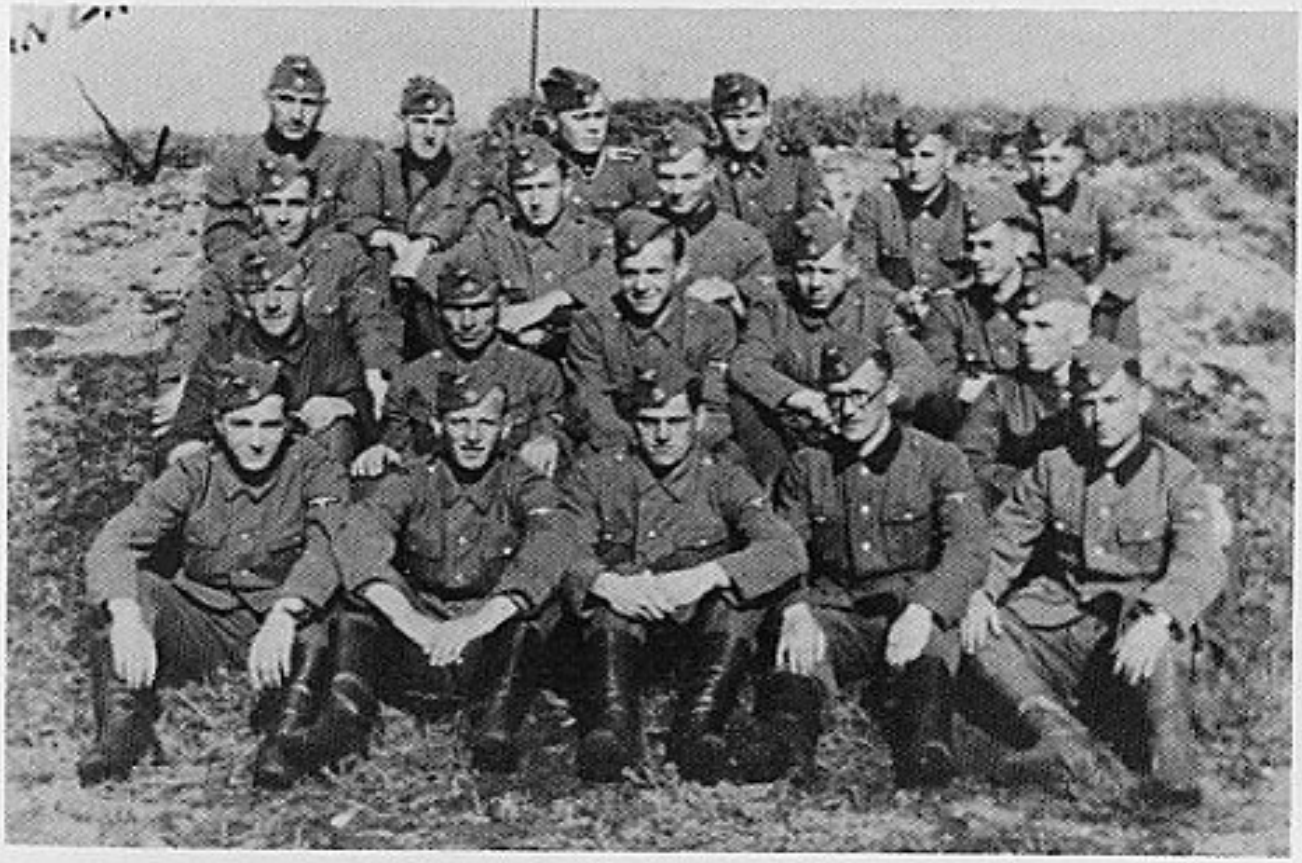

Nordwest — Groep van de 8ste Kp.

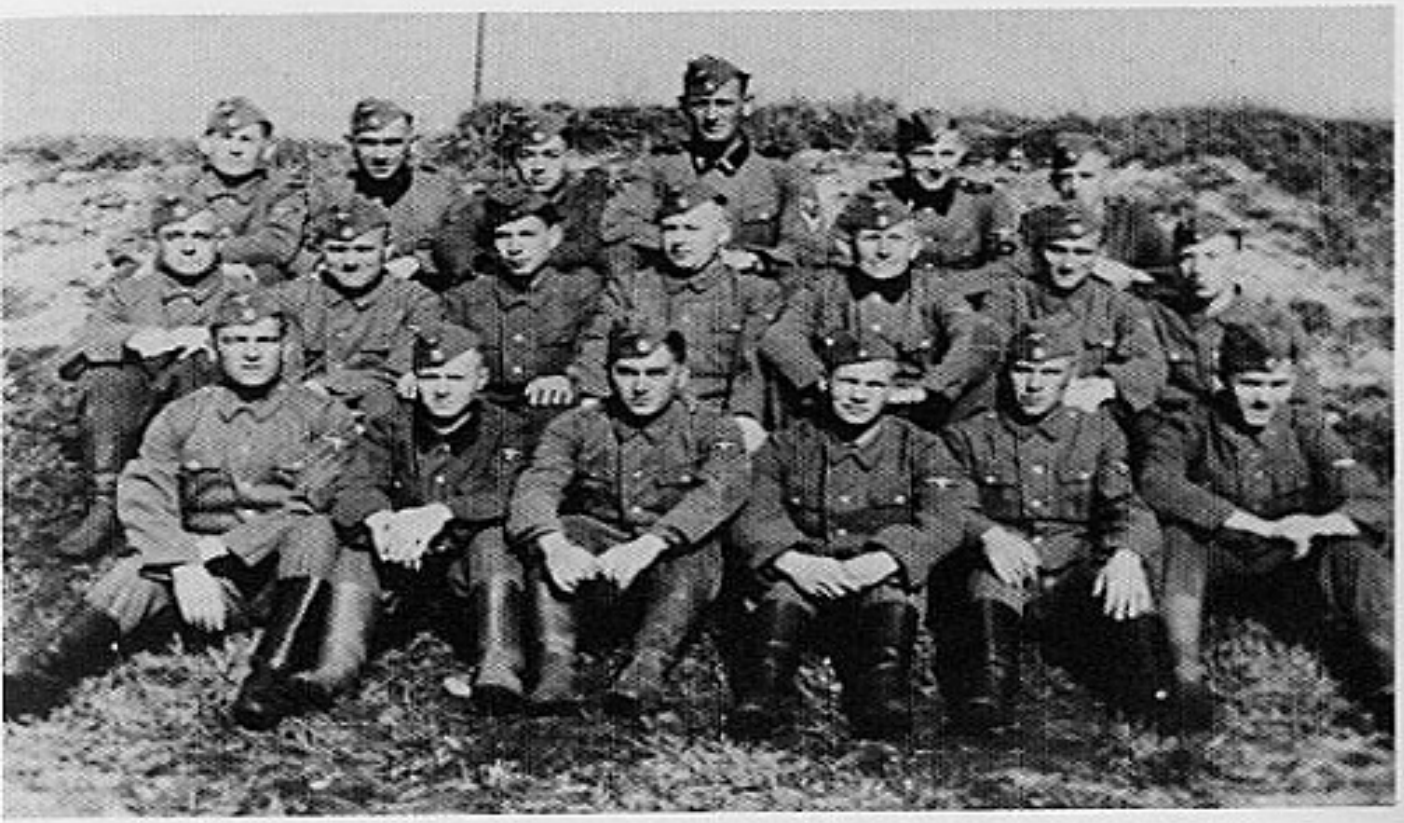

Nordwest — Een groep van de 8ste Kp.

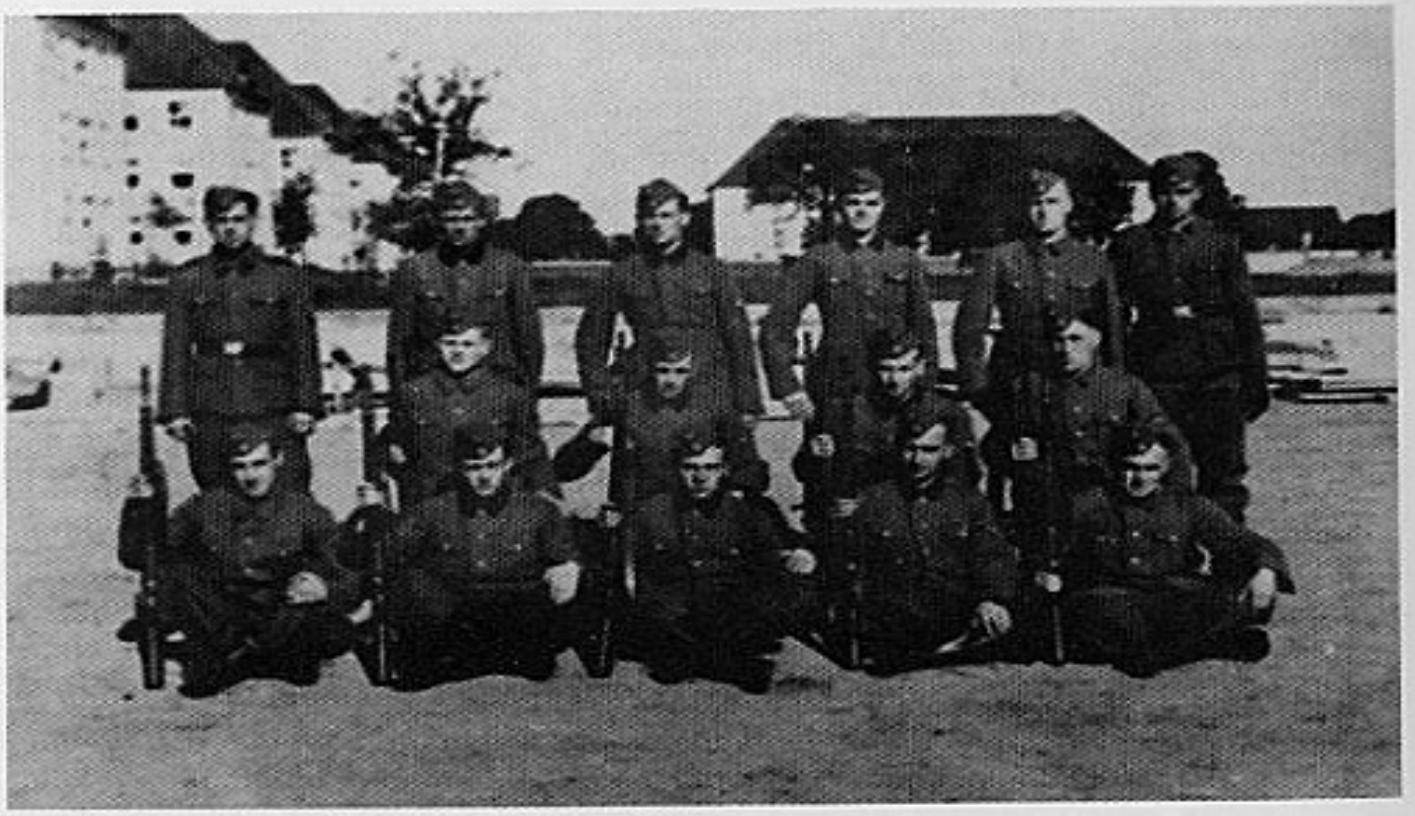

Nordwest — Groep van de 8ste Kp. Vooraan 2de van rechts Frans Van Immerseel.

Nordwest — 8ste Kp. 1ste Zug. 1ste Gruppe. Bert De Gruyter, Hein Van den Brempt, Drubbel Fern, Renaat Van Tichelen, Jaak Smits, Germaan Ravijse, Bert De Saedeleer, Marcel Quatacker, Van der Heyden, Jef Ronse, Nest Osselaer, Pros De Bruyne, Lampart, Felix Staffaert, Bert De Bruycker, Gustaaf Cools, Raf Seynaeve, Gaston Mathijs. Druppel.

RADOM. Europäisches Hotel. — Hotel Europejski.

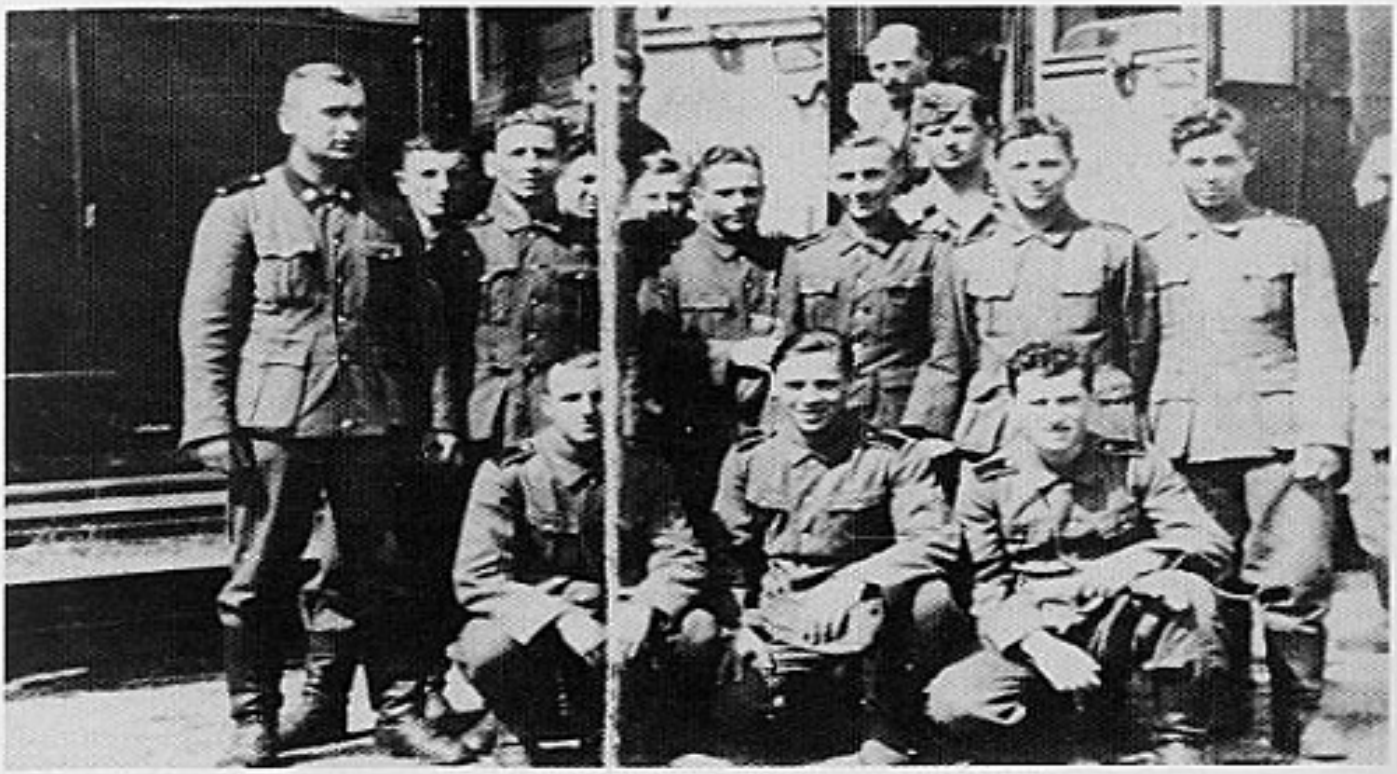

Nordwest — 1ste Kp. op transport Hamburg-Radom. Herman Jaminé, Pol Mertens, D'Hollander, Willem Gladinne, Mon Van Avondt.

Nordwest — Radom 18.7.1941 — Vlamingen voor het Stadhuis.

Nordwest — 8ste Kp. op transport naar Radom. Hstuf. Kaiser, Oscha. Güsgen.

Nordwest — April 1941 — J. Rohan. P. Blondeel. J. Van Brabant. — 1ste Kp.

Nordwest — Radom — Een pools stadje. Vlamingen op stap.

Nordwest — Radom Zomer 1941 — Poort van het Ghetto. Jan Delbaere, Fritz Leysen, Karel Lagast.

502 — SS-Stubaf. Otto Skorzeny midden van zijn officieren.

502 — Iste Kompagnie Iste Peleton — Chef. Hstuf. Meuzel, Zugführer Ustuf. Manns.

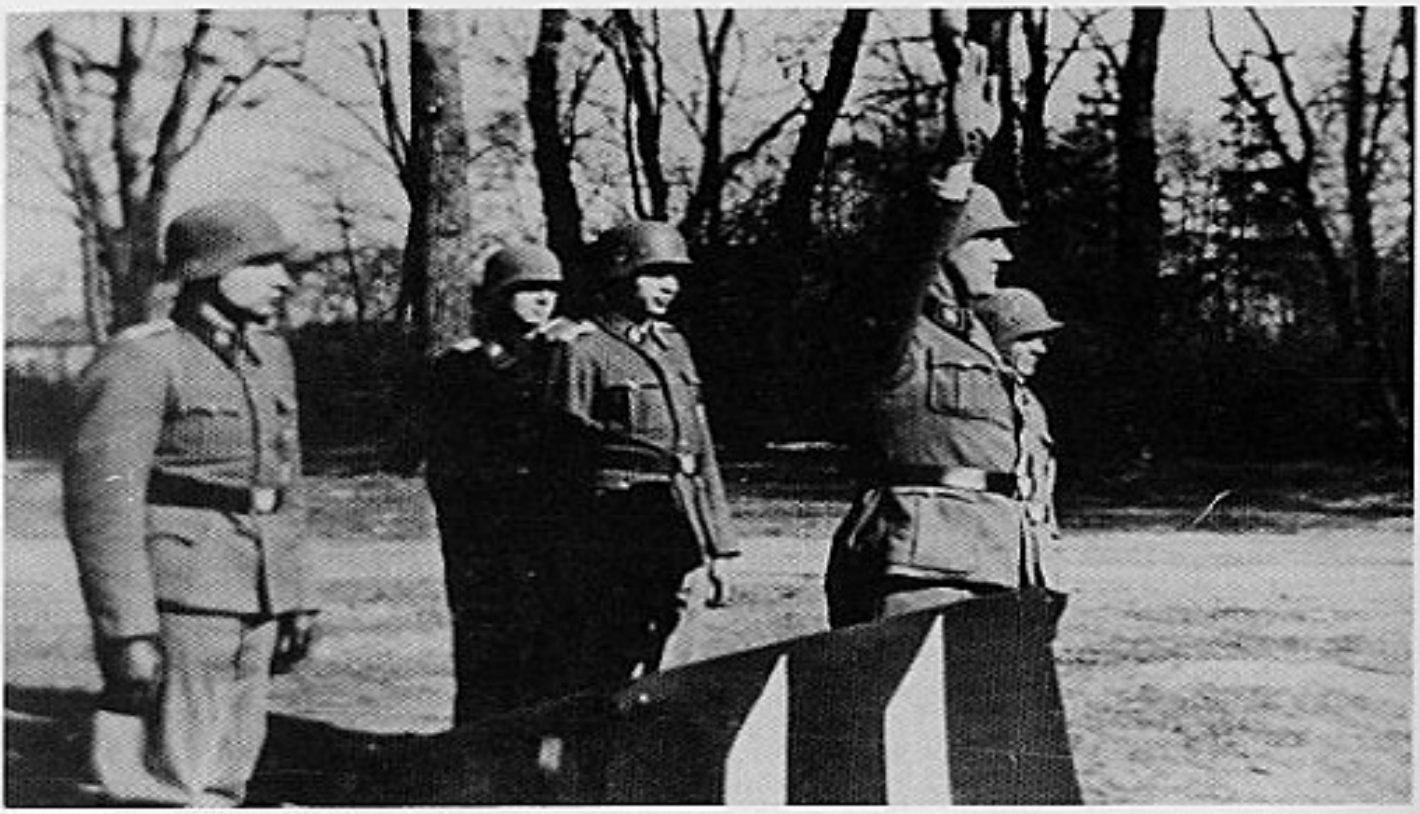

502 — Eedaflegging — Naast Skorzeny de plaatsvervangende Kommandeur Hstuf. Jächert.

502 — Toezicht bij een speciale opleiding door de bevelhebber Otto Skorzeny.

502 — Wapenonderricht — het geweer 98 K.

502 — Een kompagnie bij het verlaten van Friedental.

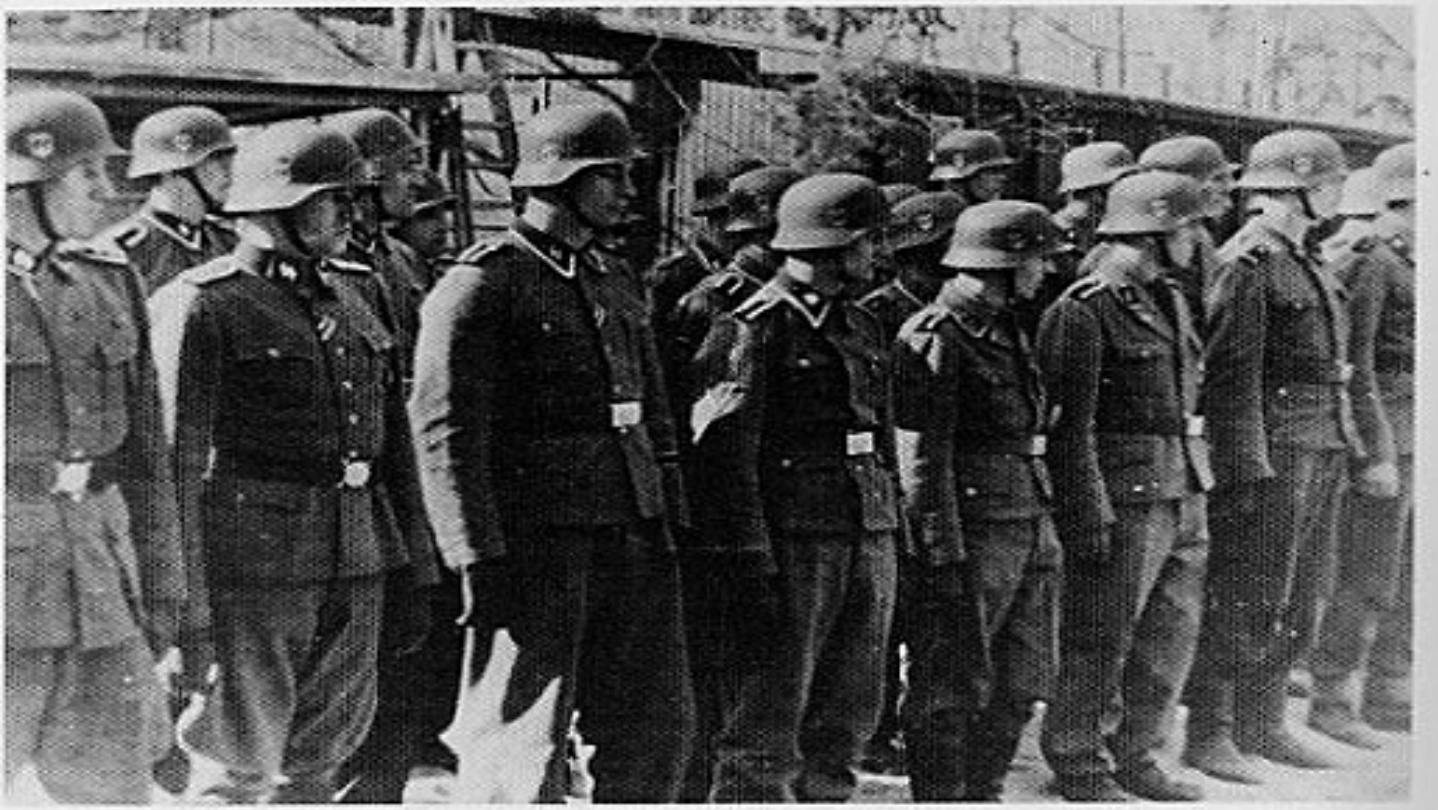

502 — Een aangetreden eenheid.

502 — Een groep Vlamingen.

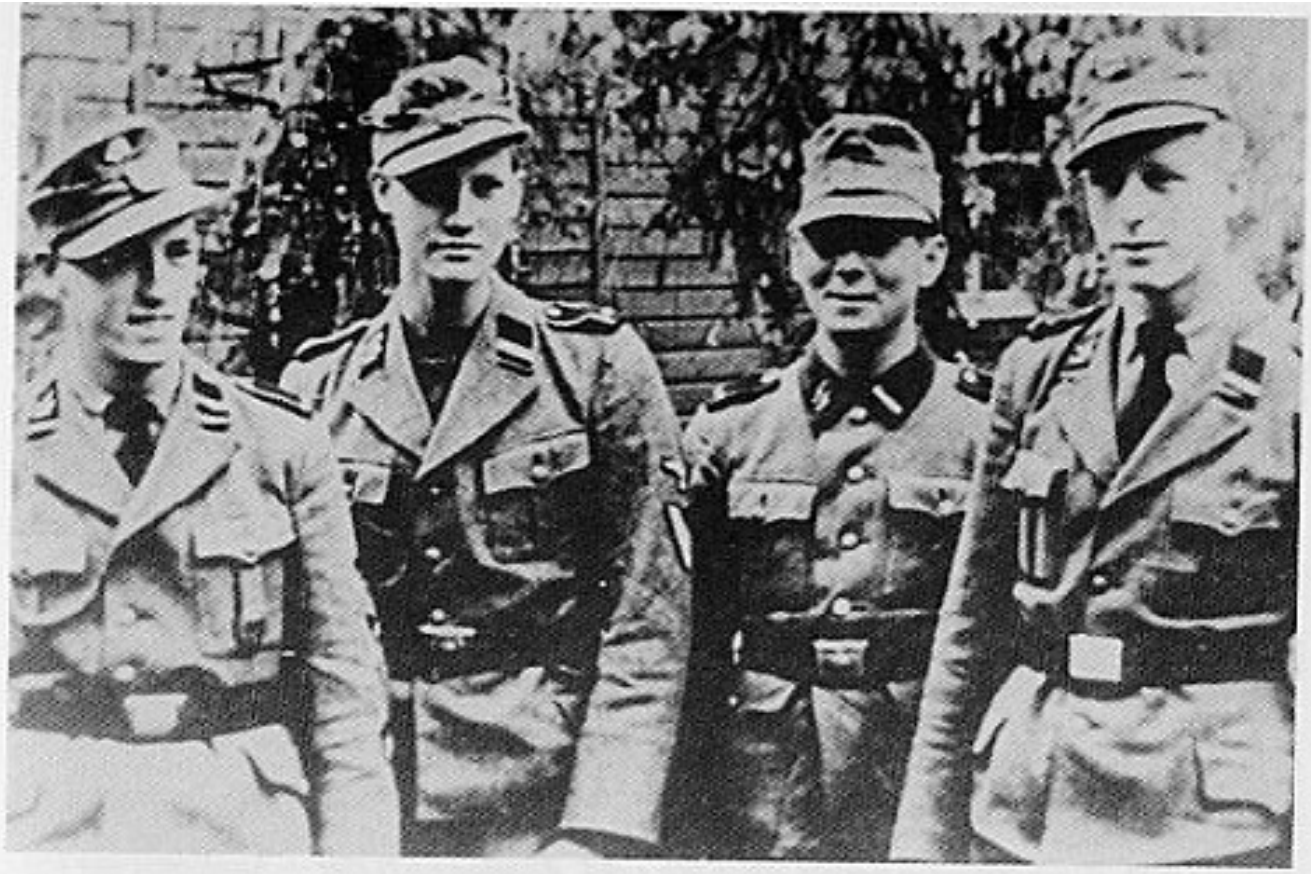

502 — Vlaamse kandidaat onderofficieren.

502 — De film Kolhberg werd te Friedental gedraaid met de mannen van de 502 — Links Christina Söderbaum, rechts Otto Skorzeny.

502 — OKH. Bendlerstrasse Berlijn 20/21 juli 1944. Aanslag op Hitler — Aankomst van Otto Skorzeny.

502 — OKH. Bendlerstrasse Berlijn 20/21 juli 1944. Himmler begroet Skorzeny. Onder de wachtmanschappen enkele Vlamingen.

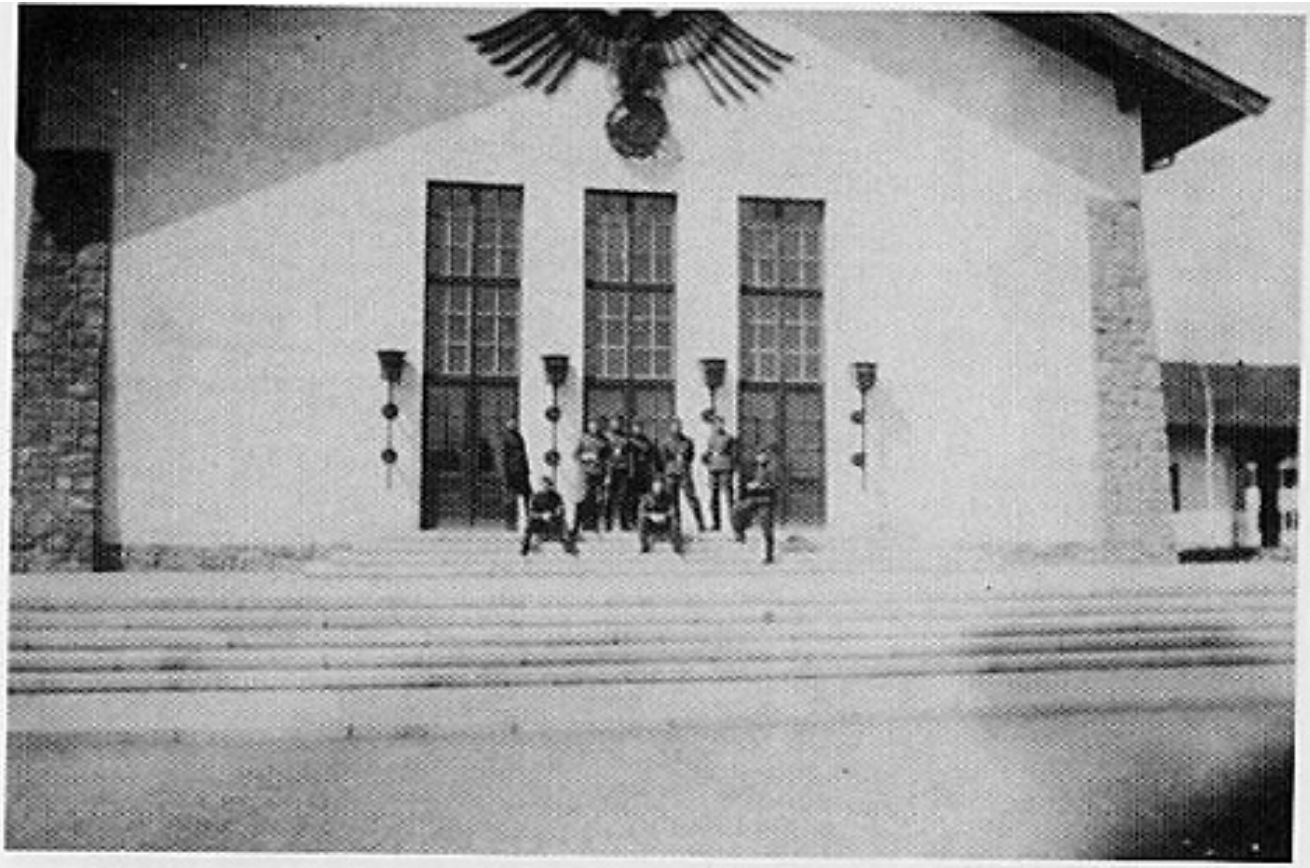

SS-Kazerne Westland te Klagenfurt. Vlamingen posseren voor de ingang.

Westland-Klagenfurt, uitstap naar een Alm.

Wiking — Westland — SS-Anwärter — Groep Vlamingen met o.m. Frans Vergote. Van Moorsele.

Westland — Joelfeest 1942 — Klagenfurt.

hebben. Hun onderofficieren en officieren liggen tussen hen in en geven ook thans wederom de leiding in gemoedelijkheid en kameraadschap.

Wij liggen in een boomgaard, bezaaid met boterbloemen. Hier heerst een rust, die ons verdooft door de volkomen onbeweeglijkheid. Het is, alsof de natuur zich voor de grote inzet concentreert. In het bos ernaast kondigt een koekoek dronken van liefde de zomer aan. Een dronken merel bezingt hem reeds en de schuwe zwaluw bereidt zich op hem voor. Ver weg achter de heuvels kraaien de hanen er lustig op los. De goede Aarde! Zij is week en verdovend. Zij is machtig en vol glorie als vrouw. Zij is mateloos en onberekenend in haar scheppingsdrang. Zij geeft zich en vraagt niets terug. En zij baart. Heeft het een doel? Wat bekommert zij zich daarom! Zij brengt haar duizendvoudige vrucht. Haar schoot opent zich en dan is de vrucht er. Pluk mij slechts. Zou zij zich afvragen, waarom haar vrucht sterven moet? Zij ziet de kringloop niet. Zij duldt en zij bepaalt hem. Ook daarin is zij gelijktijdig subject en object. Zij is de grote ketting, waar geen enkele schakel uit genomen kan worden.
Deze gehele tijd, al dit leven is boordevol heilig moederschap.

R. LAGROU, Vlaamse SS

Bevelhebbers van het regiment Westland

Eenheid	1940	1941	1942	1943	1944	1945
Kommandeur Rgt. Westland	Wäckerle	Wäckerle Diebitsch Phleps	Phleps Maack Geissler	Polewacs Reichel Dieckmann	Marsell Hack	Nedderhof Hack
I.Btl.	Dr.v.Hadeln	Dr.v.Hadeln	Hadeln	Hadeln Sitter	Sitter Gerres	Sacher
II.Btl.	Kummer	Koeller	Koeller Steinert	Ziemssen Schmidt	Schmidt Heindl Oeck	Heindl
III.Btl.	Steinert	Steinert			Silberleitner	Nedderhof Schlupp

Freiw.Pz.Gren.Btl.Narwa

Eberhardt	Eberhardt	Eberhardt Koop Grafhorst		

''Narwa'' van maart 1944 af III/Westland

TER ILLUSTRATIE — VLAMINGEN BIJ DE WIKING

Melding op 27 februari 1941: ondermeer Verhulst Eddy, Tyncke, Pasques T., Borms Frans, De Decker Leo, e.a.
7 april 1941: ondermeer Ombelets Marcel, Geunes Bert, De Clercq Gabriël, De Groote Frans, De Vos Emiel, Bohez, De Vreese, Van Dijck Lode, Ooms Lode. Deze groep reisde op 13 augustus 1941 af naar het Oostfront.
Officieren: Ustuf. August Callebaut

Manschappen: Van Domme J., Mertes Leon, Wouters Ludwig, Wouters Robert, Barkes Jozef, Van Nerum Lode, Wielockx Hugo, e.a.
De eerste gesneuvelde Vlaming (Buyens) van de derde kompagnie Westland sneuvelde op 18.11.1941 bij Lubimaja.

Hugo Wielockx. Wiking. Gevallen 27.1.44 Shitomir.

Germania

Germania

Bevelhebbers van mei 1942 tot februari 1945.

Jürgen Wagner van mei 1942-oktober 1943.

Hans Dorr (1944-1945).

KAZERNE

Langenhorn-kazerne te Hamburg.

VLAMINGEN

Alhoewel dit infanterieregiment oorspronkelijk geen Vlamingen in haar gelederen kende, treft men reeds Vlamingen aan in 1941. Het aantal was zeer gering. Vooral in de 8. Kompagnie waren er het meest verzameld.
Officieren: Ostuf. Gaston Wilaert †
Manschappen: Van Damme Theo, Huysmans Frans, Vannitsen Karel, Kerk Leopold, De Belser Jan, Simoens Staf (Uscha.), Michiels Lucien, Ulin Viktor, e.a.

Germania — Bevel uitgevoerd — Verzamelen!

NACHTELIJK GESPREK MET OSTUFAB. HANS DORR

"Op 17 juli 1943 zaten Dorr (Btl.Kdr.), de Noorse Ostuf. Korsgaard en de Ustufs Kempele en Bade te praten met mij als nieuw-aangekomene.
Korsgaard, net uit verlof, vertelde dat de Zweedse kranten (verkrijgbaar in Denemarken) de Duitse vooruitzichten als uitermate slecht beoordeelden.
Daarop sprak Dorr de historische woorden: "In einer Demokratie will ich nicht mehr leben." Daar werd niet over het "Heilige Germ. Reich deutscher Nation" gesproken!
De volgende morgen werd de bittere strijd om Shredny (Donetz) gevoerd. Korsgaard en Bade sneuvelden, Dorr werd voor de 13e keer verwond. Hij sneuvelde later bij Stuhlweissenburg (Hongarije).

Nederlander G. Stoink-Ostuf."

Nordland

Oorspronkelijk samengesteld uit Noorse en Deense vrijwilligers.
Opgericht op 20 april 1940.
Dit regiment werd in 1944 omgevormd tot de 11. SS-Freiw. Panzer Division ''Nordland''.
Bij deze eenheid behoorden praktisch geen Vlamingen.
We kennen er een paar ondermeer Ustuf. Eugeen Buyse, De Backer Frans, Vercruysen Leo.
Sterkte Regiment ''Nordland'' op 14.1.1941

Off.	O/Off. + Manschappen	Totaal
25	1.509	1.534

Nordland. Bij Malgobek, oktober 1942. De bediening van de mortieren, even uitrusten.

Nordland — Miusfront mei 1942. Frans de Backer.

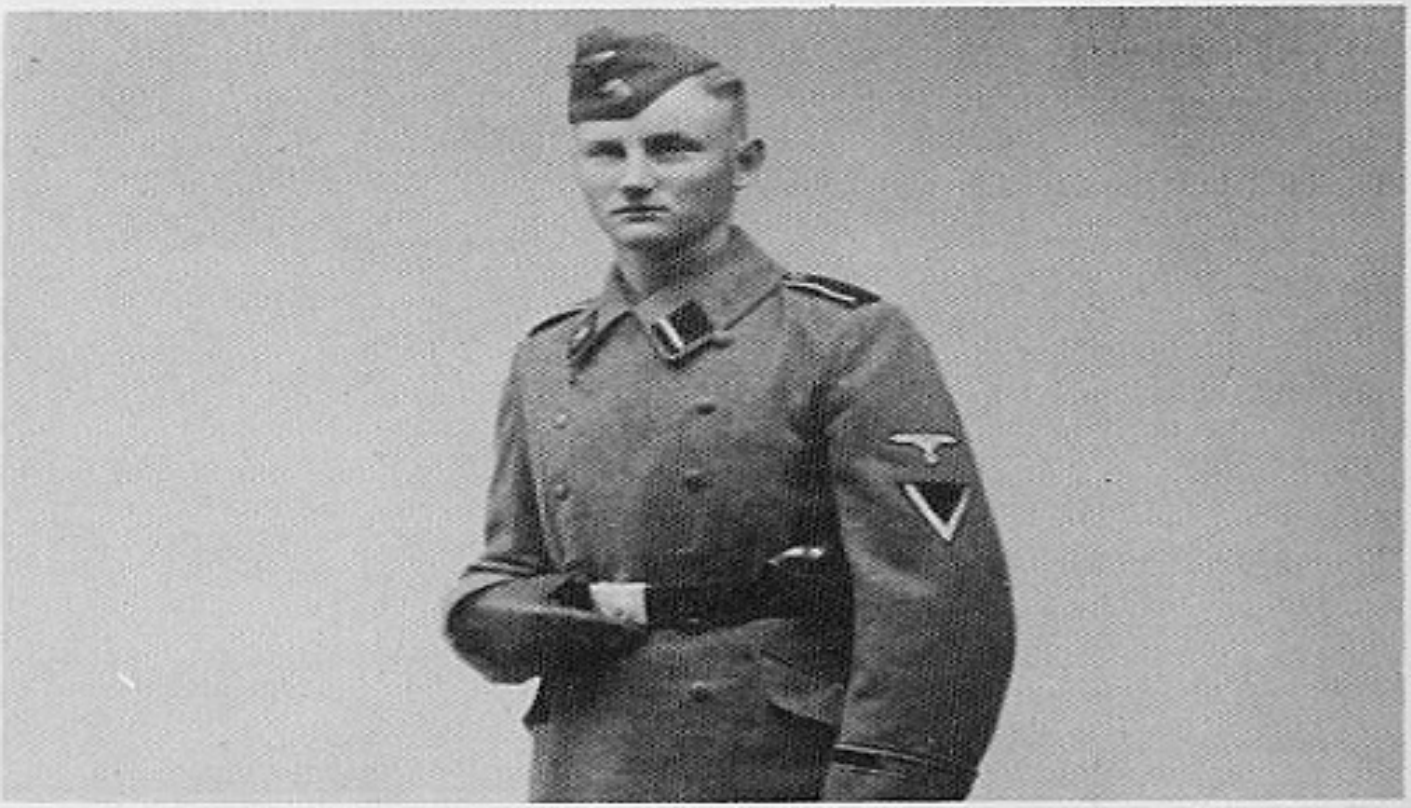

Nordland — Frans de Backer.

SS-PANZER ARTILLERIE REGIMENT 5 WIKING

Truppenkameradschaft
Wiking e.V.

Als ehemaliger Kommandeur des SS-Panzer-Artillerie-Regiments 5 Wiking
und in meiner Eigenschaft als derzeitiger Vorsitzender der Truppenkameradschaft Wiking e.V. entbiete ich allen alten Ostfrontkämpfern aus Flandern, denen dieser Buchteil gewidmet ist, die herzlichen Grüße ihrer europäischen Waffenbrüder und Kampfgefährten, mit denen zusammen sie versucht haben, ein besseres Europa zu erringen.

Den Toten und den Überlebenden bleiben wir verbunden, solange noch einer von uns lebt!

Hans Bünning

Vrije vertaling:
Als gewezen bevelhebber van het SS-Panzer-Artillerie-Regiment 5 Wiking en in mijn hoedanigheid als huidige voorzitter van de Troepenkameraadschap Wiking e.V. richt ik mij tot alle Vlaamse Oostfrontstrijders aan wie dit boekdeel gewijd is. Ik groet hen van harte namens hun Europese wapenbroeders en strijdgenoten met wie zij gezamenlijk streden voor een beter Europa. Wij blijven met onze doden en overlevenden verbonden, zolang nog één van ons leeft!

SS-PANZER ARTILLERIEREGIMENT 5

Dienststempel van de Regimentsstaf.

SS-Ostubaf. Hans Bünning. Bevelhebber SS-Panzer-Artillerieregiment 5 „Wiking". (1944-1945).

Hier treft men reeds vanaf 1941 Vlamingen aan. Zo waren Moens Laurent en Ombelets Marcel bij de eerste Vlamingen die in 1941 deel uitmaakten van de batterij aangevoerd door Hans Bünning, de latere regimentsbevelhebber. Bij dit regiment behoorden eveneens Van Troyen André, Convents e.a.

Vlaamse officieren — 1944-1945

Nachrichtenzug	Ustuf. Meurens Jos †
I. Abteilung	Ustuf. Vereenooghe Raf †
II. Abteilung	Ustuf. Claes Emiel † 3. battr.
	Ustuf. Vincx Jan 4. battr.
IV. Abteilung	Ustuf. Cornil Jan
	Ustuf. Ensch Bert 9. battr.
	Ustuf. Van Geenhoven
	Ustuf. Coppieters Gilbert 10. battr.
	Ustuf. Van Houtte Roger 8. battr.
	Ustuf. Roekens Julien

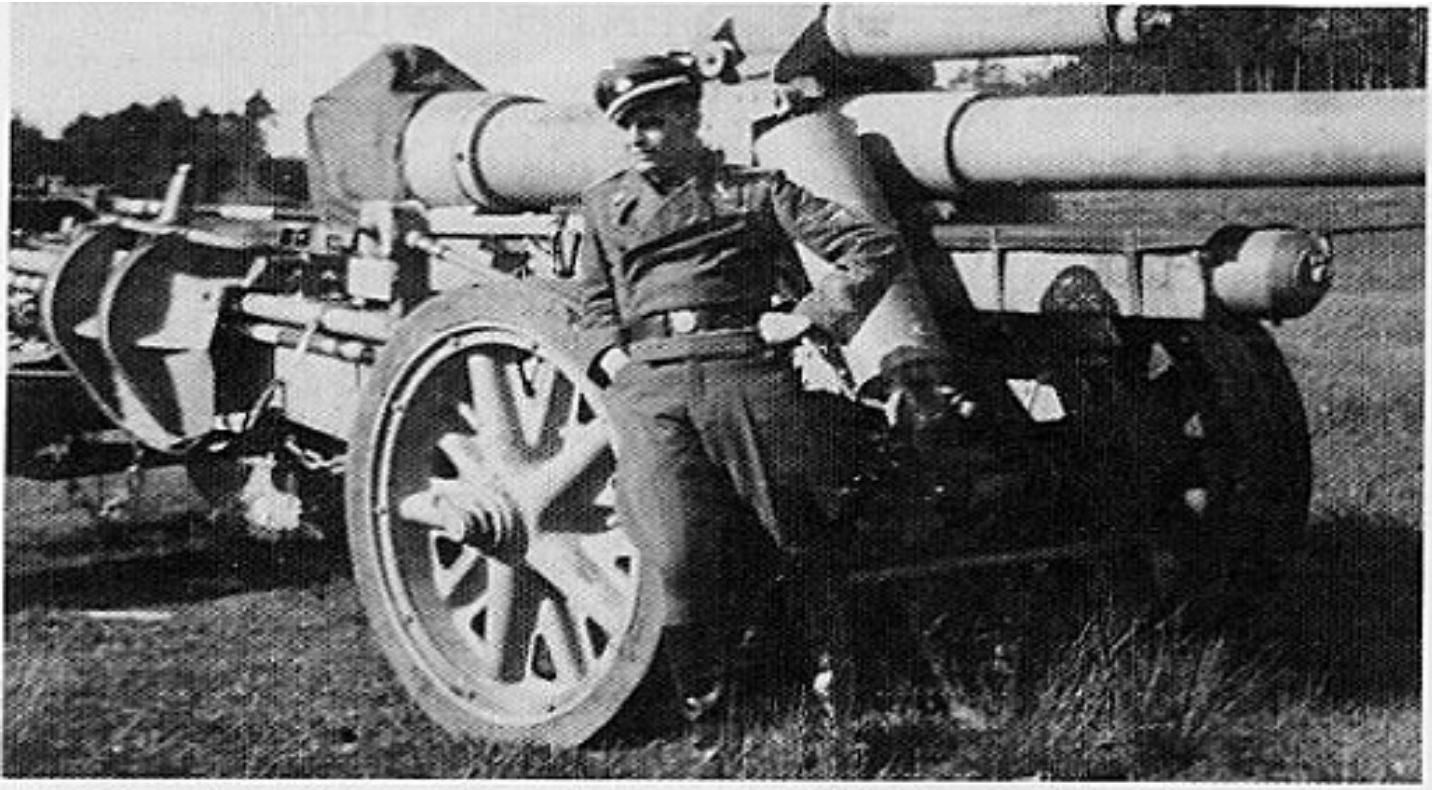

Ustuf. E. Claes.

Ustuf. Jos Meurens.

SS-PANZER REGIMENT 5 ''WIKING

Bij deze eenheid was het aantal Vlamingen zeer miniem. Ons zijn slechts een paar bekend: Van Battel, De Backer Frans, Mariel, De Bouvez. Bij de Sturmgeschutzen hadden wij Bertje Voet, zwaar gekwetst bij de doorbraak in februari 1944 te Tscherkassy.

SS-Ostubaf. Darges Fritz.
Laatste bevelhebber van het Pantzerregiment.

April 1944 — Kowel, nabij de molen — Rechts Frans de Backer bovenop een ''Panther''.

VLAMINGEN BIJ ANDERE WIKING-EENHEDEN

SS-Panzer Aufklarungsabteilung 5

In 1941 dienden reeds een paar Vlamingen bij deze eenheid. Later in de zomer van 1944 Ustuf. Vik van den Bossche, Versweyveld Felix e.a.

SS-Panzer Jagerabteilung 5

Hier sneuvelde Ustuf. Jos Truyts, in januari 1945, voor Budapest.

SS-Panzer Nachrichtenabteilung 5

In 1945 stonden de telefonisten en de seiners onder bevel van een Vlaming, Ustuf. Germaan Ravijse.

SS-Panzer Nachschubabteilung 5

Hier hebben wij ondermeer Victor Docx, uit Heist op den Berg.

FELDPOSTNUMMERS

5. SS-Pz.-Division ''Wiking''

Div.Stab	16 284
Sich.Kp.	16 284 A
Kriegs-Ber.Kp.	16 284 B
Feldgend.Trupp	40 293
Ausb.Btl.	39 504

SS-Pz.Art.Rgt. 5

Rgt.Stab	20 060
Mess-Bttr.	25 328
I. Abt.	21 423
II. Abt.	22 855
III. Abt.	23 604
	26 350
IV. Abt.	24 976
Kol.	26 145

SS-Pz.Aufkl.Abt. 5

Stab.	39 688
1.Kp.	40 546
2.Kp.	43 578
3.Kp.	42 439
SS-Sturmgesch.Abt.	02 131
Sturmgesch.Bttr.	27 203

SS-Pz.Nachr.Abt. 5

Stab	33 631
1.Kp.	34 759
2.Kp.	35 883
Kol.	36 927

SS-Pz.Div.Nachschub 5

Dinafü.	45 601

bestaande uit: 15 Kl.Kw.Kol.

6 Kraftkompanies

Nachschub.Kp.	46 096

SS-Pz.Pi.Btl. 5

Stab	44 189
1.Kp.	45 054
2.Kp.	46 029
3.Kp.	47 118
Br.Kol.B.	46 899

SS-Pz.Rgt. 5

Rgt.Stab und Stabs.Kp.	58 040
Stab I	08 158
Stab II	57 084
1.Kp.	09 274
2.Kp.	10 927
3.Kp.	11 031
4.Kp.	48 968
5.Kp.	58 753
6.Kp.	57 062
7.Kp.	59 907
8.Kp.	56 834
Pi.Kp.	56 422
Werst.Kp.	59 422

SS-San. Einheiten

SS-San.Abt. 5	
Stab	44 584
Feldlazarett 5	45 932
	40 128

SS-Instands.Abt. 5

Stab	46 947

SS-Pz.Jäg.Abt. 5

Stab	45 750
1.Kp.	44 615
2.Kp.	41 487
3.Kp.	42 366
4.Kp.	43 213

SS-Felders.Btl. 5

Stab und Einheit	19 637

SS-Flak.Abt. 5

Stab	40 386
1.Bttr.	41 432
2.Bttr.	42 640
3.Bttr.	43 187
4.Bttr.	25 596
Kol.	43 664

SS-Flak.Pz.M.G.Btl. 5

Stab	41 386
1.Kp.	40 249
2.Kp.	43 128
3.Kp.	44 467

SS-Standarte Germania 9

Rgt.Stab u.Stabs-Kp.	30 003
I.Btl. (1.-4.Kp.)	33 576
II.Btl. (5.-9.Kp.)	30 629
III.Btl. (10.-12.Kp.)	34 002
13.-16.Kp.	37 705
16.Kp.	01 510
17.Kp.	09 335
Kol.	37 705

S-Pz.Gren.Rgt. 10 — Westland

Rgt.Stab.	
u.Stabs Kp.	25 854
I.Btl.	26 907
(1.-4.Kp.)	28 109
II.Btl.	27 026
(5.-9.Kp.)	28 109
III.Btl.	35 703
10.Kp.	30 377
11.Kp.	32 517
12.Kp.	29 238
13.Kp.	30 377
14.Kp.	38 684
15.Kp.	31 465
16.Kp.	32 517
17.Kp.	09 998
Kol.	38 733

SS-Pz.Gren.Btl. ''Narwa''

Stab mit Einheit	48 314

SS-Gren.Rgt. ''Nordland''

Stab	17 038
I. Btl.	18 149
II. Btl.	19 272
III. Btl.	20 361
13.Kp.	21 497
14.Kp.	22 540
15.Kp.	23 648
16.Kp.	24 735
17.Kp.	10 230
Kol.	37 802

SS-Wirtschaftsbtl. 5

Stab u. Einheit	47 772
Verpfl.-Amt	39 504
Bäckerei-Kp.	39 624
Schlächterei-Kp.	36 761
Bekl. Instands Kp.	27 016
Feldpostamt 5	12 106

AANTALSTERKTE VAN DE 5. SS-PZ.DIV. WIKING

Volgens het Statitisch-Wissenschaftlichen Institut des R.F.SS-Anl.440

Datum	Off.	O/Off.	Manschappen	Hiwis	Totaal
14.1.1941	108		7.182		7.290
30.6.1941					19.377
31.12.1942	521		15.407		15.928
Juli 1943					11.254
31.12.1943	430	2.748	11.469		14.647
1.6.1944	330	2.618	9.423	(281)	12.371
30.6.1944	435	3.066	13.469	(305)	17.348
20.9.1944	454	3.097	14.465	(305)	18.016
1.1.1945	447	3.244	11.122	(372)	15.105
1.4.1945	413	3.430	10.683	(439)	14.886

( ) Hiwis niet in het totaal begrepen.

STERKTEMELDINGEN

SS-Pz.Div.Wiking Ia
Nr. 35/44 geh./G.Kdos 10 ausf.
Meldung vom 1 Juni 1944

Geheime Kommandosache 35

Verband: 5.SS.Pz.Div. Wiking
Unterstellungsverhältnis:
LVI.Pz.Korps

(vrij vertaald)

Personele toestand

Hier ontbreken 7.417 van de normale sterkte

	Totaal	Officieren	Onder-officieren	Man-schappen	Hiwi
Effektieven	12.371	330	2.618	9.423	(281)
Verliezen van 1.5. tot 31.5.1944					
Doden	30	1		29	
Gekwetsten	81			81	
Vermisten	7			7	
Zieken	92	2		90	
Andere	88			88	
Aangekomen vervangingstroepen					
Ersatz	926	20		906	
Genezende	208	1		207	

Sinds een jaar geen verlof meer:
499

Materiële toestand

Slechts 30 % van het normale aantal
Inzetbereid: Gepantserde voertuigen:

Sturmgeschutzen	P.IV	P.V	P.VI	S.P.W. Art.Pz.B.
20	27	77	—	117

Voertuigen	Motos	Pkw.	Lkw.	Kettenvoertuigen
	245	616	724	59

Wapens

Inzetbereid	s.Pak	Art.Geschutz	MG	Andere
	12	19	552	8 L.I.G. 2 S.I.G.

Anl. zu nr. 00716/44 geh.
Gen.Insp.d.Pz.Tr.

Anhang 20 — 10 Ausfertigungen 65
Meldung vom 1 Januar 1945

Verband: 5. Panzer Div. Wiking
Unterstellungsverhältnis:
IV.SS.Pz.Korps

Persooneelsbestand

Hier ontbreken 2.320 manschappen van de organieke sterkte + het SS.Pz.Gren.Rgt. 10 Westland

Effektieven	Totaal	Officieren	Onder-officieren	Man-schappen	Hiwis
	15.185	447	3.244	11.122	372
Verliezen van 1.12 tot 31.12.44					
Doden	6		6		
Gekwetsten	35		9	26	
Vermisten	2			2	
Zieken	194	3	43	148	
Andere	746	10	74	662	
Aangekomen vervangingstroepen:					
Ersatz	320	15	58	247	
Genezende	13			13	

Sinds één jaar geen verlof meer:
2.715 (16.45 % van de werkelijke sterkte).

Materiële toestand

Slechts 35 % van het normaal bestand.
Inzetbereid: gepantserde voertuigen

Sturmgeschutzen	Pantser IV	Pantser V	S.P.W. Art.Pz.B.
4	10	22	162

Voertuigen	Motos	Pkw.	Lkw.	Kettenvoertuigen
	247	599	1.377	109
Wapens	S.Pak	Art.Geschutz	M.G.	Andere
	25	56	575	17 3.7 Fl.
				12 8.8 Fl.
				11 s.I.G.

Anl. zu. nr. 00.107/45 g.Kdos.
Gen.Insp.d.Pz.Tr.

---

14 Ausfertigungen

Melding vom 1 April 1945

Verband: 5. Panzer Div. Wiking
Unterstellungsverhältnis:
IV. Pz. Korps 87

Personeelsbestand

Hier ontbreken 2.539 manschappen van de organieke sterkte.

	Totaal	Officieren	Onder-officieren	Man-schappen	Hiwis
Effektieven	14.526	413	3.430	10.683	439
Verliezen van 1.3. tot 31.3.1945					
Doden	482	19	115	348	
Gekwetsten	5.717	104	1.131	4.482	
Vermisten	965	9	154	802	
Zieken	217	3	55	159	
Andere	737	14	69	654	
Aangekomen vervangingstroepen:					
Ersatz	1.647	9	130	1.508	

Sinds één jaar geen verlof meer:
4.260 of 21 % van de werkelijke sterkte.

Materiële toestand

Slechts 29 % van het normale bestand.
Inzetbereid: gepantserde voertuigen:

Pantser V	S.P.W.
2	51

Westland-Klagenfurt — 1942 — Studie in Mein Kampf.

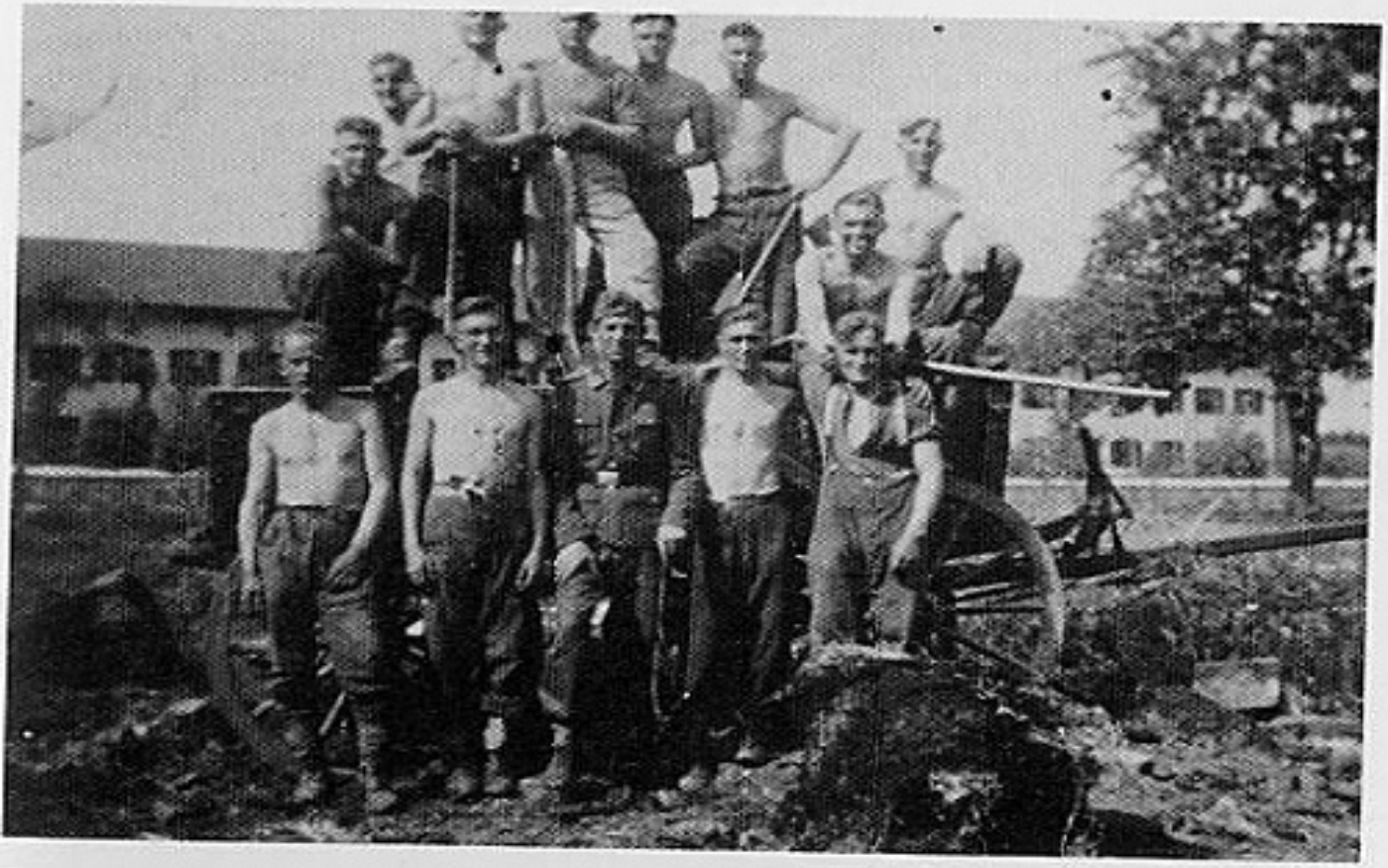

Westland-Klagenfurt — 18.4.1942 — Vlamingen.

Westland-Klagenfurt — Naar de eetzaal.

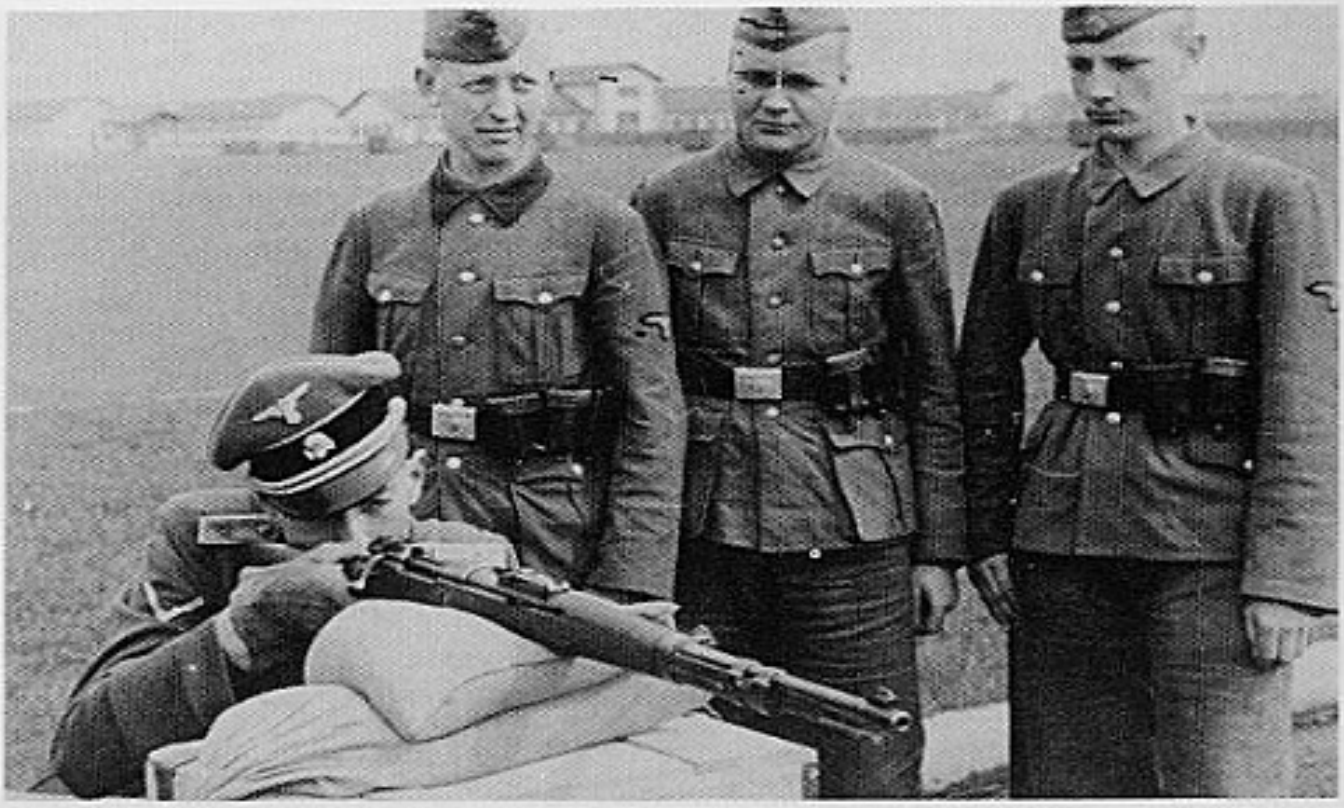

Westland-Klagenfurt — mei 1942 — Onderricht door de Kompagniechef.

Westland — Leo De Decker.

Westland-Klagenfurt — Vlaamse muzikant.

Westland-Klagenfurt — Vlaamse muzikanten: Cochez, De Smet.

Westland-Klagenfurt — mei 1942 — Muziekkapel van het Ersatzbtl. der SS Standarte Westland.

Wiking — in voormars 1941.

Wiking — Artillerieregiment. Leo Van Acker, Emiel De Vreese, Chauffeur Art. Rgt., Jozef Covent, Deense vrijwilliger.

Wiking — Art. Rgt. V.B. Panzerwagen te Radzymin — september 1944 — Wespenbatterie.

Westland — Met Stan de Wilde, Dolf Goossens, Frans Huysmans.

Westland-Klagenfurt — Vlamingen. 1ste van links, rechtstaand Van Keersblick, 3de van links Gilbert Straetman, daarnaast gehurkt Theo Elewaert.

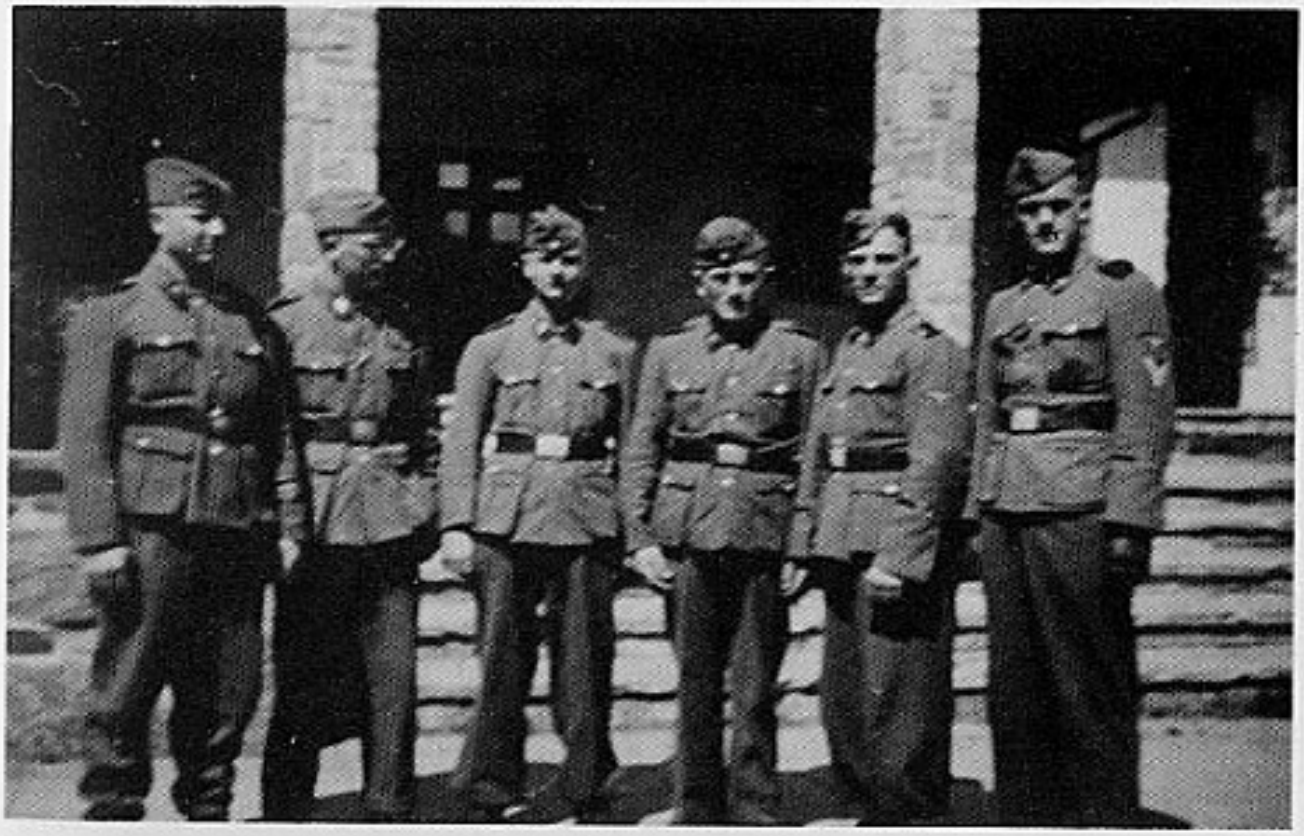

Westland-Klagenfurt — 25.5.1943 — I/SS Pz. Gren. und Erst. Btl. V Klagenfurt. Leon De Wit, Gebr. Gijsbrechts.

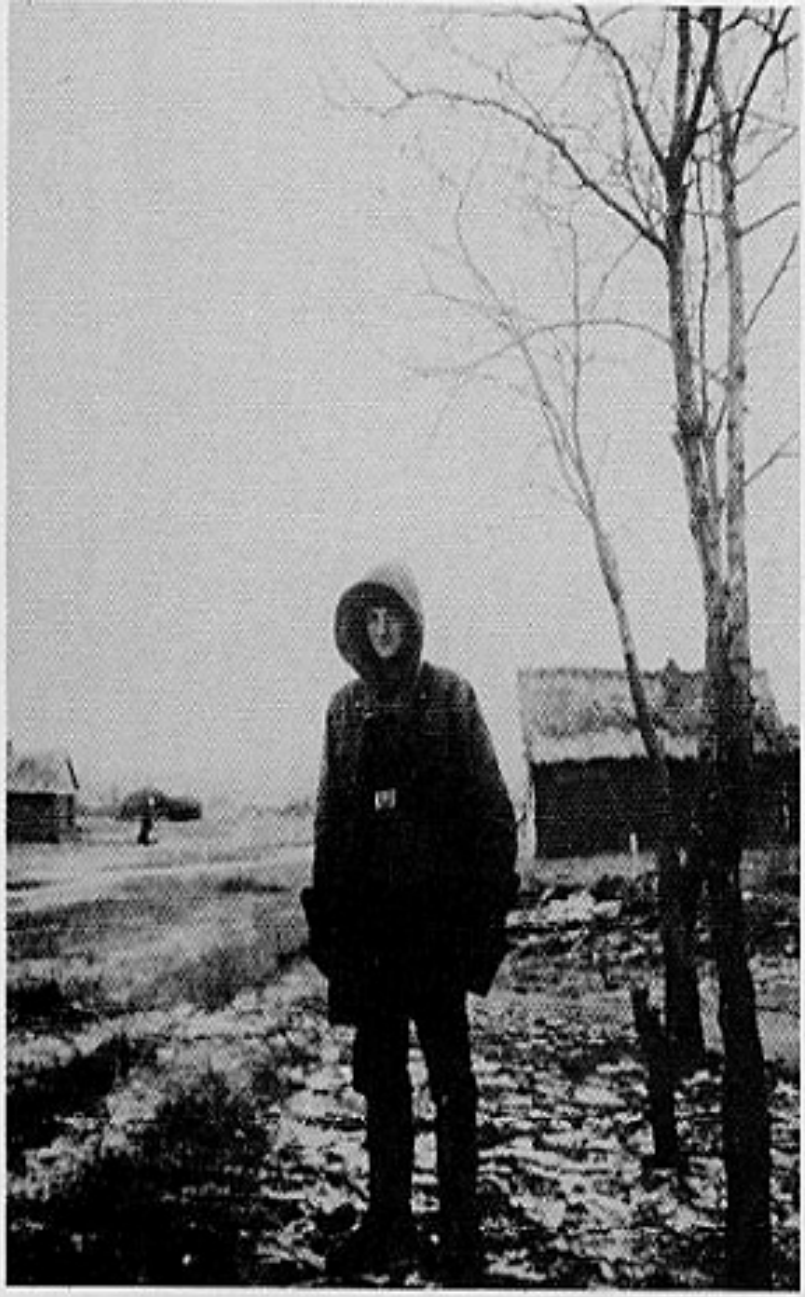

Westland — Kalmukensteppe januari '43. Frans De Backer. Eindelijk winterkledij.

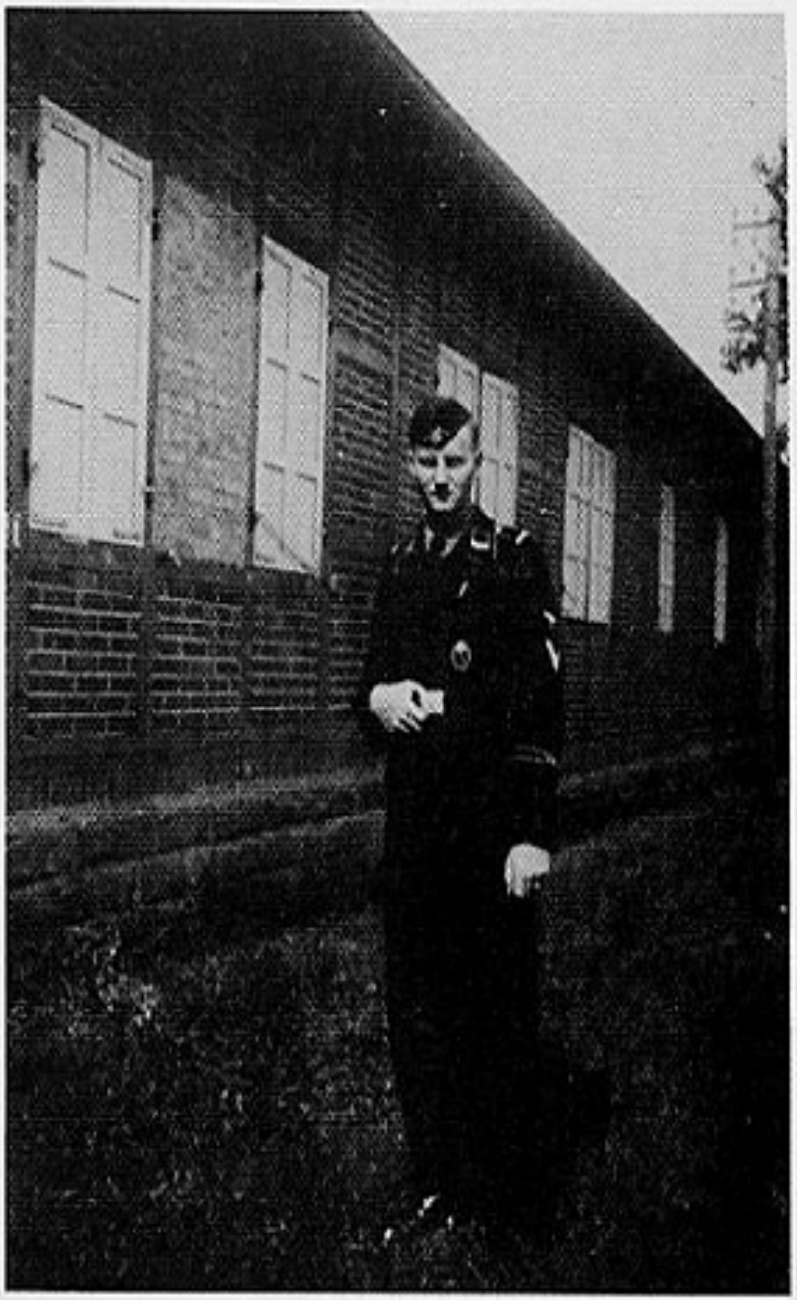

Wiking — Op commandantenleergang in Bitsch — september 1943. Frans De Backer.

Westland — Kalmukensteppe januari 1943. Russische artillerie gaat in gevangenschap met hun kamelen.

Wiking. Pz. Rgt. — links Frans De Backer. Kowel april 1944 — Ook de wapens krijgen hun beurt.

Wiking. Pz. Rgt. — Kowel april 1944. Rechts Fr. De Backer. Ons stalen ros en onze woning.

Das Reich — Panzerregiment. 2de van links Georg Colemonts.

Das Reich — Panzerregiment. 6e Kompagnie. Blischny Juni 1944.

Pz. Rgt. "Das Reich" — Lode Van Hecke — Uscha.

Een K.K. — één koekracht.

Twee K.K. - twee koekracht.

Een P.K. — één paardenkracht.

Twee P.K. — twee paardenkracht.

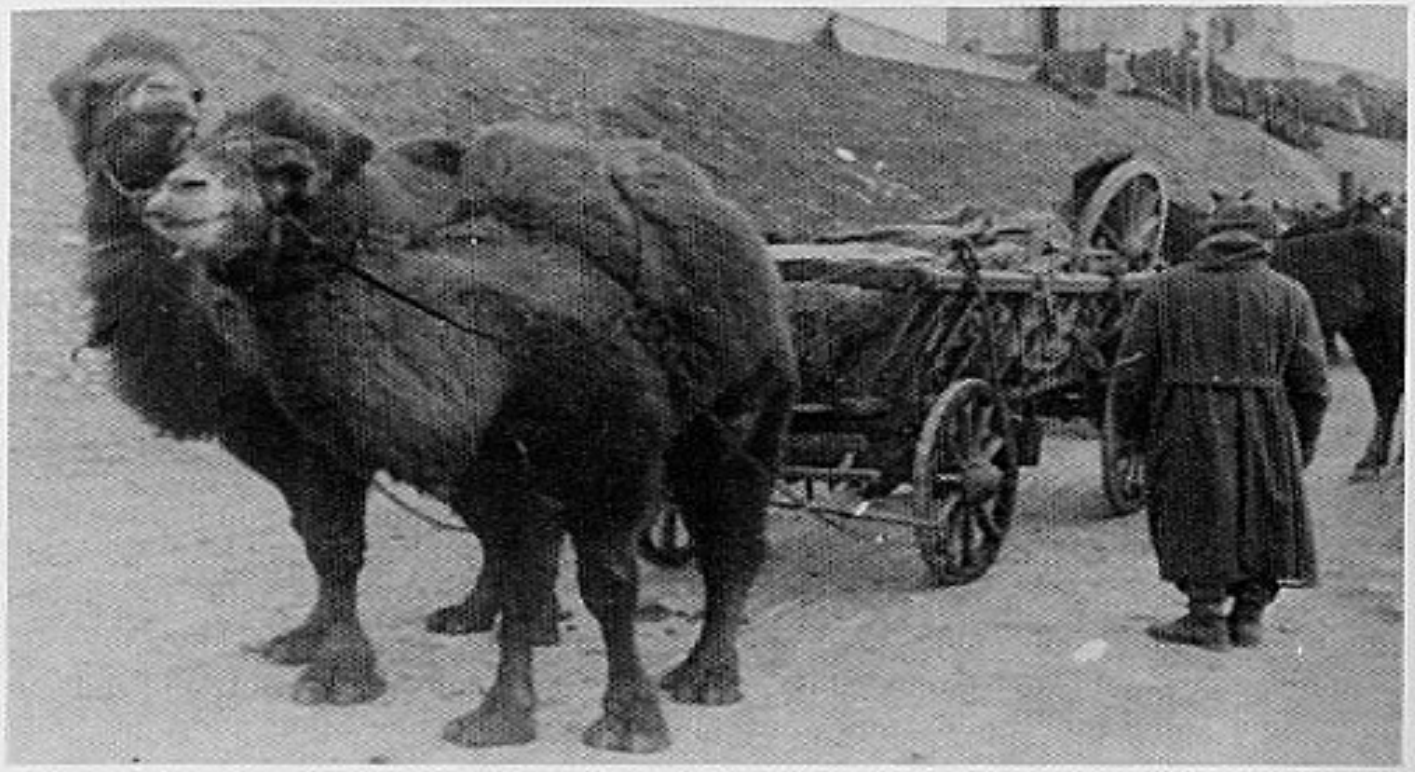

2.Ka.K. — twee kamelenkracht. Foto genomen door W. Köhn tijdens de terugtocht over de Karpaten 1944.

Het brave beest laat zich gewillig melken — Zij is verlost van één druk — de melkflessen werden gevuld.

Bij onze beenhouwer — bij het worstendraaien.

Het was niet alle dagen kermis aan het front.

Wat door de roeper komt moet door de poeper. Soldatenhygiene — voorkant.

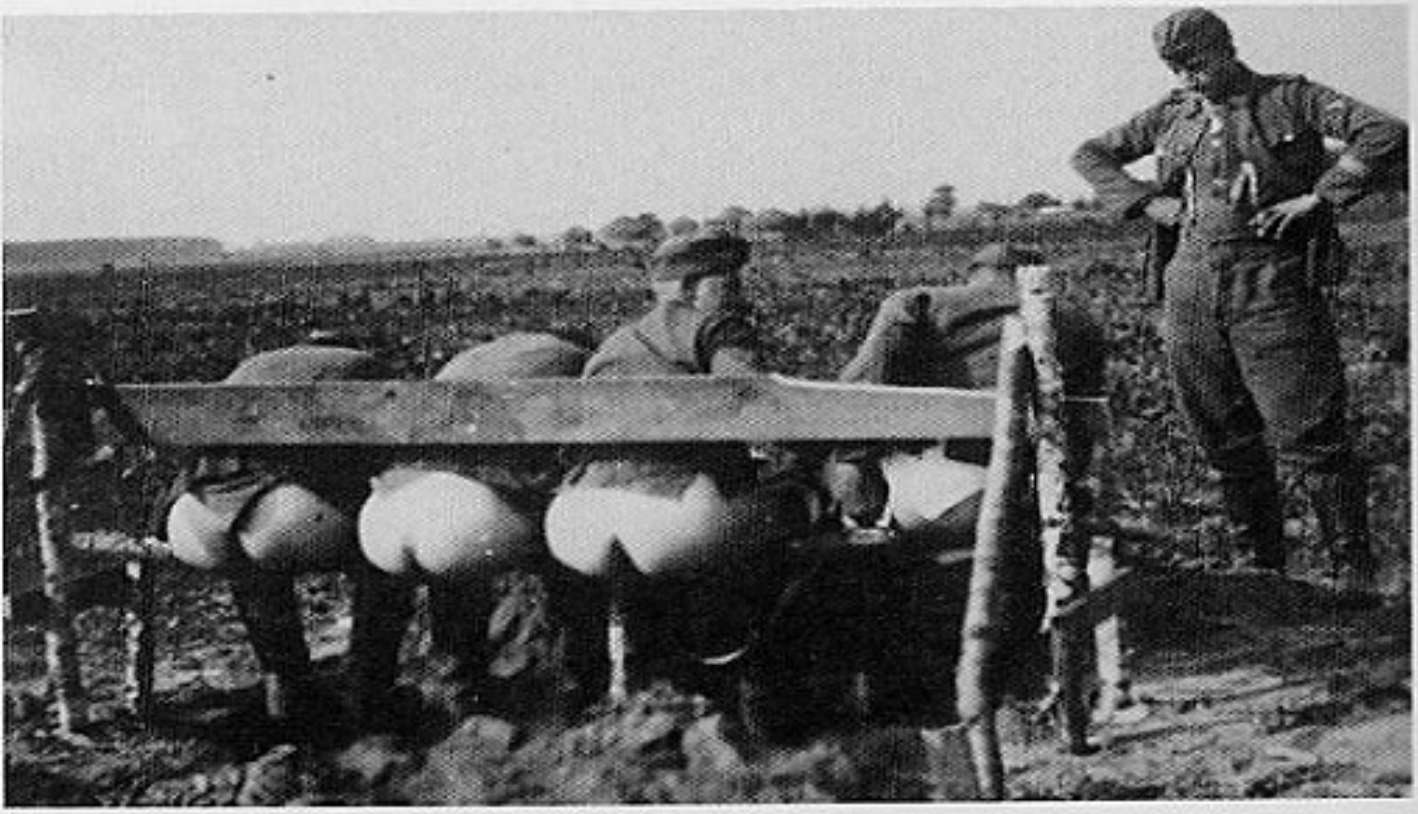

Soldatenhygiene — rugzijde.

Voertuigen	Motos	Pkw	Lkw.	Kettenvoertuigen
	141	386	893	41

Wapens: Inzetklaar

S.Pak	Art.Geschutz	M.G.	Andere	
3	19	110	6	3,7 Fl.
			6	8,8 Fl.
			2	s.I.G.

AANTAL GERMAANSE VRIJWILLIGERS BIJ DE DIVISIE WIKING

Gegevens van het ''Bundesarchiv/Militärarchiv SS-440''

Op 22 juni 1941:
631 Nederlanders + Vlamingen
294 Noren
216 Denen
1 Zweed
1 Zwitser
421 Finnen

1.564 vrijwilligers in totaal

Op 19 september 1941:
821 Nederlanders
45 Vlamingen
291 Noren
251 Denen
8 Zweden

1.416 vrijwilligers in totaal

Op 6 februari 1943:
Bij deze cijfers zijn inbegrepen de Germaanse vrijwilligers vertoevende te Klagenfurt (genezenden en rekruten en verlof), gesneuvelden niet inbegrepen.
1.061 Nederlanders
241 Vlamingen
252 Noren
418 Denen

1.972 vrijwilligers in totaal

Op 14 juli 1943: totale samenstelling

8.892	Rijksduitsers
715	Volksduitsers
130	Nederlanders
177	Denen
619	Vlamingen
47	Noren
5	Zweden
664	Esten
1	Fin
4	Andere
11.254	in totaal

We mogen aannemen dat het aantal Vlamingen bij de Wiking zijn hoogste waarde bereikte midden 1943. Rekenen we hierbij ongeveer 30 doden dan komt men aan het maximaal aantal van 650. Hierna verminderde de werving en de aanmelding van Vlamingen voor de Wiking. De meeste rekruten vloeiden af naar de Sturmbrigade en later naar de divisie Langemarck. Ook vanaf 1944 werden de meeste Vlamingen, die in de Duitse divisies dienden, op bevel van Himmler, overgeheveld naar de ''Langemarck''. Alleen Vlamingen met een bepaalde funktie bleven bij deze divisies.

GERMAANSE VRIJWILLIGERS BIJ DE DIVISIE WIKING

Op 1.10.1942. Uit het Kriegstagebuch van de 1. Panzerarmee.

	Officieren	Onderofficieren + Manschappen
Nederlanders	3	929
Vlamingen		124
Denen	8	316
Noren		126
Zweden		7
Zwitsers		9
Finnen	12	575
	23	2.086

Dit was 12 % van de totale getalsterkte — 17.648 man.

OVERPLAATSING VAN DE LUFTWAFFE NAAR DE WAFFEN-SS

Op 19 september 1944 kwamen 10.000 manschappen van de Luftwaffe (Luchtmacht) naar de SS-Pz. Divisies Wiking en Totenkopf.

5. SS-STURMBRIGADE "WALLONIEN"

Ondersteld aan de 5.SS.Pz. DIV. "Wiking" op 1 januari 1944.
Sterkte aan effektieven en materieel (uit het Bundesarchiv. Freiburg).

Meldung vom 1.Januar 1944

Verband: 4 Stu.Brig.Wallonien
Unterstellungsverhältnis: 5.SS Pz.Div.Wiking

1. Personelle Lage am Stichtag der Meldung:

a) Personal:

	Soll	Fehl
Offiziere	59	33
Uffz.	346	120
Mannsch.	1 562	+ 34
Hiwi	–	–
Insgesamt	1 967	119

b) Verluste und sonstige Abgänge in der Berichtszeit vom 1.12. bis 31.12.43

	tot	verw.	verm.	krank	sonst.
Offiziere	1	–	–	1	–
Uffz. und Mannsch.	17	25	10	34	10
Insgesamt	18	25	10	35	10

c) in der Berichtszeit eingetroffener Ersatz:

	Ersatz	Genesene
Offiziere	–	–
Uffz. und Mannsch.	–	–

d) über 1 Jahr nicht beurlaubt:

insgesamt: 13 Köpfe 0,70% d. Iststärke

davon:	12-18 Monate	19-24 Monate	über 24 Monate
	13	–	–

Platzkarten im Berichtsmonat zugewiesen: .....

2. Materielle Lage:

		Gepanzerte Fahrzeuge							Kraftfahrzeuge				
									Kräder			Pkw	
		Stu. Gesch.	III	IV	V	VI	Schtz.Pz. Pz.Sp. Art.Pz.B. Ist.Pz.Wp.	Pak SF	Ketten	m. angetr. Brig.	sonst.	gel.	O
Soll (Zahlen)		10	–	–	–	–	–	–	–	63	97	120	13
einsatzbereit	zahlenm.	109	–	–	–	–	–	–	–	23	18	21	32
	in % des Solls	100	–	–	–	–	–	–	–	36,5	18,5	18	246
in kurzfristiger Instandsetzung (bis 3 Wochen)	zahlenm.	–	–	–	–	–	–	–	–	12	13	9	6
	in % des Solls	–	–	–	–	–	–	–	–	19	13,4	7,5	46

		noch Kraftfahrzeuge							Waffen			
		Lkw				Ketten-Fahrzeuge						
		Maultiere	gel.	O	Tonnage	Zgkw.		RSO	s Pak	Art.-Gesch.	MG. ( )	sonstige Waffen
Soll (Zahlen)		–	163	68	312	*) 20	**) 6	–	9	–	75	–
einsatzbereit	zahlenm.	–	16	93	195	–	1	17	9	–	75	37
	in % des Solls	–	9,8	136,7	62,5	–	16,6	–	100	–	100	100
in kurzfristiger Instandsetzung (bis 3 Wochen)	zahlenm.	–	3	31	55	–	–	1	–	–	–	–
	in % des Solls	–	1,8	45,5	17,6	–	–	–	–	–	–	–

*) Zgkw. mit 1-5 t, **) Zgkw. mit 8-10 t
( ) davon MG. 42

3. Pferdefehlstellen:

keine

Anl. zu Nr. 0071 / 44 geh.
Gen. Insp. d. Pz. Tr.

aus: RH 10/332

4. Kurzes Werturteil des Kommandeurs:

Da die Brigade erst im Verlauf dieses Jahres einsatzbereit sein sollte, aber vorzeitig zur Front kam und sofort in der Abwehr eingesetzt werden mußte, läßt der Ausbildungsstand im Rahmen der Brigade den Einsatz für Angriffsaufgaben noch nicht zu. Während des derzeitigen Einsatzes wurde der Ausbildungsstand durch Späh- und Stoßtruppunternehmen gehoben. Für Abwehraufgaben ist die Brigade geeignet.

|| Gruppenführer
Generalleutnant der Waffen || upd Div.Kdr.||

5. Kurze Stellungnahme der vorgesetzten Dienststelle:

N.S.D.A.P.
Dienst Buitenland
Afdeling België
Brussel, de 27 maart 1944
Lieber Gauleiter!

Persönlichter Stab Reichsführer-SS
Schriftgutverwaltung
Akt.Nr.Geh./68

Op 21 dezer werd ik door de Leider van groep VI (werkinzet) de heer Schulze, afdelingschef bij het militair bestuur uitgenodigd te middagmalen samen met Gauleiter Sauckel.
Ik had de gelegenheid aan de gevolgmachtigde voor de tewerkstelling nogmaals beknopt mijn opvatting naar voor te brengen dat er ook hier in België iets moet gedaan worden om de kloof te overbruggen ontstaan door de geblokkeerde lonen en de prijzen, die overdreven gestegen zijn.
Met de inachtneming van de gedeeltelijke beslissingen, welke in Frankrijk genomen zijn, hoop ik, dat ook voor België op dat gebied weldra iets gedaan wordt.
In het bijzijn van Gauleiter Sauckel sprak ik met de aanwezige leider van de Devlag, dhr. Dr. Van de Wiele, over Degrelle.
Van de Wiele uitte zijn tevredenheid dat Degrelle, als man van hier, door zijn persoonlijke inzet het Ridderkruis heeft kunnen verdienen. Hij voegde er echter aan toe dat het naar voor schuiven van Degrelle, in de Vlaamse kringen een vrees heeft doen ontstaan, wat betreft de aanspraken die Degrelle koestert met het oog op de eventuele leiding in België.
Degrelle zou hem onlangs de vraag gesteld hebben: wie van hen beiden zou belast worden met de leiding over het Belgisch gebied. Hierop antwoordde hij dat alleen de Führer hierover beslist.
In de loop van het gesprek drukte Dr. Van de Wiele zich op volgende wijze uit: de Vlamingen kenden nog niet het geluk voor hun inzet een gelijkaardige waardering te krijgen zoals de Walen. De enkele honderden Vlaamse Vrijwilligers in de rijen van de SS-divisies "Das Reich", "Prinz Eugen" en "Wiking" hadden niet de mogelijkheid zich te onderscheiden in het verband van één zelfstandige eenheid zoals de Waalse Sturmbrigade.
Deze uiting van Van de Wiele bevestigt mijn schrijven van 6 maart 1944 over de teleurstelling in Vlaamse kringen over de onvoldoende waardering van hun oorlogsprestaties.
Van de Wiele schetste dan in het kort over de besprekingen, die Degrelle na de groots opgezette manifestatie te Parijs, met Nieuw Orde gezinde Franse politiekers zou gevoerd hebben. Zonder de juiste formuleringen weer te geven, meen ik bij Van de Wiele een zeker onbehagen over de strekking van deze besprekingen te kunnen vaststellen.
De "Sturmbrigade Wallonien" komt einde van de week naar België. Voor Brussel is op zondag 2 maart een feestelijke receptie voorzien. Op de Grote Markt zal aan 150 leden van de Sturmbrigade het E.K.I en het E.K.II overhandigd worden. De plechtigheid moet met een defilé van tanks en kanonnen afgesloten worden. Hierover zal ik later bericht geven.

Heil Hitler
get. J.R.Koch, Landesgruppenleiter

VLAMINGEN BIJ DIVERSE DIVISIES

4. SS-Polizei-Panzer-Grenadier-Division

Renaat Bauweraerts als Kriegsberichter en Jef Desseyn.

18. SS-Panzer-Grenadier-Division ''Horst Wessel''

De Ustufs. De Wit Bert en Velleman Bob.

3. SS-Panzer-Division ''Totenkopf''

o.m. Mark van Leemputte, Leo Olyslager.

24. Waffen-Gebirgs-Division der SS-Karstjäger

von Bergen Pol.

32. SS-Frw.-Grenadier-Division ''30 Januar''

Enkele Vlamingen bij het SS-Pz.Gren.Rgt. ''Schill'' o.m. Claus Peter.

VLAMINGEN TOEVALLIG BIJ DE SS-POLIZEI

In de tweede helft van 1941 hadden zich een veertigtal Vlamingen gemeld voor het Vlaams Legioen. De Duitsers stuurden deze vooreerst naar Den Haag en daarna naar het kamp te Vucht (Nederland). Ze werden in een Polizeiuniform (met Wehrmachtsspiegels) gestoken en in het bezit gesteld van een Polizei-Soldbuch. Uiteindelijk kwamen zij einde 1941 in Graz terecht waar ze dan ook de eerste Vlamingen waren.
Onder hen ondermeer: Olyslager Harry, Janssens, Vernimmen Willy, de broeders Vandermaesen.

Hierbij hoorden enkele Vlamingen ondermeer: Goossenaerts Emiel, Broeckx, Henskens Jos, Desseyn Jef, Verdonk Frans, Moyson Lode, Van den Branden Hippoliet, Van Belle Firmin, Cuppens, Roekens Julien.
Zie verder de lijst bij het Schnelles Schützen Regiment ''Langemarck''

MG-Schütze Bert Geunes.

PANZER REGIMENT "DAS REICH"

Bij deze eenheid vertoefden ook enkele Vlamingen ondermeer: Van Hecke Lode, Colemonts Georg, Vandenbergh R., Goddens Albert.

Das Reich, Panzerregiment 28.8.1943. Midden Georg Colemonts, wapenreinigen.

Pz.Rgt. „Das Reich", Zuid-Frankrijk, 1.2.1944. Voorkommando: Toni Dzigann, L. Van Hecke, K.H. Hellmann.

SCHNELLES SS-SCHUTZEN-REGIMENT ''LANGEMARCK''

door Bert Geunes

medewerking van Geo Swyngedow, Lode van Hecke en andere

Langemarck

Onmiddellijk na het beëindigen van de gevechten werd de opleiding voortgezet. De Div. Kommandeur SS-Gruppenführer en Generalleutnant der Waffen-SS Walter Krüger, bezichtigt het schieten van de zware infanteriestukken bij Korotitschi. Rechts SS-Stubaf. Fick, Kommandeur van het ,,Kradschützenbatillon 2,''. Hij draagt het armbandje ,,Langemarck''.

VLAMINGEN IN DE SS-PANTZER-GRENADIER-DIVISIE ''DAS REICH''

Het ''schnelles SS-Schützen-Regiment ''Langemarck''
22.4.1942 — 27.4.1943
(of de lotgevallen van het in Vlaanderen vergeten regiment.)

Vlaamse Waffen-SS soldaten, die als overlevenden uit de tweede wereldoorlog huiswaarts keerden en dan later hun oorlogsberichten schreven, hadden het dan meestal over de inzet van het Vlaams Legioen.
Over de inzet en wederwaardigheden van een groot aantal Vlaamse vrijwilligers, meestal diegenen die rond de jaarwisseling van 1940-1941 uitgekozen werden volgens normen die de aanwervende Macht (de Ergänzungsstellen der Waffen-SS) op het hoogtepunt van hun weergaloze militaire superioriteit, nog meende te moeten toepassen.
Over de lotgevallen van deze Vlaamse jongens, die zonder hun toedoen plotseling overgeplaatst werden van de specifiek voor Germaanse vrijwilligers opgerichte en toegedachte SS-Divisie ''Wiking'' naar de algeheel Rijksduitse SS-Divisie ''Das Reich''. Over hen, over hun lijden en ontberingen, over hun daden en opofferingen, over de moeizame weg die zij nog te gaan hadden is weinig of niets gepubliceerd.
Dat dit noch niet eerder gebeurde, is ten dele daaraan te wijten dat een groot aantal van hen gesneuveld zijn, maar ook aan de isolatie, het quasie afgesneden zijn van de achterban, het verstoken zijn van het gevoel van lotsverbondenheid met de dierbare thuisgeblevenen, die een zekere vervreemding of op zijn minst genomen een ontmoediging in de hand gewerkt heeft tot op de huidige dag.
Juist omdat ze niet in een specifieke Vlaamse eenheid waren samengevat, wel integendeel als enkelingen verdeeld waren over de kompagnies, de pelotons en secties van een Duitse elite-divisie, zoals de SS-Div. ''Das Reich'' er één bij uitstek was, hadden Vlaamse Leiders vanuit Vlaanderen geen zeggingsschap meer over hen. Zij waren als het ware uit hun handen genomen. Op het welzijn en op permanente kontakten van deze jongens met het thuisfront in Vlaanderen had de Landsleiding zo goed als geen invloed meer.
De hele duur van de oorlog zijn ze in Vlaanderen feitelijk afwezig geweest.
Om begrijpelijke redenen ondernam de Duitse Divisieleiding ook niets om familiaire en kulturele kontakten met Vlaanderen te bewerkstelligen. Voor hen waren wij Germaanse Vrijwilligers die samen met hen kwamen meehelpen om het grote Germaanse Rijk te vestigen; voor deze Duitsers waren we thuis! heimgekeerd in de schoot van het grote Rijk.

Onder deze omstandigheden is het niet te verwonderen, dat we langzaam opgeslorpt werden in de massa en ondergingen in de anonimiteit.
De Vlaamse jongens van, laat ons zeggen, de 1ste kompagnie hadden geen of maar sporadisch kontakt met hun Vlaamse landgenoten in de andere kompagnies. Doorgaans waren er toch een 25-tal Vlamingen op ieder van de 10 kompagnies en op de Stafkompagnies van het Regiment en de beide Bataljons.
Uiterlijk waren we ook niet als Vlaming te herkennen; ons sierde geen Vlaams leeuwtje op de linkermouw of enig ander kenteken van Vlaming zijn. Na enige tijd waren we zelfs niet meer aan de taal te herkennen.
De doorgedreven gelijkschakeling bracht ook nog mee dat door de niets ontziende dril, letterlijk van de morgen tot de avond, langzaam maar zeker het Boergondisch uiterlijk van de Vlaming verdween; de jonge ronde gezichten werden allengs scherper, de knieën stevig doorgedrukt, de lichamen fier opgericht en de ogen recht op de man; een beeld van de zelfbewuste man.

Hoe kwamen deze Vlaamse jongens in de Duitse Divisie ''Das Reich'' terecht en wat ging er aan hun overplaatsing vooraf?
De meesten van hen waren op het ogenblik van hun overplaatsing al meer dan één jaar soldaat.
Met het Regiment ''Westland'' als onderdeel van de Divisie ''Wiking'', waren we midden 1941 ingezet aan het Oostfront in Rusland. Deze weg had hen geleid van Lemberg over Djepropetrowsk naar Rostow aan de rivier de Don. Ze hadden nog maar pas de verschrikkelijke Russische winter van 1941 op 1942 achter de rug waar ze aan temperaturen van minus 20°C blootgesteld waren zonder aangepaste winterkledij, meestal in open veld. De 26ste december 1941 daalde het kwik tot minus 45°. Velen van hen hadden hun vriend en dorpsgenoot naast zich zien sneuvelen. Anderen hadden hun kameraad de stiefels helpen uittrekken waar de tenen afgevroren van de voeten, los in de kousen lagen.
Het Regiment ''Westland'', bakermat van zovele Vlaamse SS-mannen, Nederlanders, Finnen, Denen, Noren, Duitsers en Oostenrijkers had zijn frontlijn achter de rivier de Mius, aan het meer van Azof ten noorden van Tanganrog.
Heel de winter door waren de Russen over het bevroren ijs van de Mius tegen deze stellingen aangelopen zonder zichtbaar succes. Nergens waren ze echt kunnen doorbreken, ze hadden massa's verliezen geleden. Maar ook de ''Westland'' en met ons de hele divisie ''Wiking'' was zeer uitgedund uit de winter gekomen. Aan het einde van haar fysieke krachten werd ze in het voorjaar van 1942 uit de frontlijn teruggetrokken. Hoe het op dit ogenblik

gesteld was in het Regiment verteldt ons de divisie-geschiedenis van de SS-''Wiking''.

Omgroepering op til bij het regiment Westland!

Op 15.3.1942 wordt het regiment afgelost aan de Mius, vermoeid en lichamelijk aan het einde van hun uithoudingsvermogen trekken de kompagnies te voet naar het dorp Amwrojewka.
De wapens worden gereinigd, vers ondergoed aangetrokken, de wonden verzorgd, de bevroren voeten, neuzen en vingers dik ingesmeerd met ''Frostsalbe''... Het Regiment rust... dat hebben de mannen wel verdiend! 4 dagen later ligt het Regt. terug aan de Mius, ditmaal bij Bachmutski. Van de grote aflossing is niets in huis gekomen. Diep ingegraven in hun stellingen ondergaan de mannen de frontbedrijvigheid van alle dagen.
Op 12 mei worden enige mannen naar het achterwaarts gelegen steppe-stadje Uspenskaja gestuurd om een pionier-leergang te volgen. Dit is het begin van de grote herschikking van het Regt. Westland, met het oog op de naderende opmars.
In de nacht van de 2de juli 1942 proberen de Russen hier met een grote troepenmacht door te breken.
Tot zover de div. geschiedenis.
Over dit gevecht zelf laten we even Bert Geunes aan het woord, hij was toen één van deze Wikinger-Vlamingen:

> ... over dit gevecht van 2 juli 1942 herinner ik me nog levendig het volgende: ik was in de 1ste kompagnie van het I. Bataillon. Mijn kompagnie-chef was SS-Hauptsturmführer Bäuerle, mijn pelotonoverste Ustuf. Lieb. Samen met de Nederlander Conrad (gesneuveld) vormden wij een machinegeweer-troep waarvan ik de schutter 1 was. De nacht van de 2e juli begon zoals zovele nachten voordien: wat heen en weer geschiet van de artillerie die de aanvoerwegen achter de loopgraven bestookte. De infanteristen, ondertussen ervaren krijgers geworden, spaarden hun munitie. Het machinegeweer, al lang als levensreddend middel gewaardeerd, als het in orde was, was behoedzaam in een deken gewikkeld en lag grijpensklaar op de dekking. Wie op wacht moest staan stond er en de anderen lagen her en der verspreid in nissen of zaten gewoon hurkend te slapen.
> Plotseling een artillerieschot juist boven onze stellingen, daar nog één en nog één en meteen scheen het einde van de wereld aangebroken. Honderden... duizenden granaten sloegen overal in, vuur en vlam, schreeuwen, roepen, kermen, alles door mekaar. Wie nog een muizenholletje wist kroop er in. De stellingen waren van al dit ontploffend vuur

daghelder verlicht. Uit ervaring wisten we dat nu de Russische infanterie aan 't komen was. Soms hoorden we tussen de granaatontploffingen door het schorre gebrul ... hoeréé-hoeréé vanuit wel duizend kelen ... en dan plotseling, onvoorzien zoals het gekomen was, zo onvoorzien verplaatste zich het artillerievuur naar de achterwaartse lijnen; dat betekende voor ons ... nu gaan de eerste Russen komen!
Gekwetsten strompelen naar achteren, hospitaalsoldaten beginnen te verbinden, voor sommigen is het niet meer nodig. Onze eigene artillerie begint in actie te komen. Alles wat schieten kan schiet nu het ene salvo na het andere op vooraf vastgestelde doelen. De zware granaten gieren over onze koppen heen en in het licht van de ontploffende tuigen zien we dichte drommen Russen op ons afkomen, vooruitgedreven door het geschreeuw van hun kommissaren. Hoezeer onze artillerie in deze massa's blijft beuken, zij blijven maar komen... altijd hetzelfde scenario. Zo was het reeds de hele winter door, hoelang gaan ze dat nog blijven volhouden?
Langzaam begint de dageraad door te breken. Nu zien we ze liggen, eerst heel vaag maar allengs duidelijker. De eersten zijn genaderd tot aan onze voorste draadversperring. Nu komen wij, de infanteristen in actie. Terwijl de mitrailleurs beginnen te maaien en de geweren knetteren, worden de T-mijnen (Tellermijnen, in de vorm hebben van een teljoor) tot ontploffing gebracht. Geroep, gekerm en geschreeuw... een scherm van kogels en granaten wordt op de aanvallers neergelaten! Ze kunnen niet meer vooruit. Ze worden gedwongen in volle dekking te blijven liggen. De machinegeweren maaien alles weg wat meer als een hand breed boven de grond is. Bij dit volle licht kunnen ze nu ook niet meer achteruit!! Ze blijven liggen... moéten blijven liggen tot zich een gelegenheid biedt er tussenuit te knijpen, terug naar hun eigen linies! Maar op die gelegenheid moeten ze nu nog lang wachten... tenminste nog tot volgende nacht en duisternis.
Velen van hen zijn gekwetst, zien het nutteloze van hun situatie in... Handen gaan omhoog, eerst enkelen, dan meer! Ze roepen ''njet strelai pan! njet strelai! Ukrainski soldat! Stalin kaput! ... geweren worden weggeworpen. Wij wenken en maken hen met gebarentaal duidelijk dat ze die moeten meebrengen! We maken een opening in de draadversperring om ze door te laten. De lichamen en handen beven nog van het zoëven doorstane inferno. De doodsangst staat op de gezichten te lezen als ze bij ons in de loopgraaf springen... blijkbaar verwachten ze nu ieder ogenblik te worden doodgeschoten zoals ze dat van hun oversten ingeprent kregen. Schuw vervolgen ze iedere beweging en dan... plotseling een verlossend gebaar... iemand reikt hun een sigaret... ze gaan neerzitten, de spanning en de doodsangst was te veel geweest...!
Wat ik hier neerschrijf kunnen tal van frontkameraden bevestigen. Het zijn

onuitwisbare herinneringen uit de soldatentijd. Welke gedragingen schuilen in de harten van de mensen? Zo even werd nog op leven en dood gevochten en nu een bemoedigend knikje... Onbeschrijfelijke dankbare ogen kijken u aan, men vergeet ze nooit meer. Niets maar ook niets is in het latere burgerleven nog vergelijkbaar met deze gewaarwording. Dat was bij de SS-Westland in de nacht van 2 juli en de morgen van 3 juli 1942 aan de Mius. Het werd hier neergeschreven omdat het onmiddellijk vooraf ging aan onze overplaatsing naar het nieuwe Regiment ''Langemarck''.
Ieder van deze Vlaamse jongens was overtuigd voor de eerlijke zaak te vechten en er zelfs zijn leven voor te geven. Zij waren trouw en dapper. Tegenstanders hebben getracht hen de mantel van verraad en misdaad om te hangen. Dat was laf en onwaar en hoort thuis in de kategorie van tegenpropaganda. Dit bericht kan en zal dan ook niet anders doen dan de feiten te laten spreken en niets mag voortkomen uit de verbeelding. Wij zullen trachten aan de hand van berichten, persoonlijke dagboeken en herinneringen van overlevenden, getoetst en gestaafd door dokumenten ontnomen aan de Divisie geschiedenis: eerst van de SS-Divisie ''Wiking'' en vervolgens van ''Das Reich'' waartoe het Regiment ''Langemarck'' behoorde, de weg na te gaan van de Vlamingen die leden en streden, in de waarste zin van het woord, in het snelle SS-Regiment Langemarck en het Pantser-regiment Das Reich.

Ontstaan en betekenis van het Regiment ''Langemarck'' in de Duitse SS-Pantserdivisie ''Das Reich''

Wij zijn in het voorjaar van 1942. De vroegere SS-Divisie ''Reich'' zoals ze toen nog heette, was verbloed in de achtervolgings- en wintergevechten die hen van aan de Poolse grens tot vóór de poorten van Moskou hadden gebracht.
Voor een nieuwe opstelling en aanvulling van mensen en materieel werd de zwaar gehavende Div. uit het frontverband teruggetrokken en verplaatst naar het oefenkamp Fallingbostel in de Lüneburgerheide. Het betrof hier de resten van de beide SS-Regimenten ''Deutschland'' en ''Der Führer''. Het beroemde SS-Kradschützen-Bataillon (op zware BMW en Zundapp motoren), aangevoerd door de legendarische SS-Stubaf. Klingenberg (de veroveraar van Belgrado en latere Kommandeur van de SS-Junkerschule Tölz), was eveneens erg toegetakeld en gedecimeerd teruggekomen uit de wintergevechten bij Rshew, in Rusland.
De resten van dit Kradschützchen.-Btl. zouden de stam vormen van I.Btl. ''Langemarck''.
Het II.Btl. ''Langemarck'' werd gevormd uit de resten van de vroegere

4.SS-Totenkopf-Infanterie-Standarte, die bij de wintergevechten rond Kaluga bijna totaal was uitgebloed. De strijd, die dit regiment daar had geleverd, was zó geestdriftig en vol opoffering dat hij kon vergeleken met die van de Duitse studenten-vrijwilligers, die in de herfst van 1914 bij Langemark aan het Yperfront onder het zingen van het ''Deutschland über Alles'', in massa's de vijand tegemoet stormden ... recht in de kogelregen van de Engelse mitrailleurs.
Militair gezien was dit feit een enorme blunder van de toenmalige legerleiding, want hier verbloedde met de jeugdige studenten en academici de potentiële officiersopvolging in het Duitse leger. Psychologisch echter is dit oorlogsgebeuren, dadelijk bij het begin van de eerste wereldbrand, uitgegroeid tot een vaderlandslievende daad van zelfopoffering zonder gelijke in de geschiedenis der volken en zal, tenminste voor wat Duitsland betreft, voor altijd met de naam van het Vlaamse dorp Langemark verbonden zijn.
Het SS-regiment 4 haalde daar (net) niet het vooropgestelde doel, namelijk de inname van Moskou tegen de verjaardag van Hitler op 20 april. Enkel de onvoorstelbare strenge winterse koude, de onbegaanbaarheid van het terrein wegens de dikke sneeuw, de totale onmogelijkheid om de noodzakelijkste verzorgingsgoederen aan te voeren hadden dit dappere regiment verhinderd door te stoten tot Moskou.
Hitler persoonlijk nam het nagenoeg verbloede regiment 4 van het front terug en schonk het, in de persoon van hun dappere kommandeur Standartenführer Hinrich Schuldt, de eervolle regimentsnaam ''Langemarck''.

Het desbetreffende bevel luidde:

Führer-Hauptquartier

20. IV. 1942.

G A

Ich verleihe

der

4. SS-Infanterie-Standarte

den Namen

"L a n g e m a r c k"

Wij vertalen:
''Ik verleen de naam ''Langemarck'' aan het 4e SS-Infanterieregiment.''

Tien dagen later, op 1 juni 1942 gaf Himmler er een uitvoeriger inhoud aan met de volgende woorden:

Der Reichsführer-SS

Führer-Hauptquartier
1. Juni 1942

Tgb.Nr.
RF/V.

SS - B e f e h l

Die bisherige 4.SS-Totenkopf-Infanterie Standarte hat vom Führer am 2o.4.1942 den Namen

"L a n g e m a r c k"

verliehen bekommen.

Deutsche und flämische Freiwillige sollen in dieser Standarte dienen.

Der Name "Langemarck" möge die Männer dieser SS-Standarte als Germanen erinnern, daß in Langemarck in Flandern die deutsche Jugend im Jahre 1914 ihr erstes großes Blutopfer für die Gesamtnation brachte.

Die deutschen und flämischen SS-Männer mögen für alle Zeiten bestrebt sein, sich des Namens "Langemarck" würdig zu erweisen.

H. Himmler.

Wij vertalen:
''Het 4e SS-Totenkopf Regiment heeft op 20.4.1942 van de Führer de naam ''Langemarck'' ontvangen.
Duitse en Vlaamse vrijwilligers zullen in dit regiment dienen.
Moge de naam ''Langemarck'' de mannen van deze eenheid als Germanen er aan herinneren dat in Langemark in Vlaanderen de Duitse jeugd in 1914 haar eerste groot bloedoffer bracht voor de hele natie.''

De overlevenden van dit SS-Regiment 4 zullen voortaan het kader vormen voor het II/Btl. Tegelijkertijd werd hun voormalige kommandeur, de SS-Standarten Führer Hinrich Schuldt de regimentskommandeur van het nieuwe regiment en gaf als het ware de naam Langemarck door aan de nieuwe eenheid.
Nota: tijdens het opzoeken van namen, data en krijgshandelingen over het SS-Infanterie-Regiment 4 stieten wij op de naam van een Vlaming, Julien van den Neste, die alhoewel hij oorspronkelijk en ook nadien weer deel uitmaakte van het ''Legion Flandern'' maar die in de verschrikkelijke winter van 1941 op 1942 verzeild is geraakt bij de ''Kampfgruppe Schuldt'' voor Kaluga. Toen de restanten van het SS-Inf.Rgt.4 bleken ingesloten te zijn was ook Julien van den Neste ingesloten, werd vanzelfsprekend ingezet, bracht het er gelukkig heelhuids vanaf en keerde later naar zijn eenheid van het Vlaams Legioen terug.
Nog op het oefenterrein in Fallingborstel, midden in de vernieuwde opstelling van de divisie, vindt er een naamverandering plaats. De vroegere naam van de divisie ''Reich'' komt te vervallen en wordt nu ''Das Reich''.
Op 4 juli 1942 werden bij de divisie ''Wiking'', meer bepaald bij het regiment ''Westland'', dat kort tevoren aan het front afgelost werd en nu op rust lag in Amwrojewka achter de Mius, tegelijkertijd alle Vlamingen van alle eenheden bij hun respectievelijke kompagniekommandant geroepen.
Hier werd hun het onherroepelijk bevel van de Führer meegedeeld volgens hetwelk alle Vlamingen ''unverzüglich'' moesten overgeplaatst worden naar een speciaal voor hen opgerichte nieuwe eenheid; namelijk het regiment ''Langemarck''.
We herinneren ons nog levendig dat er een aardig en niet mis te verstaan gemopper opsteeg uit de rangen; iets wat totaal ongewoon was in het Duitse leger.
Geen enkele soldaat verlaat graag zijn vertrouwde omgeving, zijn vriendenkring waarin hij zich thuis en geborgen voelt, waar zijn oversten hem in talrijke situaties hebben leren waarderen, waar hij binnen afzienbare tijd in aanmerking zal komen voor een bevordering of zelfs een decoratie, waarbij hij, bij manier van spreken, bijna aan zijn vingers kan aftellen, wanneer zijn beurt gekomen is voor het zo vurig begeerde verlof bij de familie. Op dit ogenblik waren we precies 16 lange maanden van huis weg en niet ergens in een veilige kazerne, maar aan het front waar dagelijks de dood op ons loerde.
Maar hoe we aanvankelijk ook aandrongen op verder verblijf bij onze vertrouwde eenheden, aan dit Führerbevel was niet te ontkomen. Op onze vraag waar uiteindelijk deze nieuwe eenheid zou opgesteld worden kwam het antwoord dat dit zou plaatsvinden in de Lüneburgerheide!!. Dat was andere

15

Im Namen des Führers und Obersten Befehlshabers der Wehrmacht

verleihe ich

dem

SS-Sturmmann

Albert G e u n e s

3./SS-Kradschützen-Btl.2
SS-Pz.Gren.Div. "Das Reich"

das

Eiserne Kreuz 2.Klasse.

Div.Gef.St., den 18. 2. 1943

(Dienstgrad und Dienststellung)

SS-Gruppenführer u.
Generalleutnant der Waffen-

SS-Ostuf. Hermann Buch.

thee! Nog dezelfden dag vertrokken we met de trein voor een lange en verre reis die ons naar Fallingbostel bracht. Lang, omdat zo een trein geen speciale voorrang heeft en overal, bijna volgens goeddunken, op zijsporen omgeleid wordt. Aan de Poolse grens aangekomen hadden wij bij het stadje Przemysl nog een hele dag oponthoud. Hier was de veelgehoorde ''Entlausungsanstalt''. Alle soldaten, die uit de richting Rusland kwamen werden hier, voordat ze in het Rijksgebied binnenmochten, onverbiddelijk van luizen en ongedierte vrijgemaakt. Allen, zonder uitzondering, moesten hier al hun klederen, alles wat ze ook maar bij zich droegen, ook datgene wat ze meedroegen in hun Tornister, in een bundel samenbinden, vervolgens voorzien van een koperen nummerplaat en dat afgeven. Ondertussen stond daar iedereen in de blote flikker zijn beurt af te wachten tot zijn groep toegelaten werd in de grote gemeenschappelijke doucheruimte om het verplichte stortbad te nemen. Onmiddellijk daarna werden alle behaarde delen van het lichaam rijkelijk met Cuprex ingewreven om ook hier de laatste resten van luizeneitjes van de zo gevreesde platluis te vernietigen. Onze klerenbundels echter waren terechtgekomen in een ruimte waar door middel van een extreem grote hitte, vermengd met gas, alle ongedierte werd vernietigd.
Toen we dan enige tijd later onze spullen terugkregen waren, die door de grote hitte zodanig verfomfaaid, dat we er als een vogelverschrikker uitzagen. Maar!! ze waren luizenvrij!

Op het oefenterrein van Fallingbostel aangekomen werden we ingedeeld bij de verschillende kompagnies. De Adjudant van het eerste Bataillon, SS-Obersturmführer Hermann Buch, schrijft op deze dag in zijn persoonlijk bijgehouden dagboek, 12 juli 1942:
... irgendwann in diesen Trubel (de nieuwe opstelling) kamen von der ''Wiking'' die ersten 70 Flamen und einigen Wallonen, damit zu dokumentieren, dass nun für die Flamen ein besonderes regiment entstehen sollte...
Hier heeft hij zonder enige twijfel, in zijn eerste kennismaking met Vlamingen, enige Brusselaars voor Wallonen aanzien. Van het Ersatz-Batl. Klagenfurt (Westland) kwamen even later nog een hele reeks Vlamingen. Uit de lazaretten en genezenden-kompagnies keerden onze kameraden met mondjesmaat weer naar hun veldeenheid terug, ditmaal niet naar de ''Westland'' maar wel naar de ''Langemarck''. Hetzelfde gebeurde met de verlofgangers. Hoeveel Vlamingen dan uiteindelijk in het snelle regiment Langemarck gediend hebben, kunnen we alleen maar bij benadering schatten. Aanvankelijk telden we zeker bij ieder van de 10 kompagnies een 25 tot 30 Vlamingen, bij de 9de Kompagnie (S.M.G. Komp.), die voorbeeldig bijgehouden wordt door onze kameraad Lode van Hecke, tellen we nu nog 34 namen. Een verantwoorde raming geeft een totaal van 250 tot 300 Vlaamse jongens.

Zoals we verder nog zullen zien kwamen er spijtig niet zo heel veel meer van hen terug, zij rusten in Russische aarde... maar zijn door ons niet vergeten!
Dat het dagelijks leven in Fallingbostel geen romantisch lekkersmekken was... vooral niet voor de Vlamingen die zelden of nooit een pakje van thuis kregen, omdat de familie thuis amper zelf genoeg te eten had, mag blijken uit het schrijven van onze kameraad Frans Devriese uit Berchem.

... buiten de eerste 4 jaar van mijn gevangenschap (in het geheel waren het 7 jaar) heb ik nooit méér honger geleden dan in Fallingbostel 1942!
Junge! Junge! van 's morgens 7 uur bij het Appel, tot 's avonds 18.00 uur werden we "geschliffen" met daartussen een middagpoos van 90 minuten. Amper tijd om de 2 pellkartoffeln met een haring of iets dergelijks, ofwel een doorzichtige soep van graupen en linzen naar binnen te spelen.
Gauw, gauw moesten er ook nog enige spullen voorbereid worden voor de namiddagdienst.
Ja! in mijn kompagnie (de 9de, zware Kp.) was het zover, dat er elke dag tegen 11 uur 's middags een paar man van hun stokje gingen en ... het uitlekte dat 1 op de drie man 's morgens niet gegeten had, omdat, de ontbijtportie reeds de avond voordien tijdens het afhalen van het rantsoen mee verorberd was.
Ik was destijds de MG-schutter 1 en ik heb menige avond kort voor het slapengaan 4 à 6 gamellen bier gehaald uit de kantine van de I/Brigade, om deze onder het bed te zetten en ze 's morgens, samen met de anderen van de groep uit te drinken om toch maar iets in de maag te hebben!
Toen dat uitlekte werd ons avondeten slechts voor de helft uitgegeven en moesten we 's morgens bij de "Fourrier" de andere helft gaan halen. Ja! dat waren "Zustände"! Rantsoenzegeltjes; om 's zondags eens in Walsrode bv. te kunnen gaan eten! Daar viel niet aan te denken, want daarvoor had men vlees- en vetzegeltjes nodig... en die hadden alleen de Duitsers die ze van thuis toegezonden kregen.
Wij ... aten meestal droog brood belegd met duim en wijsvinger. Daarbij ik ken er weinige die zich 's zondags een uitstapje konden permitteren!
Wij waren blij te kunnen rusten en... onze was te kunnen doen!
Plezant hé! en dan al die sprookjes die men *nu* moet horen over "die SS hatte die bessere Verplfegung" en zoverder.

In Fallingbostel begint de opstelling van de divisie en daarmee ook van het Rgt. "Langemarck" al vaste vormen aan te nemen. Vrijwel dagelijks komen er hele kolonnen van spiksplinternieuwe voertuigen toe. Eveneens van overal tegelijkertijd komen de manschappen toegestroomd. Het zijn dan meestal diegenen die afgedeeld waren op alle mogelijke cursussen en leergangen.

De oorlogsopstelling van de ''Panzer-Grenadier-Division das Reich'' wordt uitgevoerd zoals de onderstaande ''Kriegsgliederung'' van 24 april 1942 aantoont:

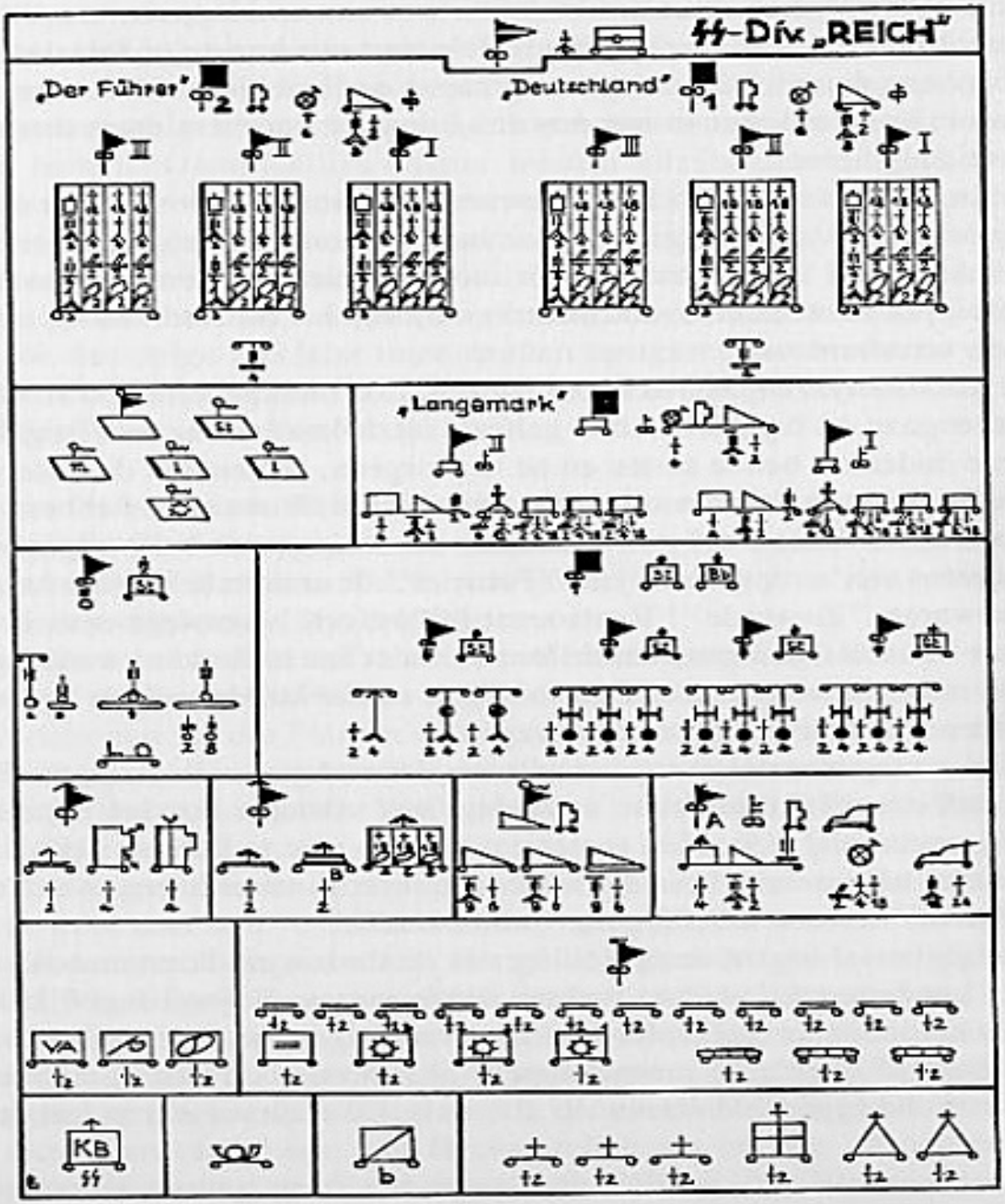

Deze opstelling toont ons dat de divisie nu samengesteld is uit 3 regimenten met name:
Het ''SS-Regt. Deutschland''
Het ''SS-Regt. der Führer''
Het ''schnelles SS-Schützen-Regt. Langemarck''

Dit snell regt. was een nieuwigheid, op dit tijdstip althans, omdat het uitgerust werd met kleine, uiterst wendbare en veelzijdige amfibievoertuigen van het merk Porsche. Wij en iedereen noemden ze voortaan ''zwemwagens''. Rivieren en waterlopen, binnenmeren of andere natuurlijke of kunstmatige hindernissen bieden voortaan geen oponthoud meer. Na omschakeling op vierwiel-aandrijving overwinnen ze met spelend gemak steile hellingen, zandvlakten, sneeuwvlakten enz. Te water werd een kleine ''hekschroef'' neergeklapt en de ''bootjes'' varen nu met een snelheid van 12 km/u.

Eind juli 1942 wordt de volledige divisie — Das Reich — van Fallingbostel per spoor verplaatst naar Noord-Frankrijk. De divisiestaf ligt in Le Mans.
Met de aankomst in Frankrijk beginnen voor ons ook de oefeningen in groter verband. We zullen snel tot de vaststelling komen dat de verplaatsing naar het schone Frankrijk niet als vakantie bedoeld was. De manschappen worden letterlijk van de morgen tot de avond in draf gehouden. Op de onmogelijkst geachte ogenblikken in de nacht werd alarm verondersteld en nachtoefeningen gehouden.
Hier in Frankrijk bereikt het regiment geleidelijk zijn volledige opstelling.

Staf I/s.SS-Schtz. Rgt. ''Langemarck''. V.l.n.r. Frankenberger, Dr. Rueff, Wilhelm, Lange, Dr. Penn, Klein, Fick, Bleck, Miersch, Vogt. Mamers 8.4.1942.

2. s.SS.-Schtz. Rgt. ,,Langemarck'' 12.9.42 te Coetquidan bij Ploermel (Frankrijk). V.l.n.r. Thomas, ?, ?, Weisgram, Wistinghaus, Amberger, Lahr, Keusemann (Spiess).

Regiment "Langemarck"

Kommandeur: SS-Obersturmbannf. Hinrich (Käpt.) Schuldt
Adjudant: SS-Hstuf. Dieter Kesten
De stafkompagnie was samengesteld uit 3 pelotons:
1 pel. pantserafweergeschut: (pakzug)
1 pel. motormelders: (kradmelders)
1 pel. seingevers: (nachrichten)

I/Bataillon

Kommandeur: SS-Sturmbannf. Jacob Fick
Adjudant: SS-Obersturmf. Hermann Buch
De stafkompagnie van het Btl. bestond uit:
1. Kradmelderzug (peloton motorkoeriers)
1. Nachrichtenzug (transmissie)
1. Munistaffel (munitieploeg)
1. Spritstaffel (brandstof)
Samen 170 manschappen (zonder de officieren)
3 zwemwagenkompagnies elk met 230 man en 64 wagens.
de 4e kompagnie (zware) bestaande uit:
2 pel. SMG zware machinegeweren
1 pel. zware granaatwerpers (mortieren)
de 5e kompagnie bestaande uit:
1 pel. pionieren
1 pel. IG infanteriegeschut
1 pel. pantserafweergeschut

Vlamingen bij de 6. Kompagnie, uiterst rechts Ward Masson, bij een Panzerkampfwagen IV.

Hoog bezoek te Fallingbostel.

II/Bataillon

Kommandeur: SS.Hstuf. Walter Harzer (later Tychsen)
Adjudant: SS.Ostuf. Hans Pavelka
Kompagnie-chefs: SS.Ostuf. Tetsch
SS.Hstuf. Kesten
SS.Ostuf. Graun
Peletonoversten: SS.Ustuf. Boska
SS.Ustuf. Kruse
SS.Ustuf. Kuhlmann

De kameraden Geo Swyngedouw, Lode van Hecke, Frans Devriese, R. vanden Bergh, Leo Molenaer, Gabriel de Clercq en Dries Decru konden zich nog volgende namen van Vlamingen uit het snelle regiment "Langemarck" herinneren. We hebben getracht deze namen onder te brengen in de eenheden waar ze thuis hoorden. Mocht dat hier en daar toch niet geslaagd zijn, dan is dit alleen te wijten aan ons geheugen, dat ons na 40 jaren, parten speelt, temeer daar er nergens naamlijsten bestaan waaruit we hadden kunnen putten.
De kruisjes merken de namen van de gesneuvelde kameraden, en niet meer naar Vlaanderen terugkeerden en voor altijd in Russische aarde rusten. Wij, overlevenden, kunnen niet nalaten, telkens we aan onze dode kameraden denken, te beklemtonen *dat wij weten dat ze voor Vlaanderen optrokken*. Wat voor sommigen als sentimenteel aanzien wordt was voor deze jongens *de waarheid, op dit tijdstip*.
Bij de opsplitsing van het Rgt. werd hoofdzakelijk het II/Bataillon nog eens door elkaar geschud. Vele Vlamingen kwamen terecht in de AA/Aufklärungsabteilung "Das Reich", in het Regiment "Der Führer" of het Regiment "Deutschland". Deze kameraden kunnen we eerst terecht als geïsoleerd beschouwen. Maar *allemaal*, zonder onderscheid, behoorden ze tot de grote familie van de divisie "Das Reich", waar ze nu nog altijd fier op zijn.

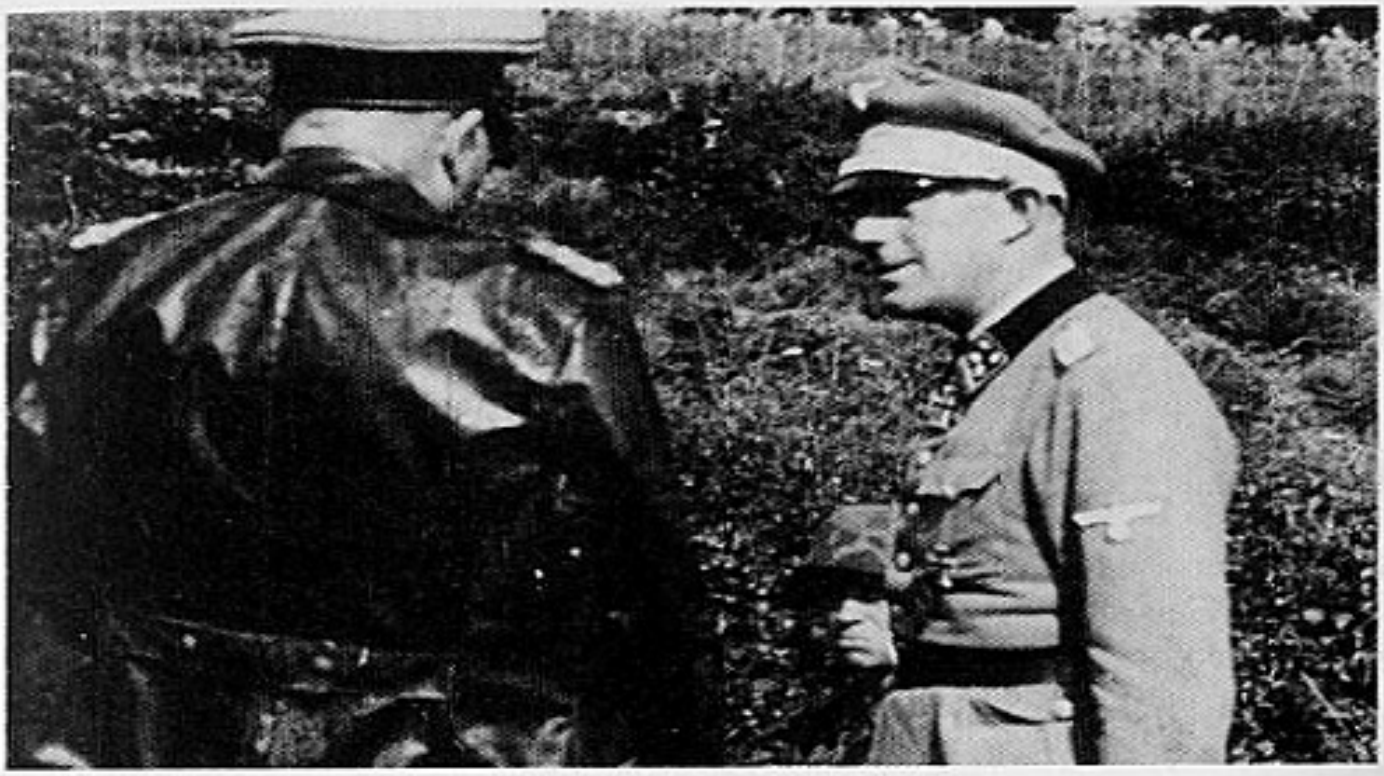

September 1942. s.SS.Schtz.Rgt. "Langemarck" te Coetquidan bij Ploermal (Fr.). Bevelhebber Fick (met helm) en Schuldt bij Gruppenführer Kepler (in ledermantel).

Bleck (o.o.) en Buch (adj.).

SS-Ostubaf Fick, bevelhebber.

VLAMINGEN bij het s.SS.Schtz.Rgt. ''Langemarck''

1. Kompagnie

Gabriel Declercq
Tuye
De Coninck
Paul Rummens
Lode Bonten
De Pillecijn
De Brabander
Broekhoven
De Neef
Jef van Biezen
Lode Badts
Van Raemdonck
J. Hollands

2. Kompagnie

R. Van den Bergh
Jef Debruin
Felix Dua
Herman Praet
Rene Teunen
Ward Masson
Holemans
Jan van Rampelbergh †
Bert Gobbens

3. Kompagnie

Karel Fiermans †
Bert Geunes
Alfred Verbraeken †
Frans Borms
Broecx
Daems
Willy Joyeux
Jef van den Bulcke
Herpaert

4. Kompagnie

Dries Decru
Marcel Sleewagen
Jos Boelaert
Jeroom Lauwers
Armand Stassen
Marcel Vercauter †
Miel Grondelaers
Lauwaert
Laurent

6. Kompagnie

Jos Colemonts

Stafkompagnie II/Btl.
(motorschutters)
Leo Molenaar
Poliet van den Brande †
Louis De Clerck †
Rik of Wim Moors †
W. Geudens
Rik Wauters

7. Kompagnie

Geo Swyngedouw
Stonne Wauters
Peeters
Jan Neven
Kamiel Deboosere
Oscar Lamirroy
(deze komp. werd na 1.10.1942 volledig de *15. Komp. ''Deutschland''*

Lode van Hecke
Albert van den Borre
Jef van Wulpen
Jules Rijkaert
Staf Lambersy
Jef van Nerum †
Karel Demol
Frans Verdonck †
Miel Theunis
Frans Demoor
Jan Thans
Raveyts
Cardoen
Hugo Willems
Bussens
A. Mussche
Naessens
Frans Devriese
Alfons de Bruyne
Bert Verschelde
Frans de Herdt
Bert van Malderghem
Firmin van Belle †
Theo van de Kerckhove †
Paul Leser †
Marcel Giresch
Van den Abeele
Gubanski
Lode Guldentops †
Jackmain
Melis
Meganck
Lambotte
Meirlan

1 oktober 1942

SS-Divisie ''Das Reich'' wordt *Pantser-Divisie*
Met het oog op een maximale gevechtssterkte voor de nakende opdrachten volgt er een nieuwe omgroepering in de divisie. De omvorming tot pantserdivisie betekent dat er een Pantser-Regiment bijkomt.
Vermits er in de divisie drie Inf. Regimenten waren, namelijk ''*Deutschland*'', ''*Der Führer*'' en ''*Langemarck*'', terwijl er voor een pantserdivisie slechts twee zijn voorzien, wordt er besloten het ''s.Schtz.Rgt.Langemarck'' op te splitsen als volgt:
— Kommandeur Schuldt en Rgts.-Stab ''Langemarck worden respectievelijk Kommandeur en Rgts.-Stab Pantserregt. 2 ''DR''
— Het II.Btl. ''Lgm'' wordt II. Pantserrgt. 2 ''DR''
— Het I.Btl. ''Lgm'' onder Jacob Fick, wordt onder voorbehoud van de traditienaam ''Langemarck'', direct ter beschikking gehouden van de divisiestaf, als I./SS-''L''. Later zal de taktische naam worden gebruikt, nl. ''SS-Kradschützen-Btl.2. Das Reich''.
De omvorming van ons IIde Btl. tot de tweede afdeling van het pantserregiment 2 ''DR'' bracht met zich mee, dat talrijke Vlamingen in het pantserrgt. terecht kwamen en er ook gebleven zijn tot lang na Charkow, ja tot het bittere einde, voor zover ze het overleefden.

Het is dus in hoofdzaak onder de benamingen van:
Abteilung Tycksen — Pantserrgt. 2 Das Reich
en *SS-Kradschützen-Btl. 2 ''Langemarck''*
dat we nu de weg gaan vervolgen van onze Vlamingen in de ''Panzerdivision das Reich'', de oudste divisie van de Waffen-SS, een elite-divisie bij uitstek en zowel bij vriend als vijand aanzien als kampsterkste divisie uit de hele tweede wereldoorlog (Paul Carrell, Verbrannte Erde).
Met ingang van 1 oktober 1942 verlaat ons ook onze voormalige Regiments-Kommandeur, Hinrich (Käpt.) Schuldt. Hij werd vervangen door de voormalige Oberst van de Wehrmacht, SS-Standartenführer Vahl.
Wij willen deze bijdrage over het ''schnelle Regiment Langemarck'' niet afsluiten zonder een woord van hoogachting en respekt gericht aan onze eerste Kommandeur Käpt. Schuldt. Uit talrijke gesprekken met overlevenden van toen, blijkt overduidelijk een eensgezinde hoge waardering voor deze vaderlijke figuur, die ons Vlamingen zeer wel begreep.
Hij had de karaktertrekken en eigenaard van ons ''Flamen'' snel door en wist deze in banen te leiden, die later ongekende en van ons zelf niet verwachte militaire en kameraadschappelijke prestaties zouden brengen. Vooral de laatst vernoemde eigenschap, die der ''frontkameraadschap tot de zelfopoffering toe'' tussen Officieren en manschappen, was voor ons, Vlamingen, nieuw en nooit gehoord.
Hij scheen in 1942 niet meer te passen in een supermoderne pantserdivisie die voorbestemd was tot grootste prestaties; later heeft hij bewezen zeer wel moderne militaire opdrachten aan te kunnen.
Als Obergruppenführer en Generaal van de Waffen-SS, gedekoreerd met het ''Eichenlaub zum Ritterkreuz'' is hij aan het hoofd van een Lettische vrijwilligers divisie in de Kurlandslag gesneuveld.
Kameraad Schuldt, uw ''Flamen'' van toen groeten U!

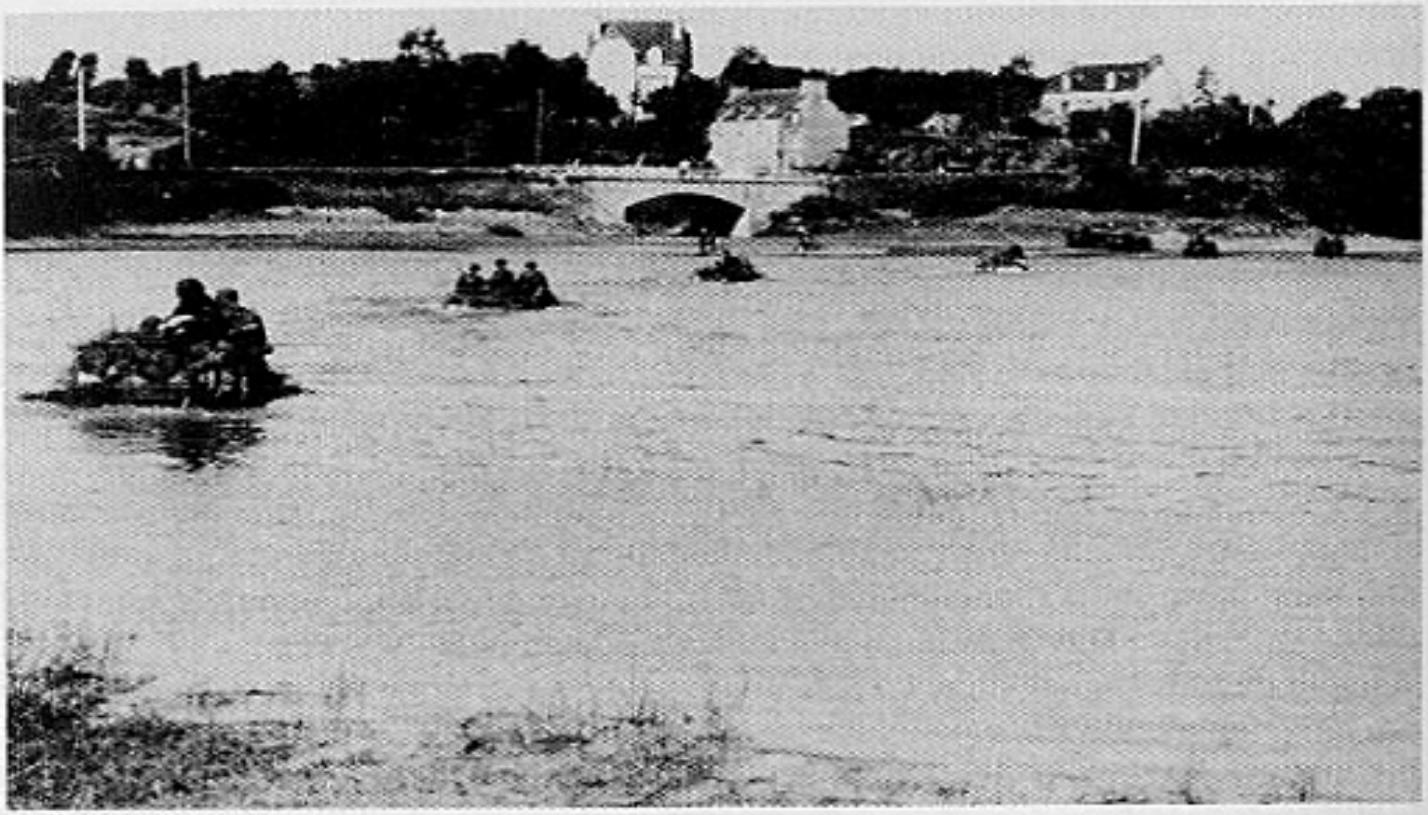

2.s.SS-Schtz.Rgt. ,,Langemarck'' bij Ploermel (Frankrijk).

2.s.SS-Schtz.Rgt. ,,Langemarck'' bij Ploermel (Frankrijk).

Het SS-Kradschützen-Btl. ''Langemarck'' bestond nu uit circa 1200 onderofficieren en manschappen, plus de circa 37 officieren. De 4 kompagnieën waren meestal bezet met 5 pelotonoversten (één in reserve). In de staf van het Btl. waren 5 Ordenansofficieren, 2 Artsen (Dr. Rueff en Dr. Lazi = Ladislaus Müller), 2 officieren voor de administratie en 2 officieren voor het wagenpark.

De vroegere 5de kompagnie was bij de omgroepering weggevallen. Een ''Kradschützenkompagnie'' telde 230 man, verdeeld over 64 zwemwagens, waarvan er 22 uitgerust waren met machinegeweerstaanders op het dashbord van waarop men al rijdend mee kon schieten.

De Btl. staf lag in Mamers en de kompagnies in de dorpen van de onmiddellijke omgeving. Van hieruit zijn we op het Franse oefenterrein Ploermel een oefening gaan houden in Btl. verband. Alle militaire oefeningen, of in het peloton, of in komp. of in Btl. verband werden allemaal met scherpe munitie uitgevoerd. Alleen zo is het mogelijk jonge soldaten van voorafaan te wennen aan de beklemmende uitwerking van een vuurgevecht. Door ervaren onderofficieren en officieren geleid, sluipen de manschappen tot op enkele meters van de veronderstelde vijandelijke bunkers terwijl deze nog steeds onder scherp vuur liggen van de eigen machinegeweren, granaatwerpers en zwaar infanteriegeschut. In zelfgemaakte pantserdekkingsgaten moeten de troepen zich laten overrollen door onze eigen pantsers. Als dan deze pantser ook nog boven de schuttersput blijft stilstaan en zelfs nog draait ... Wie dat in een éénmansgat meegemaakt heeft verwacht met een veel geruster gemoed de vijandelijke pantser.

Zo gaan de weken voorbij in adembenemend tempo. Oefeningen en dienst worden afgewisseld met sport en atletiek.
Stilaan bereikt de divisie de hoogste stand van opleiding. Zo eindigt, bijvoorbeeld de opleiding van de ''Langemarck'' op het oefenterrein Coetquidan in de Bretagne, met een regiments-gevechtsoefening, waarbij met behulp van de zwemwagens een rivier moet overgestoken worden, om vervolgens op de andere oever een bruggehoofd te vormen. Hier werd op indrukwekkende wijze de mogelijkheden en paraatheid aangetoond, waartoe de Porschezwemwagens in staat zijn.
Deze op zijn grootst aangelegde en zeer dicht aan de werkelijke oorlogssituatie aanleunende gevechtsoefening, in het bijzijn van de Opperbevelhebber van de 7.Armee, Generaal-Oberst Dollmann en van de bevelvoerende Generaal van het SS-Panzerkorps, bewees dat de divisie ''Das Reich'' weer volledig paraat was. De opleiding der manschappen had nu een hoogtepunt

bereikt, dewelke zonder schroom te vergelijken is met de voor-oorlogse stand.

Tegelijkertijd met de *divisie ''Das Reich''* werden er in hetzelfde gebied in Frankrijk nog twee andere SS-divisies opnieuw opgesteld nadat ze in de voorafgegane winterveldtocht grote verliezen aan mensen en materieel geleden hadden in Rusland. Het waren de *SS-Leibstandarte ''Adolf Hitler''* en de divisie *SS-Totenkopf*.

Alle drie samen vormden ze van nu af aan het beroemde en machtige *SS-Panzerkorps*, onder het Generaalkommando van SS-Obergruppenführer Paul Hausser.

2.s.SS-Schtz.Rgt. ,,Langemarck'' bij Ploermel — Schwimmwagen met MG 34.

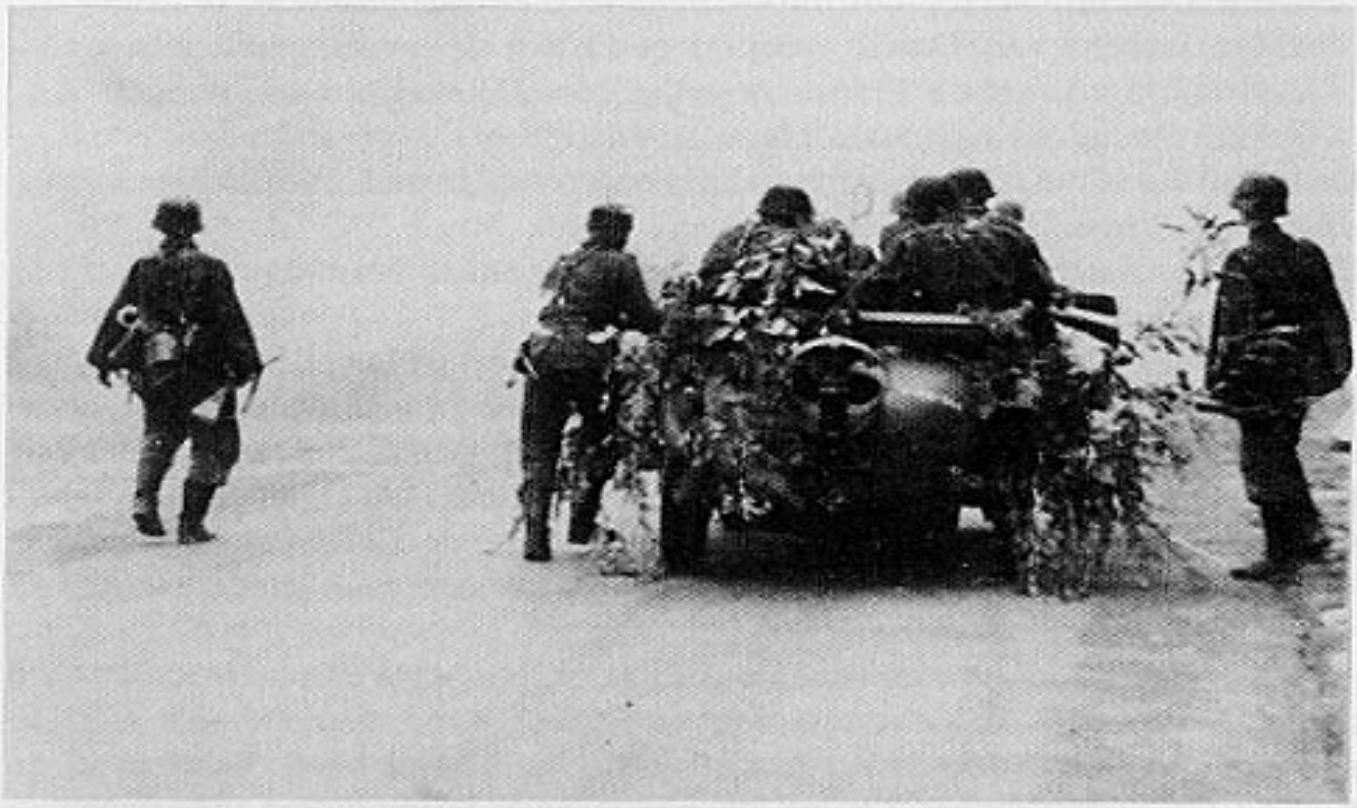

2.s.SS-Schtz.Rgt. ,,Langemarck'' 1942. Coëtquidan (Frankrijk). Bemerk de opgeklapte hekschroef van de Schwimmwagen.

Bezetting van de rest van Frankrijk

(van 21.11. tot 28.11.1942)
Terwijl het Duitse leger een strijd op leven en dood uitvocht in de Russische steppen landden de geallieerden op 8 november 1942 in Noord-Afrika. Een logische tegenmaatregel was de bezetting van de ''vrije zone'' in Zuid-Frankrijk, om de Franse vloot te verhinderen uit te varen en zich bij de geallieerden te voegen, tevens om de kust van de Middellandse Zee en het achterland tegen een mogelijke landing en, niet in het minst, om te voorkomen dat het nog talrijke Franse leger in onbezet Frankrijk partij zou kiezen voor de Anglo-Amerikanen.

De overval op Toulon (27.11.1942)

Op 11 november 1942 komt het volgende bevel van het A.O.K. (Armee-Ober-kommando) binnen bij het SS-Panzerkorps:

1. De Anglo-Amerikaanse landing in Noord-Afrika dwingt ons maatregelen te nemen om het gehele Franse grondgebied te beschermen.
2. Benevens maatregelen met betrekking op gebieden buiten het Franse moederland, zullen Duitse en Italiaanse strijdkrachten ter bescherming van het Franse grondgebied in het tot dusverre onbezet gebied binnenmarsjeren.
   Deze intocht van Duitse troepen geschiedt op verlangen en in overeenstemming met de Franse regering, om Frankrijk tegen verdere Angelsaksische oorlogshandelingen te vrijwaren.

De bezetting van het ''onbezette gebied'' werd op 11 en 12 november zonder schermutselingen voltrokken.
Het SS-Panzerkorps werd nog niet ingezet, maar bleef wel in hoogste alarmtoestand.
Alle wapens en rupsvoertuigen zijn en blijven op treinstellen geladen.
Op 22.11.1942 wordt het Btl. SS-Langemarck plotseling met volledige bewapening en alle voertuigen op platte treinen geladen en in snelle vaart naar Brignoles, ten noorden van Toulon, gebracht.
Op 20.11.1942 heeft namelijk de Kommanderende Generaal van het SS-Panzerkorps Paul Hausser, van de OB West (Oberbefehlshaber West) de volgende opdracht ontvangen:
... dat hij met de hem toebedeelde 7.Pantserdivisie (Wehrmacht), dewelke aangevoerd wordt in de omgeving van Perpignan, alsmede met talrijke eenheden van de Wehrmacht, de Luftwaffe, de Marine en de Waffen-SS de *vesting* en *oorlogshaven* Toulon op verrassende wijze moest innemen.
Er diende rekening te worden gehouden met de bezetting van tenminste 6 kustenbatterijen, 6 zware en talrijke lichtere batterijen luchtafweergeschut

(ook tegen gronddoelen), verdeeld over tenminste 20 km vestingsfront. Buitendien met de aanwezigheid van rond 20.000 Marinesoldaten en van de Franse vloot. Afgaande op de persoonlijke instelling van de Chef van de Fr.vloot, Admiraal de Laborde, moest dringend rekening gehouden worden met weerstand, uitlopen, of zelfvernietiging van de Fr. vloot.
Het SS-Pantserkorps wordt met de organisatie en de uitvoering ervan belast.
In de nacht van 24 op 25 november loopt het bericht binnen dat Admiraal Darlan de Fr. vloot bevolen heeft uit te lopen naar Dakar en dat van nu af aan groot gevaar bestaat dat dit gebeurt.
Afgaande op dit bericht beveelt nu de Oberbefehlshaber West het begin van de aktie voor 27.11.1942.
Het Korpsbevel nr. 1 van 25.11.1942 dienaangaande, luidt in uittreksels zo:

1. Het Generaalkommando, met de hem toebedeelde strijdkrachten heeft de opdracht de *zee* en *landvesting* Toulon bij verrassing in te nemen om te verhinderen dat de Fr. vloot kan uitlopen. Hierbij zijn de soldaten zowel te lande als op de schepen te ontwapenen en voorlopig te interneren.
2. De 7. Pantserdivisie, versterkt, wordt in drie gevechtsgroepen ingedeeld en ingezet.
3. *Leiding* van de onderneming: SS-Stubaf. Jacob Fick.
4. *Legereenheid:* versterkt ''Kradschützen'' Btl. Langemarck.
5. *Opdracht:* bezetten van het Arsenal te Mourillon, van het Radiostation ten noorden daarvan, van de Forten tussen Mourillon en Le Pradet. In eerste instantie dient het Fort Lamalgue genomen te worden (daar bevindt zich de bevelhebber van Toulon). Verder de kazernen in het noordelijke gedeelte van Le Mourillon en op de zuidelijke punt van het Arsenal.
6. Het Kradsch. Btl. Lgm. wordt versterkt met een specialisten-eenheid voor het bezetten van het Radiostation.
7. Bijzonderheden...
8. ....
9. Tijdregeling: X-dag wordt mondeling bevolen. De drie gevechtsgroepen bevinden zich om 3.30 uur op hun respektievelijke uitgangsposities.
   Gevechtsgroep 1: ...
   Gevechtsgroep 2: ...
   Gevechtsgroep 3: westuitgang Valette (zie de kaart)
   Om 4.00 uur hebben alle drie gevechtsgroepen zonder verder bevel deze posities te verlaten en hun opdrachten uit te voeren. Aan de 7. Pantserdivisie worden nog eens 800 marinesoldaten en 1500 soldaten van de kustartillerie toegevoegd, om de schepen en de kustbatterijen te bemannen.

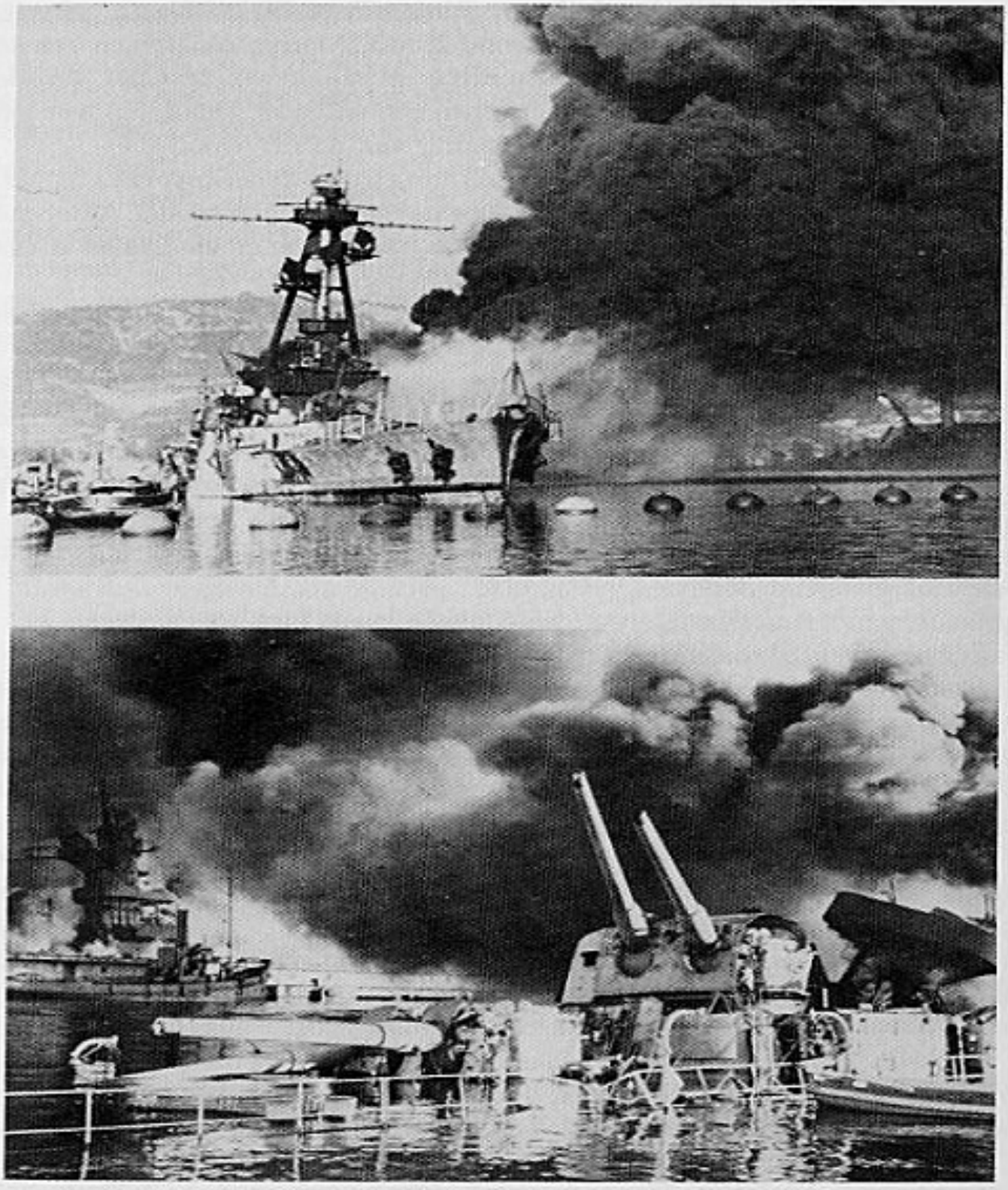

27.11.42 — De Fransen vernietigden voor onze ogen 80 oorlogsbodems van hun eigen krijgsvloot in de haven van Toulon. De admiralen behielden hun wapens en de 27.000 Franse soldaten werden na 3 dagen vrijgelaten en keerden huiswaarts.

De toenmalige Adjudant van het ''Kradschützen Btl. Langemarck'' was de SS-Obersturmf. Hermann Buch, een fijnzinnig academicus en Vlamingenvriend. Zijn bericht over de verrassingsaanval op Toulon:
... de aanval was bevolen voor stipt 04.00 uur.
Rond 03.00 uur 's morgens stonden wij op 5 km ten noorden van Toulon. Hier werd de gendarmeriewacht ontwapend.
Precies om 04.00 uur hadden we onze uitgangspositie bereikt en kwam alles in beweging.
Twintig minuten later was het Fort Lamargue door de 2.kompagnie ingenomen, daarbij werd de bevelhebber van Toulon, admiraal Marquis, gevangen genomen.
Dan werd het radiostation ingenomen door de 1.komp., evenals de verscheidene Arsenalen, de negerkazerne, een U-boot kazerne en het verdedigingswerk Grosse Tour. De 3.komp. overmeesterde Fort Cap Brun, de 4.komp. het Fort Marguerite en de Marineschool. Alleen bij het radiostation werd geringe weerstand geboden. Om 07.00 uur was alles in onze hand. Twee U-boten konden ontsnappen. In de omgeving van het arsenaal reed ik, gezeten op een motor-met-zijspan recht toe op een Frans machinegeweer, dat daar in stelling lag. Wij werden beschoten daar we voor Engelsen aangezien werden. De bestuurder van de motor kreeg een buikschot waaraan hij stierf. Oscha. Hund bekwam een schot door de elleboog en ikzelf een schampschot aan de borst.
Na afloop van de aktie bleken wij drie de enige gekwetsten van de dag te zijn bij het Btl. ''Lgm.''.

Nog dezelfde dag stuurt het Generaalkommando van het SS-Panzerkorps het volgende bericht aan de Armee-groep Felber:
... overval op Toulon op 27.11.1942 volgens plan uitgevoerd. Verrassingsmoment overal tenvolle geslaagd. Zwakke weerstand op enkele plaatsen werd snel gebroken. De Franse vloot was tot zelfvernietiging voorbereid. De zelfverzinking begon onmiddellijk nadat we het havengebied binnengedrongen waren, gedeeltelijk zelfs nadat onze eigen soldaten reeds aan boord waren. Om 08.00 uur was Toulon in onze hand. Het slagschip Strasbourg is op grond gezet. Vier schepen kunnen zich nog drijvend houden. Een precies overzicht kan nog niet gegeven worden vanwege de enorme branden op enige slagschepen en de ontploffingen van de munitievoorraden. De kanonnen van de kustbatterijen en de luchtafweer zijn gedeeltelijk door de eigen bemanning vernietigd.
Eigen verliezen zijn zeer gering. De juiste gegevens volgen.

Gen. Kdo.

In het ''Kriegstagebuch'' Nr. 718/42g 5 (KTB Ia, Anl. 175) volgt dan enige dagen later het definitief bericht over de aktie:

''... de drie gevechtsgroepen overschreden om 04.00 uur hun uitgangsposities op ongeveer 2 km buiten het eigenlijke vestingsgebied. Om 05.30 begon het droppen van zeemijnen in de haveningang. Deze onderneming werd gunstig in de hand gewerkt door de maanlichte nacht. Op enige plaatsen werd weerstand geboden, maar door de volledige verrassing geholpen werd deze snel gebroken. Het lukte ons op een deel der oorlogsschepen te komen en zodoende de weerstand te voorkomen.
Van op het vlaggeschip ''Strasbourg'' werd weerstand geboden en het vuur van hun kanonnen verhinderde ons het naderen. Kort nadien hoorden wij van op de meeste schepen geweldige ontploffingen. De vloot was op zelfverzinking voorbereid en werd nu aan de grond gezet. Om 08.50 uur was de vesting Toulon vast in onze hand. De ontwapening van de Franse oorlogsmarine kon vlot uitgevoerd worden. Alleen de chef van de vloot, Admiraal de Laborde weigerde met zijn staf het vlaggeschip te verlaten, alhoewel zijn bemanning het schip reeds verlaten hadden. Tegenover een parlementair-officier verklaarde hij het schip niet te zullen verlaten zonder een uitdrukkelijk bevel van maarschalk Petain. Hierop werd dan getracht een telefoongesprek tot stand te brengen tussen maarschalk Petain en de bevelhebber van de vloot, maar dat lukte niet. Vervolgens werd door een parlementair-officier het bevel van de maarschalk gebracht ''onmiddellijk van boord te gaan'' maar hij weigerde de uitvoering van dit bevel en bleef samen met zijn staf op het niet meer bemande en aan de grond gezette schip. Deze houding heeft er ons toe gedwongen hem in eervolle gevangenschap te nemen met behoud van zijn degen.
Verliezen: 1 man dood. Gekwetsten: 1 officier en 1 man, allen bij het Bataillon Langemarck, die in camouflagevesten (Tarnjacken) voor Engelsen aangezien werden.
Samenvattend kan er gezegd worden, dat er van nu af aan rekening gehouden werd met het feit dat de Franse vloot zich zelf zou vernietigen daar zij *noch* de Duitsers, *noch* de Engelsen in handen wou vallen.
In de Franse Marine is er steeds een anti-Engels ressentiment geweest, dat nog versterkt werd toen, onmiddellijk na de kapitulatie van Frankrijk, op 3.7.1940 Engelse oorlogsschepen bij Mers-Al-Kebir, een haven in de golf van Oran, delen van de Franse vloot bij verrassing beschoten en in de grond boorden om ze niet in de handen van de Duitsers te laten vallen. De haat in de Franse Marine was tegen de Engelsen tenminste even groot als tegen de Duitsers. Om die redenen bestond er in de Franse oorlogsmarine een binnenhuiskonflikt tussen enerzijds Maarschalk Petain en zijn regering en anderzijds De Gaulle-Darlan dat zich alleen maar liet oplossen door de zelfverzinking van de vloot.
Het is om die redenen dat wij de Franse Marine in de vesting Toulon onze hoogachting niet kunnen weigeren daar zij in deze situatie precies eender gehandeld hebben als de Duitse oorlogsmarine die zich op 21 juni 1919, na de uitlevering aan Engeland, in de bocht van Scapa-Flow verzonk en met wapperende vlaggen onderging vóór de ogen van de Engelsen. De hoogachting door het SS-Pantserkorps tegenover de Franse vloot kwam in Toulon daardoor tot uitdrukking, dat alle officieren, nadat ze in eervolle gevangenschap werden genomen, hun degen mochten behouden.''
Tot daar het ''Kriegstagebuch''.

Het Btl. Langemarck blijft nog enige tijd in Toulon en neemt de verdediging waar van de kuststrook: schiereiland St.-Mandrier-Toulon-Cap Plane en dat

te samen met de 10. pantserdivisie. Hier zullen we dan afgelost worden door de Italiaanse divisie "Lupi di Toscana" die deel uitmaakte van het 22. Ital. Armeekorps onder Generaal Olearo.

Het is ook rond deze tijd dat er hardnekkige geruchten de ronde doen volgens dewelke het SS-Pantserkorps, bestaande uit de drie pantserdivisies:
SS-Leibstandarte, SS-Das Reich en SS-Totenkopf
zal ingezet worden bij Rommel in Noord-Afrika. Deze drie divisies samen telden een goede kleine 100.000 man. Per trein vervoerd zijn er nodig circa 360 treinen. De generale staf rekent met een gemiddelde van 120 treinen voor één pantserdivisie.
In de maand november waren we daadwerkelijk al onderzocht op deugdelijkheid voor de tropen. Bovendien was bij het korps reeds het bevel aangekomen dat iedereen moest ingeënt worden voor de dienst in de tropen.
Of dit nu de ware bedoeling geweest is, of dat dit alleen maar diende als camouflage kan niet meer achterhaald worden.
Rond 20 december 1942 werd de "Langemarck" dan definitief afgelost en keerde in ijltransport terug naar de divisie die gelegen was ten zuiden van de stad Rennes.

Naar het Oostfront

Op 30 december 1942 komt uit het Führerhoofdkwartier een bevel hetwelk inhoudt dat het gehele SS-Pantserkorps zich moet gereed maken voor de strijd aan het oostfront. Daarmee zijn nu abrupt de schone dromen van het Afrikakorps uitgedroomd. In plaats van de verwachte korte zomerbroekjes worden we nu ingepakt in dikke gewatteerde broeken, dikke met pels gevoerde anoraks, viltlaarzen enz.

Het nieuwe jaar 1943 begint zeer ongunstig. Iedereen kijkt in spanning naar Stalingrad ... Bovendien heeft op 23 januari de konferentie van Jalta plaats waar de geallieerden de onvoorwaardelijke kapitulatie van Duitsland eisen.
Het SS-Pantserkorps moet Stalingrad gaan ontzetten.
Bij de staven van de divisies, de regimenten, de bataillons worden ijverig de stafkaarten van Stalingrad en omstreken bestudeerd. Ze geraken tot bij de kompagniechefs. (Later op de treinen, in de omgeving van Kiew, worden ze weer terug ingezameld en vervangen door stafkaarten van Charkow en de omgeving.)

In de eerste dagen van het nieuwe jaar begint het inladen van het SS-Pantserkorps op treinen. De transportbeweging begint op 9 januari 1942. Alle

eenheden van het korps (met uitzondering van SS-Totenkopf, die zullen iets later vertrekken) rollen nu met absolute voorrang naar het oosten.
De reis gaat over Nantes, Orleans, Troyes, Bainvilles, Lunéville, Saarburg, Homburg, Kreuznach, Mainz, Frankfurt, Gemünd, Lichtenfeld, Hof, Zwickau, Olmutz, Lauban, Ratibor, Krakau, Przemysl, Tarnopol, Kasatin, Kiew... In Frankrijk bloeiden rond Kerstmis nog de viooltjes... rond Kiew ligt er een glanzend pak dikke sneeuw... een gelijk verschil is ongeveer in onze harten waar te nemen!

De situatie aan het Oostfront op dit ogenblik

Het Russisch winteroffensief 1942-1943:
Vanaf november 1942 begonnen de Russen met het geweldigste tegenoffensief, dat tot nu toe onder Russische leiding in deze oorlog plaats gevonden had.
De volgende vaststellingen waren duidelijk herkenbaar:

1. De Russen hadden, zoals nooit tevoren, een massa aan mensen en materieel daarvoor bereid gesteld, vooral pantsers.
2. Het offensief was grootschalig, duidelijk afgekeken en gepland volgens de manier van Duitse oorlogsvoering.
3. De volgende, in tijd en afloop precies vooruit berekende krijgshandelingen zijn duidelijk te onderscheiden:
   a. Doorbraak aan de Don bij Serafimowitsch.
   b. Tegelijkertijd doorbraak bij Krasnoarmeisk, ten zuiden van Stalingrad. Daarbij zijn twee Roemeense Armeekorpsen vernietigd en is de 6de Duitse Armee onder von Paulus in Stalingrad volledig ingesloten en daarmee door uitschakeling bedreigd.
   c. Aanval met twee Russische korpsen ten westen en ten noordwesten van Stalingrad, in westelijke richting.
   d. Aanval van de Sowjet Armeegroep ''Zuidfront'' aan beide zijden van de Don in richting van Rostow en het zuidelijk Donez-gebied.

Wat gevreesd moest worden gebeurde dan ook; van Stalingrad tot in Orel werd het Duitse front opgerold.
Eerst begaf de Italiaanse 8. Armee, vervolgens de Hongaarse 2. Armee en tenslotte begaf het hele front over een lengte van 500 km. Zonder noemenswaardige tegenstand marsjeerden twee Russische Armees ''unaufhaltsam'' naar het Westen...
Door de uitschakeling van 5 (Duitse of met Duitsland verbonden) Armeekorpsen waren de Russen nu qua getalsterkte de Duitsers veruit de baas. Tegen deze niets en niemand ontziende Russische pletwals, die voor de eerste

maal de vijand zag wankelen wordt nu het Rgt. ''Langemarck'', (vanzelfsprekend in het raam van het pantserkorps) tegenaangegooid.
In Kiev worden we reeds uitgeladen. Stalingrad is reeds gevallen, alle aandacht gaat naar Charkow. Gezeten in onze open zwemwagens rijden en slipperen we meer als 500 km over de ijsgladde rolbaan van Kiev naar Charkow.
Ik zie nog steeds onze arme motormelders, die hun beide voeten over het ijs lieten glijden om zich toch maar rijdende te houden. Reeds na een hondertal km zaten ze reeds door de voetzolen heen. Dan werden er maar sjaals en andere stoflappen om de botten heen gewikkeld, want vergeleken met wat er hen nog te wachten stond was dit nog van geen tel. Eens voorbij Charkow wordt het rijden in formatie opgegeven. Bataillons en kompagnies verlaten de rolbaan en rijden alleen nog in gevechtsopstelling.
Niemand hier weet precies tot op welk punt de Russen vooruitgekomen zijn. Resten van de verslagen Duitse Weermacht komen ons in kleine groepjes tegen. Reeds dagenlang worden ze dag en nacht vervolgd door de oprukkende Russen. Het beeld, dat ze vertonen, is zo ontzettend, dat we spontaan het beetje dat we zelf hebben deze arme stakkers aanbieden. Moeizaam slepen ze zich voort, reeds honderden kilometers ver, zonder tot rust te komen. De voeten hebben ze met lompen omwikkeld, de ogen liggen diep in de kassen en zijn ontstoken door gebrek aan slaap. De gezichten zijn door koude en voedselgebrek tot onmenselijke maskers veranderd. Sommigen van hen hebben nog ergens een Russsische slede kunnen bemachtigen, getrokken door zo een panje-paardje, dat zelf bij gebrek aan voedsel ieder ogenblik dreigde door de knieën te gaan. Op die slede liggen ze dan, 6 soms 7 man en niet zelden zit er ook nog een man op het paardje zelf.
Aan hen vroegen we geregeld waar de Russen waren.
In 't begin vertelden ze ons dat ze een halve dag vooruit waren op de achtervolgende Russen, maar hoe verder we opschoten naar het oosten toe, des te dichter kwamen de Russen. In de omgeving van Woltschanzk moest het dan gaan gebeuren.
Een patrouille van onze kompanie heeft ten noorden van Jefremowka op de rolbaan een marsjerende kolonne Russen zien aankomen. Ze voelen zich blijkbaar zo zeker van hun stuk dat ze alle veiligheidsoverwegingen verwaarlozen. Waarom zouden ze ook? Reeds dagen achter mekaar vervolgen ze de afgematte, van honger en vermoeidheid uitgeputte Duitsers, die maar één doel meer hebben: bijtijds weg komen om het vege lijf te redden. Niemand van deze Russen schijnt te vermoeden, dat ze op verse troepen zouden kunnen stoten. De twee tegenstanders moeten zich hier nu gaan ontmoeten.
Om deze tijd van het jaar waren de Russische rolbanen (of hoofdverkeerswe-

gen in het burgerlijk leven), althans in oorlogstijd, zo een 8 tot 10 meter breed. Door het herhaaldelijk sneeuwruimen worden de bermen aan de kant van de weg maar hoger, ze vormen dan echte sneeuwwallen en kunnen makkelijk 3 à 4 meter hoog zijn. Men kan er niet zomaar overheen klimmen. Enkel in de dorpen zijn er geen sneeuwwallen meer ... Maar zo ver mochten we de Russen niet laten komen. Ongeveer op hetzelfde ogenblik dat de 3de Kompagnie ''Langemarck'' het gevecht ging opnemen en langs de huisgevels in stelling ging, verscheen ook nog de 2de Kompagnie ''Aufklärungsabteilung'' (verkennersafdeling) met hun verkennersvoertuigen op rupskettingen, die uitgerust waren met boordkanonnen en tweelingsvliegerafweergeschut en talrijke machinegeweren. Een enorme vuurkracht. Ook zij maakten zich klaar om het gevecht aan te gaan. Kanonnen werden geladen; de machinegeweren op de staanders geplaatst en van munitie voorzien. De motoren werden afgezet en iedereen wachtte nu met spanning op de dingen die gingen komen... Toen de Russen tot op weinige meters van de eerste huizen zijn gekomen breekt de hel los. De zware machinegeweren en de 24 lichte MG's 42 hameren in de verraste Russen en dwingen ze in volle dekking, terwijl de gepantserde verkennersvoertuigen een omtrekkende beweging uitvoeren. Een eind verderop doen ze als het ware de deur dicht en al terugkomende wordt de komplete Russische kolonne vernietigd. Tenminste een heel bataillon met inbegrip van de tros met de verzorgingsvoertuigen, die nog probeerden naar het achtergelegen dorp te ontkomen. Toch slaagt een aanzienlijk deel van de infanteristen erin over de sneeuwwallen te ontkomen. Met achterlating van de zware wapens zetten ze het op een lopen over de eindeloze witte sneeuwvlakten. Alles wat te zwaar of te warm wordt werpen ze weg, eerst de steeds omgehangen opgerolde deken, een weinig verder de overjas. Vertwijfeld vechten ze tegen de dikke laag sneeuw waar ze tot over de enkels inzakken. Pas veel later worden ze door rupsvoertuigen ingehaald en voorbijgestoken. Alleen de wapens worden afgenomen en in de voertuigen meegenomen. Zijzelf worden terug naar de rolbaan gestuurd. Ergens anders kunnen ze toch niet heen in deze wijde witte sneeuwvlakte.

De 3de Komp.-Langemarck wordt hier afgelost door de verkenningsafdeling — Das Reich — en gaat nog dezelfde dag in stelling ten zuiden van de rolbaan Woltschanzk — naar het noord-oosten aan de zoom van een bos. Schutterskuilen kunnen hier niet meer gegraven worden, toch moeten we van de oppervlakte verdwijnen. We behelpen ons met kleine sneeuwwalletjes waardoor we tenminste aan het zicht onttrokken zijn. Daar liggen we nu plat in de sneeuw. Heinde en verre geen veldkeuken te bespeuren ... Met onze trouwe begeleider de honger zoeken we al onze zakken af naar iets eetbaars; wie daar nog iets vindt is een gelukkig man.

Afweerslag in en rond Charkow
van 2 februari tot 18 februari 1943.
Op 31 januari 1943 kapituleert de 6. Armee onder Maarschalk Paulus in Stalingrad. De laatste verbitterde gevechten duren nog voort tot 2 februari 1943. De gevolgen van de ontstane krisis-situatie blijven onverbiddelijk voortduren.
De hoofdfrontlijn kan maar schaars en dun bezet worden, toch kunnen de losse delen van het pantserkorps zich handhaven dank zij hun veel betere bewapening, hun degelijke opleiding en hun jeugdige moed. Want moed moesten de jongens hebben in deze dagen. Het hele front vóór Charkow is in beweging. De divisie ''Das Reich'' wordt aan twee kanten door de Russen voorbij gelopen en moet zich al vechtende de weg open houden naar het westen. Van de Armee-groep Lanz komt het bevel om terug te trekken tot achter de rivier de Donez, alwaar de ''Leibstandarte'' verwikkeld is in verbitterde afweergevechten.
Nu pas blijkt overduidelijk dat het SS-pantserkorps veel te laat uit Frankrijk aangevoerd werd om in een gesloten formatie, zoals het hoort, in de tegen-aanval te gaan.
Nu het front op verschillende plaatsen doorbroken is moeten er voortdurend losse onderdelen van de strijdmacht in de open bressen gegooid worden, waar ze dan, beroofd van hun samenhang, het moeten opnemen tegen een vijand die hen qua getalsterkte veelvoudig overtreft.
Toch slaagt het pantserkorps erin de onstuimig opdringende vijand gevoelige verliezen aan mensen en materieel toe te brengen, die zijn aanvalskracht verlammen.
Doch ook bij de ''Langemarck'' betreuren we verliezen.
Het Btl. Lgm. had de vorige dag, na een mars van 160 km bij klirrende koude, over Woltschanzk, Marien het dorp Sziwo bereikt. Hier moest een verdedigingsinstelling gevormd worden ten zuiden van Alexandrowka. De kompanieën gaan links en rechts van de rolbaan in het open veld in stelling.
Eén peloton, onder leiding van Untersturmf. Riotte wordt naar het zijdelings gelegen dorpje gestuurd als vooruitgeschoven veldwacht. 's Nachts worden ze van drie kanten door de Russen overvallen. Ustuf. Riotte en 8 man sneuvelen, 2 man gekwetst en 2 man vermist. De rest van het peleton bereikt met de grootste moeite onze eigen lijn.
Dezelfde nacht rust zware druk op het Bataillon. Het dreigt voorbij gelopen te worden.
Bij al die ellende is er nog een nieuwe bijgekomen. Enige dagen voordien was het plots beginnen dooien en regenen. De viltlaarzen en met pelsgevoerde anoraks hadden zich daarbij vol water gezogen. Gelegenheid om dit alles te drogen was er niet geweest en nu vroor het minus — 28 °C.

Wij Herdenken 1941-1945

TER ROEMRIJKE GEDACHTENIS

VAN

Karel FIERMANS

Geboren te Borgerhout, op 25 Augustus 1923
Vrijwilliger bij de SS-Standarte "Langemarck",
in heldhaftigen kamp gevallen op het Oostfront,
op 6 Februari 1943.

—

Hij was een jongeling, die schitterde door vele gaven en op de handen gedragen werd door al wie hem benaderde. Hij had een edele inborst, een open karakter, een ijzersterken wil en was vervuld met een blakend idealisme. Sterk van geest, was hij even sterk van lichaam en munte uit door zijn groote kracht en lenigheid. Het nieuwe geluid was vaardig over hem geworden, hij was voor het Nationaal-Socialisme tegen het bolsjewisme. Overtuigd van het overweldigende tijdsgebeuren, trad hij aan om van zijn jong leven een offergave te maken.

Door zijn moed verwierf hij hooge eereteekens en sterft, ten slotte, den heldendood in de ijswoestijnen van Sowjet-Rusland. Zijn herinnering zal ons allen bijblijven.

Beste Ouders, ik weet dat het thans stil is geworden in onze woning en dat gij treurt, omdat gij den laatsten gang naar mijn graf niet kunt gaan. Doch over de verre vlakten grijpen mijn handen naar Uw hart en het hart van Vlaanderen. Ik ben bij U, dagelijks, op elk oogenblik. Hebt fier Uw tranenzware hoofd in het zonlicht. Eens zijn wij voor eeuwig te zamen bij den God der Rechtvaardigheid.

« Hoop op den oogst, O Vlaanderland ».

†

TER ZALIGER GEDACHTENIS

van

WILLY VAN DEN BERGHE

zoon van Remi en van Celeste Van der Stockt

Sturmmann der Waffen SS,

geboren te Erembodegem, den 19 Februari 1922 en gesneuveld « Voor Outer en Heerd » te Archangelowka (Rusland), den 27 Februari 1943.

—

De noodklok luidde over de wereld en ook in Vlaanderen, en stap de jeugd ten strijde tegen den vijand van geloof en beschaving.

De jacht naar genot zou de beste zonen van ons volk niet weerhouden den weg van eer en strijd der kruisvaders en bruggade op te gaan.

Ook Willy hoorde dien roep gehoord en met jonge geestdrift is hij gegaan.

In hoogste liefdedaad heeft hij als bloedgetuige zijn leven gegeven voor den Kristen zijn en het Duitsch verleden van zijn volk, met lichtehoop op een heerlijken oogst: « Mijn volk werde groot ».

Vader, moeder, broers en zusters, het weze U in uwe groote droefheid een troost dat uw zoon en broeder gevallen is in uiterste trouw aan zijn volk. Uw gebed en volksche trouw blijve de houdende hand over het graf heen.

Kameraden en vrienden, die mijn levensideaal begrijpt, bouwt voor ons volk een Vaderland dat het kan beminnen, en bidt voor mij: « O.L. Vrouwken van Vlaanderen bekom hem de eeuwige vrede ».

Foto-Industrie S. FRANCK - Aalst.

De koude en de ijzige wind sneed de mannen door merg en been. De natte viltlaarzen bevroren tot ijsklompen aan de benen. Een motormelder werd met een boodschap teruggestuurd naar de regimentsstaf. In de door en door natte handschoenen vroren onderweg zijn handen vast aan het stuur; ze moesten er af worden gesneden.
Het aantal bevriezingen die nacht was bijzonder hoog. Tegen de morgen werden we door twee kompagnieën van de weermacht afgelost.

6 februari 1943

Karel Fiermans en Alfred Verbraeken sneuvelen, Frans Borms zwaar gekwetst.
In de morgendeemstering waren we afgelost. Na een mars van een vijftal km in het achtergelegen gebied waren we terechtgekomen in een van die Russische dorpjes rond Woltschanzk. Doodop, half versteven van de koude, sedert dagen niet meer gewassen en geschoren, de uitputting nabij lieten we ons neervallen in de broeierige warme atmosfeer van de overbevolkte lemen hut. Doch het slapen was niet voor iedereen. Onverbiddelijk werden ook hier wachtposten uitgezet. Wat er dan op volgde beviel ons soldatenhart al beter. De rantsoenen, ook de gemiste rantsoenen van de vorige dagen werden nu alle tegelijk verdeeld. En vermits doden en ook de reeds afgevoerde gekwetste kameraden geen rantsoenen meer nodig hebben, kwamen die er ook nog eens bovenop. Deze overvloed en de weldoende warmte gaf ons het gevoel in de hemel terechtgekomen te zijn, in de hemel van onze nonnekens. Mag dan het verblijf in de hemel eeuwig duren, bij de soldaten is er niets van eeuwige duur. Nog dezelfde avond moesten we in afweerstelling gaan achter een, dwars door het woud lopende, weg.
Andere eenheden, die daar vóór ons hadden gelegen hadden hun stellingen opgegeven en waren teruggetrokken. Het hele front vóór en rond Charkow was in beweging. In de sneeuwgaten wachtten we de dingen af die moesten komen.
Samen met Fred Verbraeken lag ik in één van die gaten, rechts van ons op een tiental meters verder lagen Karel Fiermans en Frans Borms.
Zo ging de nacht in. Hevige koude heeft een vermoeiende uitwerking op de mens. Het glintseren van de sneeuw doet op de duur pijn aan de ogen. Vóór mijn machinegeweer was een open plek in het bos en reeds de halve nacht staarde ik tegen steeds dezelfde denneboompjes aan.
Plotseling komt het me voor dat er zich daar iets heeft bewogen! Ja... nu weer... en daar nog één en nog één, het konden er wel tien... twintig zijn. In het halfduister zie ik alleen schimmen. Maar ze bewegen zich niet in mijn richting, ze lopen als het ware op hun tenen recht naar de schuttersput van

Fiermans en Borms. Ik voel mijn hart bonzen tot in mijn keel. Als bij toverslag is de koude en de stijfheid in de vingers verdwenen. Behoedzaam klem ik de kolf van mijn MG tegen mijn kin, goed dat ik gisteravond twee gordels van ieder 50 schot aan mekaar gehecht had... Het is doodstil... Zeker zijn de Russen nog niet opgemerkt door de andere groepen omdat daar geen open plekken zijn! Hopelijk heb ik juist nu geen defekt aan mijn MG, dat zou nu fataal zijn. Ik haal de trekker over en maai als het ware tussen de vóór mijn stelling bewegende gedaanten. Het lawaai van mijn hamerend machinegeweer tussen de bomen van het bos wekt plots het hele front. Iedereen begint te schieten, ook daar waar geen Russen komen opdagen.
Vóór onze stellingen blijven er steeds meer donkere gestalten liggen. Uit de achtergrond komt er iemand op me toe gekropen... het is mijn kompagniekommandant, Hermann Buch. Enkele minuten later merken wij, infanteristen, eerst hoe sterk onze front is. Alles wat zich aan zware wapens achter ons bevindt schiet nu in het vóór ons gelegen bos. Nog geruime tijd wordt er over en weer geschoten maar het is duidelijk dat de aanval afgeslagen is en de Russen zich hebben teruggetrokken...!
Toen het klaarlichte dag geworden was lagen er alléén al een twintigtal Russen op de open plek voor onze stelling. De pelotonoversten kwamen ons vertellen, dat we deze stellingen gingen verlaten en dat van hogerhand bevolen was, dat we de frontlijn weer gingen bezetten die de Weermacht de dag tervoor had verlaten. Maar dat betekende een vijftal kilometer vooruit... tot aan de zoom van het bos opschuiven.
Tegen de middag zette het front zich in beweging, behoedzaam gingen we in brede waaier vooruit, de geweren en MG's in aanslag. Alles ging goed. De Russen schenen zich teruggetrokken te hebben wat wel meer gebeurde. Al gauw waren we een drietal kilometer opgeschoten toen, dwars vóór ons, een bosweg opdoemde. Achter die bosweg lagen ze ons op te wachten... en nu kregen we precies van hetzelfde laken een broek. Maar aanval is aanval, we moesten erdoor.
In zulke situaties hadden we in de opleiding geleerd van ''Sprung auf, marsch marsch, du sicherst, ich springe!'' Verscheidene geweerschutters sprongen daadwerkelijk over de bosweg heen ... maar het gros sprong niet ... onze aanval stokte en we hebben onze dappere kameraden nooit meer weergezien. Het bos bleek tot barstens toe vol Russen te zitten. Met lichte infanteriewapens was hier geen doorkomen aan. Achteraf kan men zich wel de vraag stellen of, in deze onoverzichtelijke situatie, onze legerleiding wel bewust was van de werkelijke sterkte van de tegenstander? Maar ondertussen ging de strijd in het bos onverminderd voort. Duizenden geweerkogels troffen de bomen, schampten hier en daar af, vlogen dan nog verder als dwarsliggers met het typisch snerpend geluid.

Honderden granaten gingen over ons heen en ontploften dikwijls reeds in de boomtoppen. Boven, achter, vóór, één gekraak en gefluit, geroep en getier, een gevecht in een bos heeft iets weg van de hel van Dante. Maar niet alle kogels treffen de bomen. Kameraden links en rechts stuikten voorover... duidelijk is het verschil te zien tussen iemand, die getroffen wordt en door de knieën zakt, en iemand, die zich uit lijfsbehoud neerstort.
Rechts naast mij zie ik Karel Fiermans vooroverstuiken. Ik ben er nu nog altijd zeker van dat ik het doffe geluid van de kogelinslag in de dikke anorak van Fiermans gehoord heb... (ik zal hem blijven horen tot aan het einde van mijn dagen). Plotseling draait zich mijn schutter 3, Fred Verbraeken, op zijn rug. Een kogel had hem in de keel getroffen. Borms zag ik eveneens neerstuiken. Ondertussen was Helbig mijn schutter twee geworden. Niemand zag nog precies wat er gebeurde hier vooraan. Gekwetste kameraden werden van brancardiers op tentstroken gerold en over de sneeuw naar achter getrokken. Het is voor hier al lang duidelijk, we moeten hier weg! we komen er niet door!
De kameraden die roerloos bleven liggen, werden steeds maar talrijker. Verscheidene onderofficieren zijn gesneuveld of gekwetst. Ik zie hoe onze kompagniekommandant de munitiekisten van onder de gesneuvelde kameraden wegtrekt en deze al kruipende door de sneeuw tot bij de MG-schutters brengt. Ik heb nu geen andere opdracht dan te schieten zolang er nog iets uit de loop komt. Rechts en links schuiven en kruipen in achteruitgang de kameraden terug achteruit... Hermann Buch is tot bij mij gekomen. Op dit ogenblik zie ik alleen nog maar dat Buch en ik alleen nog dekking geven. Een kompagniekommandant die in de waarste zin van het woord zijn kompagnie aan 't redden is. Als we maar kunnen blijven schieten dan houden we de Russen onder en kan de rest van de Komp. zich afzetten. Nu toont er zich duidelijk een verschil tussen diegenen, die zich al liggend achteruit bewegen en diegenen die roerloos op de plaats blijven. Alhoewel het onze heilige plicht is de kameraden mee te nemen, hier op dit ogenblik is er niet aan te denken. Buch roept me toe er een hele gordel van 50 schot ineens door te jagen en dan een sprong achteruit te doen van wel twintig meter, om vervolgens weer te schieten wat we maar kunnen. In een zulkdanig gevecht ziet men alleen nog maar wat er in zijn onmiddellijke omgeving gebeurt. Natuurlijk weerden alle onze andere kameraden zich juist zo hardnekkig om het vege lijf te redden.
We hebben geluk dat de Russen ons nu niet achternazetten. Heel waarschijnlijk is het zo dat ook zij zwaar toegetakeld zijn en niet meer de kracht hebben om de achtervolging op te nemen. Geslagen en onze kameraden betreurend bereikten we weer onze uitgangsstelling van voorheen. Terwijl we zo doende waren om ons in dezelfde sneeuwgaten als vanmorgen opnieuw te installe-

ren, komt onze Komp. kommandant tot bij mij en hij beveelt Helbig en mij ons machinegeweer te laten staan, te verwisselen voor een gewoon geweer en hem te volgen. In 't vooruitgaan vertelt hij mij dat de Bataillonskommandeur wil weten wat de Russen *nu* doen. Om dat vast te stellen zijn we nu onderweg. Blijven ze op de plaats liggen of zijn ze aan 't nastoten in onze richting. We zullen het spoedig weten. We gaan vooruit in het "ungewisse". Nog behoedzamer dan voordien, van boom tot boom leggen we de drie kilometers af door de hoge sneeuw.
We zien de Russen nog niet, maar we horen ze nu wel!
Voorzichtig sluipen we tot achter een kleine verhoging in het bos en dan zien we van waar het geluid komt! De Russen stoten ons niet achterna... wel zijn ze bezig onze doden te plunderen. Duidelijk zien we hoe ze onze doden de viltlaarzen uittrekken, hoe ze hen ontdoen van de winterkleding. Wat er van onze gekwetsten geworden is, daar durven we op dit ogenblik niet over doordenken. Uit onze patronentas namen we elk nog eens een lader van vijf schoten. In het geweer zaten er reeds vijf en dat maal drie is dertig schoten... Wij hadden genoeg gezien om ons rapport uit te brengen aan het Bataillon! Nu mikten we lang... en zorgvuldig, we konden nauwelijks missen!

Onze dode kameraden hebben we niet meer weergezien. Wij hebben ze niet kunnen begraven, hun persoonlijke voorwerpen niet kunnen terugsturen aan de familieleden. Het is het tragisch lot van terugtrekkende troepen, dat ze hun dode of gekwetste kameraden niet meer zien en dat er bijgevolg ook geen overlijdensberichten kunnen gestuurd worden.
Nog jaren nadien, eigenlijk voor altijd, blijft de familie in de onzekerheid leven. Vooral de moeders blijven voor de rest van hun leven hopen, tegen beter weten in, dat hun zoon nog eens terugkomt. Als de zoon sneuvelt, sneuvelen er steeds twee... moeder en zoon! Dat geldt vanzelfsprekend voor beide kampen.
Dat dit "achterlaten" van onze doden en zeker onze gekwetsten een grote uitzondering was bij de Waffen-SS, getuigt nog eens de brief van onze kameraad Frans Devriese uit Berchem, één van de vele Vlamingen als pantserman in het pantserregiment "Das Reich" en dat tot de allerlaatste dag in 1945. Op het ogenblik dat hij de brief schreef, had hij een gedeelte van het manuscript gelezen.
"... wat mij wel een beetje geschokt heeft is de passage waar Bert aanhaalt dat wij onze doden zouden hebben achtergelaten! Naar mijn weten en ervaring was dat juist onze sterkte te weten dat je "dood of gekwetst" nooit aan de Russen werd prijsgegeven... Meer nog, mij zijn gevallen bekend waar wij reeds begraven makkers terug uitgegraven hebben om ze verderop weer "te ruste" te leggen.
Voor ons, Waffen-SS-mannen, was het een erezaak onze gevallenen mee te nemen of ... te gaan halen en menigeen is bij het bergen van een makker zelf gekwetst geworden en zelfs

gevallen, denk maar aan Poliet Vanden Brande en Paul Leser tijdens de zomer-afweergevechten rond Charkow!''

Telkens als bij ons de ''kameraadschap'' ter sprake komt, geraken onze mensen in ontroering! Welke zielkundige zal ooit de bijzondere geest van zelfopofferende kameraadschap kunnen verklaren, die zo kenmerkend was voor de hele Waffen-SS. Ik heb hier twee voorbeelden bij de hand, overkomen aan Vlamingen, maar ze hebben plaatsgevonden overal waar soldaten van de Waffen-SS ingezet waren.
Deze twee voorbeelden zijn daarom uitgekozen opdat ze door iedereen op hun waarachtigheid kunnen gekontroleerd worden.

De eerste gebeurtenis ontnemen we aan de brief van onze Vlaamse kameraad en pantserman in ons II/Bataillon ''Das Reich'', Lode van Hecke uit Blankenberge.
''... het gebeurde op 25 augustus 1943 bij de vierde en laatste slag om Charkow. 't Was heet die dagen, in en omtrent die kolchoze bij het dorp Korotitsch.
Heet was het ook in de pantser door de zon, die het ijzer haast verhitte — ja een mens is nooit content! ofwel te koud... ofwel te warm! Het schieten wou ook niet eindigen. Welke flauwe plezante zei daar ook weer ''die schiessen noch solange bis mal was passiert!'' Het zou me niet verwonderen dat het Tychsen was, echt iets voor hem!
In elk geval kon de Hauptscharf. Starck het niet verknauzen dat ik ''ausgerechnet damit lachen'' kon.
Pas had Tychsen per boordradio Richard Gündel ''zusammen geschissen'' (soldatenjargon voor erge terechtwijzing) omdat hij volgens hem te ver naar voren geschoven was. ''Ich führe den Haufen, nicht Sie!'' Die woorden galmden nog na in de stikdonkere pantser toen een hels vuurwerk begon! Tychsen schreeuwde in de boordradio ''Karachomarsch''. Dat was de naam die op onze kommandopantser geschilderd was. De vlakte naar de kolchoze toe was licht hellend en dalend. Alles scheen best te verlopen... toen een geweldige knal ons door mekaar schudde! Ik had den indruk dat men langs alle kanten met reuze-voorhamers op de pantser inbeukte! Wij beseften allen nog niet wat er gebeurd was... niemand scheen gekwetst! Dan, na enige frakties van een sekonde hoorden we de stem van Tychsen brullen ''der Panzer brennt! raus und weg!''. We hadden inderdaad een voltreffer in de motor en deze begon dadelijk te branden. Alles gaat zo vliegensvlug dat men nauwelijks beseft wat er gebeurt — het flitst u door de kop dat ge nog ''heel en gans'' zijt, terwijl de vlammen razendsnel groter en de hitte ondragelijker wordt.
We kwamen er gelukkig uit... renden in 't wilde weg uit mekaar... de kommandant Tychsen en ik in de richting van een muurtje van de kolchoze. In de hand een pistool, een MPi en het ''Kartenbrett mit Tarntafel'' (overigens ditzelfde Kartenbrett dat Tychsen in de hand heeft op de foto waar hij afgebeeld staat in de koepel van de ''Karacho''!).
Daar zaten we nu in het niemandsland... op enige tientallen meters van de Russen! terwijl onze eigene kameraden achter de eerste heuvelrug ons gadesloegen. Nu moest er iets gaan gebeuren... en er gebeurde ook iets...!
Plots kwam één van onze pantsers, het afweervuur van de Russen trotserend met volgas over de heuvelrug op ons toegeraasd... het luik vloog open... Tychsen er in... en weg waren ze! Bijna tegelijkertijd was er een tweede pantser gestart om mij te komen halen... het was

waanzin bij deze sterke vijandelijke pantserafweerkanonnen... Maar de kameraden op de heuvelrug zorgden voor de nodige ''Feuerunterstützung''. Waren het minuten... of maar seconden dat ik daar alleen gezeten heb? Ik weet het niet... het was een eeuwigheid. De Russen sliepen toch ook niet! Ze hadden toch gezien dat er nog iemand achter de muur zat! Maar wat er waarschijnlijk in hun eigen leger nooit gebeurd was speelde zich hier vóór hun ogen af... Plotseling zie ik één van onze pantsers van de 6. Kompagnie in razende vaart de heuvelrug komen afrijden, één van de gelukkigste ervaringen uit mijn leven... hij komt recht op me toegerold — het luik aan de kant van de laadschutter vliegt open... helpende kameradenhanden trekken me naar binnen! Nu zie ik pas dat ik in de pantser van Oberscharf. Paul Fröser terecht gekomen ben! Hij is me komen halen. Paul de stoere oost-Pruis, een reuze-vent!
Bij het hoofdkwartier van het regiment aangekomen, vond ik de bemanning van onze pantser weer.
Het bleek, dat we er zeer goedkoop vanaf gekomen waren, wel allen met brandwonden en enige granaatsplinters... maar toch! Paul Fröser werd enige dagen later overgeplaatst naar de nieuwe divisie ''Götz von Berlichingen'', omdat daar nood was aan frontervaren ''Unterführer''. Ik heb hem nooit vergeten! Jarenlang heb ik de hoop gekoesterd hem terug te vinden op het een of ander ''Kameradentreffen''. Het is me niet gegund geweest. Twee jaar geleden las ik in de ''Freiwillige'' onder de rubriek ''Zij die ons verlieten'', Paul Fröser: ehemaliger Angehöriger van de div. ''Das Reich'' enzoverder... die nacht heb ik wakker gelegen! Wel tien, twintig maal de slag bij Korotitsch opnieuw gestreden... maar voor alles voelde ik de kameradenhanden op de huid branden die me in de pantser trokken...

Een tweede gebeurtenis van zelfopofferende front-kameraadschap vond twee dagen later plaats bij dezelfde 6. Kompagnie van ons II/Btl. Das Reich. Eveneens in de omgeving van de kolchoze bij Korotitsch. Waarachtige held van deze daad was onze Brusselse Vlaming Georg Colemonts, SS-Rottenführer en ''Panzerfahrer''. Voor deze daad werd zijn naam, op persoonlijk bevel van de Führer Hitler, vernoemd en ingeschreven in het ''Ehrenblatt des deutschen Heeres''.
In het Weermachtsbericht van 30 augustus 1943 werd de volgende mededeling omgeroepen:

Flame im Ehrenblatt des deutschen Heeres

Berlin: Der Flämische SS-Rottenführer Georg Colemonts aus Brüssel wurde im Ehrenblatt des deutschen Heeres genannt. Der Führer sprach ihm in einem persönlich unterzeichneten Schreiben für seinen hervorragenden Leistungen auf den Schlachtfeldern bei Korotitsch am 27.8.1943 seine besondere Anerkennung aus.

Wat was er gebeurd? In het regimentsverslag lezen we het volgende: ''... bij een tegenaanval aan de kolchoze bij Korotitsch aan het Charkow-front op 27 augustus 1943 werd de pantser, in dewelke Colemonts ingedeeld was als ''Fahrer'', getroffen door een schot uit een zwaar Russisch stormgeschut. Hijzelf werd gekwetst, de richtkanonier gedood, de laadschutter gedood, de

pantserkommandant zwaar gewond. De pantser zelf begon te branden. Toen Colemonts van de kommandant geen antwoord meer ontving beval hij de enige andere overlevende, de ''Funker'' (seingever), de pantser te verlaten. Nadat hij de gevechtswagen in achteruit-versnelling geschakeld had, sprong hij er zelf uit. Toen hij dan echter bemerkte dat het vuur nog te blussen was sprong hij weer terug in de pantser, doofde het vuur in de bedoeling de bemanning te bergen.
Bij deze actie kreeg de pantser nog eens twee andere treffers. Beiden kropen nu weer in de pantser en reden achteruit tot achter de volgende heuvelrug. Daar stegen ze uit, legden de kommandant achter de beschermende pantser, verbonden zijn wonden en boden eerste hulp. Terwijl het Russisch vuur onverminderd aanhield droegen ze de zwaargekwetste kommandant verder achteruit tot ze hem konden afleveren aan een manschapswagen ter verdere geneeskundige verzorging.
Met de hulp van een andere pantser slaagde Colemonts er in zijn beschadigde gevechtswagen in veiligheid te brengen. Alléén aan de persoonlijke dapperheid van Colemonts is het te danken, dat de zwaargewonde kommandant gered werd. Ook de pantserkampwagen kon geborgen worden.
Voor deze daad van voorbeeldige dapperheid betuig ik de SS-Rottenführer Colemonts mijn hoogste waardering en ik wens hem van harte geluk met zijn vernoeming in het ''Ehrenblatt des deutschen Heeres''

SS-Obersturmbannführer
und Regimentskommandeur
Tychsen

In België zelf heersten er om deze tijd andere vormen van ''zelfopofferende dapperheid''. Toen onze kameraad Firmin van Belle in Charkow eveneens met zijn pantser afgeschoten werd en daarbij zwaar gewond geraakte, mocht hij na enige tijd ter verdere genezing op ''herstelverlof'' naar huis. Tijdens dit verlof, niet bij machte zich te verweren, werd hij in Antwerpen op een afschuwelijk laffe manier in de rug doodgeschoten.

Het ziet er, allengs meer en meer, naar uit dat er ten oosten van Charkow niets meer te verdedigen valt. Het pantserkorps, op zichzelf een enorme strijdmacht, dreigt omsingeld te worden om uiteindelijk hetzelfde lot te ondergaan als de 6. Armee in Stalingrad.
Een algemeen overzicht van 1 tot 8 februari toont ons het volgende beeld rond Charkow:

De schets zelf is van A. Philippi en F. Heim uit hun boek: ''Der Feldzug

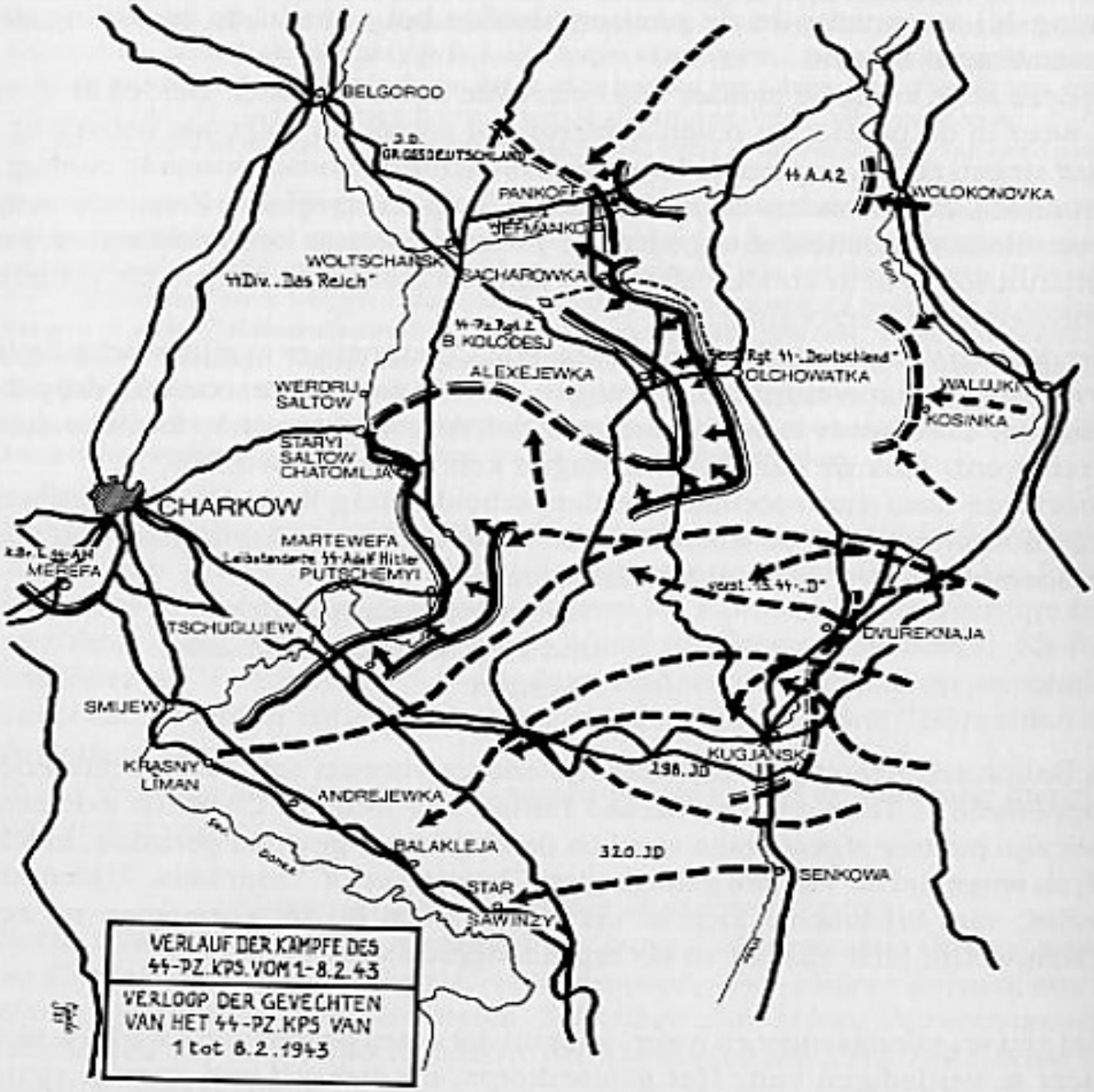
BELGOROD
PANKOFF
WOLOKONOVKA
WOLTSCHANSK
SACHAROWKA
ALEXEJEWKA
OLCHOWATKA
WALUJKI
KOSINKA
WERCHNJ SALTOW
STARYI SALTOW
CHATOMLJA
CHARKOW
MARTEWEFA
PUTSCHEMYI
MEREFA
TSCHUGUJEW
DWUREKNAJA
SMIJEW
KUGJANSK
KRASNY LIMAN
ANDREJEWKA
BALAKLEJA
STAR
SAWINZY
SENKOWA
198.ID
320.ID
VERLAUF DER KÄMPFE DES 44-PZ.KPS. VOM 1-8.2.43
VERLOOP DER GEVECHTEN VAN HET 44-PZ.KPS VAN 1 tot 8.2.1943

gegen die Sowjetunion'' Kohlhammerverlag, Stuttgart. Zij zelf beschrijven de toestand als volgt:
''... Duitse troepen die zich voorwaarts van Charkow en Bjelgorod vertwijfeld te weer stellen — bij hen hebben zich nog de resten van verslagen eenheden gevoegd — zijn de drie SS-divisies van het pantserkorps dat eens voorzien was om Stalingrad te ontzetten. Rond de stad Isjum en de naad van de legergroep ontstaat een gevaarlijke opening waar nu de Sowjet-pantsergroep Popow doorheenstoot en de rivier de Donez oversteekt in zuidelijke richting. Daarmee staat de poort wagenwijd open naar het onderste stroomgebied van de rivier de Dnjepr. Het hele oostfront staat voor een katastrofe van grootste omvang.''

8 februari 1943

De krisis begint zich af te tekenen op de beide flanken van het pantserkorps. In het zuiden is de 320. Divisie van de Wehrmacht te laat van de rivier de Oskol teruggenomen en trekt nu, vertwijfeld ploeterend, door de dikke sneeuw, naar het westen terug. Er bestaat geen verbinding meer met hen. Op de zuidelijke vleugel tasten de Russen het front af en vinden bij Smijew de uiterste flankverdediging, daartussen is een opening van 40 km. Deze opening vormt een dodelijke bedreiging voor het pantserkorps.
Het ''Kradschützenbtl. Langemarck'' wordt ijlings aangevuld met enige pantsers van de ''Leibstandarte'', in de bres naar Merefa geworpen met als opdracht de rolbaan naar Charkow af te grendelen.

De omsingeling van Charkow tekent zich af:

Ook de noordelijke flank is bedreigd. Daar vecht het ''Korps Kramer'', wegens zijn geringe getalsterkte erg zwak, ten noord-oosten van Bjelgorod en wordt daar reeds overweldigd. De operatieve omsingeling van Charkow is niet meer te verhinderen.
Het eerste teken aan de wand! de stad ontruimen... of ingesloten worden.
Duidelijk is het Sowjet-plan te herkennen in de noordflank van het Donezbekken door te stoten. De dodelijke stoot is te verwachten over Barwenkowo, Losowaja, Pawlograd naar Saparoche en Dnjepropetrowsk. Zij hebben daarvoor vijf pantserkorpsen en drie schutterskorpsen opgesteld ten noorden van Slawjansk. De 1. Sowjet-Garde-Armee stroomt zonder op weerstand te stoten in de vrije ruimte naar het zuid-westen. De 6. Sowjet-Garde-Armee op de rechtervleugel, zal, na de vernietiging van onze 320ste Infanterie-divisie, eveneens aan de aanval meedoen. Lukt hun deze operatie, dan is de hele ''Heeresgruppe Süd'' van zijn verbindingen afgesneden, de Dnjepr onbeschermd aan de vijandelijke aanval overgeleverd, de weg in de West-Ukraine

vrijgegeven en daarmee de veldtocht in Rusland verloren!
De situatie is uiterst ernstig.
Ononderbroken lopen de Russen storm tegen de stellingen van de divisie ''Das Reich'' bij Bjelgorod. Voor het eerst voelen ze de tegenstander zwijmelen... Deze gewaarwording van eigen kracht, daarbij het militair en psychologisch succes van Stalingrad, sterkt hun aanvalsgeest. Maar nog altijd hebben ze te doen met een elite-divisie van de Waffen-SS, die over een indrukwekkende bewapening en vuurkracht beschikt. De verliezen die de Russen lijden door deze onstuimige massa-aanvallen, zijn ontzettend.
Maar ook bij ons worden de verliezen steeds talrijker...! Die kunnen niet vervangen worden, omdat er steeds een permanent gebrek is aan reservemanschappen. Steeds meer zwemwagens (aanvankelijk 64 stuks per kompagnie) blijven half leeg, of zelfs helemaal leeg als ze komen aanrijden om hun infanteriekameraden op te pikken. Zo een kompagnie van circa 230 man schrompelde in deze dagen tot op de helft.
Op het hoofdkwartier van het pantserkorps vindt er een overleg plaats tussen de opperbevelhebber van het Armeekorps (waarvan het pantserkorps deel uitmaakte), Generaal ''der Gebirgstruppen'' Lanz, en onze kommandeur, Hausser, over de te nemen maatregelen. Na grondige bestudering van de situatie komen ze beiden tot hetzelfde besluit: een terugname achter de rivier de Donez is niet meer te vermijden!

9 februari 1943

De noodzakelijke voorwaarden voor het voeren van een tegenoffensief ten oosten van Charkow zijn niet meer voorhanden. De kommanderende Generaal Lanz neemt een moedig besluit. Op zijn eigen verantwoordelijkheid en zonder de toelating van het O.K.H. (Oberkommando des Heeres) beveelt hij de terugtrekking van de divisie ''Das Reich'' achter de Donez. Wat zo een eigenmachtig bevel voor hem betekende zal hij weldra ervaren. Wij echter, de soldaten van de divisie ''Das Reich'', zullen hem tot aan het einde van onze dagen eervol gedenken.
(Nota: De Armee-korps Generaal Lanz werd de 20ste februari van zijn funkties ontheven en vervangen door de Generaal der Pantsertroepen Werner Kempf.)
De stad Charkow zelf wordt van nu af aan onder het kommando geplaatst van Hausser, de kommandeur van het pantserkorps. Moeizaam trekt de divisie ''Das Reich'' zich terug op toegesneeuwde wegen, en wordt daarbij voortdurend aangevallen door een niet aflatende tegenstander, tot achter de Donez. Maar ook deze lijn blijkt onhoudbaar te zijn omdat de flanken te zeer bedreigd worden. Er moet nu al aan een verder terugtrekken gedacht worden.

De Russen hebben taktisch goed gereageerd op onze afzetbewegingen. Ze schuiven prompt door de enorme opening, die ontstaan is tussen de ''Leibstandarte'' enerzijds en de 320ste Inf. divisie anderzijds, met zo sterke krachten dat onmiddellijke tegenmaatregelen nodig zijn.
Zoals de toestand nu geëvolueerd is, blijven er maar twee mogelijkheden meer over:

— Ofwel deze vijandelijke kolonnen aanvallen met alle beschikbare krachten, die er nog in en rond de stad zijn! Maar, dat betekent het prijsgeven van de stad zelf...
— Ofwel alles in de stad samentrekken en aan rondom-verdediging gaan doen, met als gevolg dat de stad volledig ingesloten wordt en het lot van Stalingrad ondergaat...

Tegen het middaguur van 9 februari beveelt het Armeehoofdkwartier dat grote delen van het pantserkorps zich moeten gereed maken voor een aanval in zuidelijke richting!

10 februari 1943

Het SS-''Kradschützenbtl. Langemarck'' en het SS-Regiment ''Der Führer'' maken zich in Merefa gereed voor de stoot in zuidelijke richting.
De divisiekommandeur van ''Das Reich'' vervalt terug in een hersenvliesontsteking die hij vroeger al eens gehad heeft. Hij wordt vervangen door de kommandeur van het pantserregiment, SS-Standartenführer Vahl, terwijl de vroegere kommandeur van de I/Abt. van het pantserregt. SS-Sturmbannf. von Reitzenstein, de leiding van het pantserregiment overneemt.
Maar *de* gebeurtenis van die dag is in de herinnering van de gewone soldaat de vrijgave van het ''Heeres-Verpflegungslager'' Merefa voor de eigen soldaten. Daar lagen duizenden en duizenden tonnen levensmiddelen opgestapeld, bestemd voor het oostfront. Voordat ze in handen gingen vallen van de Russen werden ze vrijgegeven voor de eigen mensen. Dat is echter niet van een leien dakje gegaan. Tot op het allerlaatste ogenblik hebben de ''Verwaltungsofficieren'' zich daartegen verzet. Zij hadden de reglementen aan hun kant. Het schijnt dat men ze uiteindelijk opzijgeschoven heeft waardoor hunnen ''kop'' zo te zeggen gered was. Toen onze kolonne eraan voorbij reed, mocht er van iedere zwemwagen één man naar binnen. Die man kwam dan een ogenblik later naar buiten als een muilezel bepakt met hemelse dingen die we in geen maanden meer gezien hadden, zoals blikjes sardienen, doosjes melk, sigaretten en sigaren, Schweineschmalz mit Speck, bruine linzen met spek, scheepsbeschuiten enz. enz. Die vracht was dan wel voor 4 man. Onze man, een zekere Helmut...? uit Detmold, toevallig een muzikant, had zich ook nog een akkordeon laten omhangen. Daarmee zette hij zich

boven op de spullen van de achterbank en hij vergastte ons de hele dag op muziek. Zelfs de volgende dag toen we volop in de aanval reden, speelde Helmut nog altijd van de ''Gefreite Neumann, der schon lange her, das Sofakissen hat erfunden...''.

11 februari 1943: de stoot naar het zuiden

Drie stoottroepen beginnen vanuit Merefa de aanval naar het zuiden. Het zijn:
Rechts: de verkennersafdeling onder Stubaf. Meyer (pantsermeyer)
Midden: SS-Langemarck + regiment ''Der Führer'' + het pantserregiment 1 ''Leibstandarte''
Links: het Regiment Witt van de ''Leibstandarte''.
Temperatuur: 20° graden onder nul. Sneeuwdikte ongeveer 30 cm. De aanval komt voor de Russen totaal verrassend. Wij hebben veel succes. Alleen blijkt algauw dat het terrein waarin we ons begeven ongeschikt is voor pantsers.
De verkennersafdeling, met hun rupsvoertuigen bereikt de eerste dag al Nowaja-Wodolaga. Bij de beide andere gevechtsgroepen worden harde gevechten geleverd, doch zij blijven overal succesvol.
Onze Porsche-zwemwagens gedragen zich schitterend. Door de aandrijving op vier wielen overwinnen ze praktisch elk terrein. Maar het blijven toch maar altijd open badkuipjes, waar het verdomd koud in kan worden. En van zodra een gevecht begint, zijn ze verdwenen met hun chauffeurs, tevens alles meenemende wat een infanteriesoldaat bij het invallen van de nacht zo al nodig heeft. Maar eenmaal het gevecht voorbij of een lastige hindernis opgeruimd, dan zijn ze plotseling ook weer daar om ons op te pikken. Iedere chauffeur probeert dan zijn bemanning te vertroetelen en hun iets mee te brengen van de veldkeuken.
Hier aan het front heeft hij natuurlijk al lang door dat er oneindig meer verlangd wordt van de infanteristen als van hem de chauffeur. Maar ook zij hebben allen eenzelfde infanterie-opleiding achter de rug net als wij. Bijna dagelijks gebeurt het hier rond Charkow, dat overtollige chauffeurs hun ''Porsche'' moeten laten staan en gewoon in een ander wagentje moeten plaats nemen als infanteriesoldaat.
Ten noorden en oosten van Charkow moet er met man en macht verdedigd worden. Op 11 februari 1943 waren de Russen begonnen met sterke pantsereenheden de buitenste verdedigingsring rond Charkow aan te vallen. Vooral SS-Stubaf. Tychsen met zijn II/pantserafdeling (veel Vlamingen) en de SS-Hstuf. Zens Kaiser verdedigen moedig en taai hun stellingen. (Otto Weidinger, Bd. III Divisionsgeschichte). Hier mag even vernoemd worden, dat er in de kommando-pantser van de kommandeur Tychsen zelf, ook een

Vlaming zat, namelijk onze kameraad, Lode van Hecke uit Blankenberge. Op 26 augustus 1943 zal deze pantser afgeschoten worden maar de Lode komt er met middelmatige brandwonden heelhuids uit.

12 februari 1943

Vanaf vandaag wordt de aanval naar het zuiden gesteund door het Stuka-Geschwader 77. Wij beleven voor de eerste maal dat er een ''Fliegerleitoffizier'' bij ons bataillon meerijdt. Wij horen duidelijk zijn aanwijzingen geven en zien met bewondering hoe die daarboven onmiddellijk reageren om zich vervolgens met huilende motoren op het aangewezen doel te storten. Onze aanval komt nog steeds goed vooruit.

13 en 14 februari 1943

De krisis rond Charkow bereikt haar hoogtepunt.
De vijandelijke inbraken in de Duitse linies, overal en tegelijkertijd, zijn haast niet meer te tellen.
Alleen door gebruik te maken van de allerlaatste reserves kan de katastrofe vermeden worden.
De stad Bjelgorod wordt door de Russen heroverd. Van hieruit dringen ze ontstuimig vooruit tot diep in de noord-westelijke omgeving van Charkow. Moeizaam, doch taai en verbeten, vecht hier de divisie ''Grossdeutschland'', zij komt uit de richting van Bjelgorod en trekt zich al vechtende terug op Charkow. De linkervleugel van de divisie ''Das Reich'' moest in feite aanleunen bij de ''213. Sicherungsdivision'' van de Wehrmacht, maar de gevechtswaarde van deze eenheid is door decimering, vermoeidheid en ontberingen zodanig gering geworden, dat er door de hogere leiding besloten wordt hun eenheid te ontbinden en manschappen en materieel te verdelen over het ''Korps Kramer'' en de divisie ''Das Reich''.

Uit de richting van Andrejewka vecht en trekt de omsingelde 320. Infanteriedivisie zich taai en langzaam in onze richting terug. Zij voeren 1500 gekwetsten met zich mee. De totale verzorgingsinrichtingen, de hospitaaldiensten en hulpmiddelen van het SS-pantserkorps worden in gereedheid gebracht om deze dappere divisie te ontvangen.

Op 13 februari ontvangt het hoofdkwartier van het Armeekorps Lanz het volgend telegram, afkomstig uit het ''Führerhoofdkwartier''.
''die Stadt Charkow ist unbedingt zu halten''

Adolf Hitler

Dit telegram wordt dadelijk doorgegeven aan het SS-Pantserkorps. Kommandeur Hausser meldt de goede ontvangst ervan maar... maakt tevens melding van het feit dat een verblijf in de stad niet langer meer mogelijk is dan tot 14 februari daar vijandelijke krachten de stad reeds voorbijgetrokken zijn Het gevaar van omsingeling is zo accuut, dat de bataillons van Peiper de enig mogelijke uitweg, schietend moeten openhouden.
Om 14.00 uur beveelt de Armee-afdeling Lanz het opblazen en vernietigen van alle verzorgingsinrichtingen die zich in de stad bevinden.
De 320. Infanteriedivisie, onder leiding van hun dappere kommandeur Generaal Postel, bereikt het eigen front met haar 1500 gekwetsten in voorbeeldige houding, na onvoorstelbare ontberingen. Onmiddellijk komt er een gigantische hulpaktie op gang voor de zwaarbeproefde manschappen door het SS-pantserkorps.
De ring rond Charkow wordt om het uur steeds enger. In de nacht van 13 op 14 februari verloopt de frontlijn: Lisogubowka, Treinstation Rogan, Wegenkruispunt zuidoostwaarts Lossewo, Sankin op Bolschaja Danilowka.

15 februari 1943

Charkow wordt ontruimd.
Tegen de morgen slagen de Russen erin met 40 pantsers door te breken bij Rogan. Dat is in het zuidoosten van de stad. In het noordwesten is ook Olschany vast in Russische hand.
Om 17.00 uur opnieuw een telegram uit het Führerhoofdkwartier:
''Charkow ist bis zum letzten Mann zu halten''
Opnieuw wordt kontakt opgenomen met generaal Lanz, doch deze weigert zijn medewerking, waarbij hij zich beroept op het uitdrukkelijke Führerbevel. Op dit ogenblik komt het bericht binnen dat de 320. Inf.-divisie met haar 1500 gekwetsten definitief gered is.
Maar... in het westen sluit zich reeds de ring. De verzorgingsweg naar Poltona, levensader voor Charkow, van Poltawa naar Charkow ligt reeds onder Russisch artillerievuur.

Kranig besluit van een moedig generaal

Het enige nog mogelijke tijdstip om zich uit de dodelijke omsingeling te onttrekken is NU aangebroken!
Het is 's middags 12.50 uur. Generaal Hausser is vastbesloten te handelen. Hij laat de koeriers binnenroepen en laat dezen voorzien van een schriftelijk korpsbevel aan alle eenheden, zich gereed te houden om zich al vechtend terug te trekken achter de rivier de Udy.

Om 13.00 uur wordt het besluit van generaal Hausser aan de Armee Lanz medegedeeld.
Om 16.00 uur opnieuw een telexbevel van de Armee Lanz, die het verdedigen van de stad onder alle omstandigheden eist!
Hoe dat eigenmachtig besluit van de opperbevelhebber van het SS-pantserkorps tot stand kwam, beschrijft de toenmalige eerste Ordonanzofficier, Georg Berger:

... om 02.30 wordt de bijna onhoudbare spanning verbroken door een nieuw telexbericht uit het Führerhoofdkwartier ditmaal, direkt gericht aan generaal Hausser. De tekst luidt:
''Charkow ist zum letsten Mann zu halten''

Adolf Hitler

... Paul Hausser staat op — hij verlaat de lage boerenkamer en gaat zwijgend buiten in de bitter koude vrieslucht. Plots draait hij zich om... en zonder inleiding zegt hij me heel rustig: ''sein de bevelen voor de ontruiming van de stad door aan alle eenheden.''
De adem stokt me in de keel. Voorzichtig waag ik het te herinneren aan het ''Führerbevel'' dat duidelijk zegt...
Paul Hausser onderbreekt mij en spreekt: ''dat kost me de kop... maar voor mijnen ouden kop is dat niet erg... maar die jongens daarbuiten — dat kan ik hun niet aandoen!'' en dan kordaat ''het is besloten — sein de bevelen door!''.
Met behulp van de pantsers, die de weg vrij schieten, lukt het rond 75.000 jonge mensen, plus een groot aantal hospitaalpersoneel, dokters en rodekruiszusters, administratief en verzorgingspersoneel aan een zekere vernietiging te ontsnappen.
Daar waren ook veel Vlaamse jongens en Vlaamse rodekruiszusters bij. Tot aan het einde van ons leven zullen wij U, grote man, in dankbare herinnering herdenken.
Dit besluit, namelijk een Führerbevel niet op te volgen, is in de geschiedenis van de 2e wereldoorlog een enig feit. Het geeft blijk van de buitengewone ''zivil-courage'' van één der hoogste militaire leiders van de Waffen-SS.

Een korte schets van de situatie na de ontruiming van Charkow

De Russsiche generaal Popow valt onstuimig aan met een gigantisch aantal pantsers en infanterie. Hij bevindt zich reeds in opmars op de lijn Pawlograd, Nowomoskowk in richting naar de rivier de Dnjepr. De speerpunten bevinden zich reeds in Dnjepropetrowk en Saparosje.
De Duitse legerleiding heeft in dit gebied geen enkele reserve meer. De verlofgangerstreinen die vol zitten met blijde soldaten, die eindelijk na die verschrikkelijke winter bij de gelukkige uitverkorenen waren en reeds in gedachten bij vrouw en kinderen, worden uit de treinen gehaald en onmid-

dellijk ingezet. Velen van deze mannen hebben om begrijpelijke redenen nooit meer hun familie teruggezien.
De linkervleugel van het 6. Sowjetleger (noodlottige zelfde nummer als de 6. Armee van Stalingrad) is reeds begonnen aan de omsingeling van het SS-pantserkorps; daarbij hebben ze reeds de rolbaan van Krasnograd naar Nowomoskowsk overschreden. Eenheden van dit 6. Leger zijn reeds afgezwaaid in noordwestelijke richting naar Dnjeproserschinsk... Dat betekent niet minder dan de insluiting en vernietiging van het SS-pantserkorps! Generaal Hausser verzamelt het korps in de omgeving van Krasnograd en maakt zich gereed om op 19 februari de beslissende aanval naar het zuiden te beginnen.
Het pantserregiment 2 van Das Reich, dat vóór 10 oktober nog ons II.Btl. Langemarck was, is tot op de helft van zijn effektieven gesmolten; het heeft op dit ogenblik juist de helft van zijn pantsers verloren. Wat er van het regiment nog overschiet wordt samengebracht in één enkele pantserafdeling onder de leiding van de populaire SS-Sturmbannführer Cristian Tychsen.

19 februari 1943

De slag tussen de Donez en de Dnjepr begint met de ontlastingsaanval op Novomoskowsk. Als bij toverslag verandert het moreel. Eindelijk zijn de sombere dagen van de terugtocht voorbij. De soldaten ademen vrijer. Het uur van het eigen initiatief is weer aangebroken.

De aanval rolt!
Alle, nog beschikbare, pantsers van de ''Abteilung Tychsen'' worden opgesteld om in de avonduren Perechetschipino aan te vallen. Hij beschikt op dit ogenblik nog over: 33 pantser III, 7 pantser IV en 1 pantser VI. Het Kradschützenbataillon ''Langemarck'' bereikt om 17.15 u. het dorp Alexandrowka, maar komt in Satschipikowka voor een sterke tegenstander te staan. De algemene aanval wordt goed gesteund door de ''Luftflotte 4'' van Generaal-Feldmarschal von Richthofen. Later tegen de avond krijgt de ''Langemarck'' de ondersteuning van een kompagnie luchtafweerkanonnen maar die op gronddoelen worden ingezet.

20 februari 1943

Het Btl. Langemarck heeft in de vroege ochtend de tegenstand bij Satschipikowka gebroken en al vechtend Pereschetschipino bereikt. De divisie heeft in 2 dagen de afstand van 90 kilometer afgelegd tussen Krasnograd en Nowomoskowsk.
Het volgende doel moet Pawlograd zijn, 60 km verder.

Er wordt een beweeglijke kampgroep samengesteld; de pantserafdeling van Tychsen (ons vroeger tweede Btl.) samen met het Btl. Langemarck. Eindelijk weer eens verenigd. Daarbij komt nog de III. afdeling gepantserde artillerie op rupsvoertuigen, plus nog een kompagnie SPW (gepantserde manschappenwagens).
's Morgens om 8 uur wordt er vertrokken. Links en rechts in de dorpjes worden de Russen verrast; die hadden ons hier bij deze dikke sneeuw zeker niet verwacht. Om 10 uur is ongeveer de helft van de weg afgelegd. De kolonne stopt even. Met de boordradio vraagt de kommandeur een Stuka-aanval op Pawlograd en dat stipt om 13.00 uur.
Het is de bedoeling dat we nagenoeg samen met de vliegeraanval van de algemene ontreddering gebruik maken om met grote kracht in de stad binnen te dringen.
Maar het is nu nog maar 11.30 uur. Wij stoppen voor een spoorwegbrug die ongeveer 4 m hoog is. De kommandeur en verscheidene van onze mannen klimmen op de spoorwegberm en kijken op ongeveer 500 m afstand in de stad Pawlograd waar het letterlijk krioelt van de Russen met alle mogelijke voertuigen, pantsers, oorlogsmaterieel en verzorgingsgoederen. Pawlograd! dat is het verzorgingscentrum van het 6. Rus. Garde-Leger.
Onze gepantserde groep is nog niet opgemerkt. Met zeer gemengde gevoelens stijgen wij weer in onze voertuigen. Wij zijn ons wel bewust van onze sterkte... maar toch!
Nu aanvallen mogen we zeker niet, omdat we de Stuka aanval van 13.00 uur moeten afwachten. Het is nu echter nog maar goed 11.30 uur; de Stuka's afzeggen gaat ook niet meer.
De IIIde afdeling ''Panzerartillerie auf Selbstfahrlafetten'' gaat zich alvast rechts van de rolbaan ontplooien en opstellen. De schutterskompagnies, samen met de pantsers gaan zich links van de weg gedekt opstellen, ver genoeg uit elkaar. Allen die in 't bezit zijn van een polshorloge volgen met een bang hart de wijzers van het uurwerk. Hopelijk ontdekken ze ons juist nu niet.
Eindelijk is het 13.00 uur. De Stuka's komen.
In drie opéénvolgende golven vallen ze aan en gierend storten ze zich, met de dodelijke lading, op de doelwitten in de stad.
Daar komt voor ons de witte lichtkogel... het teken voor de aanval!
De gevechtsgroep is in drie groepen verdeeld:
de eerste rechtuit de stad in — de tweede, in de stad rechts afslaand, naar het noorden — de derde eveneens in de stad links afslaand, naar het zuiden. Eens bevrijd van hun bommenlast, gaan de Stuka's nog door met hun boordwapens. Terzelfder tijd, voor de Russen totaal onverwacht hier zover achter het vermeende front, komt er massaal vuur uit de pantserkanonnen, inslaan van

artilleriegranaten, van overal mitrailleurvuur! Dat is voor de Russen te veel. Het is hun aan te zien dat ze niet meer weten wat er gebeurt. De verrassing is kompleet. Uit alle lopen vurend dringen de drie gevechtsgroepen met zulke snelheid en dynamiek in de stad dat de Russen, gelijk verlamd van de schrik, zich overgeven. Hier en daar wordt nog wat weerstand geboden, maar daar wordt met zulke kracht tegen aangegaan, dat daar snel een einde aan komt.
Om 16.00 uur zijn omzeggens bijna alle plaatsen in de stad in onze hand. De buit aan wapens en materieel, aan voertuigen en verzorgingsgoederen, en het aantal krijgsgevangenen zijn voorlopig nog niet te overzien.
In de avonduren komen er voor ons versterkingen opdagen, die een verdedigingsgordel rond de stad optrekken.
Buiten de stad echter speelde zich een echt drama af... In helse paniek ontvluchtten de Russen aan de oostelijke kant van de stad, met alles wat er nog te redden viel, naar de enige begaanbare weg, de rolbaan! De opgejaagde doodangstige massa stootte hier op het gros van de 6. Garde-Leger die in massa juist in de stad wilde... De vluchters uit de stad — en de verdedigers naar de stad liepen hopeloos vast op de smalle rolbaan, waar geen ontplooien mogelijk was.
Nog dezelfde avond heeft er even ten noorden van de stad een heftig pantsergevecht plaats waarbij talrijke Russische pantsers afgeschoten worden. Helaas ook eigene.
Het Btl. Langemarck, dat ingezet was in de noordelijke verdedigingsgordel, werd tegen de morgen van twee versterkte Russische Btl.'s aangevallen, doch met de inderhaast aangevoerde hulp van de 3.Batterij van het Artillerie-Rgt. wordt deze aanval afgeslagen. Tegen de avond zou het Btl. Langemarck teruggetrokken worden naar Gubinicha, maar daar zijn alleen enkele losse delen in geslaagd. De vijandelijke druk op het Btl. was zo groot, dat het eenvoudig niet afgelost kon worden.

22 februari 1943

Het Btl. ''Langemarck'', met zijn uitstekende terreinwagens met vierwiel-aandrijving, wordt ingezet om de dorpen ten noorden van Rollbahn van vijanden te zuiveren. In de loop van de dag wordt er verbinding gemaakt met vooruitgeschoven eenheden van de ''Wiking'' (een jaar geleden waren de meesten van ons nog bij de ''Wiking'', vóór ze overgeplaatst werden). Nu hier, in de omgeving van Charkow, zijn we weer eens verenigd! Ruhelos ist der Soldatenweg! Daarmee is nu de verbinding hersteld met de linkergroep van de Don-Armee.

23 februari 1943: zwemwagens als lichte pantsers

Over de inzet van de 3. Kompagnie Langemarck (het Btl. draagt noch steeds deze traditienaam) op deze 23 februari schrijft de Kompagniekommandant Hermann Buch het volgende:

''... bekwam mijn Kompagnie de opdracht een dorp ten noorden van de rolbaan Nowomoskowsk-Pawlograd te zuiveren. De Komp. was met zwemwagens uitgerust. Op ongeveer de helft van de wagens was vóór op het dashboard een staander om er een machinegeweer op te plaatsen. Van de oorspronkelijke 64 wagens had ik er nog 45 overgehouden.

Toen ik door de verrekijker het dorp bekeek, zag ik duidelijk meerdere ingegraven pantsers T-34, alsook een respektabel aantal Russen, die vastbesloten schenen dit dorp te verdedigen. Tussen ons en het dorp ligt er een omgeploegde, steenhard bevroren en met een dunne laag sneeuw bedekte vlakte van ongeveer twee en een halve kilometer. Voor ons de enige weg naar het dorp!

Alleen met de infanterie was deze vlakte niet te nemen, maar wij hadden onze zwemwagens en we wisten wat we daaraan hadden.

Ik liet de kompagnie ontplooien, zodanig dat er ongeveer twintig machinegeweren in de voorste lijn waren. Onze enige kans lag in de snelheid en de verrassing.

Plotseling zet de hele groep zich in beweging en tegen een snelheid van 50 à 60 km per uur stormen onze zwemwagens holder de bolder over de omgeploegde akkers. Onze grootste zorg op dit ogenblik is, niet uit de wagen te vallen. Geen mens ziet nog de vijand. Op weinige honderden meter van het dorp openen wij het vuur, al hotsebotsend met alles wat maar schieten kan...

De Russen zien ons komen — dat is niet meer normaal! Ze houden ons voor kleine duivelse pantsers. De werkelijke doeltreffendheid van onze kogels was natuurlijk nul, maar de morele uitwerking op de Russen was zo groot dat ze hals over kop alles in de steek lieten, ook hun pantsers, en in paniek het dorp uitvluchtten.''

24 februari 1943

De aanval rolt verder. Op deze dag krijgen onze kompagnies van ''Das Reich'' die in de voorste gevechtslijn waren, plotseling heftig vuur uit pantserkanonnen van op ongeveer 500 m afstand. Onze kommandeur vermoedt eigen Duitse troepen. Eerst na kostbare minuten slaagt hij erin met behulp van de boordradio, verbinding te krijgen. Zijn vermoeden wordt bewaarheid — het zijn de spitsen van de SS-Totenkopfdivisie! Per boordradio seint onze kommandeur:

''*Niet schieten — wij zijn de voorste delen van das Reich!*''

waarop het laconieke antwoord komt:
''Niet bang zijn — wij schieten alleen op lonende doelwitten''

25 februari 1943

Om 4.30 uur, in de ochtendnevel, start de divisie Das Reich de aanval op Losowaja. Het Btl. Langemarck heeft tot taak de rechterflank van de divisie te beveiligen.
De spits wordt vandaag waargenomen door de derde kompagnie Langemarck (bron Otto Weidinger, bd. IV, blz. 55).
Versterkt door een gevechtsgroep van de Flak en van een batterij Storm-artillerie (Krag).
In 6 uur tijd wordt de afstand van 70 km afgelegd. Maar de stad Losowja gaan aanvallen betekent nog wat anders! Eenheden van het 1. Sowjet Garde-Leger houden de stad stevig bezet. Uit de richting komend van Ssamollowka stoot de rest van het Btl. Langemarck, goed gesteund van het Rgt. ''Deutschland'', voorbij aan de zuidelijke stadrand en valt het oostwaarts gelegen dorp Wessely aan.

26 februari 1943: verbitterde gevechten om Losowaja

Van bij het aanbreken van de dag wordt de aanval op Losowaja hernomen. De tegenstander mag in dit stadium van de strijd geen ogenblik op adem komen.
Drie groepen worden er gevormd:
— Btl. Langemarck ten zuiden van de spoorlijn 185,5
— II/Btl. ''Der Führer'' zuidelijke stadsrand van Losowaja
— III/Btl. ''Der Führer'' westelijke stadsrand van Losowaja
Na een krachtige artillerievoorbereiding dringt het Btl. ''Langemarck'' binnen in de eerste huizenrij en bereikt de spoorwegberm. De 2. en de 3. Komp. klauteren de spoorwegberm over en dringen in het oostelijk deel van Losowaja binnen. Hier ontwikkelt zich een verbeten gevecht op korte afstand. In de huizen komt het tot lijf aan lijf gevechten. Plots duiken er drie Russische pantsers op en beheersen de straat. Ze worden alle drie buiten gevecht gesteld door infanteristen met ''Hafthohlladingen'' van 3 kg gewicht. Bij de afweer van deze pantseraanval wordt de kompagniekommandant van de 3. Komp. Hermann Buch zwaar gekwetst. Een zwaar verlies voor de Vlamingen. Academisch geschoold, van Augsburg afkomstig, fijne man en vlamingenvriend onderwees hij ons Vlamingen in onze eigen geschiedenis over de Hanse-steden, over Vlaanderens verleden. In verteltrant bracht hij Brugges verleden in verbinding met de Augsburgse familie Fugger, waarbij de Bruggelingen de financiers waren van een wereldwijde handel.
Aan hem hadden de Vlamingen een man, die ons begreep als wij ons niet

zomaar konden neerleggen bij de Pruissische discipline alleen omwille van de ''Ordnung''. Gelukkig heeft hij die zware kwetsuur overleefd, maar als invalide werd hij na zijn genezing opleidingsofficier aan de officierenschool van Tölz in Beieren. Tot onze grote vreugde zagen we hem daar weer.
Het Btl. Langemarck en de pantserafdeling ''Das Reich'' lijden zware verliezen. Het aantal eigen pantsers wordt steeds kleiner. ''Wo gehobelt wird fallen Späne!'' Op dit ogenblik beschikt de hele divisie nog over 14 pantsers III, 5 pantsers IV, en 3 kommando-pantsers. Waar het aan wapens ontbrak werd dit gebrek goed gemaakt door buitengewone persoonlijke moed en ''Einsatzbereitschaft''. Alleen op deze dag werden 16 Russische pantsers afgeschoten. De hele dag vinden in de straten en huizen verbitterde gevechten plaats tegen een zich uiterst moedig en taai verdedigende vijand.
Het ''Kriegstagebuch'' van de divisie Das Reich vermeldt op deze dag: ''... de 3. en de 2. kompagnie Langemarck bevinden zich in een bedenkelijke situatie. Zij krijgen steun van het I/Btl. Flak en kunnen zich later op de dag herstellen.''
Op deze dag wordt ook nog de kommandeur van SS-Totenkopfdivisie, Theodor Eicke, in een Fieseler-Storch (klein verkenningsvliegtuig) afgeschoten, samen met Hstuf. Friedrich en de piloot Feldwebel Werner. Hun lijken worden 's anderendaags door een zoektroep gevonden en geborgen.

27 februari 1943

De hele dag is er nodig om de verdediging van Losowaja uit te schakelen. Vanaf 8 uur 's morgens begint het Rgt. ''Deutschland'' en vanaf 10 uur het Btl. Langemarck aan de voortzetting van de aanval op het oostelijk stadsgedeelte van de stad. Ook de Russen schijnen zich hersteld te hebben. De weerstand is zo groot, dat we in 't begin nauwelijks vooruitkomen. Om 12 uur wordt er van taktiek veranderd; andere eenheden van de divisie beginnen in de flanken aan te vallen en de verdediging op te rollen.
Tegen 15.00 uur valt Losowaja! De Russen vluchten in massa uit de stad met achterlating van hun zwaar materiaal.
Weer is de buit niet te overzien.
Het Btl. ''Langemarck'' mag uitblazen in Losowaja. Doodvermoeid en aan het einde van hun krachten blijven de soldaten liggen. Van hen kan vandaag niets meer gevraagd worden.

2 maart 1943

Gedaan met de ''Kampfpause''. Vertrek uit Losowaja. Samen met het Rgt. ''Deutschland'' rijdt het Btl. ''Langemarck'' weer in de voorste lijn. Op deze dag word Berestowja en Elechowka aangevallen.

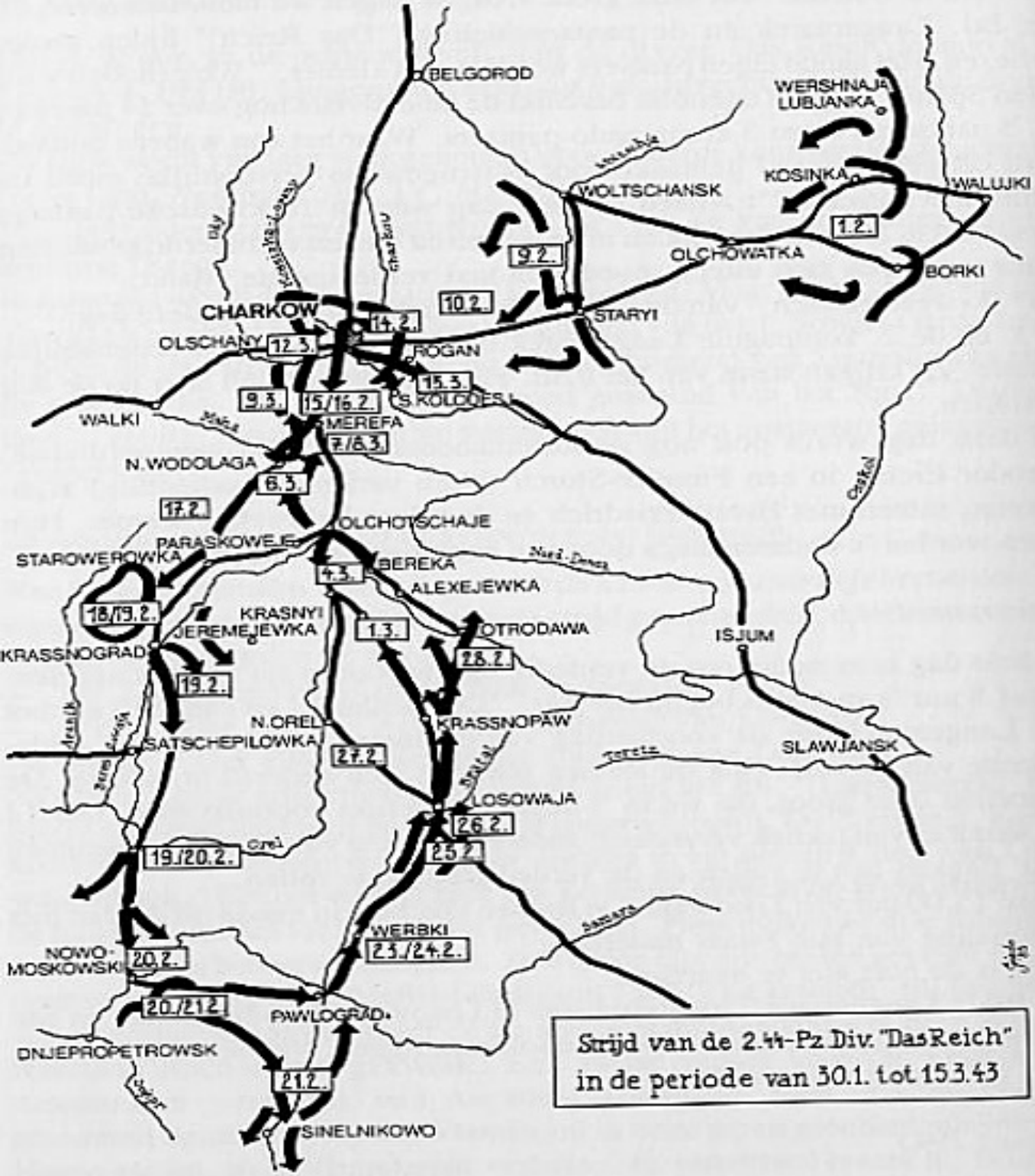

Strijd van de 2.44-Pz Div. "Das Reich" in de periode van 30.1. tot 15.3.43

Ook de stad Jefremowka wordt op deze dag ingenomen door het Rgt. ''Der Führer''. Nu kan de slag beginnen tegen de Russen die in een reusachtige ketel omsingeld zijn in en rond Jefremowka.

3 maart 1943

Een nieuwe zware dag is aangebroken. In de nacht heeft er een felle sneeuwstorm gewoed, de straten liggen dik vol sneeuw en iedere mars-beweging wordt tot een echte plaag. Ook de aanvoer van munitie, drijfstof voor de voertuigen en verzorgingsgoederen voor de eenheden is door de wekenlange gevechten sterk gedaald. Het verlies aan zware wapens is katastrofaal. De natuur heeft ook haar deel gedaan. Sneeuwstormen, afgewisseld met dooiweer, 's avonds en 's nachts felle vorst en daarbij die eeuwige ijzige oostenwind, waar wij westerlingen zo slecht tegen kunnen. In tegenstelling met de Russen stonden en keken wij steeds met ons gezicht naar het oosten gericht. Hoe dikwijls hebben wij de Russen benijd, als wij gedwongen waren in de felste sneeuwstormen tegen de wind in naar het oosten te staren.
Van de soldaten wordt nu het uiterste gevraagd van wat een mens uithouden kan. Niemand mag zich illusies maken over een eventuele strijd met Rusland en zijn onmetelijk achterland. Alléén kerngezonde en tot het uiterste geharde soldaten kunnen deze dagenlange inspanningen en ongelofelijke ontberingen doorstaan.
Alléén volgehouden soberheid (eigenlijk onze vroegere leefwijze) kan het menselijk lichaam van de nodige weerstand voorzien om de onvermijdelijke vermoeienis van de oostelijke sneeuwvelden te overleven.
Ik vrees ten zeerste dat onze hedendaagse westerse soldaten, op enkelen na, weinig kans zullen hebben als ze het ooit moeten opnemen tegen de Russen. Omdat ik weet wat hun te wachten staat moest men ze nu reeds onderwijzen en opleiden in de kunst van het overleven in gevangenschap.
Sedert dagen hebben onze soldaten geen warm eten meer gehad. Enkel steenhard bevroren brood, dat eerst moest aan stukken gekapt worden met een bijl dat normaal tot de uitrusting van de legerkamions behoorde. Ook de steenharde margarine en de kunsthoning ondergingen dezelfde behandeling. Als er al eens van de veldkeuken een met oorspronkelijk hete ersatzkoffie gevulde ''Kanister'' tot in de voorste lijnen geraakte, was deze onderweg tot een ijsklomp bevroren. De koffie werd dan eveneens met dezelfde bijl bewerkt dat de stukken in het rond vlogen. Nadat deze zorgvuldig verzameld waren, werden ze in de sneeuw op hoopjes gelegd, samen met het brood, de margarine en de honing. Ieder kreeg dan een goede handvol splinters en stak die in de zakken van de wijde mantel. Als men nu zo een stukje uit zijn zak haalde en op de tong legde kon men met de beste wil van de wereld niet

zeggen wat dat nu was — brood! of margarine? Men moest het alleen lang genoeg op de tong laten liggen tot het enigszins ontdooid was om het vervolgens in te slikken.
Als we ergens in de sneeuwgaten in stelling lagen, hadden we van te voren reeds de knoppen van de broek losgemaakt want algauw waren de vingers zo stijf bevroren in de handschoenen dat zulk een karwei onmogelijk geworden was. Bij de aflossing door verse troepen konden zij die in de gaten gezeten hadden niet meer lopen. Zo zag men tientallen soldaten op handen en voeten kilometers ver door de sneeuw kruipen.
Maar het vermelden waard is hier een vaststelling, dat velen van ons, hier in het westen, nooit beleefd hebben. Wij konden tot ijsklompen bevroren zijn, niet meer in staat te lopen of te grijpen naar iets... maar als de vijand aanviel, stroomde plots een gloeiend heet gevoel door alle aders, de koude van voorheen was als bij toverslag verdwenen. Sommigen trokken zelfs de orenbeschermers van het hoofd omdat het hen te warm werd. Als de hartslag later dan weer rustig werd, dan kwam al spoedig de koude weer opdoemen en lagen we urenlang met de voeten tegen elkaar te slaan om het bevriezen van de tenen te vermijden.
In deze dagen waren onze gezichten getekend door de koude en de honger. De baardstoppels groeiden niet meer...

Kort na middernacht komt er bij de staf van ''Das Reich'' een telexbericht binnen met volgende inhoud:

... bij de ingesloten Russische legereenheden bevindt zich de opperbevelhebber van de 3. Russische pantserleger.
Verder bevinden zich in de reusachtige omsingeling nog met zekerheid volgende eenheden:

— de 111. Schuttersdivisie
— de 184. Schuttersdivisie
— de 219. Schuttersdivisie
— het XV Garde-pantserkorps (met kommandeur)
— de 88. Pantserbrigade
— de 113. Pantserbrigade
— de 52. Pantserbrigade
— het XII Pantserkorps (alleen delen daarvan)
— het 6. Garde Kavaleriekorps (alleen delen daarvan)

Op deze 3. maart wordt de bovenvernoemde Kommandeur van het Russische XV. Pantserkorps dood aangetroffen op 300 m afstand ten oosten van het dorp Krassny.
Zonder onderbreking hameren de Stuka's en andere gevechtsvliegtuigen in

op de ingesloten Russen en laten op deze wijze niet toe dat ze zich opnieuw formeren want ze geven zich nog niet over. Generaal Rybelko's pantserdivisies gaan ten onder.
De Militairhistoriker, Paul Carell, beschrijft het zo in zijn boek ''Verbrantte Erde'':
''... in stormachtige aanvallen drijft het SS-Pantserkorps de vluchtende Russen voor zich op, omsingelen en vernietigen ze.
Zo zijn 6 pantserkorpsen, 10 schuttersdivisies, een half dozijn zelfstandige brigaden vernietigd ofwel zwaar gehavend. 615 Pantsers, 400 kanonnen en ruim 600 pantserafweergeschut zijn vernietigd. 23.000 soldaten lagen dood op het slagveld. In militaire kringen rekent men uit ervaring op iedere dode soldaat 5 gekwetsten. Dat betekent een verlies van 100.000 man.
In gevangenschap kwamen 9000 man. Dat is te verklaren door de omstandigheid, dat het de Duitse legereenheden steeds aan voldoende manschappen ontbrak om in dit bergachtig terrein de insluitingsring potdicht te sluiten. Bovendien dreef de strenge vorst de Duitsers 's nachts in de beschermende warmte van de huizen. Zo bleven er nog voldoende tussenruimten vrij waarvan grote getallen Russische soldaten gebruik maakten om in extremis er tussen uit te knijpen, om vervolgens over de toegevroren rivier de Donez te ontsnappen.''

En nu naar Charkow!

Wanneer tussen de rivier de Don en de Donez de maand februari ten einde gaat moet men er iedere dag mee rekening houden dat het begint te dooien. Maar dat betekent modder!
Als dan deze zwarte en bruine brij tot kniehoogte op straten en wegen ligt dan is het gedaan met iedere vorm van verkeer met voertuigen en dus ook met de oorlog.
Verharde wegen met asfalt of beton of kasseien zijn uiterst zelden in Rusland. De wegen zijn gewoon met leem bedekt, die zeer hard wordt in de droge zomers, maar sponsachtig week bij regen of dooiweer. De Russen weten dat en blijven daar vanaf bij nat weer. Dan gebeurt er niets. Men wacht gewoon tot ze weer hard zijn. Verschrikkelijk wordt het als er bij nat weer toch overheen gereden wordt. In minder dan geen tijd verandert de weg in een bodemloze brij. De Duitse legers die ten koste van alles vooruit wilden liepen zich letterlijk vast in slijk. Soms waren er uren nodig om enkele honderden meters vooruit te komen.
Maar voor de Sowjet-legerleiding kwam dit dooiweer gelegen.
Iedere morgen keken die met bezorgde blik op de barometer, bestudeerden aandachtig de weerberichten en hadden maar één enkele wens... dooiweer! modder!

Want dat was het enige wapen, dat nu de losgeslagen en van ongeduld trappelende Duitse divisie kon tegenhouden. Maar... voor éénmaal was de God van het weer op de kant van de Duitsers, want de winter hield aan... en de snelle divisies stormden over de hardgevroren wegen en velden onstuitbaar naar Charkow!
Het snelle Btl. Langemarck is voor deze aanval verzameld in Starowerowka.
Het derde Btl. ''Deutschland'' (in de 15. Kompagnie daarvan zijn er verscheidene Vlamingen: Geo Swyngedouw, Stonne Wauters, Peeters, Jan Neven, Kamiel Deboosere en Oscar Lamirroy) marsjeren in richting Stulepowka.
Het SS-Pantserkorps krijgt opdracht de stad Nowaja-Wodolaga te bezetten met ondermeer ook de zuidelijke oever van de rivier de Msha. Aan alle overgangsplaatsen zijn bruggehoofden te vormen.

6 maart 1943

Het Btl. Langemarck valt aan in de richting Karawanskoje en Sumnalkoff. Om 11.00 uur is Golopusoff ingenomen en nog dezelfde avond is ook Sumnalkoff vast in onze hand.

7 maart 1943

De rivier de Msha is bereikt en de Russen laten, voor het eerst bepaalde tekenen van uitputting zien. De slag tussen Donez en Djnepr hebben hen ontzaglijke verliezen bijgebracht aan mensen en materieel. Ook blijkt dat vers aangevoerde reservetroepen niet opgewassen zijn tegen het geweld van het pantserkorps.
Tegen het aanbreken van de dag is het stadje door het regiment ''Deutschland'' veroverd en bezet.
Rond 15.00 uur komt er een Duits verkenningsvliegtuig, een Fieseler Storch, overgevlogen. Samen met een rooksignaal werpt de piloot een lederen koker naar beneden.
Deze wordt ijlings tot bij de kommandeur gebracht. De piloot laat weten dat de Russen zich in massa terugtrekken bij Korotitsch. De Kommandeur bedenkt zich niet lang, bezorgt zich de toestemming van het Rgt. en alhoewel de duisternis in deze tijd van het jaar vroeg en snel zal invallen, geeft hij het bevel voor de onmiddellijke aanval.
Aan de dorpsgrens aangekomen was het reeds volledig duister. De helmen en de orenbeschermers werden een ogenblik afgenomen om beter te kunnen luisteren. Verderop in het dorp zijn duidelijk stemmen en lawaai van voertuigen te horen. Na een kort beraad wordt er besloten een halve cirkel te vormen en zo het dorp binnen te stormen. Vier gepantserde S.P.W.'s (Schüt-

zenpanzerwagens op rupskettingen) vormen op de brede dorpsstraat de spits. De anderen zwermen links en rechts uit. Alles wat schieten kan houdt zich nu gereed. Langzaam en voorzichtig zet de groep zich in beweging en ... plots breekt de hel los! Een vuurwerk van kogels en granaten komt terecht midden in de reeds verzamelde Russen die op het punt stonden te vertrekken. Niemand van hen had ons hier en nu verwacht en zij hadden verzuimd wachtposten te plaatsen. Tot de volgende morgen hielden het gevecht en de achtervolging nog aan, toen was Korotitsch in vaste hand.
De Russen proberen nu alles om tijd te winnen. Op 40 km ten zuiden van Charkow, op de lijn Tanrowka-Smiew-Merefa vecht de 25. Russische schuttersdivisie, met aan het hoofd de dappere Generaal-Majoor Schefe-renko, vertwijfeld tegen de aanstormende Duitsers. Hij verdedigt zich vijf dagen lang en schermt aldus Charkow af tegen de vijand uit het zuiden.
De positie van het SS-pantserkorps liet vermoeden, dat men de stad frontaal vanuit het zuiden ging bestormen.
Dan weer gaf het korps de indruk, de stad in westelijke richting te omzeilen... maar plots staan we 's avonds aan de westelijke stadsrand van Charkow! De laatste akt van de derde slag om Charkow is begonnen.
Onze legerleiding heeft besloten de algemene aanval te laten beginnen op 10 maart 1943. In de vooravond van 9 maart worden de schriftelijke bevelen door koeriers aan de deelnemende legereenheden overhandigd.
Het speerpunt zal gevormd worden door de ''Leibstandarte'' en door het regiment ''Deutschland'' van de div. Das Reich. Reeds bij het innemen van de startposities kunnen ze vaststellen dat ze tegenover een sterke en vastberaden tegenstander staan. De aanval moet echter één dag uitgesteld worden om twee belangrijke redenen: de Russen waren in de rug van het pantserkorps opnieuw doorgebroken en hadden Korotitsch weer bezet. Ze moesten door andere delen van Das Reich eruit gejaagd worden. Ook waren er moeilijkheden met de bevoorrading van brandstof geweest, die een vertraging hadden veroorzaakt.

11 maart 1943

De SS-divisie ''Totenkopf'' trekt links voorbij de stad en schermt deze af tegen het noorden, zodat er niemand meer uit de stad kan... maar tegelijkertijd ook geen hulptroepen langs deze kant in de stad kunnen.
Het regiment ''Der Führer'' doet hetzelfde aan de zuidelijke kant van de stad.
Boven onze hoofden vliegen de kameraden van de ''Luftflotte 4'' die in massa het pantserkorps steunen. Ononderbroken zijn 900 Duitse vliegtuigen ingezet om te beletten dat Russische troepenconcentraties van buiten de stad de ingesloten kameraden in de stad kunnen ter hulp komen.

Volgens Russische beschrijvingen van de slag om Charkow waren volgende Russische legereenheden ingezet om de stad te verdedigen:
— in de stad zelf: delen van het 3. Sowjet-Pantserleger
— aan de westelijke stadsrand: het 69. Sowjet-Leger
— aan de noordkant: het 40. Sowjet-Leger

Maar aan de oostkant brokkelt de verdedigingswil af. Steeds meer Russische soldaten verlaten de stad in oostelijke richting! De Stuka-gevechtsgroep van de legendarische vlieger-kolonel Rudel, de meest en hoogst gedekoreerde soldaat uit de hele tweede wereldoorlog, slaagt erin een reeks Russische pantsers te vernietigen bij het dorp Taranowka.
Onder zijn Stuka had Rudel een pantserafweer-kanon van 4,8 cm kaliber laten monteren. Terwijl zijn Stuka bijna loodrecht op zijn prooi dook schoot Rudel met het kanon door de bovenkant van de pantsers die juist daar vanwege de veel dunnere dekplaat zeer kwetsbaar zijn.
Aan de westrand van de stad heeft een gevechtsgroep die voor de gelegenheid samengesteld is uit het rgt. ''Deutschland'' versterkt met de pantserafdeling ''Tychsen'' en enige andere delen, zijn posities voor de aanval ingenomen.
Maar ook de Russen hebben niet stil gezeten. In de voorbije dagen en weken hebben ze de stad in een ware vesting herschapen. Met een enorme hoeveelheid mensen zijn er diepe en steile pantserafweer-grachten gegraven. Omzeggens op elke stratenkruising zijn hindernissen en versperringen opgeworpen en met explosieven ondermijnd. Op talrijke, strategisch belangrijke punten in de stad waren pantsers T. 34 ingegraven waarvan alleen maar het geducht kanon even boven de grond uitstak.
De beslissende doorbraak, door de verdedigingsgordel van Charkow zal er komen van de 16. Komp. ''Sturmpioniere'' versterkt met een peloton grenadieren en nog eens een plt. pionieren van Das Reich, alles samen onder de leiding van SS-Untersturmführer Heinz Macher.

De pantsergracht moet overwonnen worden door een stoottroep!

Verkenningen hebben aangetoond dat de Russen de pantsergracht verdedigen met sterke krachten vanuit de eerste rij huizen. Het terrein naar die huizen toe stijgt lichtjes aan, hetgeen zeer ongunstig is voor de aanvaller.
Nadat de plaats en de wijze waarop de aanval zal plaats hebben nauwkeurig is vastgelegd begint 's nachts om 02.40 uur het voorbereidend artillerievuur. Op dit ogenblik zetten zich de eerste groepen in beweging. Nadat ze een 300-tal meter opgerukt zijn tot aan een waterput beginnen de Russen plotseling spervuur te schieten, zo hevig dat alles en iedereen in de grond verdwijnt! Pas na enige tijd hebben ze weer oog en oor voor de kommando's,

die geschreeuwd worden. In een gezamenlijke sprong van allen tegelijk duiken ze in de pantsergracht.
Hier zaten ze vooreerst in betrekkelijke veiligheid! Met de infanterieschupjes en de bajonetten moesten er nu trapjes gemaakt worden in de stijle berm van de gracht om eruit te geraken. Daar komt ook reeds het bevel ''gereed maken voor de aanval! bajonet op het geweer!'' Gelukkig ligt het afweervuur van de Russen iets te hoog. Om 02.53 uur bereiken de pionieren de eerste huizen. Met hoera-geroep breken ze onstuimig in de afweergordel binnen. Dadelijk wordt er een klein bruggehoofd gevormd over en rond de pantsergracht. Een peloton naar rechts, een naar links en een derde recht vooruit — beveiligen het gewonnen terrein. De Russen beseffen het dodelijke gevaar en lanceren de ene tegenaanval na de andere maar worden telkens door de pionieren afgeslagen. Het gevecht gaat letterlijk heen en weer, soms tot terug in de pantsergracht. Om 03.15 uur komt er versterking. Met die hulp wordt het bruggehoofd uitgebreid tot 300 m. De Russen, het dreigende gevaar opmerkend en aangespoord door hun officieren, bijven vertwijfeld tegenaanvallen! Gaan de stormpionieren het begeven? Om 04.15 uur worden de laatste reserves aangesproken, een groep van 10 man.
Om 04.20 uur komt de SS-Obersturmführer Dr. Röhder aangereden met zijn pantser-artillerie, tegelijkertijd beginnen andere pionieren met behulp van explosieven de pantsergracht te planeren. Al spoedig is de doorgang gemaakt.
Om 05.15 rollen onze eerste pantsers over de toegesmeten gracht. Om 05.25 uur beginnen de eerste Russen hun stellingen rond het bruggehoofd op te geven en het hele regiment stormt vooruit in de richting van het hoofdstation in het centrum.
De 16. Kompagnie ''Sturmpioniere'', die de beslissende doorbraak afgedwongen had, blijft doodvermoeid ter plaatse liggen. Hun Kompagniechef, SS-Untersturmführer (Luitenant) Heinz Macher wordt met het ridderkruis gedecoreerd!
De aanval op het stadcentrum is nu volop aan 't rollen!

13 maart 1943

Het dagelijks ''Wehrmachtsbericht'' zegt vandaag.
''In enkele stadsgedeelten van Charkow zijn nog verbitterde straatgevechten. Troepen van de Waffen-SS braken de vijandelijke weerstand en drongen door tot het centrum van de stad.''

14 maart 1943

Ten westen van Bjelgorod zijn de Duitse divisies overal in de aanval.
Om 07.30 in de morgen worden de plaatsen Lednoje en Seizew ingenomen door het Btl. Langemarck.

Gedurende de nacht heeft de gevechtsgroep Harmel (SS/D.) het station van Rogan bezet, maar ligt daar vast bij gebrek aan brandstof. Tegen 12.00 uur worden ze vanuit de lucht bevoorraad en kunnen ze verder.
Delen van de divisie ''Leibstandarte'' zijn de hele dag verwikkeld in hevige huis- en straatgevechten maar ze kunnen om 17.00 uur melden dat het centrum van de stad vast in hun handen is.
Stuka's en andere gevechtsvliegtuigen vliegen die dag meer dan 500 gevechtsvluchten. Zij bestrijden hoofdzakelijk vanuit de lucht de vijandelijke troepenverzamelingen. Hun hoofddoel is de bestrijding van pantsers, waarvan er een groot aantal vernietigd worden.
Om 18.00 uur komt de melding binnen dat de twee zuidelijke stadsgedeelten die nog weerstand boden, ingenomen werden door de div. ''Das Reich''.
Enkel en alleen nog het fabrieksterrein in het zuid-oosten van de stad bevindt zich nog in de handen van de Russen. Deze rest zal de volgende dag bezet worden.
In heel Europa klinkt uit de radiotoestellen de plechtige aanhef van Beethovens 5de Symphonie die iedere ''Sondermeldung'' aankondigt.

Sondermeldung!
Aus dem Führerhauptquartier, den 14. März 1943.
Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:
''De legergroep ''Zuid'', die in wekenlange heftige gevechten de vijand terug over de Donets geworpen had, heeft vandaag met haar divisies van de Waffen-SS, dewelke krachtig ondersteund werden door de luchtmacht, in dagenlange strijd de stad Charkow heroverd. De verliezen van de vijand aan mensen en materiaal zijn nog niet te overzien.''

Met de herovering van de stad Charkow zelf was het echter nog niet gedaan. De gebieden in het noorden en het oosten van de stad moesten nog ''feindfrei'' gemaakt worden.
Op 16 maart is het Btl. ''Langemarck'' ingezet om verkenningsopdrachten uit te voeren ten oosten van Bairak, tegen Neprokrytoje. Ook zullen ze nog op deze dag het dorp Nowo Alexandrowka heroveren, waarbij 3 Russische pantsers T-34 buiten gevecht werden gesteld.
De Russische verdedigers, die al die tijd door nog in het traktorenfabriek Lossowo zaten, hielden zich merkwaardig passief. Er werd een verkenningsgroep samengesteld met de opdracht in ieder geval krijgsgevangenen mee te brengen. Dat gebeurde ook. De meegebrachte gevangenen verklaarden dat ze geen munitie, geen ravitaillering, geen brandstof meer hadden. Op het fabrieksterrein stonden er nog drie, door ons zozeer gevreesde, Stalinorgels maar ook daarvoor hadden ze geen raketten meer.

17 maart 1943

De strijd rond Charkow loopt ten einde. Nog eenmaal verzamelt zich de divisie Das Reich om de stad Bjelgorod aan te vallen.
Met dit doel voor ogen wordt er een gevechtsgroep samengesteld, bestaande uit resten van het Regiment ''Der Führer'', het Btl. ''Langemarck'' nog eens verenigd met de resten van de pantserafdeling Tychsen, en verder nog een kompagnie luchtdoelgeschut dat hier echter ingezet wordt op gronddoelen.
Om 09.00 uur begint de aanval op Michalowka. We hebben dadelijk succes. De Russen zijn wel, qua getalsterkte en materiaal, tegenover ons nog altijd in 't voordeel, maar hun strijdgeest is fel gedaald. De opéénvolgende nederlagen van de laatste weken hebben hen gedemoralizeerd. Tegen 12.30 uur wordt Michalowka ingenomen door de ''Langemarck''. Het gaat echter onmiddellijk verder. Om 17.00 uur valt Petrowskoje en daarmee wordt het ons gestelde doel voor deze dag bereikt.

18 maart 1943: de aanval op Bjelgorod

Reeds om 05.00 uur 's morgens wordt de aanval ingezet door regiment ''Deutschland'' dat vertrekt vanuit Ssolomino. Het III. Btl. van de ''Deutschland'', de groep Wisliceny, slaagt erin tegen 11.30 uur de stad binnen te dringen, hierin krachtdadig gesteund door de beroemde luchtdoelkanonnen op zelfrijdende onderstellen. Diezelfde kanonnen hadden op dit tijdstip van de dag reeds 14 Russische pantsers T-34 afgeschoten.
De groep Wislicency bereikt, ongeveer midden in de stad, de rivier de Donez. Op de andere oever wordt dadelijk een bruggehoofd gevormd.
De rest van het rgt. ''Deutschland'' de groep Harmel, heeft sterke tegenstand ontmoet onderweg, maar ook zij bereiken nu de stad. De groep Wisliceny krijgt het nog eenmaal bijzonder moeilijk op de andere oever van de Donez. De Russen proberen met alle middelen het bruggehoofd ongedaan te maken. Maar ook hier komen de luchtdoelkanonnen in actie.

19 maart 1943

De stad Bjelgorod is helemaal van Duitse troepen bezet. De Donez is overschreden. Aan de strijd tussen de Djnepr en deze rivier is een einde gekomen. De frontlijn van vóór de winter wordt terug ingenomen achter de Donez.
Het Bataillon ''Langemarck'' (deze traditienaam is nog altijd geldig) bevindt zich op dit ogenblik aan de stadsrand van Bjelgorod.
Uitgaande van het Generaal-Kommandos van het SS-pantserkorps komt er in de loop van de dag een bericht binnen, waarin staat dat het ''schnelle

Schützen-Bataillon Langemarck'' uit het frontgebeuren teruggetrokken wordt.
Ten einde een vernieuwde opstelling te ondergaan dient het Btl. zich te begeven naar een dorp, dat in het zuidwesten van Charkow gelegen is. De naam van het dorp is Korotitsch! Om het zuid-westen van Charkow te bereiken moesten we weer midden door de stad.

Op 20 maart 1943 stuurt het SS-pantserkorps een verliesmelding aan het Armee-korps:
De verliezen van het SS-pantserkorps in de slag tussen de Donez en de Dnjepr van 30.1. tot 20.3.1943 bedragen:

Div.SS-Leibstandarte	167 Offic.	4373 Ond.Of. en man
Div.SS-Das Reich	102 Offic.	4396 Ond.Of. en man
Div.SS-Totenkopf	94 Offic.	2170 Ond.Of. en man
Totaal	363 Offic.	10939 Ond.Of. en man

Het geringer aantal verliezen bij SS-Totenkopf is te wijten aan het feit dat deze divisie iets later aan de gevechten deelgenomen heeft.
Deze ontstellende cijfers omvatten ook de gekwetsten.
En ze zijn nog lang niet alle verliezen die we te betreuren hadden, want vóór en nadien is er nog verbitterd gevochten rond Charkow. Het reusachtig ''Soldatenfriedhof'' van Charkow is daar een stille getuige van. Hier liggen ± 10.000 kameraden van de SS-Leibstandarte, Das Reich, Totenkopf en van de Wiking begraven; de bloedige tol, die de Waffen-SS betaalde voor de herovering van Charkow.
Voor diegenen, echter die zoeken en vragen naar de *zin* van zovele offers mag misschien de volgende studie een troost lijken, voor de moeders en vaders, vrouwen en kinderen en de naaste familieleden echter nooit.
Nu het oorlogsgeweld is geluwd, de kanonnen zwijgen, de strijd op leven en dood en de instinctieve drang aan het front ''van gij of ik'' voorbij zijn, nu zien wij opeens de vijand van toen heel anders. Wij aarzelen niet ons hoofd diep te buigen voor onze dappere tegenstanders van toen. Wie beter dan wij weten met welke opoffering ze zich verdedigd hebben.

De vraag naar de zin van zovele offers

De laatste opperbevelhebber van de ''Heeresgruppe Sud'' en latere militaire historikus, Generaal Dr. Lothar Rendulik, schrijft in zijn levensbericht over 50 jaar Oostenrijkse en Duitse geschiedenis, in zijn boek ''Soldat in stürzenden Reichen'' (Damm Verlag, München 1965, blz. 286-288), na een diepgaande studie over het kapittel... *de zin van de Ruslandveldtocht* het volgende:

Het betekende voor de Duitse oorlogsleiding een enorme verrassing toen de Russen, direkt bij het begin van de oorlog, tegenover onze 153 divisie's er meer dan 200 tegenover zetten. En dat ze tegenover onze 3000 pantsers er 10.000 in 't veld brachten. En tegenover onze luchtvloot van 2000 vliegtuigen hadden zij er meer dan 6000 in te zetten.
Noch de Duitse, noch de westerse regeringen waren hiervan op de hoogte. Uit dit overgewicht aan bewapening concludeerden wij dat de aanval tegen de Sowjetunie er nog zo juist op het nippertje gekomen was en mits een juiste oorlogsvoering er nog enige kans op succes was.
Een duidelijk beeld over de bijzondere plaats die een oorlog tegen Rusland betekent, kon ik me toen nog niet vormen.
Dat zou alléén maar mogelijk zijn *na* de oorlog.
Ik zou echter enige feiten willen aanbrengen die van belang zijn voor de oordeelsvorming over deze oorlog.
De geschiedschrijvers van *na* de oorlog beweren dat een oorlog tegen Rusland geen kans op slagen heeft... en bijgevolg niet nodig geweest was! Een nauwkeurig onderzoek toont ons echter spoedig dat, bij inachtnemen van alle feiten en de daarmee samenhangende omstandigheden, *zelfs een verlies* van deze oorlog toch nog van beslissende betekenis geweest is voor de existentie van het aloude Europa.
Voor een juiste beoordeling moeten we even teruggaan naar het jaar 1939. Op dit tijdstip waren de strijdkrachten van Frankrijk uiterst zwak. Engeland beschikte slechts over 6, niet ten volle bruikbare divisies. De Verenigde Staten van Amerika bezaten wel een sterke luchtmacht doch hun grondtroepen waren zonder betekenis.
De Russische militaire inspanning draaide echter op volle toeren. De geheimhouding hiervan was zo kompleet, dat de rest van de wereld er niet alleen geen weet van had, wat zich achter het ijzeren gordijn aan het ontwikkelen was.
De inval van de Duitse troepen *stoorde* abrupt deze ontwikkeling. Zonder deze storing zouden de Russen in het begin van 1943 het dubbele aantal aan bewapening en opgeleide manschappen gehad hebben als in het jaar 1941.
Geen enkele *macht* op de hele wereld had dan Rusland kunnen verhinderen hun communistisch regime aan heel Europa op te dringen. Wat dit betekent leert ons het dwangregime in de Oosteuropese landen.
De oorlog van Duitsland tegen de Sowjetunie bracht met zich mee, dat reeds in 1941, de waardevolste Russische divisies ofwel vernietigd... ofwel in gevangenschap kwamen.
De, daaropvolgende, verdedigingsstrijd en de aanvallen decimeerden het Sowjetleger zodanig dat dit tegen het einde van de oorlog aan de rand van de ondergang gebracht was.

Toen in 1945 twee Russische Legergroepen tegenover mijn front lagen in Oostenrijk, bleken deze beide niet meer in staat tot enige militaire activiteit, omdat ze zo gehavend waren dat hun kompagnies veelal nog bestonden uit 9 man. Dikwijls werden deze kleine eenheden geleid door bureel- en keukenpersoneel. De algemene aftakeling en verzwakking van Rusland was zo groot, dat ze *alle* verstrekkende politieke plannen voor *na* de oorlog niet konden verwezenlijken, terwijl juist in tegendeel de West-machten, wakker geschoten door het Duitse oorlogsgeweld, met man en macht begonnen waren zich te bewapenen, zodanig zelfs dat ze de Russen ver overtroffen.
Dat betekent echter ook, dat de bewapening van de West-machten oorspronkelijk op gang gekomen *tegen* Duitsland, nu schitterend van pas kwam tegen de Russische expansie-driften.
Het bleek echter spoedig dat de West-machten niet in staat waren deze superioriteit te gebruiken om ten minste de oostelijke landen van een communistisch regime te vrijwaren.
Om deze redenen geloof ik, dat de herbewapening en de latere oorlogshandelingen van het Duitse rijk, *een wakkerschuddend* effekt gehad hebben op de West-machten en daardoor de kultuur van het avondland gered hebben. Het is de ironie van het noodlot dat deze zelfde West-machten, onbewust, alles gedaan hebben om die redding te verhinderen.
Het mag zijn dat het Duitse Rijk, bij zijn inval in Rusland, andere doeleinden heeft nagestreefd; voor de wereldgeschiedenis echter blijft zulks zonder betekenis.
In deze strijd op leven en dood heeft het Duitse Rijk zich volledig opgeofferd. Een ware Winkelried-daad, voor het avondland. In het jaar 1943 waren we nog niet zover dat we dit allemaal begrepen. En zo duidelijker herkennen we de dag van vandaag de diepere zin van onze daad.
Ik weet nu dat onze strijd niet voor niets geweest is.
(Winkelried, Arnold, Zwitsers heldenfiguur uit de 14e eeuw. Volgens de overlevering zou Winkelried door zijn offerdood de slag ten gunste van de eedgenoten beslist hebben.)

Op 23 april 1943 moest het I./ ''schnelles-Schützenregiment Langemarck'' onder deze benaming zich nog eens opstellen. Met de ''Stahlhelm'' op het hoofd en in plechtig carree. Onze Btl. Kommandeur, SS-Sturmbannführer Jacob Fick werd ten aanzien van heel zijn Btl. (of wat er nog van overschoot) door de Generaloberst gedecoreerd met het Ridderkruis. Daarmee werden de verdiensten van heel het Btl. tot uiting gebracht.

Het is van hier, Korotitsch, dat alle Vlamingen van het Btl. ''Langemarck'' overgeplaatst werden naar een nieuwe eenheid, speciaal voor hen opgericht:

De Sturmbrigade Langemarck. Wie sich die Bilder gleichen...
Dit was echter niet het geval voor onze andere Vlaamse kameraden die eertijds terechtgekomen waren in het pantserregiment Das Reich of in het regiment ''Deutschland'' of in het regiment ''Der Führer'', alle drie regimenten van de div. Das Reich. Zij zijn meestal, voor zover ze het overleefden, in de div. Das Reich gebleven tot het bittere einde toe.
Onze gesneuvelde kameraden echter, die her en der verspreid begraven liggen in Russische aarde, moesten we achterlaten. Aanvankelijk wisten wij hen rusten in ''Ehrenfriedhöfe'' schoon aangelegd en eerbiedig onderhouden. Maar zoals de Romeinen reeds wisten ''wee de overwonnenen'' zo ging het ook met deze begraafplaatsen. Na de overwinning op het Duitse leger werden ze gewoon ondergeploegd en zijn van de aardoppervlakte verdwenen. Het is dan ook om hen te gedenken, om hun familie in te lichten over het waar en hoe ze gestorven zijn, om de verschrikkelijke leugens te weerleggen, die over ons verspreid werden en om nog levende kameraden terug te zien dat we af en toe eens samenkomen.
Mogen de tijden en idealen zich veranderd hebben en schijnbaar voorbijgestreefd... één stelregel is in ons gebleven: de kameraadschap zoals wij die verstaan... onzelfzuchtig en over alle tijden heen!

Honny soit, qui mal y pense
Bert Geunes

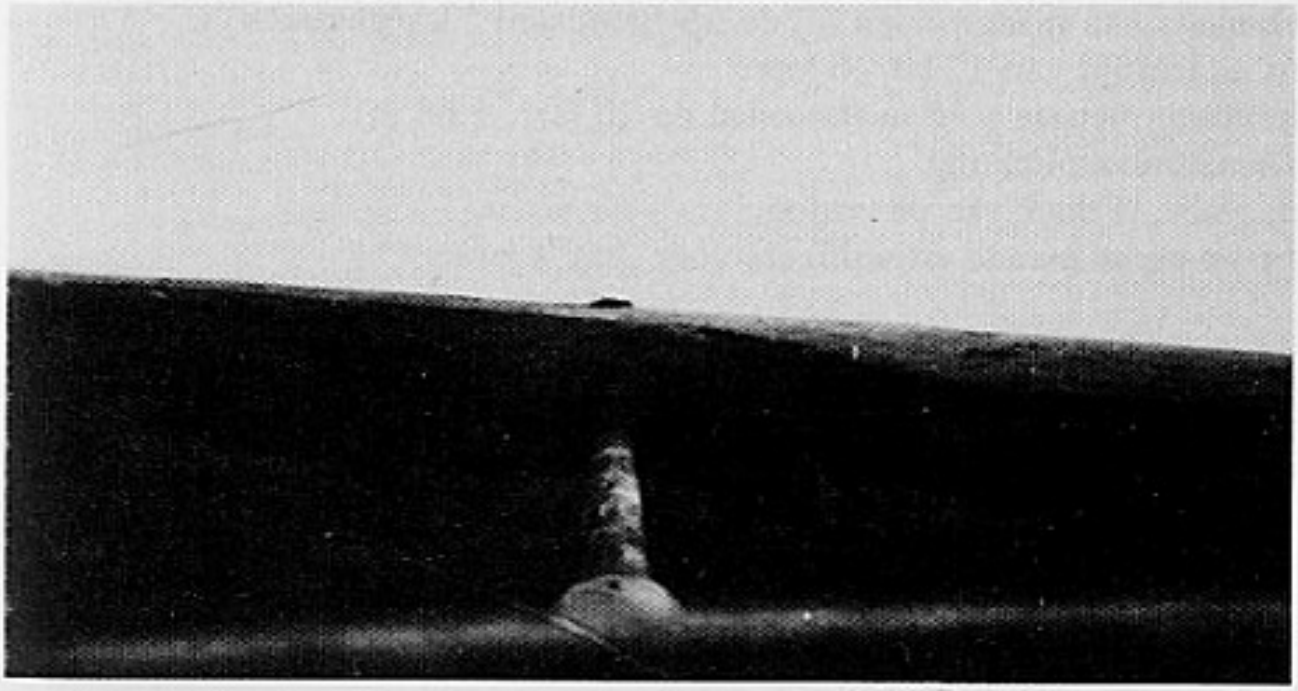

Pz.Rgt. ,,Das Reich''. Juist een T 34 afgeschoten. Het kanon staat nog gericht. Rusland 1943 — Werner Räder.

GETALSTERKTE DER VLAMINGEN IN DE DIVISIE ''DAS REICH''

Door de Fürsorge werden in 1942, 59 pakjes met geschenken opgestuurd naar de Vlamingen van het regiment ''Langemarck''.
Wij schatten bij benadering ongeveer 250 tot 300 Vlamingen bij deze eenheid dienden.
Ons zijn reeds ongeveer 90 namen bekend.

PROPAGANDA EN WERVING VOOR HET NIEUW OPGERICHTE SS-SCHTZ. RGT. LANGEMARCK

Door de vorming van dit nieuw regiment met de naam Langemarck, wilde men de Vlamingen aanspreken. In die periode wierf men niet meer voor het regiment Westland van de Panzerdivisie Wiking, doch uitsluitend voor de Langemarck.

KEURINGEN VOOR DE SS-STANDARTE LANGEMARCK

15 augustus 1942

Alle Vlamingen in de leeftijd van 17 tot 40 jaar (ook gehuwden) die lichamelijk en geestelijk goed ontwikkeld zijn en zich geheel kunnen geven aan de eisen die de opleiding hen stelt, kunnen zich aanmelden.
Opname kan plaatsvinden bij de SS-Standaard ''Langemarck'':
in de leeftijd van 17 tot 40 jaar,
minimum lengte 1.70 m (beneden de 20 jaar: 1.68 m).
Diensttijdverplichting:
a) voor de duur van de oorlog,
b) langer dienende vrijwilligers voor 2 of 4 jaren.

14 november 1942

Idem als boven vermeld.
Keuringskommissie zetelt te:
Gent: Brabantdam 15
Brugge: Hansahuis, Memlinckplaats, Werbestelle der Waffen-SS
Kortrijk: Stadhuis, Grote Markt
Douai: Kazerne Corbeneaux
Brussel: Frontleitstelle, Kruidtuinlaan
Hasselt: Dr. Willemstraat 27

St.-Truiden: SS-Wache, Bremstraat
Antwerpen: Ersatzkommando Flandern, Kon. Elisabethlei 22
Zaal Grüter, Mechelsesteenweg 123

OPROEP VAN DE FÜRSORGE VOOR DE STANDAARD LANGEMARCK

Door het Vlaams Voorzorgscomité, Lakenweverstraat 1 te Brussel.
Zenden van Kerstgeschenk aan de Vlamingen van de door de Führer nieuw opgerichte eenheid:
Financiële steun PC.R. 400.094, vermelding ''Langemarckgeschenk'' voor aankopen van geschenken.

Getekend: SS-Ustuf. P. Suys

FELDPOSTNUMMERS

SS-Pz.-Grenadier Regiment ''Langemarck''	90 386
Stab und Stabs-Kompanie	26 992
I. Btl. 1.-5. Kp.	41 940
II. Btl. 6.-10. Kp.	32 215
Flak-Bttr.	41 780

RANGKENTEKENS WAFFEN-SS

	Kraagspiegel	Schouderstukken	Arm	Sport- en Camouflage-uniform
Reichsführer				
SS-Oberst-gruppen-führer (Oberstgruf.)				
SS-Obergrup-pen-führer (Ogruf.)				
SS-Gruppen-führer (Gruf.)				
tot 1941				
1942-1945				
SS-Brigade-führer (Brigadef.) tot 1941				
1942-1945				
SS-Ober-führer (Oberf.) tot 1941				
1942-1945				
SS-Standarten-führer (Staf.)				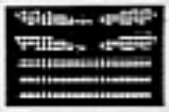
SS-Obersturm-bannführer (Ostubaf.)				

SS-Sturmbann-führer (Stubaf.)				
SS-Hauptsturm-führer (Hstuf.)				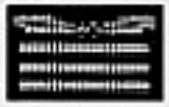
SS-Obersturm-führer (Ostuf.)				
SS-Untersturm-führer (Ustuf.)				
SS-Sturmschar-führer (Stuscha.)				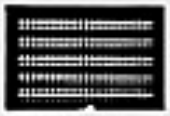
SS-Hauptschar-führer (Hscha.)				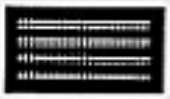
SS-Oberschar-führer (Oscha.)				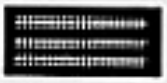
SS-Schar-führer (Scha.)				
SS-Unterschar-führer (Uscha.)				
SS-Rotten-führer (Rtf.)				
SS-Sturmmann (Strm.)				
SS-Ober-schütze (Oschu.)				

MEDEWERKERS AAN BOEKDELEN V, VI en VII

Aendenboom Bert
Baeyens Karel
Bal Ben
Bauweraerts Renaat
Begijn Adolf
Bender Roger
Boers Albert
Bogaert Jan
Bonte A.
Buch Hermann
Buys Jan
Buys Roger
Cambré René
Chevalier Vik
Colemonts Georg
Coppieters Gilbert (vertaaldienst)
Cracco Jan (vertaaldienst)
Cruysberghs Louis
d'Alquen Gunther
De Backer Frans
De Bruycker Albert
Deckmijn Albert
De Groote Frans
De Leenheer Jef
De Maeyer Karel
De Meulemeester Walter
Denorme Kamiel
De Prijcker Bert
De Rijck Fr.
De Rocker Maurits
Desseyn Jef
De Vriese Jan (eigenaar zegelreeks)
De Wilde Jan
De Wit Albert (vertaaldienst)
De Wit Leon
D'Hulster Michiel
Ensch Bert

Eyckerman Urbain
Geunes Bert
Goossenaerts Emiel
Goyvaerts Frank
Hendrickx Bert
Heyerick August
Houtmeyers Bernard
Huysentruyt Jef
Janssens Alfons
Kimpe Karel
Köhn Willy
Landrien Paul
Lauwers Frans
Leenaards Paul
Lefebre Albert
Littlejohn David
Lybaert Georg
Lyssens Frans
Meessens Albert
Mannaert Jef
Moenssens Bert
Meulemans Clem.
Messelis Berta
Molenaers Flor
Morissen Achiel
Neulen Hans Werner
Olbrechts Albert
Olyslager Harry
Pauli Toon
Portocarero G.L.A.
Petersen Jan Paul
Pletinckx Piet
Rits Albert
Rohan Jos
Rutten W.
Ruyffelaert Mark
Saris Wim
Schrijnen Remy
Schulze-Kossens Richard
Slaets Paul
Slagmulder Staf

COLLECTION W.P.B.R. SARIS
P.O. Box 269/Postbus 269
5700 AG HELMOND

Netherlands/Nederland

Smolders
Spronk Otto
Stange Hans
Stroink G.
Suys Paul
Swyngedouw Geo
Taylor Hugh Page
Theys Paul
Theys Pieter
Thielemans Georgette
Teunen R.C.
Toelen Alfons
Van den Bosch Gaby
Vandenbussche Albert
Van den Driessche Roger
Vandewalle Luk
Van Dijck Jos
Vanhaezebrouck Robrecht
Van Craen Jan
Van Gijsegem Herman
Van Hecke Lode
Van Hemelrijck Marcel
Vanherp Willy
Van Isterdael André
Van Ooteghem Oswald
Van Poucke Guido
Van Rompay-Beets Mia
Van Schamelhout Leo
Verhaest Herman
Van Woensel Frans
Verbist Elly
Verhaeghe Karel
Vermaelen Frans
Vopersal Wolfgang
Wangemann Eckard
Wauters Jeroom

Onze dank en onze erkentelijkheid aan al onze medewerkers. Door hun spontane en bereidwillige medewerking kwam dit boek tot stand. Zij stelden al hun documenten, foto's en samengevatte bijdragen ter beschikking van de auteur.
Hun solidaire samenwerking met de auteur met als enig streven iets degelijks

te brengen en de wil om aan geen geschiedenisvervalsing te doen en wars van elke sensatie strekt deze medewerkers tot eer. Bovendien dient vermeld dat geen enkele enig geldelijk voordeel genoot.

Vier medewerkers aan dit deel verdienen onze bijzondere achting en dank:
Guido Haudenhuyse voor zijn prachttekeningen, die aan dit werk een voorname en kunstvolle glans geven.
Paul Slaets voor zijn fotografie, uren en dagen werk voor onze gemeenschap. Zijn werk vervierVoudigt de waarde van dit deel.
Fons Toelen voor zijn bijdragen.
Jan Cracco voor zijn foutloos en gedokumenteerd vertaalwerk.

AFKORTINGEN

Abt.	: Abteilung — afdeling
Agra	: Association pour le grand Reich Allemand
A.O.K.	: Opperkommando van het leger (Armee Ober Kommando)
A.O.	: Buitenlandse organisatie (Auslandsorganisation)
Art.	: Artillerie
Btl.	: Bataljon
Div.	: Divisie
D.M.S.	: Dietse Meisjes Scharen
D.M./Z.B.	: Dietse Militie — Zwarte Brigade
D.R.K.	: Duits Rode Kruis
DeVlag	: Duits Vlaamse arbeidsgemeenschap
E.K.	: IJzeren Kruis
F.K. (V.K.)	: Flandern Korps — Vlaanderen Korps
Fla.	: Vliegtuigafweer
Flak.	: Vliegtuigafweerkanonnen
G.L.	: Germaanse ''Leitstelle''
g.Kdos	: Geheime kommandozaak
G.F.P.	: Geheime veldpolitie
Hiwi	: Hulpwillige Russische krijgsgevangene
H.J.	: Hitler Jeugd
H.SS.P.F.	: Hogere SS- en politiechef
I.G.	: Infanterie Geschut
K.B.	: Oorlogskorrespondent
K.D.F.	: Kracht door Vreugde
K.E.	: Kurt Eggers
Kp.	: Kompagnie
K.V.	: Klaar voor frontinzet
K.V.K.	: Oorlogsverdienstenkruis
K.Z.	: Interneringskamp
Mot	: Gemotoriseerd
N.S.	: Nationaalsocialist
N.S.D.A.P.	: Nationaal socialistische Duitse arbeiderspartij
N.S.B.	: Nationaal socialistische beweging (Nederland)
N.S.F.	: Nationaal socialistische vrouwenschap
N.S.K.K.	: Nationaal socialistisch vervoerkorps
N.S.V.	: Nationaal socialistisch volkswelvaart

O.K.H.	:	Opperkommando van het Landleger (Oberkommando des Heeres)
O.T.	:	Organisatie Todt
O.F.K.	:	Opperveld Kommandantuur
O.K.W.	:	Opperkommando van de Duitse Weermacht
Pak.	:	pantserafweerkanonnen
Pz.	:	Pantsers
Rgt.	:	Regiment
RFSS	:	Reichsführer SS — Rijksleider SS
SS	:	Schutscharen — Schutzstaffel
SS.FHA	:	Hoofdleidingsambt van de SS
SS.HA.	:	SS-Hoofdambt
SS.Ers.Kdo.	:	SS-Aanvullingskommando
S.D.	:	Veiligheidsdienst
Sipo	:	Veiligheidspolitie — Sicherheitspolizei
Tgb.	:	Dagboek
V.Bl.d.W.SS.	:	Verordeningsblad van de Waffen-SS
V.A.V.V.	:	Vrijwillige Arbeidsdienst voor Vlaanderen
V.O.J.O.	:	Voor onze jongens aan het Oostfront
V.N.V.	:	Vlaams Nationaal Verbond
V.N.V.V.	:	Vlaams Nationaal Verbond voor Vrouwen
U.S.	:	Verenigde Staten van Amerika
Z.B.	:	Zwarte Brigade

BRONNEN

I. ARCHIEFCENTRA

Arbeitskreis für Wehrforschung Stuttgart
Archief Dokumentatie Sint-Maartensfonds — G. Lybaert
Archief Oorlogsmuseum Brussel
Bundesarchiv Koblenz
Bundesarchiv Militärarchiv Freiburg i. Breisgau
Bundesarchiv Kornelimunster
Deutsches Wehrmacht Museum e.V.Sachrang/Chiemsee
Koninklijke bibliotheek Brussel
Stadbibliotheek Antwerpen
Navorsings- en Studiecentrum voor de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog — Brussel
U.S.Dokuments — Berlijn

Privé-archieven:

— Guido Haudenhuyse, Merelbeke
— Vopersal Hamminkeln, Hiag
— Alfons Toelen ,,Script Flamen an der Ostfront''
— Mark Ruyffelaert, Gent
— Jan Poul Petersen, Kopenhagen
— Tayler Hugh Page, Roger Bender
— Littlejohn, Londen
— Otto Spronk-Wim Saren, Nederland
— Alfons Janssens, Antwerpen
— Paul Slaets, Antwerpen
— Georg Lybaert, Lier

Fotoarchieven:

— Paul Slaets, Antwerpen
— Karel De Maeyer, Mortsel
— Centrum Tweede Wereldoorlog, Brussel
— Fotodienst S.M.F.
— Jan Vincx, Herentals
— Guido Haudenhuyse, Merelbeke
— Alfons Janssens, Antwerpen
— Staf Slagmulder, Aalst
— Alfons Toelen, Aken

II. BIBLIOGRAFIE

Dagbladen 1940-1945:
- Volk en Staat
- Het Algemeen Nieuws
- De Dag
- Het Laatste Nieuws
- Vrij Vlaanderen
- La Libre Belgique
- Le Pays Réel
- De Nieuwe Staat
- Vooruit
- De Nieuwe Standaard

Weekbladen 1940-1945:
- Signaal
- Balwing
- De SS-Man
- De Nationaal Socialist
- V.O.S.
- De Vlaamse Post
- De Geuzen
- Strijd

Maandbladen 1940-1945:
- De Jong Nationaal Socialist
- De Blauwvoet
- Volk aan de Arbeid
- DeVlag
- Leiding V.N.V.
- Deltakamp
- Hamer
- Westland
- De Schakel

Tijdschriften:
- Berkenkruis
- Wiking Ruf
- Der Freiwillige
- Broederband
- Pallieterke

— Rommelpot
— SS Leitheft
— Das Schwarze Korps
— KBK — Kleiner Berichter Kurier
— Vlamingen op
— Der Vaderen Zonen

Boeken:

— Als Arnswalde brannte, Granow en Gen.Maj. Voigt, Berlijn 1968
— Art. 113, Walter Roland, Eigen uitg. Antwerpen 1970
— Auch du warst dabei, Peter Kleist, Verlag K.W. Schutz, Göttingen
— Aus den ehemaligen Kirchengemeinden im Kreis Arnswalde, Heimatgruss Rundbrief
— Auszeichnungen des deutschen Reiches 1936-1945, Kurt. G. Klietmann
— Befehl des Gewissens, Helmut Thole, Munin Verlag, Osnabrück 1976
— Bijdragen tot de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, Centrum Tweede Wereldoorlog, Brussel
— Blitzmädchen, Frans W. Seidler, Wehr und Wissen Verlag
— Bloedgroep O, D. Van Rietvelde (Raf Van Hulse), Westland, Merksem
— Das Ende an der Elbe, Thorwald Jürgen, Klagefurt 1950
— Das Ende zwischen Oder und Elbe, Wilhelm Tieke, Motorbuch Verlag, Stuttgart
— Denkschrift: Die Waffen-SS und das Gesetz gemäss Artikel 131 GG, Archiv Hiag
— Der grosse Rauch, Erich Kern, Schutz Verlag Oldendorf
— Der Kampf um Berlin 1945, Gosztony, Dusseldorf 1970
— Der Kampf um den Kreis Arnswalde im Jahre 1945, Fritz Moerke, Göttingen 1973
— Der Kessel von Tscherkassy, Munin Verlag, Osnabrück 1969
— Der Lebensborn e.V. Ein Hüter deutscher Zukunft, Aus der Arbeit der SS
— Der Lohn der Tat, Ernst Blass, 2 Hamburg 36 Hohe Beichen 25
— Der Orden unter dem Totenkopf, Heinz Höhne, Bertelsmann, Gütersloh
— Der Reichsführer-SS, Der Soldatenfreund, Sponholtz Verlag, Hannover 1942-1944
— Der zweite Weltkrieg, Dr. Gunther Deschner, Verlag Reinhart Mohn, Güttersloh

— De Vlaamse en Waalse Waffen-SS aan het Oostfront, Guido van Poucke, verhandeling, Brussel 1967
— De SS en Nederland, Dokumenten uit SS-Archieven 1935-1945 door Dr. N.K.C.A. in 't Veld
— Die Armee der Geachteten, Felix Steiner, Schütz Verlag, Oldendorf 1977
— Die deutsche Politik im Generalgouvernement Polen 1939-1945, Geis
— Die deutsche Wehrmacht 1934 bis 1945, Dr. Klietmann, Berlin 1971
— Die Eroberung Pommerns durch die Rote Armee, Erich Murawski, Verlag Boppard am Rhein 1969
— Die Freiwilligen, Felix Steiner, Plesse Verlag, Göttingen
— Die Geschichte der Waffen-SS, Stein, New-York 1966
— Die guten Glaubens waren, Friedrich Husemann, Munin Verlag, Osnabrück 1966
— Die letzte Schlacht, Erich Kern, Verlag K.W. Schutz, Göttingen
— Die politischen Sauberungen in West-Europa, Paul Serrant, Verlag Gerhard Stalling, Oldenburg/Hamburg
— Die Regierung Dönitz, Walter Luedde-Neurath, Beunes Aires, Göttingen
— Die Ritterkreuzträger, Gerhard von Seemen, Podzun Verlag, Friedberg/D
— Die Ritterkreuzträger der Waffen-SS, E.G. Krätschmer, Plesse Verlag, Göttingen
— Die Sturmflut und das Ende, Hans Stöber, Munin Verlag, Osnabrück 1976
— Die Waffen-SS, eine Dokumentation, Dr. G. Klietmann, Munin Verlag, Osnabrück
— Die Waffen-SS im Wehrmachtbericht, Munin Verlag, Osnabrück
— Die Leibstandarte, Band I, II, III, Rudolf Lehmann, Munin Verlag, Osnabrück 1977
— Die letzte Front, Werner Haupt, Podzun Verlag, Bad Neuheim 1960
— Die 5. Jägerdivision 1939-1945, Kurs, Bad Nauheim 1962
— Division Das Reich, Otto Weidinger, Munin Verlag, Osnabrück 1979
— Division Das Reich im Bild, Otto Weidinger, Munin Verlag, Osnabrück 1981
— Ein Ruheloser Marsch war unser Leben, Wilhelm Tieke, Munin Verlag, Osnabrück 1975
— Europäische Freiwillige, Die 5. SS-Pz.Div. Wiking, Peter Strassner, Munin Verlag, Osnabrück
— Europas verratene Sohne, Hans Werner Neulen, Bastei, Lübbe Verlag
— Euro-Faschismus, Hans Werner Neulen, Universitas Verlag, München 1980

— Flamen an der Ostfront, Alfons Toelen, onuitgegeven script
— Fra Kaukasus til Leningrad, General A. Martini, Argentina, Forlaget ZAC Kopenhagen
— Geschichte der 207 und 281 Infanteriedivision mit ihren Zwischengliederungen 1939-1945
— Geschichte des grosses vaterländischen Krieges der Sowjetunion, Berlin DDR 1965
— Histoire de la SS-Reiter Fr., Parijs
— History of the second War, Liddle Hart, Londen 1970
— Illustrierte Geschichte des dritten Reiches, Kurt Zentner, Südwest Verlag, München
— Im Feuersturm letzter Kriegsjahre, Wilhelm Tieke, Munin Verlag, Osnabrück 1975
— Ich war dabei, Franz Schönhuber-Langen, Müller Verlag, München 1981
— Korpsabteilung C von Dnjepr bis nach Polen, Wolfgang Lange, Neckargmund
— Kradschutzen voraus, Wilhelm Tieke, Erbland 54, Gummersbach 31
— Kriegsgeschichte der 12. SS-Panzerdivision ''Hitler-Jugend'', Band 1 en 2, Kurt Meyer, Muninverlag Osnabrück 1983
— Kriegstagebuch des Oberkommandos der Wehrmacht, Band IV, Frankfurt 1965
— La Brigade Frankreich, Jean Marbire, Fayard Parijs 1973
— La Défaite Allemande à l'Est, Lederrey, Paris, Limoges, Nancy, 1951
— La Division Charlemagne, Jean Marbire, Fayard, Parijs 1974
— La Division Wiking dans l'enfer blanc, Jean Marbire, Fayard, Parijs 1980
— La Panzerdivision Wiking, la lutte Finale 1943-1945, Jean Marbire, Fayard, Parijs 1981
— La neige et le sang, Paul Terlin, Editions de la pensée, Parijs
— Les Campagnes de la Waffen-SS, François Duprat, Parijs 1973
— Les Hérétiques, Saint Loup, Presses de la Cité, Parijs
— Les jeunes Fauves du Führer, la Division SS Hitlerjugend dans la Bataille de Normandie, Jean Marbire, Fayard, Parijs 1976
— Les SS de la Toison d'Or, Saint Loup, Presses de la Cité, Parijs
— Les Waffen-SS, Henri Landemer, Baland, Parijs
— Männer der Waffen-SS, F.W. Schütter, Schutz Verlag, Pr. Oldenburg 1982
— Meineid gegen Deutschland, Erich Kern, K.W. Schutz Verlag, Oldenburg
— Meine Kommandounternehmen, Otto Skorzeny, Limes Verlag

— Militärischer Führernachwuchs der Waffen-SS, Die Junkerschulen, R. Schulze-Kossens, Munin Verlag, Osnabrück 1982
— Mit dem Panzerregiment Wiking im Osten, Ewald Klapdorp, Siek Verlag
— Psychologisch Kriegsführung, Klaus Kirchner, Carl Hanser Verlag, Erlangen 1982
— Racial Illusion and Military Necessity, a study of SS political and Manpower, Objectives in occupied Belgium, Colorado 1965
— Scholingsbrieven, uitgave Scholing der DeVlag
— Soldaten wie andere auch, Paul Hausser, Munin Verlag, Osnabrück 1966
— Stalingrad to Berlin, the German defait in the East, Earl Ziemke, Washington 1968
— Standarten Oberjunker Normann, Günther Werdorf, Ring Verlag
— Schwedische Kriegsfreiwillige in Verbänden der Waffen-SS, Lennart Westberg
— Strijders zonder glorie, Bert Haman, Humanitas Gent
— The patriotic traiters, David Littlejohn, London 1970
— The Waffen-SS, G.H. Stein, New York, 1966
— Tragödie um die Treue, Wilhelm Tieke, Munin Verlag, Osnabrück 1968
— Tsjerkassy, Ben Esper, Forlaget ZAC Kopenhagen 1981
— Und kannten kein Erbarmen, Paul Kaps, Eric Pabel Verlag
— Uniforms of the SS, Volume 2, Germanischer SS 1940-1945, Historical Research, Unit Londen 1969 by H.P. Taylor
— Uniforms, Organisation and History of the Waffen-SS, R.J. Bender and H.P. Taylor, San Jose, Californië
— Veldtocht in Rusland, Leon Degrelle, uitgave Walter Soethoudt, Antwerpen
— Verleihung genchmigt, Jost W. Schneider, R. James Bender Publishing, San Jose Californië
— Verleihungsurkunden des 3 Reiches, Lothar Hartung, Institut für Ordensforschung, Lugano Schweiz
— Verordnungsblatt der Waffen-SS, Fitsch, Form Verlagsgeselschaft, Hannover 1961
— Verweht sind die Spuren, Rolf Prochek, Munin Verlag, Osnabrück 1982
— Vlaanderen aan het Oostfront, door Etnika redaktieraad vertaald en vrij herwerkt naar het manuscript ''Flamen an der Ostfront'' van Alfons Toelen (Alf. Van Arendonck), Delen 1 en 2.
— Vlaanderen in uniform 1940-1945, Jan Vincx, Etnika uitgave, Ant-

werpen 1980, delen 1, 2, 3, 4 en 5
— Voor Führer, Volk en Vaderland sneuvelde. Die SS in Nederland, Lytse van der Zee, Krusemans uitgeverij, Den Haag
— Vorwärts Prinz Eugen, Otto Kumm, Munin Verlag, Osnabrück
— Waffen-SS im Bild, Plesse Verlag, Göttingen
— Waffen-SS im Einsatz, Paul Hausser, Munin Verlag, Osnabrück
— Wenn alle Brüder schweigen, Munin Verlag, Osnabrück
— Wij vragen geen pardon, Willy Vanherp, De Clauwaert-Leuven, 1976

NAMENREGISTER

A

Aerts, 318
Aertgeerts Robert, 212
Agneesens, 298
Akkerman Paul, 134
Allaerts Ferdinand, 213
Amerys, 195
Andreef Alexis, 136
Auer Willy, 257
Augustin, 13, 33

B

Bachot Jozef, 91, 128, 337
Badts Lode, 211, 213, 429
Bael, 138
Baes, 176
Ballinger Raoul, 135
Barkes Jozef, 384
Barrie Albert, 131
Bauerle, 412
Bauer, 33
Bauwens Jan, 128, 139, 308
Bauwens Theo, 139
Bauweraerts Renaat, 83, 136, 211, 212, 405
Bayermann, 175
Becker Jan, 212
Becker, 317, 319
Beernaert Ferdinand, 131
Bekkers Jef, 212
Begijn Adolf, 286, 295, 297, 298, 317, 318, 319
Begijn Julien, 297
Begijn Michel, 319
Bejar J., 67
Belaert, 176
Benteyn, 297
Berg Magne, 130
Bergen Gotlob, 16, 21, 27, 141
Berghe Remi, 180
Bergmann, 33
Berndt, 210
Bertels Remy, 144, 165
Bestmann, 157
Bequart Johan, 212
Biesemans, 176
Bischop Alois, 131
Bleck, 428
Blomme Omer, 175
Boel Remy, 133, 135
Boelaert Jos, 429
Boes Gaston, 34
Blondeel Armand, 131
Bogaert Jan, 60
Bogaerts Remy, 128, 313
Bohez, 143
Böhm, 270
Bollen Alfons, 106, 131, 301
Bollingh Renaat, 60
Bonkair Felix, 183
Bonte A., 321
Bonten Lode, 209, 212, 429
Borms August, 38
Borms Frans, 138, 383, 429, 447
Borgraeve Wilfried, 138
Bossiers, 128
Boucque, 179
Bourgeois Guy, 136, 144
Boussy Raymond, 34
Bouwen Jan, 136
Bottu Lucien, 144
Braecke, 338
Braams Gerard, 136
Braem Firmin, 178

Brendler, 344
Breymann, 344
Brandes, 176
Broeckx, 292, 407
Broekhoven, 429
Bronckaerts, 318
Broos Alfons, 291, 297
Broos Herman, 144
Brosch, 297
Bruinier Emiel, 145
Brusselaars Jan, 306
Bruurs Karel, 265
Bruyninckx Georg, 128, 311
Buch Hermann, 96, 138, 155, 419, 425, 428, 439, 448, 465
Buchholz, 212
Buhl, 143
Bunge, 32
Bunke, 34, 270
Bünning Hans, 389, 390
Buntinx Eduard, 128, 131, 168
Bussens, 430
Buschouse Jeannine, 157
Buys Jeanne, 209
Buys Paul, 134
Buyse Eugeen, 160, 387
Buyse Jan, 138, 193, 211, 213

C

Callebaut August, 143, 383
Callens, 128, 175
Callewaert Albert, 211, 212
Camby André, 301
Camby Raimond, 130
Canaris, 34, 247
Capelle Jacques, 130
Capoen Marcel, 131
Cardoen, 430
Carpels Willy, 179
Carell Paul, 471
Ceelen Bavo, 306
Ceuleers Omer, 139
Charbonne Jean, 135
Charbonnier Jean, 134
Chomé François, 130
Churchill, 195
Claes Emiel, 131, 171, 390
Claus Peter, 405
Claus, 176
Claeys, 138
Claeys Hubrecht, 136
Claeys Stefaan, 257
Cleybergh Jozef, 211, 213
Clicteur Robert, 211, 213
Cockhuyt, 138, 211, 297
Cockx Arthur, 138, 301
Coenegrachts, 60
Coertjens Jos, 176, 179
Colen Alex, 136, 138
Colemonts Georg, 166, 277, 278, 408, 452
Collard Eugène, 69
Coppieters Gilbert, 131, 390
Cornelissen Albert, 128
Cornil Jan, 131, 390
Cosijns, 297
Cornille Gilbert, 178
Crispijn, 211
Crusener Frans, 257
Cruysberghs Jan, 289
Cruysberghs W., 75
Cuppens, 407

D

Daem Marcel, 136, 286, 288
Daems, 429
d'Alquen Gunther, 192, 199, 210, 215
Danks, 297, 301
Dapon, 176

Darges Fritz, 84, 392
Darlan, 440
De Backer Alfons, 135, 313
De Backer Frans, 387, 392
De Backer Julien, 128
De Belser Jan, 385
Debes Lothar, 121
De Bie Willem, 211, 213
Deblaere Jack, 131
De Boeck, 138
De Boosere Kamiel, 429, 472
De Booy Harry, 212
De Bouvez, 392
De Brabander, 429
De Brand Gaston, 138
De Bruin Jef, 429
De Bruyne Alfons, 430
De Bruyne, 155
De Bruycker Bert, 317
Debusschere Herman, 131
Deck Walter, 135
De Clercq Filip, 144
De Clercq Gabriel, 299, 302, 383, 427
De Clercq Gustaaf, 146
De Clercq Louis, 183, 429
De Cock Gustaaf, 178
De Coster Mathieu, 130
De Cnodder, 298, 317
Decru Dries, 139, 427, 429
De Decker Leo, 383
Deege, 33
De Frateur, 144
De Gaulle Charles, 440
Degrelle Leon, 16, 26, 404
De Goy Roger, 130
De Graeve Karel, 213
De Groof Jan, 257
De Groof Emiel, 143
De Groote Frans, 88, 383
De Gruyter Bert, 133
De Herdt Frans, 430
Dehne, 175
Deicke, 344
De Jonghe Bert, 257
De Jong Corneel, 134
De Kee, 176
De Keyser Alois, 135
De Keyser, 138
De Koninck Corneel, 135
de Laborde, 437
De Lannoy Amaat, 135
Delbaere Jan, 347
De Lepeleere Frans, 139, 292
Delvo August, 175
Delwiche Jan, 176
De Lombaerde Karel, 143
De Meester Rik, 91, 128, 313
De Meyer Antoon, 138
De Meyer Herman, 138
De Meyere Lucien, 35, 270
De Mol Karel, 430
De Moor Frans, 430
De Munck Andries, 136
De Nayer Oktaaf, 171, 292
De Neef, 429
Denijs Klaas, 212
Denis Robert, 135
De Pauw Raf, 133
De Pillecijn Remi, 429
De Poorter Guido, 135
Depre Jakob, 212
Deprez Nestor, 137
De Prijck, 178
De Prijcker Bert, 118, 213, 350
De Rauw, 135
Derekeneere Marc, 92
De Rijcke Walter, 138
Derop Henri, 270
Deron, 297
De Saedeleer Albert, 128
De Smet Richard, 211

Desseyn Berten, 211, 214
Desseyn Jef, 194, 211, 212, 216, 405, 407
De Troch, 138
De Troyer Bert, 257
De Troyer Herman, 138
Devaux Alfred, 130
De Vos Emiel, 383
De Vos Roger, 56, 60, 298
De Vreese, 383
Devriendt Oswald, 212
De Vries Dirk, 144
De Vries Jan, 179
De Vries Rudy, 136
De Vries Wouter, 212
De Vriese Frans, 421, 427, 430, 450
De Vuyst Peter, 138
De Wilde Stan, 107, 131
De Wit Albert, 107, 131, 282, 405
De Wit Leon, 176, 299, 313
De Witte Frans, 180
De Wolf Desire, 136
De Wolf Frans, 212
De Wolf Oscar, 212-213
De Zitter, 138
D'Haese Georg, 131
D'Haese Jan, 91, 211, 212
D'Helft Godfried, 128, 313
D'Hulster Michiel, 139, 236, 238
D'Oosterlinck Theo, 134
Dickman, 10
Dieckmann August, 148, 378
Diesz Robert, 72
Dietrich Sepp, 336
Dijckmans, 286, 297
Dilcher, 228
Dilissen Jef, 257
Dillen Frans, 297
Dithier, 338
Dockx Viktor, 393
Dockx, 128
Doll, 270
Donkers Viktor, 144, 301
Dörffler-Schuband Werner, 121, 134
Dorr Hans, 385
Dosfel Robert, 136, 306
Douiliez Paul, 212
Dreesen Walter, 212
Druez Frans, 212
Dua Felix, 429
Dumortier Mark, 136, 328
Dumortier, 175
Duynslager, 138
Dutoit Ferdinand, 136

E

Ebner, 65
Eckert, 33
Eggermont Emiel, 144
Eggers Kurt, 187, 205
Ehlers, 246
Ehlert, 179, 258
Eicke Theodor, 364, 467
Elbers Marcel, 144
Enderle, 286
Engel, 210
Engel Hugo, 212
Engel Christiaan, 144
Engels, 176
Engelmann, 344
Ensch Bert, 143, 390
Erauw Adolf, 136
Ernst, 143
Eyckerman Urbain, 175, 309

F

Faulhaber, 143, 326
Felsner, 303

Feremans Jan, 60
Fick, 256
Fick Jakob, 409, 425, 428, 437, 480
Fieremans Jules, 309
Fiermans Karel, 429, 446
Flugge Otto, 163, 285
Folders Herman, 358
Franck Gustaaf, 60
Franck Hans, 72
François Jef, 91, 347, 357
Franz Victor, 60
Freitas, 285, 297
Frisch, 344
Funderich, 286
Funke Karl, 34

G

Galle August, 211
Geerts Cesar, 128, 313
Geerts Geert, 212
Geerts Leo, 128, 313
Geerkens Frans, 131
Geiszler Paul, 121
Gekiere, 257
Generet Charles, 145
Gerbitsch Hans, 60
Gerlach, 60, 90
Geunes Bert, 107, 138, 182, 313, 383, 407, 412, 429, 481
Gieles, 179
Giers, 286
Giresch, 430
Gijsens Marcel, 144
Gille Herbert, 363, 366
Gillis Gaspard, 143
Gillon, 175
Girg Walter, 333, 337
Glass Hans, 39
Glazemaekers, 128, 318
Gobbens Bert, 429
Goebbels Jozef, 199
Goemans Karel, 285
Gombert Antoon, 139
Gombert Marcella, 229
Goossenaerts Emiel, 209, 211, 407
Goosens John, 257
Goosens Jozef, 175, 213
Göring Herman, 338
Goyvaerts Frank, 128, 175
Grabs, 33
Grimminger Louis, 212
Grohé, 26
Groenvink Roger, 131
Grysolle Joris, 128, 144
Gubanski, 430
Guldentops Hans, 128, 313
Guldentops Lode, 178, 340
Günnel, 32
Güsgen, 285, 344
Gwodts, 143

H

Hack Franz, 378
Haesevoets Julien, 60
Hampel, 143
Hamann, 308
Hamsun Knut, 195
Harzer Walter, 427
Haesaerts Lode, 209, 212
Hantl, 340
Haselmeier, 308
Haucke, 129
Haudenhuyse Jozef, 317
Hauser Paul, 98, 235, 434, 460
Heckhoff Heinz, 285
Heider, 84
Heim, 26
Heinen, 286
Heirbaut Marcel, 131

Helbig, 449
Hendrickx Bert, 55, 59
Hendrickx Jef, 178
Henni Karel, 136
Henskens Jos, 209, 211, 407
Henrot Maurice, 135
Hermans Jan, 135, 138
Hermans Ward, 351
Herpaert, 429
Heydens Eddy, 257
Heyer, 33
Heyerick August, 128, 165, 182
Heyman Hendrik, 131
Heymans Karel, 257
Heyp, 143
Hildebrandt Richard, 84
Himmler Heinrich, 13, 28, 65, 74, 118, 131, 141
Hitler Adolf, 28, 323, 364, 461
Hoesemann, 271
Höfle, 24, 34
Hoyer, 340
Holder, 210
Holemans Viktor, 212, 213, 429
Holenia, 129
Hölfelder Hans, 333
Hollands J., 429
Hördemann, 33
Horstmann, 316
Huber, 285
Husgen René, 34, 298
Huygens Hendrik, 331
Huygens, 176
Huysegoms Jan, 34
Huysentruyt Jozef, 52
Huysmans Frans, 385
Huysmans Jaak, 138
Huysmans Lode, 106

I

Ingels Jeroom, 143

J

Jackmans, 430
Jacobs Alfons, 144
Jacobs Ferdinand, 143
Jacobsen Rudolf, 256
Jäger Jozef, 57
Jans Bert, 144
Janssens, 311
Jaxen Dries, 211
Jensen, 39, 298
Joerchel, 155
Johnst, 344
Joye C.A., 185, 256
Joyeux Willi, 429
Jungclaus Richard, 9, 12, 16, 21, 25, 28, 32, 33, 56
Jüttner, 114, 342, 355

K

Kaibel, 286
Kaiser, 343
Kaltenbrunner, 30
Kammerer, 285
Kammerhofer, 10
Kahrl, 175
Kasmarck, 293
Keersmaekers Fille, 64, 67
Keitel, 18, 194, 223
Kempin, 177
Keppens, 67
Keppler, 428
Kerk Leopold, 385
Kessels Rik, 212
Kestens Dieter, 425
Kestens Jan, 138

Kjaer Ulf, 213
Klein Dr., 38
Klein, 179, 298
Klingemann Gottfried, 121
Klingenberg Fritz, 118, 121, 135, 136, 155, 414
Koch J.R., 404
Köhn Willy, 284, 289
Kopischke, 184
Konapacki, 297
Körner, 137, 326
Knoblauch, 141
Knockaert, 143
Kremer, 344
Krone, 257
Krüger, 316
Kruger Walter, 409
Kuhne, 67
Kuhnle, 33
Kuhlo Ursula, 223
Kunz, 344

L

Labeau Alfons, 171
Lacrosse Heinz, 282
Lacroix André, 211
Laevers Jozef, 81
Lagast, 285
Lagrou René, 211, 373, 383
Lahout, 285
Lambercy Adolf, 67
Lambercy Staf, 430
Lambotte, 430
Lamiroy Oscar, 429, 472
Lampaert, 213
Lammerding, 325
Lang, 33
Lang Franz, 369
Lang Walter, 67
Langner, 59, 60, 270
Lanz, 456
Laperre Marcel, 138, 144
Laporte Nand, 88, 131
Larosse, 166
Lassais Albert, 33, 44
Lassitz, 175
Laue, 256
Laurent, 429
Lauwaert, 429
Le Boulenge Yves, 136
Le Cavalier Thierry, 130
Leemans Frans, 138
Leenaerds Rik, 340
Lefebre Albert, 270
Leib Karl, 39
Leitel, 285
Lemaire Frank, 136
Lenssen, 175
Le Roy Pol, 10, 209
Leser Paul, 430
Leopold, 285, 297
Lettow Paul, 121
Lettow-Vorbeck H.A., 9
Leys Jos, 175
Leysen Fritz, 128, 139
Leutgele, 60
Lieb, 412
Lieben Dis, 128
Lippens Gustaaf, 131
Lippert Michael, 170, 343, 353
Lincke, 241
Lindekens Hugo, 211
Lindeman, 33
Löbel, 227
Loos Juul, 175
Lophem, 270
Loutgeb Hans, 59, 270
Luyten Jef, 131, 168, 317
Luyten Willy, 179
Lybeer Maurice, 236

M

Maas Emiel, 212
Macher Heinz, 474
Maerckaert Simone, 88
Maerckaert Yvonne, 88
Maile Willem, 180
Marien Pierre, 136
Marien René, 136, 212
Marien Jef, 144
Mannaert Jef, 176
Mariel, 392
Mariman Jef, 176
Maris Lode, 143, 257
Mathijs Dries, 212
Martens Peter, 286
Martenson Sven, 309, 317
Marx Karl, 174
Masson Ward, 426, 429
Matysek, 58
May, 67
Meeus August, 270
Meganck Maurits, 128, 166, 430
Meire Alain, 136
Meirlan, 430
Melis, 430
Mercier Sus, 257
Merckx Clement, 295
Mertens Paul, 168, 212
Mertes Leon, 384
Meulemans Clem., 144
Meuleman Rik, 313
Meurens Jos, 107, 131, 390
Messelis Berta, 157
Meyer, 458
Michalke, 210
Michel, 285
Michiels Lucien, 385
Milius, 174
Mincikowski, 285, 297
Mischke Gerhard, 30
Misseleyn Emiel, 297
Model, 198
Moens Roger, 131, 138
Moerman, 172
Moeyson Jan, 257
Molenaers Flor, 306, 307
Molenaer Leo, 427, 429
Molitoris, 157
Monfils Charles, 130
Moors Rik, 429
Moors Staf, 298
Morael Jan, 338
Moreels Bert, 175
Mortier Hugo, 128, 313
Moskops, 33, 44
Moudry Georg, 212
Moyen, 357
Moyson Lode, 407
Mühlenkamp Johannes, 363
Mulders, 286
Müller K.P., 163
Müller, 58, 285
Mutschler, 228
Muyldermans Lodewijk, 270

N

Nabersberg, 30, 31
Naessens, 430
Nagels Bob, 257
Nauts Alois, 298
Naudts Laurent, 212
Neubauer, 33
Neuhauser, 344
Neuweiler, 39
Neven Jan, 429, 472
Nietkammer, 298
Nijs Edward, 171
Nijs Jan, 131
Noblesse Rik, 136
Nortier Albert, 130

Nuyts Bert, 138

O

Olbrechts Albert, 138, 327
Olyslager Harry, 405
Op de Beeck Ward, 340
Ombelets Marcel, 383
Ooms Ludwig, 131, 383
Osselaer Ernest, 144
Otto, 210

P

Paesbrugge Carlos, 292
Paesbrugge Edgard, 34, 292
Paesen Ludovic, 270
Pahnke Oscar, 284, 288
Panke, 21
Panis, 211
Pape, 32, 34
Paquot Gustave, 130
Pasques Theo, 90, 126, 338, 340, 383
Patton, 99, 316
Pauli Toon, 298
Pauwels Jan, 138, 298
Peeters, 429
Peeters Jef, 340
Peeters Leonard, 178
Peiper Jochem, 460
Pelgroms Pieter, 58
Pepermans Flor, 176
Peremans F., 298
Persijn Pim, 138, 211
Perwitschky, 233
Petain, 440
Petre Viktor, 126
Petsch, 129
Piersens, 293
Phillipart Eddy, 138
Phillips Karel, 90, 138
Piller, 339
Pischka, 301
Platteau Leonard, 211, 212
Pleck, 67
Pletinckx Piet, 278
Pohl, 136
Pootemans Jaak, 136
Poppe Omer, 34, 277, 318
Populiers Jan, 257
Poskowski, 52
Pontecarero, 257
Pouliart Staf, 139, 270
Praet Herman, 429
Prent, 67
Prinsen Julika, 93
Pronkaert, 317
Proost Jan, 212
Puttemans, 297
Pyliser Jan, 180

Q

Quatacker Jan, 212, 213

R

Rädecke, 284, 287
Radl, 337
Raskin, 285
Raub, 33
Rauter, 141
Ravijse Germaan, 90, 92, 128, 131, 285, 393
Reeder, 17, 26
Reckers Ludwig, 131
Rehman, 32, 84
Reich, 342
Reifflin, 174
Reimers, 33, 58, 270
Reinders, 134

Reitlinger, 98
Remer, 331
Rendulik, 478
Reykers Arthur, 60
Richer, 143, 256
Riedel K.H., 213
Riedweg, 86, 149
Riffel, 176
Rits Albert, 135, 175
Ritzau, 179
Roekens Julien, 131, 390, 407
Roemaat Valeer, 144
Rohan Jozef, 136, 175, 328
Roman Jean, 130
Rombouts Guido, 278
Rommel E., 441
Roose Frans, 180
Roosen Hendrik, 134
Rosbach, 285
Rosseau Georges, 138
Rothe, 286
Rothmund Erhardt, 213
Rozen, 104
Rudel Fritz, 33, 58, 269
Rudel Hans Ulrich, 474
Rue Henri, 130
Rummens Paul, 429
Ruysschaert Richard, 176
Rybka, 331
Rykaert Jules, 430

S

Saay Renaat, 144
Sachs Ernst, 228
Sack, 306
Sadron Jules, 130
Saelens, 138
Sahler Edwin, 297
Sarteel, 67
Sassen Wilhelm, 212
Sattler Karl, 174
Schäfer, 257
Schaumuller, 285
Scheibe, 33
Scheffler, 33
Scherpereel Rudger, 135
Scherhorn, 335
Schutzle, 286
Schimmelpfennig, 176, 177
Schindlmayr Berndt, 38, 39, 51, 55, 90
Schlapak, 210
Schleich, 32, 33, 93
Schleuter, 259
Schlink Edmund, 163
Schmaltz E., 286
Schmidt, 242
Schmidt, 326
Schneider, 174, 185
Schoch, 285
Scholtz Jan, 211
Schoofs Viktor, 134
Schoolmeesters, 138, 143
Schorpioen Rik, 136
Schreiber Paul, 130
Schroten Jef, 178
Schuldt Hinrich, 415, 428, 431
Schulze-Kossens Richard, 117, 121, 135, 323
Schumacher Charles, 130
Schünemann, 33, 39
Schutter, 285
Schutte, 67
Schützeck, 177
Schwarz, 32
Schwertfeger, 90, 93, 269
Seeman, 227
Seidel, 237
Seifert, 33, 242
Selbitschka, 301
Selders Willy, 176, 179

Serlet Edward, 145
Seyfert, 32
Simoens Staf, 385
Sips Jos, 257
Six, 257
Skorzeny Otto, 330, 331, 340, 340b
Slaets Paul, 328
Slagmulder Staf, 178
Sleewagen Marcel, 134, 429
Smagghe Herbert, 136
Smulders Piet, 136
Soete Dries, 265
Sools Lucien, 304
Spitaels Piet, 55
Stahl, 270
Stappaerts Urbain, 179
Steck Dr., 34
Steinecker, 285
Steiner Felix, 14, 363, 373
Stevens Andreas, 128, 338, 340
Stevens Mark, 136
Stevens Ward, 139
Steurs Frans, 212
Sonck Edgard, 282
Stöhr, 33
Strate, 32, 33
Stielau, 336
Streckenbach, 21
Stroink G., 154, 386
Stroop, 21
Stuer, 292
Stuyck Flor, 292
Suys Paul, 357, 483
Swannet Jan, 270
Swinnen Frans, 131
Swinnen Jan, 56, 60, 270
Swyngedouw Geo, 409, 427, 472

T

Takatz, 179
Temmerman, 298
Teunen René, 338, 429
Thans Jan, 430
Theatre Jean, 130
Theunis Miel, 430
Theys Paul, 182, 183
Tiedeman, 286, 297
Thiery, 179
Thoen Gustaaf, 299
Thiry Walter, 257
Thöle, 165
Thomas, 285, 301
Tielemans Geo, 214
Timmermans Dieter, 60
Tito, 334
Titze, 176
Toelen Alfons, 79, 286, 287, 301, 309, 317, 320, 344, 347, 358
Tollenaere Reimond, 92, 342, 357
Tollenaere Leo, 136, 297
Törner, 285
Tourlouse, 213
Tuye, 429
Truyts Jozef, 131, 393
Tychsen, 427, 451, 453, 458
Tyncke, 128, 383
Tijs Idelfons, 143

U

Ueberwasser Jozef, 60
Ulin Viktor, 383
Ulrich Karl, 262, 363
Urbanski, 257
Usé Hilde, 209
Usé Pol, 209, 211
Uten Jan, 144
Uyterhaeghe Karel, 298

Uyttersprot Ortair, 90, 313

V

Vaes René, 209, 212, 213
Vahl, 431, 457
Valez Frans, 67
Van Acker Leo, 88
Van Acker Antoon, 131
Van Acker Hinrich, 180
Van Battel, 392
Van Belle Firmin, 407, 430
Van Belle Frans, 182, 313
Van Bockel Jozef, 107, 131
Van Biezen Jef, 429
Van Damme Maurits, 133
Van Damme Theo, 385
Van de Kerkhove Theo, 430
Van de Poel, 298
Van de Putte Frans, 131
Van de Putte Silvain, 134
Van de Sande Georg, 60
Van de Velde, 176
Van de Ven Wilfried, 131
Van de Ven Ri, 212
Van de Vijver Bert, 178
Van de Voorde Frans, 211
Van de Walle Herman, 126, 143
Van de Walle Jef, 178
Van de Weghe Pol, 178
Van de Wiele Jef Dr., 26, 143, 404
Van de Wiele Jozef, 135, 176
Van den Abeele Bert, 179
Van den Abeele Hendrik, 131
Van den Berghe, 176
Van den Bergh R., 427
Van den Berghe Frans, 178
Van den Berghe Alois, 60
Van den Berghe Willy, 446
Vandenborre Albert, 430
Van den Bosch Jozef, 179
Van den Bossche Viktor, 131, 393
Van den Brande Louis, 278
Van den Branden Hipoliet, 407
Van den Brempt Hendrik, 134
Van den Broeck Leon, 34
Van den Bulcke Jef, 171, 429
Van den Bulcke René, 306
Van den Eynden Toon, 211
Van der Eecken Herman, 211, 212
Van der Eycken René, 306
Vanderhaegen Rudiger, 135
Van der Heyden Corneel, 211
Van der Heyden Rudy, 317, 319
Van der Maesen, 405
Van der Meulen, 155
Van der Vloedt Lode, 317, 350
Van der Voorde Bert, 175
Van der Vorst Jan, 175
Van der Weeën Leo, 128, 313
Vanderwerft Leo, 211
Van Dingeuren, 257
Van Dijck A., 338
Van Dijck Antoon, 90, 91, 126
Van Dijck Jos, 138
Van Dijck Lode, 383
Van Dijck Wim, 139
Van Domme Jozef, 384
Van Dongen Bert, 257
Van Doren Joost, 328
Van Doren Jozef, 213
Van Doorselaer Fons, 257
Van Dorp Jan, 212
Van Echelpoel, 59
Van Eeckhoudt Flor, 143
Van Eesbeek Georges, 130
Van Elten, 136
Van Geenhoven Ward, 143, 390
Van Goethem, 183
Van Gompel Karel, 257
Van Gorp Albrecht, 134
Van Hecke Lode, 408, 409, 420,

427, 430, 451, 459
Van Hilst August, 107, 313
Vanherp Willy, 257
Van Heusden K, 212
Van Hoof Henri, 212
Vanhout Peter, 60
Van Houtte Roger, 131, 390
Van Houtven Jef, 346
Van Hulse Raf, 209, 212
Van Huyse Karin, 68
Van Immerseel Frans, 211, 212
Van Kenhove Albert, 34, 285
Van Leemputte Mark, 405
Van Leemputten Walter, 131
Van Limbergen Gust, 128, 270
Van Loo Roland, 139
Van Malderghem Bert, 430
Van Meerendonck Peter, 135
Van Meir Frank, 135
Van Moere A., 311
Van Mol Henri, 131
Van Nerum Jef, 430
Van Nerum Lode, 384
Van Nuffel Leo, 59, 128, 270
Van Nunen Jan, 179, 261
Van Ooteghem Oswald, 135, 211
Van Overloop, 179
Van Put Gerard, 257
Van Raemdonck, 429
Van Rampelbergh Jan, 429
Van Ranst Johannes, 145
Van Schamelhout Leo, 179
Van Schoor Ward, 136
Van Sintjan Filip, 131
Van Steenhuyse Renaat, 328
Van Stipelen Frans, 297
Van Thienen Paul, 155
Van Tilburg Max, 138, 211, 213, 257
Van Tongerloo, 350
Van Troyen André, 108, 135
Van Vlerken Karel, 257
Van Vlimmeren Alfons, 175
Van Wulpen Jef, 430
Van Zundert Machteld, 83
Velleman Robert, 131, 405
Verbeeck Gust, 143
Verbeke Herman, 134
Verbeke Leo, 311
Verbraeken Alfred, 429, 447
Verbruggen Hendrik, 136
Verbruggen Renaat, 265
Vercammen, 55
Vercauteren, 257
Verdonk Frans, 176, 407, 430
Vercruysen Leo, 387
Vereenooghe Raf, 131, 171, 390
Verenne Jaak, 145
Vereydt Herman, 143
Vergauwen Frans, 212
Vergult Jozef, 257, 298
Verhaeghe Karel, 308
Verhaegen Paul, 131, 317
Verhaest Herman, 178, 180
Verheyen Rik, 175
Verheyen Walter, 136
Verhoeven, 292
Verhulst Eduard, 128, 383
Verjans, 257
Verlinden Karel, 90, 93, 128, 270, 338, 340
Vermeulen Rik, 143
Vernimmen Willy, 405
Verschueren Jan, 179
Verschelde Bert, 430
Verselder Rob, 257
Verstraeten, 318
Versweyveld Felix, 393
Verwerft Leo, 136, 211
Veulemans, 128
Vetter, 284
Vierbücher Ernst, 33, 93, 212

Vierendeels Frans, 138
Viermetz Inge, 67
Vincx Jan, 107, 108, 131, 171, 292, 390
Visterin Franz, 180, 338, 340
Vleminckx Piet, 292
Voet Bert, 392
Volbaert Sylvain, 212
Volkmer, 285
von Bergen Pol, 405
von Dufais, 227
von Fölkersam, 336
von Herff, 131
von Kleist, 368
von Knobelsdorf, 323
von Lilienstern Rühle, 136
von Manteufel, 323
von Montagny, 121
von Oberkamp, 325
von Paulus, 445
von Pourtales, 129
von Reitzenstein, 457
von Richthoven, 462
von Scheele, 121
von Wedel Hasso, 199, 214
von Wietersheim, 368
Vorsatz, 67
Voss Bernhard, 121
Vrooman Willy, 60

W

Wachtelaar Alfons, 145
Waets Betty, 157
Waets Jablina, 157
Wagner, 32
Wagner Jürgen, 17, 385
Wahlmann Olaf, 126
Wähnel, 317, 319
Walbaum, 270
Walter, 338
Warmont Jan, 136
Warnier Guy, 130
Wastiau Roger, 145
Wautelet Jacques, 130
Wauters Jeroom, 179
Wauters Stonne, 429, 472
Weingärtner, 344
Weiss, 270
Weitmann, 33
Weitz Charles, 130
Wenderode, 297
Wentien Karel, 138
Werckx Frans, 358
Werebrouck Frans, 179
Wereldts Leo, 135
Wielockx Hugo, 384
Wiemann, 103, 143
Wijters Juul, 136, 212, 213
Wilkens Paul, 212
Willaert Gaston, 128, 385
Willems Hugo, 138, 430
Willems Jef, 135
Witters Jan, 257
Wolf, 17, 33
Wölki, 344
Wondratsch Theo, 213
Wouters Ludwig, 91, 128, 270, 383
Wouters Robert, 128, 384
Wuyts, 128
Wuyts Frans, 211, 212
Wuyts Jos, 257
Wuyts Willem, 213
Wybo Jan, 180

Z

Zarp Kristian, 205
Zimmer, 270
Zimmerman, 257, 286

COLLECTION W.P.B.R. SARIS
P.O. Box 269/Postbus 269
5700 AG HELMOND

REGISTER VAN DE BELANGRIJKSTE PLAATSNAMEN

A

Adrionowo, 346
Alexandrowka, 462
Amelingshausen, 321
Amsterdam, 340a
Arnheim, 170
Antwerpen, 10, 40, 243
Arolsen, 98, 163, 164
Arys, 288, 346, 357

B

Bachmutski, 411
Bad-Aussee, 166
Balingen, 368
Baranow, 368
Bataisk, 370
Belgrado, 200
Beneschau, 119, 165, 326
Berchtesgaden, 199
Berestowja, 467
Berlin, 10, 21, 183, 297
Bialacerkiew, 370
Bisekke, 371
Bjelgorod, 455, 459, 477
Braubach, 339
Braunschweig, 98, 125, 167, 170
Breendonk, 242
Breslau, 178, 236, 295, 297, 356
Breslau-Lissa, 170, 298
Brunn, 334
Brussel, 14, 30, 37, 40, 209, 242, 298
Budapest, 335, 336, 393
Bütow, 170

C

Cerewinnewka, 213
Celle, 166
Charkow, 191, 371, 430, 441, 455, 458, 573
Charleroi, 249
Chimay, 249
Ciney, 61
Coetquidan, 424, 433
Colmar, 173, 185, 253

D

Dachau, 163, 328
Danzig, 166
Danzig-Matzkau, 331
Debica, 108, 179, 275, 306, 310, 342, 346, 356
Demjansk, 191
Den Haag, 7, 353
Dnjepr, 371, 472
Dnjepropetrowsk, 370, 455
Dresden, 119, 347
Drvar, 331
Don, 371, 471
Donetz, 370, 471, 477
Dordrecht, 340b
Duren, 61

E

Ebingen, 368
Ede, 171
Eipel, 170
El Bair, 227

Elechowka, 467
Ellwangen, 61, 118, 315, 320
Emden, 340
Evere, 241

F

Falinbostel, 421, 423, 426
Feldberg, 325
Frankfurt a/Main, 234
Freiburg, 325
Freising, 327
Friedental, 330
Fürstenfeld, 371

G

Gavere, 92
Geneve, 7
Gent, 243, 299
Golopusoff, 472, 336
Göttingen, 166
Graz, 98, 118, 162, 171, 283, 288
Gubinicha, 464
Günsberg, 317

H

Hagenower Forst, 175
Hamburg, 288, 306, 340, 341, 379
Hanseberg, 340
Hasselt, 243
Haversin, 61
Heidenheim, 371
Hilversum, 277
Hohensalza, 336
Hradisko, 155, 179

I

Isjum, 371, 455

J

Janowitz, 165
Jeremejewka, 469
Jüllich, 61

K

Kaluga, 413
Kamotau, 321
Kapsdorf, 301
Karawanskoje, 472
Kaukasus, 370
Kehlheim, 317
Kienschlag, 36, 165, 167
Kiew, 371, 441
Klagenfurt, 98, 156, 379
Knowitz, 61
Köflach, 288
Köningsbruck, 166
Korotitsch, 409, 451, 472
Korsum, 370
Kowel, 371, 392
Krasnograd, 462
Krypsi, 290
Kuban, 370
Kufstein, 339

L

Laibach, 170, 177
La Louvière, 249
Langenau, 317
Lauenburg, 170, 174, 357
Launsbach, 339
Lednoje, 475
Le Mans, 423
Lemberg, 370
Lengries, 328
Ligneuville (Engelsdorf), 336
Losowaja, 455, 466

Lublin, 371
Lüneburgerheide, 61, 258

M

Malmedy, 336
Mamers, 433
Marburg, 166
Marche, 61
Mechelen, 242
Melnik, 166
Merefa, 457, 473
Metz, 166
Michailowka, 477
Milowitz, 166, 182, 299, 310, 311
Mitewskie, 371
Mius, 370, 411
Mödlin, 371
Montreux le Château, 259
Moskou, 415
Mourillon, 472
Msha, 472
Mulhausen, 185, 253, 258
München, 66, 316

N

Namen, 61
Narwa, 303
Neprokrytoje, 476
Neustadt a/Dosse, 175
Neustadt a/Rübenberge, 170
Neustrelitz, 339, 340
Nieporet, 371
Nijmwegen, 335
Nowgorod, 346
Nowomoskowsk, 461, 462
Nurenberg, 70, 119, 316
Nyborg, 175

O

Oberehnheim, 228
Oels, 368
Offingen, 317
Oranienburg, 167, 332

P

Parssow, 368
Pasewalk, 175
Passau, 339
Pawlograd, 455, 461, 463
Perechetschepino, 462
Pessouw, 61
Petrowskoje, 477
Pikowitz, 300
Ploermel, 424, 432
Posen, 234
Posen-Treskau, 98, 161, 170, 176
Praag, 98, 166, 170, 184
Predezzo, 166
Prosetschnitz, 165
Proskurow, 370

R

Radolfzell, 170, 173
Radom, 346, 356
Radzymin, 371
Reitz, 171
Reit im Winkl, 327
Rekoe, 170
Rennes, 441
Rostow, 370, 492

S

Sablino, 179
Saparoche, 455, 461
Satz, 371

Satschipikowka, 462
Schoten, 57, 241, 267
Schwedt a/Oder, 337, 339
Seizew, 475
Sennheim (Cernay), 179, 252, 300, 379
Sepweiller, 254
Serock, 371
Siebenburgen, 335
Sigmaringen, 368
Shitomir, 298, 306, 370
Smiew, 473
Sophienwalde, 165
Sonthofen, 325
Soumagne, 67
Ssamollowka, 466
Stalingrad, 422
Starakonstaninow, 370
Starawerowka, 472
Stendal, 166
Stuhlweissenburg, 372
Stulepowka, 472
Stuttgart, 316
Sumnalkoff, 472
Swinemunde, 175
Swizo, 445

T

Talnoje, 370
Tanrowka, 473
Tarnopol, 370
Terek, 370
Terschelling, 340a
Teinitz, 165
Thann, 253
Tölz, 22, 98, 125, 134, 324
Todtnau, 325
Toulon, 438
Trondheim, 141
Tscherkassy, 298, 371, 392

U

Udy, 460
Ulm, 316
Unna, 166

V

Veith a/Sawe, 176
Vészprem, 371
Vucht, 405

W

Warschau, 21, 334, 371
Wégimont, 66, 68
Wenen, 166, 167, 334
Wessely, 466
Wetzelsdorf, 108, 281, 283, 288
Wiesbaden, 68
Windau, 170
Winitza, 370
Wohlau, 368
Woltschansk, 443, 447
Wurzburg, 316

Z

Zamose, 166
Zegrce, 271
Zehden a/Oder, 337
Zehlendorf, 195, 214

VLAANDEREN IN UNIFORM 1940-1945

BOEKDEEL VI

Inhoudstafel

1.	Germanische Leitstelle (Kammerhofer-Jungclaus	blz. 9 tot 36
2.	Ersatz Kommando Flandern	blz. 37 tot 54
3.	SS-Wachtbataillon	blz. 55 tot 61
4.	Lebensborn — Levensbron	blz. 63 tot 70
5.	SS-Huwelijk	blz. 71 tot 96
6.	SS-Junkerschulen — Officiersscholen	blz. 97 tot 168
7.	Unterführerschulen — Onderofficiersscholen	blz. 169 tot 185
8.	Kriegsberichter — Oorlogscorrespondenten	blz. 187 tot 220
9.	SS-Helferinnen	blz. 221 tot 230
10.	SS-Röntgen Sturmbann	blz. 231 tot 238
11.	S.D. — Veiligheidsdienst	blz. 239 tot 249
12.	SS-Opleidingskamp Sennheim	blz. 251 tot 265
13.	SS-Opleidingskamp Schoten	blz. 267 tot 273
14.	SS-Troepenoefenplaats Heidelager Debica SS-Baubataillon Debica	blz. 275 tot 278
15.	SS-Ersatz Bataillon Graz Opleidings- en aanvullings Btl.	blz. 279 tot 294
16.	SS-Ers.Btl. ''Ost'' Breslau	blz. 295 tot 304
17.	SS-Gren.Ausbildungs Btl. ''Ost'' Shitomir	blz. 305 tot 310
18.	SS-Troepenoefenkamp Milowitz	blz. 311 tot 313
19.	SS-Pz.Gren.Ausb.u.Ersatz Btl. 5 Ellwangen	blz. 315 tot 321
20.	38.SS.Pz.Gren. Division ''Nibelungen''	blz. 323 tot 328
21.	SS-Jagdverbände (502)	blz. 329 tot 340
22.	SS-Freiw. Standarte Nordwest	blz. 341 tot 360
23.	SS-Pz. Division ''Wiking''	blz. 361 tot 403
24.	Schnelles SS-Schutzen-Regiment ''Langemarck''	blz. 404 tot 483
25.	Bijlagen	blz. 484 tot 520

RECHTZETTING IN DEEL V

Blz. 12 lijn 2 krijgsmachtdeel i.p.v. troependeel
Blz. 15 lijn 3 voorstellingen i.p.v. voorstellen
Blz. 86 lijn 18 Obersturmbannführer i.p.v. Obersturmführer
Blz. 100 lijn 3 10 februari 1942 i.p.v. 10 februari 1941
Blz. 104 lijn 8 Vlamingen 875 i.p.v. Vlamingen 873
Blz. 105 lijn 27 Nederlanders 11.024 i.p.v. Nederlanders 1.024
Blz. 112 lijn 25 840 man i.p.v. 920 man
Blz. 112 lijn 32 1.550 man i.p.v. 1.630 man
Blz. 124 lijn 3 1.944 i.p.v. 1.744
Blz. 246 lijn 14 21.9.1944 i.p.v. 16.10.1933
Blz. 253 lijn 1 Juul Geurts i.p.v. Juul Geerts
Blz. 320 E fotokatern: Muttererholungsheim te Forbach-Raumünzacht (Hotel) ''Wasserfall'' i.p.v. Gernsbach
Blz. 389 lijn 18 4.12.41 i.p.v. 4.1.41

AANVULLING

Blz. 180 — Vertrekken: 25 juni 1941 uit Antwerpen — 100 vrijwilligers Nordwest
4 november 1941 uit Antwerpen
120 vrijwilligers: — 40 Legioen
— 80 Westland

Blz. 368 Fotokatern: Verlof-Huldefeest te Sint-Niklaas — Het ''?'' is Roger Deschamp. De foto dateert van mei 1942 tijdens de inhuldiging van het Jeugdheem ''Werner Audenaert''.

VLAANDEREN IN UNIFORM 1940-1945

DEEL 6

Jan Vincx

VOORWOORD

Dit boekdeel omvat al de formaties, buiten het Vlaams Legioen, de Sturmbrigade ''Langemarck'' en de divisie ''Langemarck'', behorende tot het geheel van de Waffen-SS, waarin Vlamingen dienden tijdens de tweede wereldoorlog.

Zoals u wel zult gemerkt hebben in deel 5, behandelen wij slechts de Waffen-SS in zover zij betrekking heeft op Vlaanderen.
De Waffen-SS was in feite een zuiver militaire organisatie. Hieruit volgt dat wij ons dan vooral houden aan dit militair karakter en ons niet begeven op het pad der sensatie en vermoedens.
Belangrijk is het hier op te merken dat er geen enkel Vlaams Waffen-SS-man beschuldigd werd van oorlogsmisdaad in de zin en de geest van de conventies van Den Haag en Genève.

Dit boek is geen pleidooi of lofbetuiging voor de Waffen-SS. Het stelt uitsluitend feiten en tijdsgebonden stukken voor, historisch vastgelegd met data en betrokken personen.
Wij verdedigen geen thesis maar brengen veeleer een syntese van alles wat met de Waffen-SS te doen had in verband met de Vlamingen.

Boekdeel 7 zal deze reeks sluiten met de geschiedschrijving van het Vlaams Legioen — de Sturmbrigade ''Langemarck'' — de divisie ''Langemarck'' gezien vanuit het oorlogsgebeuren van de aparte wapeneenheden die in deze troependelen een rol vervulden.